

343

GLOBUS

SIMON VESTDIJK

Tînărul Richard Beckford, student în drept la Oxford, pleacă în Jamaica în iarna anului 1737. E oare foarte convins de importanța misiunii pe care i-a dat-o fratele său, de a verifica presupusele furturi de pe plantația de zahăr a familiei Beckford ? Sau mai degrabă voiajul său în insula romului e un prilej de a încerca să dea de urmele femeii-pirat Anne Bonney, de care-l leagă o tulbure și fascinantă amintire din anii copilăriei ? Mai există Anne Bonney ? Sub ce nume se ascunde ? Care sînt șansele lui Richard Beckford ?

Simon Vestdijk (1898–1971), autor olandez de prestigiu mondial, e un neîntrecut maestru al enigmelor și ambiguităților, iar *Călătorie în Jamaica* este povestea fermecătoare a unei aventuri plină de sensuri.

EDITURA UNIVERS

călătorie în JAMAICA

Lei 10,50

9

SIMON VESTDIJK călătorie în Jamaica

1980

SIMON VESTDIJK

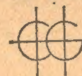
călătorie în Jamaica

GLOBUS

SIMON VESTDIJK

călătorie în Jamaica

Traducere de IOANA MOROIU

EDITURA UNIVERS
București
1980

COPERTA COLECȚIEI DE ION STATE
Grafica de Viorel Popescu ; Ilustrația de George Pătru

S. Vestdijk
RUMEILAND
Nijgh & Van Ditmar — A.A.M. Stols/ J.-P. Barth
'S-Gravenhage, vijfde druk

I

Mă numesc Richard Beckford și mă trag din neamul Beckford din Jamaica. Iată arborele meu genealogic ; Peter Beckford din Gloucestershire a emigrat în 1660 și a murit în 1700. Fiul său, colonelul Peter Beckford, a murit în 1711, cu doi ani înainte de a mă fi născut eu. Fiul colonelului, Peter, tatăl meu, care a fost președintele Camerei Reprezentanților, căsătorit cu Bathshua Herring, a murit în 1735, la cîțiva ani după soția lui, lăsînd toate plantațiile de la Westmoreland lui Peter (familia noastră e plină de Peteri), feciorul cel mai mare, care a murit în 1737 la vîrsta de treizeci și unu de ani. Averea i-a revenit lui William, care avea să fie mai tîrziu Lord Primar al Londrei. William era pe atunci comerciant și bancher, cel mai de nădejde și mai cumpătat dintre frații mei și foarte deosebit de numeroșii zăltați din neamul Beckford. William era însă un om de caracter, capabil să-i vorbească direct, fără ocolișuri, însuși regelui. Dar lui William îi lipsea complet imaginația și am fost deseori surprins să observ manifestarea talentului literar la urmașii săi, aceiași talent care, într-o formă mai modestă, a inspirat scrierea acestor amintiri.* Cum în Jamaica literatura

* E probabil o aluzie la William Beckford, autorul lui *Vathek* și al *Scrisorilor Portugheze*, sau poate la un alt Beckford, în prezent necunoscut, deoarece între

se limita la Weekly Jamaica Courant, care apărea din 1722, talentele acestea (dacă ar fi existat cu adevărat) greu ar fi putut să se manifeste la generațiile mai vechi ale Beckforzilor. Și nu mă gîndesc doar la ramura mai înstărită a lui Peter, ci și la aceea mai puțin norocoasă a lui Thomas.

Totuși, bogații și săracii se împletesc în chip curios în astfel de familii. William, de pildă, aparținînd spiței lui Peter, ar fi ajuns cu siguranță să se îmbogățească datorită talentului său pentru negoț, chiar dacă n-ar fi moștenit totul de la Peter în 1737. În momentul acela, însă, William a devenit un om considerabil de bogat. Cît despre mine, eu am rămas toată viața sărac lipit și am fost întreținut tot timpul de William și apoi de copiii lui. Nu pot zice că nu mi-am cîștigat acest drept de la fratele meu și povestirea de față va arăta în ce fel. Acum să vă spun de ramura lui Thomas, unchiul meu Thomas Beckford, care a murit în 1731 într-un duel cu căpitanul Richard Cargill de la Colebeck Castle, lăsînd moștenire nimic altceva decît datorii; dar nu mai tîrziu de 1737, Thomas, cel de-al doilea fiu, chiar dacă nu era atît de bogat ca Peter (sau ca William după aceea), era totuși cu mult mai bogat decît am să ajung eu vreodată. Renunțase la savanele, mlaștinile și lemnul de băcan din Westmoreland, devenind proprietarul plantației foarte rentabile de la Constant Springs, plantație situată mult mai spre răsărit, pe drumul care duce de la Kingston la Annoto Bay, trecînd pe lîngă Half Way Tree. Asta i-a permis

---

William, care se născuse în 1759 și Richard, deosebirea de vîrstă este prea mare și Richard nu l-ar fi putut menționa ca om de litere.

să trăiască pe picior mare în Kingston și să asigure un adăpost pentru mama și cele două surori ale sale, Sarah și Dorothy. Dar Ballard, fiul cel mai mare al lui Thomas (mama lui se numea Mary Ballard) moștenise datoriile și a rămas în preajma Westmoreland-ului, să cultive zahăr pe mica plantație a lui Thomas.

De locuit Ballard locuia, ce e drept, la Kingston, cu excepția sezonului zahărului, adică toamna inclusiv, timpul cînd se întrunește Camera Reprezentanților. La Kingston, unde Ballard cheltuia exagerat de mulți bani, potrivit părerii lui Edward Manning, de la firma de asigurări maritime „Manning and Ord", care s-a îngrijit de afacerile fratelui meu William atît înainte cît și după moartea lui Peter și îl ținea la curent pe William cu diverse fapte prin intermediul unor notițe oficiale. Dar eu aveam convingerea încă de pe atunci, adică de pe cînd mă mai aflam la Oxford și nu discutasem cu William, că Manning nu era obiectiv. Cu toate că amintirile mele despre Ballard făceau să-mi pară destul de plauzibilă nestatornicia, ușurătatea firii lui în toate sensurile.

Părăsisem Jamaica în 1720, cam la un an după William, la vîrsta de șapte sau opt ani. Pe atunci Ballard avea treisprezece sau paisprezece ani și, după cîte îmi amintesc, îl acuzau că e fals și nedemn de încredere, reproșurile venind mai ales de la Peter, care era cu un an mai mare decît el. Nu se poate ca William să nu fi știut și el asta. Proprietățile noastre, adică plantația Beckford, unde trăiau părinții mei și domeniul Cabaritta, care era al unchiului Thomas, se aflau la distanță de o oră și ne jucam de multe ori prin bălțile de la nord-est de Beckford's Town, niște bălți care constituie un preludiu la nesfîrșitele Mlaștini Negre

traversate de brațul de răsărit al rîului Cabaritta. Noi prădam cuiburile păsărilor, iar băieții mai mari vînau porumbei sălbatici. Dar cel mai mult și mai mult ne plăcea să hoinărim prin plantații, deseori însoțiți de băietani negri, care făceau orice le spuneam. Ballard mai ales avea o mare autoritate asupra lor. Dar și ei îl învățau pe Ballard cîte ceva. În orice caz, William și cu mine am descoperit (deși William era pe vremea aceea prea cuviincios ca să intre mai adînc în subiect) că Ballard avea obiceiul să-și petreacă sîmbăta și duminica seara stînd ascuns în spatele colibelor de negri, la liziera pădurii de lemn de băcan (pădure menținută cu greu, în care se amesteca și opoponaxul țepos — ambele plante o adevărată nenorocire a Westmoreland-ului, deși locul acela era pentru băieți raiul pe pămînt). Ballard stătea pitit acolo să pîndească perechile de negri care se retrăgeau în locuri ascunse. Stătea lungit singur, fără băieții negri, sînt sigur de asta, fiindcă l-am urmărit și eu o dată, fără să dau atenție la ce făceau negrii ; asta nu mi se părea destul de important. Ballard se așezase pe burtă, foarte liniștit și nu mi-a făcut impresia că pîndea cu deosebită atenție. Își înfundase capul în iarbă și se scutura ca un om gata să izbucnească dintr-o clipă-n alta în rîs sau în plîns. Probabil că văzuse destul pînă atunci și își însușea în felul său ceea ce văzuse. Dar n-am stat prea mult pentru că-mi era frică de Eallard și credeam că s-a înțepat în vreun ghimpe de opoponax și s-ar supăra rău să dea cu ochii de mine. Oricum, Ballard nu era bogat, Ballard era sărac și rămăsese sărac și avea datorii și fusese scos din Camera Reprezentanților, chiar dacă altul era motivul. Mai tîrziu am aflat că Thomas îi dădea deseori bani, poate și de frică.

Bogați, săraci,... ei bine, oamenii aceștia, bunicul meu, tatăl meu, erau foarte bogați, cei mai bogați oameni din Antile. Dar mai era și altceva : erau indivizi puternici, care aveau deseori cele mai de necrezut idei și le și puneau în practică. Se spune că tatăl meu, președintele Peter (și o personalitate cu nimic mai prejos decît guvernatorul, Sir Thomas Handyside) era un zurbagiu și nu putea să doarmă liniștit pînă nu avea cel puțin trei dușmani de moarte pe insulă. Acum, Jamaica este destul de întinsă dar englezii nu trăiesc atît de departe unul de altul pe cît le-ar permite spațiul ; în plus, cînd este vorba de membrii Camerei Reprezentanților sau ai Consiliului, aceștia se adună regulat în Spanish Town. Așa că „trei dușmani de moarte" înseamnă ceva. Cîteodată unul singur și este prea deajuns, lucru simțit pe pielea lui de unchiul meu Thomas, care semăna mult la caracter cu Peter, deși Thomas era mai rezervat și mai rău, dar și mai puțin capricios ; sigur e că n-a fost ideea lui Thomas, ci a căpitanului Richard Cargill, să dueleze în stilul corsarilor (spate în spate, întoarcere la auzul unei comenzi și foc).

Toți bărbații aceștia erau membri ai Camerei Reprezentanților, aceeași Cameră care se făcuse vinovată de moartea bunicului meu în 1741. Deși bine cunoscută, povestea este deseori astfel istorisită încît ai zice că tatăl și fiul se aflau în tabere opuse. Dar e absurd : dimpotrivă, bunicul meu, colonelul Peter, Președintele Consiliului, custos al Kingstonului și ex-guvernator, l-a ajutat pe tatăl meu, președintele Peter, tocmai cînd acesta intrase în conflict cu Camera pe faimoasa problemă a suspendării. Camera avea dreptul să-și amîne întrunirile de die in diem — de azi pe mîine. Pentru o perioadă mai mare se cerea acordul guvernatorului

și în practică guvernatorul se consulta întotdeauna cu președintele. Nu e de mirare, așadar, că atunci cînd Camera a vrut să modifice această regulă tatăl meu s-a opus, putem spune că a fost chiar obstrucționist și la un moment dat a suspendat pur și simplu adunarea. A urmat o agitație teribilă, unii membri voiau să-l treacă prin sabie, alții au încuiat ușile, dar el s-a apărat atît de bine, mai întîi cu ciocănașul de președinte iar apoi cu scaunele, încît bunicul meu, care a auzit vacarmul din sala Consiliului, l-a avertizat imediat pe guvernator și acesta a ordonat soldaților să împrăștie adunarea în numele Reginei Anne. Bunicul a fost atît de impresionat (mai curînd de bucurie decît de furie), la vederea retragerii lor precipitate, încît a căzut pe scări, s-a rostogolit pe toate cele douăzeci și opt de trepte și a ajuns jos înaintea tuturor. A murit pe loc. Trebuie să fi fost o prăbușire înspăimîntătoare. Bunicul meu era un om greu și cu el au căzut șase sau șapte plantații, o mulțime de butoaie de zahăr și poloboace cu rom, neîntrecutul rom de Westmoreland, aproape o mie cinci sute de sclavi, cafea și vite. Două ore mai tîrziu tatăl meu, îmbrăcat în negru, prezida din nou adunarea. Nu a făcut nimănui nici un reproș, a acceptat strîngerile de mînă și foarte repede a scos problema amînării din programul oricărei întruniri viitoare. Problema n-a mai fost ridicată, nici chiar în 1728, cînd tatăl meu nu mai era de mult președinte și Camera căpătase prin Legea Veniturilor dreptul de a-și adopta propriile legi în schimbul unei contribuții de 8 000 de lire pentru Coroană. Căci dacă cineva s-ar fi gîndit la amînare, rostind cuvintele de die in diem pentru sine, în minte îi și apărea președintele Peter, stînd la tribună cu rînjetul său abia schițat și mai degrabă

fățarnic, deasupra căruia nasul proeminent îi întărea aerul provocator, iar în spatele președintelui Peter, i se arăta fantoma colonelului Peter, care soma ridicînd un deget : „De die in diem, domnilor ; de la o zi la alta, de la o zi la alta..."

*

William primi scrisoarea lui Edward Manning care-l informa că Peter avusese un atac grav de dizenterie, care-i pusese capăt zilelor, și-mi comunică vestea neîntîrziat. Totodată mă ruga să vin la Londra să discutăm cîteva probleme. Cum nu credeam că am ceva serios de discutat cu William, mi-am amînat vizita pînă la încheierea cursurilor, la cîteva luni după aceea. Aș fi putut pleca mai curînd fiindcă nu învățam nimic la Oxford sau, oricum, mai puțin decît la Eton, unde cel puțin deprinsesem cititul și scrisul. Dar Trinity College era un loc tihnit, așezat ca o mănăstire în cuprinsul pajiștilor sale. Îmi făcusem aici diferiți prieteni și scăpasem cumva neatins de curentele iacobite de la Oxford, poate tocmai pentru că mă considerau străin de toată agitația aceea, fiind fiul unui plantator. Nici nu eram foarte nerăbdător să-mi întrerup studiile chiar acum, la sfîrșit, indiferent cum erau ele, pentru că habar nu aveam ce să fac după aceea. Normal, mă bizuiam într-o oarecare măsură pe William și în vara anului 1737 ședeam dinaintea lui, în biroul somptuos mobilat. Anticipînd rezultatul, îmi cumpărasem un costum nou și o trăsurică.

Foarte ciudat, întotdeauna am avut sentimentul că trebuia să-l apăr pe William de ceva. Ciudat, fiindcă el era mai înalt și mai zdravăn decît mine, bogat, cu o căsătorie fericită și neîndoios un om de afaceri mai pri-

ceput. Dar gîndul că patrona afaceri așa de întinse fără a vedea vreodată decît locul și modul în care acestea se desfășurau, în Jamaica, Barbados sau chiar în porturile engleze, mă făcea să-mi vîjîie capul și sentimentul acesta n-a scăzut în intensitate nici atunci cînd William a moștenit averea lui Peter. În mintea mea îl asemuiam întotdeauna pe William unui cîine care a luat-o prea mult înainte, în timpul plimbării. Și, de fapt, înfățișarea sa avea ceva de cîine, cu ochii candizi, dar fără profunzime, cu acele cute fine, inteligente și bărbia lată dar oarecum lipsită de fermitate. În mod cert, William dovedea firea cea mai amabilă dintre toți Beckforzii, tineri sau bătrîni. Se spunea că moștenește felul de a fi al mamei. De altfel îi semăna și la înfățișare. În acea după-amiază s-a purtat deosebit de prietenos. Și cînd, ceva mai tîrziu, o rază piezișă de soare dezvălui praful gros din camera în care-i era dat să trăiască (în clipa aceea mi-a părut rău de el), William deschise o excelentă sticlă de rom, rom veritabil de Westmoreland, din sortul cel mai tare, de pe plantațiile sale. Pînă atunci discutasem, ca să zic așa, despre fleacuri, adică despre viitorul meu. William a convenit că nu se putea găsi prea lesne ceva convenabil pentru mine, deși, firește, îmi putea oferi o slujbă în biroul său. După el, aceasta nu era în nici un caz de demnitatea unui om cu studii făcute la Oxford.

— Poate reușim să combinăm cele două lucruri, zise el după ce ne-am băut paharele. Te-am rugat să treci pe la mine ca să-ți vorbesc despre o anumită problemă, iar tu ai venit să-mi ceri sfatul în legătură cu viitoarea ta carieră. Ar fi cazul să vezi întîi lumea, să călătorești. Sună poate bizar, o asemenea sugestie venită de la un om care n-a văzut lumea mai deloc.

— Totuși avem amîndoi la activ o lungă călătorie pe mare, l-am întrerupt eu cu oarecare ironie, deși n-am lăsat-o să se vadă. Ironia se referea la faptul că William părea să-și fi uitat cu totul tinerețea. În orice caz, ea nu mai valora nimic pentru el. Cu mine lucrurile stăteau întru totul altfel și am subliniat mai înainte deosebirea dintre noi doi. Mi-a înlăturat obiecția cu un gest scurt.

— Eram copii. Totuși m-ai adus la subiect. Ți-ar place să faci călătoria în sens invers ? Ți-ar place să te duci în Jamaica ?

— Pentru ce anume ? spusei rostind întrebarea pe un ton afirmativ. Fiindcă de cum mi-a făcut propunerea mi-am dat seama că voiam într-adevăr să revin în Jamaica, din rațiuni personale care nu aveau nici o legătură cu motivele lui William. Cochetam cu această idee de un an întreg, dar îmi lipseau banii și nu credeam că voi avea posibilitatea s-o realizez. Talentele mele de negutător și plantator erau nule. La Oxford trîndăvisem doar și visasem.

— Firește, nu pentru totdeauna — spuse William, trecînd pe un ton confidențial — și nici într-o poziție de subordonat. După asta, mai vedem noi. Va trebui să te duci în Jamaica pentru a afla în ce stare se găsește pămîntul ; știi, am impresia că lucrurile nu merg cum se cuvine.

— Bine, dar nu mă pricep deloc la afaceri.

— Aşi, treburile alea nu-s decît o joacă de copii, Richard. Și tu ai o minte strălucită ; tu ai studii.

Ca mulți oameni practici, William făcea greșeala de a presupune că studiile universitare te pregătesc mai mult sau mai puțin pentru orice, cînd, în realitate, ele te fac inapt de orice.

— Cunoşti dreptul şi asta se poate dovedi de folos, în cazul de față. Ca să nu mai lungim vorba, îmi face impresia că sînt prădat.

— De cine ?

— Tocmai asta trebuie să descoperi tu, spuse William şi zîmbi prevenitor, dar cu o privire şovăielnică în ochii săi cinstiți, ca de cîine ; aşa cum observasem mai demult, William nu făcea parte din categoria celor în stare să dea ordine directe, ci era cel mult omul propunerilor blînde. Adăugă : Nu suspectez pe nimeni. Din principiu. Dar mai întîi trebuie să te informez despre ce este vorba.

Am dedus că după moartea lui Peter a scăzut considerabil producția de zahăr şi rom de pe plantațiile de zahăr din Westmoreland, deşi nu fusese un an prost pentru recoltă. De aceea, fireşte, era de presupus că subordonații trişau, sau, altfel, că furtul fusese înlesnit prin lipsă de vigilență. Scurgerile, cum le numea William, se puteau petrece în trei locuri : pe plantații, pe drumul spre Kingston şi chiar la Kingston, la magazii ori în timpul încărcării. Aceasta se putea stabili cu precizie, într-o situație dată ; William luă o foaie de hîrtie, schiță harta insulei Jamaica (privită dintr-o parte, insula aduce foarte mult cu o broască țestoasă avînd capul la Morant Point şi picioare de ambele părți ale golfului Old Harbour) şi notă cîteva cifre. Dacă furtul trestiei de zahăr s-ar fi produs pe plantație înainte de a ajunge la fabrica de zahăr, cantitatea de zahăr ar fi scăzut în aceeaşi proporție cu producția de rom ; dacă s-ar fi furat produsele finite, butoaie cu zahăr sau rom, proporția ar fi fost, desigur, modificată, deşi scena furtului rămînea încă un mister. La fel, dacă

se fura trestia, faptele rămîneau aceleaşi. În orice caz, acestea erau posibilitățile şi scurgerea putea fi probabil stabilită prin compararea registrelor, foilor de expediție şi prin confruntarea declarațiilor făcute de supraveghetori. William urma să-mi dea toate hîrtiile referitoare la problemă, o autorizație şi o scrisoare de însoțire pentru Edward Manning, de la care trebuia să aflu detaliile ; peste cîteva săptămîni, vasul cu trei catarge Weymouth ridica ancora din Plymouth, cu destinația Jamaica, sub comanda căpitanului Benjamin Sawkins, un cunoscut de-al lui, şi William spera să nimeresc o vreme frumoasă. Se ridică să aducă documentele.

— Ia stai, spusei eu. Mai ai puțin timp, da ? Vezi, eu tot nu-s lămurit. Ce să fac cu hoțul dacă-l prind, de exemplu. Nu cunosc dreptul colonial.

William se întoarse din drum şi se aşeză din nou. Nu cred că dorea să plec imediat ; gestul se datora mai degrabă zelului comercial, sau, poate, unei senzații de stînjeneală.

— Presupun că Manning îți va spune tot ce trebuie să faci, zise el.

— Atunci de ce nu-i încredințezi lui Manning ancheta ?

— Pentru că... Şovăi o clipă. Ştii, Manning nu e omul potrivit pentru asta, fiindcă este fixat pe insulă ca o stîncă. Depinde de toți...

— Un fel de marionetă, în realitate.

— Spune-i aşa, dacă-ți place...

— Manning ştie de furt ?

— El mi-a atras atenția, spuse William făcînd un gest imprecis spre biroul său, dar nu este el omul de care am nevoie.

— Bănuieşte pe cineva ?

— Şi da... şi nu....

Începui să-mi pierd răbdarea.

— Atunci dă-mi scrisoarea lui, s-o citesc, William ! E foarte importantă, fără îndoială. Pe cine suspectează ?

— Manning îl bănuie pe Ballard Beckford. Dar, adăugă el roşind cînd observă că fluier şi ridic din sprîncene, desigur, e o prostie ! Manning a pus ochii pe Ballard fiindcă vărul nostru e încurcat cu soţia lui, o treabă cît se poate de scîrboasă. M-a informat agentul nostru de aici, sau mai bine zis locţiitorul lui pentru Jamaica, deoarece Russell personal nu mai are de-a face cu insula. Soţia lui este una din fiicele lui Moore, care a fost guvernator al New York-ului, după cum ştii. Probabil că-s numai vorbe. Să sperăm.

— După părerea mea Ballard e în stare de orice. Mai ţii minte cum ne fura ouăle de pasăre, ouăle alea frumoase şi aurii de rîndunică pe care le luam din tamarindul de lîngă fabrica de zahăr ?

Mă uitai atent la William. Nu se dădu de gol totuşi, ci clătină doar încet din cap.

— Şi cum îi urmărea pe negri cînd făceau dragoste ?

— Nu ştiu nimic despre asta, spuse William rece.

— Nu, dar eu ştiu ! Şi apoi, tu însuţi mi-ai spus că e înglodat în datorii. Sigur, nu trebuie să judecăm litigiul cu anticipaţie. Involuntar, adoptasem un ton semi-juridic. Voi proceda, bineînţeles, cu discreţia necesară, cu sau fără ajutorul lui Manning. Dar e nevoie să-mi spui cine poartă răspunderea furturilor de trestie, butoaie sau orice altceva.

— Stirling, el conduce activitatea.

— Sam Stirling ? Vărul nostru ?

William îşi ascunse faţa luminată de un zîmbet dulce pe după paharul cu rom, de parcă voia să cerceteze limpezimea sau culoarea lichidului şi apoi spuse :

— S-ar putea să cam exagerezi lucrurile, bătrîne. După mine nu-i cazul să pui prea mare preţ pe acest grad de rudenie, acolo. Trebuie să admit că pentru o clipă l-am suspectat pe Stirling nu de furt, ci de dezordine şi neglijenţă, şi asta în urma unor rînduri pe care le-am primit de la Manning.

— Stirling ! Nu-i el tatăl fetei pe care Peter o scăpa mereu de sarcină cu fructe verzi de tigvă ?

— Nu ştiu nimic în sensul acesta, spuse William pe un ton oficial. Nu pot crede că Peter al nostru... Nu, nu, să-ţi iasă asta din cap, nu-i Stirling ; el ne este devotat cu trup şi suflet.

Poate că era adevărat ce spunea William, deşi îmi dăduse să citesc scrisoarea unde Peter, care moştenise cinismul tatei, se lăuda cu aceste fructe de tigvă şi, mai mult, le recomanda fratelui său mai mic, pentru orice eventualitate. În realitate, Stirling era un descendent al Beckforzilor, adică al colonelului Peter, care spre sfîrşitul vieţii trăise cu o negresă. Fata lor se măritase cu unul dintre urmaşii „sclavilor scoţieni" din Barbados, „picioarele-roşii", cum li se zicea, din vremea lui Cromwell, care fuseseră trimişi în vestele lor roşii spre soare apune cu vasele de sclavi. De fapt erau un fel de ocnaşi. Sclavul scoţian de care vorbim, tatăl lui Sam Stirling, fusese ani de zile tîmplar pe plantaţie. Preşedintele Peter îi protejase familia şi-l numise pe Sam Stirling supraveghetor ; dar fratele nostru, Peter, strînsese şi mai tare legăturile cînd fata lui Sam (soţia lui Sam era o mulatră) îi deveni „qwasheba", deşi, strict vorbind, cuvîntul este rezervat pentru ne-

grese. Astfel cercul s-a închis, şi îmi puteam închipui că William e destul de mîhnit de legăturile repetate între cele două familii, deşi trăia la distanţă de ei toţi. Pe Sam îl cunoscusem amîndoi cînd eram copii : un bărbat melancolic, cu maxilare proeminente, care-i dădeau un profil de semilună.

Cu aceasta discuţia era aproape epuizată, mai ales că înainte de plecare aveam să-l mi văd pe William. Am rămas la Londra şi am primit bani pentru o locuinţă bună. Cînd l-am întrebat dacă mă pot adresa lui Julines Herring, unchiul nostru dinspre mamă şi proprietar al unei mici plantaţii la Beckford's Town, a dat din cap că nu. Din fericire ştiam că William nu are nici o simpatie faţă de Julines, astfel încît am înlăturat repede ipoteza că fratele meu l-ar fi bănuit pe bătrîn de hoţie.

Cînd să-mi iau rămas bun, l-am întrebat pe William :

— Poţi cumva să afli dacă Sir Nicholas Lawes, care în 1720 era guvernator în Jamaica, mai trăieşte şi unde locuieşte ? Asta n-are nici o legătură cu afacerea noastră.

— Sper s-o pot afla, spuse uimit William. Vrei să-l vizitezi ? Chiar dacă e încă în viaţă, trebuie să fie foarte bătrîn.

— Nu, dar un prieten de-al meu ar dori să ştie. Nu era el preşedinte al Curţii Vice-Amiralităţii ?

— Cel puţin în ultimii cincizeci de ani, guvernatorul a fost totdeauna şi preşedinte.

Cum William Beckford nu suferea de păcatul curiozităţii, nu mi-a mai pus nici o întrebare. Oricum, era prea bine crescut s-o facă.

Motivele dorinţei mele de a mă întoarce în Jamaica se legau de o anumită amintire din copilărie (aşa că

nu-i putea spune nimic lui William !) şi, dacă e să mă refer la o împrejurare recentă, de o carte care-mi căzuse în mînă în ultimul meu an la Oxford. Dar pentru mine rămîne un mister cum de nu-mi atrăsese mai curînd atenţia lucrarea căpitanului Charles Johnson despre piraterie, o carte apărută încă din 1724 şi care făcuse vîlvă mare. Unul dintre profesorii colegiului avea un exemplar şi mi l-a împrumutat auzind că sînt din Jamaica ; pe el nu-l interesa, zicea că-s doar poveşti de adormit copiii, aşa că am putut s-o păstrez. Cartea se află în faţa mea în timp ce scriu aceste cuvinte ; este un volum masiv, cu scoarţe verzi, un verde şters, cu cerculeţe galbene şi cafenii ce se înghesuie unul în spatele celuilalt ca pe firmament ; merită să amintesc pagina de titlu nu atît pentru vinieta, reprezentînd o vază cu ramuri înflorite ce se întind mult în părţi, prea sentimentală pentru conţinut (s-ar putea spune acelaşi lucru despre numele editorului, „The Bible and Crown" of Charles Rivington, in St. Paul's Churchyard), ci în special din cauza lungimii titlului, care se revarsă în şiruri întregi tipărite pe rînd cu negru şi roşu : „Istoria Piraţilor Englezi de la Stabilirea lor pe Insula Noii Providenţe pînă în zilele noastre, cuprinzînd toate Aventurile, Pirateriile, Crimele, Cruzimile şi Păcatele lor. Împreună cu Istoria şi Aventurile celor două femei Piraţi Mary Read şi Anne Bonney, la care e anexat un Breviar al Statutelor şi Decretelor referitoare la Piraterie. De Căpitan Charles Johnson", Aceste aventuri şi aşa mai departe ce cuprind anii 1717—1724 şi aduc în scenă piraţi iluştri ca Bartholomew Roberts, Edward Teach (alias Barbăneagră), John Rackam (alias Jack Stambă) şi mulţi alţii. Cartea nu este scrisă într-un stil atrăgător şi e plină probabil

de născociri (care însă nu contrazic faptul, stabilit de mine mai tîrziu, că Johnson însuși fusese pirat, așa cum presupuneau mulți), dar conține cîteva gravuri din care una a fost de cea mai mare importanță pentru mine. E vorba de portretul Annei Bonney, iubita lui John Rackam, care, împreună cu tot echipajul corăbiei lui, inclusiv Mary Read, a fost condamnată la data de 16 noiembrie 1720 pentru piraterie de către Tribunalul Vice-Amiralității din Spanish Town, Jamaica, prezidat de Sir Nicholas Lawes. Cum deschid cartea, Anne Bonney îmi apare în fața ochilor, de fapt două Anne Bonney, pentru că exact același portret, rupt dintr-un alt exemplar, este vîrît între pagini. Gravura mi se pare bine lucrată, ca și aceea a lui Mary Read ; dar Mary Read nu înseamnă nimic pentru mine, cu toate că și ea a navigat pe corabia de corsar a lui Rackam. În fundal, la distanță, se văd corăbii și un țărm cu palmieri, iar în prim plan, în picioare, o femeie tînără îmbrăcată în pantaloni, cu o haină scurtă și o cămașă care-i scoate sînii în relief. Trage cu un pistol pe care-l ține în mîna dreaptă. O toporișcă în buzunarul stîng al pantalonilor, o sabie și două pistoale prinse de o centură de piele îi completează echipamentul. Pălăria e pusă ștengărește și părul blond zboară pe direcția în care trage pistolul. Trăsăturile sînt executate cu finețe. Pînă și acest desenator, care după toate probabilitățile n-a văzut-o niciodată, a surprins ceva din spiritul impetuos și rebel ce caracteriza (dacă e să-l credem pe Johnson) această femeie. Dar trăsătura cea mai izbitoare a desenului este mișcarea de rotire pe care pare s-o facă acea siluetă, așa fel încît piciorul drept este tras puțin înapoi. Mișcarea dă înfățișării ei o eleganță inimitabilă : o balerină, asemenea unei păpuși ce-și execută pirueta pe o cutie muzicală,

dar cu un orizont înțesat de dușmani, pe care ea îi dezarmează pe rînd, rotindu-se și trăgînd cu pistolul. Desenul e atît de elegant, de șăgalnic, atît de copilăresc ; ea pare că plutește. Or, eu o cunoșteam pe această femeie ; ar însemna totuși să nu spun adevărul dacă aș pretinde că o recunoscusem în această întîlnire bizară. Așa cum am povestit mai înainte, să fi avut vreo opt ani cînd am întreprins călătoria în Anglia, fiind dat în grija unei bătrîne doici, o mulatră. Nu-mi mai amintesc practic nimic despre călătorie ; și mare parte din ceea ce aș putea relata se bazează pe povestirile altora. Potrivit cărții lui Johnson, în lunile dinaintea capturării lui, Rackam a jefuit, printre altele, două corăbii în apropierea Hispaniolei (partea franceză) ; eu mă găseam pe puntea uneia dintre aceste corăbii, Swallow (Rîndunica). Rackam era pus sub urmărire, astfel că a lăsat corabia în plata domnului, după ce a jefuit-o, și fiindcă nu întîmpinaseră nici o rezistență, oamenii de pe vas n-au avut de suferit. Mai mult, echipajul n-a fost forțat să se alăture piraților, așa cum se întîmpla deseori. Știam și din auzite, și din contactul direct, fapt cu care mă făleam în adolescență, că steagul piraților nu era „Jolly Roger“, ci roșu, fără nici o emblemă pe el. Mi se pare ciudat că mi-amintesc amănuntele acestea, aflate de la alții, mai clar decît lucrurile pe care le-am văzut sau le-am trăit eu însumi ; dar schimbarea a adus-o cartea lui Johnson, care oferă o biografie detaliată, deși plină de culoare, a Annei Bonney și o descriere incandescentă a bătăliei finale, din care reiese lașitatea binecunoscută a lui Rackam și curajul de leu al celor două femei ; eu nu-mi mai aduceam acum aminte nici stindardul roșu, nici doica ce leșina sau pirații de la vele, care supravegheau cu

teamă apariția covertelor engleze, ci doar o mînă caldă pusă pe grumazul meu, o mînă caldă, puternică, aspră dar nu foarte aspră, a unui tînăr cu părul lung și blond. Mîna îmi stătuse pe grumaz tot timpul cît a durat jaful, de parcă eu aș fi fost singurul de la bord care trebuia apărat, căci altfel și căpitanul și secundul și marinarii se mișcau liber și chiar ajutau la încărcarea vasului dușman ; faptul le va fi adus mustrările de rigoare. Acum, aflînd cu deplină certitudine că tînărul era Anne Bonney (sexul ei, ca și al lui Mary Read, avea să fie descoperit abia în temniță), îmi mai aminteam, de exemplu, că o dată m-am uitat în jur și pe urmă am auzit pe cineva rîzînd de mine și spunînd ceva de genul „Nu ți-e frică deloc". Sigur că nu-mi era frică, dar asta se datora mîinii ei mai mult ca altor lucruri. Atingerea era atît de mîngîietoare, încît m-a cuprins un fel de toropeală, tot restul trecea pe lîngă mine și nu pot spune cînd și cum a fost retrasă mîna aceea. Deoarece purtam hainele largi, palma ei mi s-a sprijinit aproape între omoplați. Și acum mai simt atingerea aceea, dar, sigur, poate fi doar închipuire. De un singur lucru. sînt sigur, că în ultimul an la Oxford amintirea aceea îmi dădea o anumită stare de spirit : dor de copilărie, de Jamaica și mai presus de toate de femeia aceea — cu greu ai putea spune că era vorba de altceva, ar fi fost nebunie să vorbești de dragoste într-o chestiune atît de vagă. Dar voiam să știu ce a făcut timpul din piratul-femeie, cel imortalizat într-o carte. Doream să simt din nou mîna ei. Nu pentru că mi-aș fi făcut vreo iluzie : totul se petrecuse cu șaptesprezece ani în urmă și viața pe care a dus-o ea nu putea păstra multe din farmecele feminine pe care le avusese cîndva. Aici trebuie să observ (pentru cititorii care nu

cunosc cartea lui Johnson, deși nu cred să existe mulți din aceștia nici în zilele noastre) că tot ce putea stîrni interesul meu real depindea de faptul că Anne Bonney putea să mai fie într-adevăr în viață în momentul acela, adică în 1737. Fiindcă se spunea în carte că Anne Bonney și Mary Read nu au fost executate și nu aveam nici un motiv să nu cred, după cum nu aveam motiv să mă îndoiesc nici de faptul că, după constatările unui examen preliminar, amîndouă femeile erau însărcinate, iar Anne Bonney și-a petrecut lăuzia în temniță. Se spune că din pricina asta a și fost grațiată (guvernatorul avea puterea să o facă) ; totuși, știam de ce e în stare imaginația unui scriitor, mai ales cînd era vorba de un jurat care se apuca de scris povești romanțioase și care nu putea recunoaște cu franchețe că a fost pirat el însuși, în ciuda nu știu cîtor amnestii, care la vremea aceea se acordau cu nemiluita în colonii. Așa că am respins ca neadevărată povestea cu sarcina, dar am crezut fără nici o ezitare că Mary Read a murit de temperatură în temniță, de parcă prima stare ar fi fost mai puțin naturală la o femeie decît cea de-a doua. Johnson era de părere că nimeni nu știa ce s-a întîmplat cu Anne Bonney după aceea. Dar dacă el nu știa, asta nu însemna că nu știau alții și m-am gîndit la Sir Nicholas Lawes, guvernatorul care a condamnat-o și a grațiat-o. Iar dacă Sir Nicholas Lawes nu știa, căpitanul Charles Johnson putea să cunoască pe vreun altul care deținea informații despre ea. Anne Bonney era fiica unui avocat din Cork, care plecase în California de Sud ; la proces au pledat în favoarea ei mai mulți din prietenii tatălui (motivul acesta mi se părea mai plauzibil pentru grațiere, decît sarcina) și poate aceștia cunoșteau întim-

plările vieții ei de după aceea. Așa că se deschideau în fața ochilor mei două căi ; acum, pentru că mă întorceam în Jamaica, eram absolut hotărît să o caut pe femeia-pirat.

La două zile după vizita mea, William mi-a scris ca să mă anunțe că Sir Nicholas Lawes a murit în 1731, încît trebuia să-l dezamăgesc pe prietenul meu de la Oxford. Cum mă așteptam oarecum la asta, cerusem de la editorii „The Bible and Crown" adresa căpitanului Charles Johnson. La început au fost retractili și suspicioși, dar cînd le-am explicat că sînt un admirator al domniei sale și că veneam eu însumi din Vest, că nu eram în magistratură și nici nu nutream vreo speranță sau ambiție să ajung așa ceva, au zîmbit încurcați și mi-au oferit informația dorită, împreună cu o scrisoare de recomandare. Acum eram convins că Johnson fusese pirat.

Niciodată nu ne putem închipui dinainte înfățișarea unui lucru, a unei persoane. O întîlnire, o vizită, o casă unde ne ducem, poziția acelei case, o figură, o voce, totul e diferit de ceea ce am crezut. Dar am observat că asta se trage din considerarea superficială a lucrurilor. De exemplu, confruntăm între ele două ipoteze : casa e îndreptată mai mult spre nord sau mai mult spre sud și uităm cea de-a treia posibilitate ; casa nu stă pe nici una din direcții, adică faptul nu are importanță, fiindcă atunci cînd o vedem noi pentru prima oară, nu e soare ! Tot așa, credeam că am de ales între două ipoteze asupra lui Charles Johnson : Johnson trebuia să fie un căpitan necioplit și lăudăros, care a obținut ajutoare din afară pentru a compune cartea sa din amintiri pe jumătate uitate, sau încețoșate de băutură — sau, dacă nu, atunci era un excentric scorțos, intrat în primele faze de mania persecuției, care și-a scris cartea după firea lui, în stilul acela oficial care mi-a displăcut atît de tare, și căruia autorul trebuie să-i fi aflat defectele, dar n-a făcut altceva decît să joace piesa cu falsitate, fără plăcerea minciunii pentru ea însăși. Așadar, astfel am procedat, am considerat toate faptele pe care le cunoșteam în legătură cu Charles Johnson conform celor două presupuneri. Uitam a treia ipoteză, care era cea mai la îndemînă ; fiindcă n-aș fi putut găsi un răspuns la întrebarea cum de ajunsese căpitanul lăudăros și fără minte, sau autoritatea scrobită, să scrie o asemenea carte. Există în jur sute de specimene de căpitani și oficiali așa cum îmi închipuiam eu autorul cărții ; dar căpitanul Charles Johnson, care și-a cîștigat faima cu o carte despre pirații din New Providence, o carte despre femeia-pirat Anne Bonney ce ștergea de jur împrejur orizontul cu un pistol în mînă, răsucindu-se lent prin paginile acelea, el, Johnson, era unic. Johnson, el singur a stîrnit asemenea vise în sufletul meu, valul irezistibil de dor de ducă, dorința să văd ce s-a mai întîmplat cu oamenii trecutului. Asta uitam.

La capătul scărilor mă aștepta un domn mic de statură, bine îmbrăcat, cu trăsăturile cele mai frumos cizelate pe care mi-a fost dat să le văd. Părul său lung, blond auriu (pe care îl văzusem de jos lucind, cînd feciorul, care a luat scrisoarea de la „Bible and Crown", mi-a confirmat, din cap, că domnul de sus e Johnson) îi cădea pe umeri, în bucle ; nu purta perucă. Trebuie să fi trecut de cincizeci de ani, însă dădea impresia de tinerețe. Avea nasul acvilin, ochi vioi de culoare deschisă, care te priveau extatic, o gură modestă, piele

bătută de soare și vînt, cîteva cicatrice pe obrazul sting... Ce să vă spun ? E imposibil să-i descriu figura, era figura unui poet. Asta spune tot. Puteai să-l vezi și pe scenă, cu toate că nu avea nimic de actor în el. Nu mă simțeam în apele mele. M-a condus la el în cameră, unde am observat lambriurile de mahon folosite ca paravan de cameră, un felinar de corn agățat în tavan, un dulap de cărți și o navă pusă sub sticlă (de felul celor pe care le meșteresc marinarii cînd alizeul bate din plin și ei nu prea au ce face la bord, niște jucării cu ancorele prea mari, cu flamurile, stemele și panglicile prea mari și mai ales cu niște tunuri enorme, chila fiind întotdeauna disproporționat de mică) ; ne-am strîns miinile, m-a poftit să iau loc, și a rămas în picioare în fața mea, așteptînd, iar mie îmi bătea inima și îmi tremurau genunchii și îmi venea să mă întorc, s-o iau la goană. Atunci mi-am dat limpede seama de gafa mea. Ce zănatic fusesem ! Johnson a fost pe mare, desigur, a fost probabil și pirat. Dar impulsul de a scrie trebuie să-l fi simțit neîncetat, năzuința de a împlini meșteșugul prețuit de zei. Pentru asta a adunat bani, a ucis, a prădat, s-a răfuit, a înșelat. Dar odată ajuns aici, a descoperit, spre regretul său, că nu are experiență ; că nu are îndrăzneala să se dăruiască spontan ; gîndea că trebuie să asculte de anumite reguli, reguli pe care nu le stăpînea și care de aceea îl stăpîneau, deși nu le cunoștea cu precizie ; și el își scrisese cartea în stilul jurnalelor de bord sau al catehismului, el, care era de fapt un poet...

— Cu ce vă pot fi de folos ? întrebă căpitanul Charles Johnson. Ședea în scaun, drept, aproape față în

față cu mine și privea pe fereastră, atitudinea sa era de o rezervă cumva studiată. Cînd am început să-i spun că i-am citit cartea și că mi-a stîrnit o profundă admirație, el m-a întrerupt cu o privire piezișă, prefăcut extatică, de parcă descoperea lîngă el un înger sau o balenă fosforescentă. Nu pot spune că zîmbea, zîmbetul i se oprise în ochi, dar poate avea un alt sens.

— Cartea aceea, spuse el cu un tic, o crispare vizibilă sub ochiul sting, cartea aceea e lipsită de orice valoare. Nu vreau să vă răpesc vreo iluzie, domnule Beckford, dar e o carte proastă, absolut banală.

— Nu e întru totul adevărată, căpitane ? întrebai eu, precaut.

Mă săgetă iar cu privirea piezișă, plină de șiretenie de data asta.

— Am scris ceea ce mi s-a povestit. A avut mare succes, mi s-au tras nu știu cîte necazuri de pe urma ei. Dacă v-aș spune, domnule Beckford... Sînteți student ? Parcă așa spuneați ?

— Am fost, răspunsei.

— Dar n-ați făcut studii de literatură ?

— Numai de drept.

— Eu nu pot să sufăr literatura. Tratate, ode, piese reprezentative, și cîte și mai cîte. Dar dacă v-aș spune eu acum, d-le Beckford, dacă v-aș spune că o singură pagină din cartea pe care o am în cap, o singură pagină, alături de maculatura aia — și arătă spre birou, unde era o întreagă stivă din cartea cu pirați (se cunoștea după copertă) — o singură pagină ar nimici toată maculatura aia ca praful de pușcă, exact ca praful de pușcă...

Era copleșitor. Căpitanul Charles Johnson pur și simplu nu știa să vorbească, adică, fără a dovedi nici

cea mai vagă defecţiune în rostire, el avea o permanentă îndoială în forţa propriilor sale cuvinte, astfel că repeta expresiile cele mai importante de două-trei ori, le sublinia cu un aer absent-răbdător, într-un mod aproape pedant, deşi simţeai că putea ajunge şi la izbucniri violente. Deşi maniera lui nu era în nici un fel o dovadă a lipsei de talent, mă dezamăgea totuşi ; mă aşteptam ca un poet care nu scria poetic, cel puţin să vorbească poetic, fluent, cu uşurinţă, nu aşa ! Nici felul în care desfiinţa literatura nu-mi plăcuse. Însă omul îmi era în general agreabil şi dezamăgirea mi se trăgea poate din judecăţile mele precare asupra firii oamenilor.

— Dacă aţi aflat totul din auzite, iar experienţa personală o păstraţi pentru cea de-a doua carte, zisei eu politicos, mă tem că n-o să-mi puteţi fi de folos, dacă nu cumva vă veţi ocupa aici de un personaj al primei cărţi, un personaj la care ţin în mod deosebit, mă refer la femeia-pirat, una dintre cele două, la Anne Bonney...

Sări deodată în sus, rîse dispreţuitor, îşi ridică mîinile la ceruri, ceea ce m-a făcut într-adevăr să mă gîndesc că aduce cu un actor. Exclamă :

— Doamne sfinte, încă unul ! O căţea din alea două care mi-au amărît viaţa, ani întregi mi-au amărît viaţa. Doar nu sînteţi femeie, domnule Beckford ! Nu ştiu cîte femei au venit aici pe scări, turme întregi, domnule, ca să mai afle cîte ceva despre Mary Read şi Anne Bonney ! Ce puteam eu avea comun cu toată pleava aia ? Amazoanele piraţi, aşa le ziceau la căţele. Au venit şi nişte prieteni de-ai mei, nobili şi alţi asemenea idioţi, care doreau să afle lucruri în plus ; mă luau drept mijlocitor, fără doar şi poate.

Am simţit că roşesc.

— Eu nu sînt femeie, căpitane Johnson, interesul meu e de altă natură decît aţi avut parte în societatea londoneză. Eu am cunoscut-o pe Anne Bonney cînd eram copil.

Informaţia aceasta, pe care am rostit-o pe un ton solemn, n-a părut să-l impresioneze în mod deosebit, dar se mai linişti, îşi netezi părul şi mă întrebă dacă vreau să beau ceva. Am răspuns afirmativ şi a deschis bufetul, care era plin de pahare şi de sticle pe jumătate pline, acoperite de o reţea curioasă. După o cercetare mai atentă observai că reprezenta o imitaţie de velatură prinsă cu aţă neagră, care se întindea de la un raft la altul, iar sus se termina într-o formă ascuţită ; de împletitură erau legate şi cîteva păpuşele vopsite ; o prostie, mă gîndeam. M-a întrebat ce prefer, i-am spus că rom — nu ştiu nici eu de ce ; l-am auzit mormăind că trebuie să urce la verga regală şi, în fapt, a luat sticla de rom de pe raftul de sus, pătrunzînd cu greu prin velatura din dreptul raftului respectiv (şi fiindcă tot veni vorba, eu aveam impresia că velatura nu era aşezată atît de sus, dar Johnson ştia probabil mai bine) ; o clipă mai tîrziu, şedeam faţă în faţă, iar romul între noi, dar nu se compara nici pe departe cu al lui William.

Cum el tăcea, nemişcat, cu capul dat pe spate şi umerii traşi înapoi, frumoşii săi ochi plini de lumină privind fără încetare pe fereastră, m-am avîntat eu şi am relatat pe scurt aventura copilăriei mele, descoperirea că Anne Bonney mai este în viaţă şi dorinţa mea nu neapărat de a o revedea, însă de a afla ce s-a mai întîmplat cu ea. Am dezvăluit din sentimentele mele doar atît cît mi s-a părut de cuviinţă şi am încercat, chiar, să-l fac să mă ajute, apelînd, dacă mi-a-

duc bine aminte, la simpatia lui față de oamenii tineri. În cele din urmă, i-am spus ce gîndeam despre povestea cu sarcina. Deși a încuviințat de vreo două ori și avea o privire destul de gînditoare, am rămas cu impresia că faptul nu prezenta nici o importanță pentru el și, mai mult, că îi displăcea să vadă pe cineva afectat de acel mare complex al mării din care el urma să-și tragă puterea de a scrie cea de-a doua carte, cartea trăsnet.

— Îngăduiți-mi, înainte de toate, domnule Beckford — începu el, pe un ton formal, destul de plictisit, însă pe cît îi stătea în putință, precis și neutru — să vă atrag atenția că nu este cazul să mă luați drept martor ocular. Pe mine lucrurile acestea nu mă interesează decît ca materie pentru cărțile mele, iar materia respectivă mi-o aduc alții, adăugă el, observînd singur, după toate aparențele, că primul termen nu îl contrazicea pe cel de-al doilea. Eu n-am văzut-o niciodată pe Anne Bonney și nici nu doresc s-o văd, în caz că se mai află în viață, ceea ce e foarte posibil. Nu știu nimic de sarcina ei, de copil ; așa mi s-a povestit, eu n-am făcut decît să notez, ca un secretar, ca un secretar conștiincios. Dacă vă duceți în Jamaica puteți să vă adresați întîi omului care era temnicer în 1720, Michael Mulcahy ; e, întîmplător, compatriot al Annei Bonney, e irlandez — și din cîte bănuiesc, trăiește tot acolo. În cazuri de-astea, instanțele de jos știu de obicei mai mult decît cele superioare, dar sigur, ar fi bine să-l rugați pe actualul guvernator, Sir Charles Hovenden Walker, să vă îngăduie să cercetați actele oficiale. Dintre prietenii tatălui Annei, care au susținut-o la proces, nu-l știu decît pe căpitanul Richard Cargill, dar pe el, ce e drept, îl cunosc personal. Bănuiesc că

tot în Jamaica trăiește și vă puteți folosi de numele meu dacă vă duceți la el. Nu-mi închipui că veți obține mare lucru din asta. Cred că femeia s-a întors în America, iar America e mare, mare de tot, cît se poate de mare.

— E vorba de căpitanul Richard Cargill de la Colebeck Castle ?

— Chiar el. A cumpărat castelul Colebeck în 1718. Pe vremea aceea l-am și cunoscut.

— Ce păcat că nu e în relații bune cu familia mea. L-a împușcat mortal pe un unchi de-al meu într-un duel. Asta oricum n-are nici o importanță pentru mine — și nici pentru el, probabil.

Johnson nu făcu nici un comentariu, se uita pe geam absent, iar eu am dedus din tăcerea lui că ar fi cazul să-mi iau rămas bun și să-l las acolo, dinaintea romului. Dar cînd m-am ridicat să plec, mi-a făcut semn să mă așez înapoi în fotoliu și mi-a mai turnat un pahar, comentînd :

— N-am terminat sticla, domnule Beckford și cînd o golim, urcăm în vîrf de catarg după alta. O glumă destul de proastă din partea unor prieteni de-ai mei, velatura aceea. Au pus-o în tăcere cînd dormeam eu, ticăloșii — n-am știut nimic de toată treaba. Cînd am dat să caut o sticlă de vin roșu, cum era semiîntuneric, am avut impresia că lucrase acolo un păianjen tropical uriaș ; dar am lăsat-o așa, fiindcă încurajează cumpătarea. În Jamaica n-ai cum să vezi păienjeni din aceia enormi. Acolo există păienjeni roșii pe spinare, ascunși în ziduri vechi și mușcătura lor dă niște spasme. Trebuie să-ți spun și de păianjenul cu cruce, mare și cenușiu, care vînează gîndaci de bucătărie și își poartă ouăle într-o pungă albă, sub pîntec. Dar nu-s decît niște dulci copii în comparație cu adevărații pă-

ienjeni tropicali, monştrii aceia scîrboşi cu părul creţ şi negru pe ei. Aş putea să vă spun cîteva lucruri despre păienjenii tropicali, domnule Beckford ; dar dacă vă povestesc aşa ceva, ştiu că n-o să mai aveţi parte de somn la noapte. Goliţi paharul ! Îmi pare bine să observ că vă interesează asemenea lucruri ; la început m-am înşelat asupra dumneavoastră ; acum nădăjduiesc că veţi reuşi în întreprinderea pe care v-o propuneţi. Totuşi, ştiu şi eu cîte ceva, lucruri cumplite, înspăimîntătoare ; în comparaţie cu ele, cartea aia de piraţi e...

Mîna îi tremura, observai din nou ticul obrazului, care se repetă de cîteva ori, însă privirea sa limpede de poet era aţintită spre fereastră şi sînt convins că vedea aievea în faţa ochilor cele ce-mi povestea, poate cu prea multă însufleţire, încît greu i-ar mai fi putut înrămîne impulsul real, adînc simţit, de a scrie pentru el însuşi. Golea pahar după pahar. Nu mi-a scăpat contrastul dintre urarea sa convenţională ca întreprinderea să-mi reuşească şi sonoritatea convingătoare a vocii cînd vorbea despre cartea sa infernală ce avea să răpească somnul întregii omeniri. Dar pînă la urmă am aflat ceea ce doream să aflu ; în ciuda tuturor lucrurilor, individul încă mă mai fascina ; băutura îmi dădea îndrăzneala întrebărilor, iar pe el îl făcea cu mult mai vorbăreţ decît se arătase la început. Convingerea că tot n-are să scrie cartea îmi mărea dorinţa de a auzi din gura lui poveştile acelea de groază de care tot vorbea, deşi în fond aproape că nu avea nevoie de îndemnuri din partea mea ca să se pornească.

În general, a fost dezamăgitor. Într-adevăr, nu erau tocmai poveşti pe care le poţi afla în tolba oricărui marinar, dar pe cele mai multe din ele le-am auzit după aceea de la alţii, chiar dacă, evident, nu atît de bine spuse, iar povestea cu stafii despre navele din

Port Royal, care s-au scufundat în marele cutremur de la 1693 şi la vreme de furtună încă mai încearcă să ajungă în port ocolind capătul peninsulei Palisados, povestea asta, zic, ne-a fost servită de dădacele noastre de cînd eram mici. Ce pot spune este că istorisirile lui Johnson aveau în comun ceea ce s-ar numi o înclinare spre oribil, spre haotic, exprimată după imaginarea velaturii luată în lung şi în lat. Acest motiv stereotip, din care avea o mostră şi în dulăpiorul cu vinuri, apărea în povestirile sale proiectat pe fundalul unui răsărit de lună plină sau înconjurat de păsările rotitoare ale furtunii ; tot aici intrau păienjenii tropicali cu părul creţ ; şi nu m-a mirat apariţia, în ultimele din aceste povestiri, a diavolului cel înfricoşător, întrupat cu suita lui cu tot, chiar dacă duhurile rele rămîneau nevăzute. Aceasta şi era, în mod vădit, cea mai reuşită din poveştile sale şi dacă nu se baza pe o experienţă personală, atunci era cu siguranţă propria sa născocire.

— Probabil că aţi auzit de trucul cu butoaie, domnule Beckford. Un vas corsar urmăreşte o navă care navighează cu toate pînzele sus, dar trage după el unul sau două butoaie goale legate în urma ei cu sfoară, încît nava pierde viteză, din cauza rezistenţei. Vasul urmărit crede că poate scăpa uşor şi nu-şi ia precauţii ; noaptea butoaiele sînt trase astfel la remorcă şi nava devine o pradă uşoară. Aşa s-a întîmplat cu un corsar care urmărea un vas spaniol între Honduras şi insulele Cayman, pe direcţia spre insule. În momentul acela vîntul bătea slab, dar nu departe fusese furtună, aşa că marea era agitată şi butoaiele circulau de colo-colo cu furie. Totuşi, treaba şi-o făceau ; rămîneau mereu la aceeaşi distanţă de prada

lor, oricît de multe pînze erau ridicate ; poate le ţineau puţin în urmă, ceea ce era şi scopul. Spre seară vîntul s-a înteţit şi butoaiele au intrat serios în funcţiune. Dar ce s-a întîmplat ? Viteza navei a rămas relativ mică. Mai rău, viteza scădea mereu, mereu şi pînă la urmă vasul rămase nemişcat în vîntul puternic, cu pînzele toate sus ! Fusese uitat vreun butoi ? Nici gînd ; dar cînd s-au dus să vadă, să se asigure, au observat că vasul naviga invers, pur şi simplu naviga invers, înapoi, împotriva vîntului, deşi pînzele nu erau împinse din cealaltă direcţie, nu, nicidecum, nici măcar nu fluturaseră. Vasul se afla între Honduras şi insulele Cayman. Nemiloasa teamă cuprinsese echipajul. Navigau într-o viteză nebunească înapoi, spre Honduras. Ţipau, se rugau, blestemau ; butoaiele erau vrăjite, diavolul se găsea printre ei la bord. Nu, nu la bord, nu la bord, domnule Beckford, nu la bord, ci în mare, căci acum auzeau din mare un zgomot care le îngheţa sîngele în vine, o larmă asurzitoare venind de acolo din valuri, răcnete, fluierături, huruit, voci cavernoase, oare cine era acolo ? Glasuri necurate din ape ! Deci vasul naviga înapoi spre Honduras, împotriva furtunii, urmărit de vacarmul cumplit într-o mare neagră ca păcura, o mare neagră ca păcura ! E de neînţeles cum întregul echipaj a putut să se mai salveze, cînd oamenii erau împietriţi şi priveau în gol nebuni de groază.

M-am ridicat. Băusem atîta rom, încît nu mai puteam răspunde de urmări, dacă mai stăteam. Dar mai aveam ceva în minte.

— Dumneavoastră aţi fost căpitanul vasului fermecat ? întrebai calm, pe cît îmi stătea în putinţă, dar îmi dădeam seama, cu neplăcere, că pe buze îmi flutura un uşor zîmbet prostesc.

— Toate poveştile-s lăudăroşenii de marinar, replică el cu admirabilă stăpînire de sine, privind mereu pe fereastră. Nava spaniolă avea probabil la bord vreo frumoasă relicvă. Poţi crede sau nu, cum vrei. Am uitat să spun că trucul cu butoaiele se foloseşte şi în sens contrar, anume cînd chiar un vas de corsari e urmărit, dă impresia că-i e teamă şi totodată se apropie pe nesimţite de inamic.

— Dar aţi povestit atît de bine, întării eu.

— Sper că veţi avea parte de o călătorie satisfăcătoare, domnule Beckford, zise el formalist, tot fără să mă privească. Îmi întinse o mînă fermă, care nu tremura deloc.

În realitate am avut parte de o călătorie nenorocită pe mare ; din cauza întîrzierii provocate de avaria navei, am sosit la Kingston abia spre sfîrşitul lui noiembrie, cu aproape trei săptămîni mai tîrziu decît era prevăzut. Cînd nava juca de colo-colo prin furtună, eu o blestemam pe Anne Bonney şi butoaiele de zahăr rău dirijate de fratele meu William, care în închipuirea mea ajunseseră, goale, să fie remorcate de vasul nostru, pentru a-i încetini mersul. Dar după ce am prins alizeul, totul a mers perfect ; a mai fost totuşi nevoie să oprim în Barbados pentru repararea timonei, căpitanul Sawkins nu s-a aventurat în Marea Caraibilor, cu toate insulele, cu toţi coralii şi recifii ei, fără să pună totul la punct. În preajma insulelor Barbados s-a întîmplat pentru prima oară ca mireasma inefabilă de mirodenii şi flori, călătorind pe valuri de aer cald, să-mi evoce amintiri de demult.

II

— Iată, acela-i Rackam Cay, acolo departe unde se sparg valurile, spuse căpitanul Sawkins, care stătea cu mine lîngă cîrmă. Iar aici, mai încolo spre stînga, se vede Middle Ground, o limbă de pămînt de care trebuie să ne ţinem aproape, înaintînd printre Middle Ground şi Salt Pond Reef ; dar noi trebuie să navigăm cît mai la dreapta dacă vrem să nu ne trezim în canalul de vest, că doar vrem să ajungem la Port Royal, nu la Port Henderson, nu-i aşa, domnule Beckford ? Drept în faţa dumitale, acolo departe se zăreşte Mosquito Point şi noul fort construit acum patru ani. Cu şaizeci de piese de artilerie şi patruzeci şi două de obuziere ! Aşa că sînt şi lucruri noi pentru dumneata!

Benjamin Sawkins era un bătrîn căpitan, dăruit cu o fire blîndă, cam prea vorbăreţ pentru gustul meu, mai ales acum cînd mă cufundasem în contemplarea panoramei inundate de soare care se desfăşura în faţa mea şi îmi cercetam înfrigurat, dar zadarnic, amintirile tinereţii. Căci în definitiv mai fusesem o dată pe aici. Port Royal, situat pe ţărmul stîncos, de mică altitudine, tocmai la capătul Palisados-ului, limba îngustă şi lungă de pămînt înţesată de cocotieri şi spălată de spuma albă care închide golful Kingston, Munţii Albaştri încununaţi de nori, ale căror ramificaţii unduitoare ajung pînă în partea dreaptă a ţărmului, plantaţiile şi conacele de pe platoul Liguana, New Greenwich, aşezat în faţa lui Mosquito Point la intrarea în golful Hunt, întinsul litoral vestic mărginit de mangrove verzi şi zgrunţuroase, care se înalţă conturînd Salt Pond Hill. Totul mi se părea straniu cum numai locul unde ai copilărit poate să fie, cînd se întîmplă să revii ; totul era şi mai straniu pentru mine, fiindcă şaptesprezece ani despărţeau cele două călătorii, de plecare şi de sosire. Numele le ştiam de pe o hartă a Jamaicăi pe care o studiasem atent.

— Totul e nou pentru mine, căpitane Sawkins, am spus pe un ton calm. Dar aţi menţionat Rackam's Cay. E cumva bancul de nisip unde a fost spînzurat Jack Rackam în 1720 ?

— Exact, în loc de Cîmpul Spînzurătorii. Probabil că acolo erau prea multe spînzurători. Tăcu, un moment. E mult mai mic decît atunci cînd l-am văzut ultima dată.

— Să fie adevărat că Jack Rackam s-a purtat ca un laş în acea ultimă luptă ? Că a fost mai laş decît mulţi membri ai echipajului său ?

Căpitanul m-a privit pieziş şi apoi şi-a concentrat toată atenţia asupra arcului larg pe care trebuia să-l descrie Weymouth pentru a ocoli Middle Ground. Probabil acum devenisem eu prea vorbăreţ pentru el.

Au început să coboare din pînze, căpitanul îşi striga comenzile, doi oameni s-au prins de fusul cîrmei, corabia a început să se înalţe la tribord şi deodată, în punctul cel mai îndepărtat al arcului, am descoperit, la dreapta de New Greenwich, Kingstonul, cenuşiu, care în clipa următoare a şi pierit înapoia forturilor, caselor şi catargelor din Port Royal. Clopotul corăbiei a sunat de patru ori. Briza s-a întărit : s-au mai strîns

cîteva pînze. Am privit în jur. Marea semăna cu o nesfîrșită cîmpie albastră-verde, semănată cu pete de culoare verde, un verde deschis, purpurii sau violete ; la mijlocul acestei întinderi, apa spumega printre coralieri și refici, un peisaj asimetric și compozit, purtînd nume fantastice ; Little Portuguese, Great Portuguese, Drunken Man's Cay, Gun Cay, One Bush Reef (Micul Portughez, Marele Portughez, Coralii Bețivanului, Coralii Tunului, Reciful dintr-o Tufă), nume care erau însemnate toate pe hartă cu cercuri albastre, mai mici sau mai mari.

Căpitanul Sawkins se întoarse din nou spre mine :

— Domnule Beckford, pirații sînt totdeauna lași. Oricum, așa au fost în ultimii patruzeci sau cincizeci de ani. Sînt niște hoți, niște șobolani ; se pare că în ultima vreme și-au făcut iar apariția pe-aici, adică, doar de n-or fi spanioli din Cuba, dar ăștia sînt mai puțin periculoși decît maroonii, bandiții de pe insulă.

— Deci, după dumneavoastră piratul e laș numai dacă nu devine guvernator al Jamaicăi ? am întrebat, iritat de superficialitatea jovială a individului. Replica a fost neașteptat de tăioasă.

— Sir Henry Morgan n-a fost pirat ; a fost corsar, domnule Beckford. E o diferență ca de la cer la pămînt.

— Recunosc că cele două cuvinte sună diferit, răspunsei pe un ton sec, dar pînă una alta deosebirea principală dintre Morgan și pirații de după el (chiar dacă aceștia n-au avut licență) pentru a face acte de ostilitate, un drept pe care orice tîlhar și-l putea cumpăra) mi s-a părut totdeauna faptul că Morgan l-a dat în judecată pentru calomnie pe editorul cărții lui Exquemelin, pe cînd ceilalți n-au fost deajuns de in-

solenți sau ipocriți ca să întreprindă ceva de genul ăsta.

Probabil că în ochii căpitanului Sawkins păream un cunoscător extraordinar al neamului piratereșc. Povestea lui Morgan, celebritatea jamaicană, pe care îl laudă toți coloniștii, o știam de la William, care o considera ca dovadă a respectabilității lui Morgan ! În orice caz, căpitanul m-a privit bănuitor, apoi m-a prins de umăr și mi-a arătat noi lucruri demne de interes. Vocea lui căpătase o tărăgănare amabilă. Mi-a tăiat aproape orice chef de Jamaica, astfel că m-am bucurat cînd a sosit momentul să-mi adun cuferele. Cum Weymouth trebuia să zăbovească o vreme în Port Royal, ideea era să mă duc cu șalupa cu vîsle la Kingston, unde bagajele aveau să-mi fie trimise la Ranelagh Inn în cursul aceleiași zile. În port poposeau nenumărate ambarcațiuni ; acestea aduceau dis-de-dimineață apa potabilă în Port Royal cît durează briza marină ; însă chiar în ultima clipă, căpitanul Sawkins m-a invitat să-i permit d-lui Clarke, locotenentul, să mă ducă la Kingston cu una din șalupele de pe Weymouth. O jumătate de oră mai tîrziu ne aflam pe drum, iar eu contemplam golful din interior.

Clarke era un tînăr care crescuse exagerat de mult, peste puterile sale. Avea ochi laconici și era puțin adus de spate. Era taciturn din fire, și nici marinarii nu mă deranjau cu informații. Lăsat de capul meu, mă uitam departe peste peisajul vălurit, privirea suia pe munți și luneca înapoi peste cîmpurile de trestie de zahăr, cu verdele lor în sute de nuanțe, mai mult sau mai puțin estompate de lumina soarelui, aproape ca draperiile dintr-un salon de modă veche ; cercetam

Palisados, a cărui margine interioară sinuoasă era întreruptă de șantierele navale pentru cîrpirea vaselor comerciale, cu focuri la care se ardeau scoicile de sub chilă ; observam catarge înclinate dezolant, de pe care spînzurau parîmele și tachelajul ; sau pătrundeam iute cu privirea în golful Hunt, unde încercam să disting gura de vărsare a rîului Cobre. Acum desluşeam corăbiile din portul Kingston.

Golful este atît de larg, munții se îndepărtează atît de mult, pămîntul trimite în larg atît de multe avanposturi, încît mă simțeam ca pe mare. Și pretutindeni liziera verde, monotonă de mangrove, pe care abia o puteai recunoaște după încîlceala de rădăcini aeriene de care se agață răbdătorii crustacei, pentru a cădea la loc, făcînd stropi în jur.

Priveam toate acestea și nici o altă emoție nu simțeam trezindu-se în mine decît o vagă disperare. Luasem insula în posesiune, dar de o apropiere nu putea fi vorba. Fiindcă pentru mine, înainte de orice altceva, era vorba de o insulă pustie, o insulă unde nu mai trăiau rudele mele cele mai apropiate, unde trebuia să dau de rostul unor ciubere și unor butcaie dispărute și unde urma să merg în căutarea unui duh care-și pusese cîndva mîna pe umărul unui băiețel, adică propria mea stafie. Duhurile caută duhuri, dar țara rămîne aceeași și se retrage, uimită, dacă îi cerem sprijinul. În acest sens peisajul era excepțional de potrivit pentru o revenire ; altceva nu era. Palisados, o limbă dreaptă de nisip pe hartă, devenea, printr-o iluzie a perspectivei, o linie de coastă excepțional de arcuită, cu intrînduri, pîrîiașe, lagune, în timp ce o parte pătrundea în fața celeilalte și uneori ți se părea că sînt înșirate trei rînduri de cocotieri, sau ar fi putut să fie catarge de vas, la și mai mare

distanță. Munții erau departe, ca întotdeauna, poate chiar mai departe, fiindcă lumina soarelui avea efectul unei explozii care împingea în lături orizontul, ca pe marginile unui crater uriaș. Munții erau acoperiți monoton, pînă sus, de vegetație tropicală, dar acolo unde începeau adevăratele înălțimi, vîrfurile, piscurile stîncoase, prăpăstiile, acolo ei se ascundeau în nori, iar eu știam că așa rămîneau toată ziua, tot anul, doar dimineață devreme nu, cînd nimeni nu-i privește...

Cufundat fiind în starea aceasta de visare, nu am observat că o altă barcă se apropia de noi, venind dinspre Kingston. Doar purtarea marinarilor mi-a atras atenția că se întîmplă ceva. Era fără îndoială un spectacol excepțional, la unsprezece dimineața în Golful Kingston, o barcă singuratică, vîslită de un singur om (călătorul nu binevoise să pună mîna pe vîslă). Apoi, briza mării ; cum ne sufla din spate, nici n-o observam, dar e curată nebunie să vîslești împotriva ei. Vîslașul era un negru, iar barca, fără îndoială se îndrepta chiar spre noi.

Dl. Clarke dădu ordin ca vîslele să fie ridicate. Barca se oprise și călătorul își pusese mîna la gură ca pe un megafon. Purta o jachetă în dungi roșu cu alb, pantaloni bufanți din același material și o pălărie de soare ; ce pot spune despre figura lui este că se vedea brună, uscată și palidă, deși soarele se reflecta astfel pe sub pălărie încît unea obrajii cu pomeții într-un relief puternic, făcîndu-i să pară mai lați decît erau în realitate. L-am auzit înjurîndu-l pe negru, care se încurcase în vîsle. Călătorul își ținea cu greu echilibrul în barcă. În sfîrșit, strigă în megafon.

— Hei ! Cum se cheamă vasul vostru ?

— Weymouth, răspunse dl. Clarke.

— Aveți la bord un domn Beckford, pasager din Anglia ?

Cînd l-am văzut pe Clarke îndreptîndu-și privirea spre mine, m-am încruntat și am dat din cap, imperceptibil. Bănuiam că omul din barcă e un trimis al lui Manning sau Thomas și doream să evit orice contact înainte de a mă odihni puțin la Ranelagh. Pe urmă, mi se părea ciudat că sosirea îmi era știută.

Deci Clarke n-a avut încotro și a trebuit să facă pe diplomatul.

— Dar de ce vrei să știi, domnule ?

La asta, omul în jachetă dungată cu roșu își dădu drumul — strigă, cu un glas strident, un fel de chelălăit :

— Ce te privește ? Cu cine-ți închipui că vorbești ? Ia răspunde, bădărane !

— Vîsliți înainte, băieți, îndemnă dl. Clarke, calm.

— N-ai de gînd să-mi răspunzi ? Fir-ar să fie ! Îl ai pe Richard Beckford la bord, da sau nu ?

— N-am timp de vorbă cu dumneata acum, zise dl. Clarke și se așeză la loc pe banca lui, cu băgare de seamă. Marinarii, care-și apucaseră vîslele, rîdeau pe tăcute. Barca rămăsese în urma noastră și tot îl mai auzeam pe omul acela strigînd furios.

— Ce purtare e asta ? Eu sînt Ballard Beckford, membru în Camera Deputaților ! Afară cu voi ! Întoarce vasul, imbecilule ! (Pe urmă, adresîndu-se negrului) E la Port Royal... sau a ajuns cumva pe vasul ăsta ? Paștele și dumnezeii, cred că aici e ! Sau n-o fi ? Ia stai nițel... Ia...

Răcnetele s-au stins și în cele din urmă dl. Clarke s-a întors și a schițat cu brațul, de vreo patru-cinci ori, un gest indiferent de rămas bun în direcția Por-

tului Royal ; la fel de bine putea să însemne o fluturare ironică sau o plină de lehamite apărare față de indicația nepotrivită după care Richard Beckford s-ar fi găsit la Port Royal. O vreme barca s-a mai legănat, nehotărîtă, dar nu ne mai puteam da seama dacă tipul a dat poruncă să meargă spre Port Royal, sau îi administra negrului o bătaie, cu oarecare prudență, totuși.

— O rudă de-a dumneavoastră, domnule ? întrebă dl. Clarke ?

— Da, foarte îndepărtată, îi răspunsei. Cum nu eram dispus să fac dezvăluiri în fața marinarilor, n-am mai zis nimic și am început să privesc marile păsări albe săgetînd după pește în Golful Kingston. N-aveam nici o simpatie față de Ballard, se purta ca un mitocan. Pînă la urmă, navigatorii englezi se deosebesc foarte mult de negri.

Kingston se observă de cum te uiți pe hartă — King Street, care merge de la nord la sud intretaie Queen Street, cu direcția est-vest. O demonstrație monarhică a cadranului busolei, care nu trezește altă dorință decît să te poți rătăci măcar o dată. La punctul intersecției e Terenul Paradei și aproape vis-à-vis de biserica parohială se înalță Hanul Ranelagh, una dintre puținele clădiri cu două etaje din oraș ; aceasta era direcția pe care o urmam, fără să privesc nici la dreapta, nici la stînga. Am închiriat o cameră, am dat niște dispoziții în legătură cu bagajul și am întrebat cum pot găsi biroul „Manning & Ord“, fiindcă plictisul îmi dispăruse, iar sentimentul că toată lumea știa de venirea mea îmi dădea o senzație de nerăbdare. Cerul era învăluit în niște nori înalți, subțiri, prin

care pătrundeau ici și colo luciri de perlă, cum se întîmplă deseori după prînz, dar căldura era apăsătoare. Am băut o cană de cafea în cameră, pe care o găseam pustie, ca și Kingston-ul, ca și planul lui general. Mă simțeam prost dispus. Unde-mi era tinerețea? Unde era Jamaica? Mă aflam tot pe mare? Jaluzelele venețiene, verzi, trozneau în bătaia curentului mării, eterna briză în care Ballard vîslea spre Port Royal. Nici negrii nu mi-au trezit vreo emoție, deși mi-am adus aminte mirosul lor. Însă, pînă la urmă, nu aici era Westmoreland-ul unde mi-am petrecut anii copilăriei; orașul acesta îmi era mai străin decît Londra și eram, probabil, mai obosit și mai plictisit decît voiam să cred.

Deși nu era zi de tîrg, Terenul Paradei forfotea de negri și mulatri. Se vedeau chiar și cîteva tarabe de fructe, pe lîngă care am trecut, recunoscînd parfumul puternic al fructului guava, inseparabil asociat în mintea mea cu Julines Herring. Unchiul meu era convins că sînt bune contra diareei (totuși, în Anglia am auzit că efect vindecător au numai rădăcinile, scoarța și frunzele de guava) și de aceea nu-i lipseau niciodată, spre binele nostru. Doar că insista să le mîncăm fierte și noi nu le puteam suferi fierte, deși mirosul fructului crud ne plăcea la nebunie. Din motivul acesta, vizitele unchiului Julines ne produceau senzații împărțite; nasul îl primea cu bucurie, gustul îl respingea și ceva asemănător se transmitea simțurilor noastre mai înalte, fiindcă omul avea o figură plăcută, dar vorbea sîsîit, din cauză că-i lipseau mai mulți dinți. Nu se știe dacă nu cumva William îl antipatiza pe Julines din motive asemănătoare. Asta n-ai cum să știi. Ceea ce a însemnat unchiul Julines pentru noi, în copilărie, era adînc îngropat în sufletul

lui William, bine ascuns... Să-i fi fost administrate lui Peter rădăcină, scoarță și frunze de guava înainte de a muri? Or fi fiert fructele, ca să-i bucure spiritul și să-i pregătească, prin gust, marele canon?

Gîndul îmi plecase la mare distanță și cred că a trecut un minut bun pînă să-mi dau seama că mă uitam la un negru suspendat acolo, drept în fața mea, într-o cușcă agățată de un stîlp înalt, la zece picioare de pămînt. Nimeni n-o băga în seamă, nici negresele de la tarabe, nici cei cîțiva sclavi negri, nici mai numeroșii soldați, printre care am observat și cîțiva negri, împăunîndu-se cu surtucele roșii de uniformă care nu li se potriveau pe corp — așa că stăteam acolo singur, asistînd pentru prima oară la o execuție cu care au încercat de atîtea ori în copilărie să ne înfricoșeze inima. Adică nu eram amenințați că părinții ne vor băga în asemenea cuști. Soarta aceasta era rezervată faimoșilor coromandeli, sau negrii de pe Coasta Aurie, niște tipi sălbateci, puternici, care, dintre toți negrii, au înfățișarea cea mai apropiată de a europenilor; prin contrast sînt, în același timp, cei mai mari criminali, se răzvrătesc mereu, comit cele mai cumplite omoruri, după care urmează un obicei specific, acela de a bea sîngele de la sacrificii amestecat cu o parte de rom. Se închide, așadar, în cușca suspendată un asemenea negru coromandel și acesta trăiește acolo o săptămînă întreagă fără să se vaiete o clipă măcar, ba dimpotrivă, se mai și laudă cît îl ține gura și e convins, evident, în sinea lui că foarte curînd are să se întoarcă la muncă, pe plantație. Sclavii fugari sînt spînzurați, dar sclavii coromandeli sînt atîrnați în cuști chiar și în astfel de cazuri. Un negru angelez suficient de sălbatic, care pe deasupra are și o duhoare cumplită, mai rău ca orice alt neam

de negru, un negru angolez, deci, pentru viol este ars de viu ; pe de altă parte, un negru coromandel este pedepsit pentru aceeași vină cu ardere lentă. Și ca să ne bage în sperieți, să ne îndepărteze de coromandeli — fiind ei foarte puternici, aveam cîțiva și pe plantația noastră — ne tot spuneau de cușca în care erau vîrîți coromandelii ; dar saltul acesta în simbol era prea brusc pentru mintea noastră de copii, prin urmare nu numai că nu ne era frică de cușcă, pe care nici n-o văzusem vreodată, dar lepădasem orice teamă de negrii coromandeli, cu care ne înțelegeam de minune. Fiindcă, evident, există și ființe „bune" printre ei, după cum s-a exprimat o mătușă de-a mea cînd a văzut pentru prima oară crocodili pe limbile de nisip din Black River. Mi-aduc aminte cum a vrut odată Ballard să-i necăjească pe negrii coromandeli jucîndu-se de-a „cușca" pe un scaun vechi, nu departe de locul unde tăiau ei trestia de zahăr cu niște custuri ce fulgerau în lumina soarelui ; se deduce din ceea ce a urmat că negrii au rămas insensibili la răutatea lui. Așadar, spectacolul de pe Terenul Paradei era mai mult sau mai puțin în linia tradiției. Omul stătea probabil acolo de trei-patru zile ; așa că lumea își pierduse orice interes, chiar și ceilalți negri. Cel pedepsit era mare și puternic, cum îi șade bine unui coromandel ; capul se înălța sălbatic și robust de deasupra inelului de fier care-i sprijinea bărbia, își ținea ochii larg deschiși și mă privea fix, iar eu îi întorceam privirea. O tăietură adîncă, însemnată cu sînge închegat, îi trecea peste tîmplă. Cușca se legăna ușor în briza marină. Mă așteptam să-l aud spunîndu-mi ceva, cum ar fi „eu ăl mai tare negru din toată Africa" ; dar el tăcea, era limpede că spusese tot ce avea de spus. Cușca se legăna, coromandelul se uita, drept, iar peste Terenul Paradei bătea din aripi un stol de porumbei de Jamaica, pe care, fără voie, ochii mei îl urmară. Însă privirea îmi călători mai departe, urcă fațada țeapănă, cu coloane, a noii biserici parohiale și deodată le-am văzut, am văzut celelalte păsări ! Doamne sfinte, ciorile acelea. Felul ăsta de ciori, vultanii aceia caraghioși și negri, cu capetele lor roșii, cocoțați în șir pe arhitravă, dînd din cap și căscînd pliscul, cu aripile întinse, țopăind de pe un picior pe celălalt. Timp de șaptesprezece ani, nu mă gîndisem la ei nici o clipă. Însă ei nu se schimbaseră de fel ; își exercitau aceeași meserie utilă și binecuvîntată de ceruri, aceea de gunoieri și guzgani ; și cum nu aveau la îndemînă nici un hoit, stăteau acolo și așteptau în vîrf de biserică, o poziție pe care nimeni nu visa să le-o uzurpe, fiindcă fără aceste ciori, Jamaica zahărului și romului ar fi devenit demult insuportabilă pentru albi. E adevărat că am întîlnit doctori care pretindeau că ciorile astea ar fi cu adevărat periculoase, pentru că transmit boli infecțioase, dar eu prefer tradiția. Cioara jamaicană mănîncă tot ce-l dezgustă pe om ; dacă-i dai frîu liber, curăță și murdăria de sub unghiile negrilor. Asta e o glumă a lui taică-meu, Peter, președintele, care mai afirma că drăgălașele ciori nu-și construiau cuiburi (ceea ce e adevărat, după toate aparențele), pentru că preferau să-și depună ouăle în hoituri de catîr. După cum am mai spus-o, tata nu era totalmente străin de păcatul cinismului.

După aceea am simțit un fior prin tot corpul. Vîntul bătuse tot timpul cît am stat acolo. Poate începusem să transpir nițel și cînd m-am întors, ca să-mi văd de drum, am simțit vîntul pe față și pe piept ca

o baie rece. Era curentul marin, venind dinspre recifi și corali, unde apele verzi-albăstrui spumegau în apa de mică adîncime de pe lîngă toate acele contururi, dimensiuni și nume, printre care unul era cunoscut drept Rackam Cay, un banc de nisip ce se fărîmița lent, lent, amenințat de cutremure ; bătrîni căpitani mărinimoși îl arătau călătorilor interesați. Rackham, Rack, o idee trăznită ; „rack“ nu însemna doar roată de tortură, nume potrivit în cazul acesta, ci și, printre altele, gît de oaie, denumire de două ori nimerită, dat fiind că Jack Stambă a fost spînzurat de gît și s-a lăsat prins ca o oaie ; el n-a fost bărbat, ca tovarășul lui, Anne Bonney. Dar dacă... La dracu, dacă Johnson nu era decît un scriitor romanțios (și era, ca chestie), dacă au spînzurat-o cu adevărat pe Anne Bonney, nu la Rackham Cay, ci la Platoul Spînzurătorii, împreună cu ceilalți, dacă iertarea guvernatorului nu era decît o poveste încolțită în mintea poetică a lui Charles Johnson, care a avut întîi nevoie de o Anne însărcinată în cartea lui, iar apoi n-a putut convinge publicul englez că în Jamaica fusese spînzurată o femeie ce aștepta un copil. Puțin îmi lipsea ca să pornesc după Mulcahy, să mă duc la el... și dacă temnicerul m-ar fi asigurat că, de fapt, erau însărcinate amîndouă, sau la nevoie doar Anne, i-aș fi căzut de gît. Briza mării mă adusese în starea asta și tot mai bătea cînd am ajuns în veranda biroului lui Manning & Ord, căutînd intrarea.

Biroul și casa lui Manning formau un tot. Biroul lui Peter Beckford era chiar alături și era închis acum, de cînd Manning se ocupa de toate afacerile lui William, cu excepția celor ce se legau nemijlocit de plantații. Personalul, format mai mult din mulatri, se dublase, practic, din motivul acesta.

În timp ce treceam prin camerele ce duceau la biroul personal al lui Manning, am observat o mulțime de fețe negricioase și guri căscate. Evident că știau cine sînt. Asta nu-l tulbura pe băiatul care mă conducea și rămînea nemișcat de cîte ori îmi aruncam, involuntar, ochii spre curți și spre stradă, unde observam, cu o privire suspicioasă, poloboace și butoaie adăpostite sub umbrare. Dar în partea aceasta a portului se aflau, practic, toate birourile și depozitele firmelor mai importante și ale plantatorilor bogați (ba și ale celor mai săraci, dacă pui la socoteală că Ballard nu locuia departe de Manning), încît nu se putea spune că tot zahărul și tot romul acela ar fi fost ale lui William și puteau deci să fie jefuite pînă la ultimul strop. Uitam că vasele de lemn erau, totuși, goale. Din octombrie pînă în ianuarie — deci și la vremea aceea, în noiembrie — industria zahărului stagnează; în octombrie se fac culturile, la sfîrșitul lui decembrie unele cîmpuri de trestie care au fost pîrjolite la soare mai bine de doi ani îi iau pe plantatori prin surprindere, ajunse la faza coacerii, astfel încît cei interesați pleacă în mare goană la distanță de Kingston sau de Spanish Town, în colțurile cele mai îndepărtate ale insulei ; dar, în general, e liniște.

Oricum, de cum mă uitam afară, băiatul se oprea, își împingea capul înainte chiar mai mult decît era normal ; își sugea buza de jos, începea să-și plece capul rîzînd prostește și mă întreba cu un accent puternic „Vă place ?“, „Vă interesează ?“. Pe urmă pornea mai departe, tîrșiind din picioare, iar capul i se

smucea înainte și înapoi ca la găini. Deși părul îi era negru, alte trăsături de mulatru nu avea ; mai tîrziu am auzit că era fiul unui francez refugiat la Westmoreland și lumea îi zicea Billy. Așadar, nu descindea din Beckforzi, cum m-am temut în prima clipă. Arăta mai mult ca orice a Pierrot slab de minte, dar uneori îl cuprindea o stare teribilă de furie, pornită din cele mai nobile motive, cum se va vedea mai tîrziu.

Edward Manning m-a primit într-o odaie care era, probabil, cea mai răcoroasă din toată casa. Mai mult, era deosebit de umedă, cu mucegai ; pășeam pe scînduri sfărîmicioase și numeroasele hărți atîrnate de pereți îți dădeau o impresie de murdărie.

Anotimpul ploios lăsase urme. Cele două ferestre mari, înalte, dotate cu ochiuri de sticlă zgrunțuroasă, se aflau pe partea de nord-est și aruncau o lumină puternică pe un bărbat blond, cu o figură model, inexpresivă ; mustața mătăsoasă răpea prea puțin din simetria onestă a feței sale. Purta un costum în dungi albastru cu alb, un contrast care, pentru o clipă, mi-l aminti pe Ballard. Nu e nevoie să fii Ballard Beckford ca să-ți vină să tulburi siguranța unui asemenea bărbat în ce privește corectitudinea soției sale, mă gîndeam eu cu silă, cu atît mai ostil cu cît acum nu mai așteptam de la Manning nici un ajutor în afacerea lui William. Pe cînd el se cufundase în lectura scrisorii și autorizației de la William, timp în care eu am avut impresia că observ la el semne de teamă și chiar nemulțumire, a intrat și James Ord, asociatul lui Manning. Ord era un omuleț cu sprîncenele negre, stufoase, sprinten în mișcări ; ochii lui negri mă săgetau prin sticla groasă a ochelarilor, trădînd energie și hotărîre și, desigur, aș fi preferat să am de-a face cu privirea aceasta, în locul ochilor fără strălucire ai

lui Manning. Însă cîteva minute mai tîrziu Ord a fost chemat undeva, nu înainte ca eu să apuc a-i povesti incidentul cu Ballard.

— Explicația e foarte simplă, îmi explică Edward Manning cu vocea lui frumoasă, de bas, o posesiune superfluă pentru unul ca el, gîndii eu. Vasul cu care ați venit a întîrziat trei săptămîni, iar fratele dv. mi-a scris despre alte chestiuni la o săptămînă după îmbarcarea dv., dar s-a referit și la faptul că veți sosi pe Weymouth. Scrisoarea a sosit la timp și cum motivul imediat al venirii dv. îmi era cu totul necunoscut, nu aveam de ce păstra secretul. Oricum, faptul nu prea are importanță.

— Nu-s de aceeași părere cu dv., la punctul acesta, zisei. Deci e o pură coincidență faptul că primul om pe care-l întîlnesc în Golful Kingston e chiar omul pe care spuneți că îl suspectați, domnule Manning.

Mă privi, ridicîndu-și buza de sus, cam meschină, ceea ce-i dădu o expresie stupidă, neajutorată, dar nu răutăcioasă. Vorbi după o lungă pauză.

— Ați citit scrisoarea pe care i-am trimis-o fratelui dv. în legătură cu chestiunea aceasta ?

— De ce mă întrebați, domnule Manning ?

În timpul călătoriei hotărîsem ca atunci cînd nu înțeleg nimic sau cînd sînt pus la colț de vreun om de afaceri, să pun și eu, ca răspuns, o întrebare, pur și simplu să pun o întrebare, ca un prost.

— Pentru că mă tem că nu l-ați înțeles bine pe fratele dv., sau n-ați înțeles scrisoarea, în caz că ați citit-o. Eu nu l-am acuzat pe Ballard de nimic.

— William spunea ceva de o suspiciune.

— Chiar și asta-i... o exagerare, cel puțin o exagerare. Nu am nimic cu Ballard Beckford.

— Nu m-am îndoit nici o clipă, spusei eu ironic, privind drept în ochii lui albaştri, inexpresivi, pe care şi-i lăsă imediat în jos. Dar întrebarea este dacă Ballard Beckford are ceva împotriva zahărului şi romului care-s proprietatea fratelui meu William. Nu dumneata trebuie să-l acuzi pe vinovat, domnule Manning, dumneata nici nu trebuie să joci vreun rol în toată povestea asta. N-am venit aici decît să cer sfaturi, după recomandările fratelui meu şi asta sub oricîte peceţi ale discreţiei doreşti. Aşadar, eu îţi cer o părere sinceră... Nu, stai o clipă. Ia-o aşa, că am venit aici independent, din partea lui William, dar fără să mă conformez celor spuse ori scrise de el. Asta e valabil şi în privinţa lui Ballard. Eu pe Ballard îl ştiu de mic, mai bine decît îl cunoaşte William. Ştiu de ce e în stare. L-am văzut în acţiune. Ştiu că are datorii. Ştiu mai multe încă despre el. Personal, nu m-aş mira ca el să-i fi furat pe Peter şi pe William. O şi înţeleg, la Ballard. Pricep mai multe decît îţi închipui dumneata, domnule Manning ! Dacă m-ar chema Ballard Beckford, şi eu i-aş prăda pe Peter şi William, n-aş face altceva decît să-i prădez. Aşa că îţi cer sinceritate şi fac apel la loialitatea dumitale faţă de William şi, lăsînd deoparte relaţiile dumitale speciale cu Ballard Beckford, spune, îl bănuieşti de furt, da sau nu ?

Edward Manning păli de moarte — să fi fost motivul aluziile mele învăluite ? Tot tapajul meu fusese calculat să-l facă să-şi piardă stăpînirea, sub presiunea emoţiilor ; efectul a fost cu mult mai mare decît mi-am putut închipui eu dinainte. Mi s-a părut chiar că-i zăresc lacrimi în ochi şi asta mi-a mai înmuiat inima. Creolii sînt nemaipomenit de emotivi. Dacă mai continuam o clipă, tipul acesta înalt ar fi leşinat aproape

acolo, în spatele biroului. Probabil că nu ducea o viaţă uşoară şi trebuia să-mi dau seama în ce poziţie falsă s-ar fi pus el dacă exprima suspiciuni faţă de amantul soţiei sale. Pe urmă, eram mai puţin interesat să aud bănuiala chiar din gura lui Manning (asta tot nimic n-ar fi dovedit, căci Manning putea să fie împins de dorinţa să-l ponegrească pe iubitul nevesti-si, ca şi de dorinţa să-l apere, sau de ambele dorinţe deodată), cît doream să cîştig un ascendent asupra lui — iar la acest lucru şi ajunsesem. Cum el tăcea, eu am urmat, pe un ton prietenos, dar profitînd fără ezitare de avantajele dobîndite.

— Să lăsăm asta la o parte, deocamdată, Manning, deşi tăcerea ta îmi spune multe. Şi nu uita că William n-are nici cel mai mic interes să-l vadă pe Ballard acuzat de hoţie ; asta ar provoca un scandal neplăcut în familie şi William e prea sensibil pentru aşa ceva. Să se certe cu Thomas, cu care are relaţii de afaceri ? Nu, nu, asta nu e de William. El nu vrea decît să atingă nivelul vechi de profit la zahăr şi rom, înţelegi ? Acum să presupunem că în spatele furturilor se ascunde cineva, n-are importanţă cine, să zicem vărul meu sau, fie din partea mea şi guvernatorul ori procurorul şef. Dacă au fost săvîrşite la Westmoreland, sau chiar aici, acel cineva a avut, clar, şi complici. Trebuie să reuşim să controlăm ce au făcut aceşti complici. Eşti pregătit să mă ajuţi în sensul ăsta ?

— Desigur, răspunse Manning zăpăcit, sigur că da, cu cea mai mare plăcere. De o vreme nici eu n-am mai fost... nu sînt complet liber în acţiuni... Poate mai încolo voi...

L-am întrerupt cu un gest de refuz, destul de ipocrit, pentru că în fond eram curios să-i ascult mărturisirile și l-am întrebat :

— Atunci, eu ce trebuie să fac ? Cum și ce trebuie să verific ?

— Asta nu-i ușor de spus, Beckford. În primul rînd hoțiile-s un lucru curent în Jamaica, deși nu chiar la asemenea proporții. Da, încercam să-ți comunic eu însumi că nu pot lua măsuri, pentru că n-am autoritatea s-o fac. Vroiam să aștept răspunsul lui William și acum, iată că ai sosit. Dar poate că așa-i mai bine. După cum știi, răspunzător este Stirling, supraveghetorul. Însă despre Stirling nu am nimic de zis ; în fond, el e omul de nădejde al plantației ; Peter i-a acordat puterea asta și William nu a schimbat aranjamentul.

— Probabil că William nici nu știa.

— Ba i-am spus-o eu răspicat într-o scrisoare. Nu pentru că l-aș bănui pe Stirling, dar cu el ar fi normal să începi cercetările. Încă nu știe nimic și ar fi ostentativ să pornești de la ceilalți doi supraveghetori, Shettlewood și Concanen (englezi amîndoi, totuși subordonați lui Stirling) și pe el să-l lași deoparte. Vreau să zic, dacă n-a făcut-o el, sau chiar și dacă a făcut-o...

Se auzi o bătaie la intrare ; pe crăpătura ușii își făcu apariția un cap de mulatru.

— Domnul Ballard Beckford vrea să vă vadă, domnule.

Manning sări drept în picioare, am vrut să-l calmez cu un gest și să-l împiedic de a face un lucru pripit. Mă gîndeam la atîtea, într-un sens sau altul, încît nu mi se părea cu totul imposibilă o crimă pornită din gelozie. Dar persoana anunțată și intrase în birou, purtînd costumul acela dungat roșu cu alb, care-mi păru nițel stropit de apa mării ; venea spre mine cu o mînă întinsă, iar cu cealaltă își zvîrli pălăria de soare într-un colț.

— Vărul Richard, da ? Ce minune să te văd iar, adică de cînd n-ai mai fost în Jamaica. Bună ziua, Edward, la Ranelagh mi-au spus că oaia pierdută e de găsit aici.

Am dat mîna cu el. Manning, care răspunsese la salutul lui Ballard cu o mormăitură de neînțeles, se aplecă peste birou și culese, absent, un vraf de scrisori, de parcă voia să găsească ceva dedesubt.

— Ei, acum trebuie să-mi spui, urmă Ballard în vreme ce se lăsa într-un scaun, pufăind, de ce n-ai vrut să te arăți adineauri. Tîmpiții ăia nu merită să-mi mai răcesc gura pe ei, dar tu puteai să-ți deschizi pliscul, ce zici ? Să știi, Edward, că am vîslit fără nici un scop anume spre Port Royal, la ora asta a zilei, doar...

„Ai avut pe cine pune la vîsle“ era gata să zic ; dar, ca să fiu cinstit, nu prea mă simțeam la largul meu. Ballard a avut întotdeauna un fel de autoritate, nu numai asupra unora de jos, negri mai ales, dar și față de mine. Trebuia să înăbuș din prima clipă senzația asta, nu atît de mult pentru Ballard, pentru relațiile mele viitoare cu el, fiindcă eram hotărît să-l ocolesc pe cît posibil, ci mai ales pentru a nu-mi pierde prestigiul față de Manning. Am privit o clipă drept în ochii aceia ai lui Ballard, verzi-cenușii, dar mi s-a părut mai ușor să lunec cu ochii către Manning, pe care l-am luat drept arbitru.

— Ți-am și spus povestea, Manning, fără să dezvălui motivele. Iată : mai întîi că nu l-am recunoscut pe Ballard ; dar nici dacă spunea din prima clipă cine este, tot nu procedam altfel. Domnul Clarke, secun-

dul de pe Weymouth, n-a făcut decît să se supună unui semn al meu. E o chestiune de aclimatizare, de a fi transplantat de la Oxford la Kingston, sau de a trece de la cartofi la trestia de zahăr, sau de la porter la rom, dacă vreți. Îmi făgăduisem o oră la Kingston în care să nu văd pe nimeni, nici chiar din familie. Și chiar dacă e o prostie, ce doream să fac, aia am și făcut.

— Mi se pare... începu Manning.

— Răspunsul mă mulțumește, interveni Ballard egal, deși pare nițel tras de păr. Adică nu cred, bătrîne, că e o explicație inventată în urma evenimentului, doar propoziția aia cu Oxford, sau ce ziceai tu acolo, asta ziceam că e exagerat.

— Așa ceva chiar la Oxford se învață, zisei.

Ballard săltă capul într-un gest de groază mucalită și apoi se întoarse către Manning, care se așezase iar la birou, dar tot nu reușea să-și stăpînească mîinile și căuta scrisori de negăsit.

— Deci ție ți se pare exagerat.

— Deloc, întări Manning pe un ton alb.

— Slavă Domnului, oftă Ballard.

Se rezemă alene în scaun, fluieră o melodie și încetă să mă mai bage în seamă. Dar cînd și cînd mă privea, curios, de parcă ar fi voit să știe ce efect a avut asupra mea modul în care l-a tratat el pe Manning. Manning era un biet cobai între noi doi ; dar disprețul compătimitor cu care Ballard i se adresa lui Manning putea să fie și rezultatul unei obișnuințe dobîndite treptat (un obicei care, dacă nu întîmpină rezistență din partea victimei, poate duce la momente de insultă nemaiauzită, fără ca autorul lor să-și dea măcar seama), și nu o manifestare intenționat caustică. Uneori Ballard renunța la orice stăpînire și făcea o grimasă, zicînd parcă „Îți

mai e atît de bine ?“ însă atitudinea lui părea eventual să sugereze ideea că totul se dusese de rîpă.

Între timp am avut prilejul să-l studiez. Nu se mai păstra nimic din Ballard Beckford cel de demult ; acum el avea o expresie nouă, o figură în multe privințe remarcabilă. Cel mai mult atrăgeau atenția ochii aceia verzi-cenușii, nu prin culoarea, ci prin tăietura lor : erau oblici, puși acolo asimetric, ca din întîmplare, dînd feței sale un aer de dezordine, aproape ca de om beat. Prima impresie era : un bărbat bine, cu o figură de roman din vechime, care totuși privește sașiu. A doua impresie : nu e sașiu, dar ceva e în neregulă cu fața asta. A treia impresie : se ține bine, pare tînăr, dar peste vreo douăzeci de ani se va nărui, cum i s-a și întîmplat la față. Am spus beat doar ca să dau un termen de comparație, căci îi plăcea „să facă pe domnul“, dar bea puțin, și, exceptînd povestea cu Elizabeth Manning-Moore, Ballard nu petrecea nopțile. Rareori îi pierea de pe buze un ușor surîs sarcastic — în asta îi semăna lui taică-său — dar pomeții obrajilor îi avea ca ai mamei, după cum aveam să observ mai tîrziu. Mai degrabă înalt, se mișca dezinvolt, suplu, cu grație chiar, ca mulți creoli, avea o mare putere de atracție asupra femeilor, care erau parțial fascinate de insolența lui, iar altfel trebuie să fi simțit nevoia de a vîrî puțină ordine și coerență în figura lui frumoasă, măslinie, croită din linii atît de ferme și totuși atît de pătată. Cel mai interesant era să-l observi așteptînd pe cineva la un colț de stradă, sau, mai bine, după o ușă pe jumătate deschisă. Cînd se uita în jur pe sub pălăria de soare, aplecîndu-se nițel, arăta ca un conspirator ; dar în costumul acesta tropical, cu dungi roșii, avea totuși ceva de actor în el, iar impresia asta se întărea cînd mai

purta și un mic baston, cum îi plăcea să facă în prezența negrilor. Da, era cîine de rasă comună, vărul ăsta al meu, Ballard, dar nu puteai să negi că avea ceva atrăgător în el.

— Vreau să te-ntreb ceva, îl auzii pe Ballard Beckford, care se întinsese în scaun și se uita la mine, încît fața îi deveni iar de nerecunoscut. Cum n-am răspuns imediat, el continuă calm : Ești neschimbat, Richard ; nici la înfățișare nu ești altfel.

— Nu vrei să spui că arăt ca un băiat de șapte ani ?

— Nu, sigur, dar faci aceeași impresie. Dacă tot veni vorba, aveai un aer destul de bătrînicios cînd erai mic ; noi toți... Peter doar în ultimii ani vedeai că e om în toată firea. William cum arată ?

— Poate că ai dreptate, acceptai eu. William are fața brăzdată tare pentru cei douăzeci și opt de ani ai lui, dar nu e bătrînicios.

— Manning e ultimul englez de pe aici care înflorește de sănătate, zise Ballard. Ca un prunc, mulțumită camerei ăsteia spre miazănoapte, precis, dar acum începe să se cam încălzească și aici. Am să-mi și scot haina.

Observai că Manning se simțea stînjenit ; printre englezi, fie ei și la tropice, remarca era deplasată.

— S-o vezi numai pe Elizabeth, soția lui Manning, Richard. E din cap pînă-n picioare o creolă după moda veche, nu-i așa, Edward ? Dar și Edward tot creol este, asta-i nostimada ; aici sîntem creoli cu toții, Oxford sau ne-Oxford.

Mulatrul vîrî iar capul pe ușă, de data aceasta fără să bată și anunță : „A venit la dumneavoastră, domnul Thomas Beckford, domnule".

— Atunci avem prilejul să-l vedem și pe el la față, strigă Ballard sărind în picioare.

S-a înălțat atunci un cvartet de voci care-și adresau saluturi. Manning însuși era mai puțin încordat acum, avînd prilejul să se elibereze de năpastă prin lărgirea asistenței. După jovialitatea zgomotoasă a saluturilor, Thomas rămase cumva absent, voind poate să afle dincotro bate vîntul. Cu toate că era destul de tînăr, era cu mult mai gras decît Ballard, mai calm și mai pasiv, dar și mai șters ; într-adevăr, îmi aduceam aminte din tinerețe că Thomas a jucat mereu un rol negativ. Urechile îi erau clăpăuge, deși nu foarte mari, ceea ce dădea figurii sale o înfățișare așezată, pe care o individualiza o pereche de sprîncene negre, arcuite înalt, deasupra ochilor albastru-cenușii, „tiviți", cu privirea fixă de militar ; sau de magistrat ? Nu, pur și simplu de om de afaceri ; Ballard avea mult mai mult din dezmățul și bădărănia plantatorului jamaican.

Cînd a auzit de sosirea Weymouth-ului, Thomas a și venit, în grabă, la biroul lui Manning, să mă invite să locuiesc la ei, și din partea soției și din partea mamei sale. Puteam să renunț la camera de la Ranelagh și el trimitea cîțiva negri să-mi care bagajul. După o oarecare ezitare, am căzut de acord ; Ranelagh nu mă atrăgea în mod deosebit, dar îmi era teamă să nu fiu prea mult amenințat cu prezența lui Ballard. Balanța s-a înclinat pînă la urmă și pentru că eram curios să-mi văd verișoarele, pe Sarah și pe Dorothy. În timpul convorbirii a intrat și domnul Ord, în vîrful picioarelor, foarte ceremonios și mai mărunt decît noi toți.

Privi în jur, întrebător, fiindcă mulatrul stătea în spatele lui cu o sticlă și pahare puse pe o tavă din împletitură. În spatele lui l-am zărit pe Billy Pierrot făcînd niște gesturi imperative, mai mult pentru el însuși. N-a fost turnat nici un strop de rom (creolii beau puțin

rom, din pricina unui gen de conștiință aristocratică), ci madeira, pe care Ballard și Manning au îndoit-o cu apă, ei fiind, de fapt, singurii dintre noi cinci care aveau nevoie să rămînă treji. Am vorbit de anotimpul ploios, de acela care se apropia, de anotimpurile ploioase și uscate dinainte și mai ales, asta privind participarea mea la conversație, despre chestiunea dacă Prințul de Wales avea o încurcătură amoroasă cu soția lui Walpole sau nu, dublînd astfel relația platonică și politică dintre Walpole și Caroline, Prințesa de Wales, într-un mod foarte obișnuit în societate. Nu știam nimic de treaba asta, ceea ce-i nedumeri pe toți. Am început pe cont propriu o discuție cu Thomas despre Westmoreland, dar tocmai atunci el părea preocupat exclusiv de plantația lui, Constant Springs, subiect asupra căruia a făcut la fel de puține dezvăluiri ca și asupra parohiei unde ne născusem. Mi-a spus totuși că, în general, oamenii minimalizează greutățile la care este supus un plantator. Aveam clar impresia că vede în mine un viitor rival.

Mulatrul vîrî iar capul pe ușă ca să anunțe un nou vizitator, de data asta uitînd nu numai să bată la ușă, dar și să spună „domnule", fie pentru că cei doi asociați erau înăuntru, fie că începuse să se plictisească.

— A venit să vă vadă colonelul Guthrie.

Se produse o foarte plăcută invazie. Evident că voiau să-l vadă pe noul venit. Acum destul de vîrstnicul colonel Guthrie, un tip mare și greoi, care se urnea cu atîta greutate în jur, încît amenința mereu să intre în conversație cu cel de alături de persoana pe care o avea în minte, era comandantul trupelor de voluntari, sau miliție, din Jamaica ; armata regulată era sub conducerea căpitanului Sadler, al cărui nume era pronunțat

fără încetare, în legătură cu maroonii, bandiții de negri de care căpitanul Sawkins îmi și vorbise. Îmi venea greu să-i localizez pe marooni după amintirile mele din copilărie, dar curînd am dedus că negrii aceștia vagabonzi, cîrmuiți de un anume Cudjoe, începeau să constituie, de o vreme, o adevărată amenințare pentru întreaga Jamaică ; prădau plantații, momeau albii în ambuscade și pe urmă se retrăgeau printre stîncile de nepătruns din interior, așa încît din 1733 autoritățile au început să ridice forturi și au dublat campaniile de voluntari, pe lîngă care s-au hotărît să înroleze mulatri și negri (așa numitele „puști negre") și chiar indieni de pe Mosquito Coast, toate astea pentru a rezista bandelor care nu erau foarte numeroase, dar extrem de agresive și de sîngeroase. Se spunea că se trag din sclavii negri ai spaniolilor ; dar prin vinele lor curgea și mult sînge indian ; mai mult, deși omorau în raiduri și sclavi și stăpîni deopotrivă, rîndurile maroonilor se îngroșau cu sclavi fugari, mai mult coromandeli, în special dintre cei abia sosiți din Africa, cei mai sălbatici și mai nesupuși, asupra cărora maroonii își exercitau influența prin vraci și vrăjitori. Acum începeam să înțeleg ce este cu coromandelul acela de pe Terenul Paradei. Guthrie mi-a confirmat că fusese luat prizonier într-o luptă cu maroonii, în partea de răsărit a insulei, în vecinătatea fortului Nanny Town. Nanny Town fusese ridicat de oamenii lui Sadler în 1734.

— Pe la răsărit nu se prea mai arată, explică el, cu paharul de madeira în mînă și suflînd greu, de căldură. Acum sînt mai mulți prin părțile dv., la est de Westmoreland, pe rîul Cave, la Cockpits și Cudjoe Town, știți. O să mai auziți de ei, dacă vă duceți să vedeți plantația fratelui dv. Cei mai buni aliați ai

noștri sînt ogarii cubanezi. Să-i ocoliți, domnule Beckford.

— Pe ogari sau pe marooni, colonele ?

— Și pe unii și pe alții, cînd cei dintîi nu i-au prins pe cei din urmă.

Am izbucnit în rîs amîndoi. Tipul îmi plăcea, cu bronzul lui puternic și mustața răvășită, peste care trebuia să mă uit ca peste un tufiș, ca să ajung să-i văd ochii de bătrîn hoțoman.

— Și pirații ? întrebai eu dintr-o dată.

Aici se băgă și Thomas în vorbă :

— Am auzit că John Gregory a părăsit Gregory Court, colonele. Așa e ?

Guthrie șovăi nițel între noi doi și se suci încet pe propriul său ax, într-un unghi de treizeci de grade.

— Așa e, domnule Beckford ; eu i-am spus vărului dv. că Westmoreland nu e încă în deplină siguranță. Dar nu vă neliniștiți, n-or să vină la Constant Springs. Sînt prea puțini. Apoi mi se adresă mie : John Gregory e președinte al Camerei Deputaților, un succesor îndepărtat al părintelui dv. pe care mi-l amintesc perfect. Poate dă dovadă de o prudență exagerată, plecînd de la Gregory Court, fiindcă am construit un fort destul de aproape, în valea rîului Hector și fortul e păzit de patrule permanente. Pirații, urmă el mai moale și se uită la Thomas, pe care-l ținea de vorbă Ballard, ei, asta are un sens special în Jamaica. Veniți din Anglia, poate aveți păreri greșite despre niște lucruri... Aici multe s-au schimbat, domnule Beckford.

— Căpitanul de pe Weymouth mi-a spus că au fost semnalați de curînd niște pirați. Din cîte știu și eu, îmi dau seama că hoții ăștia nu sînt din aceeași spiță cu Sir Henry Morgan și nici cu John Rackam.

— Ar fi mai bine să nu asociați cele două nume, șopti el, punînd o mînă pe umărul meu. Căpitanul acela al dv. are dreptate, sigur : am avut niște necazuri de pe urma unor hoți cubanezi sau jefuitori din Bahamas. Au scufundat vase, au răpit niște negri, cam așa ceva, în alianță cu elemente rele de pe la noi — irlandezi, de exemplu. N-are nici o importanță, de-astea se întîmplă mereu ; și la Londra aveți hoți la drumul mare, nu ? Dar nu uitați că urmașii lui Sir Henry Morgan încă mai trăiesc pe insula noastră, sînt soții respectabile de plantatori, chiar și un pastor la San Antonio, sau cam așa — ei ar fi ceea ce dumneata consideri pirați, jefuitori, găinari, de felul lui Sir Henry, hoți pe mare, priviți din afară. Te asigur că deosebirea e arbitrară, pentru că, în fond Sir Henry a fost locotenent guvernator al Jamaicăi, nu uita asta.

— Atunci cum să-i zic unuia ca Rackam, care vine între cele două categorii, considerînd lucrurile cronologic ?

— Ei, ați putea să-i spuneți pirat, dacă ar mai exista așa ceva. Dar pe Rackam lumea l-a cam uitat, în locurile astea, așa că nu e nevoie să-l mai numești în nici un fel.

— Dar iertați-mă, colonele Guthrie, că vă pun atîtea întrebări. M-am gîndit mult la Jamaica în săptămînile dinaintea plecării și am încercat să descopăr informații ici și colo ; închipuiți-vă că Rackam s-ar fi urcat pe tronul arhiepiscopului de York, așa ca Lancelot Blackburne, care a fost hoț pe mare în toată legea, atunci cum i-ați fi zis, corsar, pirat sau bandit ? Nu vreau să mă înțelegeți greșit, n-am făcut decît să vă propun o ipoteză. Vreau să știu cum să mă orientez.

Era într-adevăr minunat bătrînul colonel Guthrie, cu vederile lui de englez corect în care încercam eu

acum să lovesc. Cred că mă înțelegea. M-a apucat de braț și mi-a spus cu și mai multă blîndețe :

— Văd unde vreți să ajungeți. Sînteți ca toți tinerii ; vă interesează sufletul și abia după aceea vă uitați la rang și la reputație. Dar trebuie să vă răspund că în cazul ipotetic pe care mi l-ați propus, Jack Stambă ar fi purtat titlul de arhiepiscop.

Zîmbi cu bunătate și oarecare tristețe, de parcă ar fi știut prea bine că nu acesta e răspunsul.

Simpatia ce mă cuprinsese față de colonelul Guthrie putea să fie pusă, probabil, și pe seama celor trei pahare de madeira pe care le băusem. Nu mîncasem nimic după micul dejun și era tot mai cald în camera plină de rumoarea glasurilor bărbătești, oameni care veniseră aici să mă vadă pe mine, să mă sărbătorească și să mă invite și să mă înșele și pe care de fapt nu-i interesa decît grupul lor, în așa măsură încît pe fiecare ajungea să-l intereseze doar propria persoană, ceea ce mă deranja, ca și hainele de pe mine, care erau prea groase, le îmbrăcasem doar pentru că în dimineața aceea fusese frig pe mare. În aceste condiții, cred că oricine mi-ar fi oferit prilejul să-mi deschid sufletul, ca să uit de soarta mea pentru un moment, mi-ar fi părut un adevărat înger al salvării.

— Știți, coloņele, zisei eu cu seriozitate, ați avea ce-mi spune despre Jack Stambă ăsta — drăguță poreclă, nu vi se pare ? Ha, ha, am citit de el că purta pantaloni bufanți din stambă și de-aia i-au zis așa, dar aici toată lumea poartă pantaloni din stambă, nu ? Iată ce vreau de fapt să vă întreb : cunoașteți amănuntele procesului din toamna lui 1720 ? Îl cunoașteți pe tata, trăiți aici de atîta vreme, puteați atunci...

— Nici șapte ani nu s-au împlinit de cînd stau aici, mă întrerupse el. Înainte am fost în India. Pe tatăl dv. l-am cunoscut abia spre sfîrșitul vieții sale.

— Dar poate ați prins ceva zvonuri. Aici în Jamaica oamenii trebuie să știe mai multe despre întîmplarea asta. Sînt tînăr, cum spuneți, căpitane, și aerul romantic al cazului, figura pitorească a lui Rackam, Jack Stambă... !

— Pe oameni nu-i interesează Jack Stambă, domnule Beckford, replică el tărăgănat și privi pe lîngă mine, către cei de la birou, unde se umpleau din nou paharele, fie chiar și pentru că aici poartă cu toții pantaloni de stambă, după cum v-ați exprimat dv.

Era, fără îndoială, o dojană ; dar a compensat în mare parte cuvintele printr-o privire prietenoasă, încurajatoare, după care a pornit greoi, încet, spre birou.

Mă simțeam istovit, istovit și amețit. Se făcuse destul de tîrziu. De afară pătrundea o lumină albastră întunecată, severă și grea ca un zid. Nici un nor nu umbrea soarele în apus. Pentru o clipă, totul se clătină în fața ochilor mei și brusc mă izbi duhoarea oamenilor, de sudoare, sudoare și haine și păr și pantaloni de bumbac cu dungi albastre, cu dungi roșii. Nu miros de negru, ci miros autentic de european. De ce n-or fi fumînd, mă întrebam. De ce transpiră în halul ăsta, cu toată jovialitatea și ospitalitatea lor, cu arta lor perfectă de a ține oamenii la distanță ? Dacă mergea tot așa și mai departe, puteam foarte bine să mă întorc în Anglia, pe Weymouth, pe lîngă Rackam Bay, prin strîmtoare, prin ieșirea din port. Se făceau că nu știu, domnii ăștia ! Da, dacă Anne Bonney a devenit respectabila soție a unui plantator, rudă de departe cu Sir Henry Morgan, atunci mai exista oare cineva pe

care să nu-l poți numi pirat, pe motiv că a prădat dușmanii Angliei, pe motiv că, mai tîrziu, fiind înnobilat, i-a suprimat, ca locotenent guvernator, pe proprii săi tovarăși de piraterie... ? Dar ce păcat că n-ai învățat mai multă filozofie a istoriei acolo, la Oxford...

Din fericire, la Terenul Paradei ne aștepta o trăsură. Thomas locuia în apropiere de Kingston, către nord, unde începea drumul spre Half Way Tree și Constant Springs ; probabil că din port soseai aici în vreun sfert de ceas de mers pe jos. Ajunsesem la părerea fermă că trebuie să fac tot posibilul ca să-l țin pe Ballard la distanță ; a mers cu noi, pentru că în seara aceea se ducea la Spanish Town. Poate că dorea să stăm de vorbă între patru ochi, oricum, încerca tot timpul cu pasul lui foarte vioi să mă îndepărteze de Thomas ori de Guthrie, ceea ce mi se părea deosebit de periculos în starea de amețeală în care mă găseam ; pe urmă, dădea mereu să mă întrebe ceva. Totuși, întrebarea nu mi-a pus-o de parcă ar fi așteptat un răspuns, ci a aruncat-o ca pe un fel de obstacol în calea mea ; mă depășise puțin, stătea cu capul întors spre mine, cu un umăr ridicat și brațul de pe aceeași parte îndoit, precaut ca un îmblînzitor care se apropie de fiară pe furiș. Să-i fi fost întipărită pe față teama ? Deodată se făcu nevăzut, ca și Guthrie, iar eu și Thomas ședeam într-o caleașcă apărați de spinarea cocoțată sus, puternică, a unui negru corpolent. Se întunecase bine, briza nu mai sufla de mult, acum sufla vîntul dinspre uscat, dar noi nu-l simțeam. În clipa aceasta vîntul de uscat bătea, poate, și peste Rackam Cay. Pătrundeam în noaptea tropicală. Trecu o vreme, apoi, pe neașteptate, totul se termină cu oprirea bruscă a caleștii scîrțîitoare, cu vocea lui Thomas, felinare ce se apropiau, glasuri de femei, iar eu ieșeam plutind ca din vis într-o

călătorie și mai lungă prin noaptea tropicelor, salutat cu larmă ; și toate acestea reduse la tăcere de foșnetul uscat, puternic, sau de șoapta unui tamarind care veghează singuratic în marginea unui cîmp de trestie de zahăr, înălțîndu-se copt și respirînd într-un acord deplin. Iar peisajul acesta nocturn, sunetele acestea ale închipuirii mele pluteau cu mine printre toate saluturile de bun venit, estompînd imaginea doamnelor gazde de toate vîrstele, dăinuind peste masa copioasă, tipic jamaicană, cu toată argintăria Beckforzilor pusă la vedere.

III

A doua zi m-am sculat tîrziu. Mi se oferise o cameră cu duşumeaua neagră, lustruită, iar ferestrele cu geamuri dădeau spre şosea, spre cîmpurile şi munţii învăluiţi acum în nori. Era evident „camera de furtună", unde lumea se retrage cînd se anunţă ciclonul. În celelalte odăi trebuiau trase jaluzelele, fiindcă ferestrele nu aveau geamuri. Dar şi încăperea în care mă aflam eu avea jaluzele, nişte jaluzele verzi. Era o cameră tipic jamaicană, aşa cum îmi aminteam din anii copilăriei mele, o odaie rece, severă, apăsătoare totuşi, dar mai ales goală ; nu fuseseră uitate nici globurile de sticlă din jurul luminărilor, a căror prezenţă într-o cameră pentru furtună trăda probabil lipsă de imaginaţie. Dar cum cicloanele nu se prea dezlănţuie după luna octombrie, încăperea fusese transformată în cameră de oaspeţi. Negrii însă, poate şi din cauza sticlăriei, credeau că odaia este bîntuită de duhuri. Cel puţin aşa îmi spusese cu o seară înainte Dorothy, verişoara mea. Eu îi mărturisisem că la Oxford multe săli şi coridoare erau vrăjite şi de aceea se studia aşa de puţin. Fiindcă nu puteai şti niciodată dacă ceea ce ai învăţat nu avea să se evapore. Dar nu făcusem oare prea mare caz de Oxford ? Poate ar fi fost mai bine să nu-i povestesc nimic lui Ballard. Oricum, cu Dorothy m-am simţit bine.

În timp ce mă îmbrăcam, mi-am dat seama că locuinţa era cufundată într-o tăcere profundă, ceea ce m-a mirat. Se vede că Thomas plecase călare la Constant Springs. Casa, ce-i drept, era îndeajuns de mare, astfel că servitorii şi sclavii îşi puteau îndeplini sarcinile fără să fie auziţi din camerele mai îndepărtate. Am ascultat nemişcat tăcerea, tăcerea care se sprijinea greoi pe zumzetul insectelor, ca şi cum tăcerea însăşi ar fi fost mai puţin tăcută decît zumzetul acesta. Am păşit foarte uşor, parcă alunecînd, şi am auzit clinchetul delicat al globurilor de sticlă, dar după nici o secundă, un sunet ca o pîrîitură, care venea probabil de la gîngăniile ascunse într-un ungher. Urmăream cu ochii poteca aurie a unei raze de soare care pătrunsese în odaie şi se oprise lîngă o oglinjoară. M-am îndreptat spre oglindă şi mi-am privit chipul rumen încă de somn. Nici o asemănare cu Dorothy. Dar cum mi se părea că ea seamănă cu William (minus rigiditatea lui ; mai mult, sprîncenele, care i se arcuiau spre tîmple cu mici aripi de puf, sprîncenele ei blonde de-a dreptul ciudate ca şi mersul puţin săltat, de parcă mereu „îşi făcea apariţia" mi-l aminteau pe Ballard), m-am gîndit la existenţa unor trăsături generale de familie care să mă includă şi pe mine. Ea nu fusese de acord şi-mi adusese argumentul că seamănă cu tatăl ei — ceea ce nu constituia o probă şi nici nu era întru totul adevărat. Dar eu nu-i spusesem *communis opinio*, după care Willian era leit mama, iar mama, spre deosebire de soţia lui Thomas (mă refer la unchiul Thomas) căruia îi era verişoară îndepărtată (ca şi, tatălui meu, fireşte), mama nu se înrudea deloc cu tata. Nu puteam însă înţelege cum se făcea că această Mary Ballard — cum îi spuneam totdeauna în gîndu-

rile mele, probabil fiindcă numele ei de familie devenise numele de botez al fiului ei mai vîrstnic — avea o fiică așa de blondă și deschisă la suflet ca Dorothy, mai ales că ceilalți copii erau cu toții întunecați. Sarah, cea mai mare dintre surori, era sfioasă și reținută, deși nu chiar ca mama ei care era într-adevăr foarte rezervată, dar avea în același timp o impulsivitate vibrantă și puternică, ce nu putea compensa totuși mohoreala ei, impulsivitate dezvoltată complet în Ballard. Ca și ea, Ballard avea pomeții proeminenți. Fata aducea mai mult a indiancă de pe timpuri, decît a negresă, cu toate că era, firește, creolă din cap pînă-n picioare. La fel și soția lui Thomas, Catherine Byndloss, o creolă de genul galeș și mai degrabă conștient-apatic, care avea, în același timp, o privire concentrată și pătrunzătoare în stare s-o arate prietenoasă, primitoare, dojenitoare ; cu ochii aceștia o mustra pe micuța Mary și-l înțelegea pe Thomas dintr-o singură vorbă, deși nu vreau să susțin că cei doi ar fi avut o căsătorie fericită. Mie nu-mi plac femeile care trăiesc așa de mult prin ochii lor, mai ales cînd, asemenea verișoarei mele prin alianță, înfățișarea le este neplăcută datorită lipsei de exercițiu. Căci, evident, privirea-i era intensă, prea plină de energie, iar trupul mult prea indolent.

Cele mai multe dintre aceste rubedenii nu joacă un rol important în istorisirea mea, dar în clipa aceea, cînd mă aflam în fața oglinzii, mă gîndeam insistent la ele, la ele și nu la scopul sosirii mele pe insulă. Tocmai ajunsesem la micuța Mary, care complica lucrurile peste măsură prin asocierea unor ochi negri ca lignitul cu un păr blond pal, cînd am auzit bocănitul de copite pe drum. Cineva sări de pe cal și vocea unui

bărbat, pe care mi s-a părut că o recunosc, strigă „Quashee" !, adică numele unuia dintre sclavii negri. Nu, nu mi s-a părut că o recunosc, ar fi o exagerare ; acest glas aspru, făcut pentru a porunci sclavilor, putea aparține oricui ; dar am știut cu o siguranță absolută cine sosise călare ; nici măcar nu mi-am dat osteneala să mă deplasez pînă la fereastră. Judecînd după pași, omul intrase între timp în casă. Mi-am azvîrlit în grabă halatul pe umeri, mi-am pus la iuțeală papucii dați de Catherine, care mă avertizase totodată să nu umblu desculț pe podea din cauza ființelor ce mișunau peste tot ; Catherine îmi dăduse avertismentul acesta privindu-mă de parcă mi-ar fi spus să nu cumva să calc vreodată într-un bordel. Acum așteptam. Cînd m-am privit din nou în oglindă, chipul meu arăta neschimbat ; nici în clipa asta nu semănam cu Dorothy sau cu William ; și nu eram nici mai palid, nici mai rumen ca prima dată. Doar puțin mai lipsit de expresie. Între timp pașii, grăbiți, parcurseseră o mare distanță prin casă ; niște glasuri se amestecau cu zgomotul acestor pași, glasuri de negri ; o clipă mai tîrziu, pașii au ajuns chiar în fața ușii mele, unde s-a produs un descrescendo plin de precauție ; mai întîi s-a simțit cum cineva încearcă ușa și imediat s-au auzit șoapte alarmate, apoi un ciocănit liniștit. „Dacă ești tu, Ballard" am strigat cît am putut, „atunci poți să intri".

Pașii mărunți de negru s-au depărtat în grabă, mînați de panică. Odaia furtunii își dovedea puterea ! Un moment mai tîrziu, Ballard Beckford se strecura pe ușă, aruncînd o privire sarcastică spre negri. Își aruncă pălăria pe sofa și-mi strînse mîna. Părea agitat și nu așa de palid ca la prima noastră întrevedere. Fruntea joasă, puternică și boltită era roșie și transpirată după drumul făcut călare.

Aruncă o privire spre fereastră și zise :

— M-ai văzut probabil cînd am sosit.

— Nu, m-ai smuls din așternut, îi explicai, arătîndu-i halatul. N-am văzut nimic, dar mi-am spus că nu poate fi altcineva.

Rîse batjocoritor.

— Crezi că am venit să-mi cer scuze, nu ? Așa-mi închipui, după cum te-ai purtat ieri. Ei, hai să stăm jos. Îți datorez pur și simplu o explicație pentru purtarea mea, în nici un caz o scuză, pentru că la urma urmelor am fost dezavantajat...

— Am văzut doar că negrul tău trăgea la rame, destul de bine pentru un negru... Da, și de ce nu ne-am așeza.

Ne-am trîntit amîndoi deodată, eu pe un fotoliu, el pe sofa, ca într-un duel, cînd toate se petrec în același timp.

— Acum te porți de parcă eu ar trebui să-mi cer scuze.

— Ai și făcut-o, de ieri, sublinie el.

— Nu, n-am făcut decît să-ți dau o explicație.

— Ne-am privit o clipă lung, neputincioși și apoi, ca la comandă, am izbucnit în rîs, un rîs crispat. Eram dezarmați amîndoi, dar asta nu avea să dureze mult.

— S-ar zice într-adevăr că parcă ar trebui să ne certăm, observă el și-și prinse mîinile pe sub genunchi, încrețindu-și sever fruntea. Și zi, rămîi mult pe aici ?

— Ce înțelegi prin mult ?

— Te-a trimis William ?

Cîteva secunde am rămas interzis ; nu mă puteam gîndi așa de lesne la o a patra întrebare și de aceea l-am privit atent, dar el mi-a suportat liniștit privirea,

fapt cu atît mai remarcabil cu cît poziția ochilor lui părea să favorizeze mai degrabă o eschivare abilă.

— Oricum, ai venit cu treburi. N-am chef să mă bag în afaceri care nu mă privesc, dar pînă să-ți dai seama ai să te și trezești cu mîna într-un viespar, vreau să spun, cineva atît de lipsit de experiența ținuturilor noastre. Întreaga Jamaică este un mare, sau un mic, viespar ; tu ar trebui să știi dinainte unde se află viespile, înțelegi. Musai să vezi în mine, de exemplu, doar o inocentă albină muncitoare care-și adună nectarul din flori frumoase. Dar țin să te previn că viespi există.

— E de la sine înțeles, din punct de vedere zoologic.

— Ei, da, da. Trebuie să-ți spun că am o serie de dușmani pe aici. Ai să afli curînd și cine sînt ei ; dar aș dori să te avertizez în privința unuia, fiindcă probabil vei avea mai mult de-a face cu el ; un tip a cărui supremă bucurie este, așa cum au mers lucrurile pe-aici, a cărui plăcere supremă este să mă ponegrească pe mine — de fapt, a ponegri nu e termenul cel mai potrivit, fiindcă n-ar îndrăzni propriu-zis să o facă —, să spunem, atunci, a cărui plăcere supremă este să-mi pună faptele într-o lumină defavorabilă. Și cum sîntem veri, nu m-ar bucura prea mult să te lași păcălit de el. De aceea m-am dus ieri cu barca la Port Royal. Într-adevăr, doream să vorbesc cu tine aseară, dar în fond puteam să o las și pe azi dimineață.

— Iată așadar că viespile te-au necăjit pe tine, nu pe mine. Urmai imediat : Te referi bineînțeles la Edward Manning, care, fiindcă veni vorba, nu mi s-a părut nici viespe și nici măcar albină muncitoare, ci mai degrabă un mielușel.

Ballard făcu o mutră acră și se înclină de cîteva ori cu un soi de bunăvoință greoaie, dar și cu scopul

de a mă face să înțeleg că, în ce mă privește, nu era lipsit de spirit de observație. Cînd începusem să mă gîndesc dacă n-ar trebui să-i zic imediat de la obraz de Elizabeth Manning-Moore, el îmi și ghicise intenția.

— Da, de Manning e vorba. Din cauza nevestii-si. Înțelegi ce vreau să spun. Firește, nu se poate să nu fi auzit și tu. Știe toată lumea. Eu să fi fost în pielea lui îi zdrobeam rivalului țeasta fără pic de milă. Mi se pare însă nedrept modul în care procedează, deși motive are. În ultima vreme, lucrurile s-au mai aranjat, după ce i-am frecat bine ridichea cu piper jamaican veritabil și piper negru de la Sf. Anna și o bucată de slănină după pofta inimii. Dar acum, că ești și tu aici, ar putea s-o ia de la capăt.

— Cam în ce fel ? întrebai cît se poate de inocent.

Ballard făcu un gest larg care putea să însemne, printre altele, că Manning era în stare să-l acuze de piraterie, regicid sau incest, sau chiar că doarme în timpul sesiunilor Camerei Reprezentanților, cînd ușa se deschise brusc, făcîndu-mă să mă ridic mai repede chiar decît el. În prag se afla mama lui Ballard în niște haine drepte, de doliu, care păreau să aibă încă legătură cu moartea soțului ei petrecută cu șase ani în urmă. În ciuda celor șaizeci de ani ai ei, femeia aceasta era dreaptă ca o vergea de armă și cred că în momentul acela m-a speriat la fel de tare ca și pe Ballard, cu fața ei încordată și pieptănătura stranie, formată dintr-un fel de turele cenușii răsucite, care coborau în toate direcțiile, o pieptănătură ridicolă, dar care o făcea să pară mai tînără și mai înspăimîntătoare. Rămase nemișcată.

— Bună dimineața, mătușă, încercai eu, dar ea-și privea fiul și nu vorbi decît după o vreme.

— Nu-l deranjezi pe Richard, nu-i așa Ballard ?

— Absolut deloc, zise el și făcu o mișcare involuntară spre pălărie. Absolut deloc, am stat doar o clipă.

— N-ai mîncat încă de dimineață, nu-i așa, Richard ?

I-am spus că l-am văzut pe Ballard sosind și că eu l-am invitat la un taifas de dimineață.

Sînt convins că nu m-a crezut. Totuși, n-a mai zis nimic, iar Ballard și eu ne-am dat seama că era momentul să ne salvăm înconjurînd-o cu atenții, zîmbete și glume și, însoțind-o jos în sufragerie, am băgat de seamă că vocea lui Ballard avea un ton mult mai înalt și o vibrație mai accentuată ca de obicei, o undă de tenor dramatic.

Cu Ballard aproape că nu m-am mai văzut după aceea. E adevărat că fusesem prezentat la un club al bărbaților, unde întîmplător l-am văzut cum îl chinuia pe Billy Pierrot, căruia i se permisese să vină și el acolo, fiindcă, după cum știa demult toată lumea, era alb sută la sută ; dar eu l-am evitat pe Ballard cu aceeași grijă cu care o făcea Manning, dealtfel singurul de care m-am ocupat în zilele acelea. Așa cum am mai spus, l-aș fi preferat ca sfetnic pe James Ord. Numai că Ord a lăsat întreaga chestiune în seama asociatului său, care se îndeletnicise de la bun început de afacerile lui William. Fiind atît de ocupat, am mai amînat puțin vizita la Michael Mulcahy, fostul temnicer, care după toate aparențele stătea undeva în afară de Spanish Town. Mai tîrziu mi-am dat seama că mă temeam să nu cumva să aflu de la el că Anna Bonney nu a fost în realitate nici grațiată, nici însărcinată etc., etc. Motivul acesta se întărea printr-o tendință opusă,

anume faptul că imaginea „amazoanei-pirat“, cum i se spunea la Londra datorită lui Johnson, începea să se estompeze în mintea mea din pricina relației cu Dorothy. Însă era din parte-mi mai degrabă o chestiune de simpatie amicală pentru Dorothy, decît de iubire. Ultimele două posibilități, adică pe Richard Cargill și pe guvernator, le păstram pentru la urmă.

După cum am observat foarte curînd, Richard Cargill era un subiect interzis în casa lui Thomas Beckford. Eram, normal, interesat de locuitorul Castelului Colebeck ; aș fi vrut să știu dacă aveam vreo șansă să-l întîlnesc cumva la Kingston ori la Spanish Town, deși de cîțiva ani nu mai era membru al Camerei Deputaților. Însă cînd am pus problema, la masă, s-a așternut o liniște apăsătoare. Mary Ballard părea deosebit de încordată, iar Dorothy îmi făcu semn cu papucul, pe sub masă. Cînd am ajuns la cafea, Thomas m-a tras de o parte, să-mi dea toate explicațiile. Trebuie să spun că aveam foarte puțin de-a face cu Thomas, aproape mai puțin decît cu Ballard, oricît ar părea de ciudat acest lucru. În fond, ca băietan, după Ballard mă ținusem prin păduri și prin hățișul de opoponax să văd ce face — și nu după William și nici după Thomas (de Peter nu mai știu așa sigur). Thomas era, dacă se poate închipui, și mai corect decît William, dar într-un fel care nu-mi plăcea. Acolo unde William îmi provoca pofta să-l necăjesc (lucru de care nu-și dădea seama), Thomas mă reducea la tăcere ; sînt convins că Thomas observa și-l agasa treaba asta. Corectitudinea lui nu era aceea a unui mare om de afaceri, ci a unui cetățean mărunt ; era corect de frică, așa cum îi era teamă ca pieile negre să nu prade Constant Springs (odată m-a luat cu el, pe cai ; era într-adevăr o plantație minunată, situată pe niște înălțimi care ofereau o panoramă strălucitoare a Golfului Kingston și a Palisados-ului, care de acolo se vedea ca o mică seceră verde și aurie). Tot așa se temea de maică-sa, de ochii enervanți ai soției lui, de faptul că poate n-am s-o cer pe Dorothy în căsătorie, după toate regulile ; îi era frică de replicile mele, de Oxford (cred că Ballard reprezentase pentru el tipul de fost student din familie, o rudă plină de pretenții). Se temea c-ar putea să-i scape prea des gesturi necioplite de plantator, că eu aș putea să rîd de evantaiul din frunze de palmier al mamei lui, fiindcă fetele îl considerau un obiect caraghios (doar spaniolii aveau obiceiul să folosească așa ceva). Se temea că voi observa că și-a construit casa din piatră, cu două etaje și că era ciudat că folosise temelii antiseismice după moda spaniolă de demult etc., etc. În familie prezența lui era mai sîcîitoare chiar decît a lui Mary Ballard.

Dar în seara asta era destul de vorbăreț. Acum devenea clar pentru mine că ei, adică mai ales Mary Ballard, nu reușiseră să treacă peste moartea unchiului Thomas. Thomas era de părere că cearta, care a ajuns la faimosul duel după moda piraterească, s-a iscat dintr-o datorie. Cu toate acestea Cargill a rămas unul dintre cei mai importanți creditori ai lui Ballard. Cum Ballard era la cuțite cu toți creditorii lui (Thomas mărturisi aici cu discreție că de aceea el niciodată nu-i împrumută bani lui Ballard, ci pur și simplu îi dă), Cargill i-ar fi fost dușman chiar dacă tatăl lui Ballard ar fi murit în cu totul alt fel. Așadar, nu era de neînțeles că sămînța setei de răzbunare semănată de maică-sa a căzut pe un teren mai fertil în cazul lui Ballard, decît al lui Thomas. Se întrezărea un al doilea duel și Mary evident nu avea dreptate să rămînă im-

placabilă, deşi, sigur, nici nu era nevoie să-i întindă cineva mîna lui Cargill, lăudăros şi spurcat la gură cum era el, cu o reputaţie îndoielnică în urma poveştii aceleia. Oricum ar fi fost, Thomas ocolea subiectul ; prefera chiar să nu-l mai atingă niciodată. Ca răspuns la întrebarea mea dacă nu cumva trecutul lui Cargill e în genul lui Sir Henry Morgan şi al celorlalţi hoţi de mare sau piraţi sau corsari, el a ridicat din umeri şi mi-a oferit un trabuc. Renunţasem demult la ideea iniţială să-l iscodesc în legătură cu Ballard şi chiar îmi ascundeam de el, pe cît posibil, cercetările. Îi spusesem că am venit să-mi fac un drum în afaceri, pentru că William ar fi vrut să-i devin mîna dreaptă. În casă nu se pronunţa nici un cuvînt despre legătura lui Ballard cu Elizabeth Manning şi n-aveam nimic împotrivă să procedez la fel şi în privinţa căpitanului Richard Cargill.

A doua zi s-a întîmplat un lucru important pentru evenimentele ulterioare. La aceeaşi masă am comis o a doua gafă (dar de data asta eram absolut nevinovat), aducînd vorba de unchiul Julines Herring cu oarecare entuziasm, în legătură cu fructele de guava care îmbogăţeau desertul. În cazul acesta, explicaţia tăcerii neplăcute ce s-a aşternut mi-a fost servită fără întîrziere, o explicaţie cît se poate de stufoasă, fiindcă Julines era ruda mea, nu şi a lor. Julines lua prea mult laudanum în ultima vreme. (Asta explica şi aversiunea lui Thomas faţă de el). Le-am aruncat probabil o privire destul de ciudată ; oricum, au adăugat cu promptitudine că asta-l făcea pe Julines să-şi neglijeze afacerile. La care am lăsat să-mi scape observaţia (simţind din perete ochii bătrînului datornic Thomas, dacă nu ca o umbră nerăzbunată, totuşi ca portret de du-

zină) că şi fără laudanum poate omul să-şi neglijeze afacerile, iar Julines, cine ştie, o fi avut nevoie de medicamentul ăsta pentru sănătate, combinat cu... şi arătai spre fructul de guava cu un gest nobil.

Nu făcea pentru un om format la Oxford să pronunţe în timpul desertului cuvinte ca „diaree“ sau „dizenterie“, nici chiar „deranjament stomacal“ şi am impresia că au apreciat delicateţea mea, apreciere care la Catherine Beckford s-a tradus printr-o privire intensă de compasiune cînd mi-am terminat discursul cu aceste cuvinte pline de înţeles :

— Ca şi Peter, poate...

— Nu cred, zise Thomas şi începu să mănînce dintr-o guavă. Dar poate că ai dreptate şi eu aş fi ultimul care să dau cu piatra...

— Fiecare familie îşi are oaia ei neagră, rostii eu cu un surîs şi am simţit că Dorothy, singura fiinţă de la toată masa aceea pe care o consideram vrednică a gusta proverbul meu, mă urmărea cu atenţie. Şi cum Beckforzii duc o viaţă fără de pată (precum Thomas şi cu mine, de exemplu), rămîn în discuţie cei de care sîntem legaţi prin alianţă. Totuşi, nu vreau să-l apăr pe unchiul Julines cu orice preţ pînă nu ajung eu în persoană la Westmoreland. Dar ca să-l lăsăm pe donator în plata lui, îţi mai aduci aminte Thomas, ce rău ni se părea gustul de guava fiartă, cînd eram mici ? Trebuie să mai ştii ! Avea un gust de fier încins.

Ultimele cuvinte le adresam lui Dorothy, fiindcă pe Thomas l-am observat cum dă din cap, cu bănuială, de parcă în spatele frazelor mele s-ar fi ascuns vreo glumă, sau vreo aluzie doctă.

— Gustă-le pe astea, mă îndemnă Catherine cu o privire arzătoare. Sînt cele mai bune de pe piaţă.

— Eu am spus că fierte, dragă Catherine. Erau extrem de proaspete, aveau parfumul de fruct proaspăt — crude erau la fel de minunate cum sînt şi astea.

— Oricum, eu le consider o hrană bună şi reconfortantă, zise Thomas precaut.

Dar acum intră în rolul ei Mary Ballard. Cu o voce amabilă dar fermă, de parcă s-ar fi referit la lucruri de cea mai mare importanţă, ea lămuri că există moduri de a fierbe guava (cu piper de Jamaica, piper spaniol, sfeclă fiartă, muguri de palmier, ghimbir şi un strop de rom, mi se pare), care m-ar fi putut cuceri. Era o reţetă veche, de pe vremea cuceririi insulei de către Penn şi Venables şi, cu toate că familia ei n-ar voi să aibă vreodată parte de chestiuni din acelea (am observat cum Mary cea tînără, ba chiar Sarah şi Dorothy privesc cu îndoială), ea una s-ar simţi onorată să-l servească mîine pe nepotul din Anglia cu o porţie gătită astfel. Nevoind s-o jignesc pe bătrîna doamnă, am căzut de acord, plin de voioşie, iar masa a continuat în termenii cei mai buni.

Ideea mea de a trece pe la bucătărie a doua zi nu se explică decît prin faptul că simţi uneori nevoia să faci curte unui duşman, sau unei duşmance. Dezvăluirea lui Thomas în privinţa lui Cargill m-a pus pe gînduri. Probabil că Mary Ballard avea mare influenţă asupra fiului ei cel mare şi invers, cum e îndeobşte cazul. Nu-mi puteam scoate din minte incidentul petrecut în prima mea dimineaţă acolo ; nu credeam că e cu putinţă ca mama şi fiul să se asocieze în multe privinţe, totuşi nu credeam că ea m-ar fi duşmănit efectiv. Însă era în stare să dezvolte sentimente duşmănoase la adresa mea — şi în asemenea situaţii, cu personalitatea puternică pe care o avea, fără îndoială, Mary Ballard, se ajungea de obicei la oferirea locului pe

scaun, aducerea de băuturi răcoritoare, ridicarea de evantaie de pe jos, de parcă gesturile mărunte de prietenie ar avea darul să împiedice ori să amîne marele conflict. E de parcă ai avea ceva de îndreptat, de parcă te-ai simţi vinovat, poate pentru că nesiguranţa duşmăniei îţi evocă autoritatea părintească, aceea care în ochii copilului e un amestec de intenţii ostile şi binevoitoare. Pe scurt, m-am deplasat la bucătăria casei ce mă găzduia cu intenţia să asociez farmecul personal cu interesul culinar pe tema fructului guava. Ajuns în faţa uşii, am constatat că în bucătărie domneşte o linişte rară. Nici ciripit de glasuri de negresă, nici rîsete, doar puţin sfîrîit, pocnet de oale şi tîrşîitul paşilor. Fără să vreau, m-am ridicat pe vîrful picioarelor şi am deschis uşa fără zgomot. Primul lucru pe care l-am văzut a fost castronul cu fiertură de guava pus pe bufet chiar sub nasul meu. Am distins mirosul acela greţos chiar şi prin aroma de vînat şi prin duhoarea de prăjeală. Două negrese stăteau una lîngă cealaltă ; în faţa mea, întoarsă cu spatele, am recunoscut-o pe Mary Ballard, care se ştergea pe mîini. Puţin mai la dreapta, în partea cealaltă a bucătăriei mari, însă întunecoase, se vedea lipită de bufet cea de-a treia negresă, ciopîrţind nişte bobiţe cafenii de piment, piper uscat de Jamaica. Era o negresă corpolentă, cu faţa prostească, resemnată. A pus satîrul jos, şi-a trecut degetele prin pimentul fărîmiţat, şi-a dus apoi mîna la nas, s-a uitat în jur o clipă, apoi a trecut spre masă fără să mă observe. Cred că nu voia decît să adulmece mirosul castronului ori să guste niţel. Însă, din senin, s-a auzit un strigăt plin de furie, răsunînd a gol sub bolta bucătăriei şi Mary Ballard s-a repezit la negresă, a cărei statură acoperea nu numai bufetul, dar mă ascundea şi pe mine, în spatele uşii întredeschise. Bătrîna

pălise cumplit. Am închis ușa în grabă și am ascultat.

— Ce faci acolo, Mimba ? țipă Mary Ballard cu accentul gutural pe care-l folosea întotdeauna față de sclavi, un fel de rostire exagerat negroidă, cum se aude la creolele mai vîrstnice. N-am putut pricepe ce a bodogănit negresa ca răspuns. Iar tîrșiit de picioare, apoi vocea lui Mary Ballard, puțin mai liniștită de data aceasta.

— Nu-i nimic de făcut cu tine. Nu ți-am spus că pregătesc mîncarea pentru domnișorul Richard cu mîna mea ? Vezi de treabă acolo. Boabele-alea sînt pentru oala de piper.

Este evident că nu pot face aici decît o schiță fugară a activităților mele în numele lui William și a butoaielor sale. Cum hîrtiile nu le mai am, trebuie să mă bazez pe amintiri ; fapt este că în prima săptămînă uitam mereu toate cele și m-am văzut nevoit să țin o evidență amănunțită. Cercetarea mă interesa în linii generale și eram pornit rău împotriva lui Ballard ; însă detaliile mă plictiseau de moarte și tocmai de ele depindea totul. Închipuiește-ți, iubite cititorule: zahărul este recoltat, măcinat, fiert, rafinat, transportat, livrat, măsurat, înregistrat, încărcat, deci parcurge nouă stadii, între care trecerea este supravegheată de negri slabi de minte și de mulatri necinstiți (punîndu-i la socoteală și pe supraveghetorii albi, mai ales cei din Barbados, care sînt niște căpățînoși în asemenea treburi, pentru că acolo, în insula lor mai caldă, sistemul e cu totul diferit), de negri, de mulatri, dar și de cîte un irlandez decăzut. Ei notează ce s-a recoltat ș.a.m.d., însă într-un mod atît de primitiv și de indolent, atît de conform cu gîndirea analfabetă, încît, trezindu-se că trebuie să verifice o grămadă de petice slinoase de

hîrtie pe care a fost înregistrată ultima recoltă, unul venit de la Oxford amenință să devină și mai oxfordian și preferă să plece să se plimbe. Mai mult, mi se năzăreau tot felul de idei diletante, mai mult sau mai puțin fanteziste, al căror unic scop era să mă scape de plictis. Ca să dau un exemplu, mi-am pierdut o jumătate de zi încercînd să descopăr dacă „P" din „Peter Beckford" notat pe însemnărelele acelea cu creion sau cărbune ar fi fost cumva schimbat în B, undeva ; pînă cînd Manning mi-a spus că, într-un asemenea caz, hîrtia ar fi ajuns la biroul sau la depozitul lui Ballard. Pe scurt, deveneam tot mai nătărău. Dar între timp am trecut prin mîini un munte de documente, de cele mai multe ori la biroul lui Manning și cîteodată în camera mea de la Thomas, unde și păstram rezultatele înregistrărilor ; poate că ar trebui într-adevăr să fii un prost desăvîrșit ca să descîlcești asemenea lucruri. Acum să lămuresc niște chestiuni. Mai întîi, cîtă vreme am stat la Kingston m-am limitat la localitatea respectivă, cel puțin în prima săptămînă; adică, n-am luat în seamă munca pe plantații pînă cînd n-am vizitat Westmorelandul, iar verificarea am început-o cu livrarea butoaielor de zahăr și rom, pentru predarea cărora catîrgiii primesc o hîrtie la mînă ; apoi totul se duce la magazie și după aceea intră în joc armatorul — marfa e adusă la locul de depozitare, iar apoi încărcată în vase. Acest loc de depozitare îmi părea că este veriga slabă a lanțului. Acolo toate-s de-a valma, butoaiele lui P. sau W. Beckford pe lîngă ale lui B. Beckford sau John Gregory, pe lîngă ale lui Thomas Beckford, încît greșelile — și deci, jaful — nu sînt excluse ; atenția mea s-a concentrat asupra acestui punct, mai cu seamă că chitanțele legate de el

păreau mai respectabile în general și erau verificate în registre cu totul primitive, unde se aflau cifrele finale care puteau fi comparate cu foile de transport. Au ieșit într-adevăr la iveală vreo două inadvertențe; dar nu erau foarte mari. Apăreau dificultăți la vînzarea de rom către negustorii locali. Pentru că tranzacțiile acestea nu erau înregistrate după numărul de butoaie (în cazul cînd listele nu se pierduseră cu totul), ci după suma primită în bani din cei mai diverși, inclusiv olandezi. Așa că trebuia să-i convertesc și făceam greșeli, confundam dolarii mexicani (șase shillingi) cu monedele din argint de opt (cinci shillingi), un dezastru pentru fiecare colonie. Un alt punct de vedere important era următorul : Manning m-a convins curînd că reducerea proporțională (sau în orice alt fel) a producției de zahăr și rom nu-mi va arăta mie unde s-a produs jaful — pe plantații sau la Kingston. Aceasta a fost una dintre ideile diletante ale lui William ; pentru că deși, teoretic, romul se face din deșeuri ale producției de zahăr, în practică unele specii de trestie de zahăr dau zahăr bun și rom puțin, iar altele dau o mulțime de rom, dar zahăr de proastă calitate. Așa că cine a vrut să fure trestie de zahăr de pe plantațiile noastre, ca s-o ducă pe plantația vecină, pe plantația lui Ballard Beckford, de exemplu, și avea oarecare experiență la treaba asta, s-ar fi limitat pe cît posibil, la furtul trestiei care dă zahărul cel mai bun și restul l-ar fi lăsat baltă, așa încît rezultatul a fost dintotdeauna falsificat în favoarea butoaielor de zahăr chiar dacă n-ar fi fost furate mai multe butoaie cu zahăr decît poloboace de rom. Faptul acesta e de oarecare importanță, fiindcă William mă făcuse să cred că voi pogorî asupra Westmoreland-ului precum un înger

răzbunător după vreo oră de lucru în biroul de la Kingston ; dar n-a fost deloc așa. Figura n-a mers. Nici o figură n-a mers, în fond. Pentru că furturile nu luau sfîrșit niciodată, cum îmi spusese Manning. Pentru că chitanțele se puteau pierde. Pentru că negrii puteau să greșească și chitanțele erau uneori de neînțeles. Și...

În sfîrșit, ajuns la disperare, m-am hotărît să mă mulțumesc și la interogatoriul personal cu schița exterioară, cu impresiile generale. Senzația mea și a lui Manning era că se furaseră niște cantități de zahăr și de rom, dar că asta nu va explica scăderea atît de mare a producției, care ieșise un sfert din cea a anului precedent la zahăr și mai puțin de o șesime la rom. Nu se știe cît de mult au depășit furturile de la Kingston limita delapidărilor normale, nici dacă aceste „ciupeli" au fost făcute de mai mulți indivizi fără legătură între ei, sau de complicii unui conducător al acestor operațiuni. Eu eram de părere să pun întrebări tuturor supraveghetorilor, catîrgiilor și îngrijitorilor de la magazii unul cîte unul, cu propriile lor chitanțe în față ; pentru că am descoperit ici și colo corecturi stîngace care desemnau de obicei cifre mai mici. Totuși, nu exista nici măcar umbra unei șanse ca să ajung eu a flutura pe sub nasul negrilor în cauză chitanțele acelea suspecte. Noțiunea de „chitanță proprie" nu avea pentru ei nici un sens. Una din aceste chitanțe era un fel de mărturie scrisă a tuturor triburilor de negri din Golful Guineii. Unul se ascundea pe după celălalt, iar negrul în cauză era veșnic bolnav, senil, mort, fugar, răpit, deochiat sau plecat la bandiții de marconi. Mai mult, nici nu exista pentru ei o autoritate centrală, ca pe plantație.

Manning era de fapt răspunzător și el dăduse liberă trecere la toate, pînă să-și dea seama de jaf ; acum ar fi putut reveni cu greu asupra lucrurilor. Odată, Manning a avut o inspirație fericită, a comparat procentul de chitanțe dispărute, care se putea calcula în principiu în trei faze față de procentul anilor anteriori (mai precis față de ultimii doi ani, fiindcă cele dinainte păreau să fi căzut cu totul pradă șobolanilor și viermilor de hîrtie). Diferența era, într-adevăr, grăitoare. Acum eram sigur că jaful se petrecuse la Kingston și într-o proporție mai mare decît cea obișnuită (asta dacă nu consideram că negrii au fost eventual mai puțin indolenți înainte vreme) ; însă indicația era de un tip în întregime negativ și n-am putut descoperi efectiv nici un vinovat. După Kingston venea Westmoreland. Cum aveam o serie de motive ca să nu părăsesc orașul, Manning mi-a propus să-l convoc pe Sam Stirling, supraveghetorul, cu toate listele. Mi-ar fi plăcut să-i adaug pe Shettlewood și Concanen, cei doi supraveghetori subordonați (care nu erau din Barbados, slavă Domnului), la interogatoriu, însă Manning m-a convins să renunț, din cauza poziției lui Stirling și a faptului că-mi era rudă, un element de care puteam profita cu succes pentru a-l face să mărturisească fără listă, chitanțe și alte dovezi. Era un calcul abil din partea lui Manning ; după aceea am avut cu el o scurtă conversație, cînd m-am apropiat pentru prima oară mai serios de subiectul Ballard. Pînă atunci îi ocolisem numele nu numai față de Manning, dar și față de soția lui, cînd am întîlnit-o o dată la Manning și a doua oară cînd ieșisem cu Dorothy, pe cai. Era o femeie foarte frumoasă, nevasta lui Manning, brună și bine făcută ; însă am avut grijă să nu devin sensibil

la farmecul ei senzual, pe care tindea să și-l exercite cu generozitate, cu un interes superficial față de toți și oricine, față de negri inclusiv — mi se părea o ușuratică. Dar într-o colonie unde erau atît de puține femei albe, n-ai cum să fii foarte pretențios, iar Ballard, sau chiar Manning, ar fi putut face și alegeri mai proaste.

— Ascultă, Edward, zisei după ce terminasem o scrisoare, odată i-ai scris lui William că Stirling este leneș și neglijent. Asta era înainte să descoperi hoțiile. Dar acuma, dacă privești în urmă, nu ți se pare că indolența lui se leagă cumva de furt ? Te întreb asta, pentru că Stirling, dacă e în conspirație, s-ar putea să se mascheze în spatele neglijenței sale cunoscute acum și la Londra.

— Nu, zise el cu convingere, nici una, nici cealaltă. De vreo două ori mi-a răspuns la scrisori cu prea mare întîrziere, dar nu i-am zis nimic ; probabil nici nu știe că noi îl considerăm indolent și, Dumnezeu știe, poate nici nu este. Tot sistemul e cam dezlînat, după cum poate ai observat. Despre Stirling știu destul de puțin.

— Dar știi, probabil, că Peter s-a încurcat cu fata lui ? Binecuvîntată cu multe avorturi prin efectele fructului verde al tigvei...

El reacționă prompt, roșind puternic. Eu urmai pe un ton împăciuitor :

— Vorbesc de povestea asta pentru că faptul putea să-i trezească dușmănia față de Peter. Mulatrii au cîteodată un simț neobișnuit al onoarei.

— Chiar că nu știu, spuse el după o clipă de reflecție, dar în general se pare că Stirling ar trece prin foc și prin apă pentru familia voastră — are toate motivele s-o facă.

— Desigur, dar vezi să nu subapreciezi mobilul în cazul acesta ! Sigur că tipul e mîndru să fie Beckford, orice i-ar fi făcut lui un Beckford. Am auzit că la asemenea oameni glasul sîngelui e cu mult mai puternic, să zicem, decît la Thomas sau la mine. Dar uite ce e important : Ballard este și el un Beckford. Ballard și Stirling au în fond același bunic ca Stirling și cu mine. Te-ai gîndit vreodată ?

— Nu... Sigur că nu...

— Te deranjează că revin la asta, Edward, te calcă pe nervi. Dar să fim cinstiți ; pînă la urmă, tu îl bănuiești pe Ballard.

— Nu din acest motiv, zise el și încerca să pună în aserțiunea lui neputincioasă cît de multă sinceritate îi permitea minciuna. Nu, nu din cauza lui Stirling. M-am gîndit o clipă la Ballard doar pentru că plantația lui se învecinează cu a lui William.

— De ce nu mi-ai spus asta de la început ?

— Pentru că era normal să știi și singur, dinainte. Și pentru că nici nu e o dovadă în sine.

— Asta așa e. Te superi dacă-ți spun că nu te cred?

O înghiți, iar eu simțeam în clipa aceea cît de mult îmi creșteau puterile asupra lui Edward Manning. Pînă una alta, doream imens să ajung a-mi exercita această putere și asupra lui Sam Stirling, pentru că așa aș fi fost bine pregătit pentru înfruntarea cu Ballard — sau era glasul sîngelui ? — n-am să mă pronunț în chestiunea aceasta.

IV

Michael Mulcahy, fostul temnicer al închisorii din Spanish Town, locuia în apropierea orașului, pe o mică plantație ascunsă în preerie la o oarecare distanță de șosea. În acea dimineață am plecat din Kingston luînd-o pe valea Cobrei. Am zăbovit mult în fața casei lui, nu numai pentru că mă înspăimînta ideea relațiilor posibile, dar și din pricina ambianței care mă fascina, a casei propriu-zise — o veche estancia spaniolă. Era prima mea ieșire din Kingston, dacă nu puneam la socoteală plimbările cu Dorothy, călări, în jurul golfului și vizita la Constant Springs. Oricum, în nici una din excursiile acelea nu fusesem singur, iar Thomas și Dorothy, însoțitorii mei, nu aveau nici un interes față de priveliștile naturii : un fenomen răspîndit pe insulă, chiar și la femei, cărora de altfel le plăcea să pară interesante, ca de exemplu soția lui Manning. Pentru femeile acestea care, în fond, sînt sau urmează să devină soțiile compatrioților lor, solul Jamaicăi și roadele sale se rezumă la termenii de „cultivabil“ și „comestibil“ ; și cine ar nega faptul că termenii sînt proprii feminității ? Ca să rămînem pe tărîmul culturilor, ferma lui Michael Mulcahy nu era decît o plantație de cacao abandonată, cum se găsesc atîtea prin poienele răcoroase și adăpostite ale pădu-

rii : rămășițe ale plantațiilor de cacao distruse în cea mai mare parte de un ciclon, la anul 1673. Arborii mărunți sînt prea plăpînzi din fire, iar fructele lor ajung cu greu să se coacă, încît de atunci cultura aceasta a fost neglijată. Și nu mi se pare că Mulcahy făcea excepție de la regulă. În amintirea propriei țări, el încercase probabil să pună și cîțiva cartofi pe lîngă tuberculii albi ce se cultivau pe insulă, dar renunțase, descoperind că din Irlanda se și importau cartofi, după cum cacao venea pe filiera spaniolă ; apoi a lăsat apa de la Dumnezeu să cadă asupra ogorului lui Dumnezeu și pomii, ferigile, lianele tropicale au năpădit micul teren : o dezlănțuire a forțelor naturii, dezlănțuire pe care poate doar un temnicer putea s-o aprecieze la justa ei valoare. Mie pădurea tropicală mi se pare pînă la urmă deprimantă tocmai din cauza prea marii ei exuberanțe, dar priveliștea pe care Mulcahy o avea zilnic în fața ochilor era cu adevărat fermecătoare. Florile creșteau din abundență, minunații trandafiri de Jamaica ; pe lîngă rîu, bambus pitic ; un pîlc compact de palmieri, vreo doi tamarinzi înalți, bineînțeles, cu ciorchinii lor de flori albe, dulce mirositoare ; iar peste toate, copleșind casa însemnată de vreme și umplînd grădina ca pe o grotă, se desfășura hățișul de plante agățătoare și de liane, care formau un cuib gigantic, eventual cuibul unui vultur mare cît o cetate ; însă prin contrast, printre lianele acestea făceau larmă păsările colibri, cele mai mici din toate păsările, iar la o oarecare distanță alte păsări le imitau, în batjocură. Cîțiva arbori de cacao degenerați se mai ridicau, aprig, din încîlceala de jos, dar nu păreau să mai dea floare, căci pe ramurile lor nu se arătau petalele roșii. Pămîntul devenise mlăștinos de la apa

acum nezăgăzuită a rîului. Michael Mulcahy avea doi catîri, o vacă și una sau două capre în savană și pescuia mult, după cum îmi spusese ; pe de altă parte, nu mi-a arătat inevitabila sa quasheba. Omul meu din Kingston zicea că nu știe nimic despre negresa lui Mulcahy.

Nici că se putea închipui o deosebire mai mare față de Spanish Town, pe care abia îl lăsasem în urmă. Era vremea slujbei. Eu însumi nu sînt un om bisericos (în general nu) ; m-am oprit nițel în fața bătrînei catedrale spaniole, care era încuiată, apoi am îndemnat calul spre biserica parohială, o construcție nouă, cu ușile deschise și, trecînd la pas, am avut timp să observ o mulțime gătită într-un mod ciudat, cu peruci, pălării în trei colțuri, jiletci de brocart, dantele și pantaloni pînă la genunchi. M-au urmărit și ei cu privirea, în mod absolut justificat din punctul lor de vedere. Deodată calul a sărit într-o parte, iar eu am auzit o trăsură și am văzut trecînd pe lîngă mine doi bărbați în uniforme roșii ; cînd am reușit să privesc iar într-acolo, am observat un domn mic de statură, cărunt, dîndu-se jos din trăsură cu precauție, apoi ajutînd o doamnă să coboare și ea ; aceasta se făcea imediat observată printr-o ținută puțin obișnuită. În locul rochiei largi, înfoiată de juponul cu cercuri, ea purta pe deasupra un veșmînt drept, de o nuanță discretă, cu un pliseu lung, vertical, la spate, o croială unică în Jamaica.

Era mai tînără decît însoțitorul ei, înaltă și robustă, cu o figură rumenă, de o vitalitate atrăgătoare ; un gen de mîndrie jucăușă se desprindea din expresia profilului ei îndrăzneț, cu nasul cîrn și din gesturile hotărîte cu care se îndrepta spre ușa bisericii. Soțul

ei rămase în urmă o clipă, să spună ceva unui însoțitor al trăsurii. Am văzut domni înclinîndu-se și doamne făcînd reverențe. Dar nu mai aveam nevoie să întreb pe nimeni cine sînt cei doi, aș fi știut-o chiar dacă asistența n-ar fi făcut loc atît de repede și de respectuos doamnei, fiindcă haina aceea dreaptă putea fi purtată de o singură persoană în Jamaica, anume de soția guvernatorului, Lady Jane Hovenden Walker.

Dacă te luai după vorbele rudelor mele de parte femeiască, atunci Lady Jane Hovenden Walker trebuie să fi fost persoana cea mai criticată de pe insulă, mai mult chiar decît Elizabeth Manning, care cel puțin păcătuia cu discreție. Cîtă vreme Manning nu-și gonea soția de acasă, lumea se putea face că nu știe nimic. Dorothy era singura care nu se băga în asemenea bîrfe, deși nici nu protesta în vreun fel. Pe mine, unul, mă cam plictiseau. Îmi place ca o femeie să se poarte cu decență (nu pentru că aș avea vederi înguste, însă pentru că altfel își pierde orice farmec în ochii mei, chiar și pe cel senzual), dar îmi repugnă ipocrizia, în Jamaica e mai multă ipocrizie decît în oricare altă parte a lumii, mai mult chiar, decît la Londra, pe vremea mea. Judecăți din acestea pline de suspiciune la adresa soției guvernatorului nu se făceau doar între membrii familiei lui Thomas, se înțelege, chiar și la club numele ei era pe buzele tuturora, deși nu exista unul care să n-o și admire în același timp. Numai că le părea rău de Sir Charles. Argumentele lor nu erau, în fond, altele decît plăcerea doamnei guvernator de a face echitație și vînătoare (obiecția venea mai ales din partea Catherinei, cu ființa ei șubredă), faptul că se scălda în fiecare zi (o critică exprimată de Mary Ballard, din miinile căreia trebuie să spun că n-aș fi

fost dornic să mănînc fiertură de guava, deși bătrîna îmi era mătușă, vară primară cu tata), umbrela pe care o purta uneori (bîrfa Clarei cea plină de pistrui), faptul că i se întîmpla să zîmbească în biserică (protestul pornea de la toate trei deodată) și, mai presus de toate, faptul că se aventura cu atîta ușurință în călătorii prin toată Jamaica ; Lady Jane apărea cînd ici, cînd colo, ba o vedeai la Old Harbour cu o suită întreagă, la vînătoare de broaște țestoase, ba o vedeai la Bath, o stațiune mică de la răsăritul insulei, unde se deda obiceiului ei sfruntat de a se îmbăia, ori înghițea „apă sulfuroasă", ceea ce în mintea lui Mary părea că se leagă de viziunea păcurei și pucioasei și de tot ce implică ele. Fără îndoială că nici locuința lui Lady Jane nu putea fi decît un infern, se înțelegea după veșmintele ei scandaloase, după haina aceea dreaptă care-mi fusese descrisă de atîtea ori, încît aș fi recunoscut-o pe doamna guvernator chiar dacă nu venea cu soțul în trăsură. Oamenii îl compătimeau pe guvernator că nu reușește s-o oprească de la călătoriile ei fără țel, în care o însoțea, de fapt, sub pretextul unui tur de inspecție ; transparentă scuză, căci Sir Charles Hovenden Walker mi-a fost descris ca un aristocrat autentic, de o moralitate strictă, împăciuitor în judecăți și iubitor de confort, avînd deci o fire nepotrivită pentru activitatea publică. Oricum, nimeni nu îndrăznea să spună ceva cu glas tare împotriva lui Lady Jane, oricît de scandalizat ar fi fost, fiindcă Sir Charles o proteja cu toată grija. Circulau povești cu iubiți și chiar cu „excese", rostite însă numai după al treilea pahar, iar atunci aluziile erau atît de incerte și înflorite, încît devenea clar cine se face vinovat de excese prin părțile astea. O dată sau de două ori am

auzit numele ei menționat în legătură cu căpitanul Richard Cargill ; și, desigur, era adevărat : soțul ei avea vreo șaizeci de ani bătuți pe muchie, trebuie să fi fost cu douăzeci de ani buni mai mare ca ea, așa încît lumea nu putea să nu intre la bănuială. Copii nu aveau și cine știe de cînd erau căsătoriți ; Sir Charles era guvernator și președinte al consiliului în Jamaica din anul 1732, după ce îndeplinise ani în șir o funcție subordonată, sub posibilitățile sale, într-una din celelalte colonii, Salem, mi se pare. Cum la un moment dat trebuia să iau măsuri pentru a cere o audiență la el, era normal ca acest cuplu să mă intereseze. Lady Jane se făcuse renumită pentru balurile și distracțiile pe care le organiza, la care eram sigur că voi fi invitat ; ea era sufletul rivalității secrete dintre Kingston și Spanish Town și se zvonea că nu-și afirmase poziția, ci doar învrăjbea cele două parohii una împotriva celeilalte în fiecare an, cînd era sezonul în toi și fiecare din cele două localități încerca să-și submineze adversarul cu serbări cît mai strălucite. Am uitat să spun că pe Thomas îl enervau mai mult ca orice plimbările ei pe insulă. Cînd l-am întrebat dacă nu cumva se teme că Lady Jane se va alia cu sclavii fugari și cu maroonii, ca să ia cu asalt Constant Springs, nu mi-a răspuns, dar puțin mai tîrziu mi-a dezvăluit un motiv pe care-l considera mult mai serios ; el se gîndea cum pot trata niște bandiți — niște fugari, maroonii și orice gloată — pe o doamnă care face călătorii de capul ei. La care eu mi-am dat cu părerea că nu te poți aștepta decît să-i taie capul ; atunci el se cufundă cu totul în tăcere. Îmi părea bine că Dorothy e totuși în altă parte...

— Cunosc povestea cu alea două femei, domnule Beckford, zise Michael Mulcahy, scărpinîndu-se prin claia răvășită de păr blond deschis care-i invada din toate părțile fața morocănoasă. Dar ce-a ajuns una din ele... Mă-ntreb dacă mai știe cineva, afară de tovarășii ei.

— Vrei să spui, pirații ? Sau prietenii tatălui ei, cei de aici, de pe insulă.

— Avea și tată ? întrebă Michael Mulcahy sumbru și mi s-a părut că pocnește din degete. M-am îndepărtat nițel de el. Stăteam pe pragul casei, un compromis între propunerea mea de a pune două scaune sub tamarindul cel mai înalt și neplăcerea lui de a părăsi odaia răcoroasă. Am observat că locuința avea și o curte interioară, dar din cauza buruienilor nimeni nu mai putea sta acolo.

— Știi că negrii au păduchi negri ? întrebă Michael Mulcahy.

Așa îi sărea atenția, de la un moment la altul. Deși avea încă o statură robustă, era totuși mult mai bătrîn decît crezusem și părea să-și irosească viața într-o eternă picoteală melancolică, în care urmărea cele mai neînsemnate întîmplări cu atenția unui copil care a fost pedepsit și trebuie să stea singur-singurel la colț. Nu cred că memoria lui suferise în mod deosebit ; dar îi cerea un mare efort să ajungă la amintiri. Fața îi atîrna în cute mari ca o mustață pleoștită, fără fire de păr, însă avea ochi plăcuți, de culoarea porțelanului. Purta cercei de aramă și un lănțișor subțire la gît, de care atîrna ceva pe sub cămașa încheiată pînă sus.

— Ce s-a întîmplat cu copilul ? l-am întrebat, luînd obiceiul lui de a pune întrebări fără nici o legătură cu discuția de pînă atunci.

El urmări cu ochii un fluture galben auriu pînă cînd îl pierdu din raza vederii, printre tufe.

— Era un copil micuț de tot, domnule Beckford, prea era mic să crezi că-l făcuse femeia aia. Poate doar îl luase așa. Noi oricum n-am găsit nici un copil. Ei, ce să fie ! Poate l-au furat negrii pentru vrăjitorii lor, care murează mînuțele și piciorușele și le vînd îmbucătățite.

— Te-ai mirat că guvernatorul a iertat-o ?

— Toți ceilalți erau morți, zise el cu părere de rău, și Rackam murise și George Fetherston și ajutorul de timonier, toți marinarii, pînă la ultimul. Înalt băiat era ăla, Corner ; zic c-au fost nevoiți să taie o guava zdravănă la locul spînzurătorii ; că acolo cresc guavele de șaizeci de picioare, dar pe-aici am văzut unele și de optzeci, peste rîu.

— Știi că Anna Bonney era din aceeași țară cu tine ?

— Mă înghesui ca un judecător de pace, zise el parcă puțin mai atent. Noi irlandezii nu ne considerăm dintr-o țară, pentru că nici nu avem țară. Și pe urmă irlandezii de-aici de pe insulă... Acu' ne spun că a trimis Cromwell o mie de băieți și o mie de fete din Irlanda în Jamaica, dar ce bine poa'să iasă din asta ? E nebunie curată să stai cu o femeie împotriva vrerii tale, nu iese nimic bun... Dar mie n-o să mi se tragă nici un rău din asta ?

— Din ce ?

— Din întrebările pe care mi le tot pui.

După ce l-am asigurat că nu, și-a tras genunchii bătrîni și osoși sub bărbie și a închis ochii, de parcă nici n-ar fi fost cu mine. O clipă am crezut că va adormi și poate aveam dreptate ; dar părea că gîndește ceva

mai coerent în starea asta de toropeală decît treaz de-a binelea, cu ochii deschiși ; acum, devenise chiar mai vorbăreț :

— Nu m-a mai întrebat nimeni niciodată de Anne Bonney, domnule Beckford. Da, bănuiesc că tatăl matale a pus o vorbă bună pentru ea, dar erau mulți acolo și s-au spus multe. Tatăl matale era domnul Thomas Beckford, nu ?

— Peter, îl corectai eu, Peter, președintele Camerei Reprezentanților.

— A fost o poveste încurcată, era și frumoasă femeia. Nu, nu frumoasă, avea pe vino-ncoa, numai că o încurca Rackam. Zice că era măritată legitim cu Rackam, dar cum l-au spînzurat, ea a și început să-l facă papă-lapte... Numai că treaba n-a prea fost cinstită, domnule Beckford ; da, mulți din compatrioții mei au trecut la pirați înainte, înainte de Cromwell și după el... Cînd a primit iertarea, ea a plîns și a dat mîna cu noi toți ; avea un păr lung și frumos...

— De ce culoare, Mulcahy ? șoptii, cu ochii închiși acum.

— Poate că era blond sau castaniu, oftă el și tăcu o clipă. Pe urmă, într-o noapte a plecat cu copilul, precis — și nimeni nu știe unde. Zice lumea că la pirați, dar Rackam nu mai era și ea îl ura chiar și așa, mort. Dacă avea un părinte, s-o fi întors la el.

— Tatăl ei stătea în America, am rostit eu in șoaptă. Și copilul...

— Da, așa și vorbeau, că în America ; dar spuneau și Bermude ; spuneau tot felul de lucruri și alții au văzut-o la bordul unui vas de pirați pe lîngă Trinidad. vasul maiorului Stede Bonnet, ziceau, din Barbados, că n-a mai suferit-o pe nevastă-sa și s-a făcut pirat.

— Maiorul Stede Bonnet a fost spînzurat la 1718, Mulcahy, precizai eu, corectîndu-l după cartea lui Johnson. Dar n-are nimic. Ştii pe ce vas a navigat ea?

— Poate nici nu era vas de-a binelea, că unii pretind că a ajuns pînă în Cuba cu o barcă cu vîsle, că s-a dat de partea spaniolilor şi a slujit într-o guarda-costa, sub chip de bărbat. Pe vremea aia în partea de miază-noapte a insulei era gloată mare. Acum tot aşa e, tot aşa... Dar a pierdut sînge tare puţin...

— În guarda-costa ? întrebai eu, incapabil să urmăresc gîndurile lui ce săreau ca lăcustele.

— Ah nu... Guarda-costa... nu, la naştere, zic. A prins-o mirarea pe moaşă, dar şi pe doctorul puşcăriei, măcar că el nu prea se apropia. Mai tare s-a apropiat Mary Read. Ai fi crezut că trebuia să se vadă mai mult sînge la un copil aşa mic, dar nu.

— Moaşa şi doctorul mai locuiesc în Jamaica ?

— Bătrîna doamnă Grey a murit şi doctorul gîndesc că e în Anglia. Mai multe necazuri am avut cu Mary Read, măcar că suferinţele ei s-au încheiat repede — febră de puşcărie, dacă vrei să-i zici aşa. Toţi au spus că asta a fost, la sigur ; dar vîntul de uscat era foarte slab în timpul ăla şi vîntul de uscat aduce febra, cînd bate dinspre dealurile Liguanei, unde se găseşte plumb şi cupru. Noi, ăi din închisoare, cam bănuiam c-a luat otravă. Soţul ei, sau bărbatul cu care trăia ea, căzuse în luptă la Point Negril, şi el era singurul care ar fi fost în stare să lupte alături de ele, de ăle două muieri ca nişte lei paralei, zicea Căpitanul Barnet mai tîrziu — şi au tras de supărare vreo două focuri către Rackam şi oamenii lui, care se fofilaseră în cală ; aveau la bord un tun sau două şi o grămadă de puşti — era destul ca s-o îmbolnăvească la suflet pe Mary Read ; Anne Bonney pur şi simplu se înfuriase şi cînd eşti furios, ai chef să mai rămîi niţel în viaţă. Mary Read, o bomboană de băiat, fără doar şi poate, înjura de minune, soldăţeşte ; zice că luptase în Flandra ca ostaş ; tot ce se poate, s-au mai văzut tîrfe îmbrăcate în bărbaţi, în armata lui Penn şi Venables, aia de-a cucerit insula. Eu unul aşa zic, că s-a otrăvit, nici nu e greu să-ţi faci rost de un strop de otravă aici pe insulă şi tocmai că Mary era bolnavă, n-au mai păzit-o ca pe ceilalţi ; noi ştiam cu toţii că vor fi graţiaţi ; puteau să şi grăbească lucrurile, dacă voiau... Cu negrii ăştia şi cu vracii şi toate buruienile şi florile de pe aici, da, mai grea treabă e să nu fii otrăvit decît să fii otrăvit, pentru cine doreşte să nu fie...

Avea glasul tot mai stins, bărbia osoasă, cu nişte cute răsfirate de jur împrejur ca guşa cocoşului, îi stătea sprijinită pe genunchi. Începusem să cred că de-acum putea să adoarmă de-a binelea în oricare clipă şi m-am ridicat prudent, să plec. Nu pot spune c-a fost un gest înţelept din parte-mi. Abia apucasem să fac cîţiva paşi spre gardul unde legasem calul, cînd am auzit o mişcare în spate şi vocea lui, severă şi răguşită.

— Acum n-o să te apuci să mă torni, ai ?

Stătea dinaintea mea, palid, vioi, cu ochii sclipind în soare, albaştri ca porţelanul şi cutele obrajilor încreţite în partea de sus, atît de tare îşi strîngea buzele. Ce voia să spună ? Că voi transmite cumva cele spuse de el despre Anne Bonney şi Mary Read ? Otrăvirea? Negresa lui, pe care oricum n-am văzut-o ? Nu, nu era asta. Era ceva înăuntru. Era ceva la el în cameră, acolo unde am intrat la începutul vizitei. Cum tot nu pricepeam ce vrea să spună, m-a dus şi mi-a arătat o

icoană a Fecioarei Maria într-un colț, veche, scorojită și împodobită cu flori vestejite, emblema unei religii interzise în Jamaica. Chiar dedesubt, pe un raft cioplit grosolan, se afla o sticlă plină de pene de pasăre stropite cu sînge și, sprijinită de o sticlă, o piatră lată, roșie. Două religii, așadar. Eu l-am asigurat în privința celei dintîi. La Oxford învățasem să fiu tolerant față de catolicismul practicat în ascuns.

M-am întors la Spanish Town în trap ușor. Drumul la Kingston mi l-am rezervat pentru seară.

Se încălzise și orașul arăta pustiu : o liniște plină de zumzetul siestelor și piatră fierbinte. Mi-am băgat calul în grajdul unui mic han dintr-o piață, în apropierea Tribunalului, unde se aduna la vremea aceea Camera Reprezentanților — și la același han am mîncat de prînz. Din turnul Tribunalului s-au auzit în trei rînduri niște sunete dogite din mecanismul de aramă : la douăsprezece și jumătate, la unu și la unu jumătate ; ai fi zis că limba cobora pe pavaj de fiecare dată și se înălța imediat la loc. Nimic mai mult. Nici pași, nici glasuri de copii, nici trăsuri, nici negri, nici chiar porumbei sau ciori. Pentru toți era o duminică liniștită. Doar briza melancolică, monotonă și somnolentă a mării însoțea tînjitoarele mele gînduri, care se îndreptau iar către Colonelul Peter, care s-a rostogolit chiar pe scara acestui Tribunal și către Peter, Președintele Camerei Reprezentanților, al cărui rînjet insolent planase peste asistența de acolo — iar pe urmă din nou către dezvăluirile lui Michael Mulcahy care nici nu erau în fond dezvăluiri, în legătură cu Anne Bonney, femeia ce nu mai era în viață, sau totuși trăia prin America, sau în Bermude, nicăieri, cu alte cuvinte. Tot în palatul acesta fusese Tribunalul Vice-Amiralității, acolo unde ea a fost condamnată, iar apoi grațiată ; pe

strada de alături (pe care am venit eu acum) a stat Anne Bonney în temniță, prizonieră, și a născut copilul. M-a cuprins o curiozitate pasageră față de copilul acesta, aproape mai mult decît față de Anne Bonney însăși, căci ea se ștergea treptat din imaginația mea, femeia despre care un temnicer bătrîn spunea cîteva lucruri inteligibile abia cînd ajungea pe punctul de a cădea în somnul lui senil. Nu mă mai înțelegeam. Nu-mi scăpa doar înțelesul planului atît de extravagant de a veni în Jamaica, într-o asemenea misiune (deși poate nu era mai prostesc în sine decît să încerci a dovedi un jaf cu ajutorul unor bucăți de hîrtie). Nici nu puteam pricepe cum au ajuns să mă impresioneze, chiar și pentru o clipă, mărturisirile martorului ocular de pe plantația de cacao năpădită de vegetație, vorbind despre părul ei lung și frumos și despre cum a dat mîna cu toți, aceeași mînă pe care o pusese pe umerii mei cînd eram copil. Dar ce se alesese oare din acestea ? Dacă ea se mai afla în viață, putea foarte bine să ajungă moșiereasă pe undeva prin America, sau madamă în Bermude sau escroacă, sau o nevastă muncitoare care primește bilețele (și le dosește de rușine) de la vreun marinar oarecare, în vîrstă de șaptesprezece ani, care urmărește din vîrf de trinchetă să nu apară cumva pirații, atunci cînd nu are ceva mai bun de făcut...

Totuși nu mă simțeam caraghios, ba dimpotrivă, eram mai hotărît decît oricînd să duc la bun sfîrșit sarcina pe care singur mi-o propusesem. Eram numai descurajat. Îmi mai amintesc după-amiaza aceea și ca o primă dovadă a înstrăinării mele ireparabile față de tropice. Nu de Anglia îmi era foarte dor, ci de alte tropice, de cu totul alte tropice, mai puțin amorfe, mai

puţin tăcute, mai puţin somnolente, mai puţin bogate, mai puţin sărace, da, mai presus de orice nu atît de monotone, fiindcă ziua tropicală este ca o cărămidă tare, coaptă la soare, care se dispersează brusc în înserare, exact ca o cărămidă şi ca toate celelalte lucruri.

În legătură cu vizita lui Sam Stirling, se punea problema unui loc unde să-l primesc. Mai preţios decît o grămadă întreagă de hîrtii ori decît vreo sumă acuzatoare, ar fi fost o ambianţă potrivită, unde să-mi exercit asupra lui toată arta. Manning şi cu mine am căzut de acord că pînă la urmă trebuia să facem ceva ; pornirea lui Manning nu arăta atît de mult că s-ar fi gîndit la consecinţele pentru el însuşi, în timp, cît dorinţa lui de a mai face loc unui gest de influenţă personală în manevrarea problemei. În general, faţă de Manning mi-am compus o atitudine neutră, deşi mă gîndeam mult la el, mai ales la o anumită chestiune : voia oare să-l lase în pace pe iubitul soţiei sale din prudenţă, adică pentru a nu părea vulgar-răzbunător ? Încă nu-mi puteam înfrînge tentaţia de a-l lua prin surprindere într-o scenă bine jucată, după o pregătire îndelungă, minuţioasă, pentru a-l împinge la o mărturisire completă. Cum pe Stirling nu doream să-l primesc în casa lui Thomas, iar la biroul lui Manning nu prea era loc de atîtea afaceri Beckford, m-am gîndit la Hanul Ranelagh, unde am căutat o odaie mică, întunecoasă, fără îndoială folosită de tinerii din Kingston cînd doreau să rămînă singuri cu cîte o negresă ; aceasta avea o simbolică legătură cu originea lui Stirling. Auzisem la club că Ballard aici s-a întîlnit cu Elizabeth Manning, ceea ce nu-mi vine a crede, era suficient de obraznic să pătrundă în casa lui Manning

cînd acesta se afla la slujbă. Ataşamentul lui Manning faţă de sistemul bicameral era atît de cunoscut, încît la club oamenii vorbeau de „Camera de Sus" şi „Camera de Jos", cea de a doua cuprinzînd, fireşte, un număr mai mare de oameni. Însă gluma pornea din Spanish Town, de la John Gregory, succesor al preşedintelui Peter — Gregory, cel care îşi abandonase plantaţia din munţii Westmoreland şi pe care aveam să-l cunosc ceva mai tîrziu.

Luni dimineaţa, Stirling s-a prezentat la biroul lui Manning. I-am trimis vorbă să meargă la Ranelagh, să mă aştepte acolo, iar eu am mai rămas vreo jumătate de oră de vorbă cu Manning, ca să fac impresie. Între timp a venit şi Billy Pierrot cu o scrisoare de la unchiul meu Julines Herring, pe care am citit-o acolo, la Manning. Unchiul îmi ura bun venit în Jamaica şi spera să-i fac cît mai curînd o vizită, lui, care era un biet văduv singuratic. Părea să-şi închipuie că voi rămîne în Jamaica pentru totdeauna. Scrisoarea se încheia cu fraza următoare, pe care mi-o aduc aminte cuvînt cu cuvînt : „Mi-ar face mare plăcere să te văd şi să stau de vorbă cu tine despre moartea sărmanului Peter". Fără să mă mai gîndesc o clipă la apelul bătrînului, mi-am îndesat scrisoarea în buzunar şi am plecat spre Ranelagh, la ora convenită.

Sam Stirling, despre descendenţa căruia am şi spus cîteva lucruri, se schimbase foarte puţin : nimic neobişnuit în sine, pentru că profilul lui de semilună, conturat de oasele feţei, nu putea decît să se accentueze cu vremea. Avea o frunte bombată, cu protuberanţe, falca de jos proeminentă şi greoaie, iar între ele nasul mic cu nări rozacee întoarse puţin în afară, părul castaniu, creţ şi ochi tulburi de negru, devotaţi şi melan-

colici. Buzele și le ținea strînse nefiresc. Dădea impresia că este handicapat, ca negru, de bărbia scoțiană și dezavantajat, ca scoțian, de privirea neajutorată de negru, în timp ce nasul acela mic nu-i venea de nicăieri și, în cansecință, nu avea nici un caracter definitoriu. Una peste alta, Stirling sugera aerul unui boxer care se antrenează neîncetat, dar pierde toate meciurile și pune rău la inimă înfrîngerile suferite. Numai că era cam bătrîn pentru a mai profesa boxul — mergea pe patruzeci de ani. În plus, avea corpul rău alcătuit : înalt, prea lat în umeri și cu picioarele slăbănoage. Ca și Julines, rămăsese văduv. Partea dureroasă a originii sale, pe care eu și William o comentasem cu destul amuzament la ultima întîlnire, era faptul că „sîngele de sclav“ care-i curgea prin vine venea din două părți, adică nu numai de la bunică, ci și de la tatăl care provenea din „picioarele roșii“, „sclavii scoțieni“. Se poate evident obiecta că aceștia nu erau sclavi, ci albi ; însă munca lor era muncă de sclavi, în Barbados duceau o viață mai nenorocită decît mulți negrii și coborau mai adînc în umilință. Într-o asemenea situație, bărbia de boxer nu-ți mai slujește la nimic ; mai bine să fii negru și gata. Sînt sigur că Sam Stirling privea problema vieții sale în lumina aceasta și se ținea de Beckforzi pentru însuși motivul că în tatăl său nu-și putea găsi sprijinul.

Mi se spusese că Stirling e taciturn, cîteodată chiar ursuz și capricios, dar tot nu mă așteptam să găsesc la el o rezistență pasivă atît de mare. De la bun început, întîrzierea mea de jumătate de oră nu și-a atins scopul, pentru că omul s-a dus drept la un negustor de pe lîngă Ranelagh să-și cumpere cretă de Bristol, de care se folosește la fierberea zahărului pentru închegare. La Savannah la Mar nu se găsea cretă de Bristol. După ce-și făcu tîrguiala, Stirling încercă să ucidă încă o jumătate de oră. Știam eu oare ce e creta de Bristol, cum arată creta de Bristol, la ce slujește creta de Bristol ? Toate astea pe un glas afectat, pedant, cu stridențe, fără nici un accent negroid, dar nici scoțian, cred, însă pe un ton foarte neplăcut. Cînd i-am spus că nu știu mai nimic de prelucrarea zahărului, a vrut să mă informeze el și chiar se pregătea să scoată o bucățică de hîrtie din buzunarul vestonului (purta un veston negru, subțire, care-i dădea un aer foarte așezat, deși cămașa-i era murdară), o hîrtie pe care fără îndoială mi-ar fi schițat o fabrică de zahăr, un cazan, o rafinărie — cînd i-am retezat-o ferm, dar politicos.

— Lasă astea acum, Stirling, zisei eu ridicîndu-mă ca să împing o măsuță lîngă sofa, s-o așez între noi doi. Și pentru că tot te-ai gîndit la buzunarul vestonului, putem să începem chiar acum. Pune hîrtiile aici pe masă și, pînă una-alta, spune-mi cîte ceva despre ele înainte de a le duce eu la biroul domnului Manning. Aici lumina-i cam proastă. Important este doar să mi le explici.

— Hîrtiile ? întrebă mormăit și insolent, cu licărirea verde a jaluzelelor reflectîndu-i-se în ochii de negru. Ce hîrtii vrei să zici ?

— Cele de care ți-am scris. Listele supraveghetorilor referitoare la recolta și zahărul și romul din ultimul sezon. Pe scurt socotelile. Dl. Williams mi-a cerut să le verific.

— Să le verifici ? mormăi el, tot obraznic.

— N-ai hîrtiile la tine ? întrebai.

Rîse batjocoritor.

— Nu credeam că vorbești serios, domnișorule Richard. Hîrtiile, listele, cîte sînt acolo, păi mi-ar trebui o săptămînă să le adun, chiar și acuma, că e sezon mort. Și-ar mai fi nevoie și de vreo doi catîri să le tragă pîn-aici.

Am stat pe gînduri o clipă și pe urmă m-am așezat pe sofa, la măsuță. Hotărîsem să nu-mi ies încă din fire. Cum hîrtiile tot nu le avea la el, trebuia să atac problema din alt unghi. Nu-mi plăcea cum a rîs : o sfidare falsă, nu agresivă, însă nici binevoitoare. Gura i se strîmbase, lătăreață, pe deasupra fălcii, de parcă ar fi vrut să spună : „Asta e, și acuma lasă-mă-n pace." M-am uitat lung la el, înainte de a vorbi din nou.

— Dar, Stirling, poate-ar fi mai bine ca oamenii care au făcut listele să răspundă ei în persoană, să vină aici și să-și ia ei răspunderea. Dl. Manning spune că e vorba de cei doi supraveghetori albi, Shettlewood și Concanen. Poate să vină fiecare din ei cu cîte un catîr. Am să-i aștept aici într-o zi chiar săptămîna asta.

— Dar nu se poate, domnișorul Richard, interveni el iute, cu o privire mîhnită parcă. Așa ceva nu s-a mai întîmplat ! Fratele matale, Peter, nu m-a pus niciodată să fac una ca asta ; nici tatăl matale nu m-a pus și sub el aveam o poziție de răspundere — să-mi trimit oamenii și...

M-am sprijinit de masă și am spus cu blîndețe :

— Dar nu-mi închipui că i-ai spus vreodată fratelui sau tatălui meu că nu poți executa o poruncă pe care ți-o dădeau cu seriozitate. Tăcu, vizibil luat pe nepregătite. Urmai pe același ton :

— Dac-ai fi făcut așa, Stirling, nu mai apucai să stai aici cu mine ; te-ar fi zburat de mult. Pe mine de ce mă tratezi altfel decît pe ei doi, știind că am venit ca agent al fratelui meu ?

— Nu-i așa, bîigui el și observai pe fruntea sa picături de sudoare. Nu asta voiam să spun, domnișorule Richard, te rog să mă ierți ! Dar în treburile zahărului nu ești decît un copil și gîndeam că...

— E adevărat, Stirling. Dar în materie de contabilitate, evidență și celelalte nu sînt copil. Am studiat dreptul la Oxford, Stirling. Dl. William ar fi putut trimite aici zece alte persoane, dar m-a ales pe mine. Și știi de ce ?

Stirling își tot ștergea fruntea cu dosul palmei, se uita la mînă, iar se ștergea, se foia pe scaun ; desfăcu nasturii. La un moment dat se îndreptă și-și scutură capul a neîncredere.

— Ei, care va să zică spui că „ai studiat dreptul".

— Da, sînt avocat — și nu dintre cei mai proști. Dacă n-aș fi descîlcit la Londra vreo două cazuri urîte de tot, pentru dl. William, cred că nici nu mi-ar fi încredințat...

— Cazuri urîte ? se bîlbîi el, cu ochii larg deschiși.

— Ei, poți să le zici și așa, Stirling. De fapt le-am considerat furturi. Era vorba de hoți, din aceia cu mîna ușoară. Acum pot să dau toate cărțile pe față, Stirling. Doar nu mai ești copil. Dl. William este înșelat aici, în Jamaica. Furt în stil mare. Producția de zahăr, și, în mai mică măsură, cea de rom nu se compară cu recolta de anul trecut. Dar încă nu te nelinişti, fiindcă deocamdată am dovedit, împreună cu dl. Manning, că furtul a avut loc aici la Kingston, la magazii, probabil că nu mai devreme. Dar așa se explică numai o parte a diferenței. Trebuie să se fi furat și la plantație. Să nu mă înțelegi greșit, Stirling, eu nu acuz pe nimeni. Shettlewood sau Concanen pot la fel de bine să fie vinovați ca și tine sau oricare altul ; nu la tine mă gîn-

desc în primul rînd, mai ales că știu cît ai fost de credincios familiei mele, bietului Sir Peter. Nu-i așa ?

El se grăbi să aprobe din cap, iar ochii i se mișcară puțin mai degajat, arătînd albul acela maroniu în jur.

— Dar ce am spus, așa să rămînă. Shettlewood și Concanen să vină aici cu actele. Nu ca să te scutească pe tine de răspundere, dar pentru că așa vreau eu. Să vină vineri sau sîmbătă, nu mai curînd. Din partea mea, se pot folosi și de un car cu boi. Dacă am înțeles eu bine, Shettlewood are în seamă plantația lui Beckford și plantațiile de la Fort William, iar Concanen plantațiile de la Williamsfield și încolo, spre sud, pînă spre Savannah la Mar. Dar mi se pare că stau pe plantația lui Beckford doar în sezon, nu ?

— Da, domnișorule Richard, dar mai sînt și alți supraveghetori, mulatri și negri senegalezi, negri senegalezi botezați și...

— Le vine și lor rîndul, mai tîrziu, cînd oi ajunge eu la Westmoreland. Ei depind oricum de Shettlewood și Concanen, după cum Shettlewood și Conconen depind de tine, iar tu de mine, cîtă vreme mă aflu aici.

Am amînat venirea celor doi supraveghetori pentru sfîrșitul săptămînii fiindcă eram invitat la recepția guvernatorului joi seara. Cum mă gîndeam să profit de ocazie ca să obțin o audiență la Sir Charles Hovender Walker, eram, firește, destul de preocupat — și nu doream să mă dedic zahărului și romului într-o asemenea dispoziție, mai ales că, după zelul exagerat al primei săptămîni, povestea începea să mă cam plictisească. Slăbirea zelului meu se datora și lui Dorothy, care îmi acapara timpul, chiar dacă nu și gîndurile.

Ei, acum și romul ! Romul cel bun de Westmoreland ! Îmi pusesem deoparte în bufet cîteva articole aparținînd strategiei mele. Primul loc îl acordam romului vechi, deși romul cel nou pe care îl vindeau evreii te putea ameți mai repede. Însă nu acesta îmi era scopul ; nu voiam decît să-i dezleg nițel limba lui Sam. Pe la al doilea pahar aș fi revenit la furturi, după ce între timp îl țineam sub tirul cîtorva sentimentalități și cînd aș fi ajuns, în sfîrșit, să-l pun la colț, venea rîndul lui Ballard.

Dar totul a ieșit altfel decît am plănuit eu. Pe neașteptate s-a petrecut un lucru ciudat : tocmai cînd mă gîndeam să nu spun încă nimic de furturi, a început chiar el să vorbească despre asta într-un mod pe care, probabil, îl considera franc și eficace. E limpede că dorea să-mi iasă în întîmpinare mie — și romului. L-am lăsat în voia lui. L-am lăsat să-mi povestească lucruri știute de toată lumea, printre care faptul că furtișaguri se petrec fără încetare, chiar și pe plantații, dar că asta nu se întîmplă niciodată sub ochii lui. Că nu voi putea verifica socotelile, pentru că însemnările supraveghetorilor sînt făcute cu cărbune pe niște stinghii și altele asemenea. Mi-a spus și lucruri mai puțin cunoscute, între altele o serie de motive pentru scăderea producției : seceta, deși nu fusese cu mult mai mare decît înainte ; șobolanii, flagelul Jamaicăi, pe care terierii de acum nu mai aveau același curaj să-i atace ca dulăii din anii trecuți, bolile trestiei, mai cu seamă rugina, nu chiar ca în 1726, dar fusese oricum un an rău pentru zahăr ; și, în sfîrșit, fugarii și maroonii la care se refugiau fugarii, și care furau cu toții din trestie. Tot așa bodogănea Stirling. Eu nu l-am oprit. Cu cît vorbea mai mult, cu atît mai limpede îmi apărea în față chipul vinovatului (ori complicelui), îngrămădind o scuză peste alta, cînd una singură ar fi fost de ajuns

— fenomen obișnuit pe la tribunale, care se datora nu numai nevoii nestăpînite de a-i convinge pe judecători de nevinovăția ta, ci venea mai ales din lipsa unei idei clare asupra cazului. Sam Stirling și-a compus pe loc rezumatul și mi l-a debitat mie, asta îmi demonstra în același timp cît de puțin se gîndiseră, el și stăpînul lui, că într-o bună zi are să fie trimis cineva de la Londra să ia frîul în mîini. Nu pregătiseră nimic, nimic, iar mijlocul lor cel mai eficace de apărare rămînea invocarea obiceiului de a supraveghea cu neglijență, scuza prin firea ciudată și necinstită a negrilor. Mă întrebam dacă Stirling îl va avertiza pe Ballard. Nu pentru că mi-ar fi păsat, însă mă obișnuisem cu gîndul că jefuitorii n-or să poată fi descoperiți și că William, pentru a preîntîmpina repetarea unei asemenea situații, era obligat să-și găsească un reprezentant serios, de preferință din afara insulei, care să-i pună la punct pe supraveghetori și să-i urmărească pe negri.

Cînd ajunsese pe la jumătatea celui de-al doilea pahar, l-am întrerupt.

— Foarte bine, Stirling, dar e o coincidență extraordinară, — și ce păcat — că bietul Sir Peter a murit tocmai cînd au început să curgă deodată toate nenorocirile de care spui. Pe moment n-am să mă mai gîndesc, totuși, la treaba asta. Și a suferit mult, Sir Peter ? N-am mai întrebat pe nimeni de moartea lui, nici măcar pe-ai lui Thomas.

Omul se foi, încurcat. Cînd începu să vorbească, am reușit să-i disting o primă nuanță negroidă în rostire.

— A fost dizenterie, domnișorule Richard, rău de tot, s-a prăpădit repede. Am făcut pentru el tot ce-am putut ; zeamă de strugure de pe coastă, zeamă de trestie de zahăr, fiertură din sămînță de bumbac, coajă de guava, prișnițe calde...

Multe, prea multe, mă gîndeam eu... Deodată îmi veni în minte scrisoarea lui Julines.

— Nu s-a petrecut nimic special în legătură cu moartea lui ? Nimic neobișnuit ? Cum a murit, de fapt ?

Scopul meu era să-i răscolesc simțirea.

— Dizenterie a fost, domnișorule Richard. S-a stins într-o clipă. S-a dus. N-a spus decît atîta : „Dă-mi nițel rom, Sam, un strop de rom, pentru ultima oară..."

— Din butoaiele care încă nu se furaseră, rostii eu cu amărăciune. I-au lăsat sînge ?

De ce-o fi tipul așa de palid, mă întrebam. De ce arată tot mai mult a negru speriat, cu o scăfîrlie sub care simți capul de mort ? Atît de adînc l-am izbit, oare ?

— Dizenterie a fost, domnișorule Richard, nu lăsare de sînge, nu sînge... !

Așa e, mă gîndii ; doar pierd ei și așa destul lichid, cei atinși de boala asta... Urmai, pe un ton cu totul și cu totul de zahăr.

— Asta e frumos din partea ta, Sam, faptul că ești atît de tulburat. E cumplit să-ți vezi ruda suferind astfel. Iar Sir Peter îți era doar rudă, ca și Ballard, ca și mine. Sînge din sîngele tău, carne din carnea ta. E foarte, foarte trist să...

Voiam să par complet pierdut în meditații elegiace și nu-l priveam pe el, ci fixam cu ochii sofaua din cealaltă parte a camerei, deșelată complet de utilizarea nemiloasă pe care o indurase. Însă l-am auzit gemînd :

— Oh, Doamne...

Îmi dădeam seama că era clipa să aplic jocul la care mă gîndisem în amănunt.

Întrebai pe tonul cel mai dulce cu putință :

— Și fiica ta l-a îngrijit, atunci ?

Am tresărit îngrozitor, auzind un sunet ca de foc de pistol, însă mult mai încet și mai înalt. Își izbise, cu toată puterea, palmele de față, os pe os și se legăna disperat dintr-o parte în alta, înainte și înapoi și chiar se rotea de la mijloc, parcă l-ar fi durut burta. Mersesem prea departe. Pentru că după aceea Stirling izbucni într-un hohot isteric, înalt și pătrunzător, prea puțin stăpînit, deși, fără îndoială, cu o parte a sufletului era de o copilărească recunoștință că îi e îngăduit să-și exploateze emoția neascunsă pentru a scăpa de tratamentul inchizitorial. Nu puteam decît să deduc înțelesul sunetelor : „O, Doamne" și „Iartă-mă, Sir Peter" sau „Iertare, Sir Peter" (probabil că n-ar fi rostit așa ceva dacă nu i-aș fi provocat eu criza, aducîndu-i aminte de fie-sa, altfel ar fi fost mai limpede că-și cere iertare pentru jafurile comise, mă gîndeam eu, căci alte ipoteze încă nu mi se iviseră în minte).

Deși ar fi trebuit să am oarecare simpatie față de el, mă simțeam ca de piatră. Dar acum trebuia făcut ceva, căci jelania lui devenea tot mai zgomotoasă și ar fi putut atrage atenția oaspeților obișnuiți de la Ranelagh. N-am avut curajul diabolic de a mai turna rom în el ; m-am hotărît să-i aduc niște apă. Deschizînd ușa, am dat nas în nas cu un negru ; era un servitor pe care nu-l cunoșteam și care avea un pahar de apă în mînă. Am închis bine ușa după mine, așa că n-a văzut cu cine sînt.

— Doamna e foarte rău ? întrebă el cu un zîmbet insinuant.

Asta chiar că mă depășea. M-am rezemat de peretele cretos și am izbucnit în rîs ; așa de tare și de mult am rîs încît pînă la urmă negrul mi-a oferit mie paharul cu apă. Mi-a făcut bine, rîsul vreau să spun. O săptămînă întreagă mă hrănisem cu întrebări. Era clar că nu eram croit pentru asta ; cînd îi cercetam, oamenii adormeau, ori începeau să zbiere ; adică reușeam să le trezesc instinctele animalice. Să plec de aici, mă gîndeam. Întîi la Manning, pe urmă să iau un pahar de rom la club, spre a sărbători eșecul.

— Hai, intră, îl îndemnai pe negru, ștergîndu-mi lacrimile din ochi. Ia aici un shilling ; dă-i paharul domnului care stă pe scaun, dacă n-o fi căzut pe vreun divan. Dar nu te îngrijora. Spune-i să vină la dl. Manning într-un sfert de oră, ca să ia o scrisoare pentru Westmoreland.

Trebuie să adaug că Stirling încetase să mai urle, cînd am izbucnit eu în rîs.

V

Pe Dorothy am ajuns s-o cunosc mai bine în cursul lunilor următoare. Mai ieşisem noi împreună la plimbare, de obicei pe cai, la Rock Fort, în partea de răsărit a golfului şi la Halfway Tree unde creştea uriaşul arbore capoc şi la biserica parohială din St. Andrew, sau la New Greenwich, unde se afla reşedinţa de ţară a guvernatorului, Hunt's Gardens, ridicată pe coasta dealului ; într-o dimineaţă devreme am vîslit cu ea pînă la Port Royal, unde mi-a arătat casele scufundate, acoperite de corali şi bureţi — făcuseră parte din cartierul lovit de cutremur, de pe Palisados. Simţeam că familia lui Dorothy încuraja aceste excursii ; dar ea rămînea sinceră şi firească, naiv apărată de privirea aceea neînfricată ce pornea de sub sprîncenele ei frumoase, arcuite ; cel mai mult îmi plăceau la ea chiar sprîncenele : două curbe voluntare, înălţîndu-se către tîmple. Dar dacă se ivea în sinea mea întrebarea : „Are să-ţi fie Dorothy soţie ?" răspunsul era „Nu". Contrariul ar fi fost în absolut acord cu tradiţia familiei. Unchiul Thomas s-a căsătorit cu verişoara lui de-al doilea, iar o soră a bunicului meu, l-a luat de bărbat pe colonelul Beckford, vărul ei primar.

Acum, nu pretind că o educam eu pe Dorothy din nou, însă încercam să descopăr în ce măsură îi formase caracterul atmosfera din casa lui Thomas. În zi-

lele de după întîlnirea cu Sam Stirling, cînd urma să fiu primit la guvernator, mi-am dat seama că Dorothy era mult mai independentă decît îmi închipuisem, deşi nu era vorba de o neascultare ostentativă, preţioasă şi cu atît mai puţin de interesele intelectuale cu care se afectau atît de multe londoneze de rangul nostru. Ea se mulţumea cu Weekly Jamaica Courant, cu Biblia şi nişte biete antologii ; mă întrebam dacă ar fi fost în stare să aprecieze chiar şi o carte ca aceea a lui Charles Johnson. Dorothy avea simţul aventurii la fel de puţin dezvoltat ca şi dragostea faţă de natura tropicală ; însă tocmai pentru că eu nutream sentimente atît de speciale în legătură cu palmierii şi tamarinzii, eram curios să aud din parte-i oarecari explicaţii şi judecăţi pe teme asemănătoare. Încă nu uitasem prima seară petrecută în Jamaica, atunci cînd închipuirea mea colindase insula pe mari distanţe ; dar în momentul acela fusesem ameţit. Duminica la Spanish Town n-a fost o plăcere, în ciuda estanciei lui Mulcahy, atît de pitorescă. Cînd i-am pus lui Dorothy nişte întrebări în sensul acesta (faptul se petrecea în dimineaţa dinaintea vizitei lui Stirling), la început nici n-a reuşit să mă înţeleagă. E adevărat că m-a învăţat o serie de nume de pomi necunoscute mie, dar nu părea să-şi dea cîtuşi de puţin seama că pomii ar putea fi priviţi şi altfel decît nişte obiecte purtînd un nume, lucruri folositoare, sau care te încurcau. Dacă palmierul era frumos ? Ce fel de palmier i se părea ei cel mai încîntător ? Îi plăcea mai mult cocotierul sau palmierul gru-gru ? Ea ştia, în mod special, că palmierul brazilian era cel mai înalt, că lemnul lui tare se folosea la palisade prin care să nu pătrundă gloanţele, iar din jumătăţi de frunză îşi făceau spaniolii evantaie, aşa

cum are mama ta, adăugai eu, zîmbind. Erau frumoase lianele care înfăşurau pomii şi se agăţau de ei ? Pentru Dorothy, lianele erau mai mult o chestiune de dezordine, ca şi pomii frînţi de cicloane. Trestia de zahăr, tălăzuind în vînt, e drăguţă, zicea Dorothy, mai ales cînd e coaptă şi penele acelea mari ţi se leagănă deasupra capului; trestia mai are şi măduva dulce la gust; dar stîncile şi prăpăstiile sînt urîte şi golful Kingston s-ar putea să fie mai bun pentru transportul maritim. Pe urmă mi-a venit în minte să-i pun alte întrebări : privind amintirile ei din copilărie, ce mai ştia ea despre Westmoreland, ţinutul, pomii, recoltele. Îndoiala mea venea şi din contradicţia între copilul care dorea să-şi învie impresiile şi omul în toată firea, care le respingea. Trestia, da, cu trestia trebuia să începem, trestia de pe plantaţiile noastre, unde ne jucam ; poate că era frumoasă în alt fel decît trestia de la Constant Springs, cultivată de Thomas Beckford ; trestia aceea avea spicul şi nodurile altfel, era mai înaltă şi avea gustul mai dulce. Trestia în care ne jucam noi la Westmoreland nu prea mai era a Beckforzilor, ci mai mult a negrilor, dar negrii nu ne ameninţau dacă rupeam prea multe tulpini. Cînd ne tîram pe burtă printre trestii, părea o adevărată pădure, mai înaltă decît era acum pădurea tropicală. Iar tamarindul, pomul atît de folositor, care face umbră, cuprindea în sine o întreagă lume, de sub imperiul căreia nu ieşeai niciodată, ba dădea mai multă umbră decît le trebuia copiilor ; şi uriaşul pom de capoc, mai mare şi decît tamarindul, nu semăna cu acela de la Half Way Tree, de pe drumul spre Constant Springs. Şi lemnul de băcan, Dorothy, pe care nimeni nu-l putea suferi şi negrii îl retezau cu nişte mişcări încete, ţepene, cumpănite, ştiind că din arborele ăsta

nu trag nici un folos ? Fiindcă în lemnul băcanului se ascund stafii nemaipomenite, rele şi cu degetele apucătoare, cu braţe livide, roşcate şi pieptul scheletic şi nu spirite nobile, ceţoase, rotunde, cum sînt acelea care stăpînesc capocul. Honduras, de unde venea lemnul băcanului, era un loc după care tînjeam de multe ori în sporovăiala noastră de copii ; Dorothy îşi aducea şi ea aminte, dar lemnul băcanului se scufunda în apă, aşa ni se spusese şi de aceea nu ne-am gîndit niciodată să plecăm în Honduras — bărcile noastre erau făcute din lemnul acesta. Dar „barba moşului“ prin care ne treceam noi degetele, cum atîrna din crengi ca părul negru de cal ? Şi ghimpii de opoponax cu care a aruncat deodată Ballard în Sarah ? Dorothy zicea că Peter a fost, dar eu am susţinut că Ballard, Ballard făcea mereu de-astea.

Oricît aş fi vrut eu să observ din purtarea lui Ballard dacă Stirling l-a înştiinţat de întrevederea cu mine, în seara aceleiaşi zile s-a petrecut la club un lucru care m-a împiedicat definitiv să aflu ceea ce doream. M-am certat îngrozitor cu Ballard şi răceala care se insinua între noi a căpătat cu această ocazie un motiv serios. Motivul discuţiei a fost nefericitul de Billy Pierrot care, tolerat cu greu la club, îşi şubrezea singur poziţia : comanda foarte puţin de mîncare (în general lumea nu ştia că Billy trebuie să-şi întreţină mama, undeva în St. Mary), venea într-un costum vechi, jerpelit, iar la cărţi se aşeza în spatele cîte unui jucător, în tăcere — şi începea să dea din cap în felul lui, ca o găină, mai mult ca să-şi mascheze stînjeneala decît să-l spioneze pe jucător. Pe oameni gestul îi cam irita, dar nu

spuneau nimic, pentru că îl considerau pe Billy un amărît. În seara aceea m-am aşezat la masă cu Manning şi încă doi indivizi ca să facem un pichet. Ballard stătea la o masă vecină. Din nenorocire, Billy s-a postat aproape în spatele lui Ballard, care ajunse la un moment dat să nu-l mai suporte, îşi trînti cărţile pe masă, se răsuci şi mîrîi la enervantul privitor :

— Uite ce e, nu pot să joc dacă stai proţăpit aici, du-te şi te aşază în dosul lui Manning, că pe el nu-l superi — şi, nemulţumindu-se cu cît a spus, continuă imediat, privind cu adîncă uimire la hainele sărăcăcioase ale tînărului : Ia te uită, iar ţi-ai schimbat costumul ?

Asta a fost prea mult pentru Billy, care avusese şi pînă atunci multe de suportat din partea lui Ballard. N-a protestat nimeni cînd Billy a plecat spre uşă, arătînd, în agitaţia sa, ca o găină hăituită ; se găsea totuşi într-o dispoziţie sumbră şi decisă, de parcă se hotărîse să facă întîi o călătorie în jurul lumii şi abia pe urmă să-l provoace pe Ballard la duel. Eu m-am ridicat şi am fugit după Billy. L-am ajuns din urmă în dreptul uşii, zicîndu-i abrupt :

— Mi-ar face plăcere să vii să stai cu noi la masă şi să nu te necăjeşti din cauza lui Ballard Beckford.

Dar Billy nu mai era în situaţia să deosebească prietenii de duşmani ; îmi aruncă o privire plină de ură şi trînti uşa după el. Cînd m-am întors mi-am dat seama că Manning avea s-o plătească. Aşa ca de obicei, el nu a dat nici un răspuns, privea dinainte-i, tulburat, cu ochii apoşi. Eram cumplit de supărat, mai mult pentru Manning decît pentru Billy ; fiindcă Manning era în puterea mea, el făcea tot ce-i spuneam eu, aproape că era omul făurit de mine ; de aceea nu puteam să îngădui ca Manning să fie atacat şi să se dovedească slab. Cu cît era mai jalnic Manning, cu atît mai mic era şi meritul de a-l avea în stăpînire. Dincolo de asta, începusem să simt pentru el un fel de prietenie, în ciuda altor lucruri. Cînd l-am auzit pe Ballard reproşîndu-i că nu-l îmbracă mai bine pe francez, de parcă Billy ar fi fost sclav, nu m-am mai putut stăpîni şi am început să urlu — mai mult la oameni în general, sau pentru mine însumi — ceea ce m-a arătat probabil într-o lumină foarte proastă (trebuie să recunosc că băgasem în mine trei pahare de rom) :

— Prima faptă josnică la care sînt martor aici în Jamaica, săvîrşită de... voiam să adaug : „de douăzeci de lei-paralei, trăiască zahărul !", sau „trăiască bătrîna şi vesela Anglie !" sau vreo altă asemenea absurditate, dar Ballard avea răspunsul gata pregătit :

— Ţîngăul de la Oxford trîmbiţează iar din preaînaltul turn, domnilor ; să ne continuăm jocul.

Mi-am aruncat privirea spre Manning, care avea o expresie de parcă tocmai voia să-mi facă un semn cu capul, să mă oprească. Asta n-a avut decît darul să mă aprindă mai tare :

— Poate vrei să primeşti vreo două la moacă, Ballard... strigai.

Ballard sări în sus, răsturnîndu-şi scaunul înadins. Aveam de gînd să-i dau o palmă, dacă se apropie de mine şi să-l provoc la duel după vechea modă piratească, spate în spate. Pe vremea aceea mîna îmi era foarte sigură şi mi se părea o soluţie convenabilă la problema lui William să-l ajut pe Ballard să treacă pe lumea cealaltă, aşa cum îl ajutase Cargill pe tatăl lui Ballard... Dar plantatorii jamaicani au hotărît altfel. S-au aruncat între noi de parcă erau înţeleşi şi ne-au apucat strîns în braţe, vociferînd :

— Nu, domnilor, terminați cu dușmănia între Beckforzi.

— Potoliți-vă, domnilor, potoliți-vă, sîntem la club, nu în altă parte !

Ipocriții naibii, pe Billy l-au lăsat să plece ! Dar am auzit și un mucalit zicînd :

— Lăsați-i să se sature de bătaie, avem destui Beckforzi în colonie.

Replica îmi părea nedreaptă, după moartea președintelui Peter, a bătrînului Thomas și a fratelui meu Peter. În orice caz, n-am ajuns nici la bătaie, nici la duel. Conflictul s-a aplanat. Dar cu toate că eu și Ballard am fost siliți să ne dăm mîna, puteau cu toții să-și dea seama după privirile noastre grele că numai de împăcare nu era vorba.

I-am povestit și lui Dorothy întîmplarea, nu atît din orgoliu, cît din dorința ca ea și, prin ea, ceilalți membri ai familiei, să știe cum stau lucrurile între mine și Ballard — mai ales pentru vizitele lui neașteptate la Thomas acasă, care, trebuie să spun, fuseseră sporadice pînă în clipa aceea. Thomas și Ballard nu se înțelegeau mai bine decît Ballard cu mine, ceea ce nici nu era de mirare, dacă te gîndești la legăturile lui Ballard cu Elizabeth Manning. Trebuia să fim, fără îndoială, atenți la asemenea chestiuni în casa lui Thomas, unde existau surori necăsătorite, deși puteam să și ignorăm situațiile delicate, așa cum proceda restul societății. Lui Dorothy încă nu-i comunicasem această idee ; însă ardeam de nerăbdare să i-o spun, pentru a vedea ce gîndește ea în problema asta și pentru a mai afla detalii.

Fără a se arăta neloială față de fratele ei, Dorothy a fost întru totul de acord cu părerea mea, care nu-i era deloc favorabilă lui Ballard. Însă Dorothy găsea o

justificare : Ballard nu mai era el însuși de o vreme, mai ales din pricina insistențelor mamei lui, Mary Ballard, care-l împingea să-și ia revanșa față de căpitanul Richard Cargill. Catherine ascultase în taină niște conversații și le-a transmis lui Dorothy și Sarah. Mi-a părut bine că Dorothy îndrăznește să pronunțe numele lui Cargill în fața mea. Ea nu pricepea setea de răzbunare după atîția ani ; nu puteai nega că mama ei îl persecuta pe Ballard, îl tot căuta la domiciliul lui de lîngă port și îl cicălea să facă un lucru care lui în mod limpede nu-i era pe plac, dar de care, pînă la urmă, probabil tot n-avea să scape — asta era teama lui Dorothy.

— Duel ? întrebai.

— Ah, da, duel, răspunse ea cu o privire destul de absentă.

Eu, bineînțeles, eram mai curios să aflu cîte ceva despre Cargill, decît despre dilemele pe care le provoca același Cargill în conștiința lui Ballard. Însă Dorothy nu prea știa mare lucru, afară de faptul că era un om scandalagiu, necioplit, cu barba mare, care a făcut o mulțime de șotii acolo, la Colebeck Castle ; despre cele mai multe auzisem la club, ca de exemplu aceea cu proprietarul de la Aylmer's Hall (vecin cu Colebeck Castle) al cărui supraveghetor, cînd dădea să treacă spre malul mării, tăind peste terenul lui Cargill, era mereu hărțuit de negri, de sclavii lui Cargill. Odată l-au și ciomăgit. În zadar s-a plîns Nicholas Aylmer la judecătorul de pace, la custosul din Old Harbour, la autoritatea parohială, Cargill, de cîte ori îl convocau, era plecat într-o călătorie de interes pentru ocupațiile sale : creșterea cailor, negoțul de cherestea și, așa se spunea, tot felul de afaceri mărunte cu contrabandiștii

de pe litoralul de nord. Adăugați faptul că probabil Cargill vedea în mine în primul rînd o rudă a victimei sale și vă veți da seama că eram mai îngrijorat de o întrevedere cu el decît cu guvernatorul, aceasta din urmă trebuind să aibă loc, după cît nădăjduiam, în joia aceea. Cargill ăsta nu mi se părea un tip de subtilitate. Auzisem că toamna, în dezacord cu inactivitatea generală, el fusese foarte ocupat : în plus de obișnuitele sale călătorii, în plus de cultura indigo-ului, din care avea la fel de mult ca și trestie, anul trecut Cargill începuse și cultura cafelei. În ce privește ideea lui de a cultiva trestie la fel de multă ca indigo, dacă nu chiar mai multă, asta nu era un lucru neobișnuit, ba dimpotrivă, se conforma unui principiu respectat cu evlavie în Jamaica, anume să istovești cu indigo un teren care este prea bogat și prea fertil, unde nu poate să crească decît trestie bună pentru rom (și deci mai puțin bună pentru zahăr). Cafeaua se recoltează în decembrie, iar Cargill își planifica indigoul în așa fel încît tot procesul de semănare înainte, pînă la fermentare și presă, să aibă loc în ultima fază a toamnei, adică într-o perioadă lejeră pentru zahăr. Indigoul e o cultură extrem de rapidă în comparație cu durata enormă pe care o implică zahărul, ca să nu mai vorbim de cacao. Dar oricît de aglomerate ar fi fost treburile, Cargill reușea să plece mereu, mai ales pentru că avea supraveghetori excelenți ; era nelipsit de la toate distracțiile și petrecerile lunii decembrie. Dar la vremea aceasta a anului, foarte activă pentru Cargill, nu avea nimeni acces la Colebeck Castle.

Cel mai mult îmi plăcea Dorothy cînd o vedeam pe cal, stînd în șa degajată și totuși dreaptă, cu privirea ațintită înainte. Doar în asemenea clipe erau puse cu

adevărat în valoare sprîncenele ei atît de grațioase. Parcă era o amazoană, fiindcă atunci cînd mergea pe jos, se mișca destul de țeapăn, cu niște pași smuciți, oarecum mecanici — și îi lipsea aerul atît de special pe care-l avea la drumul călare. Farmecul senzual, care în principiu îi lipsea lui Dorothy, îi era totuși propriu în momentele de echitație. Însă, evident, nu era posibil să stai cu nevasta pe cal tot timpul. În dimineața aceea, miercurea dinaintea recepției, ne-am dus împreună pînă la Ferry Inn, la jumătatea drumului între Kingston și Spanish Town, pe Ferry, un rîuleț șerpuind idilic, într-un mod neobișnuit pentru clima tropicală, prin savane unde la vremea aceea pășteau vitele, sau încercau să pască, pentru că se cam simțea seceta.

Mă întrebam cum o fi în Westmoreland ; seceta se instalează acolo mai devreme decît în Kingston și durează mai mult ; i-am amintit lui Dorothy de lunile toride ale copilăriei noastre, cu apa de băut călduță, joaca în albii uscate de rîu și în cele mai periculoase mîluri și, pe fiecare ramură, veșnicul corb, în căutare de hoituri. După o iarnă foarte secetoasă, copacii pot rămîne mai multe săptămîni fără frunze, o bucată de iarnă europeană în mijlocul iernii tropicale ; însă de obicei în mai, cînd vechile frunze cădeau, frunzele noi se și iviseră pe ramuri.

— Cînd pleci ? întrebă ea după ce o pornisem înapoi, pe marginea golfului. Atunci o să poți vedea totul exact ca și acum, în ansamblu.

Ștersei cu privirea sprîncenele fetei, care, dacă te uitai mai bine, își trimiteau lăstari pe toată fața. Dorothy se îmbujorase de vîntul marin care ne bătea în față.

— După Crăciun, probabil, după Crăciunul de care mi-ai vorbit atîta. Nu pot lipsi la asta. Pe urmă, Anul Nou îl petrec cu unchiul Julines.

Aveam plăcerea sadică de a ataca, de cîte ori găseam prilejul, subiecte interzise la Thomas în casă. După Ballard, Cargill și după Cargill, Julines ; erau tot atîtea peceți ale prieteniei mele cu Dorothy. Dar în privința asta, plimbarea din ziua respectivă avea să-mi întreacă cele mai îndrăznețe visuri. Acum mi-e greu să-mi dau seama care erau, în Jamaica, visurile mele cele mai îndrăznețe.

— Ei, și mîine e recepția la guvernator, încep sărbătorile. Ce părere ai despre Sir Charles ?

Ea căzu puțin pe gînduri, privind spre Palisados, care se vedea în depărtare cu ape argintii în jur și Port Royal la capăt.

— Vorbește puțin, ascultă cu atenție. Are ochii mici (e ca un șoricel cenușiu), foarte depărtați unul de celălalt. Thomas zice să Sir Charles nu prea are bani...

Da, gîndii eu, cine să spună asta dacă nu Thomas ?

— Și totuși, atîtea serbări strălucite în fiecare an, comentai eu rîzînd. Și o soție costisitoare, îmi închipui.

— Eh, da. Rîse și ea, apoi redeveni serioasă. Tot ce nu-mi place mie la Lady Jane nu-s serbările și drumurile ei prin insulă, ci felul în care i-a încurajat pe Ballard și pe Elizabeth Manning.

— Ce-ai zis ! ?

Cu o seară în urmă fusesem în vizită la Manning și m-am enervat iar de pasivitatea lui și de purtarea provocatoare a lui Elizabeth. Femeia se mișca prin odaie de parcă în orice clipă s-ar fi împreunat cu un șarpe nevăzut ; își punea în joc și ochii și totul. Dar am fost

încîntat s-o aud pe Dorothy începînd să vorbească din proprie inițiativă, nu numai despre Elizabeth Manning, dar și despre soția guvernatorului. Am izbucnit în rîs, ca un copil ce răsplătește sinceritatea binefăcătorului său, cerînd mai mult.

— Dar asta e curată închipuire.

— Nu-i închipuirea mea. Și n-o să-i nenorocească doar pe Elizabeth și pe Manning, dar și pe Ballard. Ballard își dă seama că toată lumea știe și asta-l face așa de bănuitor. Mama face tot ce-i stă în putință ca să-l mai frîneze...

— Ce s-o fi gîndind el : „Dacă vrei să-l atac pe Cargill, lasă-mă să fac și eu ce vreau, din cînd în cînd." Pînă una-alta e destul de rea situația, mai ales pentru Edward Manning. Dar cum ai aflat de treaba asta, chiar de la Lady Jane ? Și de ce a făcut-o ?

— Ei, a făcut-o și gata.

— Ca să se afle în treabă ? Dar tu cum ai aflat ?

— Acum doi ani, pînă să se asocieze cu Ord, Manning stătea la Spanish Town ; abia era însurat cu Elizabeth de vreun an ; știu de la Palmyra Gregory, la care a rămas o vreme Sarah, acum un an ; o sclavă botezată a Palmyrei are o soră, care era sclavă la Sir Charles și ea...

— Doamne Sfinte, mi se-nvîrte capul ! Ia-o de la capăt : Palmyra Gregory, care e sora...

Deși înțelesesem perfect, ea mi-a repetat povestea cuvînt cu cuvînt, foarte încet, foarte blînd. Ce dulce este, mă gîndeam — dar nu te însura cu ea, Richard !

— Sir Charles îl lua mereu pe Manning cu el la birou ; pe vremea aceea, Manning ajunsese deputat. Și Sir Charles nu avea nici o bănuială, evident. La un moment dat pe Lady Jane o apuca durerea de cap, sau primea un musafir neașteptat. Pe urmă...

— Pe urmă se pornea un ciclon îngrozitor, care spărgea abajurele și stingea luminările.

În sfîrșit, Dorothy își dădu seama că mă amuză povestea ei. Mă privi drept în față, cu ochii aceia albaștri, cinstiți, mai degrabă neajutorați decît defensivi. Apoi se schimbă la față, de parcă ar fi început să asculte. Poate pentru că-și îndreptase fața spre mine, ferind-o astfel de briza mării, ea auzi cu o clipă înaintea mea apropiindu-se pe cărăruie un bocănit de copite. Nu eram departe de New Greenwich și, printr-o înțelegere tacită, am apucat-o pe un alt drum decît cel de dimineață, am ales așa-numitul drum de sus, care trece peste primul șir de dealuri dintre New Greenwich și casele de țară ce se aștern dincolo de New Greenwich. Cum drumul începea să urce abrupt, am încetinit mersul.

— Iat-o, șopti Dorothy, care privise în urmă și simții că-mi pune mîna pe braț, cu degetele în țesătura subțire. Am impresia că a vrut să-și îndemne calul s-o ia mai iute la picior, dar animalul a fost mai înțelept. M-am uitat și eu în urmă, așteptîndu-mă să dau cu ochii de Elizabeth Manning în trap, pe urmele noastre și asta nu numai pentru că vorbisem despre ea, dar pentru că eu și Dorothy o mai întîlnisem o dată, cînd ne plimbam. Însă călărețul, care tocmai se rotea într-un nor mare de praf ca să urce drumul, îmi era complet necunoscut. Era o femeie, și, după cîte vedeam, călărea splendid. Avea un cal mic, foarte nervos, care probabil avusese mai mult de-a face cu munții decît caii noștri luați la un loc. Se apropia repede, iar noi ne-am oprit caii, din hățuri. Am privit iar spre Dorothy, care nu zîmbea, așa cum ar fi fost normal cînd din urmă încearcă să te ajungă pe un

drum așa de prăfuit o cunoștință, sau chiar și o persoană necunoscută, de ce nu, cum era pentru mine doamna aceasta cu părul revărsat în bucle blond-roșcate. Dar ce bine călărea! Era uimitor. Se opri cu o smucitură și spuma sări din botul calului pe cîteva agave pricăjite care creșteau la marginea drumului. Dar cînd Dorothy ne-a făcut prezentările, am și recunoscut-o.

— Îmi pare bine să vă întîlnesc, domnule Beckford, înainte de a face cunoștință oficial, cu atîta lume în jur. Am recunoscut-o pe domnișoara Beckford de departe, după cum stă pe cal, cu capul dat pe spate.

În momentul cînd i-am strîns mîna înmănușată, mi-am dat seama că, din clipa în care își făcuse apariția în norul de praf, ea a rîs fără încetare, de parcă ne-ar fi jucat o festă. Nu e de mirare că nu am recunoscut-o după ce o văzusem într-un mod atît de pasager la Spanish Town. Fața, probabil mereu îmbujorată, se aprinsese toată; părul, care în dimineața aceea de duminică era pieptănat strîns, acum îi ieșea cîrlionțat, ca o a doua flacără, mai palidă, de sub pălăria de vînătoare; iar din mîndria jucăușă, cum o văzusem eu atunci, rămăsese doar un aer ștrengar, buna dispoziție scînteindu-i în ochii însuflețiți și în rîsul plin care-i făcea cute în jurul gurii; brazdele acestea se continuau cu un ușor început de gușă ce-i estompa linia puternică a bărbiei. Și corpul i se vedea mai bine în costumul de amazoană decît în veșmîntul acela larg, atît de îndelung forfecat de limbile jamaicane. Era destul de corpolentă, avea o siluetă cam prea plină, deși puternică, atletică. Statura ei era, așadar, de Junonă, cu o vioiciune care-ți amintea o tînără și ușuratică bacantă; îmi puteam lesne

închipui că o asemenea combinație întrecea imaginația conaționalilor de pe insulă, obișnuiți să facă din Junonele lor, atunci cînd le aveau, niște vestale.

Dar cum tocmai stăteam față în față pe cai și eu mă uitam la ea pe săturate, într-un mod cam nepoliticos, iar Dorothy se ținea imperturbabil dreaptă în șa, ca totdeauna, o umbră trecu deodată peste figura lui Lady Jane. Își strînse buzele pline, bărbia i se contură din nou ferm, nasul cîrn i se înălță liniștit, poruncitor. Ochii cuprinși în pleoapele grele o căutară pe Dorothy. Da, vîntul părea să se joace acum mai puțin violent în buclele lui Lady Jane, blond roșcate și trădînd brazde argintii. Calul ei stătea nemișcat, în vreme ce ai noștri dădeau mereu din cap și din copite, de parcă nu se simțeau în apele lor și voiau să plece.

— Frumos cal, domnișoară Beckford, observă Lady Jane cu oarecare asprime în vocea care la început sunase exagerat de afectuos și sărbătoresc triumfător. Dorothy își coborî privirea.

— Îmi place să merg cu el, bîigui ea.

Lady Jane Hovenden Walker se întoarse către mine.

— Aveți aerul că mă cunoașteți, domnul Beckford. Aveți aerul că vă uimește ceva.

— Nu, n-am făcut cunoștință niciodată cu dv., Lady Jane, mă grăbii eu să spun, dar v-am văzut la Spanish Town, duminică dimineața. Nu v-am recunoscut de la început, fiindcă sînteți îmbrăcată altfel.

Ce gafă, îmi dădui eu seama cu neplăcere ; dar, din fericire, am văzut-o zîmbind din nou.

— Și am avut nevoie de puțin timp ca să-mi verific prima impresie prin cea de-a doua. Nu era vorba de indiscreție.

Mă privea mereu și am observat cum calul ei, probabil la un semn imperceptibil al femeii, se apropie, țeapăn, de mine.

— Mi-era teamă că v-am deranjat.

— Dar deloc, zise Dorothy, puțin cam repede.

— Pentru că nu am maniere, domnule Beckford, urmă ea, neluînd-o în seamă pe Dorothy, puteți fi oricît de indiscret. Vă place Jamaica ?

— Încă nu, Lady Jane, rostii eu cît mai politicos și simții că mi se aprind obrajii. Aici m-am născut — și în privința Jamaicăi trebuie să-mi verific impresiile mai vechi prin cele noi. Încă nu reușesc prea bine. Cred că pădurile sînt frumoase, dar poate că ceea ce caut eu sînt alte păduri.

Eram mulțumit de cuvintele ce rostisem și sîngele mi se retrase din obraji. Ea mă cercetă în continuare, o vreme, de parcă dorea să-mi plătească în natură ; pe buze-i flutură un zîmbet ușor, conținînd poate o nuanță de compasiune ironică față de tinerețea mea ce trebuia să lupte prin păduri tropicale și impresii. În cele din urmă rosti, scurt :

— Sînt frumoase, așa e. Dar nu ca plantator ?

Scuturai din cap.

— Ca plantator in spe sau in dubio, ai putea fi înclinat să neglijezi grădinile, care pe insula asta nu sînt dintre cele mai obișnuite. Pot să vă invit, pe domnișoara Beckford și pe dv., la Hunt's Gardens în după-amiaza aceasta ?

Dorothy avea răspunsul prompt și spuse resemnată, cu mîna pe gîtul calului și fără să se uite la cea care ne invitase :

— Îmi pare rău, dar i-am promis cumnatei mele s-o ajut la gospodărie în după-masa asta.

Fără să-mi trădez neplăcerea, confirmai cu un gest în care am încercat să pun tot atîta regret cît îmi era datoare Dorothy, după părerea mea. Lady Jane își întinsese mîna neutru, fără a se arăta ofensată și o clipă mai tîrziu dispăru, așa cum venise.

— Cît ai fost de rece, îi reproșai lui Dorothy pe drum.

Pentru cîteva minute am rămas tăcuți, dar cum nici unul din noi nu avea obiceiul să se considere jignit din orice (și poate mai multe motive de reproș avea ea, pentru că-mi manifestasem interesul față de soția guvernatorului, decît aveam eu să mă plîng de răceala ei), conversația noastră reîncepu curînd.

Aproape de casă, mă întrebă :

— Ce voiai să spui cu plantator in dubio ?

— Că nu sînt sigur dacă voi rămîne aici.

— Dar tu rămîi, nu-i așa ?

— Nu cred, Dorothy.

Ceva în tonul vocii ei m-a înmuiat și am fost pus la grea încercare să nu pronunț din compasiune niște cuvinte care să mă vîndă puterii ei. Simpatia mea față de Dorothy era cu atît mai mare cu cît fata asta nu avea nimic cochet în ea, ca Elizabeth Manning și nici cea mai vagă predispoziție să izbucnească în crize de isterie, cum avusesem ocazia să văd, cu neplăcere și totuși cu amuzament, la Sam Stirling. Dar stăpînirea aceasta, calmul fetei, aveau în revers un sentiment mai adînc, mai durabil decît cel exprimat prin proteste înfocate, încît echilibrul ei îmi dădea un fel de garanție și mă consolam gîndind că Dorothy mai poate probabil spera că o voi lua cu mine în Anglia, ca soție.

VI

Colonelul Guthrie își drese glasul și-și încrucișă brațele, bătîndu-se peste bicepșii din stînga cu palma mîinii drepte. Cîteva doamne care mergeau în fața noastră s-au întors să vadă ce-i cu zgomotul acesta, însă el nici nu le-a observat.

— Cînd ajungi la Westmoreland, să te duci neapărat să vezi opoponaxul de pe plantația familiei. Nimeni nu-l prea bagă în seamă, supraveghetorul nu dă dovadă de prea multă tragere de inimă după moartea fratelui dumitale. Acum o săptămînă m-am dus și eu pînă acolo. Trebuie să știi că opoponaxul dă lăstari și din cea mai mică fărîmă de rădăcină uitată în pămînt.

— Nu-mi aduc aminte, colonele, zisei eu, recunoscător că-mi oferea prilejul să mă agăț de imaginea bătrînului uriaș în torentul acela de figuri pîlpîind la lumina feștilelor, figuri care parcă toate voiau ceva de la mine.

Cei cîțiva oameni cărora a trebuit să le fiu prezentat m-au întrebat, fără excepție, dacă mă voi stabili în Jamaica. Dar asta nu era decît o scuză ; în fond, nu-i interesa cîtuși de puțin ce aveam eu de gînd să fac ; își găseau și ei pretextul pentru ca să mă poată studia ; după atîția Peteri, în sfîrșit, un Richard Beckford...

— Dar dacă o spun, vor fi obligați să recunoască pe urmă că maroonii sînt de vină.

El izbucni în rîs.

— Nu-i atît de stupid cum îți închipui, tinere. Pentru că negrilor nu le place să caute rădăcinile de opoponax, le consideră vrăjite, știai ? În ultima vreme a crescut foarte mult teama de vrajă și de puterea vrăjitorilor și poți fi sigur că la asta au contribuit maroonii : e o tactică a lor. Decoctul din rădăcină de opoponax este una din otrăvurile vrăjitorilor — îi mai spune și garoafă spaniolă — o otravă aproape la fel de tare ca floarea savanei, care-i un fel de rostopască mai mare ; negrii au impresia că dacă rup ei toate rădăcinile, se supără vrăjitorii... Nu te-ai mirat niciodată cînd erai mic ce miros respingător au rădăcinile de opoponax zdrobite ?

Am fost silit să-i răspund tot nu, și cum începeam să mă simt prost că nu știam lucruri pe care ar fi trebuit să le știu de șaptesprezece ani, m-am apropiat de Dorothy, care tocmai trecea la braț cu o fată pe care nu o cunoșteam. Dorothy se desprinse de prietena ei și veni lîngă noi, la care Guthrie ne copleși cu priviri și cuvinte părintești, menite să întărească legătura dintre noi — încît am regretat că nu mă limitasem la discuția despre opoponax. Aveam sentimentul dezagreabil că toată lumea din Jamaica ne și căsătorise ; abia dacă i-am adresat lui Dorothy un cuvînt. Totuși, în seara aceea fata arăta minunat, cu mica ei fustă pe jupon și părul pudrat.

— În sfîrșit, își fac apariția gazdele noastre ! mormăi Guthrie și-și șterse mustața, care era mai puțin zburlită decît la prima noastră întîlnire.

La capătul sălii se deschidea o ușă rabatabilă și grupurile de oaspeți care stăteau de vorbă se postară într-o poziție de așteptare, moment în care Guthrie găsi prilejul să-l bată pe umăr pe un domn din fața noastră, un domn mărunt și slab, în uniformă, pentru ca să mi-l prezinte. Era căpitanul Sadler, eroul de la Nanny Town, acela care i-a trecut prin sabie pe toți maroonii din numita zonă. Arăta obosit. Îmi adresă o privire de vulpe, apoi zîmbi în chip camaraderesc, de parcă i-aș fi fost soldat, dar nu mă întrebă dacă vreau să rămîn definitiv în Jamaica. Pe deasupra capului său cu peruca prost așezată, vedeam apropiindu-se mica procesiune : Sir Charles, la braț cu Lady Jane, urmați de o doamnă palidă care făcea reverențe ; aceasta din urmă locuia la ei, era o verișoară, după cum aveam să aflu mai tîrziu. Eticheta nu se respecta cu strictețe ; de cealaltă parte a salonului, unde stăteau demnitarii, se făceau plecăciuni, doamnele fluturau în grațioase reverențe, însă Lady Jane, al cărei costum provocator mă izbise din prima clipă, ajunsese să schimbe cîteva cuvinte cu cei din preajma ei și în cele din urmă își eliberă soțul, care pășea singur acum, dînd mîna cu invitații și căutînd mai ales figurile necunoscute. Veni și rîndul meu. Am schimbat cu guvernatorul cîteva cuvinte convenționale ; vîrstnicul domn arăta, într-adevăr, ca un șoarece, dar un șoarece deosebit de rafinat-uman, cu o expresie fascinantă în ochii tăiați oblic. Purta o uniformă roșie, ca șef al forțelor armate din Jamaica. Pînă să se întoarcă el spre stînga și să pornească înapoi, spre cealaltă parte a sălii, unde conversația ajunsese iar în toi după momentul de liniște, Lady Jane și intrase în grupul nostru, ca un vîrtej. Eu se prea poate să fi venit cu ideea

prestabilită de a o descoperi mai puţin atrăgătoare decît cu o zi în urmă ; dar nu puteai nega faptul că părul ei pudrat cu alb trăda o anumită lipsă de armonie între vîrsta şi comportarea foarte vivace a femeii. Toaleta, care atrăgea toate privirile, se compunea dintr-o fustă roşie ca focul, pusă pe un jupon cu sîrmă — nişte corali roşii ca sîngele îi erau brodaţi pe falduri — şi un corsaj din satin alb, prins destul de lejer, acoperit în mare parte de o mantilla spaniolă. Era ca un costum de bal mascat, făcut să aprindă sufletele, dar care n-o arăta pe doamna guvernator nicidecum mai tînără. Făcu o reverenţă cu capul plecat spre Dorothy, într-un gest de curtenie ironică (cel puţin aşa mi s-a părut mie) şi atunci Dorothy, după toate aparenţele, îşi pierdu stăpînirea de sine şi dezertă spre Sarah şi Catherine, care stăteau cu Thomas la o oarecare distanţă de noi. Dorothy se aştepta probabil s-o urmez ; dar eu n-am vrut s-o las pe Lady Jane pînă nu-mi promitea o întrevedere cu soţul ei.

În următorul sfert de ceas, oaspeţii s-au tot perindat pe lîngă noi ; printre aceştia, o femeie plină de îndrăzneală venită prin preajmă fără un scop precis, care probabil nu voia decît să cerceteze mai îndeaproape veşmîntul lui Lady Jane şi pe urmă să dea raportul nevestelor curioase care stăteau în alte grupuri sau pe scaunele de pe lîngă perete, unde se ofereau băuturi. Tactica îndeobşte folosită era aceea că mă întrebau pe mine dacă rămîn pe insulă, sau aşa ceva, iar între timp se uitau cu toată atenţia la Lady Jane, ceea ce nu-mi făcea nici o plăcere (însă ea sporovăia de parcă nu i-ar fi observat pe toţi aceşti gură-cască) ; fenomenul a servit totuşi la stabilirea unui gen de comunicare între noi doi, utilă, mă gîndeam

eu, în privinţa cererii mele. Dintre personajele cu care am avut contactele acestea trecătoare, mi-l aduc aminte numai pe pastorul din Port Antonio, scoborîtor din Sir Henry Morgan, marele pirat. Guthrie ne-a făcut cunoştinţă, aruncîndu-mi o privire semnificativă. Pastorul n-avea nimic de pirat în el, deşi era hirsut — dar nici a preot nu aducea, cu toate odăjdiile sale. Cînd m-a întrebat dacă aflasem că preţul sclavilor iar s-a ridicat de curînd, am rămas o clipă nedumerit, pînă cînd mi-a dat prin minte că poate dorea să poată boteza sclavi cît mai mulţi. Dar mă înşelam : motivul era pur şi simplu faptul că avea plantaţii foarte întinse în St. George, unde pierduse un mare număr de negri, fiindcă i-au fugit, ori au fost răpiţi de spanioli. Mulţi negri din Cuba ajunseseră romano-catolici, ceea ce pastorul privea cu deosebit regret — şi, ca romano-catolici aveau dreptul la libertate. Ce instincte ciudate mai aveau şi negrii ăştia ! Rosti ultimele cuvinte cu o ticăloşie atît de evidentă, încît mi-am dat deodată seama cu ce minune de om aveam de-a face.

Ne aflăm acum la un capitol care cred că este cea mai curioasă din experienţele mele în Jamaica. După consumarea faptelor, m-am gîndit că Ballard, care ajunsese la puţin timp după noi şi s-a arătat la faţă tocmai în momentul acela, dintr-un grup învecinat, sau, dacă nu el, atunci altcineva a pronunţat în apropiere numele de „Peter Beckford" ; mulţi din cei prezenţi ar fi putut rosti numele acesta. Dar nu-mi aduc bine aminte şi nici n-am vreo dovadă, nu pot decît să povestesc ce ştiu că s-a întîmplat. Iată cum a fost : grupul nostru se izolase oarecum ; iar celelalte grupuri treptat se împrăştiaseră ; guvernatorul nu mai era printre noi. Deşi aşteptam din clipă în clipă ca Lady

Jane să-şi repete invitaţia la Hunt's Gardens, ea, după salutul iniţial, nu mi-a mai adresat nici un cuvînt. Ce-i drept, mă amesteca tot timpul în conversaţie şi cum cei doi militari, pe care ea-i trata foarte cordial, ca pe o gardă personală superioară, stăteau mai mult ca s-o proteguiască, remarcile se ţeseau aproape numai între noi doi, între mine şi Lady Jane. Mă simţeam minunat, la largul meu şi aşteptam momentul de saturaţie pentru Guthrie şi Sadler.

Dar ea făcu un pas neaşteptat spre mine, cam în genul în care îşi apropiase calul la prima noastră întîlnire şi întrebă :

— Ce părere aveţi despre rochia mea, domnule Beckford ?

Era un asalt teribil la adresa prezenţei mele de spirit, mai ales că l-am şi auzit pe Guthrie tuşind, iar pe Sadler chicotind ca răspuns, de parcă ar fi vrut să spună că nu i se pare o treabă foarte plăcută. Eu însă aveam răspunsul la îndemînă.

— M-am gîndit la un nume care s-ar potrivi toaletei dv., Lady Jane, vi l-aş spune cu dragă inimă, dacă nu preferaţi totuşi anonimatul şi înflorirea în taină ; în cazul acesta, dispoziţia dv. s-ar potrivi cu numele pe care-l am în minte.

— Mă faceţi foarte curioasă.

— Garoafă spaniolă.

— Garoafă spaniolă ?

Priviri uluite, tuse, glasuri care se dregeau, Sadler care făcea o plecăciune ţeapănă, murmurînd ceva şi retrăgîndu-se. Comisesem o gafă, îmi dădeam seama acum ; dar mie mi se părea încîntătoare imaginea, culorile garoafei, roşul şi albul, cu matilla pe deasupra, spaniolă, după cum vedeţi ! Mi se părea chiar spiri-

tuală apropierea. Nu m-am gîndit nici o clipă la ce-mi spusese Guthrie ; eu mă refeream exclusiv la nume, la imagine. Am dat îndată explicaţia cuvintelor folosite şi Lady Jane m-a răsplătit cu un hohot sincer de rîs, rîsul zilei dinainte, dar nu m-a atins cu evantaiul peste braţ, n-a făcut nici un gest de genul acesta ; stătea în faţa mea calmă, îndrăzneaţă, cu un aer de aşteptare, fără nimic provocator. Apoi m-am uitat la Guthrie ; el rămăsese alături de noi cu autentică loialitate militară, să vadă dacă reuşeşte să aprecieze jocul de cuvinte ; deasupra sprîncenei stîngi i se adîncise o brazdă, semnul efortului de gîndire — şi brusc mi-am dat seama ce făcusem : garoafă spaniolă era un nume de otravă. Otravă folosită de negri, de vracii lor ! Otravă... Şi într-un mod irezistibil, mai iute decît aş putea să-mi explic, gîndul s-a şi încheiat (gîndul ?), ideea nebunească de care, totuşi, nu m-am îndoit nici o clipă : Ballard îl otrăvise pe Peter. Ballard îl otrăvise pe Peter !

Cum de nu mi-am dat seama mai repede ? Scena cu fructele guava din bucătărie, care nu se putea explica decît prin teama lui Mary Ballard că Ballard ar putea să mă otrăvească şi pe mine ; scrisoarea lui Julines, urletul lui Stirling ; totul ! Şi Mulcahy, care mi-a spus ce uşor este să-ţi faci rost de otravă în Jamaica...

— Nu vă simţiţi bine, domnule Beckford ? o auzii pe Lady Jane cum şopteşte — şi, ca răspuns, înţelegînd cuvintele ei, glasul profund al lui Guthrie se oferi să aducă nişte apă.

Am impresia că încremenisem vreo jumătate de minut.

— Nu, nu, colonele, mulţumesc. Am să-l duc să stea jos. O fi fost căldura, e şi prea gros îmbrăcat, ca în Anglia...

O şi pornisem, încet, ea mă prinsese de sub braţ. Nu aveam nimic ; dar tăceam, pentru ca să pot toarce momentul acesta cît mai îndelung şi mă împleticeam puţin, într-adins. Nu ne acorda nimeni nici o atenţie. Cînd am ajuns lîngă scaunul pe care se gîndise Lady Jane să mă aşeze, am simţit cum mă ia de mînă, cald şi ferm, fără să-mi dea drumul, iar eu îi strînsei mîna involuntar, cum face omul gata să leşine ca să arate că nu e căzut în totală nesimţire. Îmi făcea bine să-i simt mîna, dar trebuie să spun că m-am supus femeii acesteia în deplinătatea facultăţilor mele.

— Din căldură am impresia că mi s-a tras, murmurai eu după ce am luat loc amîndoi şi ea mi-a dat drumul la mînă. Cred că nu am un costum foarte potrivit...

Ea făcu semn unui servitor şi comandă un pahar de „băutură rece“ pentru mine. Doamna guvernator mă privea insistent, dar fără prea multă grijă sau cordialitate, mai degrabă cu plăcerea că rămăsesem singuri.

— Mi-a plăcut jocul de cuvinte, domnule Beckford, începu ea după o vreme, dar mi se pare că nu-i ştii înţelesul : garoafă spaniolă e numele unei licori mortale.

— Mi-am adus aminte după ce am spus-o. Dar poate că nu numai din pricina căldurii mi s-a întîmplat...

Ea ţuguie din buze şi-şi înălţă sprîncenele.

— Doar nu vreţi să spuneţi că vă e frică de mine.

— Frică, nu...

Ei, mă gîndeam în sinea mea, vezi să nu ajungi la cine ştie ce tîmpenii ; dar în acelaşi timp mi-am surprins dorinţa de a sta de vorbă cu ea în felul acesta o oră încheiată, iar ceilalţi... facă ce vor. Nu m-am mai

gîndit deloc la descoperirea pe care o făcusem atît de brusc, sau dacă m-am gîndit, aceasta s-a petrecut în următorii termeni : lasă-i să se otrăvească între ei cît le place, doar pe mine să nu mă lichideze cît stau pe-aici.

— Nici nu putea să fie singurul motiv. Căldura, oamenii care veneau să caşte gura la mine şi să mă linguşească şi să-mi smulgă cuvintele... Vă admir că vă descurcaţi !

— Să mă linguşească şi să-mi smulgă cuvintele ? Sînt foarte ascunsă din fire, domnule Beckford, zise ea cu un hohot de rîs, dar admiraţia e mai bună decît teama, oricum.

— Există o teamă bazată pe admiraţie. În general vreau să zic... Dar în privinţa dv.... Vreau să spun că pînă în clipa aceasta sînteţi singura persoană de pe insulă care...

Doamne sfinte, cu cît înaintez, mă scufund mai rău, constatam eu înciudat, de s-ar ridica să plece, Lady Jane, să plece !

— Care... ? V-a tratat cu simpatie ?

— Nu, explicai eu pornit, observînd că nu e bine să înşir vorbe faţă de femeia asta. Vreau să spun, care are aceleaşi preferinţe şi aceleaşi antipatii ca mine. Pînă acum n-am mai găsit o altă asemenea persoană pe insulă.

— De exemplu... ?

— De exemplu, nu zahărul, nu romul, şi nici banii şi nici ipocrizia. Înţelegeţi, desigur, ce vreau să spun.

Păru deconcertată, pentru moment.

— Trebuie că aţi auzit o mulţime de lucruri despre mine ?

— Doar lucruri care, cel puţin pentru mine, vorbesc doar în favoarea dv. ; fiindcă-i cunosc pe cei care le spuneau. Şi asta, înainte să vă fi întîlnit.

— Sînteţi atît de amabil, zise ea cu ironie.

Am rămas o vreme cu ochii în gol. Oaspeţii se conturau pe draperiile albastre ca nişte siluete smintite, beau şi bîrfeau. Printre ei se afla şi ruda mea Dorothy.

M-am aplecat spre Lady Jane, confidenţial.

— E şi teamă, o vagă teamă în privinţa unei persoane de la care vreau să cer o favoare. Dumneavoastră aţi putea împrăştia teama aceasta foarte uşor. Aş fi recunoscător să pot avea o întrevedere cu dl. guvernator, acum dacă s-ar putea — şi dacă nu, atunci mîine.

— De aceea aţi leşinat ?

— Ştiţi foarte bine că nu.

Ea spuse cu indiferenţă :

— Soţul meu a şi plecat, dar de obicei îşi continuă lucrul, sau citeşte, pînă la miezul nopţii. Nu e atît de greu abordabil cum vă închipuiţi şi, mai ales faţă de un oaspete. Am să-l întreb dacă e „acasă" pentru dv. E o chestiune de afaceri ?

— Da.

— Vedeţi, am o fire îngrozitor de indiscretă.

— Atunci aceasta ar fi singura scădere a dv., Lady Jane, remarcai eu cu politeţe, ridicîndu-mă. Şi, ciudat, defectul firii mele este acelaşi. Iată încă un „exemplu" de ceea ce vă spuneam chiar acum. Sper că n-o veţi lua drept un compliment van şi că ne vom mai vedea.

M-am înclinat fără a mai privi spre ea, m-am răsucit pe călcîie şi am plecat, destul de băţos, către celălalt colţ al sălii, unde am discutat vreo zece mi-

nute despre sclavi cu pastorul din Port Antonio, în cea mai bună dispoziţie. Sir Charles Hovenden Walker nu-mi mai inspira nici o teamă.

Şi nici nu aveam vreun motiv să-mi fie teamă, după cît de blînd şi afabil m-a primit guvernatorul, într-o încăpere întunecoasă ce mi-a amintit cancelariile englezeşti mai mult decît orice alt interior din Jamaica ; am observat imediat un glob maroniu, ca o scăfîrlie de mort, cu o hartă mare, afumată a Antilelor, un glob cu nişte cuie mici înfipte în el ca să indice rutele marine, cărţi, hîrtii ; pe perete se vedea practic singurul lucru care individualiza încăperea : o serie de portrete ale notabilităţilor din Jamaica, printre care l-am recunoscut pe ex-piratul Sir Henry Morgan cu faţa lui cărnoasă de şnapan, ca şi pe colonelul Peter Beckford, de pe urma căruia n-am profitat în mod deosebit.

Cele mai importante amintiri ale mele despre bunicul sînt legate de nişte izbucniri teribile, ceea ce se putea deduce suficient de bine şi din portretul său Şirul tablourilor era încununat de stema Jamaicăi, o cruce cu cinci fructe de ananas şi o cască în vîrf, peste care stă sau alunecă un crocodil, întreaga compoziţie flancată de doi indieni, unul purtînd un arc şi celălalt un coşuleţ cu fructe.

De îndată ce m-am aşezat pe locul indicat, am şi atacat tema Annei Bonney, atît de repede şi pe un ton atît de neutru, cu atît de puţine abateri, încît Sir Charles m-a rugat să repet cele spuse. Reluîndu-mi povestea, am avut timpul, pe cînd vorbeam, să-l examinez îndeaproape, cu atît mai lesne cu cît stătea

pieziş şi nu drept în faţa biroului. Altfel, şedea cu coatele sprijinite de pulpana hainei. Nu ştiu dacă lumînarea care bătea dintr-o parte era pricina schimbării, dar aerul de şoarece dispăruse complet din înfăţişarea lui şi tot ce rămăsese era figura delicată, palidă, a unui om foarte bătrîn, cu o aură de fragilitate în jur, de parcă atinsese vîrsta maximă şi nu-i mai rămînea acum decît să se pulverizeze în fulgi mărunţi, o senzaţie care, în mod ciudat, te făcea să revii, ca observator, la ideea „eternei tinereţi". Rafinamentul aproape feminin al înfăţişării sale venea mai ales din gura frumos cizelată, cu buza de jos împinsă afectat înainte ; capul şi-l ţinea puţin aplecat într-o parte. Cît despre ochi, mi se păreau mai inteligenţi ca oricînd, ochi a căror şiretenie se transformase într-o altă expresie, grăitoare în sine despre fundamentul biologic al unei minţi cuprinzătoare şi spontane, care-i permitea să nu facă nimic acolo unde altul ar fi ajuns un rob. Mai tîrziu am auzit că în tinereţe fusese un avocat abil, viclean, cu destul talent administrativ, dar nu un om deosebit de muncitor şi de aceea părea nepotrivit pentru posturile care ar fi trebuit în mod normal să-i fie oferite. Funcţia de guvernator, independentă şi de un tropical echilibru, cum era aceea din Jamaica (unde guvernatorul reprezenta un fel de Mare Mogul supus Regelui Angliei din aristocratică indiferenţă), se dovedea, aşadar, locul cel mai potrivit pentru Sir Charles, dar cum el nu era ambiţios şi dispreţuia aranjamentele, n-a ajuns în scaun decît spre şaizeci de ani, cînd s-a observat nu numai că ar fi greu să-l treci pe omul acesta cu vederea, dar şi că era demult nevoie de el pentru rolul cel mai proeminent. Pentru cei care nu

şi-l pot închipui şezînd pe scaunul de care spuneam, cu capul lui bătrîn, uşor înclinat, cu un picior adus peste celălalt şi lumina sclipind jucăuş pe nasturii uniformei roşii, ar fi o idee, cred, să se gîndească puţin la portretul amiralului Rodney, cu care de altfel Sir Charles era puţin rudă. Rodney are aceiaşi ochi şi aceeaşi faţă şiret-spiritualizată, dar pare mai activ şi mai agresiv, mai insolent, calităţi ce-i lipseau cu desăvîrşire guvernatorului Hovenden Walker.

— Înţeleg, acum înţeleg ce vreţi să spuneţi, domnul Beckford, zise el, în sfîrşit, pe tonuri catifelate — deşi nu pricep fondul problemei. Poate sînt eu prea bătrîn ca să vă pot urmări. După cum ştiţi, întîmplarea s-a petrecut cu mult înaintea venirii mele în funcţia de guvernator. În America s-a vorbit de faptele acestea ca de o comedie, probabil pe nedrept. Dar n-am nici o idee ce s-a ales de criminala de care-mi vorbiţi şi nici nu cred că există pe insulă cineva care să ştie. Pe de altă parte, nu văd cum aţi putea întreprinde o cercetare efectivă din casă în casă.

Închise ochii, îmi zîmbi. Era ceva în glasul cu care şi-a rostit ultimele cuvinte, ceva care mi-a readus curajul în suflet. Adică refuzul nu părea definitiv.

— Am şi încercat la Michael Mulcahy, fostul temnicer, Excelenţa voastră. Căpitanul Charles Johnson de la Londra, cel care a scris cartea despre Anne Bonney şi Mary Read, m-a sfătuit să-l caut pe căpitanul Richard Cargill, un prieten de-al tatălui ei. Cargill se pare că ar fi susţinut-o în anul 1720. Dar, sincer, aşteptam să aflu mai multe de la dv. decît de la el, deşi înţeleg că...

— Îmi pare rău, domnule Beckford. Dar, sigur, am să fac tot ce-mi stă în putinţă ca să vă fiu de folos.

întîmplător, soția mea are tomul căpitanului Johnson. Mi-a dat și mie să citesc odată, dar cînd am ajuns la pasajul cu Blackbeard m-a doborît plictisul și m-am refugiat în Ovidiu. Cartea nu dă niște indicii ?

— Nu, Excelență — și l-am întrebat pe Johnson în persoană.

— Ah, da, uitasem. Dar dacă scriitorașul ăsta nu știe, atunci cine ar mai putea ști ? Un autor de biografii sau cronici aprofundează subiectul dinainte, nu-i așa ? Și, dacă presupunem că femeia asta trăiește pe undeva, în emisfera de vest, cum poți da de ea ? Oricine are un asemenea trecut încearcă să trăiască sub un nume fals.

— Nu mă gîndisem...

— Dar e de la sine înțeles.

În clipa asta s-ar fi putut ridica să-și ia rămas bun, dar el continuă să mă privească atent, fără nici o plăcere răutăcioasă, de parcă s-ar fi așteptat să vin cu noi puncte de vedere.

— La Londra am stabilit că Sir Nicholas Lawes, care era guvernator pe vremea aceea, a decedat. Dar ceilalți judecători de la Curte...

— Pînă în anul 1721, Curtea Vice-Amiralității număra, în afara președintelui, doi judecători ; aș putea afla, de dragul dv. cine erau cei doi. Este foarte probabil să se afle în Anglia la ora asta. Și dacă domnii respectivi nu au nici o idee... (Sir Charles își duse mîna la gură și căscă discret)... de preumblările ei după aceea, de odiseea acestei... ori, să zicem, de circiada acestei...

— Înțeleg, Excelență ! Dar nu vă deranjez ?

— Cîtuși de puțin, de fapt mi se pare chiar interesant, deși trebuie să spun din nou că nu vă pricep mobilurile.

— S-ar putea găsi oare ceva în documentele procesului ? Dacă nu despre aventurile de mai tîrziu ale Annei Bonney, cel puțin despre modul în care a părăsit insula, despre locul de destinație !

— În documentele procesului ? Greu de închipuit. Dar să le cercetăm. Dacă mă scuzați pentru cîteva minute, mă duc să aduc registrul din cancelarie ; în prezent tribunalul are atît de puțin de lucru, încît de cîțiva ani totul se păstrează aici.

Se ridică sprinten, își scutură picioarele care-i amorțiseră și se făcu nevăzut printr-o mică ușă de la colțul cabinetului, pe sub chipul lui Sir Henry Morgan, care păru să arunce o privire sarcastică după grațiosul lui succesor.

Rămas singur cu gîndurile mele, începui să cercetez camera întunecată, cafenie. Atmosfera avu un efect salvator asupra mea și m-am surprins dorind să fiu eu însumi guvernator și să domin plantatorii, precum un olimpian, luînd cîte o măsură inteligentă exact cînd nimeni nu se aștepta. Sir Charles Walker mi se părea departe de a fi slab ca guvernator ; era un om cu vederi largi, fără prejudecăți, deși o numise pe Anne Bonney „criminală“ — și la drept vorbind nu spunea un neadevăr. În orice caz, nu am observat la el obsesia de a scăpa de pirați, cum văzusem la colonelul Guthrie, care nici măcar nu era aristocrat. Aristocrații își puteau permite să păstreze pirații în lumea aparențelor... Privirea îmi căzu pe colonelul Peter, agățat fioros și apoplectic în perete și fără să vreau îmi veni în minte descoperirea pe care credeam că o făcusem în legătură cu Peter. Însă acum devenisem cu mult mai nesigur de impresia mea. Asta poate din pricină că începeam pentru prima oară să mă gîn-

desc și la consecințe: datoria de a-l acuza pe Ballard, dacă uciderea ar fi putut fi dovedită măcar pe jumătate, datoria, zic, de a-l acuza pe Ballard aici, în această încăpere, sau într-una asemănătoare, în fața unui domn calm, bătrîn și rece, care m-ar chestiona și în mod evident ar cere măsura deplină a probelor.

Ușa scîrții, iar Sir Charles apăru cu un volum legat în piele de vițel, care părea cam greu pentru puterile bătrînului guvernator. Lăsă registrul să cadă pe birou și un nor de praf se înălță din bufnitură; Sir Charles se apără cu mîinile de praf și chiar suflă o dată sau de două ori. Pe urmă începu să întoarcă foile.

— Am găsit, spuse. Trebuie să parcurg toată asta, fiindcă uite, numele de Anne Bonney și Mary Read apar din loc în loc, prin tot raportul; un om de litere ar fi procedat altfel, dar avocații nu au idee de regulile compoziției... Ah, dar sînteți și dv. avocat, mi se pare! De la Oxford, da? Și eu la fel. De la St. John. Iată un lucru care o să vă intereseze. „Pe 2 noiembrie 1720, John Rackam și oamenii săi au fost luați prizonieri în urma unei scurte ciocniri la vest de Point Negril cu căpitanul Barnet, care i-a urmărit într-o șalupă la ordinele lui Sir Nicholas Lawes. În dimineața zilei de 4 noiembrie au sosit la Port Royal; în seara aceleiași zile se aflau ferecați în temnița de la Spanish Town". Deci asta a fost pe 4 noiembrie. „Pe 7 noiembrie" — aici ochii lui Sir Charles se îngustară, aruncîndu-mi o privire vicleană, apoi căută iar, cu grabă, peste pagini — „s-a deschis procesul lui John Rackam și George Fetherson". Pe 16 noiembrie Curtea i-a condamnat, împreună cu alți șapte, la moarte prin spînzurătoare; printre ceilalți șapte se aflau Anne Bonney și Mary Read, al căror sex, ca și

situația în care se găseau, fuseseră stabilite între timp. Pe urmă e grațierea, decesul lui Mary Read în temniță, dar totul pe scurt. Ați observat ceva, domnule Beckford?

— Habeas Corpus Act, Excelență, răspunsei eu supus. Rackam și Fetherson au fost judecați două zile prea tîrziu.

— Splendid, exclamă el, închizînd registrul cu latul palmei și zîmbind atît de amabil, încît am fost silit să zîmbesc și eu și să-i mulțumesc. Observ cu multă plăcere, urmă el, că vă interesează și alte lucruri decît peripețiile frumoasei... ăăă... vrăjitoare. Avem de multe ori ocazia să ne folosim de Habeas Corpus Act prin locurile acestea.

— Și mai mult, observai eu cu răceală, actul nu se aplică în Irlanda, iar Anne Bonney era irlandeză. De ceilalți nu știu. Irlandeză prin naștere, în orice caz, fiindcă prin căsătoria cu Rackam...

— Mă surprindeți tot mai mult, domnule Beckford. Vorbea cu o politețe impecabilă. Sînteți mai la curent decît mine în detaliile acestui proces. Aveți toate calitățile pentru a ajunge departe ca avocat. Însă dețineți o informație eronată. Anne Bonney n-a fost căsătorită legitim cu Rackam.

— Mulcahy mi-a spus că da, Excelență, deși nu era sigur. Am uitat să verific în cartea lui Johnson, pe care o am la mine. Fugise de la tatăl ei...

— Așa-i. Evident că toată povestea e notată aici. A fugit de la tatăl ei, cel ce fusese avocatul Matthew Bonney, îmbogățit ca plantator în Carolina de Sud, la Charleston. Anne a fugit cu un marinar cu care s-a căsătorit legal; se pare că acesta a fost prilejul despărțirii de tată. A plecat deci cu marinarul, căruia nu

i se dă numele, în insula New Providence, unde l-a părăsit pe piratul fără nume pentru un pirat cu numele de Jack Stambă. Ea își zicea Matthew Bonney, după taică-său, vedeți cîtă nerușinare. Jumătate din toate astea pot fi minciuni, dar cu Rackam oricum n-a fost căsătorită ; dacă ar fi fost, ar fi spus-o ea într-un fel sau altul, deoarece faptul că și-a părăsit bărbatul legitim pentru un pirat se considera circumstanță agravantă și a trecut destulă vreme pînă cînd opinia publică s-a mai îmblînzit față de ea, asta mai ales datorită sarcinei. Deci sarcina trebuie să fi fost reală. N-am găsit nimic totuși despre copilul de care aminteați la începutul convorbirii noastre și nici chiar vreo referire la detenție. Ia să vedem, aici — dădu cîteva pagini înapoi — numele de Richard Cargill, e sigur că a vorbit în favoarea ei, alături de mulți alții, printre care — ah, ce ciudat, tatăl dv., Peter Beckford, și el. Dar uitați ce voiam să spun : n-or fi fost cu toții prietenii tatălui ei din Carolina de Sud. E limpede că s-a trezit cumva simpatia publică, nimănui nu-i place să vadă femei spînzurate, mai ales dacă respectivele sînt și însărcinate. Dar despre asta mai bine l-ați întreba pe dl. Cargill ; el n-ar fi zgîrcit cu informațiile, sînt sigur. Registrul nu spune cum a părăsit Anne Bonney temnița și nici cum a plecat de pe insulă. Cred că pur și simplu s-a dus și gata.

— Sînt de aceeași părere, Excelență, zisei eu, mai caustic decît aș fi vrut, dar nu v-ați gîndit niciodată că poate a fost cu adevărat soția lui Rackam ?

Mă privi uimit, dar fără a arăta nici o neplăcere.

— După părerea lui Johnson, și a temnicerului, urmai, ea îl ura pe Rackam pentru purtarea lui de laș în ultima luptă. Îi era rușine cu el. Voia să-l renege.

Însă recunosc că interpretarea e destul de forțată, deoarece căsătoria cu marinarul ar fi fost dezvăluită în cazul în speță, iar Rackam ar fi trebuit să nu spună nimic despre căsătoria lui cu Anne Bonney.

— Chiar așa, confirmă Sir Charles, puțin mai rece de data aceasta și închise registrul cu zgomot. Interpretarea vă arată sentimentele nobile și calitățile de avocat, dar... Oricum ar fi, voi avea plăcerea să vă transmit orice informații pe care s-ar întîmpla să le aflu despre Anne Bonney. Iertați-mă, totuși, că vă întreb, domnule Beckford... dar nu sînteți dv. primul care să dezaprobați înclinarea aceasta de a adopta numai interpretări generoase ?

Cum simțeam și eu pericolul, pronunțasem ciudata ipoteză doar ca să-l irit și deci n-am avut de ce ezita prea mult :

— Răspunsul a fost cuprins în chiar întrebarea dvs., Excelență. În fond, atitudinea mea față de povestea aceasta e cu totul critică. Nici vorbă de idealizare.

— Atunci trebuie să vă spun cinstit — n-o să vă simțiți oare jignit ? — că tot nu înțeleg mobilurile dv. Dar poate că greșeala e în întregime de partea mea ; cu anii devenim atît de sceptici. E în joc aici o memorie tînără, de tip romantic, desigur ; și-mi pot închipui că o anumită curiozitate hrănită de lecturi...

— E mai mult decît pură curiozitate, deși nu vreau să pledez în favoarea mea, îl întrerupsei eu cu gîndul la Lady Jane, însă voi fi în stare să-mi descifrez mai bine motivația abia după ce-mi voi fi atins scopul.

— Nu știu dacă aveți voie să doriți un asemenea lucru, domnule Beckford, zise el nu atît ostil, cît foarte distant, iar mobilurile profunde sînt de multe ori periculoase, ele afectează fundamentul rațional al

ființei noastre. Dv. fără îndoială că v-ați gîndit la toate astea. În orice caz, sper că mă veți scuti de datoria de a înfrumuseța, de dragul dv., orice informație la care s-ar întîmpla să ajung ; nu poți ști niciodată.

— Cred că nu mi-ar place deloc să procedați astfel, Excelență.

— Minunat. Și acum, nu v-ar place să vă consacrați cîteva minute vieții sociale ? Nu m-ați plictisit absolut deloc, dimpotrivă, am găsit întrevederea noastră întru totul ieșită din comun.

După ce mi-a urat o ședere fructuoasă în Jamaica, m-a concediat.

Cînd m-am întors în sala de recepție, cei mai mulți bărbați păreau să fi dispărut. Știind ce înseamnă asta, am părăsit și eu clădirea, fără să mă mai obosesc să stau de vorbă cu Lady Jane ori să-mi iau rămas bun de la Dorothy. Nu trebuia să mă duc departe. La Hanul Benbow, chiar lîngă piață (numele venea de la amiralul Benbow, ucis în acțiunea din 1702 împotriva francezilor), urma să-mi găsesc companionii : Guthrie și Sadler și Thomas și Ballard și Manning și poate, speram eu în taină, Richard Cargill, care apărea destul de des la asemenea întruniri bărbătești.

Întîi luam cina, după aceea jucam cărți și beam, iar spre dimineață trăsurile urmau să ne ducă la Kingston absolut independent de doamne, care aranjaseră să rămînă peste noapte la guvernator, ori să doarmă pe la rude.

Chiar dacă nu constituie dovada unei mari libertăți, obiceiul acesta era sfințit de experiența atîtor ani.

Recepția de la guvernator marca începutul lunii tradiționale de petreceri ; atunci se lăsa deoparte orice reținere, lumea nu mai dormea nopțile ; se bea, se jucau și cărți, doamnele știau, guvernatorul plătea el totul. După părerea mea era un obicei frumos, îmi închipuiam mai ales călăritul în zori pe malul Cobrei, cu indivizi trecînd în trăsuri și negrii speriați pe capră. Mai mult, întotdeauna îmi făcea plăcere să mă grizez în societate ; și cu cît beam rom mai mult, spre a-l onora în calitatea mea de Beckford, cu atît mai mult îmi plăcea. Nu-i înțelegeam pe plantatorii care preferau madeira sau porter.

Dar la Benbow chiar că am băut, nu glumă. Cînd am sosit eu, masa era în toi ; m-am dus și m-am așezat lîngă pastorul din Port Antonio, care trebuia să-mi servească mie drept far călăuzitor în seara aceea ; dar în zadar am căutat cu ochii un domn cu barbă mare. Cargill poate că nici nu se înființase aici, dat fiind că venise vecinul său, Nicholas Aylmer, pe supraveghetorul căruia îl scărmănaseră negrii lui Cargill. Aylmer era un plantator de origine spaniolă, cu ochii negri placizi, sau așa părea la prima vedere, deși se spune că soarele înnegrește ochii creolilor după mai multe generații. Romul, ca să revenim la subiectul acesta pentru o clipă, se bea ca „grog", adică amestec de rom și apă, un amestec pe care-l dădea marinarilor săi amiralul Vernon, comandant între 1720 și 1726 al flotei din Indiile de Vest ; căpitanul era supranumit „Grog" după haina lui din păr de cămilă sau „grogram", iar după porecla lui a fost botezată și băutura. Nu duceam lipsă de urme de amirali în seara aceea. Eu unul am băut romul curat, ca și alți vreo doi-trei — Manning, de exemplu,

care se așezase la cărți cu Ballard și Aylmer. Eu stăteam la distanță de cîteva mese de ei, cu preotul, cu Guthrie și încă un individ și mereu mai luam cîte un pahar, pentru că începusem să nu mai suport foarte bine mirosul de sudoare în sala joasă și plină de fum. Zorzoanele le scoseseră de pe ei : Guthrie aburea prin gulerul desfăcut al uniformei, ba chiar și uscatul de Sadler se pregătea să-i urmeze exemplul. Doar pastorul de la Port Antonio nu dădea semne că s-ar fi simțit prost, măcar că bea cît doi. Mi-a mărturisit că nu i-ar păsa de nici o vreme, să aibă pe el o blană de oaie ; nu era decît o scuză, fiindcă lîna, care nu lasă să pătrundă frigul de afară, nu lasă nici căldura de afară să pătrundă ; lumea nu reflectează suficient la treaba asta și spune mereu „lîna e călduroasă" ; dar poate că lîna la tropice ține răcoare. Nu-mi pot închipui că preotul avea ceva împotriva bumbacului, fiindcă plantase mult bumbac și se gîndise la o metodă de exterminare a omizilor, nu prin remedii, remedii lașe, ci spunîndu-le sclavilor că omizile (omizile de soiul acela anume, căci în Jamaica neamurile de omizi ajung la o legiune întreagă) slujesc la vindecarea umflăturilor de ochi și a sfrenției. Urmașul lui Sir Henry Morgan era amețit cu moderație cînd ne împărtășea aceste gînduri înțelepte, dar aici se opri ; și stăpînirea de sine a celorlalți era de admirat, nu treceau niciodată de limita fie a unui rîs prea puternic fie a unei rîgîituri zgomotoase. Intr-un cuvînt, rămîneau politicoși, respectau convențiile.

Cu toate astea, în atmosferă plutea scandalul. Deși Billy Pierrot nu era de față, simțeam că repetarea incidentului de la club e oricînd posibilă, pornind de la faptul că Ballard și Manning se aflau la aceeași masă.

Ballard, ale cărui trăsături nervoase mi se arătau pe lîngă gîtul de taur al lui Aylmer, nu băuse mai nimic, dar Edward Manning turnase zdravăn în el, ca niciodată. Acum, asta nu schimba prea mult nici firea certăreață a primului, nici pasivitatea prostească a celui de-al doilea. Eu mă hotărîsem să rămîn departe de noul conflict dintre Manning și Ballard și de aceea la început n-am fost atent ce se petrece la masa lor. Întîmplător, Ballard, Manning și Aylmer erau toți trei membri ai Camerei Reprezentanților, dar făceau parte din facțiuni diferite. Aylmer era pentru mărirea taxelor ca să se sprijine lupta împotriva maroonilor, iar Ballard era în mod firesc împotrivă ; Manning rămînea nehotărît, căci era pentru mărirea taxei, dar nu voia să se opună lui Ballard, cum a procedat, se pare, de cîteva ori în Cameră, pînă să-i „frece" Ballard „ridichea". Acum, problema taxelor era delicată și, din cauza faptelor trecute, era astfel manevrată încît să stîrnească reacții cetățenești. Poate mai există oameni care-și aduc aminte de procedeele guvernatorului Robert Hunter, predecesorul lui Sir Charles Hovenden Walker, predecesor care a vîndut proviziile destinate trupelor trimise din Gibraltar și și-a oprit el banii ; atunci Camera a fost obligată să întrețină trupele pe cheltuiala ei, fiindcă erau aduse în mod special pentru marooni. Se va înțelege că cheltuielile au fost considerate o taxă plătită a priori și orice nouă taxă amenința să fie legată de amintirea faptei lui Hunter, fostul guvernator. Cei care erau pentru mărirea taxei nu considerau aceasta un furt, ci viciu în utilizarea puterii, o situație provocată de prea desele atacuri ale febrei de mlaștină, care i-a diminuat mult guvernatorului simțul responsabilității ; cei care erau împotrivă,

le reproșau primilor excluderea ideii de „furt“ și ajunseseră la rîndul lor, să fie numiți chițibușari. Și tot așa, în noaptea aceea cărțile fuseseră demult lăsate baltă la masa lui Ballard. Totuși vărul meu nu-și dirija atacurile spre Aylmer, căci nu îndrăznea, ci spre oscilantul Manning. Aylmer reprezenta un adversar politic evident, care-și argumenta poziția ; Manning în schimb era ca o giruetă și dezvolta un întreg sistem de argumente spre a înlătura ideea de furt. Aylmer era un tip de nădejde, Manning era un papă-lapte. Atunci am lăsat și noi cărțile, să ascultăm. Lui Guthrie nu-i plăcea deloc situația ; pastorul de la Port Antonio, în schimb, m-a asigurat că un asemenea moment îi asigura lui traiul pentru un an întreg. Trebuia să cunoști bine lumea aici în sud, zicea el, dar omul însuși, a trebuit eu să recunosc, este de mică importanță, să nu uităm asta...

— Uite ce e, îl auzirăm pe Ballard vorbind plin de sine, uite ce e, ai datoria să fii de partea noastră ca negustor și ca armator, atîta tot. Poate că ne privești de sus pe noi, plantatorii, dar cînd e la o adică, ești în stare să ne și lingi tălpile. Și, după, cum se vede, uiți că în Cameră ești membru, ești deputat, nu negustor — în Cameră se așteaptă să lupți pentru punctul tău de vedere.

Manning se uita pierdut în pahar, fără să scoată o vorbă. Aylmer, care se distra provocîndu-i pe cei doi rivali unul împotriva celuilalt, rosti cu glasul lui gros, îngălat :

— Asta e, Manning, pînă la urmă și la urmă fiecare trebuie să ne arătăm adevărata față.

— În Cameră nu ești Manning de la Oficiul Manning & Ord, ci dl. Edward Manning, reprezentant al Kingston-ului. În Cameră poți uita că mititelul de Ord te-a lămurit să devii un fulg în vînt, un om fără caracter.

— Fir-ar să fie, protestă Guthrie, de ce nu-i lasă în plata lor măcar pe cei care nu-s de față ?

Insinuarea era cu atît mai grosolană cu cît pașnicul Ord zăcea bolnav, avea o criză de diaree pe care o suporta cu o liniște stoică. Guthrie se suci și rosti scurt, sever :

— Unde vă sînt manierele, domnilor ? Că doar sîntem la petrecerea guvernatorului.

Ballard se aprinse deodată.

— Petrecerea guvernatorului ! Am tot sărbătorit-o de ani de zile, la Cameră ! Nu petrecerea guvernatorului ăstuia, nu pe-a lui Sir Charles, ci pe-a lui Hunter ! Am fi în stare să facem și vărsare de sînge pentru Hunter !

A înșirat așa mai multe fraze în care apărea mereu cuvîntul „Hunter“.

— Asta chiar că nu mai suport, zise Guthrie într-un mod ciudat, împăciuitor și l-am văzut că-și duce mîna la centură și se face roșu la față. Dar n-avea armă la el.

— Fii liniștit, colonele, e beat, șoptii eu, ridicîndu-mă mînat de un impuls irezistibil.

Cum eu am fost primul în picioare (chiar dacă mi-au urmat imediat exemplul mulți alții, din toate părțile), era clar pentru toată lumea că mă voi amesteca în ceartă. Pastorul de la Port Antonio înțelegea prea bine, era aproape disperat și voia să mă oprească.

— Nu-i despărțiți, pentru Dumnezeu ! Un an întreg voi trăi din asta, în iadul care se vede ! Natura omenească... Lasă-i să facă ce vor !

— E vărul meu, dragă domnule, îi reproșai eu cu blîndețe, punîndu-i mîna pe umăr ca să-l liniștesc, la care el izbucni într-un plîns cu suspine. Asta a distras

atenția oamenilor, iar eu mi-am făcut repede loc printre ceilalți, pînă la masa lui Ballard ; ultima persoană pe care am dat-o în lături din calea mea, cu gestul mîngîietor obișnuit între persoane respectabile, la aglomerație, a fost Thomas, care s-a întors brusc către mine :

— Nu e cazul să mă amestec.

— Vai, Thomas..., exclamai, trecînd pe lîngă el. Mă privi cu mînie și ciudă.

— Nu putem s-o lăsăm naibii acuma... ? întrebă Aylmer, privind în jur cu un hohot de rîs.

— Ia zi, cum votezi luni — pro sau contra ? sforăi Ballard chiar cînd ajunsesem în spatele lui și eram față în față cu Manning. Îți spuneam că te cred un fulg în vînt și poate și acum tot asta cred ; dar dacă ai...

Guthrie porunci de la distanță :

— Fiți buni și aranjați-vă treburile între patru ochi, domnule Ballard !

— Ce-a zis ? îi întrebă Ballard pe cei din jur, cînd descoperi că stau în spatele său, ca Billy.

Ballard îmi aruncă o căutătură furioasă, dar își ținu gura. Nimeni dintre privitori nu părea să aibă dorința de a-l potoli.

— Chestiunea nu e între noi doi, colonele, strigă el ca răspuns, cu mîna pusă pîlnie la gură. Eu aici îi frec ridichea lui Manning pentru lipsa lui de caracter... Acu' răspunde ceva, la dracu ! Ce faci, votezi pentru sau votezi contra !

Între timp eu mă uitam la Manning și încercam să-i atrag privirea. Pălise jalnic, îi tremurau buzele, iar brațele-i atîrnau moi pe lîngă corp. Nu știu de ce, mă uitam la el intens, incontinuu, cu absolută concentrare și fără să scop un cuvînt. Pînă la urmă reuși să mă vadă. Îmi răspunse cu ochii larg deschiși, iar obrajii

i se îmbujoraseră. Nu mai era deloc atent la Ballard, care spunea mereu aceleași cuvinte fără noimă „votezi pentru sau votezi contra" ! Manning mă privea ca un soldat care așteaptă ordine, ca un păcătos care trebuie să dea socoteală în fața Celui de Sus. Poate că acesta a fost momentul cel mai interesant pe care l-am petrecut în Jamaica, momentul care mi-a dat, cu siguranță, cea mai durabilă satisfacție. Fiindcă știam ce va urma. În sfîrșit, îl luasem pe Edward Manning prin surprindere, îl constrîngeam prin voința mea, dar într-un mod atît de diferit de ceea ce mi-am închipuit eu la început !

Pentru că Manning a fost cel care l-a atacat pe Ballard, într-un mod neașteptat. Manning a sărit în picioare, s-a aplecat peste masă la Ballard și a început să tune cu vocea sa de bas profund. Glasul lui Manning m-a liniștit întru totul, chiar dacă vorbele nu erau de înțeles. Un asemenea ton nu puteai să-l mai treci cu vederea, Ballard se dădu înapoi, speriat, dar își reveni imediat ; totuși nu știa ce-l așteaptă. Deoarece cuvintele lui Manning au început treptat să-și dovedească înțelesul și în cele spuse s-a ales o alternare clară, grăbită, bine articulată a cuvintelor „Hoțule — escrocule ! Hoțule — escrocule !", pe care Manning le-a repetat de vreo zece ori, de parc-ar fi vrut să imite într-un mod liber acel „votezi pentru sau votezi contra !" al lui Ballard. Manning era beat, fără îndoială, ceea ce într-un fel l-a salvat pe Ballard. Am dat roată mesei ca să-l pot privi în față pe omul care-mi otrăvise fratele (într-o străfulgerare, recăpătasem certitudinea descoperirii mele) și care suporta acum batjocorirea pentru matrapazlîcurile lui de mîna a doua. Dar Ballard nu avea expresia vinovatului, el nu afișa decît o teribilă indignare.

— Sînteți martori, domnilor ! striga cu voce înaltă, vibrantă, de tenor eroic, cum îl mai auzisem într-o dimineață, în prezența lui Mary Ballard ; dar acum se tot dădea înapoi, fiindcă Manning începuse să-l amenințe cu pumnul. Bă, Aylmer ! E beat mort. Eu la Cameră am spus mereu că Hunter a fost un hoț...

— Ține-ți gura, huliganule, bubui Manning.

— Fir-ar mama naibii, să stau eu aici să mă spurce un mormoloc ca ăsta ? Vă iau martori pe toți ! Aylmer, e beat sau nu ? Eu îl fac pe Hunter hoț și-acuma ăsta mă face hoț pe mine, ca la copii, uite-așa, cine zice ăla e. Cine zice ăla e. Eu îți zic ție... Ce mai, insultă pentru insultă ! Insultă pentru insultă, ca la ăia mici, mucosul !

Cînd au început să curgă loviturile din partea lui Manning, firește, eu nu mai eram foarte aproape de ei. Harababura a fost de nedescris. Mie mi s-a părut că a ținut vreun sfert de ceas, dar n-au fost decît cîteva minute : cînd s-au tras și s-au împins de o parte și alta a mesei goale, Ballard lovea cu piciorul fiindcă Sadler îi prinsese bine brațele, iar matahala de Aylmer îl strînsese pe Manning de după mijloc. Arăta ca un meci dublu de lupte, în care cîte un participant din fiecare grupă vrea să-i tragă pumni și celui din perechea de alături. Thomas avea o figură disperată ; în cel mai îndepărtat colț al salonului, Guthrie stătea și-și bea cafeaua, cu picioarele pe masă — ne întorsese spatele la toți, demonstrativ ; gazda Clubului Benbow îl trăgea spre ieșire pe negrul care adusese cafeaua : la un loc, acestea zugrăveau perfect o scenă de tavernă, îngrijorător de aprinsă în preajma protagoniștilor. Îmi aduc aminte de deliciile pastorului de la Port Antonio exprimate onomatopeic și cum mă tot ciupea de braț,

parcă alegea un negru la tîrg — n-am putut deduce dacă manifestările lui se datorau recunoștinței pentru intervenția mea sau faptului că nu mă amestecasem să-i potolesc. Am pariat cu el pe un sclav că tărăboiul n-o să dureze mai mult de cinci minute.

A durat totuși ceva mai mult și cearta se pare că s-a liniștit doar datorită privitorilor care s-au înțeles între ei să intervină. Manning, scos din fire, a fost tîrît în altă încăpere ; m-am oferit, sau mai bine zis am insistat să-l iau eu cu trăsura. Era timpul să spargem adunarea ; nimeni nu mai avea chef. Guthrie se învîrtea fără rost, plictisit, căsca mereu și-i pierise orice vorbă bună, chiar și pentru mine. Sadler stătea la o fereastră unde-și ridicase oblonul și se uita la stelele care păleau pe cerul livid al dimineții. Thomas dispăruse. O fi și ajuns la Constant Springs, purtat de puterile supranaturale care-ți pot veni din conștiință și prejudecată, mă gîndeam în sinea mea.

Cum a fost gata prima trăsură, Ballard s-a și repezit spre mine înfășurat într-o mantie neagră ; avea fruntea brăzdată și era foarte serios la față. Zise în grabă :

— Îmi pare rău că s-a-ntîmplat ce s-a-ntîmplat, Richard și la fel de rău îmi pare de povestea ailaltă, de la club. Aș fi bucuros să treci puțin pe la mine să mai stăm și noi de vorbă. Foarte bucuros. Cît despre Manning, pe el l-am... Dar parcă poți scoate vreo vorbă de bun simț din gura lui ! Să-l duc eu acasă ?

— N-aș prea zice, pronunțai cu o șovăire ; mă prefăceam că judec atent situația. Nu, cred c-ar fi mai bine să nu. Tu te simți bine ? Mă gîndesc că e perfect să-l duc eu...

Acum chiar cîntăream situația, care nu părea deloc ușoară sub privirea aceasta a lui Ballard, atît de ciu-

dată și piezișă. M-am apropiat de el și i-am șoptit, privind în jur :

— Eu am insistat de fapt, pentru cazul cînd se trezește din somn. Mă-nțelegi... nu e bine să-și bage străinii nasul. Mîine vezi să te-mpaci cu el.

Mă privi bănuitor, apoi se întoarse și-mi strigă peste umăr :

— Vino mîine dimineață, vii ? Sînt sătul de-atîta ciorovăială.

Încuviințai din cap. El se grăbi spre ieșire, cu pașii aceia elastici și l-am auzit trecînd furtunos pe coridorul de piatră, spre Aylmer și ceilalți, cu glasul iarăși plin de energie și cu o nuanță agresivă, de parcă nimic nu se întîmplase.

Primele încercări de a-l trezi pe Edward Manning le-am făcut după ce încetase huruitul roților pe străzile pietruite din Spanish Town și se auzea rîul Cobre. Manning dormea buștean, sforăind cu gura căscată și nici nu s-a clintit cînd l-am înghiontit eu. Eram treaz de tot, nu aveam de luptat decît cu oboseala firească la ora aceea. Aerul rece al dimineții mă făcea să tremur, așa că am strigat la vizitiu să-mi dea pătura calului și i-am poruncit să nu mîne prea repede. Trăsura noastră era ultima. Verificasem asta. O vreme am ascultat bocănitul copitelor și zgomotul curgerii neîncetate a rîului, foșnetul care se întețea la căderile de apă și la cascade, slăbea la cîte o șerpuire a rîului sau era acoperit de cine știe ce alt zgomot. Eram printre copaci acum și aveam puține de văzut. Nu-mi mai rămîneau decît vreo trei ore pentru Manning.

În cele din urmă, după nenumărate încercări zadarnice, Manning începu să caște, înghiți greșit și, de aici,

alte neplăceri. În lumina verzuie a zorilor, ochii lui arătau apoși. Cînd i-am vorbit, a mormăit ceva despre durerea de cap. L-am întrebat dacă nu se simte totuși puțin mai bine.

— Ticălosul, zise el rar, apăsat.

Liniște. Continuă să vorbească, ridicîndu-se în capul oaselor.

— Acuma-mi aduc aminte. Ticălosul.

— Ei, i-ai frecat bine ridichea, zisei eu, cam fără chef, fiindcă mă gîndeam că n-avea nici un rost să-l înjur pe Ballard acum, în trăsură, cînd a doua zi aveau să se împace oricum. Purtarea atît de hotărîtă a lui Ballard demonstra că tot nu-i pasă nici cît negru sub unghie de dușmanul său.

— Am scăpat de tot, zise Manning sumbru, cu foarte puțină satisfacție, încît am crezut întîi că se referea la rom.

— Acum a învățat cît i se-ntinde pătura, urmă el.

— N-a învățat, intervenii eu scurt. Adevăratele probleme abia încep. Poate ți-aduci aminte că l-ai făcut hoț și escroc în public.

— Așa și e !

— A dracului treabă ! exclamai eu cu supărare. Mie-mi spui ? După ce te-am urmărit de două săptămîni, te-am urmărit în tăcere, ca să scot ceva de la tine ? Dacă mi-ai fi spus-o mai devreme ! Cum el tăcea, vizibil intimidat, reluai : Dacă n-avea de gînd să se împace cu tine, după cum mi-a spus, ce, îți închipui că nu te provoca la duel ? Cred că la momentul ăsta e speriat de moarte. Dar află că lucrul cel mai greu rămîne să vedem ce atitudine să luăm de-acum înainte. Te simți bine ? Atunci spune-mi întîi cum de știi.

— Să știu ? exclamă el, sprijinindu-se cu mîna de perne, de parcă ar fi riscat să se înalțe în văzduh. Păi

mi-a spus chiar el ! Se umflă în pene. Față de mine se laudă mereu, se laudă și cu Elizabeth, nemernicul.

— Dar tu de ce te-ai împăcat cu situația asta, Edward ?

— Da, de ce ? La început nu m-am împăcat. Dar pînă la urmă a început să creadă că lucrez împotriva lui la Cameră (asta a fost înainte de problema cu taxele, cu care mă zgîndărea aseară) și atunci...

— Atunci ți-a frecat ridichea cu piper de Jamaica și cu piper negru și cu puțină slănină, pentru gust. Cel puțin așa s-a exprimat el...

— Da, slănină ! rîse Manning cu dispreț, dar să fii atent la slănina aia a lui !

— Ce vrei să spui ? Edward ?

Se aplecă spre mine, cu o cută adîncită pe frunte și începu să-mi șoptească, pentru ca să nu-l audă vizitiul negru.

— Să-ți spun ceva, Beckford...

Poate că doar din întîmplare mi-a ocolit numele mic, dar nu e imposibil ca exclamația lui să fi venit și din faptul că în clipa aceea se simțea sătul pînă-n gît de neamul Beckforzilor.

— Am douăzeci și nouă de ani, am viața în față. Nevastă-mea mă înșeală cu mine de față și asta nu poate să meargă la nesfîrșit, într-o bună zi eu sau ea vom ajunge să zicem că ne-a fost de ajuns și atunci eu rămîn un bărbat liber. Afacerile-mi merg bine. Sănătos sînt. Dar vreau să și rămîn sănătos, înțelegi. Vezi tu, Beckford, n-am deloc de gînd să crăp între timp. Ține minte asta.

— Nu trebuie să-mi vorbești atît de disprețuitor, zisei. Înțeleg foarte bine ce vrei să spui.

— Aha, deci înțelegi ? întrebă el pe același ton.

— Ce nu înțeleg este cum de te-ai lăsat tratat în felul ăsta ani de zile, chiar și dacă aveai o asemenea rațiune, pe care o pricep întru totul. Doar nu ești troian...

— Am preferat să rămîn zdravăn, asta a fost. Eram foarte mulțumit să i-o las pe Elizabeth. Aici am cîte femei poftesc, orice negresă, ce dracu ! Și cel puțin alea nu sînt moarte după bărbați ca Elizabeth ; aș putea să-ți dau exemple.

L-am lăsat să înșire exemplele, fără a-l asculta cu prea multă atenție. Era, evident, o extraordinară purgație pentru el ; cu cît scăpa de mai multe lucruri din suflet, cu atît mai bine. Acum mă interesa dacă să-l fac părtaș la noua mea bănuială sau nu. După un timp de deliberare am ajuns la hotărîrea să n-o fac, oricum nu în clipa asta. Îmi închipuiam că îl cunosc destul de bine ca să presupun că se va împăca iar cu Ballard ; totuși Manning se afla încă într-o dispoziție iritabilă și dacă se ciocnea cu Ballard în ziua aceea, era în stare să dea drumul la tot ce-ar fi putut afla acum de la mine.

— Dar fii atent... își încheie Manning una din povești.

Credeam că tot de Elizabeth vorbește și dădui din cap să-l liniștesc. Dar pe urmă iar îmi veni în minte fructul de guava și abia atunci înțelesei ce voia Manning să spună.

— De ce nu divorțezi ? întrebai.

— Să divorțez ? Aici, în Jamaica ? Da, este poate singura soluție ; dar nu există precedent ; aici n-a mai divorțat nimeni pînă acum. Cred că un asemenea divorț ar trebui să se pronunțe la Cameră ; dar, sigur,

vor lucra după instrucțiuni ; și să vezi că eu nici n-am votat pentru sau împotrivă...

— Ballard ți-a spus că l-a amestecat și pe Stirling în furturile lui ?

— Nu. Bineînțeles că nu, altfel n-aș fi fost așa de categoric cînd m-ai întrebat de Stirling. Se lăuda și el așa, în general, de parcă voia să spună „Ce lăsări de sînge artistice execut pe pielea vărului meu cel bogat", știi cum face Ballard.

— Și care era vărul cel bogat, Peter sau William ?

— William, pentru că după moartea lui Peter a început toată treaba. Ca chestie, despre William a vorbit întotdeauna disprețuitor, nu și despre Peter. Și pe urmă, nu știu, dar crezi că simțea ceva pentru Peter ? Vreau să zic, mai mult decît pentru William sau pentru tine sau chiar pentru Thomas ?

— N-am idee. De la Peter n-am auzit niciodată nimic pe seama lui Ballard, deși stăteau poartă-n poartă.

— Ei, da, îmi închipui. Vorbea cu un fel de milă despre moartea lui Peter ; Elizabeth era și ea de față ; o fi fost numai prefăcătorie.

— Tot ce se poate.

— Mi-am dat seama că Manning nu știa nimic de otrăvire și m-am hotărît să nu-l informez nici acum, nici în viitor.

— Dar ascultă, Edward. Îl crezi pe Ballard în stare de... cu piper, cu slănină... sau așa ceva... ?

— Da. În primul rînd, îl cred capabil de așa ceva din principiu, iar în al doilea rînd mi-a promis că o s-o facă dacă mai merg împotriva lui sau dacă-l mai vorbesc de rău (asta n-am făcut-o niciodată ; numai lui Elizabeth i-am spus ce gîndeam despre el ; poate asta o fi și vrut să zică el), sau dacă las să se afle lucruri pe

care le știu despre el. Mi-a spus că poate să-l lichideze pe oricare, cu ajutorul vracilor sau prin farmece — așa o fi. În trecut s-au comis cîteva otrăviri prin locurile astea ; se zice că negrii ar avea otrăvuri necunoscute, în afară de garoafa spaniolă de care se tot vorbește. Cred că Ballard se ajută în multe feluri cu negrii, pentru că e nerușinat și, pe urmă, el nu-i insultă niciodată pe ei, cum îmi face mie, nemernicul !

În afara izbucnirii din urmă, Manning vorbea acum atît de echilibrat, încît am reușit să schițăm împreună ce aveam de făcut pe viitor. Am ajuns la concluzia următoare : Ballard nu trebuia să afle că eu îl bănuiam de hoție. Cum ajungea acasă, Manning urma să-i trimită o scrisoare de scuze, în care să-l asigure pe Ballard că față de mine el a fost tot timpul foarte reticent. În privința insultelor, trebuie să scrie că-mi dăduse aceleași explicații de care se folosise și Ballard în focul disputei : o izbucnire fără sens, un simplu răspuns la provocare. Sigur că nu acesta fusese cazul (Manning trebuia să sublinieze ideea în scrisoare, fiindcă altfel ar fi lăsat loc bănuielii), dar pe mine reușise, pasămite să mă facă să cred astfel ; acum Manning spera că incidentul nu va aduce după sine alte urmări pentru nici unul din ei. Cum scrisoarea avea atîtea dedesubturi, m-am gîndit să mă duc și eu la Manning, să contribui la compunerea ei. Astfel înlăturam și riscul ca Manning să doarmă pînă la prînz și să uite complet de scrisoare.

Trecînd pe lîngă Ferry Inn, mi-au venit în minte drumurile cu Dorothy. Căsuța era scăldată în soarele orbitor care se arăta de după munți, iar roata morii huruia monoton. Curînd moara dispăru în urma noastră. Drumul cotea spre țărmul mării ; linia pădurii se

retrăgea ; prima fîșie albastră de mare sau de golf arăta că ne apropiam de sfîrșitul călătoriei. Ceața învăluise oare munții ? Da, însă prin pînzele acestea lăptoase, aurii, translucide se ridica piscul Munților Albaștri, ascuțit și golaș, ca un deget înălțat dintr-o baie turcească, pe care corpul splendid al peisajului de dedesubt, povîrnișurile, cîmpiile de trestie, jungla l-ar fi tras în apa verzuie, pe sub stratul de aburi. Iar în baia aceasta care era Jamaica, eu și cu Manning ne tîrîiam ca niște păduchi, cu preocupări de păduchi și la fel de dispuși să mușcăm. Deodată m-a cuprins un dor irezistibil de Dorothy. Ea nu avea nici un fel de sentimente față de natura aceasta, ea făcea parte din natură, era una cu natura și de aceea își putea permite s-o ignore. Fata asta nu avea nevoie de zugrăveală...

În timp ce stăteam cufundat în aceste gînduri pline de exaltare și regretam tot mai mult faptul că la recepție am neglijat-o din cauza lui Lady Jane Hovenden Walker, mi-a atras la un moment dat atenția glasul amar al lui Manning.

— Ballard și Elizabeth au fost și ei la Ferry Inn, împreună. Ce bătaie mai merită gazda !

— Păi, de ce nu i-o dai ? zisei eu cu țîfnă, sucindu-mă spre el.

O clipă mai tîrziu, mi-am dat seama că suspina. M-am făcut că nu aud ; nu m-am așteptat ca plînsul lui să fie preludiul unei încercări de a-mi cîștiga sprijinul și consolarea. Dar aici greșeam. Mîna probabil că i s-a apropiat de mine, peste perne, încet ca o reptilă. Cînd i-am simțit atingerea umedă și rece, mi-am tras mîna brusc înapoi. Tot beat este, am dedus eu iritat, ce s-a ales în zilele noastre din englezul model ?

— Eu nu am pe nimeni, rosti el, nici un prieten, afară de tine, Richard. Tu m-ai ajutat chiar de la început, din prima zi...

— Exagerezi, spusei, abținîndu-mă să nu mă rățoiesc la el. Departe de asta, eu am fost tot timpul în expectativă și asta chiar din cauza ta, să știi.

— Dar nu și aseară... Aseară nu ! Fără tine...

— Vorbești prostii, omule. Eu am venit și m-am așezat în spatele lui Ballard ca să-l opresc dacă se întîmplă să te atace. Mai tîrziu, Sadler, după cît mi se pare, a făcut-o cu mult mai bine decît aș fi putut eu ; asta intră în atribuțiile lui, vezi bine.

Din fericire, Manning observase că așa stau lucrurile.

VII

Am dormit pînă la ora unu și m-am trezit cu gîndul la Dorothy, poate sub influența unui vis în care comiteam tot felul de gafe și stîngăcii într-o sală mare, pentru care atrăgeam asupra mea hohote peste hohote de rîs batjocoritor din partea unei distinse doamne — evident, soția guvernatorului. Dorothy mă sprijinea cumva și după ce eram ridiculizat suficient, ieșeam cu ea la braț ; atunci îl auzeam pe Guthrie, sau pe altcineva, mormăind aprobator. Visul mi s-a părut logic și acum îmi dădeam bine seama de nebunia dialogului cu Lady Jane Hovenden Walker. Mersesem prea departe, fără îndoială. Sau poate ea mersese prea departe. Un motiv în plus ca să nu mai procedez astfel...

Oricît rămîneam eu de convins că nu Dorothy este femeia potrivită pentru mine, nu-mi dădea pace gîndul de a-i face o propunere în căsătorie care să nu o ia prin surprindere nici pe ea, nici familia și nici chiar pe mine. În fond, odată și odată tot trebuia să mă însor. Gîndisem suficient asupra vieții ca să fi ajuns la anumite concluzii în sensul unei gradări între căsătoria din dragoste, din afecțiune, din respect reciproc, din calcul, unde calea de mijloc a rațiunii putea la nevoie să fie trădată foarte bine pe căile lăturalnice ale iubirii, apropiindu-se în felul acesta mai mult de afecțiune decît de respect reciproc. Cam așa ceva simțeam

eu pentru Dorothy. De respect nu putea fi vorba decît în plan pur teoretic, sau luînd în considerare gîndul mai profan la starea ei de feciorie și modul în care s-ar apăra Dorothy, să zicem, de vreun maroon sau de vreun coromandel. Dar la o adică simțeam un respect mult mai profund față de Lady Jane, care in extremis probabil că nici nu l-ar fi împiedicat pe un coromandel să abuzeze de ea ; ba pe deasupra i-ar mai fi dat și un shilling. Ideea atît de ticăloasă care-mi venise slujea la îmbogățirea imaginii mele despre Dorothy cu un element care-i lipsea lui Lady Jane (chiar și fără coromandel) ; Lady Jane avea atîtea calități cu care Dorothy nu se putea lăuda ! Dar apoi am realizat că toată comparația era prostească ; fiindcă eu nu eram coromandelul pus să aleagă între cele două femei și, pe urmă, punctul de pornire în raționamentul meu fusese căsătoria, respectul reciproc în căsătorie, nu respectul reciproc pur și simplu. Și Dorothy, o fată de felul ei, reprezenta pentru un bărbat de felul meu, cum s-ar zice, o via regia a căsătoriei. Poate că Dorothy altceva nici nu era... Și ăsta nu constituia un motiv ca să n-o iau eu în căsătorie.

După-amiază n-am mai făcut nici o plimbare, nici călare, nici pe jos. Nu numai pentru că amenința ploaia (pe care dealtfel o dorea toată lumea), ci pentru că ne-a venit un oaspete și cum am ieșit pe sală, cîteva negrese pline de însuflețire m-au și invitat, zîmbind, în sufragerie. Era o vizită parohială, după cum mi-am dat seama curînd, pe care n-o făcea nimeni altul decît pastorul de la Kingston, preotul John Bradshaw. Acesta venea, după slujitorul lui Dumnezeu de la Port

Antonio, să-mi împărtășească niște date suplimentare despre felul în care era reprezentată starea spirituală în Jamaica. Mai întîi trebuie să precizez că nu am nimic împotriva preoților. Îi consider utili și necesari, deși la drept vorbind mi se par cam mulți. Ei sînt poate cei mai capabili să ne explice cum este alcătuită mașinăria lumii ; și am văzut la viața mea destui indivizi drăguți, cărora le plăcea un pahar de băutură, lipsiți de orice fățărnicie, care își țineau cu toate astea predica la timp și nu-și neglijau nimic din datoriile chemării lor. Însă Bradshaw ăsta era un om respingător. De la bun început am bănuit că vine la noi atît de repede după recepție ca să dea tîrcoale sufletelor care au pățit vreun necaz ; într-adevăr, avea de făcut o serie de vizite și nu putea să stea prea mult la noi. Așa scurtă cum a fost, vizita popii ăstuia m-a chinuit pur și simplu. Nu am intenția să exagerez descrierea omului și, ca să fiu cinstit, nici nu am ce spune foarte deosebit despre înfățișarea lui ; era puțin prea palid, avea părul prea lins, își trecea cu prea multă dezinvoltură mîna peste măciulia de fildeș a bastonului și era prea multă bunăvoință în privirea ochilor lui rotunzi, cenușii. Sunetul vocii lui nu producea de fapt asupra mea nici un efect, nu era un ton de predică, nici patos sentimental sau dătător de mîntuire, nu, era ceva mult mai rău : un fel de cîrîială plicticoasă și totuși dură, agresivă, care făcea dovada vanității sale. Vorbea despre negoțul cu sclavi, spre exemplu, demonstrînd că negoțul acesta era în acord cu voința Domnului, întrucît chiar vechii greci și romani aveau sclavi, iar negrii abia dacă se ridicau peste condiția animalelor. Ca să-și susțină ideea invoca părerea generală a negrilor angolezi despre maimuțe, ca fiind niște oameni foarte șireți, care se

făceau că nu știu să vorbească pentru ca să nu fie puși la muncă. Obișnuit de la Oxford cu diverse argumentări, l-am întrebat dacă șiretenia asta el personal o consideră un atribut omenesc sau animal. Îmi aduc aminte ce privire melodramatică, de neuitat, mi-a aruncat Catherine atunci, dar ea nu pricepuse înțelesul întrebării mele, cum nu l-au priceput nici Dorothy, sau adormita de Sarah ; Mary Ballard a fost singura care a părut să simtă ironia și m-a privit impenetrabil — poate gîndea că împing lucrurile prea departe, dar era curioasă să vadă ce se întîmplă pînă la urmă. După ce zîmbi încurajator spre doamne, păstorul de suflete îmi răspunse că, evident, negrii nu se consideră atît de ascuțiți la minte ca maimuțele. Eu mi-am permis să observ că afirmația lui nu răspunde întrebării mele și nici nu dovedește că negrii ar avea dreptate. Dacă acceptăm ideea că maimuțele disimulează atît de bine pe cît își închipuie negrii, înseamnă că negrii au priceput fenomenul și că, deci, nu sînt inferiori maimuțelor în privința inteligenței, sau cel puțin în privința forței de disimulare, dar asta nu infirmă calitatea umană a negrilor, fiindcă există efectiv și oameni care nu disimulează. Deci totul se întorcea la prima mea întrebare : șiretenia maimuței e umană sau animală ? Dacă e umană, atunci negrul era oricum un animal care pătrunde firea unui alt animal — și nu constituie aceasta însăși definiția umanității, o umanitate ce devenea în acest caz deosebit de frumoasă prin lipsa științei de a disimula ?

Mă gîndeam că demonstrația mi-a ieșit foarte curat, după o noapte de rom și cred că preotul din Port Antonio ar fi izbucnit în rîs să mă audă ; dar Bradshaw a ținut să-mi mai spună, înainte de a schimba vorba

destul de brusc, că negrii au primit de la creator calități mai surprinzătoare, cum ar fi priceperea de a găsi leacuri și ierburi astringente, dar asta tot nu era o dovadă a inteligenței lor propriu-zise. Tonul lui condescendent mă călca pe nervi realmente și cînd am văzut că nici măcar bătrîna Mary nu mă mai putea urmări, am mai așteptat vreo două minute, din politețe și pe urmă m-am ridicat să plec, sub pretextul că am ceva de lucru.

Din cameră de la mine se auzea apa șiroind, o aversă specifică zonelor de coastă, o ploaie care nu putea să dureze mult. Am deschis toate obloanele și am privit draperia dungată în gri care se proiecta pe fondul verde-cenușiu. Ți se părea aproape că verdele acesta era menit să ia în stăpînire și cerul. Cerul și pămîntul deveneau una ; zahărul se cultiva în cer. Am început să fluier o melodie și ascultam bătaia neobosită a picăturilor în pervaz, căutînd în zadar cu ochii conturul modest al munților și dealurilor, care cu mai puțin de jumătate de oră în urmă se vedea bine spre răsărit, dens, albastru, atît de aproape, încît ți se părea că-l poți atinge, cum se ridica în fața mesei de nori albi, rotunzi.

O ciocănitură la ușă mi-a zădărnicit intenția de a-l lua pe Johnson din cufăr, să văd ce spune despre căsătoriile Annei Bonney. Era micuța Mary, un copil precoce, foarte sentimental, cu care eram în relațiile cele mai prietenești ; de obicei pe Mary cea mică o găseai la joacă cu negrii. Acum o ținea și pe ea în casă ploaia. Mă anunță că Dorothy vine să-mi aducă „răcoritoare" ; musafirul nu plecase, iar casa era cufundată într-o mare liniște. Fetița avea de gînd să plece imediat, trebuia acum să se ducă la bucătărie ; era atîta liniște pe coridoare...

— Asta pentru că plouă, Mary, zisei eu, lăsînd-o să se sprijine de scaunul pe care ședeam. Ploaia îi face pe oameni tăcuți, mai ales pe negri.

— Ce faci tu aici, vere Richard ?

— Stau cuminte, zisei eu zîmbind și-mi aruncai ochii prin cameră.

Fetița îmi urmări privirea și descoperi hîrtiile de pe masă, hîrtiile încîlcite și acuzatoare, în care fiecare butoi era o lovitură și fiecare ciubăr de rom, altă lovitură. Cuibărindu-se lîngă mine, fetița întrebă iar :

— Hîrtiile alea sînt toate ale tale ?

— De fapt sînt ale vărului William, de la Londra. Eu doar trebuie să le cercetez în numele lui.

Cînd am văzut că se pregătește să mi se urce pe genunchi, m-am ridicat în picioare, m-am dus la cufăr, am scos cartea lui Johnson și am chemat-o pe Mary la fereastră.

— Uite, Mary, aici e mai multă lumină. Vreau să-ți arăt ceva.

Țineam cartea în palmă, deschisă la poza lui Mary Read. Ochii negri, de copil ai micuței Mary se opriră îndelung asupra ciudatei scene piraterești, care fusese concepută în același mod cu tabloul Annei Bonney trăgînd cu pușca, proiectată pe un decor similar, cu vapoare și insule pline de palmieri. Doar că Mary Read nu trăgea cu pușca, ci mînuia o spadă, iar în mîna stîngă își ținea pălăria.

— Cine-i ăsta, unchiule Richard ?

— Ți se pare frumos, Mary ?

— Da, foarte frumos... Dar e un om așa de gras.

Se referea în mod evident la pieptul Maryei Read, care în povestirea înflorită a lui Johnson apare ca „piept de o extraordinară albeață". Mi-am dat seama că sărisem din lac în puț cu micuța creolă și m-am

întors, în intenția de a-l pune iar bine pe Johnson, cînd m-am trezit cu Dorothy drept în față. Cum Mary lăsase ușa deschisă, Dorothy a intrat fără s-o aud, ținînd tava cu amîndouă mîinile, încît n-a putut nici să bată, A pus pe masă „răcoritoarele" (era vorba de sirop fermentat de ghimber cu zahăr și gaiac, o băutură cu adevărat reconfortantă, deși nimeni n-ar fi dat romul pe această licoare) și s-a apropiat de noi. Cartea lui Johnson rămăsese deschisă și m-am gîndit s-o las și pe Dorothy să vadă gravura, ca să nu fiu pus într-o situație delicată dacă micuța Mary ar fi abordat subiectul la masă. Știam că lui Catherine nu-i convine să vadă copilul prea apropiat de mine, deși nu pot spune că mi-o reproșa efectiv. Adevărul este că trebuie să fii cu multă băgare de seamă față de copilele creole.

— Ce părere ai de femeia asta, Dorothy ? I-am arătat-o și lui Mary pentru că au amîndouă același nume.

Dorothy își aruncă ochii peste portretul lui Mary Read pe jumătate goală, peste sabie, pistoale, pantalonii bufanți și vapoare. Apoi exclamă, fără a roși :

— Doamne sfinte, ce ființă înspăimîntătoare !, după care se uită pe geam, la ploaie : o privire dreaptă, inertă, pornindu-i de sub sprîncenele atît de romantic arcuite.

Profund dezamăgit mai puțin de cuvintele ei cît de completa lipsă de interes, închisei cartea și o pusei pe masă.

— Vrei și tu un pahar, Dorothy ? o întrebai.

Întîi tăcu, apoi zise, surprinzător :

— Nu, mulțumesc. Poate vrea Mary.

— Lasă ușa deschisă Mary, strigai eu după fetiță. E destul de cald aici.

Față de Catherine, aproape că trebuia să fiu mai prudent în privința lui Dorothy decît a celei mici. Să nu cumva să închid ușile cînd eram singur cu Dorothy !

Pașii se stinseră în capătul coridorului și nu se mai auzea decît foșnetul înfundat al ploii, cînd am început eu să-i explic :

— E o faimoasă carte cu pirați ; n-aveam alte poze cu care s-o distrez pe Mary. Dacă vrei să te uiți puțin prin carte...

Aici m-am oprit, cum mă îndemna propriul raționament, fiindcă nu dorisem ca Dorothy să vadă portretul Annei Bonney, oricît de indiferent aș fi fost la reacțiile amicei mele.

— Ah, da, mi-ar face plăcere, zise ea absent.

Atunci m-am îndreptat spre cufăr, luînd Johnson-ul de pe masă, din treacăt. Am deschis cufărul, am lăsat cartea să cadă pe o grămadă de cămăși subțiri și am trîntit cu toată puterea capacul la loc în broască. Întorcîndu-mi capul din poziția mea, aproape șezînd, am observat că figura ei nu exprima nimic anume.

— Preotul ăsta al vostru mi se pare groaznic. Dacă i-ai pune portretul într-o carte, ai revoluționa pur și simplu biserica. Anglicanii cu papistașii ar cădea unii peste alții de-a valma și liber cugetătorii și-ar scoate fulgi din ei pentru căptușitul propriului lor cuib.

— Nu mai vorbi așa, zise ea delicat, uitîndu-se mereu pe geam. Afară se lumina.

— N-ai observat cum l-am făcut șah-mat cu negrii și maimuțele ? De fapt are ceva de maimuțoi în el, ceea ce nu-l face măcar să-și țină gura. O, nu ! Nici n-ai putea să spui că muncește și totuși, ca maimuțoi, și-a făcut drum bun prin elocință. Nu vreau să-ți rănesc sentimentele, scumpa mea Dorothy (aici am sărit

în picioare, am traversat camera și m-am oprit lîngă ea, cu mîinile în buzunare). Poate că sînt așa de pretențios pentru că aseară am întîlnit un specimen splendid : pastorul din Port Antonio, un văr îndepărtat al lui Sir Henry Morgan ăla al vostru...

— Dl. Ferndale, îl numi scurt Dorothy, dar cu același respect în glas cu care ar fi spus : „Arhiepiscopul de York".

— Eu i-am zis, simplu, Jimmy. Un om pe cinste, după gustul meu. Cel puțin nu e ipocrit. Are și el sclavi, dar nu se împăunează cu asta. Nici nu se pronunță dacă negrii sînt crocodili sau maimuțe. Sînt sigur că are chiar niște sentimente față de sclavii lui ; oricum, mi-a povestit ceva cu niște omizi... Nu-mi aduc aminte ce anume. Și are un cap frumos ! Pletos, cu ochi vicleni și buze groase... urmaș al lui Sir Henry Morgan din cap pînă-n picioare ; totuși, nu i s-a urcat la cap nici asta ; singurul lucru după care totuși cunoști că prin vine îi curge sînge de pirat, sînge de hoț de mare, ar fi plăcerea lui nebună să vadă încăierări...

— A mai fost vreo bătaie ? întrebă Dorothy, arătînd oarecare interes și întorcîndu-se pe jumătate spre mine.

Eu continuam să privesc Munții Albaștri, legănîndu-mă pe vîrfuri ; începuseră să se vadă iar, însoriți. Niște catîri treceau pe drumul înnămolit, ducînd în spinare povara unor butoaie ; îi mînau cîțiva negri apatici. Încă mai ploua nițel, dar broaștele din vecinătate făceau gălăgie mare, cu orăcăitul lor grotesc.

— N-ai putea să zici bătaie în toată regula. Dar popa a fost destul de mulțumit. Are să trăiască din asta vreun an de aici înainte ; care va să zică, e un fel de revărsare a Duhului Sfînt pentru el, dacă nu ți se pare o prea mare blasfemie... Dar hai să nu te mai necăjesc,

Dorothy. A fost destul de neplăcut. Tot Ballard și Manning, tot de ei e vorba.

Dacă ea în clipa aceea și-ar fi pus mîna pe brațul meu și mi-ar fi cerut amănunte despre scandal, caz în care nu m-aș fi abținut să-i dezvălui și misterioasa mea contribuție, atunci probabil că povestea mea din Jamaica ar fi luat o altă întorsătură. Ajunsesem atît de departe, mă înălțasem atît de sus, lăsînd în urmă preoți și ipocriți, încît n-aș fi putut decît să pogor, pîrguit acum de propria mea demonstrație de putere, în tărîmul căsătoriei. Dar soarta a vrut să nu fie așa, fiindcă Dorothy a abordat subiectul altfel.

— Mereu iese cu bătaie după recepția guvernatorului. Nimeni nu știe de ce n-o fi oprind el odată pentru totdeauna treaba asta. Oamenii beau cît pot, pentru că nu-i costă nimic. Acu' patru ani, Hugh Gregory a ajuns chiar să-și rupă mîna.

— Ei, doamne, chiar dacă nu le-ar place să se bată... murmurai eu, deschizînd fereastra.

În odaie pătrunse un abur cald și dulceag din mlaștină, odată cu orăcăitul trist al broaștelor.

— Dar Lady Jane îl încurajează, urmă ea cu energie. Ea l-a provocat și pe el și pe toată lumea, pe Ballard și Elizabeth, pe toți, pe toți.

— Mi-ai mai spus asta, mi se pare, intervenii eu cu o voce plictisită. Totuși, nu văd de ce ar interesa-o pe Lady Jane să-și frîngă oamenii oasele. Am impresia că e o femeie de prea bun gust pentru așa ceva.

— Fiindcă n-o cunoști, Richard. Bun gust, spui ? Rîse cu dispreț, cum n-o mai auzisem niciodată. Costumul ăla spaniol, hainele alea vulgare, asta numești tu bun gust ? Betty Ayscough în persoană zicea că sînt vulgare și ea abia s-a întors din Anglia. Aici nu ne e

prea ușor să fim în pas cu moda, croiala englezească sosește cu întîrziere de luni întregi, ca soție de guvernator ar trebui să dea tonul, dar nici că-i pasă ; Jane își face toaletele din capul ei și noi arătăm mereu demodate !

M-am uitat încă o dată la Dorothy să văd dacă avea figura ei obișnuită : într-adevăr, nu se roșise la față, ochii nu-i sclipeau de indignare, sprîncenele se arcuiau la fel de grațios și rafinat, nasul era același, drept și puțin prea lat, obrajii ca floarea de piersică, buzele roșii, pline. Mă uitam la ea de parcă aveam în față o minune ciudată a naturii, lipsită de dorințe, lipsită de căldură pentru semenii ei, deși îmi dădeam bine seama că numai din gelozie își luase rolul acesta dizgrațios de bîrfitoare. Uita probabil, îi zisei eu, că Lady Jane dorea să stimuleze oamenii ; asta n-avea nici o legătură cu bunul gust. Însă Dorothy nu mă mai asculta.

— Face numai ce-i place. Ți-am spus ce a făcut cu Ballard și Elizabeth. Vrei să-ți spun și de ce ?

— Pentru ce-ți închipui tu, Dorothy, că mă interesează pe mine lucrurile astea ?

— Eu așa credeam, că te interesează. Uite de ce, pentru că și ea a avut o aventură cu Ballard și nu știa cum să scape de el. Tot așa a fost cu Cargill și nu numai cu el...

Gustul neplăcut pe care-l simțeam se combina cu aburii mlaștinei, așa că închisei fereastra. Simțeam cum toată iritarea mi se precipita în jurul lui Dorothy. Dezvăluirile pe care mi le făcuse în legătură cu Lady Jane nu contau cine știe ce, auzisem și pînă atunci numele lui Cargill legat de al ei. Însă Dorothy, Dorothy, numai de ea era vorba ! Ce mentalitate ! Trebuia să mulțumesc cerurilor în genunchi că n-am cerut-o

de soție în după-amiaza aceea. Cel mai mult mă enerva faptul că ea era acum în ton cu restul familiei, ba îi și întrecuse pe ceilalți în clevetiri.

— Și asta tot de la sora sclavei ăleia ai auzit-o ? întrebai eu, rar.

— De la Palmyra Gregory ? Vai, Richard, dar știe toată lumea.

— Ți-a spus-o chiar Ballard ție sau ai auzit-o de la altcineva ?

— Nu...

— Sau Cargill ? Dar întreb aiurea, sînteți certați cu Cargill. Deci nici Cargill nu ți-a spus. Doar așa, toată lumea. Știi cum se cheamă asta la Oxford ?

— Vrei să spui Lady Jane și...

— Doamne ferește, nu ! Tu !

Mă răsteam la ea cu pumnii strînși, buzele îmi tremurau. Parcă o și vedeam părăsind camera ca o prințesă ofensată, dar era probabil mai învățată cu asemenea izbucniri decît o fată din Anglia, care n-ar putea îngădui vreodată cuiva să-i zică nici măcar „Doamne ferește“. Dorothy era, în definitiv, sora lui Ballard.

— Ei, exclamai eu puțin mai calm. Bănuiesc că ești curioasă să știi. La Oxford ce faci tu se cheamă clevetealǎ.

— Dar nu e clevetealǎ deloc, mă înfruntă ea destul de ursuz, fără să se arate totuși ofensată, cînd se întîmplă să fie întru totul adevărat.

— Să-ți explic. N-are nici o importanță dacă e sau dacă nu e adevărat. Prin clevetealǎ nu înțeleg minciună, ci a vorbi de rău pe cineva, pur și simplu bîrfă, bîrfă prostească, uac, uac, uac, uite, cum fac broaștele alea de colo ! Nu pentru că tu... Dar asta vreau să spun :

nu folosește nimănui să tot înșiri poveștile astea, nici ei, nici ție...

— Dar eu le-am spus pentru tine, explică ea calm și mă privi pentru prima oară drept în ochi.

— Pentru mine ? Ba le-ai spus împotriva mea. Nu înțeleg cum să fi fost pentru mine.

— N-am spus altora niciodată ceea ce ți-am spus ție, insistă ea.

— Nici nu mă-ndoiesc, Dorothy, tocmai de aceea am și fost dezamăgit să te aud vorbind astfel.

Rămăsesem bosumflați unul lîngă altul, cum nu ni se mai întîmplase. Încet mi-am dat seama că în fond nu s-a petrecut nimic, avusesem doar divergență de opinii cu o fostă prietenă de joacă din copilărie, cînd e foarte probabil că ne mai și încăierasem ; nu-mi suna cîtuși de puțin a ceartă cu fata iubită, cînd un cuvînt greu poate să năruiască întreaga lume. Dacă Dorothy și-ar fi lăsat capul în jos de remușcare, dacă aș fi văzut lacrimi în ochii ei, probabil că tot aș fi cerut-o în căsătorie, atît de reconfortant și de dulce era sentimentul acesta că poți trece de la iubită la verișoară cînd lucrurile nu merg tocmai bine, dar aici verișoara devenea aproape o soră. Cine știe, poate că la fel simțea și ea și de aceea nu-i dădeau lacrimile.

După ploaie se limpezise aerul și era răcoare. Ne-am dus puțin la plimbare, umblînd atent prin noroi și le făceam loc într-un mod absolut caraghios catîrilor — încă mai veneau catîri încărcați cu zahăr și rom de la Constant Springs, de la Mona Estates, Casteton Gardens, dinspre plantațiile de la Half Way Tree și de pe tot platoul Liguanei. Prima recoltă de zahăr se terminase. După ploaie avea să vină recolta cea nouă.

În aceeași seară, pe drumul spre Ballard, mă simțeam calm și expansiv. La masă am tratat-o pe Dorothy cu multă prietenie, fără a o uita pe Sarah, am vorbit o mulțime despre viitoarea mea soție, ascunsă undeva în Anglia printre fagi și garduri de păducel, astfel că chiar și lui Thomas trebuie să-i fi devenit limpede că logodna nu va avea loc. Dorothy era din nou iubita mea verișoară și nu-și trăda sentimentele. Nici Catherine nu și le trăda. Catherine m-a întrebat de mai multe ori cît am de gînd să stau în Jamaica, la care eu răspundeam întrebării ce se ascundea sub întrebarea exprimată, spunînd că de la Westmoreland am să plec după balul de Crăciun, cu amintiri minunate despre marea ei ospitalitate. În felul acesta chestiunea era rezolvată, în ce mă privește.

Între timp, cele ce-mi spusese Dorothy despre Lady Jane Hovender Walker începeau să mă tulbure. Nu era în nici un caz vorba de gelozie pe Ballard sau Cargill, dar se trezise certamente, o mare curiozitate în mine. Dacă Dorothy mi-ar fi spus aceleași lucruri pe alt ton, străin de sentimentul că e îndreptățită să arunce cu piatra, aș fi fost foarte încîntat să-i cer și detalii în plus și să-mi vîr nasul în viața particulară a unei persoane care mă interesa. Pe mine tonul lui Dorothy mă scosese din sărite, nu faptul în sine, sau cel puțin așa îmi închipuiam eu. Dorothy mi-ar fi putut aduce în fața altarului dacă s-ar fi prefăcut măcar o clipă că i se par interesante, fascinante, nostime escapadele amoroase ale doamnei guvernator, sugerînd, fără a condamna pe alții, că ea una, ea, Dorothy, n-ar fi în veci capabilă de asemenea fapte ; astfel ar fi reușit să devină Dorothy Beckford-Beckford, iar Jamaica s-ar fi umplut de progenitura mea ; nici n-ar mai fi ajuns zahărul și romul pentru atîția. Pare un fleac,

dar pentru mine avea importanță : Dorothy nu știa să se prefacă, asta era foarte bine ; dar nu era în stare să se acomodeze cu mine, fiindcă nu mă înțelegea și lucrul acesta devenea fatal. Reieșea că ea nu-i în stare de firt-uri ; minunat ; eu mi-am dorit dintotdeauna o soție care să se poarte cum se cuvine ; dar, pe de altă parte, propriul conformism față de constrîngerile morale se asocia cu o reacție împotriva celor care puteau, îndrăzneau ori simțeau dorința să procedeze altfel și asta mi se părea mizerabil. Moralitatea lui Dorothy devenea în felul acesta o stare ciudată de nervozitate, o himeră ce rătăcea peste mlaștini și care se făcea observată doar pe tărîmul obscur al păcatelor altora ; nu găseam nici o licărire de lumină într-o asemenea atitudine. Totuși acum, după atîția ani, cred că am fost profund nedrept cu Dorothy. Toate argumentele acelea, încercarea și observarea sufletului ei de femeie, nu erau, cu siguranță, decît masca pentru un adevăr de profunzime : verișoara mea era complet lipsită de senzualitate, de nerv, de farmec feminin sau cum vreți să-i zicem și asta nu numai pentru mine, ci pentru toată lumea. Notez lucrurile acestea cu atîta siguranță fiindcă Dorothy a rămas nemăritată, ca și Sarah, ceea ce într-o colonie ca Jamaica nu poate fi un simplu accident ; nu cred că nenorocoasa ei iubire pentru mine a fost singurul, sau principalul motiv al eșecului ei. Un Iosif zdravăn nu rămîne fără urmași dacă Maria lui e cît de cît bună de ceva.

Pe cînd mă apropiam de casa lui Ballard, mi-am dat seama că aveam față de el oarecum același sentiment pe care îl aveam și față de purtarea lui adevărată sau presupus greșită a lui Lady Jane. Era vorba de curiozitate mai ales, de o blîndă curiozitate. Doream la fel

de tare să-l pedepsesc pe Ballard pe cît mi-ar fi plăcut să aflu detalii despre otrăvirea, ipotetică în fond, a lui Peter. Dacă Ballard mi-ar fi mărturisit cu gura lui, din fir în păr, fapta săvîrșită, e absolut plauzibil ca eu să-l fi lăsat pe Ballard în plata lui ; fiindcă Peter nu însemna pentru mine mare lucru ; deși gîndesc, evident, că nimeni n-ar trebui să-și otrăvească aproapele, cu atît mai puțin pe propriul văr, mi se pare lipsit de sens să te repezi la judecătorul de pace cum ai descoperit o asemenea poveste. Nu vreau în nici un caz să justific o crimă ; nici nu atrage atenția asupra unei anume neconcordanțe între crimă și pedeapsă. Pedeapsa cade de sus, este mare și grea și durează multă vreme și înduioșează, pe cînd otrăvirea e măruntă și mizerabilă, acționează cu mare rapiditate și-l eliberează pe om de suferință. Sigur că Ballard ar fi trebuit să promită că n-o să mai otrăvească pe nimeni niciodată, nici pe mine, de exemplu, nici n-ar fi avut, de fapt, de ce, pentru că eu nu l-aș fi trădat...

Scena acestor vise era veranda din fața casei lui Ballard. Am întins mîna și am dat de suprafața crăpată a șipcilor din obloanele venețiene ; erau trase în jos. Cum strada rămăsese fără lumină în partea aceea a portului (unde nimeni nu lucra după ora șase și nu mai venea nici în trecere, judecînd după liniștea desăvîrșită a locului), nu mi-a rămas decît să urmăresc direcția șipcilor pe pipăite, pînă cînd am dat de ușă. Poate că Ballard avea biroul în față și el locuia în spate ; nu văzusem niciodată casa lui Ballard ca lumea. Îmi aduceam aminte că în jur creșteau buruieni, tufe și hățișuri pe un teren neîngrijit, pe care se aflau și niște șoproane, însă șoproanele erau goale, fiindcă Ballard își avea depozitul lîngă port ; acestea se făceau simțite, din apropiere, printr-o duhoare vegetală înnă-

bușitoare de după ploaie, pătrunsă cîteodată de un miros care mă însoțise tot drumul, mireasma dulce-bolnăvicioasă a florilor. Nu departe, reptila gecko, numită cea mai nebună vietate a pădurii în nopțile tropicale. Trebuie să fi fost și șerpi în preajmă, șerpii inofensivi ai Jamaicăi...

— Salut, auzii un glas blînd, chiar lîngă mine.

Rîndul de obloane se terminase, și ajunsesem, fără să-mi dau seama, chiar în fața ușii. În ușă — Ballard. Era oricum vocea lui.

— Vezi să nu-ți rupi gîtul. Eu văd mai bine pe întuneric decît tine.

— Evident, zisei eu cu iritare. De ce n-ai pus și tu o lumină, ceva, afară ?

— Pentru că intrarea e pe veranda din spate. Acolo am pus o lampă. Te așteptam de mult și-am ieșit să respir puțin după ploaie. Minunat, nu ? Prima ploaie pe care-o apuci în Jamaica ! În dosul casei pute groaznic ; a fost o vreme cînd pe pămîntul ăsta îngropau morții ; e de mirare că n-am făcut niciodată febră de mlaștină. Ei, noi sîntem învățați de mici cu aerul mlaștinii, tu, ca și mine...

Vorbea mereu într-un fel de înțelegere secretă cu mine și însuflețire băiețească, așa cum vorbesc colegii de școală, conducîndu-mă spre odaia din spate a casei sale pe un singur nivel. Lumina era foarte proastă. Am distins pe perete un tablou al lui Mary Ballard, pictat rudimentar, poate chiar de Ballard. Știu că avea talent la desen cînd era mic și profesorul nostru particular Scheffer, neamț de la Hanovra, încerca să-l încurajeze. Se mai vedeau cîteva scene de vînătoare colorate, un calendar tipărit chiar în Jamaica, avînd desenat pe el arcul peninsulei Palisados — și, într-un alt colț al

odăii (dar asta n-am observat singur, mi-a arătat Ballard în cursul conversației), un medalion cu margine lată, neagră, care o reprezenta pe tovarășa de viață a lui Edward Manning. Mobila consta din niște scaune de trestie cam dărăpănate, un raft de cărți care părea să servească exclusiv la ținutul lumînărilor și o sofa albastră, de o culoare intensă, care se vedea chiar și în lumina aceea gălbuie. Pe masă, o cravașă de călărie se încolăcea printre două pahare, două sticle și o carafă de apă. Bastonul era într-un colț, dar nu vedeam nicăieri pălăria de soare. Ballard nu-și pusese costumul obișnuit cu dungi albe și roșii. Avea pe el un halat larg, curat de tot. După claia ciufulită de păr ai fi zis că abia s-a sculat din somn.

— Bei ceva ? întrebă el, după ce mă lăsasem cu multă prudență pe un scaun. Las obloanele trase din cauza moliilor de noapte, nu te deranjează, nu ? E foarte cald aici. Dar să vezi că și așa se strecoară o mulțime.

— Da, zisei, adică nu (la prima întrebare). Nu mi-e sete și nici nu mă simt mahmur.

— Nu vrei nici măcar un pahar de madeira încropit cu apă ? Am și niște sirop răcoritor, dacă vrei. Nimic altceva. Sînt și eu un biet sărăntoc, ce să-i faci.

— Nu, nu, insistai. Nu mi-e sete deloc.

— Ăia ai lui Thomas pun cam mult piper în mîncare. Își turnă un pahar și-l ridică în cinstea mea : Pentru împăcarea noastră. Acum trec mai rar pe la Thomas, nu din cauza lui sau a Catherinei, dar din cauza chestiei ăleia nenorocite cu Cargill. Probabil că știi despre ce e vorba ; ți-o fi spus Dorothy, sigur, Maică-mea e ca turbată, vrea să mă bat în duel cu el, sau așa ceva. Eu, ca să-ți spun drept, n-am nici un chef. Parcă și văd toți plantatorii arătîndu-l cu degetul pe Ballard

Beckford care și-a ucis principalul creditor. Au și pînă acum pentru ce să mă arate cu degetul, măgarii. Dar mama nu se lasă deloc, vrea să-i frec ăluia ridichea. Ei, și pentru ce ? Doar a fost un duel cinstit, nu ? Condițiile egale, deși Cargill trăgea mai bine ; dar în duelul pirateresc (care e cît se poate de absurd !) contează mai mult viteza decît siguranța mîinii. Întîi cei doi stau de parcă și-au întors spatele pentru totdeauna — prostește, după părerea mea, pe urmă se-ntorc ca fulgerul și poc, poc, poc ! Ție ți-ar place ?

— Cîtuși de puțin, zisei, privind sticla din care-și turnase Ballard. Aveam o sete sfîșietoare.

— Te-ai răzgîndit ? întrebă el, urmărindu-mi privirea.

— Da, pune-mi și mie, oftai eu. E mai intim. Îmi dai din ce bei și tu, răcoritoare, da ?

Am ochii buni și am fost bucuros să observ că paharul al doilea era gol de tot și uscat.

— Maică-mea e inconștientă, urmă el. Nici nu-i de mirare, cu un tată ca al ei. Pe bătrînul Ballard noi nu l-am apucat, dar l-am cunoscut pe un văr de-al lui acum cîțiva ani, venea din Honduras ; și acum mai e plină lumea de povești din tinerețea lui. Dar n-a trăit în Honduras, ci dincolo de Yucatan, nu departe de Campêche ; el a dezgropat gunoiul cu care a fost amenajat Westmoreland-ul în 1715. Cu apa pînă la genunchi, febra de mlaștină, spaniolii și toate cele. El era singurul englez într-un grup de foști pirați de toate națiile. Își cumpăraseră femei în Jamaica, femei albe, știi, dar el nu era însurat și-i conducea pe toți ăia cu Biblia și păcatul și cînd astea dădeau greș, cu dracul, așa că el a ajuns să se scalde în bani și ceilalți — săraci lipiți. Vărul ăsta zicea că bătrînul se-avea bine cu indienii, pe care-i punea să facă zgomote ciudate și tot

felul de giumbușlucuri, pentru ca să bage frica de Dumnezeu în tipii ăia. Dar pînă la urmă s-a speriat el singur de diavol, sau începuse să creadă că au dreptate cei care spun că el e dracul gol și atunci a plecat în Jamaica. Și-a luat de soție o soră a bunicului nostru Beckford, după cum știi.

— Colonelul Peter, precizai eu.

— Ticălosul ăl bătrîn ! Da, colonelul Peter, cum spui tu așa de solemn. Dar mama ei, deci o vară de-a lui, descindea din Wales și ăia sînt tot o casă de nebuni. Așa că mama are ce moșteni din amîndouă părțile și eu n-am de gînd să-i fac vreun reproș, Doamne ferește.

— La tine s-a neutralizat cît de cît prin Beckforzi, încercai eu.

— Da, dacă vrei. Privi în gol cîteva momente, spre locul unde era atîrnat în perete medalionul. Pe buzele frumos conturate îi juca un surîs triumfător. După care urmă : De aceea trăiesc eu aici pe insulă între două femei. Dar Elizabeth Manning e taman femeia de care am eu nevoie. Uite nițel aici, e un portret foarte bun al ei, ia aruncă-ți ochii...

— L-am și văzut, minții eu.

— Manning nu e bărbat ; trebuia să se strice căruța. O femeie ca ea n-avea cum să nu pice în mîinile unui neisprăvit sau altul. Dacă Manning o s-o lase vreodată (s-o lase, pentru numele lui Dumnezeu !), atunci o iau de nevastă. Nu pentru că m-ar interesa, fiindcă așa cum e acum e foarte bine. Viața de familie nu înseamnă nimic, nimic aici la tropice. Toate camerele sînt ca asta. Ziua te abrutizezi muncind, pe urmă ai nevoie de o femeie, o femeie ca Elizabeth, nu o cățea de-aia de import, care nici nu suportă clima. Ce părere ai de Elizabeth ?

— O, este o... începui eu, șovăielnic.
— Nu mesteca acolo la cuvinte ! Crezi că e o stricată. Se vede că nu ești îndrăgostit de ea, bătrîne. Așa mi se părea și mie la început. Dar n-aveam dreptate.
— O cunoști de mult ? întrebai eu, gîndindu-mă la Lady Jane care se părea că le-ar fi făcut legătura.
— De vreun an, răspunse el, scurt. Spune-mi, e ceva între tine și Dorothy ? Nu-ți pun întrebarea ca frate.
— Mă tem că nu. O consider mai mult o soră.
— Ai dreptate. Dar să revenim puțin la întîmplarea de aseară, poate știi că Edward mi-a trimis azi o scrisoare ?
— Parcă zicea că are de gînd, răspunsei eu vag.
Privirea-i lunecă peste figura mea și se opri asupra obloanelor venețiene care începuseră să zdrăngăne.
— Vîntul dinspre uscat tot nu s-a oprit, nici după ploaie... Ei, să vezi, Manning își cere scuze și pretinde că jignirile pe care mi le-a aruncat în față (provocate chiar de mine, dar hai să nu mai vorbim de asta), cînd m-a făcut „hoț" și „escroc" n-a fost decît un răspuns pueril la ce spusesem eu despre blestematul de Hunter — și niciodată n-am să vorbesc altfel. Nu știu ce ți-o fi spus el azi dimineață, dar pentru tine să fie clar că eu nu cred nici o iotă din scrisoare. Manning m-a încondeiat bine față de William, poate și față de tine...
— Aici n-ai dreptate, îl întrerupsei eu.
— Față de William în orice caz. Și pentru că e un secret deschis motivul pentru care te găsești pe insulă...
— Ah, vrei să spui neregulile ? întrebai eu cu indiferență. Oamenii vorbesc de treaba asta ? Eu nu i-am spus lui Thomas niciodată.
— Exact, zise el nerăbdător, cu fruntea încruntată.

Aici te-am prins, Richard. De ce nu-l iei drept confident pe Thomas, dacă nu crezi în insinuările lui Manning ? Sau pe mine ? Te-aș fi putut ajuta mai bine decît Manning să dai de rostul trestiei, poți fi sigur ! Eu am impresia că la mijloc e suspiciunea. L-ai crezut pe Manning. A făcut insinuări, clar, față de William sau față de tine, tot una e, pentru că William, normal, te-a informat că Manning m-a făcut...

Acesta a fost singurul moment din conversație cînd Ballard m-a zăpăcit. Întrebarea era întru totul logică, dar din fericire am găsit și eu răspuns logic, chiar dacă în sine era o minciună și el ar fi putut-o descoperi prin cine știe ce întorsătură a replicilor. Atunci m-am decis ca în viitor să mint cît mai puțin cu putință. Eram cu atît mai lesne capabil să tratez jaful ca pe un fleac cu cît eu însumi nici nu-i mai acordam vreo importanță, cînd otrăvirea lui Peter devenise problema clipei. În general minciunile puteau avea mai multe șanse de succes dacă pe chestiuni mărunte spuneam adevărul. Asta e, într-adevăr, o regulă general valabilă. De aceea l-am și întrerupt îndată :
— William mi-a dat indicația să mă încred doar în Manning. De ce ? Întreabă-l pe el. În orice caz, Manning n-a acuzat pe nimeni. Neregulile par să fie destul de importante și pentru asta am și venit aici, ca să urmăresc firele. Îmi dusei mîna la gît, urmînd : Dar nu le dau de capăt. Stirling a fost pe la mine, l-am făcut să explodeze, dar nu l-am găsit efectiv vinovat de nimic, sau, cel mult, de supraveghere neglijentă. Cred că după moartea lui Peter negrii s-au apucat să ciupească. Trebuie să-mi continui cercetările, dacă vrei să le zici așa, în Westmoreland, dar asta numai ca să-i intru lui William în voie, fiindcă altfel nu simt

că mă copleşeşte grija pentru toate astea. Eu dorm foarte liniştit. Acum, să nu crezi că n-aş fi foarte bucuros să-i dau pe vinovaţi pe mîna justiţiei, adăugai eu, observînd că pusesem un accent exagerat pe ideea indiferenţei mele — şi minţisem prea puţin, după principiul mai sus stabilit. Dar n-aş crede să scot prea mult de la negrii ăia.

— Tu, nu. Ai plecat de aici prea de mic şi nu prea ştii cum să-i scarmeni pe negri. Dacă se-ntîmplă să ai nevoie de mine, trimite să mă cheme. Cînd pleci ?

— După Crăciun.

— Şi eu, după Anul Nou. Elizabeth e destul de prost dispusă de cînd a început Manning să-şi ia nasul la purtare. Şi... zici că William n-avea nimic împotriva mea ?

— După cîte ştiu eu, nu. Am stat puţin de vorbă cu el. Dar de ce să aibă ?

— Totdeauna a avut, de cînd eram copii, zise Ballard sumbru, exagerat de sumbru ; era prima clipă cînd îşi abandona masca. Mai mult, ştiam precis că spune un neadevăr. Şi acuma, sigur, mă priveşte ca pe un neisprăvit, oaia neagră a familiei. Da, n-o fi ştiind de Elizabeth !

— Dar Peter ? întrebai eu, fără a-l privi.

— Cu Peter mă înţelegeam foarte bine, zise el puţin mai vesel. Deşi mare lucru nu vorbeam unul cu celălalt...

— Te-ai dus să-l vezi bolnav ?

— Nu... răspunse el absent şi-mi păru că ascultă ceva, poate zgomotul jaluzelelor, în rafalele de vînt. Nu, n-am trecut pe la el. Nu, pe unde eram atunci ? Doamne Dumnezeule... îşi trecu mîna peste frunte. Unde sînt, de obicei ? Bîntui Jamaica, între Westmoreland,

Spanish Town şi Kingston, nici nu ştii ce mă oboseşte asta. Peter a scăpat iute de suferinţă. Dar la înmormîntare am ajuns, la Beckford's Town.

— Tristă întîmplare, zisei.

— Foarte tristă.

Am tăcut amîndoi, jaluzelele se izbeau cu putere de rama ferestrelor şi bubuiau şi hodorogeau. Mi s-a părut că aud în depărtare glasuri de gecko ; aceste reptile scot nişte sunete asemănătoare cu zgomotul jaluzelelor, dar avînd un ritm mai lent. Musculiţele bîzîiau, o molie solitară zbura în jurul lămpii de parcă voia să se înece în lumină. Era o noapte plină de mişcare, dincolo de care simţeam totuşi liniştea, liniştea tropicală, venind ca un blestem pronunţat rar, apăsat, după monotonia zgomotului. Şi iar am observat că Ballard stă şi ascultă. Îşi ştergea fruntea, discuţia cu mine îl încinsese, dar pe sub mînă ochii-i erau aţintiţi cu privirea în sus, pîlpîind din vreme în vreme, iar capul şi-l lăsase pe-o parte. Juca teatru ? Fapt este că devenise atît de preocupat tocmai la momentul necesar, sau mai bine zis în clipa cea mai puţin potrivită pentru cine ştia să-l pătrundă, să-l descifreze pe Ballard. Însă, descifrat sau nedescifrat, Ballard s-ar fi apărat ca o panteră de acuzaţia otrăvirii, unde în privinţa furtului ar fi putut eventual dovedi sinceritate, chiar dacă sinceritatea asta avea eventual nuanţa de bravadă pe care Ballard o manifestase faţă de Manning. M-am îndepărtat cu gîndul de zona aceasta şi am căutat un alt subiect de discuţie. Ballard părea că-şi sfîrşise resursele. Se rezema în scaun, liber şi degajat, însă ochii-i căutau neliniştiţi în jur, se tot aprindeau de parcă şi-ar fi dorit să fie animal şi să-şi poată ciuli urechile, dar de fapt nu era în stare să mişte decît din pleoape. Oare o aştepta pe Elizabeth Manning ?

— N-am impresia că William în copilărie...

O rafală deosebit de puternică izbi fereastra, împiedicîndu-mă să-mi închei fraza. De ce n-o fi așezat jaluzelele mai bine ? Nu, să-ți iasă asta din cap, Ballard. Dar dac-ai fi zis că eu aveam ceva cu tine cînd eram mici, ceea ce, iarăși, nu e adevărat, să știi că te-aș fi...

— Ce vrei să spui ? întrebă el apatic, ascultînd în continuare, ștergîndu-se pe frunte și ascultînd.

— N-ai aflat niciodată, așa că nici n-ai fi putut s-o spui... Ei, pentru că s-a petrecut de atîta amar de vreme, de ce nu ți-aș face mărturisirea ? Odată m-am strecurat după tine prin tufele de opoponax, cînd pîndeai o pereche de negri...

— Și ?

— Păi, asta-i tot. Am zis o pereche de negri. Ar fi trebuit să spun un cuplu de negri. Mi-era foarte frică de tine, trebuia să fiu acolo, dar dacă mă descopereai, nu puteai să nu-ți închipui că... Dar pe William oricum nu-l interesa, William se ținea la distanță de așa ceva.

Cu toate că ridică din umeri și-și clătină capul de trei-patru ori, cu sprîncenele ridicate a nedumerire, mi-am putut da seama după roșeața care i se întinsese pe toată fața că-și amintea perfect incidentul, că și-l amintea cu jenă, el, Ballard Beckford, care era în stare să vorbească despre Edward Manning și nevastă-sa de parcă n-ar fi fost mai mare lucru decît să toarne băutură într-un pahar. Dar cine știe ce alte lucruri avea pe conștiință cu negrii ?

— Bănuiesc că știi tu mai bine despre ce vorbești... Ascultă ! Acum auzi ?

Ridicase un deget în sus, figura-i exprima plăcere, avea expresia unuia care distinge într-o pădure cîntecul privighetorii. Mîna îi coborî încet și Ballard mă privi așteptînd, apoi degetul i se înălța din nou. Eu nu auzisem nimic, nimic în afară de răpăitul jaluzelelor.

— N-auzi pașii ? Trebuie să aștepți să se potolească nițel blestematele de obloane. Ia ascultă !

— N-aud nimic, protestai.

— Înseamnă că nu ai un auz foarte bun, zise el ridicînd iarăși un deget. Să fie-al naibii ! Dacă nici acum nu auzi...

Atunci am auzit într-adevăr și eu. Era un zgomot lent de tîrșîit întrerupt cînd și cînd, poate doar acoperit de zgomotul jaluzelelor și, evident, mereu la aceeași depărtare, venind din camera de alături, de care ne despărțea zidul din spatele meu și din fața lui Ballard, pe partea stîngă a ferestrei. Mă întorsei involuntar.

— E mama, explică Ballard solemn cînd îl privii întrebător.

— Vrei să zici că dincolo e mama ta ?

— Nu așa cum crezi tu. În clipa de față mama face un joc de cărți cu Sarah și Catherine, dacă reușește să se concentreze cît de cît la joc. Dar altfel umblă prin camera de alături.

— Ești nebun.

— Ba nu, mă contrazise el cu deplină siguranță, face treaba asta foarte des. N-am cum să mă plîng, pentru că ea singură nu știe. S-ar speria de moarte. Las-o în pace. Nu mi-e mie frică de atîta lucru.

M-am uitat în jur de cîteva ori, ascultîndu-l ; cu cît ascultam mai mult auzeam mai bine tîrșîitul picioarelor, deși nu devenea mai puternic ; pînă la urmă concluzia mea a fost că Ballard vrea să mă influențeze în alt fel, sau că pur și simplu caută o modalitate de a

încheia discuţia despre Westmoreland. Poate că asta-i era intenţia, dar aveam oarecari bănuieli în privinţa autenticităţii fenomenului. Eu nu acord mare importanţă stafiilor, dar mi-au dat mult de gîndit cele ce-am aflat mai tîrziu despre întîmplările supranaturale din Jamaica şi din coloniile cu negri, în general. Pe urmă au fost întîmplările ultimei nopţi pe care am petrecut-o la Kingston, chiar înainte de a pleca la Westmoreland — întîmplări despre care voi vorbi mai încolo. Mary Ballard, cu părintele ei diabolic şi bunica din Ţara Galilor era, poate, femeia cea mai în stare ca, în timpul jocului de cărţi cu Sarah, să-şi deranjeze cu paşi spectrali fiul, pentru a-i aminti de răzbunarea pe care trebuia să o întreprindă împotriva căpitanului Richard Cargill. Dar, după cum spuneam, aveam convingerea că în clipa aceea Ballard dorea să mă facă să intru în odaia cu pricina.

— Pariez pe zece lire că e vreo negresă de-a ta, care-şi face de lucru cu lada de zahăr sau chesea̧ua de ghimber.

— Pariază singur ! izbucni el. Eu unul n-am nici zece lire, nici chesea cu ghimber, în schimb am o mamă care nu-mi dă pace.

— Dar ziceai că nu-ţi pasă.

— Poţi să crezi ce vrei, Richard. Uite care-i de fapt povestea : dacă Elizabeth n-ar fi acolo, aş ajunge să mă sperii ca un copil, de frică aş fi în stare să mă bag şi sub masă. Cînd începe să mă copleşească teama asta, mă gîndesc într-un anumit fel la Elizabeth. Şi atunci nu-mi mai pasă. Alături de Elizabeth m-aş duce şi în iad cu zîmbetul pe buze. Situaţia mă face să mă gîndesc mereu şi la ea. Nu ţi se pare ciudat ? Sînt liber cugetător, cum se spune în zilele noastre, dar ca s-o

auzi pe mama ta cea vie că bîntuie sub formă de stafie prin birou...

— A, ăla e biroul tău ?

— Şi acolo e tabloul lui tata, ceea ce mi se pare mai rău ca toate, zise el întunecat, privind cu o resemnare ironică spre tabloul maică-si. Acuma poate o să zici „De unde ştii că e stafia mamei şi nu stafia tatălui ?“ Uite de unde, pentru că uneori se-ntîmplă să mai şi vorbească. Dar nu mi-ar fi mie frică de spiritele morţilor, nici fără Elizabeth. În terenul casei ăsteia sînt îngropaţi ca la o sută de oameni, aşa cred, fără piatră la căpătîi, de cînd cu marele cutremur. Atunci au venit hoiturile pe apă de la Port Royal, împinse de curenţi pînă aici şi alţii au murit mai tîrziu, de boli molipsitoare. Mă ia cu frig !

— Cred că e cam neplăcut pentru tine. Mă ridicai în picioare.

Sunetul de paşi, ca şi poveştile lui macabre, reuşiseră să-mi dea o senzaţie proastă. Era limpede că Ballard credea cu adevărat în lucrurile pe care mi le debita.

— Face şi noaptea aşa ? mai întrebai eu.

— Cîteodată.

— Să fiu în locul tău, n-aş ţine secret.

— Las-o naibii, zise, conducîndu-mă pe sală, unde era beznă. Lampa de la intrare se stinsese. Am tras mecanic după mine uşa odăii pe care o părăseam.

— Acum trebuie să mă petreci pînă-n stradă, zisei, altfel mă rătăcesc printre morţi.

— Bine, stai s-aduc felinarul.

După ce s-a întors din camera unde probabil că auzise iar paşii bătrîneşti, Ballard s-a oprit o vreme pe veranda din spate. Felinarul arunca un cerc galben

în beznă. Afară era un zgomot îngrozitor. Într-adevăr te făcea să crezi că în cercul acesta de lumină se năpustesc deodată lanțurile unei nave mari și ruginite. Se dezlănțuiseră nu numai broaștele și reptilele gecko și alte șopîrle, dar toate animalele Domnului, întreaga Arcă a lui Noe, elefanți cu trompa întinsă, șerpi de mare beți, trompete de hipopotami, hoituri din Port Royal, păsări de toate felurile...

— E ceva ciudat în femeile astea, zise Ballard privindu-mă cu bunătate. Fiindcă te apără fără să-și dea seama, după cum te și chinuie cumplit, tot fără să-și dea seama. La petrecere am observat că stăteai de vorbă cu Lady Jane Hovender Walker. Să fii atent.

— Ce vrei să spui ? întrebai eu tulburat să aud numele lui Lady Jane în locul acela.

— O, nu ce ți-ai putea închipui tu. Nu-ți sugerez o mișcare. Dar ea știe insula perfect ; ar putea să-ți fie de mare folos.

— O cunoști bine ?

— Da. Uite, începu el șovăitor, mușcîndu-și buza de jos, trebuie să știi că nu e ușor să ajungi s-o cunoști... Eu n-o prea cunosc cine știe ce.

Apoi Ballard m-a condus pînă în stradă. Ultima imagine pe care mi-a oferit-o a fost chipul său frumos, viril, luminat de felinar, figura lui cu ochii fantastici, care în momentul acela aveau un aer meditativ, aproape melancolic. Își trăsese colțurile gurii în jos, într-o grimasă batjocoritoare, dar parcă batjocorindu-se pe sine mai mult decît pe altcineva. O, ce șnapan vărul meu Ballard Beckford, mare șnapan ; dar trebuie să recunosc că de data asta la despărțire mă simțeam mai înrudit cu el decît cu orice alt membru al familiei.

A doua zi s-au prezentat la biroul lui Manning doi supraveghetori albi. Aduseseră documentele într-un sac de pînză. Deși în mintea mea afacerea cu zahăr și romul se cam încheiase, i-am supus, de formă, unui interogatoriu, să nu dau impresia că nu iau chestiunea în serios. Mi s-au părut doi oameni de nădejde. Martin Shettlewood era un anglo-saxon blond, între două vîrste, încet și cumpănit ; Dennis Concanen era mic de statură, negricios, vioi și lat în umeri ; amîndoi se arătau reținuți, datorită hotărîrii de fier să nu-i facă vreun rău lui Sam Stirling. De aceea, fără a încerca să se fofileze sub numele lui, își lăsau mereu deschisă judecata finală asupra lucrurilor, ca pe un cec alb în care spațiul gol urma să fie completat foarte curînd. Atitudinea aceasta, neobișnuită la niște albi față de un mulatru, se justifica mai puțin prin autoritatea personală a lui Stirling, cît prin poziția lui de încredere sub Peter. Evident, cei doi nu-și dădeau seama că eu subminasem autoritatea lui Stirling considerabil.

Le-am luat hîrtiile, din care jumătate erau ilizibile, și le-am pus lîngă celelalte, în biroul meu de la Thomas. După părerea lui Shettlewood, mai marele în vîrstă, care vorbea pentru amîndoi (prestigiul lui Shettlewood venea mai ales din căsătoria lui cu o albă, o irlandeză), se furase mai mult decît de obicei. Ei observaseră asta cu cîtăva vreme în urmă, dar li s-a părut că nu aveau încotro, de vreme ce două sute de negri în loc de o sută luaseră căi greșite. Nu-mi pot face o idee de cîți negri sînt în prezent la Westmoreland, zicea Shettlewood ; pe urmă, existau foarte puțini supraveghetori, n-ai fi avut cum stăvili furtul decît dacă puneai de pază la fiecare negru un alt negru

și pînă la urmă ajungeai la același rezultat. Sistemul trebuia schimbat, spuneau amîndoi aproape în același timp. Boli ale trestiei, mai mulți șobolani decît prin alte părți, terieri leneși ? Ei da, ezită Shettlewood, aruncînd o privire neajutorată spre Concanen, care practic nu contribuia la discuție decît cu o privire dreaptă, energică, da, o fi fost mai multă mălură și mai multă rugină ca de obicei, dar nu era decît o părere personală, ei n-aveau în grijă decît o parte din plantații. Concanen era de acord ; putea fi vorba doar de o impresie — iar șobolanii și terierii... Păi, domnule Beckford, terierii nu fac față la șobolani, dar niciodată n-a fost altfel, cîteodată mușcă șobolanii pe cîini, de trebuia să îngrijești cîinii, să-i bandajezi și să le dai cu argilă roșie, ca să nu se otrăvească din mușcătura de șobolan. Pe niște plantații vecine dădeau bani la negri pe cozi de șobolan, dar negrii strîngeau și cozile de la șobolanii prinși de cîini ; asta numai cinstit nu era... După chestiunea terierilor, am încheiat discuția și i-am lăsat să plece după ce le-am urat din toată inima „Ne vom revedea în Westmoreland“ și „Sărbători fericite“. Una peste alta, nu mi s-a părut lipsit de importanță să observ că, după părerea lui Stirling, nu se furase mai mult ca de obicei, dar trestia ar fi avut de suferit stricăciuni deosebite, pe cînd supraveghetorii erau de o părere contrară, fără să se lase totuși descoperiți.

VIII

În aceeași zi am scris la Londra. Nu am adus deloc vorba de Ballard, nici în legătură cu jaful, nici cu mai grava mea bănuială, dar i-am sugerat lui William dificultățile legate de un control administrativ cită vreme sistemul funcționa mai mult ca o școală de învățat negrii nevinovați să fure, decît ca un mecanism serios de producție, cum poate își închipuia el că este. La un moment dat, îi scriam eu lui William, va trebui să pună un administrator de încredere, investit cu putere efectivă serioasă, cineva care să preia atribuțiile lui Manning și să aibă autoritate asupra lui Sam Stirling. Îl mai anunțam pe fratele meu că în curînd aveam să mă duc la Westmoreland ca să-mi formez o părere mai exactă despre neglijența lui Stirling. Mi-a venit in minte că, după o asemenea scrisoare, William ar fi în stare să mă cheme înapoi. Și atunci am adăugat că am prins niște ițe care nu au legătură directă cu acest control, dar că prefer să nu încredințez încă nimic poștei pînă nu ajung la certitudine. Putea să creadă ce vrea, din partea mea. Și deoarece nu spusesem o minciună, puteam să adun mai departe, cu inima ușoară, fițuicile care îmi dădeau posibilitatea să-mi prelungesc șederea în Jamaica.

Pentru ca Manning să nu-i scrie lui William altceva decît mine, i-am dat o copie a scrisorii, din care lăsasem deoparte concluzia și i-am comunicat noua mea atitudine față de jafurile comise. În cursul discuției, pe care am purtat-o la el acasă într-o seară cînd Elizabeth era plecată, l-am rugat pe Manning să-mi lămurească o chestiune care-mi rămăsese neclară.

Fiindcă nu înțelegeam de ce Manning scrisese la Londra că îl bănuiește pe Ballard, cînd Ballard „îi frecase ridichea" dinainte. (Stabilisem cu absolută precizie cronologia respectivă). Manning șovăia în jurul răspunsului și mă gîndeam că vrea să-mi arunce iar praf în ochi, dar mă înșelam. Privind în urmă cred că nici el nu știa de ce o făcuse. Mi-a dat ca motive ura lui nestăpînită pentru Ballard și certitudinea că William n-are să-și urmărească propriul văr. De aceea Manning s-a și mirat atît de tare că William m-a trimis pe insulă. Mai mult, deși el n-o spunea, i-ar fi fost teamă să nu fie tras la răspundere de William. Ura nestăpînită pe care o invoca mi s-a părut oricum o poveste ; era un gest de disimulare din partea lui Manning. Făcuse, cel mult, o încercare irațională să-și cîștige independența, dacă nu în realitate, cel puțin în scris. Îi era groază de Ballard, probabil chiar dinainte ca acesta să-l amenințe, dar de urît nu-l ura; dimpotrivă, cred că-l admira, cum se întîmplă de multe ori în rivalități amoroase, cînd unul are succes și celălalt nu. Nu vorbesc din proprie experiență, fiindcă iubiții rivali nu m-au impresionat niciodată ; asta nu schimbă faptul că nu mi se pare de nici un interes, chiar și ca fenomen general, „gelozia turbată" și alte emoții similare, cînd nu apar în piese de teatre sau în romane. Dacă asemenea sentimente există cu adevărat, eu sînt de părere că ar trebui să poarte alt nume. Fiindcă noi nu sîntem geloși pe rival, ci ne supărăm pe femeia care îl preferă pe altul ! Dar poate că asta nu ni se aplică decît nouă, englezilor, care sîntem îndeobște prea indiferenți ca să blamăm pe cineva pentru un lucru de care nu e vinovat. Nu mă refer deci la tipul francezului, irațional și cîrcotaș. Dar să revenim la Manning : dacă Ballard nu l-ar fi insultat și dacă eu nu mă postam în spatele lui Ballard la momentul decisiv, cred că nu s-ar fi petrecut nimic între ei. Insultele pe care le-a rostit Manning în trăsură se adresau unui ascultător oarecare. Nici nu cred că se simțea amenințat cu otrăvirea din partea lui Ballard. De treaba asta dealtfel nici n-am mai vorbit după aceea. Dar i-am relatat lui Manning vizita pe care i-o făcusem lui Ballard, în măsura în care am considerat că îl interesa.

Casa lui Manning era aranjată elegant și chiar plăcut, deși îmi părea cam încărcată de zorzoane și farfurioare, care la tropice adună repede gîndacii sub ele. Totuși, Ballard greșise cînd a afirmat că în Jamaica toate camerele sînt la fel ; cele din casa lui Manning difereau chiar între ele. Aceea în care ne instalasem noi era plină de perne mari, viu colorate, dintre care unele stăteau pe jos, ca să-ți sprijini picioarele de ele. Manning precizase de mai multe ori, cu un fel de venerație, că asta era de fapt odaia lui Elizabeth. Întotdeauna, cînd intram ne scoteam pantofii. Așa că ședeam acum față în față, fără pantofi — și beam rom.

Aveam impresia că, după scena din trăsură, puteam să-i spun lui Manning orice, așa încît l-am întrebat :

— Știi ce legendă circulă în Jamaica despre felul în care a început povestea dintre Ballard și Elizabeth?

— Nu, zise, şi nici nu mă priveşte. Dar poţi să-mi spui, nu-ţi fie teamă, adăugă el repede, observîndu-mi dezamăgirea. Arăta obosit, agitat.

— Nici pe mine nu mă interesează decît în măsura în care se leagă de o a treia persoană a legendei. Am să-ţi spun şi de la cine am auzit: de la Dorothy Beckford, care o ştia şi ea de la alţii, nu e capabilă să gîndească singură asemenea lucruri. Legenda spune, după tradiţia orală a sfintelor domniţe din Jamaica, ajutate de bravele lor sclave, că Lady Jane Hovender Walker este aceea care i-a împins pe Ballard şi Elizabeth unul în braţele celuilalt. Mă exprim înflorit, sper că nu te jigneşte asta. Pe mine Lady Jane Hovender Walker mă interesează, de aici şi întrebarea pe care ţi-am pus-o Din fericire putem să vorbim deschis între noi.

— Da, confirmă el cu indiferenţă, deşi ochii începeau să-i trădeze tulburarea. Ca să fiu cinstit, am auzit o vorbă în sensul ăsta — la club bineînţeles. Legenda, sigur, nu se limitează la Jamaica... după propria ta expresie. Dar este legendă, într-adevăr. Nici Elizabeth şi nici Ballard nu cred că au avut nevoie de încurajări din afară.

Cu afirmaţia aceasta nu-mi răspundea, de fapt, la întrebare, dar nu voiam să insist prea mult, aşa că spusei:

— Bine. Dar legenda merge şi mai departe. Tinerele doamne ale Jamaicăi susţin — şi chiar declară că ştie toată lumea — faptul că Ballard a fost încurcat cu Lady Jane înainte de Elizabeth şi...

— Asta e o minciună sfruntată, izbucni el cu furie, aşa cum reacţionase faţă de Ballard la Benbow Inn. Să nu le crezi, nu crede şi tu orice tîmpenie a gloatei. Sînt toţi o apă şi-un pămînt. Prostii!... Of, ce ţară!

Faţa parcă i se umfla, se descheie la guler, mestecă şi se schimbă deodată la faţă încît ai fi zis că e cu zece ani mai bătrîn, un om de vreo patruzeci de ani, care se necăjeşte că o aude bîrfită pe fiica sa — şi nu un bărbat tînăr care ia sub aripa sa oblăduitoare o femeie de patruzeci (cel puţin aşa păreau să stea efectiv lucrurile). Nu ştiam ce să cred.

Cînd s-a potolit suficient ca să mă poată pricepe, urmai:

— Sînt fericit să te cred. E limpede că se vorbesc o mulţime de prostii aici pe insula Jamaicăi. Pînă şi pe Richard Cargill, care întîmplător este duşmanul lui Ballard, tot aşa îl încondeiază...

— Bîrfă, mormăi el cu slabă convingere. Se uită furios înainte, ridică din umeri, cu mîinile în buzunare, dar îmi ocoli privirea.

— Deci nu crezi că Lady Jane ar putea să facă aşa ceva? Nu mă înţelege greşit; nici nu mi s-ar părea o mare ticăloşie, cu un bărbat atît de bătrîn... N-am deloc de gînd să răspîndesc mîine povestea în saloanele de la Kingston ori Spanish Town: „Aţi auzit, oameni buni? Lady Jane Hovenden Walker"... şi aşa mai departe...! Mă interesează pentru mine.

— O, nu cred să fie aşa, se bîlbîi el, evident nesigur pe propria opinie. Am auzit cîte ceva despre Cargill. Dar nu ştiu. N-am fost de faţă. Doar nu te invită nimeni să vezi cu ochii, nu? Numai despre Ballard ştiu precis că nu e adevărat!

— Dar nici el nu te-ar fi invitat, nici pe tine, nici pe alţii, ce zici? Înainte de Elizabeth sigur că a...

— Nu-i adevărat, nu e deloc adevărat! izbucni el.

— Dar... Pentru numele lui Dumnezeu, Edward cît eşti de sigur de treaba asta! Ţi-a spus Ballard cu gura lui că nu e adevărat? Sau Elizabeth?

— Nu, zise el încăpăţînat, nu...

N-am mai putut scoate nimic de la el.

Şi deodată l-am intuit. Toată discuţia nu dovedea nimic, nimic, nimic ! Nimerisem modus vivendi al lui Manning şi atît, îl atinsesem cu o mînă nepricepută. Lovisem punctul în care îşi aduna puterea ca să poarte coarnele cu capul sus. Pentru el, Elizabeth era fără nici o umbră de îndoială iubita lui Ballard. Era neplăcut, era iritant, dar puteai discuta cu el despre chestiunea asta. Dar cum ajungeai s-o consideri pe Elizabeth una din iubitele lui Ballard, una din mai multe, Manning se şi aprindea şi se repezea la tine ! Negarea lui Manning nu fusese o apărare a lui Lady Jane, care, din partea lui, putea să uite de sine şi în braţele majordomului negru, ci era numai şi numai o intervenţie în favoarea Elizabethei. Şi asta m-ar fi înduioşat dacă n-aş fi simţit dedesubt un motiv meschin, necavaleresc, teama că Ballard ar putea s-o lase pe Elizabeth pentru o a treia, sau a nu ştiu cîta femeie, dacă el, Manning, divorţa de ea. Asta m-a dezamăgit profund. Fiindcă mobilurile sale putea să-i pară lui însuşi o îmbinare de nuanţe nobile şi egoiste, dar mie mi se arătase în dialogul acesta numai şi numai ca un egoist. Ce-i păsa lui de interesul meu pentru Lady Jane Hovenden Walker ? Puteam să fiu îndrăgostit de Lady Jane, puteam fi chinuit de dorul să o cuprind în braţele mele (să luăm cazul acesta ipotetic, mă gîndeam eu) şi el n-ar ridica măcar un deget măcar să-mi dea garanţii asupra moralei ei, „fiindcă el nu fusese de faţă". Nu-l puneai în mişcare decît dacă era vorba de Ballard şi Elizabeth, pentru că formau împreună faimosul triunghi. Ce om !

— N-am vrut să jignesc pe nimeni, mă scuzai eu rece.

Manning îşi ridică ochii, pentru că se deschisese uşa din faţă. Paşi pe duşumeaua de mahon, foşnete, o uşă, altă uşă. Apoi se dădu în lături perdeaua roşie, subţire, care acoperea uşa camerei şi Elizabeth-Manning-Moore pătrunse înăuntru lui, cu capul înclinat înainte şi o expresie şiret-iscoditoare. Faţa îi apărea palidă şi luminoasă de sub părul negru, ochii frumoşi, expresivi, devenind numai pupile la vederea mea. Ea continuă să mă privească aşa, cu boneta de dantelă în mînă, şi atunci cînd Manning se apropie de ea să o sărute, cu precauţie, pe obraz.

— Ei, Elizabeth, ţi-a mers bine la cărţi ? întrebai eu pe un ton necioplit, familiar, puţin cazon, strîngînd-o tare de mînă.

Mă întrebam dacă mama lui Ballard umblă în felul ăla, ca o stafie, şi cînd e Elizabeth pe-acolo şi ce-i spunea Ballard lui Elizabeth şi cum reacţiona ea.

— De minune, spuse ea, apăsat. Nu bei nimic ?

— Rom, răspunsei eu, nu beu decît rom, întotdeauna. Ce altceva am putea face aici ?

— Ah, da, înţeleg. E-aşa de izolat.

— Noi bem în linişte, la adăpost, comentai eu chicotind. Noi doi bem într-ascuns, Edward, nu ?

— Vino şi stai jos, spuse Manning atent. Vrei să-ţi scot pantofii ?

Elizabeth pluti spre scaun, legănîndu-şi şoldurile ca o negresă ; mă privi cochet şi mă întrebă :

— Să-l lăsăm, Richard ?

— Dacă pot să vă fiu de vreun ajutor, doamnă Manning, rostii eu într-un gest de bufonadă vulgară şi directă, ca un marinar, am să vă servesc cu plăcere !

Atunci să tragem fiecare cîte unul. Eu îl iau pe dreptul, dl. Manning pe stîngul, ha, ha, ha !

— Vai, exclamă Elizabeth, rezemată de spetează, o masă de forme bine strînse, respingătoare.

— Cu cine seamănă acum, Edward ? Hai mai fă o dată așa, Richard ! Cu omul ăla de la Port Royal pe care noi... O, Edward ! Chiar așa !

Edward Manning mă privi enervat, cu obrajii lăsați de indignare și începu să desfacă pantoful drept, iar Elizabeth își răsfira degetele pe sub căputa celuilalt pantof, scuturînd din cap la mine.

Față în față cu Port Royal, pe țărmul opus al golfului, se ridica Salt Poud Hill, care face parte din Healtbshire Hills, un șir de dealuri la sud de St. Catherine. Pămîntul de la St. Catherine este cunoscut pentru bogăția în sare — de aceea multe izvoare sînt aici sălcii, fapt ce se dovedește mai degrabă un avantaj, fiindcă vitele, se știe, au nevoie de multă sare. Sarea se zice c-ar avea chiar și o putere vindecătoare pentru vitele cu diaree, bolnave din pricina păscutului de iarbă stricată. Pe lîngă coastă se formează, ici și colo, lagune și bălți sărate, cea mai mare din ele fiind Salt Pond, un lac situat la sud-est de Salt Pond Hill. În locul acesta, pentru că tot veni vorba, nu se exploatează sarea. Jamaica primește sare din Bermude. Toată coasta de la apus de Kingston este foarte nesănătoasă, din cauza emanațiilor dăunătoare care asaltează deseori simțul mirosului. Mai ales dimineața devreme, cînd vîntul capătă o direcție nesigură și se spune că din acest motiv au fost o mulțime de victime în vremea ridicării forturilor de la Mosquito Point și Port Henderson care se află imediat dincolo de Salt Pont Hill.

Însă priveliștea din vecinătatea lui Salt Pont Hill este deosebită în alt sens. Nu mă gîndesc acum la uriașii arbori de aloe ori caragua, care cresc pe deal, ci la porumbeii de Jamaica, porumbei sălbatici din aceia care pot fi vînați în zona aceasta. Mlaștina este (sau a fost, fiindcă situația pare să se fi înrăutățit în ultima vreme) o adevărată crescătorie de porumbei sălbatici. Lunile secetoase ale iernii sînt cele mai bune pentru vînătoare, fiindcă atunci poți trece mlaștina cu piciorul, iar vaporii sînt mai puțin periculoși. Oamenii iau la ei frunze de tutun, pe care le miros ori le mestecă. După cîte știu nimeni nu a căzut victimă unor asemenea excursii, care fac parte, fără excepție, din programul de distracții al sezonului, alături de întrecerile de trap de la Kingston, pescuitul de mreană la Spanish Town, nesfîrșitele baluri și petreceri — tot atîtea manifestări ale rivalității dintre primele orașe ale Jamaicăi, orașul comercial și orașul rezidențial.

Pînă în momentul acela fusesem la vreo două asemenea serbări de bună voie, cu Dorothy și Sarah, cărora le dedicasem pe rînd atenția mea în ultima săptămînă și jumătate la Kingston. Acum eram în posesia unei invitații la vînătoare de porumbei la Salt Pond Hill. Se pleca de la Spanish Town. Invitații trebuiau să se întîlnească la Port Henderson, unde gazdele urmau să sosească direct, în timp ce noi eram aduși pe mare de la Kingston. Ne însoțeau negrii cu proviziile. În bărci ne-am distrat foarte bine cu frunzele de tutun, pentru că doamnele nu voiau decît să le miroasă, iar noi, adică Thomas, Ord și încă cinci (Manning și Ballard, din fericire, nu erau printre noi) nu îndrăzneam să mestecăm tutun — asta ar fi însemnat să scuipăm

în prezența doamnelor, o încălcare a bunelor maniere care la vremea aceea era strict interzisă în Jamaica.

Cînd am acostat la Port Henderson, cele mai multe frunze de tutun rămăseseră pe apă, pluteau prin Kingston Bay. Am cerut permisiunea doamnelor să mirosim batistele lor dantelate și le-am arătat soldații care ne făceau cu mîna din bastioanele golașe de la Twelve Apostles și, contrar oricăror așteptări, arătau zdraveni, sănătoși. Ne-am grăbit să intrăm în Port Henderson, cel străjuit de mangrovele cu miile lor de rădăcini strîmbe, pline de gîngănii chiar și acum, în puterea zilei. Ne legănam la picioarele debarcaderului într-un nor de țînțari agitați și-i văzurăm pe negri că se apropie iute cu scări de frînghie. Noi răscoleam gîngăniile, cu ultimele frunze de tutun, ca să ne amuzăm pe seama doamnelor. Ele s-au pus pe țipete și abia le-am potolit, iar bărcile se clătinau rău de tot ; deodată am dat cu ochii de un grup țeapăn, ca într-un tablou oficial : reprezentanții orașului Spanish Town, cu negri, puști, coșuri, catîri, ogari ; zîmbeau cu toții, nemișcați, cu o indiferență solemnă, aproape orientală — erau partida prezidențială, ființe omenești totuși, ca și noi ; nu se aflau printre ei decît doi funcționari civili. Altfel i-am recunoscut pe Guthrie, și Sadler și Nicholas Aylmer și, în rîndul doamnelor, pe Lady Jane Hovenden Walker.

Pentru că fusese bolnavă vreo cîteva zile n-am mai întîlnit-o după recepție și chiar acum, dînd mîna cu ea, am observat că e mai palidă decît de obicei, însă destul de voioasă ; era evident că nu încearcă să onoreze Spanish Town printr-o comportare manierată. Pînă să ne urcăm pe catîrii care aveau să ne ducă la Salt Pond, am fost prezentat în grabă lui John Gregory, președintele Camerei Reprezentanților, care, după cum spuneam mai sus, de frica maroonilor plecase de la Westmoreland, de pe plantația lui învecinată cu St. Elizabeth, în munți, la apus de valea Jackson. Cum acolo avea numai cultură de piper (făcea o încercare în sensul acesta), plecarea n-ar fi însemnat mare lucru pentru un magnat al zahărului cum era el, dar soția lui era suferindă și avea mare nevoie de aerul răcoros al munților. Acum se stabilise la o altitudine care nu depășea înălțimea de la Half Way Tree, unde dealtfel se afla și una din plantațiile lui John Gregory, după cum spunea chiar el... ! însă el își pusese toată nădejdea într-un cutremur care să ridice puțin terenul din părțile de aici. Îl indispunea diferența asta de altitudine mai mult decît te-ai fi așteptat la omul reputat a fi cel mai plin de umor din Jamaica. Deși era cunoscut astfel, mie nu mi se părea că are foarte mult haz. Expresia feței era suficient de caraghioasă, ceea ce trebuia probabil dedus din conținutul glumelor sale. Buzele-i erau groase, răsfrînte și fruntea cu multe brazde în partea de sus ; fața i se ridase toată de rîs. Figura lui cerea, aștepta ilaritatea. Dar îi erau atribuite puține poante reușite, cum era de exemplu observația, pe care o repeta cam des, că Ballard Beckford își imparte timpul între Westmoreland și Eastmoreland * ; acesta din urmă voia să spună Kingston, unde locuia Elizabeth Manning, născută Moore.

Pe drumul din afara orașului n-am prea apucat s-o văd pe Lady Jane. Călărea mult în urma mea ; acum nu-i prindeam decît vocea și din cînd în cînd auzeam cum pocnește din degete să îndemne ogarii, mulți din haită

* *West (vest), east (est)*, de unde jocul de cuvinte.

fiind ai ei. Insinuările lui Dorothy, pe care cel puțin Manning nu le negase, ca și recomandarea lui Ballard, atît de ciudată și, pentru mine, de neînțeles, m-au făcut să nu mai manifest vreo deschidere față de Lady Jane. Nu pot spune că luasem în privința asta o hotărîre de nezdruncinat, fiindcă nu era o chestiune suficient de importantă, dar gîndeam că e preferabilă o comportare prudentă din parte-mi. Asimilasem complet strîngerea de mînă de atunci cînd mă pierdusem cu firea la recepție (dar fusese totuși mult mai mult decît atît) ; deși simțeam puterea farmecului ei, eram suficient de marcat de prejudecata comună a diferenței de vîrstă și chiar a nepotrivirii sociale, pentru ca să nu mă mai aștept nici din partea ei la vreo nouă mișcare. Mă tratase cu simpatie, cum se poartă o femeie mai vîrstnică față de un adolescent, n-a vrut să-mi refuze strîngerea magnetică a mîinii ei ; dar nu avea firește, nici o intenție de a continua.

Femeie vîrstnică ? Arăta mai tînără decît cei mai tineri cînd apuca flintele din mîinile negrilor. Acum se oprise acolo, la Salt Pond și dobora din nori porumbel după porumbel. Se pricepea minunat să tragă la țintă din fuga calului. Nimerea fără să ochească, aproape, cu un efect superb al tuturor mișcărilor. Stătea cu picioarele întinse mult în părți, avea șoldurile late și cînd trăgea cu pușca se apleca din mijloc. La un moment dat Lady Jane s-a hotărît să tragă șirul celor zece focuri de întrecere și atunci au început să țină socoteala focurilor bine țintite. După Lady Jane a fost rîndul altcuiva, iar la sfîrșit se adunau punctele tuturor și se calculau cifrele definitive, care arătau dacă a cîștigat Spanish Town ori Kingston. Și Sadler era țintaș bun. Eu am reușit să lovesc șapte porumbei din zece focuri. Thomas a tras prea departe, Ord a clipit prea mult, Guthrie

tremura nițel, dar tot a doborît și el ceva, Aylmer avea gîtul prea gros, Gregory făcea glume, cei doi funcționari civili parcă voiau la început să șteargă flintele luate de la negrii. Dintre doamna, afară de Lady Jane mai țintea bine și Palmyra Gregory, verișoara lui John, fata aceea ciupită de vărsat, care se făcuse informatoarea lui Dorothy prin intermediul sclavelor. Dorothy însăși avea mîna și ochiul bun pentru vînătoare. Așa că, în zarva asta, fiecare își demonstra calitățile naturale. Ca și porumbeii de altfel : după o jumătate de oră de vînătoare atît de puțini porumbei se mai ridicau la fiecare împușcătură, încît ritmul tragerilor a fost foarte mult încetinit. Porumbeii se refugiaseră între timp pe dealurile Healthshire Hills, iar John Gregory aruncase o vorbă de duh despre „health" (sănătate). Totuși, mai zburau și acum destui de prin insulele joase, acolo unde ajungeau ogarii noștri plescăind prin apă, cu capul înainte, de parcă s-ar fi repezit în jos pe o pantă abruptă ; dar eu am avut nevoie de patru minute bune ca să-mi fac ultimele zece împușcături. După mine a venit Aylmer, Ord, pe urmă iar Lady Jane. În clipa aceea dădea roată un porumbel. Ea puse iute flinta la ochi, cu speranța că va atrage noi victime în înalt ; totuși, pînă să apese ea pe trăgaci, se auzi un foc de armă dinspre dealuri și porumbelul începu să planeze spre pămînt. Roșie toată de enervare, ea se întoarse către privitorii care toți căutau cu ochii spre dealuri, plini de mirare ; pe acolo, evident, dădea tîrcoale vreun participant la vînătoare. Dar nu apucase nimeni să scoată vreun cuvînt, cînd răsună chiar lîngă ei :

— Uraaa ! Pentru Spanish Town !

De după niște tufe sări la vedere un ogar cu pete cafenii, urmat îndeaproape de un bărbat cu pălărie mare

de fetru, care își ținea cîinele pe lîngă el și-și agita arma fumegîndă. Soarele îi strălucea în barbă. Cînd își scoase pălăria, un salut zgomotos se auzi din toate părțile, din care nu lipsea glasul lui Lady Jane :

— Cargill ! Cargill ! Salutare, Cargill !

Omul își aruncă pălăria la pămînt, își îndoi un braț pe deasupra capului și începu să joace un fel de dans marinăresc, dar scurt, căci la un moment dat amenință cu pumnul soarele foarte puternic și își culese pălăria de pe jos. După aceea veni încet spre noi, clătinîndu-se puțin, cu burta în afară și pumnul spre Lady Jane.

— Cui i-am luat prada ? Dumitale ! De neiertat ! Dar tot pentru Spanish Town e, oricum ! Am auzit focurile de la Colebeck și-am venit în galop să văd ce e, cînd am dat cu ochii de un porumbel în văzduh...

Spre edificarea cititorului, voi menționa aici distanța dintre Colebeck și Salt Pond : peste douăzeci de mile ! Mai tîrziu s-a ajuns la concluzia că, totuși, Cargill trebuie să fi stat ascuns, în așteptarea celui mai potrivit moment ca să dea lovitura. Concursul se sfîrșise, cîștigător era Spanish Town.

Cargill sărută întîi mîna lui Lady Jane, apoi începu să-i salute, în cerc, pe toți ceilalți. Cînd ajunse și în fața mea, inima începu să-mi bată mai tare în piept. El își strîmbă gura într-un surîs afectat, mă cercetă, așa cum cercetează lumea în general persoana cea mai tînără la o petrecere, apoi, brusc, făcu o mică plecăciune și se ciocni, fără îndoială intenționat, de Aylmer. Deși eu mă așteptam să se și apuce de gît unul pe celălalt nu s-a întîmplat nimic de genul acesta. Aylmer se frecă la cap și pe urmă plecă să vadă prada. Cargill pornise și el din loc... Plutea pe undele popularității, săruta mîna la fete, ridica din umeri, se întindea, zburda, se

înfățișa în toate sensurile, ca un erou al zilei. Pentru că se învîrtea mereu și-și mai trăsese și pălăria pe ochi, mi-a trebuit mult timp pînă să-mi formez o părere cît de cît sigură despre înfățișarea lui, fiindcă-mi dispărea iar și iar din cîmpul vizual, cu mișcări de navigator pe care, după cît se vedea, le stăpînea perfect, deși acestea-i dădeau inevitabil un aer de vigoare excesivă, ce-mi amenința echilibrul înfățișării. Trebuie să adaug că n-a fost în viața lui căpitan de vas, ci doar căpitan în miliția din Jamaica.

În afară de barba blondă, căruntă, îți mai atrăgea atenția la el și expresia ochilor. Avea ochi de reptilă, cu pleoape cinice uscate ; nu aduceau cu ochii unui șarpe, ci mai mult cu ai unui crocodil sau ai unei broaște țestoase. Asta ca să mă păstrez în linia comparațiilor, căci altfel, desigur, Cargill nu avea realmente ochi de reptilă, cum Sir Charles Hovenden Walker nu era propriu-zis șoarece și nici nasul de vultur, cînd se vorbește de așa ceva nu e cu adevărat de vultur. Și pentru că tot veni vorba, Cargill mai avea și un nas acvilin, cu aproximație. Mai ciudat este că, în ciuda unor asemenea ochi, și a unui asemenea nas, dădea impresia a fi om cumsecade, deși puteai foarte bine să-ți dai seama că n-ar fi un dușman deosebit de comod. În firea lui se ascundeau comori de blîndețe, nesiguranță și fantezie ; dar asta aveam să observ la el mai tîrziu, prin experiență proprie. În timpul acestei prime întîlniri m-am simțit speriat la culme și mă întrebam cum o să-i pot vreodată aminti acestui om impetuos și masiv, care scăpa de atingerea oricui exact ca o navă prost ancorată, cum să-i amintesc vreodată de rolul său ca martor ocular la procesul lui Anne Bonney și Mary Read. Poate avea să înlăture orice gînd la proces cu un simplu gest al mîinii.

La întoarcere a avut grijă să stau pe lîngă el, deși nu știam cum să aduc vorba de Anne Bonney în adunarea asta atît de pusă pe glume. Un timp am călărit chiar în spatele lui și-al lui Gregory. Totuși, la poalele lui Salt Pond Hill, unde drumul începe să urce și se îngustează, au fost siliți să se detașeze unul de celălalt ; calul lui Cargill, care părea istovit, se cabră un moment ; m-am grăbit atunci să-l ajung din urmă și să merg alături de el. Din cînd în cînd striga ceva spre Gregory sau rîdea de umoristul insulei, care era un călăreț destul de prost. Nici cînd îl furam cu privirea nu-mi acorda vreo atenție, dar nu pot spune că se ferea de mine. Am descoperit o trăsătură nouă a figurii sale : obrajii puternici și rumeni de țăran, brăzdați de vene, banal, ceea ce-i strica profilul îndrăzneț, de bandit la drumul mare. Poteca se lățea iar ; acum sau niciodată, mi-am zis. Dar pînă să apuc să deschid gura, sau pînă să apuce el să-mi scape, am auzit lîngă mine un sforăit de cal — și imediat și-a făcut apariția botul unui catîr iar apoi, într-o secundă, Lady Jane se așternu la drum în rînd cu noi. Încă mai era în spatele meu cînd mă întrebă dacă poate să mi-l prezinte pe Cargill. Firește că el nu-mi reținuse numele atunci, la grămadă, pentru că acum mi-a strîns mîna cu atîta însuflețire, încît mi-a părut rău că nu-l abordasem mai curînd.

— Richard Beckford, începu el, pe tonul cel mai prietenos cu putință, ești tizul meu ! Ce plăcut e orișicînd să întîlnești un tiz ; n-am să-ți spun decît Dick, să știi, pentru că mie însumi nu-mi pot zice așa.

— Puteți să-mi ziceți Dick, nu-mi displace deloc, zisei eu, încercînd pe cît posibil să evit ochii lui Lady Jane ; ea mă depășise puțin și se uita îndărăt spre mine.

— Mai încet, bodogăni el, mai încet...

— Deci nu continuați dihonia de familie, domnilor ? își opri Lady Jane catîrul o clipă. Închipuie-ți Cargill, neamul Beckforzilor s-a întins așa de mult, încît reușești să pui mîna pe o ramură fără să te lovească în cap lăstarii celorlalte ramuri.

— Da, da, bodogăni iar Cargill, chiar așa e. Părea nițel stingherit, sau poate necăjit, dar nu știu dacă asta i se trăgea din aluzia ei riscată la moartea unchiului Thomas, ori din exprimarea afectată a lui Lady Jane.

Dar nu sînt un om răzbunător, spusei eu cu bunăvoință.

— Asta... știi că-mi place ? Hai să bem în cinstea lui. De acord ? Nu pot să mă desprind ușor de treburile mele, dar să mă cauți. Să mă cauți negreșit ! Să schimbăm și noi o vorbă despre Richard și Dick și să aranjăm cîte ceva.

— Cu cea mai mare plăcere, domnule Cargill ! zisei, ieșindu-mi din piele de bucurie că este atît de binevoitor. După Crăciun plec la Westmoreland și atunci v-aș putea face o vizită la Colebeck Castle, de care am auzit vorbindu-se atîta.

— Vezi să nu treci pe pămîntul lui Aylmer. E jurat să-mi frigă de vii toți musafirii.

— Dar eu îl cunosc pe Aylmer personal, domnule Cargill.

— Mare noroc. Dar negrii mei nu te cunosc personal. Să bagi de seamă ! Alo, Gregory, strigă el cît îl ținea gura și îndemnă calul din pinteni, vizibil ușurat că ne poate lăsa în urmă. Alo, Gregory, uite că vin... !

Drumul era acum suficient de lat ca să poată merge în linie patru călăreți. Spre uimirea mea observai că Lady Jane și cu mine rămîneam tot mai mult în urmă. Toți coborîseră panta, Aylmer și Ord, Thomas și Guthrie,

săltînd în şei ca nişte saci de sare, precedaţi sau urmaţi de fiecare dată şi de cîteva doamne, care-şi întorceau cu sfială capul spre Lady Jane. Totuşi, veneam şi noi suficient de repede ca să nu ne scape din ochi procesiunea. În spatele nostru nu mai era nimeni acum. Presupuneam că Lady Jane îşi strunea catîrul să meargă încet, ba chiar că făcea semne ascunse şi catîrului meu. Cînd tocmai făceam constatarea că nu pare plauzibil să fi fost vreodată ceva între Lady Jane şi Cargill, glasul ei îmi pătrunse în gînduri cu un sunet răguşit, sau dur, suficient de vulgar de fapt, vocea cu care i se adresase lui Dorothy pe drumul dintre Ferry Inn şi New Greenwich.

— Mi-era teamă, domnule Beckford, că ţi-ai satisfăcut curiozitatea constatînd diferenţa dintre două înfăţişări ale mele, atunci.

Cum nu ştiam ce să răspund, am tăcut, pur şi simplu. Nu m-am uitat la ea, ba dimpotrivă, am început să contemplu priveliştea desfăşurată în vale, pe partea stîngă.

— De ce n-ai trecut pe la Hunt's Gardens ? o auzii, cu multă uşurare, că vorbeşte tot ea. Invitaţia n-ai primit-o în lipsă, sper ? !

— În primul rînd, începui eu să mă bîlbîi, căci observam acum ce bine mă pusese la colţ, am auzit că aveţi o indispoziţie. Pe urmă... invitaţia era pentru... verişoara mea şi pentru mine, împreună.

— Nu pricep. Doar poţi s-o iei cu dumneata, de ce nu ?

— Asta n-are nici un sens, Lady Jane, protestai eu energic, fericit că găsisem o cale de ieşire. Ei nu-i place natura din Jamaica.

— Doamne sfinte ! întrerupse ea. Dumitale tot îţi mai place natura în Jamaica, domnule Beckford ? Te rog să nu uiţi să-mi comunici treaba asta cu o oră înainte de a veni...

În sfîrşit o privii : era limpede că fierbea de mînie. Mînie din cauza stîngăciei mele, ori supărare pe Dorothy, nu puteam să-mi dau seama. Însă era o furie fără indignare, se supărase, dar nu părea ofensată ; era enervată pe mine la culme, cu o sinceritate olimpiană, deşi cuvintele ei sunaseră dispreţuitor. Faţa-i arăta desconsiderare ! Era pur şi simplu figura unei femei supărate, roşie ca focul, cu ochii albaştri sclipitori, totul normal, nesofisticat, fără nici o răutate sau ursuzenie — în orice caz, plăcut la vedere. Stînjeneala îmi dispăruse cu totul. Însă ne apropiam de debarcader, unde oaspeţii descălecaseră cu toţii ; era momentul să ajungem la un compromis. Aşa că spusei hotărît, cu o nuanţă poruncitoare în glas.

— Mîine la trei voi fi la Hunt's Gardens. Singur. N-are nici un sens s-o iau cu mine pe Dorothy. De fapt, nu vreau s-o iau, asta-i adevărul...

N-am mai avut prilejul să observ efectul cuvintelor mele. A zis ea ceva din care înţelegeam că voi fi binevenit, dar o făcea, clar, doar pentru ca privitorii să nu-şi dea seama de faptul că avusesem o altercaţie. Privitori, chiar aşa erau, parcă-i mai văd şi acum în faţă. O onorabilă asistenţă, tăceau cu toţii, Richard Cargill ţopăia cu exagerată jovialitate printre ei, iar fetele, Dorothy, Sarah, Palmyra Gregory aveau atenţia aceea beată, nătîngă, studiată, care apare pe figura oamenilor în clipa cînd nu mai au curajul să şuşotească. Lady Jane, care-şi recîştigase stăpînirea de sine, i-a trezit curînd din toropeală cu rîsul ei.

Cel care dorește să dea cu undița (și aici nu vorbeam de prinsul mrenei în Jamaica, pentru care se folosesc metode foarte complicate) are nevoie de două lucruri pentru a reuși: de momeală bună, din aceea care le place peștilor și de tăria de a aștepta. Dacă aplicăm preceptul acesta femeilor, vom observa că există două categorii; ambele categorii sînt din cele care-și ating scopul prin pescuitul cu undița, folosindu-se, însă, de mijloace diametral opuse: adică genul calin, sau legănător de șolduri și genul care așteaptă, în speță, Elisabeth Manning și Dorothy Beckford.

Elizabeth punea accentul pe momeală, Dorothy se baza pe răbdarea infinită a pescuitorului care poate nici nu era Dorothy în persoană, ci, de exemplu, natura. Providența sau dl. Bradshaw. Eu am rezistat ambelor genuri. Însă o femeie care aruncă undița cu furie, care se face foc și pară în mod spontan, fără nici un calcul, asta era pentru mine ceva complet nou, îmi răsturna toate impresiile despre sportul pe care îl foloseam ca element de comparație; și mai mult, contrazicea ideile mele cele mai sigure despre femeie și ce e ea în stare, despre motivul pentru care bărbatul o caută și o ocrotește. Și după cum un pescar ce stă pe mal și strigă în gura mare „Hai afară, hai, vino!" poate să rămînă un individ demn de considerație, tot așa Lady Jane m-a cîștigat cu adevărat prin izbucnirea ei. Oricît aș fi rezistat, oricîte argumente aș fi îngrămădit în favoarea înțeleptei moderații sau a unei dezertări umilitoare, trebuia să recunosc că eram prins, aș fi dat zece Dorothy pentru femeia asta și o mie de Elizabeth Manning-Moore. Lady Jane își atinsese scopul, fără îndoială. A doua zi, cînd ceasul bătea ora trei și jumătate, am încălecat și m-am dus la Hunt's Gardens. Fără

Dorothy. Lady Jane își atinsese scopul într-un mod absolut onorabil, admisibil, cu inima întru totul deschisă. Și acum nu mai voiam s-o țin la distanță. Din punctul meu de vedere, putea să aibă legături amoroase cu toată Jamaica; pentru mine n-avea importanță. N-avea importanță că Ballard îmi recomandase o relație cu Lady Jane, indiferent că îmi dăduse sfatul acesta pentru ca să mă apropie, sau, dimpotrivă, pentru ca să mă îndepărteze de ea. Ceea ce mă interesa era doar Lady Jane Hovenden Walker, femeia cu două înfățișări, pe care le arăta ca pe niște măști, amîndouă prea neechivoce ca să fie măști și în alt sens: fața surîzătoare, glumeață, bucolică și fața cruntă, plină de furie, ca de Jupiter Tonans. Mi-ar fi plăcut s-o văd mereu trecînd de la o ipostază la cealaltă, dar minunea nu se întîmpla, bineînțeles, și mi se părea prea riscant să-i provoc nemulțumirea, în scopul acesta, atunci cînd ea prefera să rîdă, să zîmbească, să spună o vorbă de duh, să se cufunde într-o tăcere prietenoasă...

Înarmat cu schema aceasta, ordonată logic, pătrundeam prin marea poartă aurită de la Hunt's Gardens. Intrarea era în partea de miază-noapte. De aici nu se putea vedea terasa din partea cealaltă, care dădea spre golf. În momentul acesta mă înconjura o atmosferă englezească: pietriș, garduri de tisă tunse drept, flori care ar fi crescut oriunde, un păun ce pășea pe după un colț, un cadran solar, nici un negru. Casa albă, cu scări late, era neobișnuit de scundă pentru un peisaj autentic englezesc, dar, în fond, cine a văzut toate casele de țară din Anglia? M-am întors spre palmierii care mă atrăseseră și ei în călătoria aceasta la tropice. Erau palmieri de Barbados, superb

răsfiraţi, din aceia folosiţi doar ornamental, nu şi pentru copilăroasa plăcere de a le mînca fructele, o plăcere de care se face atîta caz în Jamaica. Drumul acesta, pe care erau înşiruite case de ţară, ascundea complet priveliştea ; munţii nu se vedeau dincolo de coama dealurilor, iar golful era şi el de nevăzut, pe direcţia reşedinţei de care mă apropiam traversînd grădina englezească pustie, concepută după moda franceză, însă avînd o anumită lejeritate inimitabilă, o doză de indiferenţă, de neglijenţă aproape, după principiul liniilor drepte trase cu mîna liberă. Să fi fost un simplu accident faptul că sub nişte tufe se vedeau frunzele galbene care erau probabil căzute din mai ? Ai fi zis că şi vîntul primise porunca să nu adune frunzele prea ordonat, într-o grămadă. Am colindat cu privirea în stînga, în dreapta şi cînd m-am uitat drept înainte, am dat cu ochii de Lady Jane ; ea ajunsese destul de aproape, pe calul negru de munte cu care era şi cînd am văzut-o prima oară. Nici nu rîdea, nici nu părea supărată. Dar mă vedea foarte bine. Acum avea să se întîmple ceva, gîndeam eu, visător, ar putea să ridice cravaşa la mine... Am gonit imediat ideea atît de absurdă şi ne-am salutat, cu zîmbete convenţionale.

— La ora asta fac întotdeauna o plimbare pe dealuri, domnule Beckford. Vrei să mă însoţeşti ? Mergi înainte pînă la scară şi acolo de poţi întoarce roată, să vii înapoi.

Am călărit aşadar mai departe, fără să dau vreun semn că i-am auzit porunca. Putea să creadă că am de gînd să leg calul de un stîlp din faţa verandei şi pe urmă să trimit un negru să-mi aducă ceai şi un scaun pe care să şed cu picioarele depărtate şi bătîndu-mă

cu cravaşa peste cizme pînă la întoarcerea ei. Dar, în realitate mi-am lăsat calul să se învîrtă în cerc, după cum spusese ea şi m-am întors pe aceeaşi alee, unde ea mă aştepta, cu spatele. Mă apropiam încet, ţinînd calul în frîu, fiindcă doream s-o fac să se uite îndărăt. Însă ea tot nu s-a uitat şi o clipă mai tîrziu călăream la pas pe calea palmierilor, către răsărit.

— Deci n-ai putut să înfrîngi aversiunea verişoarei dumitale ? întrebă ea cîteva clipe mai tîrziu.

— De ce aversiune e vorba ?

— Aversiunea faţă de natura tropicală, bineînţeles.

— Hunt's Gardens nu mi se pare, deocamdată, un parc chiar aşa de tropical, zisei eu cu precauţie. Nu aveam intenţia să dau nimic de la mine, pînă nu cerea ea. Mă purtam pur şi simplu de parcă aş fi studiat priveliştea, golful ce ne apărea mereu în faţa ochilor, munţii şi pădurile din valea Cobrei, unde poienile erau povîrnite spre rîul Ferry, iar pe poieni păşteau vitele bălţate, ici şi colo apăreau formele cunoscute ale vreunei stîni, ale cîte unei ferme izolate.

— Aşa se merge călări şi prin Anglia, comentai eu. După Hunt's Gardens, cel puţin din cît am reuşit eu să văd, nu mai pot exista surprize.

Era limpede că nu mă înţelesese :

— Hunt's Gardens are un aer ciudat doar înspre mare, zise ea. Partea din faţă este, sigur, foarte englezească, dar englezi şi sîntem, în fond.

— Ai stat mult în Anglia ?

— Pînă la douăzeci şi opt de ani — şi doar la Londra. Natura am descoperit-o abia în America, iar pasiunea mea sînt munţii. Poate că asta mi se trage din plăcerea mersului călare, strict după hartă, cum zic eu. Aşa că ar fi mai bine să spun că pasiunea mea e

Jack, băiatul ăsta, explică ea trăgînd ușor de coama calului.

— Plantatorii de pe aici preferă drumurile bătute, observai eu.

— Și au cu totul alte pasiuni, completă el. Tonul era mereu impersonal, lipsit de entuziasm. Oare tot n-o uitase pe Dorothy ?

— Se descoperă mereu terenuri noi în lupta cu maroonii. Și mult pămînt e abandonat, cum e cazul d-lui John Gregory. N-a făcut-o decît pentru ca să-și creeze motiv de glume, crede-mă. Nu-s decît vreo opt sute de marooni pe toată insula și nu devin periculoși decît dacă îi asediezi în văile lor sau în Arenă. Făcu o mică pauză, apoi urmă : Știi că eu l-am văzut pe Cudjoe ? Dar, pentru numele lui Dumnezeu, să nu spui asta nimănui ; soțul meu s-ar supăra îngrozitor, nu pe mine, ci pe Sadler. Cu soldații lui Sadler m-am dus, cu ogari și indieni și pe lîngă Cudjoe Town, la izvorul rîului Montego, am reușit să-l vedem pe Cudjoe de la mare distanță, prin telescop. Aceia au început să-și evacueze imediat pozițiile ; toată ziua am auzit trompetele ; soldații știau ce înseamnă asta, dar cred că-mi spuneau doar ca să mă impresioneze, fiind mai degrabă impresionați de prezența mea decît de Cudjoe. Sergentul l-a recunoscut după legătura de cap ; auzisem că are un gheb mare în spate, dar eu personal n-am văzut la el nimic de genul ăsta. Cred că dac-aș fi zis : „Băieți, aș vrea să pun mîna pe cocoașa ăluia“ (fiindcă aduce noroc, nu ?) s-ar fi dus și mi l-ar fi scos și din gaură de șarpe. Odată au purtat și tratative cu el ; în asemenea ocazii trebuie să-i dai o pălărie nouă ca să-i arăți buna credință și el îți oferă în schimb pălăria veche. Sadler îl consideră un strateg excelent și singurii care le pot da de urmă maroonilor sînt indienii. Numai că rar se mai aventurează maroonii să atace, deși auzim mereu de cîmpuri de trestie la care ar fi dat foc și de vite furate ; așa ceva pot la fel de bine să facă și coromandelii fugari, care nu se asociază cu maroonii chiar așa de des pe cît vorbește lumea.

Atunci i-am spus și eu, în linii generale, despre furturile de la Westmoreland, fără a numi toate bănuielile pe care le aveam. Mă ascultă cu atenție și părea foarte bine orientată în ceea ce privește moravurile locale. Cînd mi-a pus întrebarea dacă există vreo legătură între furturile acestea și venirea mea în Jamaica, am avut de luptat cu tentația de a sălta nițel vălul sub care se ascundea țelul prezenței mele pe insulă ; dar m-am gîndit că atunci aș fi silit să-l amintesc pe Cargill și nu doream în nici un caz să aduc vorba de el. În același timp mă gîndeam că s-ar putea la un moment dat să-i mărturisesc totul despre Anne Bonney, dar asta mai tîrziu, după ce voi fi trecut mai întîi pe la Colebeck Castle.

— I-am cunoscut bine pe părinții dumitale, comentă ea în legătură cu Westmoreland, de care venise vorba. Nu semeni cu nici unul din ei ; tatăl dumitale arăta de parcă și-ar fi bătut joc de toată lumea ; mama era blîndă și timidă, însă foarte deprimată, bănuiesc că avea o sănătate șubredă. Asta se petrecea cîndva demult, în tinerețea noastră.

— William seamănă cu ea, zisei eu și exclamai deodată : Iar Dorothy aduce cu William, ba chiar și cu mine, deși...

— O, nu. Nici vorbă de așa ceva ? Să-ți spun de ce sînt atît de sigură. Am aflat că te vei logodi cu verișoara dumitale. Cînd v-am văzut împreună mi-am zis

că, totuşi, nu există asemănări în familie, aşa încît v-aţi completa de minune.

— De data asta trebuie să spun eu că nici vorbă de aşa ceva, Lady Jane. Nu mă refer la asemănare, ci la celelalte. Dorothy şi cu mine nu ne completăm de minune, şi nici nu ne vom logodi.

— Ce ruşine !

— Pentru mine, sau pentru ea ? Sau pentru tradiţia familiei ?

Explicîndu-i tradiţia familiei, încercam să stabilesc dacă Lady Jane într-adevăr credea că e ruşine — şi pentru cine anume. Nu mi-a răspuns la întrebare. Şi nu puteam citi nimic pe figura ei. Îşi ridicase nasul cîrn în vînt, ţinea gura întredeschisă şi pleoapele lăsate din pricina prafului pe care-l ridica în drum briza mării. Ajunsesem pe păşunile de pe rîul Ferry.

— Înţeleg, înţeleg, zise ea cu mai multă căldură decît pînă atunci, tradiţia de familie nu ţi se potrivea. Poate nu eşti dumneata făcut să te potriveşti tradiţiei.

— E mai mult decît crezi dumneata, Lady Jane. Nu, cauza e Dorothy însăşi. Greu de spus în cuvinte, dar are ea o...

Lady Jane întoarse pentru prima dată faţa spre mine, zîmbea uşor, fără ironie.

— Nici nu mă gîndeam să vii s-o prezinţi ca logodnică la Hunt's Gardens, sigur. Dar de ce n-ai adus-o cu dumneata ?

— Am mai spus de ce, intervenii eu nerăbdător, cu sentimentul minunat că aş putea s-o înfurii ca la întîlnirea precedentă. N-am vrut s-o iau. Nu numai pentru că nu se potriveşte cu mine, dar şi pentru că nu se potriveşte cu dumneata. Fiindcă... dar asta-i o prostie, n-am ştiut că întîi vom face o plimbare...

— Vorbeşti foarte enigmatic.

— Ei, atunci, pe un drum ca acesta prefer să merg ca unul din doi, şi nu ca unul din trei.

— Da ? Drumul e foarte îngust. Dar la Hunt's Gardens avem loc destul, domnule Beckford şi acolo îl veţi întîlni nu numai pe soţul meu şi pe Miss Hosier, verişoara soţului meu, dar şi cîţiva copii pe care-i invitasem, întîmplător, în după-amiaza aceasta.

— Eu nu vorbeam decît despre drumul acesta, acesta sau altul, insistai eu. Orice drum. Nu-s de vină că la ţară casele sînt atît de încăpătoare.

— Ei, am căzut de acord asupra drumului, zise ea încet, aerian.

Drumul se încheie brusc, de parcă ar fi vrut să ne contrazică şi acum treceam prin poieni spre un drumeag de ţară care trebuia să ne ducă înapoi la Hunt's Gardens. Rîul Ferry curgea prin apropiere şi totul era ca în Anglia, totul era cu încăpăţînare englezesc. Sau, la nevoie, o Scoţie în care s-ar fi simţit efectele Gulf-stream-ul cald, astfel încît munţii erau verzi pînă jos la ţărmul mării, iar pădurile erau mai bogate, mai dese ; arborii acestor savane povîrnite nu erau stejari, ci nişte cedri corciţi, ale căror flori miroseau, totuşi, ca păducelul nostru (însoţitoarea mea m-a informat în sensul acesta). În depărtare se vedeau crînguri de palmieri. Lîngă o fermă împrejmuită cu un zid ca de mănăstire am văzut o turmă de vaci, trei cai şi un cîine trecînd rîuleţul, mînat cu bîta de un bătrîn, care nu era negru. Întîi s-a aventurat în apă o vacă, celelalte animale au urmat-o şi cîinele înota pe lîngă ele. Omul, care ne văzuse, le-a făcut un semn cu bîta şi toate s-au oprit, aşteptînd, pe firul apei, nu mai înotau decît ca să se ţină deasupra. Le-a mai făcut apoi un semn şi au pornit mai departe. Cîinele a rămas în

rîu pînă cînd au ajuns pe mal toate vitele și caii. Am privit îndelung scena aceasta.

La întoarcere, trecînd pe terenurile cu trestie de zahăr, am vorbit despre chestiuni lipsite de importanță, cu aceeași tendință din partea ei de a mă informa, de a „face conversație", ceea ce nu era plictisitor în sine, deși eu mă temeam să n-o plictisesc. O știam de atît de puțină vreme și totuși aveam amintiri din conversațiile anterioare. Se făcuse aproape ora cinei. Într-o oră se lăsa întunericul. Nu mai aveam prea multă vreme să văd Hunt's Gardens. Tocmai cînd intram în aleea palmierilor, ea mă întrebă :

— Știi ce vîrstă am, domnule Beckford ?

— Nu, răspunsei.

— Am împlinit patruzeci și doi de ani în august. Dumneata, care abia ți-ai terminat studiile la Oxford nu poți avea mai mult de douăzeci și patru, douăzeci și cinci de ani.

— Asta dacă n-am pierdut examenele, Lady Jane. În cazul acesta aș putea să am și vîrsta dumitale.

— De arătat, arăți douăzeci și trei.

— Cred că am împlinit douăzeci și cinci în octombrie, rostii cu tot cinismul pe care îl moștenisem de la președintele Peter, tatăl meu — dar nu vreau să spun ce vîrstă arăți dumneata...

Mă întrerupse repede.

— Nici nu doream asta ! Nu mă privește cîtuși de puțin diferența dintre cît avem și cît arătătm, ci numai diferența efectivă dintre noi doi.

— Dintre noi doi ? repetai eu ca un ecou, dîndu-mi seama că vorbele ei încercau să aibă un efect provocator și poate, cele mai încîntătoare consecințe. Doar nu vrei să spui că trebuie să te privesc doar ca pe o

prietenă maternă ? Nu mă interesează prietenele materne. Dorothy îmi e oricum prietenă, e ca o soră, dar nu foarte reușită ; încă nu mi-am revenit complet din asta. Dar, pe de altă parte, văzînd că nu am intenția să-ți fac curte...

— Am să notez ce spui, mă opri ea, calm. E interesant.

— De ce interesant ? întrebai, simțind că mi se ridică tot sîngele la cap. Am să mă gîndesc la tine și-am să simt pentru tine exact ceea ce doresc și cum doresc. Dacă voi avea impulsul să-ți fac curte, cu atît mai bine. Ce vreau să spun este că nu am ideea preconcepută să-ți fac curte... Și dacă te plictisesc, cu sau fără asta, n-ai decît să-mi dai...

— Să mă plictisești ? Părea că amuțise de uimire. Dar, domnule Beckford, uiți că ești musafirul meu în după-amiaza asta ? Și că a trebuit să te conving, aproape să te implor să vii ?

— Ba nu m-ai implorat deloc ! m-am răstit eu, scos din minți și am învîrtit cravașa prin aer. Ieri ți-ai pierdut calmul — și nu uit asta, eu... eu vreau să-ți spun ceva, și ridicai degetul ca s-o impresionez, deși în clipa aceea eram mai mult în dispoziția de a-i administra o cravașă. Îmi pare rău că nu ai reacționat de la-nceput, că nu te-ai supărat de la prima întîlnire, cînd Dorothy ți-a refuzat invitația sub pretext că trebuie s-o ajute pe Catherine aia cu ochii roșii la oala de piper și la mîncarea de palmier, eu nu... eu nu... n-am susținut-o deloc, dar ea s-a purtat măgărește ; și nici eu n-am procedat altfel ! Trebuia să vin cu tine, singur ! Fiindcă știam de atunci ce vrea să spună purtarea ei. Dar da, sigur, dacă nu te-ai supărat, dacă n-ai de gînd să mă tratezi ca pe un băiețel de școală, atunci,

15*

fir-ar al naibii, asta ar însemna să fiu complice, fie că-mi place, fie că nu, la ascultarea bîrfei... bîrfa... și asta, blestemată fie ea, și asta e... !

— Sst, șopti ea, aproape că am sosit, soțul meu nu agreează scenele, Richard Beckford. Altminteri va trebui să amînăm pe altă dată...

— Și soțul dumitale e complice ! exclamai eu cu furie. Fiindcă nu-i dă afară din Jamaica pe toți plantatorii ăia nenorociți și pe toate fetele-alea. Pe Palmyra Gregory, de exemplu care mai e și ciupită de vărsat.

Lady Jane îmi puse mîna pe braț, mîngîietor, dar am impresia că abia își ținea rîsul.

— Hai, liniștește-te acum. Apreciez foarte mult gestul dumitale. Dar fii liniștit. Am să-l rog pe Sir Charles să înceapă de la cei mai răi... Dar ce cuvinte groaznice ești în stare să pronunți în prezența unei doamne ; poate e mai bine că n-ai adus-o pe verișoara dumitale...

Ne apropiam de poarta aurită. Caii voiau să intre amîndoi deodată pe intrarea îngustă (poarta era închisă pe jumătate) și de aceea am avut un fel de coliziune. Jack, neînvățat cu așa ceva din călătoriile la munte, se dădea la calul meu ; cele două animale sforăiau, tropăiau, se suceau și de trei ori pe rînd s-a apropiat de mine figura lui Lady Jane roșie, rîzătoare, cu o buclă de păr fluturîndu-i pe frunte. Nătărăii de cai parcă voiau să păstreze impresia că nici unul din noi nu ceda. În sfîrșit, intră ea. Eu o urmai îndată, ca să-i împărtășesc un gînd ce-mi venise.

— Doream foarte mult să te văd iar supărată, ca ieri, strigai eu, și uite că m-am supărat eu acum !

— Dar nu te-ai supărat de-a binelea, remarcă ea cînd ajunsesem iar alături. Era prea caraghios totul, nu fiindcă m-a amuzat pe mine, dar asta părea a fi

în parte chiar intenția dumitale. Mă privi întrebător și urmă imediat. Nu se-ntîmplă în fiecare zi să vezi un bărbat plin de curtenie la modul amuzant, care își mai și închipuie că s-a supărat. Să nu crezi că voi uita lucrul acesta.

N-aș putea povesti mare lucru despre vizita mea la Hunt's Gardens în ziua aceea. Nu aștepta din partea mea, iubite cititorule, descrierea interioarelor, sau a faimoasei grădini, care atunci în ochii mei s-a dezintegrat într-o serie de forme și culori de care se legau aparent niște nume precum anatta, portulaca, hibiscus, orhidee, însă eu nu vedeam de ce ar fi fost necesare aceste relații. Erau lămîi și portocali, trandafiri de Jamaica, unii dintre ei bătuți, erau ferigi aurii și argintii, care păreau din metal curat, lăstari și hibrizi, probleme de grădinărit, bătrînelul care stătea în genunchi, în pulbere, lîngă un mănunchi de paie pentru legat, un om de care fugeau negrii.

Ne-am apropiat apoi de Sir Charles, care nu s-a ridicat la venirea noastră, scuzîndu-se printr-un gest că genunchii sînt de vină ; a dat mîna cu mine peste umărul stîng și clipea în lumina apusului ; avea, ca de obicei, aerul unui șoarece, de data aceasta un șoarece de cîmp pe lîngă paiele și florile sale.

M-a surprins marea libertate de mișcare a membrilor familiei în casa guvernatorului. Ne-am așezat într-o cameră ce dădea spre terasă. O mică procesiune triumfală de copii șerpuia fără încetare printre stîlpi, făcînd mare gălăgie și nemanifestînd nici un respect față de Sir Charles, care ședea, tăcut, în smock-ul de grădină, pe un scaun de trestie. Cînd deschidea gura, el nu exprima decît cele mai simple lucruri. Printre copii am observat o mică negresă. Nimeni nu-i dojenea pe

cei mici că țipă prea tare, nici chiar Miss Hosier, o doamnă înaltă și uscățivă de vreo cincizeci și cinci de ani, cu o perucă dreaptă, castanie și dinții ca grebla. Era osoasă, subțire, și foarte mioapă — mi s-a părut întîi că din mîndrie se face a nu mă recunoaște. Cînd mi-a pus o întrebare despre teatrele londoneze pe un ton extrem de umil, mi-am dat seama cam ce gîndește despre mine.

Copiii s-au întors înăuntru la o vreme, ba au și cîntat și erau să-l facă pe însuși Sir Charles Hovenden Walker să se prăbușească definitiv în scaunul său, cu zîmbetul pietrificat într-o linie fără înțeles, spectrală, care ar fi putut apărea pe figura unui gnom rătăcit printre oameni, ales guvernator al Jamaicăi și totuși copiii îl înțelegeau foarte bine, îl considerau de-al lor.

Soarele scăpătase, trebuia să mă duc și eu ; aveam în față un drum de o jumătate de oră călare. Dar nu puteam pleca. Mă lăsasem în voia unui atît de irezistibil laisser aller, încît dacă mi s-ar fi oferit găzduire în noaptea aceea n-aș fi șovăit să rămîn, făcînd-o astfel pe Catherine să mă aștepte degeaba cu masa. Însă Lady Jane, care trona în spatele tăvii cu ceai, arăta obosită și cînd am încercat să-i prind privirea, ea a strîns pleoapele ca să mă facă să înțeleg că-i e somn. Și eu tot nu mă ridicam. Simțeam că sînt obligați cu adevărat să mă ducă acasă pe brațe moi, într-o dulce procesiune de copii și Miss Hosier și servitori negri și portulaca. Dar unde și-ar fi găsit locul Lady Jane într-o asemenea procesiune, asta încă nu stabilisem.

IX

Crăciunul în Jamaica este vremea cînd africanii își pun măști. La tropice gîsca de Crăciun și budinca de prune cad greu la stomac. În Jamaica n-ai să vezi molid sau brad, deși la munte acești arbori ar putea să crească perfect, după părerea unora. Poate că într-o bună zi are să se serbeze și pe insula Jamaicăi un Crăciun tradițional, dar deocamdată, negrii se maschează, chiuie, joacă, umblă pe străzi cu coarne și tigve pe care întind patru corzi, negri botezați și nebotezați, negri comandeli și negri angolezi, senegalezi, cottawoozi, nemaideosebindu-se în larma și scandalul ce se iscă. Autoritățile tolerează situația. Serbarea e udată din belșug cu niște poșircă de rom pe care-l beau negrii și reversul ei foarte civilizat este balul dat de guvernator. Dar poate că și veselia negrilor nu e decît o imitație a sentimentelor sărbătorești ale englezilor, și poate că nici balul domnilor nu e altceva decît o Marți a Spovedaniei amînată, fiindcă zahărul nu permite celebrarea sărbătorii în februarie. Amînarea putem s-o punem cu destulă siguranță pe seama primilor coloniști, pirați sau nepirați. În vechiul Port Royal, centru al piraților, tot anul se țineau sărbătorile ca la Veneția, așa că nu se făcea nimic serios. Observ că la Port Royal negrii nu intră mascați în biserică. Mi-ar fi făcut mare plăcere să-l văd pe

preotul John Bradshaw, pe care mi-a fost dat să-l ascult de Ziua Darurilor, cu mască pe faţă, dar poate că nici aşa n-ar fi reuşit să surprindă altceva decît o nouă dovadă a caracteristicilor animale.

Consecinţa acestui fapt era că, în ziua balului de Crăciun, toate casele rămîneau pustii, de parcă le-ar fi blestemat un vrăjitor. Negrii erau pur şi simplu plecaţi cu toţii. Aşa că nu aveam cine ştie ce la masă şi trebuia să ne servim singuri, ceea ce creea nesfîrşite greutăţi mai ales pentru fete. Ele se ocupau, dealtfel, toată ziua de rochiile pentru balul mascat. Am ajuns şi eu pînă la urmă să fac nişte cumpărături absolut necesare fetelor şi, ca răsplată, am căpătat permisiunea de a intra în „cabina actorilor", în odaia unde se făcea costumaţia. Acolo, Catherine, care după obiceiul celor mai multe femei măritate nu se mai masca, făcea un lucru care mă puteam aştepta din partea ei, cu temperamentul pe care-l avea : înfigea ace de jur împrejur în Sarah deghizată în Pierrette şi Dorothy — colombină. O femeie cu ochi ca ai lui Catherine nu putea să nu înţepe. Victimele nu ţipau, ci rîdeau neajutorate şi se uitau la mine. Trebuie să spun că erau foarte drăgălaşe, chiar şi Sarah, dar pentru mine nu erau altceva decît fiinţele pe care în copilărie le văzusem îmbrăcate şi mai sumar, astfel încît m-am întors pe călcîie şi am plecat din odaie fluierînd. M-am dus şi mi-am probat dominoul pe care mi-l pregătiseră, o vechitură cîrpită de-a lui Thomas, care nici el nu se mai amesteca în joaca asta. În cameră la mine am găsit-o pe mititica de Mary. Aşa că mi-am tras dominoul peste haine şi-am început să dansez în faţa ei în felul negrilor, cu buza de jos lăsată. Rîdea în hohote, dar cînd a devenit iar prea sentimentală, am împins-o pe sală.

Probabil că purtarea ciudată a lui Mary Ballard în ziua aceea era legată de pretenţiile pe care le ridica faţă de Ballard în chestiunea cu Richard Cargill ; asta am observat mai tîrziu, dar cred că celelalte neamuri nu mai aveau nici o îndoială. După împăcarea dintre noi doi, Ballard a început să vină foarte des pe acolo, pe la Thomas, iar Mary Ballard avea mare grijă ca el să rămînă la ea în odaie, încît Ballard era obligat să intre la maică-sa şi să o salute. Stătea cu ea cel puţin un sfert de oră şi ieşea palid, în grabă, cu vocea la înălţime de tenor, dovada cea mai clară că îşi pierduse siguranţa de sine. A-l îndemna pe Ballard la crimă mi se părea de două ori un lucru reprobabil ; dar, în fond, ce mă privea pe mine ? Pe mine mă interesau doar crimele pe care le şi săvîrşise şi acestora nu le venea rîndul decît după Westmoreland. E adevărat că aveam de gînd să-l previn pe Cargill cu prilejul vizitei la Colebeck Castle, adică la cîteva zile după aceea. Oricum, bătrîna era inabordabilă pe data de 27 decembrie, vorbea singură, ne fixa fără să ne vadă şi nu mînca aproape nimic, iar părul îi ajunsese într-o stare pe care ai fi putut-o considera fără prea multă greutate un gen de constumaţie. La început am crezut că era modul ei de a protesta la distracţiile noastre uşuratice, care pentru ea mai însemnau şi neplăcerea de a rămîne fără sclave la dispoziţie ; dar, pînă la urmă, s-a dovedit că nu era vorba de asta ; ea se arăta mai puţin convenţională în concepţiile despre viaţă decît Catherine şi decît fetele, ceea ce constituia una din trăsăturile admirabile ale bătrînei. Pînă la urmă am considerat că mă puteam înţelege perfect cu ea. Nu-mi făcea mărturisiri mai mult decît celorlalţi, dar jucam

cărţi, îi ziceam „verişoară", ceea ce părea să-i facă plăcere şi odată am ajuns chiar să-i citesc pasaje dintr-un Weekly Jamaica Courant. Înainte de plecare la bal am fost trimis ca delegat din partea celorlalţi s-o sfătuiesc să se ducă la culcare devreme, să înghită puţin suc de trestie (leac pentru toate bolile de pe insulă) şi să nu se nelinişteascǎ dacă ne întoarcem abia spre ziuă. O bătrînă sclavă rămînea să aibă grijă de ea.

Am plecat în trăsuri cu torţe, plini de însufleţire. Mă întrebam dacă Dorothy se consolase cu nereuşita logodnei noastre, căci părea mai veselă chiar decît Sarah şi cu mult mai mult decît Catherine, care în asemenea prilejuri era copleşită de responsabilitatea găsirii unor soţi pentru cele două fete. De o vreme fusese foarte rece faţă de mine, deşi la cea mai mică provocare îmi trimitea priviri intense, arzătoare, pline de înţelegere, ceea ce nu însemna mare lucru din partea-i. Thomas, la rîndul lui îşi juca rolul de pater familias sociabil ; vorbea puţin, dar cînd deschidea gura parcă avea numai zahăr între buze, aşa cum fac oamenii cînd hrănesc păsări mici de colivie. Cred că renunţase şi el demult la ideea logodnei şi poate era chiar mai bucuros aşa, că nu-l mai cicălea atîta Catherine. Obiectiv şi fără ranchiună, mă ştersese din registru ca prost platnic. Dar sînt convins că nu m-ar fi ajutat niciodată cu adevărat, sau nu mai mult decît pe Ballard, căruia îi dădea bani doar pentru că Ballard, dacă ar fi ajuns să-i fie dator, cu siguranţă l-ar fi duşmănit. Thomas nu avea să mai joace nici un rol în povestea mea, în caz că jucase vreodată, aşa că aici închei socotelile cu el.

Sala cea mare de la Hunt's Gardens se şi aglomerase pînă la sosirea noastră. Se vedeau mai puţine costume decît m-aş fi aşteptat, încît eu băteam la ochi şi aşa, în vechiul domino. Cu prima ocazie am şi scos costumul de pe mine. Erau îmbrăcaţi în haine obişnuite mai ales cei veniţi de prin alte părţi ale insulei, care-şi petreceau săptămîna Crăciunului la Spanish Town sau Kingston. Nu purta nimeni mască. Nişte mulatre în costume ţipătoare se plimbau de colo-colo ; era şi un tînăr bolnav de lepră, se spunea, de la Dry Harbour, care-şi pusese un nas fals ; în rest nu se vedeau decît Pierrette şi Colombine, două din ele fiind Sarah şi Dorothy, un singur domino şi un Pierrot (adevăratul, autenticul Pierrot, prietenul meu Billy, pe care l-am văzut cînd ne căutam nişte locuri pentru micul concert, nu era costumat şi se rezemase de un stîlp). Nimeni nu părea să se aventureze dincolo de schema Pierrette-Colombina ; mai tîrziu am auzit că era un evreu la Spanish Town care făcea negoţ cu aceste costume şi-şi arunca în sus mîinile de mirare, dacă-i cereai vreun costum spaniol sau maur. Militarii erau în uniformă, membri şi deputaţii Consiliului şi chiar oameni necăsătoriţi ca Ballard Beckford sau Nicholas Aylmer păreau să creadă că nu este de demnitatea lor să se deghizeze în vreun fel. Apăreau mereu costume care atrăgeau atenţia fie prin îndrăzneală, fie datorită identităţii femeii sau bărbatului respectiv, astfel că oaspeţii seratei păreau să se fi împărţit în două partide : publicul şi cei care „se arătau", între care deosebirea nu era foarte clară, mai ales la cei tineri, fiindcă se petreceau la mulţi schimbări de genul celei pe care o făcusem şi eu, din jenă. Unii mergeau să danseze într-un domino, de exemplu şi la sfîrşitul dansului îşi scoteau costumul ; alţii dansau cu dominoul pe braţ şi-l înfăşurau pe după gît ca pe un şal

cînd ieşeau pe terasă cu paharele lor, să ia o gură de aer.

Deocamdată nu se dansa. Kingston şi Spanish Town aveau cîţiva muzicanţi buni şi cum muzica are multă căutare la mulatri, toată lumea s-a aşezat fără să protesteze la mesele puse în semicerc dinaintea unei estrade. Am observat că erau rezervate o mulţime de scaune, de fapt toate scaunele din primele rînduri. Celelalte locuri s-au ocupat curînd. Mulţi din musafirii mai puţin exaltaţi s-au oprit pe lîngă stîlpi, care erau şi ei destul de aproape de estradă, şi pentru că nu reuşeam să văd un loc liber decît la o masă de mulatri şi nici n-aveam chef să descopăr dacă nu-mi fusese cumva rezervat un loc, m-am aşezat lîngă mulatrii aceia. Stăteam în faţă şi-i vedeam perfect pe demnitari, printre care Amiralul comandant de escadrilă Herbert Chalover Ogle, un bărbat înalt, cu nasul mare, care-şi freca mereu mîinile, guvernatorul, Miss Hosier, primul judecător, alţii de genul ăsta şi, în sfîrşit, Lady Jane, îmbrăcată obişnuit de data aceasta, deşi avea o rochie foarte decoltată. Dar nu-mi puteam da seama ce se vorbeşte în rîndurile din faţă, astfel că incidentul care a avut loc puţin timp înainte de ridicarea arcuşurilor în orchestra violoniştilor plantatori s-a desfăşurat în faţa ochilor mei ca o pantomimă.

Iată cum a început : toată lumea se aşezase, doar Edward Manning îşi mai căuta un loc în rîndul al doilea. Mergea agitat încolo şi încoace, pe urmă se lumină la faţă şi zîmbind stînjenit, îşi făcu drum spre o masă care era totuşi ocupată complet, din cîte puteam să-mi dau seama. Ajuns mai aproape şi-a dat şi el seama că n-are unde să se aşeze şi a făcut un gest neajutorat. Ridicîndu-mă pe vîrfuri, am descoperit că

la masa respectivă stăteau alături Ballard şi Elizabeth. Elizabeth îi spuse ceva lui Manning, el se retrase dezamăgit şi, cu o nouă speranţă, îi făcu semn negrului în livrea care le arătase oaspeţilor locurile şi acuma-i indica aceeaşi masă, cu un gest larg al braţului, sclipind din dinţi şi foarte sigur de sine, Manning rămase pe loc şi-i întrebă pe Elizabeth şi pe Ballard din ochi ; Ballard se întoarse şi-i arătă cartea de vizită fixată pe spetează ; negrul îl îndrepta pe Manning mereu spre aceeaşi masă. Neînţelegerea era cu atît mai neplăcută, cu cît se dăduse seamnalul de începere, violoniştii se uitau urît în sală, unul dintre ei se şi strîmbă observînd că iar sînt în joc Ballard şi Manning ; poate de aceea persoanele din rîndul întîi, după ce şi-au întors o clipă capul, au început să întoarcă paginile programului cu cea mai mare atenţie. Nimeni nu lua în seamă mîna ridicată a cuiva din rîndul al treilea, care, după cum s-a aflat mai tîrziu, descoperise un loc cu numele lui Edward Manning ; dealtfel scaunul îl luase demult altcineva. Nimic nu anunţa un scandal între Ballard şi Manning. Cei doi nu mai rîdeau — şi asta se datora doar situaţiei penibile ce se crease. Au ieşit amîndoi dintre rînduri cu capul vîrît între umeri ca nişte hoţi de buzunare prinşi asupra faptului, care încercau să se aranjeze cu servitorul. Se apropiaseră în grabă alţi cîţiva slujitori în livrea, unul se apropie de masa lui Elizabeth ca să vadă cartea de vizită (negrii nu ştiu niciodată să se poarte cu tact în asemenea ocazii), ceilalţi vorbeau între ei cu sufletul la gură, iar Ballard şi Manning se uitau cînd unul la celălalt, cînd la slujitorii nedumeriţi. Şi nu rămăseseră singuri. Oaspeţii de mai mică importanţă de pe lîngă ei păreau să se bage în vorbă, fără nici o reţinere, cu

sfaturi prin care, înţelegeam după gesturi, îi invitau pe cei doi candidaţi la locul de lîngă Elizabeth să le urmeze exemplul şi să asculte muzica rezemaţi de cîte un stîlp. Poate că aşa s-ar fi şi întîmplat dacă Billy Pierrot nu şi-ar fi iţit de nu ştiu unde capul lui de găină şi nu i-ar fi dat lui Ballard o palmă, fără nici un avertisment. Ballard se clătină pe picioare dar, se ţinu tare; îşi şterse obrazul; îşi recăpătă îndată stăpînirea de sine, îl apucă pe Manning de braţ şi îl trase afară din agitaţia aceea. Billy a fost îndepărtat de privitori cu multă blîndeţe, fiindcă Ballard nu era simpatizat de nimeni de cînd Manning luase atitudine împotriva lui, cu toate că Ballard îl lăsa în pace pe Manning de o vreme — şi nu numai pe Manning, ci şi pe Billy Pierrot. N-am priceput niciodată ce l-a apucat pe Billy, dar poate îşi închipuia că a asistat la o ceartă violentă şi dorea să-şi apere stăpînul. Oricum s-a răzbunat şi pentru insultele pe care le înghiţise el înainte şi nimeni din cei ce cunoşteau faptele nu i-a luat-o în nume de rău. Spanish Town, adică reprezentanţii din rîndul întîi arătau oarecare neplăcere, colţurile gurii li se lăsaseră în jos şi ridicau din umeri, fără voie bună, dar curînd s-a reinstalat calmul şi muzica a început. Lady Jane, la care eram foarte atent, n-a întors capul nici măcar o dată. Cît despre persoanele afectate, Elizabeth a rămas unde se afla, cu un scaun gol alături, iar Manning şi Ballard au stat în picioare unul lîngă celălalt cît a durat piesa muzicală, cu lungile ei meandre; zîmbeau senin amîndoi, de parc-ar fi vrut să arate că sînt cei mai buni fraţi din lume; dar lui Ballard îi rămăsese urma roşie pe faţă şi pînă să înceapă balul el şi dispăruse. Mai tîrziu am auzit că numele meu era trecut pe un scaun

tot de la masa lui Ballard şi Elizabeth; nu ştiu cine s-o fi aşezat pe locul meu.

În primul ceas, nu s-a petrecut nimic deosebit. Cum dansez destul de prost, am continuat să privesc de la distanţă şi mă amuzau copios încercările Catherinei de a le apropia pe Dorothy şi Sarah de tineri potriviţi lor.

Într-adevăr, cum erau mult mai mulţi bărbaţi decît femei, verişoarele mele dansau tot timpul. Lumea era expansivă, mai ales după menuet, care s-a dansat prost, cu plictis şi grimase ironice. A venit apoi rîndul dansurilor populare, cînd s-a dezlănţuit un adevărat vîrtej şi oamenii se izbeau intenţionat unii de alţii. În amintirea mea, balul acesta a rămas ca o apoteoză cu mulatrele rîzînd în hohote, înnebunite de pofta de a dansa, cu răcoritoare şi admiratori; sîngele de negru îi împingea la cele mai năstruşnice mişcări, în special cînd dansau între ei. Cîteodată băteau din palme în tactul muzicii, dar asta dădea un aer prea spaniol şi se auzeau din toate părţile exclamaţii de protest.

Cei mai mulţi oficiali şi militari superiori stăteau, cu doamnele lor, la o masă pusă într-un colţ. Lady Jane nu se afla printre ei şi cum n-o vedeam nici la dans, n-am putut presupune decît că se retrăsese, împreună cu guvernatorul şi cu Miss Hosier. Totuşi, îmi aminteam că la menuet participase şi Lady Jane. Dezamăgirea a reuşit să trezească în mine un dor mai profund decît o întîlnire, o discuţie, sau chiar o strîngere de mînă. N-am încetat nici o clipă să mă gîndesc la ea de Crăciunul acela, un vis plăcut, fără nici o intenţie practică, aeriene şi melancolice bătăi de aripă ale imaginaţiei, prin care înfigeam necesarele cuie ale imperativelor din aceste direcţii: „Are patruzeci şi doi de ani". „Este Lady Jane Hovenden Walker" sau

„Ar putea să-mi fie și mamă". Dar prima idee îmi aducea în minte superba izbucnire de furie, a doua conținea numele ei, deci pe ea însăși, ruptă de conexiuni familiare și a treia... Nu, dacă mi-ar fi fost mamă, n-aș fi putut avea față de ea astfel de sentimente. Și atunci marea pasăre și-a văzut de drum. Nu pot spune că erau impulsuri violente, o chemare irezistibilă, mă purtam față de ea cum n-o mai făcuse nici un bărbat din toată Jamaica, erau propriile ei cuvinte ! Îmi repetam de multe ori. „Aș trece și prin foc pentru ea", dar aceea pentru care s-ar arunca un bărbat în foc ar trebui să fie acolo, de față, iar ea lipsea.

Tocmai începea un nou dans, cînd am simțit că mă atinge cineva pe umăr. Întîi am crezut că e Aylmer, pe care-l văzusem chiar atunci în apropiere, stînd de vorbă cu niște mulatre îmbrăcate în culori vesele ; nu-mi inspirau prea multă încredere fetele alea. Dar Aylmer rămăsese tot acolo, prea gras ca să poată dansa. Cine mă trăgea de mînecă ? Preotul din Port Antonio, dl. Ferndale, dl. James Ferndale.

— Salut, Jim, exclamai eu.

— A fost bătaie, mă anunță el pe un ton de reproș, cu fața lungă.

— Ai întîrziat, zisei.

— Așa întîrzii eu întotdeauna, se plînse el. Se bat cînd nu mă aflu de față, iar dacă vin și eu, în sfîrșit, tocmai atunci se lasă despărțiți.

— Dumneata nu te bați niciodată ? Asta ar fi cea mai bună soluție.

— Hai să bem ceva, mă invită el.

Îl refuzai. Doream să rămîn la locul meu, să pot vedea totul, să nu pierd nici o ocazie. Dansul era aprins și se îngrămădiseră mulți pe ring. Deodată am văzut-o

(și-am simțit că-mi stă inima) pe Lady Jane ; dansa și ea, mascată. Dar ce costum avea ! Întîi am crezut că era travestită în bărbat. Comentariile asupra acestui fenomen și începuseră să se audă în grupul lui Aylmer. Peste părul blond-roșcat își pusese o pălărie mare de fetru. Avea o pereche de pantaloni negri pînă la genunchi și o haină albastră decolorată îmbrăcată peste o bluză albă încheiată strîns pînă sus ; în mîna dreaptă ținea un pistol. Avea și alte arme, numai sabie n-avea, sabie nu...

— Trebuie să bei ceva, mă înghionti preotul din San Antonio. Aici înghiți atîta praf... Ah, ia te uită, dar asta-i minunea minunilor, amfitrioana noastră și-a pus echipament de corsar — vai, ce-mi merge la inimă treaba asta ! Și vezi că dansează cu amiralul, o tovărășie clasa-ntîi.

Într-adevăr, partenerul de dans al lui Lady Jane era comandantul Chaloner Ogle. Înaltul amiral părea să joace cu plăcere rolul care-i era atribuit. Ea luase conducerea dansului, ea comanda — și dansa excepțional. Cum apăruseră și alte costume deosebite pe ringul de dans pînă în clipa aceea, costumația gazdei nu a produs emoția la care m-am așteptat eu, văzînd-o travestită. Dar, oricum, rămînea singura femeie care îndrăznise să se arate în costum de corsar, după opinia cîrcotașului nostru amic de la Port Antonio... Așa și era, corsar, în adevăr. Iar corsar nu însemna pirat. Colonelul Guthrie nu mă prea luminase în această privință. Lady Jane juca în fața mea ca un pirat, dumnezeule, nu reprezenta un bărbat, ci o femeie care se travestise de-a binelea, o întruchipa pe Anne Bonney, ce sfruntare ! Fiindcă deși nu s-a uitat nici o clipă în direcția mea, n-aveam nici o îndoială că se îmbră-

case în costumul acela numai şi numai pentru mine. Era în posesia cărţii lui Johnson. Era în posesia portretului lui Anne Bonney. Guvernatorul îi spusese totul ; ce prost fusesem să nu-l rog să păstreze secretul. Oare cui mă mai spusese guvernatorul ? Cine mai ştia că ea se înfăţişează în chip de corsar, un pirat propriu-zis ?... De fapt nu era asta treaba cea mai rea. Doar nu se afla la mijloc o taină importantă care ar fi putut să iasă astfel la iveală, în fond nu era nici un fel de secret, cu toate că din respect faţă de mine însumi nu făcusem confesiuni în sensul acesta decît temnicerului Mulcahy şi guvernatorului. Nu, mai rău decît posibilitatea acestei dezvăluiri mi se părea faptul că Sir Charles îi spusese ce-am vorbit cu el şi, mai mult, că ea îi povestise totul despre flirt-ul meu grăbit, despre furia şi zeflemeaua mea, despre leşinul prefăcut şi confesiunile mele. Şi în schimb el o informase, credeam eu, despre Anne Bonney. Probabil că şi-au bătut joc amîndoi de mine în cancelaria aceea cafenie, funebră, or fi rîs amîndoi de fanteziile mucosului de la Oxford, după cum îmi zisese Ballard pe bună dreptate, ce presupuneri or fi făcut şi cum or fi clătinat din cap şi el şi ea. Iar eu care crezusem că femeia aceasta e excepţional de sinceră ! Femeia aceasta făcea din mine, cu atîta uşurătate, un nătărău şi mă tachina în ce aveam mai sfînt, fiindcă amintirea aceea era pentru mine lucrul cel mai sfînt chiar dacă nu mă gîndeam acolo în fiecare zi, chiar dacă imaginea, prin ea însăşi vagă, se ştersese considerabil din pricina multelor griji pe care le aveam în blestemata de insulă...

Imaginea era ştearsă, este adevărat, dar la fel de adevărat e că se putea trezi la viaţă în orice clipă ; mi-am dat seama că lucrurile stau aşa în vreme ce

priveam înnebunit şi schimbam mecanic butade cu dl. Ferndale.

Nu se punea problema că ar fi semănat cu Anne Bonney. Era mult mai masivă (deşi se strînsese bine în corset, pentru ca să evite pe cît posibil ridicolul) şi nu avea nici aceeaşi culoare de păr. Figura din portret era mai fin cizelată, aproape eterică în comparaţie cu a lui Lady Jane, cu nasul ei cîrn, obraznic, bărbia greoaie şi fruntea lată. Dar una dintre iluzii se repeta într-un mod inegalabil : mişcarea de rotire, pe care fantezia mea o atribuia siluetei din gravură şi pe care o repeta mereu Lady Jane în timpul dansului, cu mîna dreaptă întinsă exact ca acolo. Lucrul cel mai neverosimil devenea aici realitate : punctul principal de corespondenţă (lăsînd la o parte costumul, uşor de imitat) dintre portretul Annei Bonney şi această apariţie — ceea ce numai eu observasem, şi nimeni altul — era pistolul care se rotea jucăuş şi ucigaş pe linia orizontului. Ironie a contrastelor, amiralul cu care ea rîdea şi glumea apucă foarte prudent arma, o pereche de dansatori se îndepărtă, mînată în joacă de groaza instrumentului ucigaş îndreptat nu spre orizont, ci spre ghirlandele de flori care atîrnau din tavan, legănîndu-se uşor.

M-am trezit din perplexitate abia cînd Aylmer începea să calculeze cu voce tare posibilităţile unui adversar bine înarmat de a da o lovitură reuşită unei luptătoare atît de bine hrănite.

— Te referi la amfitrioana noastră, domnule Aylmer ? exclamai eu iritat.

Mulatrele se opriră din rîs şi priviră alarmate în jur. Aylmer mă studie din cap pînă-n picioare şi trase concluzia, pentru fete :

— Nu mușcă, dragele mele.

— Dac-aș fi o javră ca dumneata, de mult m-aș fi agățat de pantalonii ăia pe care ți i-ai pus, îl înștiințai eu cu dispreț și-i întorsei spatele, fără să mai iau în seamă șoapta alarmată a lui Ferndale care vedea încă o dată pierzîndu-se șansa vieții sale.

Ne-am dus amîndoi într-o cămăruță laterală și am băut ; eu dădeam pe gît pahar după pahar. Am găsit tocmai atunci prilejul să-i spun lui Ferndale ce impresie am despre el. Mă simțeam atît de dezamăgit, atît de nenorocos, încît i-am schițat un portret pentru care singur pozase. Portretul pe care i l-am făcut nu era doar inexact, ci și o nedreptate față de amabilitatea lui și de stropul de sînge piraterese care-l făcea să tînjească după aventură. I-am spus că-l credeam un pozeur, unul care se rușina de chemarea sa și se afișa ca adevărat luptător, fără să fi luptat niciodată. Pentru asta își sacrifica chiar și prieteniile, ar fi fost de exemplu în stare să valseze de bucurie dintr-un capăt în altul al sălii de bal dacă ar fi văzut că Nicholas Aylmer, renumit pentru marea lui vigoare fizică, mi-ar fi rupt gîtul. Sau ar fi fost în stare el, Ferndale, să mă ajute cumva ? Poate, zise el, poate. I-am spus atunci că minte, că era nu numai laș, dar și mincinos pe deasupra, că avea un suflet de sclav și altele asemenea. Apoi am tăcut amîndoi o vreme și eu beam, beam mereu...

— Nu mă-nțelegi, începu el în sfîrșit, mi-am pierdut soția.

— E lucrul cel mai bun care putea să ți se-ntîmple, spusei eu în silă și ridicai paharul. Femeile au aceeași fire nedemnă de încredere ca și dumneata ; ele se bucură de ceea ce noi bărbații am dobîndit fără să ridice un deget măcar, ele ne fură gîndurile, amintirile

de tinerețe, trăiesc pe seama noastră, din viața noastră și pe urmă rîd de noi pe la spate. Tare ți-aș dori să te trezești cu sclavii răsculați, Jimmy.

— Am avut parte și pîn-acum, oftă el.

— Și ?

— A venit miliția, a împușcat o sută din ei, iar eu am zăcut bolnav de febră de mlaștină.

Conversația noastră a mai durat o vreme. I-am ținut o lecție de parc-ar fi fost școlar, deși trebuie să fi avut cu vreo douăzeci de ani mai mult ca mine, dar m-a luat în serios și s-a apărat sincer, cu entuziasm chiar. Rămăsesem în apropierea intrării de la sala de dans ; camera noastră era aproape goală, perechile care se odihneau după dans ieșeau pe terasă.

— Crezi în Dumnezeu ? întrebai eu sever.

— Nu, zise el, dar Dumnezeu crede în mine. Trebuie să ne facem cu toții un drum prin viață și cînd țin predici, Dumnezeu crede în mine. Știi, Richard — predic destul de frumos.

— Bîlbîială de om beat, zisei eu. Îl știi pe Bradshaw ? Ce părere ai de el ?

— Un vampir, zise el.

— Dar nu face negoț cu sclavi, ca dumneata, comentai eu cu un rînjet drăcesc.

— Nu, zise, doar că eu nu fac negoț cu sclavi.

— Minți.

— Dumnezeu, comentă el misterios, e ca un corsar de-ăla bătrîn, care a întemeiat colonia asta și pe urmă a dispărut, cine știe unde. Au fost ei ticăloși, cei din vechime, dar puternici. Au cucerit totul, ne-au lăsat totul de-a gata. Acum lumea a rămas deșartă, pustie pe aici și la fel e peste tot. Se spune că pămîntul se rotește, însă Domnul îl face să se rotească ; El nu se

învîrte odată cu pămîntul, şi nici o clipă nu se uită dacă merge rău, dacă lumea a luat-o înapoi sau de-a curmezişul, sau...

— Ai auzit vreodată de femeile pirat, întrebai.

— Nu, niciodată, spuse el.

— Unde-ai fost...

— Îmi acordaţi dansul acesta, domnul Beckford ?

M-am întors brusc, în spatele meu se afla Lady Jane. Îmbrăcată ca la începutul serii, doar că-şi acoperise decolteul cu un voal subţire.

Se oprise acolo, sigură de sine, masivă şi autoritară, cu faţa toată destinsă într-un zîmbet amuzat. În păr îi sclipeau diamante ; îmbrăcămintea-i era foarte simplă. Mi-am dat seama că trebuia să mă ridic, pentru că mă aflam în faţa unei doamne. După mai multe încercări nereuşite de a apuca speteaza scaunului pe care şedeam, mi-am înfipt bine un picior în podea, sub scaun, m-am opintit şi am reuşit să mă ridic ; capul îmi zvîcnea şi aveam ochii înceţoşaţi.

— Trebuie să vă răpesc interlocutorul, domnule Ferndale, se scuză Lady Jane faţă de descendentul lui Sir Henry Morgan. Ferndale o privea cu multă atenţie. E dansul doamnelor şi eu mi-am pus toată nădejdea în dl. Beckford.

— Sînt beat, declarai eu morocănos.

— Ei, nu ! exclamă ea rîzînd, dar James Ferndale confirmă.

— Da, da, doamnă, e beat.

— Să-ncercăm totuşi, zise ea şi-şi înclină capul cu ochii închişi.

Am făcut cîţiva paşi spre ea, cu chiu cu vai.

— Nu pot dansa, eu... El e prietenul meu... i-l arătai pe Ferndale cu un gest teatral. Ferndale se ridicase şi el ; voiam să spun că nu-mi las prietenii la necaz şi mai ales nu un prieten ca Jimmy ; însă Ferndale nu era atît de beat ca mine, sau poate mai capabil să se stăpînească, m-a anticipat, a făcut o plecăciune în faţa lui Lady Jane, a bîiguit o scuză oarecare şi a păşit greoi în sala de dans, arătînd limpede că ne lasă singuri.

— Nu pot să dansez, repetai eu, şi cred că duhnesc a rom de la o poştă. Ai venit într-un moment nepotrivit, nepotrivit pentru dumneata, pentru etichetă...

Mă apucă de braţ.

— Atunci nu dansăm şi gata. Poate ieşim pe terasă ; aerul nopţii are să te înviorcze. Şi pe urmă mie nu-mi displace mirosul de rom, cîtă vreme nu e chiar ultima poşircă...

— O fi fost chiar poşircă, murmurai eu. În asemenea situaţii oamenii beau... Bagă de seamă, sînt cu mult mai beat decît îţi închipui.

— Prostii.

De-acum şi plecasem spre terasă, la braţul ei. Nu eram totuşi atît de beat pe cît credeam.

Afectarea de care-l acuzam pe pastor nu-mi era străină nici mie, fiindcă în afară de efectul romului, mă stăpînea nevoia de a protesta cît mai făţiş, de a mă opune, ca un proscris care nu cunoaşte altă cale decît o atitudine ursuză şi agresivă, cu glasul răguşit şi gesturi violente. Aerul curat m-a mai potolit — cel puţin ajunsesem să-mi dau seama că nu urmam calea cea mai potrivită pentru a-i arăta lui Lady Jane dezaprobarea mea. Pe lîngă terasă se plimbau cîţiva tineri, gesticulînd aprins, însă însoţitoarea mea cunoştea drumul şi mă conduse repede spre nişte poteci unde nu se mai vedea decît cerul atotputernic, scînte-

ictor și înstelat, iar aroma florilor acoperea parfumul discret al femeii care pășea alături de mine. Cînd m-a întrebat ce am de zis despre rom, am izbucnit pe loc, deși faptul că încetase atît de curînd să o imite pe Anne Bonney mă și împăcase, pe jumătate.

— De ce-ai îmbrăcat costumul ăla ? întrebai eu pe un ton provocator.

Ea se opri, desprinzîndu-se de brațul meu ; nu-i puteam distinge expresia feței.

— Nu ți-a plăcut ?

— Nu prea, bombănii eu, nu prea.

— Dar ce ai de obiectat ? întrebă ea și mă apucă iar de braț. Hai să mergem mai departe. Mă așteptam să-ți placă travestiul, de aceea te-am și invitat la dans acum, fiind dansul doamnelor — o gazdă-și poate permite mai multe decît ceilalți —, ca să aflu ce părere ai avut.

Am întrebat-o de ce se aștepta să-mi placă, iar ea îmi răspunse :

— Fiindcă mi-ai spus de nu știu cîte ori că nu poți suferi conversațiile, domnule Beckford. Și, pe urmă, mi s-a părut că ai preferințe pentru un anumit gen de haine, cărora le și dai nume foarte speciale. Mă și gîndeam că o să-i zici costumului ăstuia „cucută", de exemplu. Dar poate nu știi că pirateria e un subiect deosebit aici în Jamaica, datorită istoriei locale. Am găsit într-o carte de-a mea un portret foarte bun al unei femei pirat, una care a fost condamnată și ea aici la noi, în Jamaica. Poate știi cumva cartea ? A fost scrisă de Charles Johnson ; am primit-o la scurt timp după ce-am sosit în America.

— Da, întîmplător știu cartea ; dar nu-mi aduc aminte de ilustrația de care spui...

Abia mă țineam să nu-i cad de gît, așa de fericit, de recunoscător mă simțeam. Mă pripisem. Alegerea costumului fusese întîmplătoare ; trebuia să mă gîndesc de la început.

— Ei, asta-i. Am dansat cu amiralul, care-i de părere că am făcut o glumă formidabilă. Amiralul și soțul meu sînt singurii oameni mai presus de lege aici, pe insulă. Peste amiral nu mai sînt decît marinarii, cum se spune. Dar astă seară n-au fost și marinari de față. N-a avut cine să mă huiduiască. N-am fost dată afară din sală. N-a leșinat nici o doamnă. Și-acum începi tocmai dumneata, pe care credeam că ideea mea n-are să-l supere cu nimic !...

Ca să nu mă trădez cu cine știe ce bîiguială, n-am putut face altceva decît să mă opresc asupra cuvintelor ei ; din fericire am observat la timp că, într-un fel, cele spuse de ea se contraziceau :

— N-ai fost huiduită, desigur, dar ai provocat tot felul de remarci veninoase. Mi-a părut rău pentru că eu te respect pe dumneata. Poate mai bine dansai atunci cu mine decît cu Amiralul și n-aș mai fi auzit nimic. Și dacă acest costum a fost ales anume pentru mine...

— N-am spus asta, domnule Beckford !

— Da — și cel mai rău lucru este că nu-s în stare să dansez... Era gata-gata să-i dau una peste față lui Aylmer, umflatul ăla, zisei eu, rostind cuvintele cu multă mîndrie.

— Ai un temperament aprins, domnule Beckford, replică ea aspru. Apoi, cu un hohot batjocoritor. Sper că n-ai de gînd să te bați cu oricine mă consideră demnă de atenție. Ar fi cam mult.

— Am avut cele mai bune intenții.

— Poate chiar prea bune.

— Cu atît mai rău.

Am pășit mai departe, fără să mai spun nici un cuvînt, dar fără aerul că ne-am fi certat. Cum nu știam cît de mult se întinde Hunt's Gardens, aveam senzația că ne depărtasem foarte mult de clădirea principală. Privii din nou la stele, erau stăpîne absolute ale spațiului, astfel încît parcă mă luaseră și pe mine și mă purtau la mari distanțe de locul meu de baștină. Dar cînd am dat colțul spre o nouă potecă, iată conacul drept în fața noastră. De data aceasta ne apropiasem de casă dintr-o parte, astfel că nu se auzea decît foarte slab muzica și lămpile, candelabrele, nu se vedeau deloc ; însă oaspeții care ieșeau, care priveau înăuntru sau conversau între ei se vedeau cu atît mai bine, în lumina ce se proiecta dinăuntru. Unde stăteam noi era întuneric beznă. Nu mi-ar fi plăcut în nici un fel să apar în lumină la braț cu soția guvernatorului, așa de nepregătit, fără nici o tranziție. M-am gîndit să facem întîi un ocol și să intrăm după aceea, venind pe aleea luminată pînă departe. I-am transmis lui Lady Jane planul acesta și a fost de acord. Dar poate nu făcusem o asemenea propunere decît pentru a prelungi nițel plimbarea.

— M-ai trata exact ca pe bietul francez ! începui eu după ce pornisem iar, deși lui Aylmer i-am dat...

Ea tresări :

— O, tot acolo ai rămas ? Din punctul meu de vedere, povestea-i total încheiată.

— Dar nu vreau în nici un caz să mă-nțelegi greșit, insistai eu impetuos, sperînd să-i înfrîng rezistența înainte de a ajunge în aleea principală, fiindcă aleea principală chiar și dacă ar fi fost cufundată în bezna

cea mai adîncă, anunța oricum încheierea plimbării noastre, iar muzica de dans, care se auzea mult mai clar din punctul acesta, constituia de pe acum preludiul încheierii. Și pînă să-l aud pe Aylmer vorbind... urmai eu, ceea ce mi s-a părut dureros... și înainte de asta... costumul de pirat mi-a făcut o impresie neplăcută. Acum îmi dau seama de partea simpatică a lucrurilor, dar... da, hai să-ți spun : pentru mine ești atît de exclusiv femeie, atît de complet femeie, încît hainele acelea, chiar dacă reprezentau tot o femeie...

Cînd mi-a dat iar drumul de braț, am bănuit că iar se va dezlănțui într-o pornire de furie, mai ales fiindcă mi s-a părut c-o aud respirînd greu : În momentul acela nu aveam chef nici eu de așa ceva ; o ceartă mi s-ar fi părut eventual de dorit numai dacă aveam oceane întregi de timp pentru împăcare. Eram pe cale s-o mai lungesc cu explicațiile mele mincinoase, pe care începusem chiar să le cred, cînd Lady Jane și-a scos din corsaj batista și batista i-a căzut pe jos : se vedea ca prin ceață la picioarele noastre, albă, împăturită în genul unei scufii. Lady Jane aștepta, evident, ca eu să-i ridic batista. M-am aplecat cu prudență să nu pățesc ceva din pricina romului ; dar cînd m-am ridicat din nou, cu batista în mînă, Lady Jane și făcuse, în modul ei caracteristic, un pas spre mine. Deci ajunsesem foarte aproape unul de celălalt, cam dintr-o parte. Ea spuse pe un ton neutru, fără nici un tremur de emoție în glas :

— Ce mi-ar place să-ți sucesc puțin mințile, domnule Beckford, cu hainele alea piraterești.

În aceeași clipă aproape, după o serie de mișcări complicate, pe care nu mi le mai aduc bine aminte, m-a apucat de brațul stîng și m-a sucit spre ea (o fi

fost altfel, totuşi, cine ştie ?). Buzele noastre s-au întîlnit şi pe mine m-a copleşit o stare teribilă de ameţeală, în care sîngele gonea romul, astfel încît a trebuit s-o cuprind strîns în braţe pe Lady Jane, ca să nu cad din picioare. Şi ea mă prinsese ferm, prelungind sărutul indefinit. Acum, după săvîrşirea acelui sărut, cred că-i intuisem apropierea, dar asta n-a avut importanţă, fiindcă marile surprize, surprizele extraordinare îl impresionează mai profund pe omul care le aşteaptă oarecum, decît pe cel care nu are nici o idee că i s-ar putea întîmpla aşa ceva. Lady Jane era puţin mai înaltă decît mine, probabil mai musculoasă şi mă avea cu totul şi cu totul în puterea ei, deşi, natural, nu se punea în nici un fel problema că m-ar sili la vreun lucru împotriva voinţei mele. Ridicîndu-mi pleoapele am observat sclipirea diamantelor din părul ei, în prelungirea stelelor. Momentul a durat nespus de mult. Cînd am încercat să-i prind mîna pe furiş şi-a tras-o înapoi.

— De ce nu ? am bîiguit eu.

— E suficient o dată, zise ea blînd şi-mi adună mîinile la spate cu o mişcare îndemînatică. Oare se referea la petrecere ?

— Romul, şoptii eu iar.

Nu-mi făceam eu probleme în privinţa romului. Cu Lady Jane mă simţeam în totală siguranţă. Ea-mi spuse în şoaptă că toată povestea e o nebunie ; apoi se depărtă de mine, mă trase la ea într-un impuls de moment, un gest pe care l-ai fi putut numi de fetişcană în comparaţie cu atitudinea voluntară, aproape inflexibilă, care se tradusese monumental în sărutul acela nesfîrşit. Apoi zise în grabă, cu mîinile ridicate la coafură :

— Am crezut c-o să-ţi fie mai teamă de mine, domnule Beckford. E timpul să ne întoarcem ; cred că lipsim de trei dansuri.

— Cînd te mai pot vedea ? încercînd zadarnic s-o prind iar de mînă.

Nu-mi răspunse. Cum ne întorceam agale spre clădirea principală, abia mă stăpîneam să n-o privesc fără încetare. Un aer de oboseală se desprindea din expresia gurii ei, umbre grele o înconjurau, avea pleoapele umflate şi lumina-i făcea nasul să pară un volum proeminent, diform. Doar fruntea rămăsese desenată în linii pline de distincţie. Şi deasupra, părul roşu ; era faţa reuşită a unei incendiatoare căreia nu i-a reuşit încercarea şi acum îşi reia locul în mulţime cu paşi repezi, obişnuiţi. Aşa văd eu lucrurile acum. O figură misterioasă, rău prevestitoare, fără teamă, dar şi fără reţineri, fără Dumnezeu şi fără lege, o faţă care nu mai era tînără, ci ajunsă la marginea amărăciunii, pe care nu o tempera decît o bunătate sufletească instinctivă ce se putea converti în senzualitate, la nevoie, sub controlul unei voinţe călite. Impresiile acestea nu le aveam în momentul respectiv, fiindcă atunci nu făceam decît să-i sorb imaginea aşa cum îi sorbisem şi sărutul, într-o stare de absolută orbire. Dar, fără să-mi dau seama, o vedeam totuşi exact aşa cum era. Memoria mea îi păstrează chipul cu fidelitate, astfel încît îl pot regăsi ca în filele unei cărţi, măsurîndu-mi astfel iubirea care a rămas credincioasă acestui chip tulburător, prea rar văzut la vremea şederii mele în Jamaica. Iar apoi, fericită întîlnire dintre aparenţă şi realitate, în lumina deplină m-a ajuns rîsul ei, rîsul ei feminin atît de plin de vitalitate, care a rămas în mine deşi m-am deprins să nu-l idealizez şi pe

care de atunci nu l-am mai descoperit decît la statuile de zeițe grecești, rîsul larg, solar, majestuos, lin, lipsit de cochetărie sau de ironie, un rîs căruia dacă îi asociezi și niște buze pline, ai s-o vezi ca aievea pe Lady Jane Hovenden Walker. Figura ei nu era făcută pentru întuneric — de lucrul acesta aveam să-mi dau seama mai tîrziu.

— O să-ți fac o vizită la Westmoreland, zise ea. Pînă atunci să nu încerci nimic. Contez pe dumneata. Ei, acum avem amîndoi la ce să ne gîndim.

Niște fete se uitau la noi peste umăr, cum ne apropiam ; dar cred că nici măcar unul care ne-ar fi văzut plecînd împreună nu și-ar fi închipuit că se petrecuse ceva deosebit între noi. Aș fi dorit imens să-i fac o declarație lui Lady Jane, să-i spun că o ador sau că-i sînt sclav, însă apropierea de musafirii care ieșiseră să se înviorеze în răcoarea nopții m-a împiedicat să pun pecetea, după cum se obișnuiește, pe un lucru care nu are nevoie să fie nicicum pecetluit.

La intrare am dat de Dorothy, în costumul ei de colombină. Am observat-o prea tîrziu ca s-o mai pot saluta. Dar în schimb am observat cît e de palidă, cu privirea ațintită în bezna nopții. Emoții ca aceea provocată mie de sărutul lui Lady Jane Hovenden Walker fac omul mărinimos ; dar n-a fost singurul motiv pentru care mi s-a făcut milă cu adevărat de Dorothy — o milă pe care mi-au provocat-o mai degrabă atitudinea și costumul ei decît starea mea de spirit. Stătea pierdută acolo, ca un obiect, o păpușă bălțată, moartă dar nu fără de viață, ba parcă dimpotrivă, prea plină de viață din cauza însușirilor ei naturale. Mila mea era sentimentul pe care-l ai față de un animal care nu poate vorbi și e silit să îndeplinească totuși un rol

omenesc, într-un patetic travesti. Lady Jane îmi urmărise privirea și păru să-mi ghicească gîndurile, ceea ce am apreciat întotdeauna la ea.

Mi-am luat rămas bun de la ea cu o plecăciune și m-am apropiat iute de verișoara mea. Se vedea numaidecît că-i bolnavă, era de o nefirească paloare.

— Dorothy, strigai eu. Ce-i cu tine ?

— Oh, tu ești Richard ? zise ea calm. Cred că am febră. Nimic special. Am mai avut eu și altă dată.

— Și stai așa aici... Nu vrei să te conduc înăuntru ? S-o chem pe Catherine sau pe Sarah ?

— Cel mai bine ar fi, probabil, să mă duc acasă.

Privea drept înainte în bezna nopții, cu ochii ei albaștri sub curba grațioasă a sprîncenelor, deasupra cărora se iviseră mici picături de sudoare. N-am avut deloc sentimentul că trădez sărutul din grădină atunci cînd am simțit nevoia s-o îmbrățișez pe Dorothy, să-i ating sprîncenele cu gura. Era mai degrabă un semn de onoare pentru marele sărut, un gest de omagiu, o expresie a recunoștinței și fericirii. Dacă dădeam și peste cea mai prăpădită negresă, stînd chinuită de febră, tot aș fi avut impulsul s-o strîng la piept ca s-o încălzesc cu trupul meu. Nu sînt un Don Juan, ci dimpotrivă, dar am simțit atunci pentru o clipă ceea ce Don Juan trebuie să fi simțit întreaga viață, adică atașament față de toate femeile din devoțiune față de una...

— Hai s-o chem pe Catherine... Așteaptă aici !

— Pe Catherine am căutat-o mult pînă s-o găsesc. Acela a fost unul din puținele momente cînd soția lui Thomas s-a arătat într-o lumină ce o punea pe deplin în valoare. Ipostaza ei cea mai lăudabilă apărea în raport cu suferința oamenilor sau animalelor ; ar fi fost

o excelentă infirmieră. Atunci, Catherine n-a făcut tapajul la care mă așteptam. I-a lăsat în plata lor pe Thomas și Sarah, care nu erau de găsit nicăieri ; și-a compus expresia ochilor corespunzătoare și a forțat corpul moale, diform, să ducă la bun sfîrșit strategia propusă ; a știut exact la ce negri să apeleze pentru a pregăti în cea mai mare grabă o trăsură ; a dădăcit-o pe Dorothy cu tot felul de lucruri pe care ai fi zis că le adusese de-acasă, atît de repede apărea cu ele ; a descoperit îndată calea pe care trebuia s-o apucăm, printre servitori adormiți pe scaune, ca să facem cît mai puțin deranj cu putință ; într-un cuvînt, Catherine a fost admirabilă.

Dorothy nu s-a lăsat sprijinită, ci a mers pînă la trăsură dreaptă, fără a se clătina. Era în jur de ora trei dimineața. Le-am urmat în grabă pe cele două femei, ținîndu-mi jerpelitura de domino pe braț ; pălăria o pierdusem prin Hunt's Gardens și nu mi-a mai fost dat s-o găsesc niciodată.

Cînd am ajuns, negrii nu se întorseseră de pe la petreceri și casa era ca pustie ; n-am dat decît de bătrîna sclavă care ne-a ieșit în cale căscînd — Mary Ballard o trimisese la parter de la începutul serii. Ne făceam planurile în șoaptă, ca să nu le trezim, pe bătrîna Mary și pe micuța Mary. Catherine se gîndea s-o ducă pe Dorothy în propriul ei dormitor, în camera ei de la etaj, iar eu și Catherine trebuia să-i așteptăm pe Thomas și pe Sarah, cărora le lăsasem la reședința guvernatorului un mesaj — și abia după aceea să trimitem după doctor. Asta putea să se întîmple chiar și pe la ora șase, după terminarea balului, sau cine, știe,

poate mai devreme, dacă Thomas și Sarah s-ar fi speriat de soarta lui Dorothy. Însă Catherine nu credea să se neliniștească ei din atîta lucru, fiindcă Dorothy mai avusese astfel de crize fără nici o urmare serioasă și era ușor de vindecat cu medicamentele pe care le aveau prin casă. Am avut impresia că în ciuda purtării ei atît de atente, Catherine, făcîndu-și planul acesta, se gîndea mai mult la Mary Ballard decît la Dorothy. Fiindcă de Mary Ballard îi era frică, de Dorothy nu. Momentele în care Catherine se depășise pe sine erau acum de domeniul trecutului ; hotărîrea ei de a acționa util îi pierise din ochi, Catherine devenise timidă și neliniștită ca de obicei. Cînd m-am oferit să plec după doctor, mi-a replicat doar cu rugămintea să nu fac zgomot pe sus și să-mi scot pantofii ; lumînări puteam găsi după dulapul cel mare de pe sală. În tot timpul acesta Dorothy a rămas liniștită și apatică, fără să-mi acorde nici o atenție. Nu ajunsesem atît de departe încît să am un sentiment de vinovăție față de ea, mai ales că puținele mele cunoștințe medicale nu mă lăsau să presupun că poți face febră din gelozie, dar m-am simțit evident ușurat cînd am putut ieși din odaie.

Și niciodată nu mi-am concentrat ca atunci atenția să înaintez pe furiș ! Era un rămas bun potrivit pentru casa asta. Nici nu pot spune că mă furișam, fiindcă mai mult lunecam ; simțeam o ticăloasă plăcere să urmez porunca lui Catherine efectiv și chiar cu prisosință. Încercam fiecare treaptă și fiecare scîndură înainte de a mă lăsa cu toată greutatea ; supravegheam cu sufletul la gură și încercam să reduc la tăcere orice scîrțăit și micile pocnete cu care ardea lumînarea. Purtarea aceasta hoțească era în mod firesc însoțită

de riscul ca, odată sosit pe lîngă fereastra lui Mary Ballard, să izbucnesc în hohote de rîs, ori să încep a intona vreun imn ; dar mă gîndeam că o să-mi înfrînez eu pornirile acestea, la momentul respectiv. Mary Ballard dormea în partea din spate a casei, astfel că pentru a ajunge la mine în cameră trebuia să trec prin fața ușii ei. Cînd am ajuns sus, am suflat în luminare ca să n-o trezesc pe Mary Ballard cu lumina ce-ar fi putut pătrunde la ea în odaie prin deschizătura de sus, acoperită cu un grilaj. Am așteptat un minut să observ dacă bătrîna se trezise la venirea noastră, fapt pentru care Catherine precis m-ar fi dojenit. Era vremea să încetez acum, îmi ziceam eu. Primul lucru pe care l-am văzut, după ce mi s-au mai obișnuit ochii cu întunericul, a fost nu gaura neagră a ferestrei în capătul culoarului, nici penumbra din unghiul scărilor, ci un fir gălbui de lumină trecînd prin grilajul de care vorbeam. Care va să zică, Mary Ballard nu dormea. Am făcut cîțiva pași spre camera ei, ținîndu-mi respirația ; mi s-a părut că se și aude ceva ; și, ascultînd cu toată atenția, am observat că înăuntru acolo șopteau într-adevăr două persoane. Lăsînd la o parte orice precauție, m-am apropiat cît mai mult de grilaj și m-am așezat pe vine ; nu îndrăzneam să mă aplec și să mă uit prin deschizătură, fiindcă așa nu mi-aș mai fi putut stăpîni la fel de bine mișcările. Cu toate astea, am priceput imediat cine era cea de-a doua persoană : Ballard Beckford, care plecase devreme de la Hunt's Gardens și intrase, cred, pe fereastră ; pentru unul cît de cît antrenat, nu era deloc greu să se cațere pe vreo fereastră de la etaj, suindu-se întîi pe acareturile lipite de casă, în partea din spate. Cei doi știau probabil că trăsura adusese înapoi cel puțin o parte din familie ;

dacă n-ar fi fost în casă decît sclava, și-ar fi permis să vorbească mai tare. Tonul lui Ballard trăda furie, sau o posomorîtă înverșunare ; Mary, pe de altă parte, șoptea grăbit, pe un ton egal, cu multe repetiții ; cuvîntul „greșit" revenea într-una ; ceva de genul „greșit" sau „vezi să nu alegi greșit", la care Ballard bufnea și repeta după ea „greșit", cu glas încet, disprețuitor. E clar că vorbeau iar despre Cargill, dar am înțeles despre ce e vorba abia cînd Ballard a zis, destul de tare, „Există limite. Deși urmează să se însoare cu Dorothy", după care veni replica, „Asta nu te privește pe tine. Tu gîndește-te la datoriile tale". Am rămas pe loc, în speranța că voi afla ceva despre moartea lui Peter. Dar șoapta deveni curînd de neînțeles. Am auzit la un moment dat „Manning", numele a mai apărut după aceea de două ori, ca un om care stă să se înece și mai iese la suprafață de trei ori. După cum se auzeau sunetele, Ballard stătea pe marginea patului și maică-sa în șezlongul care scîrțîia din cînd în cînd.

După atîția ani nu mai știu ce m-a impresionat atunci în primul rînd : gîndul la incursiunile fantomatice ale bătrînei Mary în biroul fiului ei, ori senzația apăsătoare datorită căreia m-am întors să văd dacă nu cumva stă cineva în spatele meu. În poziția aceea, pe vine, mă simțeam fără apărare ; cînd am vrut să mă ridic și să mă uit peste umăr, mi s-a părut că deasupra mea stă aplecat un negru ; imaginație, îmi dădeam seama perfect, însă imaginație aprinsă de situația efectivă. Pe sală era curent. Degetele-mi tremurau și am scăpat luminarea. În odaie s-a făcut imediat liniște și mă așteptam din clipă în clipă să se deschidă ușa. Eram stăpînit de o teroare care mă copleșea cu viziuni coșmărești, viziuni care, în curajul dis-

perării mele, știam că-mi aparțin, că sînt produse ale fanteziei mele. M-am strecurat mai departe, pe sală ; negrii mascați, de o mărime neobișnuită, treceau pe lîngă mine, fiecare avea arma la umăr, tropăiau, se înghesuiau, cu gurile strîmbe în grimase sinistre. Un pitic negru nimerise printre picioarele lor, însă o clipă mai tîrziu spînzura de tavan, agățat într-un fel de cordon ombilical, astfel încît negrii erau siliți să-l ocolească. Toate viziunile acestea au dispărut deodată cînd am ajuns la mine în odaie, bîjbîind după lumînare.

Mai tîrziu, am fost totuși în stare să leg parțial proiecțiile creierului meu de amintirile zilei precedente. M-am gîndit la Lady Jane, la sărutul din grădina de la Hunt's Gardens și spaima s-a mai domolit, de parcă o lume nouă ar fi înlăturat-o pe cea veche. Mă gîndeam ce ciudat era că folosisem același mod de apărare împotriva spiritelor ca și Ballard...

Am aprins lumînarea și m-am uitat în jur. Hîrtiile nu mai erau la locul lor. Masa rămăsese goală, hîrtiile nu se vedeau nicăieri. Deci Ballard nu s-a limitat la odaia mamei sale, în vizita lui nocturnă. Ei bine, nu-i purtam pică pentru atîta lucru ; hîrtiile acelea nu prea mă mai interesau și oricum n-avea să poată găsi nimic în ele care să-i dovedească suspiciunea mea că el ar fi comis furtul. Dar picătura umpluse paharul. Deodată am simțit că mă săturasem pînă-n gît de toată casa asta, de mocirla colcăitoare a familiei, de fete care se stăpîneau și făceau febră la momentul oportun, de femei bătrîne care, intenționat sau nu, îți dau prin fereastra de aerisire vedenii cu negri. Dimineața devreme aveam să plec la Colebeck Castle, la Westmoreland ! Puteam să mă scuz spunînd că aveam

niște informații de la biroul lui Manning care făceau plecarea mea absolut necesară...

Ajunsesem la punctul acesta cu meditațiile cînd am auzit ușa scîrțîind și flacăra lumînării începu să pîlpîie. M-am întors, așteptînd să-l văd pe Ballard. Ușa se tot deschidea cîte puțin scîrțîind. Mă uitam pe crăpătură : era Mary cea mică — în aceeași clipă a și intrat, îmbrăcată într-o cămașă lungă de noapte și cu picioarele goale. Mi-am dus repede un deget la buze.

— S-au întors cu toții ? întrebă ea, venind aproape de tot de mine, cu ochii strălucind în lumina flăcării. Cozile i se mișcau în părți ; fața-i era rumenă și somnoroasă, dar purta o expresie încordată, de parcă se chinuise să adoarmă.

— Te rog să fii liniștită, șoptii eu. Toată lumea doarme. Dorothy e bolnavă, dar nu prea tare...

Fetița se ridică în vîrful picioarelor.

— Unde ți-e domino-ul ? Voiam să te văd în domino...

— Păi m-ai văzut și azi-dimineață. Du-te imediat la tine în cameră ! După o clipă de gîndire o întrebai : Nu mi-ai ascuns tu cumva hîrtiile ? Erau pe masă.

— Nu, dar nu pot să dorm.

— Pleacă imediat, șoptii eu amenințător, pleacă imediat din camera mea.

— Întîi un sărut, spuse și ea tot în șoaptă, întinzînd fața spre mine.

— Nu, în nici un caz nu.

Dar ea n-a renunțat cu una cu două, și-a închis ochii, ridicînd mult spre mine fața tremurătoare, cu buzele țuguiate, de parcă ar fi alintat un copil și n-ar fi fost ea însăși un copil.

— Nu plec pînă nu mă săruți, un pupic de noapte bună, atît. Tu nu ne săruți niciodată pe noi. Dorothy te iubește și nici pe ea n-o săruți.

— Pleci odată ?

— Întîi un pupic.

Pînă la urmă am ales calea discreției și am sărutat-o prudent, pe frunte. Cum stătea cu ochii închiși, nu știa unde o să primească sărutul și după aceea m-a săgetat cu o privire de cea mai profundă dezamăgire, pînă s-o apuc eu de mînă și s-o dau afară din odaie, fără ceremonie.

X

Colebeck Castle, care la vremea aceea era proprietatea lui Richard Cargill, e situat la o milă și jumătate spre nord-vest de Old Harbour Town, între frumos împădurita zonă Vere și șesul de la Clarendon. Cargill și-a cumpărat domeniul în 1718 de la familia Colebeck, care-și ridicase acolo reședința pe la 1670, mi se pare, oricum înainte să ajungă la putere Sir Charles Morgan, care venea des în vizită pe la Colebeck Castle, după cum povestea Cargill. Cargill nu știa prea bine ce fel de oameni erau cei din neamul Colebeck. Bogați, reduși apoi la sărăcie, puțin corsari, în nici un caz nu ajunseseră pirați după aceea ; poate nici nu merita osteneala să încerci să afli prea multe despre ei. Își construiseră castelul sub formă de fortăreață : pereții groși, cu deschideri în cele mai neașteptate locuri, mai ales în cele patru turnuri care dominau zidurile, apărîndu-le în cazul că le-ar fi escaladat vrăjmașii ; Colebeck s-ar fi putut apăra pînă nu mai rămînea din el decît o grămadă de moloz. Rămăseseră încă pe poziție cîteva tunuri, dar Cargill pusese peste tot arme și trape și capcane și cîțiva ogari și o trupă excepțional de bine instruită de coromandeli, cei mai minunați negri pe care i-am văzut eu vreodată, de o credință nezdruncinată față de stăpînul lor. Și supraveghetorii săi albi erau neobișnuit de pricepuți și de

serioşi — dintre aceştia nu l-am cunoscut decît pe Walter Coxon, un urmaş al corsarului John Coxon care la 1680 fusese în expediţia din Oceanul Pacific sub Bartholomew Sharp. Înarmat în felul acesta, Cargill putea să-l necăjească cel puţin pe unul ca Nicholas Aylmer — ceea ce şi făcea, fiindcă atunci cînd se afla la Colebeck Castle şi nu planta zahăr, nu recolta boabe de fasole, nu bătea indigoul şi nu bea rom, Cargill îl necăjea pe Nicholas Aylmer. Comerţul de cherestea şi crescătoria de cai le lăsase aproape cu totul în grija lui Coxon şi a oamenilor săi. Lui Cargill nu-i plăcea în mod deosebit să călărească, dar era un călător neobosit pe jos şi-l pasiona vînătoarea; îmi şi arătase o probă de cît de bun ţintaş era. Din turnurile castelului se deschide o vedere de neuitat spre golful Old Harbour, pe care înălţimea Portland Point îl închide pe jumătate spre sud-vest ; dar atunci nu am avut plăcerea să contemplu priveliştea aceasta. Eram prea obosit după drumul călare şi Cargill, care făcu o scurtă plimbare cu mine pe plantaţie, părea şi el, ca privitor al naturii, un om cu totul obişnuit.

Dimineaţa aceea plecasem în pripă. Imediat după ora şase l-am scos pe Manning din pat ca să-i anunţ intenţiile mele. Elizabeth însăşi mi-a deschis, dar am fost mai orb ca oricînd la deshabillé-ul ei şi am ignorat, fără inimă, acele părţi ale trupului pe care ea le expunea, spre avantajul meu, răcorii matinale. Bagajul avea să fie trimis după mine mai tîrziu. Cît despre hîrtiile furate, sau luate doar temporar, mi-a venit ideea în ultima clipă s-o rog pe Catherine să-i chestioneze pe servitori ; o acceptare tacită a furtului l-ar fi putut face pe Ballard să creadă că-l suspectez, mai ales dacă ar fi auzit cumva, ceea ce nu era imposibil, discuţia mea cu Mary cea mică. Pe Dorothy n-am mai văzut-o. Chiar cînd mă aflam în drum spre Spanish Town pe un cal închiriat şi sosisem la locul unde se schimbau caii, am văzut venind trăsura doctorului, cu un negru strălucitor, în livrea roşie, pe capră. Doctorul, un bărbat cărunt, impunător, părea să se fi cufundat în lectură ; oricum, a trebuit să fie trezit de negru, care i-a bătut uşor cu unghia lui cea trandafirie în cotorul tipăriturii ştiinţifice ; atunci hîrtia coborî încet, majestuos ca o aripă de lebădă sub care se deghizase temporar olimpianul acesta ce mergea în vizită la o Ledă de el aleasă ; negrul s-a dat un pas înapoi, iar pe scara trăsurii fu aşezat bastonul şi un picior curînd urmat de celelalte două. Dar eu n-aveam timp de pierdut, cu toate că aş fi dorit să-i spun „Noroc“ sau „N-o lua prea în serios“. Aveam în faţă cel puţin şapte ore de drum călare. Nimerisem un cal deosebit de comod, pe care după trecerea rîului Ferry am reuşit să şi aţipesc din cînd în cînd. Pînă la Ferry, eram cu capul foarte limpede. Prea multe amintiri se legau de priveliştile acestea ; mai mult, am trecut pe aleea palmierilor de la Hunt's Gardens şi am văzut clădirea scundă, albă stînd paşnic în soare, înconjurată de flori, iar între pereţii acesteia — cenuşa unei serbări sfîrşite. Evident, îmi venea greu să cred că în parcul acesta o sărutasem pe Lady Jane Hovenden Walker ; mi se cerea după toate aparenţele, să creez o nouă Lady Jane, o Lady Jane care nu aparţinea beznei, ci împărăţiei solare şi astfel m-ar săruta din nou ; dar cînd era să mă arunc serios în încercarea de a-mi închipui un astfel de lucru, m-a copleşit un dor atît de mare, încît m-am grăbit să mă îndepărtez de locurile acelea.

Se făcuse aproape ora patru cînd își făcură apariția pe deasupra pădurii turnurile de la Colebeck Castle. Plantația se afla probabil de cealaltă parte, oricum, tot prin pădure mă aflam cînd drumul începu să urce spre vîrful dealului pe care fusese construit castelul, ca o fortăreață, de un baron al bandiților. Avui plăcuta impresie că drumul trecea la un moment dat prin, sau pe lîngă domeniul lui Sir Nicholas Aylmer, dar nu exista nici un argument să cred aceasta și realitatea m-a contrazis întru totul. În Jamaica, oamenii nu se pricep să delimiteze terenurile, să-și pună garduri ; de aici și purtarea agresivă a lui Cargill față de supraveghetorul vecinului său atît de curioasă încît provocase și intervenția nu știu cîtor autorități judecătorești. Sclavii pe care-i vedeam tăind arbori la o oarecare distanță puteau să fie ai oricui. Cam la jumătatea pantei, totuși, situația s-a schimbat. Aici drumul era barat de o poartă grea de lemn ; poarta se continua de fiecare parte cu sîrmă pe care se făcuse o împletitură de nuiele ceea ce mi-a amintit de chevaux de frise. Cînd dădui să-mi deschid poarta, din tufe apăru un coromandel războinic, pe care nici un pumn de bani gheață nu l-ar fi convins să mă lase să trec. Rînjea la mine, nu fără prietenie : da, credea că sînt prieten cu dl. Cargill și dușman al d-lui Aylmer ; însă poarta n-o putea descuia pînă nu primea ordinul și dacă încercam singur să trec, se vedea silit să mă împuște. Avea buzele foarte subțiri pentru un negru și vorbea englezește surprinzător de corect. O muschetă veche, greoaie îi atîrna în bandulieră pe trupul gol. Îi promisei că voi rămîne în fața porții ca un catîr și atunci dispăru în hățiș, iar după vreo patru-cinci minute se întorcea pe drum, cu un om șchiop care-mi făcea semne de la distanță — omul era, evident, Walter Coxon. Dl.

Cargill dăduse poruncă să-mi fie deschise toate porțile, zise el, iar el era bucuros să înceapă cu poarta aceasta. La Colebeck se trăia pe picior de război. Coxon avea vreo treizeci de ani împliniți, era ciupit de vărsat, cu părul foarte blond, aproape alb și un zîmbet dureros de amabil ; amîndoi genunchii-i erau bolnavi, îndoiți puțin în spate. Cum pantalonii și-i ținea legați imediat sub genunchi, arăta de parcă ar fi vrut să nu-și lase picioarele să se frîngă. Infirmitatea îi rămăsese ca amintire din Marina Britanică, unde avusese o slujbă de casier. După aceea, semnele de vărsat l-au ajutat să-și facă rost de mai multe slujbe, fiindcă acum nu putea să se mai aleagă cu ciupituri de vărsat în plus. Negrilor le era foarte teamă de aceste semne, constatase Cargill, și de aceea nu-i îngăduise lui Coxon să poarte barbă ; mai mult, Cargill însuși își lăsase barbă, ceea ce negrii priveau astfel cu și mai mult respect (lui Cargill îi reușea de minune să se poarte ilogic). Și Cargill avea niște semne urîte pe față, dar prefera să le ascundă, fiindcă-i rămăseseră după niște scandaluri la beție. Dar mai avea în el și un glonte, pe care-l simțea la apropierea ciclonului, era un suvenir de la marooni, dinainte să-și facă el rost de coromandelii aceștia care erau în stare să nimicească orice trupă de marooni. Coromandelii îl puseseră pe Cargill în situația de a avea relații prietenești cu maroonii, acest vînat prețios. Era un lucru de dorit, avînd în vedere numeroasele lui călătorii pe insulă, cînd îl însoțea îndeobște o escortă de coromandeli. Dacă înțelegeam eu bine, treaba aceasta se realizase cu ajutorul unor vraci : coromandelii cunoșteau niște vraci puternici și vracii puternici îi cunoșteau pe marooni, un lanț destul de fragil pentru ca un fost căpitan de miliție să-l considere demn de încredere, ai

fi zis... Dar destul. Coxon, care m-a tratat cu multă curtenie, merse șchiopătînd în fața mea pînă la terasă, coromandelul îl urmă ținînd calul de dîrlogi, iar pe sub arcade dădui cu ochii de stăpînul castelului, care se ridică de pe scaunul scund pe care stătea, se dezmorți (mișcările se topeau direct una în cealaltă) și-mi veni în întîmpinare cu brațele deschise.

Cargill era totuși mai puțin exuberant decît mă așteptasem. În prima jumătate de oră se arătă chiar taciturn. Deși părea încîntat de vizită, mă privea mereu cu coada ochiului, de parcă ar fi socotit cum mă putea manevra mai bine. Mi se părea că, dincolo de rezerva aceasta, se ascundea nehotărîrea lui asupra felului în care să mi se adreseze, cu „Richard“, „Dick“ sau „Dl. Beckford“. Îi amintii de convenția pe care o aveam, însă deși rîse din toată inima, o vreme tot „Dl. Beckford“ îmi spuse, pînă cînd (nu mai devreme de masă) îl amenințai eu că am să-i spun „Dick“ ; n-avea nimic împotrivă, zicea, dar se temea să nu adopte și negrii numele acesta, mai ales quasheba lui, care ne servise, dar apoi rămase nevăzută toată seara; o femeie scundă și grasă, pe trei sferturi negresă (cred că termenul e „sambo“), pe care Cargill o speria căscînd ochii larg și pocnind din limbă. Copiii lui, pe care-i lăsă puțin să intre la noi, erau și mai sperioși și începură să țipe cînd își întinse Cargill mîna spre ei ; printre ei era o fetiță delicioasă, cu părul blond, care se strecură sub masă și eu o tot atingeam cu piciorul. Curînd îmi dădui seama că stătea acolo și se juca tocmai cu un șarpe. Tizul meu avea casa plină de șerpi, negri și galbeni, toți de cel puțin opt picioare lungime ; șarpele de sub masă era cel mai mic. Cargill angajase un negru care în fiecare dimineață îi ducea într-un coș la cîmpurile de trestie de zahăr, unde vînau șobolani ; de obicei

șerpii dormeau în pat cu copiii lui. Cît despre quasheba, Cargill îmi spuse că făcea eforturi destul de mari ca să țină familia ei la respect, fiindcă, după binecunoscutul obicei, încercau în tot felul să profite de el ; erau cu toții sclavi de-ai lui și veneau mereu să cerșească bani, privilegii, munci ușoare ; de obicei primeau un picior în spate. Nu exista negru care să se dea înapoi de la cerșeala asta, iar Cargill dorea să-și păstreze privilegiul exclusiv de a lovi sclavii din familia femeii sale în casă (pentru ceilălți îl avea pe Coxon, care izbea rău de tot cu piciorul — datorită genunchilor acelora, își atingea ținta chiar mai repede decît gîndea ; însă dacă l-ar fi lăsat pe Coxon sau pe altcineva să dea în familia lui Chloe, persoana ar fi putut începe cu Chloe însăși, ceea ce Cargill n-ar fi înghițit nici măcar din partea lui Coxon) ; din acest motiv, pe negrii respectivi, în majoritate vîrstnici, îi dotase cu o banderolă din lînă albastră în jurul brațului, ca semn de recunoaștere.

În plimbarea noastră am văzut o mulțime de sclavi la muncă. M-a izbit faptul că manifestau față de Cargill mai puțin respect decît puteai presupune după purtarea coromandelilor acelora atît de bine instruiți. Cargill era, poate, prea zgomotos și imprevizibil pentru gustul lor, poate și prea simpatic, prea ciudat. Negrul este el însuși zgomotos, imprevizibil, jucăuș — dar în felul lui — așa încît din partea stăpînului se așteaptă la altceva, ceva din care englezii jamaicani fac risipă față de sclavii lor într-un mod copleșitor. Coromandelii (douăzeci la număr, niște flăcăi o frumusețe) nu era exclus să fi fost supuși lui Cargill prin vreun legămînt întărit de vraci ; judecînd după înfățișare, nu era nici unul din ei fiul lui Cargill ; Cargill,

oricum, nu se afla de suficient timp pe insulă ca să poată fi vorba de așa ceva ; poate avea copii cu surorile sau cu nevestele lor ; în ochii negrilor și asta era o legătură. Mi-aduc aminte de un supraveghetor negru la cîmpurile de cafea pe care l-a muștruluit Cargill pentru că rostogolise vreo două poloboace de rom pentru castel într-un șopron unde se usca fasolea. Acum, e o regulă de aur a plantatorilor de cafea că romul și condimentele sînt pentru cafea atît la vremea uscării, cît și la îmbarcare, așa cum e scutecul la prunc (comparația îi aparține lui Cargill) însă fie pentru că pruncii de negru se descurcă și fără scutece, fie din necunoașterea legilor fizicii în legătură cu transmiterea apei din rom prin lemn uscat și aer uscat în cafeaua uscată, fapt este că omul s-a dovedit absolut recalcitrant, s-a purtat cu o obrăznicie ridicolă, agresivă, le-a făcut cu ochiul celorlalți negri și pînă la urmă a rostogolit poloboacele cu atîta stîngăcie, ajutat de niște tovarăși lipsiți de orice interes, încît au făcut praf cîteva tufe de cafea de prin apropiere, pricinuind astfel o pagubă mai mare decît ar fi fost posibil să se întîmple prin umezirea boabelor din șopron. Eu mi-am zis că pentru Cargill toată scena constituia o înfrîngere ; dar în tot timpul acesta, el n-a înjurat deloc și nici n-a dat pe nimeni afară.

Cînd i-am povestit de ciocnirea mea cu Aylmer la bal, fără a preciza și motivul, Cargill m-a aprobat cu o înclinare a capului, de parcă nici nu ar fi putut să-și închipuie altceva despre un oaspete la Colebeck Castle. Apoi m-a prevenit în legătură cu trapele de oameni și cursele despre care eu credeam că nu există acolo, însă el le considera cele mai puternice mijloace

de apărare împotriva invaziei lui Aylmer. Nu știu cum s-a făcut atunci că am ajuns să vorbim despre Ballard, în orice caz, am profitat de ocazie să-l previn pe Cargill de pericolul ce-l pîndea, pe scurt și fără prea multe explicații ; credeam că mă va înțelege. Spre mirarea mea, totuși, Cargill vorbea de primejdia vieții sale într-un mod atît de aerian și-l considera pe Aylmer atît de clar mai vrednic de temut decît pe fiul victimei sale, încît trebuie să fi fost lovit de orbire, sau poate se prefăcea, dintr-un motiv sau altul. Vrăjmaș de moarte —, rîdea Cargill ; vrăjmaș de moarte, bine, vrăjmaș de moarte, dacă așa dorea tînărul domn ; dar îl supăra el, Cargill, din pricina împrumuturilor ălora date cu dobîndă de batjocură ? I-am spus că mai există și dihonii de familie. Cum n-am vrut s-o amestec și pe Mary Ballard în discuție, n-am insistat. Care era motivul purtării lui Cargill ? Delăsarea ? Marele curaj ? Sau frica, în fond ? Puteai presupune că dincolo de toate frica era, dar nu atît frica de Ballard, ci teama de trecut : groaza de consecințele morții unchiului meu Thomas ? ! Pentru a suprima teama aceasta, el a organizat duelul într-un mod foarte corect, cinstit, drept ; o socoteală nobilă, ireproșabil civilizată și învăluită într-o aură romantică, melancolică. Toți trebuiau să gîndească astfel despre întîmplarea aceea, inclusiv copiii victimei. Dacă acuma Cargill accepta ideea că Ballard constituie pentru el un pericol, asta ar fi însemnat să insufle viață într-o demult îngropată spaimă, ar fi însemnat că se distruge o iluzie cavalerească de care se legase în vreme. Am ezitat să pronunț o judecată definitivă asupra faptului, însă din toate ipotezele aceasta mi s-a părut cea mai conformă cu firea stăpînului de la Colebeck Castle.

Înainte de a ne așeza la masă, a trebuit să-i cer lui Cargill un pahar de rom. El făcu fața lungă a gazdei generoase, care-și vede tabieturile amenințate de graba oaspeților săi și-mi spuse că are pentru mine ceva prin care să mă pregătească bine pentru Westmoreland, dar nu putea admite rom înainte de masă, ar fi fost prea neobișnuit pentru el. Cînd i-am explicat că nu dormisem noaptea dinainte, mi-a turnat un pahar și și-a luat și el unul. Masa a fost excepțională ; am avut potîrniche, iguană, adică un gen de șopîrlă mare care englezilor nu le place în mod deosebit, dar n-au dreptate — și, în sfîrșit, carne de turturică, delicatese care făceau faima localității Old Harbour. Cargill mi-a relatat tot felul de lucruri despre vietățile acestea, care au obiceiul să parcurgă mari distanțe pentru a-și depune ouăle pe un țărm nisipos ; astfel vara turturelele înnoată din Honduras la Insulele Cayman, făcînd o zarvă teribilă, după cît se pare, încît vasele rătăcite prin ceață se orientează de multe ori după glasul acestora.

— Asta-mi aduce aminte, întrerupsei eu, de o poveste pe care o spunea cineva, un cunoscut al dv., domnule Cargill ; povestea s-a petrecut în același punct al Mării Caraibilor ; povestitorul e căpitanul Charles Johnson...

— Johnson, ăla cu cartea de minciuni ?

— Dar, cel puțin, a scris cartea, comentai eu zîmbind.

Cargill își vîrî mîncarea în gură și după aceea începu să se arate deodată foarte bucuros că îl cunosc pe Johnson. Dădu cu pumnul în masă, își ridică brațele în aer, ai fi zis că vrea să mă strîngă la piept pentru că-i făcusem o vizită celui care scrisese o carte de

minciuni și nici măcar nu-i era prieten apropiat. Nu se potrivea nimic, dar eram oricum bucuros că găsisem un teren comun, prin care să pot deschide subiectul despre Anne Bonney după masă, cînd nu ne deranja nimeni. Deși gîndul la Lady Jane îmi scotea din minte imaginea „amazoanei-pirat“ tot mai mult, eu nu-mi abandonasem proiectul. Poate nu la fel ar fi stat lucrurile dacă iubirea mea pentru soția guvernatorului n-ar fi depins în întregime de visarea cu ochii deschiși, de o coincidență neașteptată a evenimentelor pe care nu eu le stăpîneam, ci ea. Urma să mă caute la Westmoreland ; nu aveam decît să aștept, chiar dacă ea ar fi fost dispusă a repeta vizita și de zece ori. Așa încît spiritul meu de acțiune era liber să urmărească o umbră a tinereții ; simțeam că era o datorie față de mine însumi deși entuziasmul mi se pierduse, în bună parte.

— Povești de adormit copiii, exclamă Cargill, după ce-i spusesem întîmplarea cu pirații care urmăreau vasul spaniol. Dar e precis adevărată partea aia cu zgomotele din apă, care credeau ei că sînt glasuri diavolești — adică nu și Johnson bineînțeles, nu era el nătărău să creadă așa ceva ; erau turturelele, asta dacă nu se petrecea totul iarna — și atunci e o minciună de la un cap la altul. Zici că l-ai întîlnit pe Johnson la Londra ? Și vorbea de mine ? De cîte ori am băut amîndoi la Charleston, asta se-ntîmpla înainte de 1718, cînd era el în formă, atunci nu mințea așa de mult ca mai pe urmă.

— Avea vreo profesiune pe uscat, domnule Cargill, întrebai eu cu precauție.

— Profesie pe uscat ? Dar, băiete dragă, individul a fost pirat ; să fi fost chiar el căpitanul vasului ăluia cu

turturelele ? Era un pirat prăpădit, hoinar pe mări și sărac lipit, dar pe vremea aia cel puțin nu avea timp să se gîndească la povești ; ăsta-i avantajul oricărei ocupații susținute, chiar și într-o situație ca a lui. Se lăsa înșelat în afacerile cu marfa capturată ; nu era disciplinat, ca Stede Bonnet cel puțin, care altfel se dovedise navigator la fel de prost. Johnson avea mereu gîndurile aiurea. Femeile nu-l interesau cine știe ce ; avea el însuși ceva de femeie, ceva de fată în el. Ultima oară l-am văzut în 1717, anul cînd a dat nesuferitul ăla de guvernator Rogers amnistia cea mare, de-au ajuns vreo două mii de pirați din New Providence băieți cinstiți, un exemplu pe care Johnson l-a urmat curînd, că pe urmă l-am întîlnit la Santa Lucia, unde mă dusesem cu niște treburi — și el tot așa, în alt fel. Își făcea planuri cum să urce Pitonul cel Mare și să scrie o poezie în vîrf, nebunul. Știi, Pitonii sînt doi munți conici care ies din mare la sud de Santa Lucia, ca niște urechi de măgar ; Pitonul cel Mare și Pitonul cel Mic, dar și ăla are vreo trei mii de picioare înălțime. După cîte știu nu i-a urcat nimeni, afară de doi corsari marooni acum cîțiva ani, care au fost lăsați jos, la picioarele Pitonului cel Mare, dar poate să fi fost și ăl mic. Cînd i-au luat de acolo au văzut că doar unul din marooni mai era în viață ; celălalt încercase el să ajungă în vîrf, ca să facă semne spre insulă probabil, dar l-a mușcat un fer de lance, cum li se mai zice prin părțile-alea, un șarpe roșcat cu o coadă ca de șobolan, otrăvitor al naibii. E un neam de șerpi pe care-l găsești și în Martinica. Sar la tine din găuri și crăpături ca niște lănci, te mușcă într-o clipită și mori pe loc. Totul se întîmplă dintr-o mișcare,

cauza și efectul se petrec dintr-odată : șarpele sare la tine — mușcă — mori.

Pronunța cuvintele acestea macabre cu evidentă satisfacție, pînă-și dădu seama că-mi vîr mîna sub masă ca să dau la o parte de pe lîngă picioare șarpele cu care se jucase fetița lui ; izbucni într-un hohot de rîs și-mi mai aruncă o porție de turturică în farfurie. Părea să se fi îndepărtat de subiectul Charles Johnson. Nu puteam scăpa de gîndul, din detaliile despre Antilele Mici, că Johnson participase la poveștile acelea, într-un fel sau altul. Le trăise, le creease el ? Cargill nu-mi spusese de fapt absolut nimic despre Charles Johnson. Însă după aceea, cînd îmi povestea despre un vas care trebuia să se adăpostească de ciclon, în Antigua, înțelesei îndată de ce nu-l putea folosi pe Johnson, pe moment. Sau, mai bine zis, îl și folosise ; nu mai avea nevoie de el ! Iată povestea. Echipajul vasului coborîse pe uscat. După cîteva ore merseră cu toții să vadă nava și o găsiră zvîrlită pe țărm, cu vîrfurile catargelor înfipte în nisip. Cînd, în sfîrșit, se potoli ciclonul, vîntul începu să bată din partea opusă, iar nava fu împinsă la loc pe apă și plutea din nou ! Sînt convins că dacă Charles Johnson ar fi înfățișat minunea aceasta, Cargill l-ar fi făcut în gura mare mincinos, înșelător și sperjur ! Nu vreau să spun aici că întîmplarea cu ciclonul nu e adevărată, sau puțin verosimilă (de fapt se pot auzi tot felul de lucruri ciudate despre cicloane, care-s ele însele niște înșelătoare născociri ale naturii), ci doar că, în înclinarea lui pentru povești colorate, fantastice, simțea nevoia unui țap ispășitor, prin care să accentueze propria lui iubire de adevăr în fața ascultătorului neîncrezător. Faptul mi se părea un dezavantaj pentru treburile mele speciale, fiindcă în situația asta Cargill putea ajunge să nege

existența lui Anne Bonney din simplul motiv că apărea în cartea lui Charles Johnson.

În toiul unei noi povestiri se auzi o bătaie la ușă și intră Walter Coxon.

— Oamenii lui Aylmer au pătruns pe domeniu, spuse el cînd Cargill îi făcu semn să se apropie.

— Dincoace de gard ? întrebă Cargill amenințător, dar continuă să mestece.

— Nu, dincolo, sînt patru.

— E și Sauer cu ei ?

— Nu cred.

Cargill înghiți, fiind gata acum să izbucnească, după cum se așteptau cu toții. Între timp ochii săi șireți de reptilă se întorceau mereu spre mine, ca să observe dacă sînt conștient de talentele lui de general. Începu să zbiere.

— Pe ei, Coxon ! Cu ciomegele, astă-seară. Să plece după ei Rutherford cu Johnnie, Mingo și Sambo !

— Și copoii, domnule Cargill ? întrebă Coxon, care arăta de parcă avea de gînd să urmeze întocmai poruncile, dar privirile aruncate stăpînului arătau o anumită milă.

După ce se gîndi puțin, Cargill se întoarse către mine și mă întrebă dacă am chef de vînătoare de oameni în seara aceea. Răspunsei că nu.

— Atunci ia-i în zgardă... auzi ? De zgardă, nu vreau să fie sfîșiat nimeni în seara asta... Ia vezi să-l iei și... pe micul Dampier.

— Micul Dampier, repetă Coxon gînditor, sugerîndu-mi cu mîna dimensiunile ogarului care răspundea la numele acesta. Cargill se întoarse și el spre mine voios, încurajator, apoi se uită la Coxon și rîse puțin mai tare. Totul arăta de parcă luptele aveau să se

piardă în rînjete semnificative și bătăi pe coapse. Ogarul de care vorbeau se numea probabil de ani de zile Micul Dampier, dar abia acum descopereau că numele e caraghios, așa că simțeau nevoia să rîdă cît puteau de numele cîinelui. Coxon se adapta admirabil stăpînului său. Cînd acesta redeveni serios, Coxon încetă și el să rînjească. Dar Cargill evident că tot uitase lucrul cel mai important :

— Au puști la ei ?

— Asta n-am putut observa, recunoscu Coxon.

— Doamne-ajută să pot trece puntea, de ce nu mi-ai spus mai repede ? Bine, atunci Rutherford să ia pușca la el și tu te duci să le întinzi o cursă. Da, poate-ar fi mai bine să văd și eu... Nu vii și tu Richard ? Așa înveți rosturile pădurarului și luarea de urmă ! Nu ?

După ce-au plecat ei, am simțit că mă săturasem de turturică și-am încercat să-l fac pe șarpele galben de casă încolăcit la un picior al mesei să îmi curețe farfuria. Dar animalul nici n-a vrut să se clintească. Am ieșit pe verandă să văd luminile, ori semnalele luminoase, dar noaptea era stăpînă absolută peste locurile acelea, neagră, înceată, dar mai ales foarte întunecoasă. Peste cîteva zile avea să fie lună nouă. Nu m-am mirat să văd că peste puțină vreme Cargill s-a întors, vorbind cu oarecare ușurare în glas despre o falsă alarmă.

Ședeam pe verandă și fumam, în fața sufrageriei, bînd cafea în așteptarea acelor lucruri mai bune pe care mi le promisese gazda. Țînțarii zburau pe lîngă noi spre casă, unde mai ardea o lampă ; afară de bîzîitul de țînțar nu mai erau de auzit decît freamătul vîntului și scîrțîitul ramurilor, cînd și cînd. Cîte un licurici

își desena cărarea verde-albastră ca un meteor în care să-ți pui dorințele. Dar eu îmi și spusesem dorința. Căci tocmai îi făcusem lui Richard Cargill toate mărturisirile despre Anne Bonney și așteptam să văd ce-are să iasă din asta.

Am început exprimîndu-mi plăcerea și surpriza că mă invitase din proprie inițiativă la Colebeck Castle, la care a căzut în aceeași muțenie stînjenită ca în primele ore ale după-amiezii. E adevărat că asculta cu atenție, însă expresia nu trăda nici un fel de entuziasm, nici măcar un interes politicos. Pe de altă parte n-a făcut nici o încercare să se oprească, odată ce pornise a-mi vorbi de chestiunea aceasta ; pur și simplu nu-și înc'ipuia că aș vrea să o revăd pe Anne Bonney așa cum era ea acum și nu numai să ascult detalii despre Anne Bonney pe care căpitanul Richard Cargill le aflase despre ea cu șaptesprezece ani în urmă. Așa mi-a povestit, cu o bună voie ce m-a surprins plăcut după începutul atît de ciudat, că ea a plecat de pe insulă fără nici un ajutor, la bordul unui vas de comerț care urma să se oprească în mai multe porturi din America de Nord. Dar, evident, trebuia să înțeleg clar că el, Richard Cargill, n-avusese nici un amestec în plecarea ei ; vasul de comerț, porturile americane, femeia care coborîse la țărm într-unul din aceste porturi, toate se încîlceau tot mai mult în capul lui și mă întrebam, cu un fel de deznădejde dacă-și închipuia ce vîrstă trebuia să aibă Anne Bonney acum : se întîmpla exact invers de cum te-ai aștepta cînd un tînăr își deschide inima față de un bărbat trecut de cincizeci de ani.

Imposibilitatea lui de a aprecia ravagiile timpului, imposibilitate care mă înduioșa, dar mă și irita tot-

odată, se confirma și prin modul entuziast în care mi-a înfățișat personalitatea lui Anne Bonney ; îmi dădea informații prețioase, deși formula „o femeie superbă, cu ceva de «nu-mă-atinge» în ea“, nu evoca trăsături personale. Mai mult, afirmațiile lui contraziceau într-o oarecare măsură istoria anterioară a Annei : Cargill complica povestea spunînd că Anne nu a fost căsătorită nici cu marinarul cu care fugise de la taică-său, nici cu Rackam, după aceea. Lumea, Cargill în persoană, adică, au făcut curtea să creadă că se află în stare de legalitate civilă pentru ca domnii să fie dispuși a acționa în favoarea ei ; dar, nu ! Asta a înrăutățit, totuși, situația ; findcă domnii au fost mai șocați de faptul că și-a părăsit bărbatul legitim pentru un pirat decît înduioșați că ea ar fi fost căsătorită cu iubitul ce intrase în rîndul piraților la New Providence. Dacă o spînzurau, atunci el, Cargill, ar fi fost foarte amărît, dar asta mulțumită unei morale dubioase căreia îi aduceau omagiu niște babalîci ; asta nu însemna că morala pe care se bazase el însuși ar fi fost mai puțin confuză... Cît despre înfățișarea ei, Cargill mi-a confirmat că Anne avea părul blond deschis — așa era ; vorbea despre ea de parcă-ar fi fost moartă și aproape pe același ton.

Cargill era, limpede, un mare vorbăreț ; a adus iar vorba de Johnson, dovedind că știe foarte bine ce era scris despre Anne Bonney în cartea cu pirați. Dar a negat tot ce putea nega. Tinerețea lui Anne, cu o mamă chinuită de gelozie, care aștepta ea însăși un copil de la alt bărbat ; servitoarea ; fuga de la avocatul Bonney, cu servitoarea și copilul, în America — toate astea erau pure invenții, după părerea lui Cargill ! Îl cunoscuse bine pe Bonney ; nu văzuse niciodată servitoarea ; doar negrese, o mulțime de negrese. Anne

fusese un copil liniştit, slăbuţ şi blond, care-şi rodea unghiile ; dar nici nu putea fi vorba de violenţă, de uciderea unei servitoare (o altă servitoare, bineînţeles), sau că l-ar fi muşcat pe băiatul de lîngă ea ; sau că ar fi dat drumul la focuri de artificii în biserică, toate vorbele-astea prin care oamenii cinstiţi încercau să învestească un faimos pirat cu o viaţă caracteristic piratească. Mă gîndeam că era probabil să fie aşa, dar mă întrebam dacă Johnson fusese autorul acestor poveşti, mai ales că ideea cu focul de artificii la biserică nu apărea în cartea sa. Explicaţia mi se părea simplă : era vorba de anecdotele care circulau pe seama ei la procesul din Carolina de Sud şi din Antile ; Johnson le adunase şi le încredinţase scrisului ; Cargill culesese altele, care veneau în contradicţie cu acestea. Pînă să abandoneze subiectul Johnson, Cargill a negat şi faptul că Anne ar fi născut un copil în Cuba ; iar pe copilul născut în temniţa de la Spanish-Town, neputîndu-l nega, l-a redus la zero dîndu-şi cu părerea că trebuie să fi murit.

Pînă la urmă am devenit nerăbdător şi m-am declarat gata să adopt toate corecţiunile acestea, doar să-mi dea o cît de mică idee despre Anne Bonney cea din clipa de faţă. Încă nu spusese că n-ar putea s-o facă ; l-am rugat să mă ajute şi pentru că Charles Johnson mi-a spus cu gura lui că el, Cargill, fusese martor ocular. Precizarea mea îl făcu pe Cargill să rîdă, zise ceva de genul că mă credea un tip abil, se ridică şi începu să bată din palme de parcă ar fi vrut s-o cheme la noi pe Anne Bonney de acolo, din pădurile de pe deal. Figura lui privită dintr-o parte, era totuşi departe de a-l arăta capabil a săvîrşi asemenea surprize. Era brăzdat, consumat, ochii-i erau înfundaţi în orbite, de parcă i-ar fi fost căscaţi de sau pentru o calamitate, arătau

a ochi de bătrîn acum, nemaifiind închişi pe jumătate ca ochii unei reptile.

Un negru îşi făcu apariţia, Cargill îi dădu nişte porunci şi o clipă mai tîrziu ne erau aduse o sticlă şi două păhărele. Cargill luă sticla, pe care nu era nici o etichetă, o suci în mînă, făcîndu-mă să observ, în lumină, că licoarea dinăuntru era incoloră.

— Ce crezi că-i asta ? întrebă.

După ce am făcut mai multe presupuneri, greşite toate, mi-a turnat puţin, urmărindu-mă cu mîna stîngă ridicată la barbă, cum sorbeam ; buchetul amintea întrucîtva merele prea coapte. Am golit paharul pe jumătate, m-am lins pe buze şi l-am întrebat cum se cheamă.

— E rom nou, zise el, cea mai tare băutură din Jamaica şi cea mai bună din toate, asta e, în orice caz. E romul de cea mai bună calitate, dar nou, tînăr, ca o negresă de doişpe ani. De obicei romul nou e prost ; îl vînd evreii pe aici, ca să ţină preţurile mici. Dar ăsta-i bun. Şi vezi bine că e rom nou : fiindcă n-are în el nici caramel, nici suc de ananas, ca să-i dea culoare. Şi e curios lucru, dar te şi îmbată altfel, nu mai tare, la fel cum te-ai îmbăta dintr-o cantitate mai mare de rom vechi, dar altfel.

Refuzai cu un gest.

— Mîine trebuie să plec spre Westmoreland dis-dedimineaţă, acolo mă aşteaptă rom destul...

— Nu silesc niciodată pe nimeni, zise el pe un ton formal. Ai să mă vezi cum beau trei pahare de rom nou, cît se poate de repede şi vei observa oarecari schimbări în purtarea şi înfăţişarea mea. Dumneata rămîi la paharul acela, Richard, e mai cuminte... deşi dac-ai bea trei, asta ţi-ar goni micile griji...

— Ce griji? întrebai eu, deşi îl înţelesesem foarte bine. Cum nu răspundea, urmai: Acum mi-ai adus pentru prima dată aminte de guvernator. Numai că dumneata ai zis „micile griji", iar el a spus „fundamentul raţional al fiinţei mele".

— E tot aia, spuse el, amabil, golind primul pahar de rom. Ce ţi-a mai spus de treaba asta?

— Că are să mă ţină la curent cu tot ce ar putea să-i mai ajungă la ureche în problemă. Nu mi s-a părut un om neplăcut dar prăpastia ce se cască între guvernatorul Jamaicăi şi piraterie în general...

Cargill mă opri cu un rîs batjocoritor:

— Nu cunoşti trecutul arhipelagului, Richard, prietene. Nu numai că piraţii au ajuns de multe ori guvernatori — nici nu cunosc altfel de exemple —, dar guvernatorii au fost totdeauna mînă în mînă cu piraţii. Era un avantaj.

— Te referi la corsari, desigur.

— Ba la piraţi. Jack Stambă şi ciracii. E unul din puţinele lucruri în cartea aia care... Gîndeşte-te numai la Woodes Rogers din Bahamas şi la Robert Clarke şi guvernatorii din Carolina de Sud, printre care eu însumi. Şi erau guvernatori, nu glumă. Doamne sfinte, omule, să fiu eu guvernator în Jamaica, păi ciupeşti în dreapta şi-n stinga... şi făcu mai multe gesturi de parcă fura aerul nopţii şi-l făcea să piară în propriile buzunare.

— Dar Sir Charles...

— Nu vorbesc de absenţii care-ar putea să fie prezenţi; zise el scurt. Hovenden Walker şi-a pierdut banii la South Sea Buble în 1720, s-a întîmplat în acelaşi an... Soţia lui, pe care a cunoscut-o în America, văduvă, avea ceva capital, deşi soţul ei risipise enorm ca negustor...

— De cîtă vreme sînt căsătoriţi?

— Cred că de peste şapte ani.

— Cum o chema pe Lady Jane înainte de căsătorie?

— Cum o chema...

Dădu pe gît cel de-al doilea pahar de rom nou şi încercă să-i simtă bine gustul, cu ochii strînşi; pleoapele strînse iar ca la o reptilă îi tremurau.

— Cum o chema, zici... Nemaipomenit ce huruie licoarea asta prin cap... Cîteodată simţi că ţi se goleşte capul de tot.

— Eu încă nu simt nimic, spusei. Nu ştii ce nume de familie a avut Lady Jane înainte, domnule Cargill sau nu reuşeşti să-ţi aduci aminte pe moment?

— Aşa e între primul şi al doilea pahar, vorbi el visător. Doamne, Dumnezeule, ce ţi-e şi cu el, romul ăsta nou... Nu-mi vine în cap decît Smith... poate Smythe... Dar, sigur, nu-i ăsta numele, adăugă el pe un ton hotărît.

Stăturăm tăcuţi o vreme. Acum observam şi eu că era într-adevăr ceva deosebit în ameţeala pe care ţi-o provoca romul nou. Mai multă huruială şi bîzîială în cap decît la beţia obişnuită. Dispoziţia pe care ţi-o dădea era mai nepăsătoare, mai puţin jovială. Sau era simplă autosugestie?

Cam la astea mă gîndeam cînd am auzit o împuşcătură de foarte aproape. Sunetul trecu peste pădurea de la poalele dealului, fără ecou aproape, producînd doar un fel de tremurare pe deasupra coroanelor, peste arborii mai îndepărtaţi. Glontele pătrunse în zidul alb al verandei, făcînd o gaură adîncă chiar în spatele nostru. Nu mi-am mai permis alte consideraţii, gîndind că lucrul cel mai înţelept era să urmez exemplul lui Cargill şi să mă arunc la pămînt. Era

probabil primul foc de armă care pătrundea în Colebeck Castle, iar romul aduse celelalte reacţii. Cargill se lungise pe după balustrada de piatră înjurînd încet ; se limita la vorbe despre „grăsanul de Aylmer", despre „mutra de plăcintă" şi „inima în care o să-n-vîrtă el cuţitul". M-am tras pînă aproape de Cargill ca să mă fac mai bine înţeles şi i-am şoptit serios :

— Ballard a fost, domnule Cargill, a fost Ballard Beckford, Ballard Beckford !

Dar Cargill nu voia să mă audă.

Poate am fi adormit acolo, cu capul pe jos, dacă nu auzeam în cameră nişte paşi. Era Walter Coxon. Cargill sări pe picioare, putea să vină şi o ploaie de gloanţe — şi ţinură pe loc un consiliu de război, Cargill emiţînd cele mai aiurite ordine.

— Şi luaţi seama la copaci ! repeta mereu, o măsură care, după cîte avea să-mi spună ceva mai tîrziu, era menită să taie retragerea duşmanului ce s-ar fi strecurat printre pomi, din coroană în coroană, derutînd astfel mirosul cîinilor. Întîi mi s-a părut o prostie, dar asta pentru că mă gîndeam tot la Ballard şi la grăsanul de Aylmer, nu la negrii care scăpaseră de atîtea ori în felul acesta, cînd pomii erau potriviţi pentru aşa ceva. E de la sine înţeles că şi Ballard şi Aylmer ar fi trimis asasini plătiţi. Pentru Cargill, „Aylmer" însemna „sclavii lui Aylmer, aşa cum operaţiunile unei armate sînt numite după general — „Marlborough i-a bătut pe francezi", cînd Marlborough în persoană stătuse pe un deluşor din apropierea cîmpului de bătaie. Dar gazda mea nu voia să ştie nimic de Ballard. Rămaserăm amîndoi în odaia din spate, ferecaţi în dosul uşilor şi obloanelor din lemn de esenţă tare, îmi turnă un al doilea pahar de rom

nou, pentru şocul pe care-l suferisem şi el dădu pe gît unul sau două pahare mai mult decît intenţionase.

Într-un sfert de oră se îmbătase bine şi voia să mă facă să citesc nişte acte vechi, printre care ordinul de căpitan al miliţiei, unde-i greşiseră vîrsta. Cînd veni Coxon să raporteze, Cargill îi turnă o porţie de rom nou într-un fel de stacană, cam aşa ceva mi se părea că văd acolo, după uşă, unde se dusese amfitrionul meu. În sfîrşit, Cargill se aşeză pe un scaun de unde mă privea cu ochii împăienjeniţi. Totuşi nu cred că era foarte beat ; ai fi zis că e mai degrabă obosit, mort de oboseală şi bătrîn. Nici roşeaţa din obraji nu salva această impresie.

— Richard, strigă el şi întinse către mine o mînă tremurătoare de parc-ar fi avut nevoie de ajutorul meu.

Eu m-am ridicat şi am luat-o spre el, clătinîndu-mă pe picioare.

— Richard, repetă el, e exagerat să spunem că vieţile noastre s-au aflat în pericol... Asta nu schimbă totuşi faptul că a sosit ceasul înfrăţirii tuturor, care trebuie să se petreacă măcar o dată în viaţa oricui... Să-ţi spun ceva, băiete. Femeia pe care-o cauţi se găseşte în viaţă. Anne Bonney e aici, pe insulă.

— Ce-ai zis ?

— Ai rămas trăznit, după cum văd ! tună el. A fost prea brusc pentru tine. N-ar putea nimeni să nege că sînt beat, dar ştiu ce spun ; primul lucru mîine, cînd o să fiu treaz, e să-ţi repet ce ţi-am spus acum şi să-ţi cer acelaşi lucru ca şi acum — discreţie ; dar nu e nevoie să mai insist, nu vom trăda noi femeia pe care-o iubim. Şi ce femeie... Fir-ar să fie, ce femeie !

Își uni degetele și și le sărută, cu aceeași expresie sumbră, absentă, pe care n-o înviorau decît întîmplătoare grimase.

— Dar unde se află ea ? Și guvernatorul ? Și...

— E o taină, spuse el pe un ton solemn. Ea se află în nord-vest, printre irlandezi, contrabandiști și foști pirați. Pe unii din indivizi îi cunosc și eu. Dar dacă-i trădez cumva, n-or să... atunci vine un glonte de-ăla, atunci vine un glonte cum a venit acuma de la umflatul de Aylmer, să ucidă viața și lumina zilei pentru mine și pentru oaspeții mei ! Mă-nțelegi tu pe mine?

— Dar de ce atîta mister ?

— Din mai multe motive. Un motiv e foarte simplu. Dac-ar fi s-o prindă pentru complicitate sau primire sau orice de genul ăsta, ar pedepsi-o mai mult decît pe alții că a revenit la crimă. Fiindcă ea a mai fost iertată și de-aceea.

Înțelegeam. Înțelegeam tot ce spune ; ce nu înțelegeam era următorul fapt : dacă Anne Bonney trăia cu adevărat pe insulă, puteam avea oare acces la ea în condiții prielnice ? Mă simțeam ca omul ce a tînjit cu pasiune după ceva toată viața, căruia apoi i-a pierit dorul, iar acum i se punea totul în brațe cu o dărnicie și o generozitate egală cu lipsa de înțelegere a situației, pentru că totul se împlinea prea tîrziu.

— Bandele alea din nord, urmă Cargill, fac contrabandă împotriva Spaniei — e îndeletnicirea cea mai bănoasă aici în Antile, după Acordul de la Asiento ; dar, ca chestie, fac contrabandă și spre paguba Angliei, în unire cu hoții negri cubanezi și odată ajuns contrabandist te conving ușor să treci chiar la piraterie. Asta vroiam să zic. Femeia nu trebuie să se lase prinsă și a doua oară ; dacă-or să pună iar mîna pe

ea ajunge-n ștreang. N-ar ajuta-o nicidecum faptul că și-a luat alt nume... Și, spune, ți-ar plăcea s-o vezi legănîndu-se-n ștreang ? Ce dracu, Richard, nu se poate să vrei tu asta.

— Dar, domnule Cargill, începui eu să-mi exprim o îndoială crescîndă : nu mă îndoiam de sinceritatea lui, ci de adevărul celor transmise lui de unii și de alții. Și cum el nu dădea semne că ar mai voi să se apropie de masă, împinsei eu un scaun spre el, întrebîndu-l. — Bine, dar dacă și-a schimbat numele, de unde știi că ea este ? Înțelegi — pentru mine lucrul acesta are foarte mare importanță.

— Normal, spuse el împăciuitor. Știu prea bine ce înseamnă să tînjești ani de zile după o femeie...

Și căzu într-un fel de discurs pe jumătate sentimental, pe jumătate lăudăros, din care se deducea că-și făcuse o imagine despre Richard Beckford cel cu șaptesprezece ani în urmă, protagonistul unor ceasuri bucolice de neuitat alături de cea mai pură dintre fantasme, femeia din amintirile copilului Richard Beckford. Sau Cargill făcea, poate, o proiecție în viitor ? Nici nu-mi dădeam seama ce era mai deprimant, lipsa de înțelegere pe care o întîlnisem la guvernator, sau excesul de înțelegere care de fapt exagera și vulgariza totul. Dacă mai așteptam nițel, ajungeam să cred și eu că la 1720 mă odihnisem în brațele Annei Bonney ca tînăr bărbat în toată legea, pe cînd alții jefuiau nava. Însă la un moment dat Richard Cargill se ridică. Se mișcă șovăitor prin odaia spațioasă, izbindu-se de colțuri, mutînd mobile din loc, îndoit din șale și vorbindu-și în barbă. Cu o mișcare bruscă trase dintr-un colț întunecat un mic birou foarte elegant, care putuse eventual aparține uneia din domni-

şoarele sau doamnele Colebeck. Cargill încercă să tragă un sertar, fără nici un succes, după care prinse obiectul între genunchi cu totul, ca la extracţia unei măsele, cînd pacientul nu se lasă şi reuşi să deschidă sertarul într-o clipită, dîndu-i apoi drumul să cadă, astfel că tot ce era înăuntru se împrăştie pe duşumea. N-a vrut să mă lase să-l ajut ; s-a aşezat în genunchi, căutînd printre hîrtiile de pe jos ; cînd, în sfîrşit, reuşi să pună mîna pe ceea ce căuta, dădu restul la o parte, în toate direcţiile, cu mîna cealaltă se ridică în picioare, mai lovi de vreo două ori cu piciorul în celelalte documente şi despături foaia pe care-o ţinea în mînă, o hîrtie scrisă mărunt pe amîndouă feţele şi cu pete de cerneală.

— Îmi dau seama că te îndoieşti, zise el gîfîind de efort, dar uite-aici dovada. Nu, Richard, stai acolo, scrisoarea asta e sfîntă pentru mine — naiba s-o ia, stai acolo ! Vreau să-ţi citesc cîteva propoziţii, ca să-ţi dai seama cum stă treaba. Scrisoarea mi-a trimis-o din Cuba acu' jumătate de an.

Suflînd din greu, merse şi se aşeză pe scaun şi începu să citească, uitîndu-se mereu la mine cu o sprînceană ridicată, sever şi întrebător, arătînd parcă a se teme că am să-i iau scrisoarea.

— „Dick, împuţitule". Din asta se vede că era foarte bine dispusă cînd mi-a scris ; să nu crezi că-i o femeie de-alea ursuze nu, nici gînd ; dacă s-a dus la piraţi, ai putea să-ţi închipui aşa, dar nu... „Dick, împuţitule. Sînt sigură că-ţi aminteşti de mine de-acum şaptesprezece ani, cînd ai trecut prin foc să mă smulgi din ghearele wig-ilor... Unde e timpul" — aici sar cîteva rînduri — „Nu semnez scrisoarea, dar ştii bine cine sînt. Poate vom da iar unul de celălalt, pentru că am să mă

mut niţel de pe coasta de sud pe coasta de nord, unde eşti...". — Mai trecem peste cîteva cuvinte — „Acum nu mai eşti în miliţie, aşa că nu e de datoria ta să mă dai în gît. Taie-i..." — aici n-are rost să mai citesc — „Umbli prea mult..." — Nu, asta nu mai contează, nu mai e nimic care să te privească pînă la sfîrşit, tot felul de înflorituri cum au femeile obiceiul să facă. Dar acum te-ai convins, Richard, că scrisoarea asta e de la Anne Bonney ; profită cît poţi.

Împături scrisoarea la loc, o netezi cu palma şi o vîrî în buzunar. Apoi se duse la masă, îşi turnă un pahar mare de rom nou, îl goli dintr-o sorbire şi se întoarse la scaunul lui.

— Dar, întrerupsei eu cu sfială, de unde ştii că a venit din Cuba ?

Mă privi o clipă provocator, apoi se lăsă în scaun şi mă întrebă politicos, oficial, dacă mai vreau să aflu ceva. După care începu să rîdă, cu sughiţuri, cuprins de un mare entuziasm şi legănîndu-se cu scaunul.

— Cu toate femeiuştile trase la edecul... şi urmă un cuvînt pe care nu-l pot reproduce aici. Richard, Richard ! O mai ia şi în serios ! Întreabă, măi băiete, întreabă cît îţi place ! Împuţitul de Dick îţi stă la dispoziţie ! Dar acum trebuie să te duci la ea, Dick, Richard, bătrîne tovarăş-de-arme ! Femeia nu mai poartă pantaloni, zău, nicidecum ! O să te primească absolut cordial, cu braţele deschise ! Vom ţine şi un consiliu de război. Cei doi Dick vor ţine un consiliu de război. Care va să zică, vrei s-o vezi, asta-i povestea.

— Dacă se poate, spusei eu reţinut.

— Se poate, zise el. Acum n-am eu dispoziţia, dar mîine am să-ţi fac o scrisoare către Tom Vane. El e omul pe aici. Oricui vrei să-i scrii pe insulă... bine, atunci te adresezi lui Tom Vane. Tom Vane mai are

și alt nume, dar oricum o sucești, tot ieși la capăt cu el. Am scrisoarea în cap, n-am s-o țin eu să prindă mucegai, „tînăr admirator... farmecele dumitale..." Îmi permiți să-ți scriu și numele ? Dar sigur, de vreme ce tatăl dumitale a susținut-o în fața...

— Președintele Peter, precizai eu...

— Da, dacă vrei ! „Fiul președintelui Peter", dar trebuie să ne exprimăm astfel, „care-și pune viața în primejdie pentru dumneata..." Și unde stai ?

— La Plantația Beckford, Westmoreland, răspunsei eu.

— Bine. Nu m-ar mira să văd că Tom Vane aduce răspunsul fulger... Acuma, băiete dragă, mi se adresă el ridicîndu-se de pe scaun și apropiindu-se de mine, dacă tot am ajuns aici, să te gîndești la Richard Cargill și la Colebeck Castle, da ? Își sărută iar vîrful degetelor, misterios. Ce minune de femeie... Acum, bubui el, pornind cu dreptul într-un dans sălbatic, a sunat ceasul frăției tuturor... Vrei o negresă ?

L-am privit cu uimire mută și-atunci mi-a zis :

— Doișpe ani.

— Nu, domnule Cargill, mulțumesc, răspunsei, ridicîndu-mă și eu în picioare.

— Unsprezece ani ?

— Nu, nu, nu vreau, domnule Cargill.

— Ești credincios, constată el apăsat, jucînd mai departe, dar să nu exagerezi, Dicky ! Negresele fac bine la anii tăi. Sînt tuciurii și sănătoase. Maică-mea zicea mereu : „Niciodată fără negrese..."

— Mi-ajunge cu șarpele ăla, îl întrerupsei.

— Șarpe... șarpe ?... Ah, da, ticălosul de Dick...

Deodată se liniști, privind gînditor dinainte-i.

— Șarpe... te întrebam pentru că mi-ai salvat viața, încheie Cargill cu nobilă simplitate.

— Încă nu, domnule Cargill, remarcai eu, dar fii atent la tot ce faci...

— Viața omului care l-a împușcat pe unchiul dumitale... Dar tocmai asta-mi place, aici e frumusețea, cavalerismul.

— Ai grijă cu Ballard, orice-ar fi, repetai eu.

— Prostii, spuse el cu un gest imperial.

— Ballard e un ticălos, insistai eu.

— Ticăloșii n-au importanță, spuse el — dac-așa vrea băiatul. Nebunie.

Tot clătinîndu-se pe picioare și fredonînd, mă duse la odaia mea să vadă dacă obloanele sînt bine închise, pentru eventualitatea că se mai trăgeau gloanțe. Ne-am dat mîna de nu știu cîte ori. A doua zi de dimineață nu aveam să ne mai vedem. El a plecat călare după niște zgură pînă să se crape de ziuă, însă eu trebuia să mă întorc, să mă întorc să-i spun... Nu-mi aduceam aminte dacă-i promisesem asta sau nu.

XI

Deci pe Cargill nu l-am mai văzut înainte să plec. Însă el aranjase totul în detaliu : Pînă la Scot's Cove, unde trebuia să-mi petrec noaptea, aveam la dispoziție un cal de-al lui și mă escorta un coromandel înarmat, pe numele de Tim Tom ; mi-a dat și o armă, provizii și o ploscă de rom, rom vechi de data asta. Alesesem drumul pe uscat mai ales pentru a avea timp să mă las netulburat în voia gîndurilor. Nu voiam să ocolesc nici porțiunea de coastă de la Bluefield Bay, deși golful se trece îndeobște cu o ambarcațiune pînă la Savannah la Mar, din cauza stării foarte proaste a drumurilor. În general, calea aceasta urmărea linia coastei : prin Munții Tîmplarului și primele piscuri din Munții Văii Essex, drumul trecea chiar pe lîngă țărm și avea aici un aspect mai stîncos decît în restul insulei. Altfel — păduri, păduri nu numai în ținutul Vere, ci și mai departe : pîlcuri de cocotieri, cu trunchiurile înclinate spre interiorul insulei, cedrii cu coroana dreaptă în locurile uscate și nisipoase, copaci impunători de mahon, acacia, colabash ; și brasiletto, al cărui lemn roșu-portocaliu se taie în cuburi mari, parfumate ; și mocirle de coastă puturoase, unde cresc mangrovele, cu niște rădăcini prin care mișună păianjenii și-și înmoaie în apa noroioasă picioarele pline de puf, grațioase, tremurătoare.

Pe hartă, pe biata și vechea mea hartă a Jamaicăi, uzată la îndoituri, pot urmări cu degetul toată calea pe care am parcurs-o pînă la Westmoreland ; dar nu mai păstrez în minte decît niște imagini clare ale momentelor cînd, pe la curbele drumului sau de după gurile rîurilor peste care trebuia să trecem îmi apărea deodată în față marea. De fiecare dată o altă mare, ca o carte cu ilustrații care mi se deschidea dinaintea ochilor. Marea văzută de sus, marea văzută de la nivelul apei. Albastră și netedă ; înspicată cu alb acolo unde recifi nevăzuți înspumau apele ; aproape lipsită de maree, dar romantică datorită nenumăratelor golfuri și pîrîuri care dădeau mereu o rezonanță nouă murmurului continuu, monoton. O mare în fierbere (însă ne-ar trebui un alt termen pentru starea aceea — nu era fierbere, ci mai degrabă o mocnire a apelor), o mare ce se mișca nu atît perpendicular pe coastă, cît paralel cu aceasta, ceea ce se observa după unirea alternativă la capete a două benzi de spumă.

Fiecare din miniaturile marine prindea viață printr-o caracteristică distinctivă, precum o semnătură, sau inițialele artistului : o epavă în depărtare, sau o saltea de paie aruncată la țărm pe plaja albă, chiar lîngă drum, (era o saltea cu dungi albastre și roșii, ca un cadavru în putrefacție), sau un bazin împrejmuit cu stîlpi negri, pe care Tim Tom îl numea „craal" și după multe eforturi de înțelegere prin semne, reușii să pricep că era vorba de un loc pentru crescut turturele ; faptul îmi trezi, într-un chip melancolic, amintirile legate de căpitanul Richard Cargill și de masa de la el, pe care tot o mai simțeam căzîndu-mi greu la stomac. Poate cel mai bun lucru era faptul că mă aflam pentru prima oară singur cu marea și marea cu mine ; fiindcă Tim

Tom nu conta deloc, el călărea în urma mea şi nu deschidea gura, iar catîrgiii care duceau zahăr şi rom de la Westmoreland la Kingston treceau pe lîngă noi în mici grupuri, fără să mă recunoască drept stăpînul lor temporar.

Aceste priveliști marine, ce-mi apăreau ca înrămate, trebuie să fi fost motivul faptului că începui să visez la insule abandonate şi nave negre făcîndu-şi apariţia pe lîngă ele — nave care depăşeau repede promontoriul, pînă să apuci a le vedea bine. Pentru un spectator singuratic, nevăzut, viaţa de pirat era probabil încîntătoare — de la o distanţă de cel puţin jumătate de milă. Dar în nici un caz mai de aproape, fiindcă sînt convins că atunci aura din jurul acestei ambigue chemări s-ar fi topit ca un miraj în deşert. Nu trebuie să-ţi foloseşti decît ochii, pur şi simplu nu trebuie să asculţi, nu trebuie nici măcar să reflectezi în vreme ce observi nava depăşind promontoriul, neagră, colţuroasă, neîngrijită, ca navele din literatura lui Charles Johnson, cu nişte coconi cenuşii în jurul catargelor şi scripeţii prinşi ca muştele în plasele de păianjen ; un val puternic, un vas ce lunecă, se înclină, salută ironic şi a dispărut pe loc, iar privitorul solitar de pe insulă, trezit din visul lui de teroare, nu rămîne decît cu un nume în minte, „pirat“, iar valurile şi briza mării şoptesc „pirat“, întreaga mare va fi devenit „piraterească“. O astfel de navă-fantomă n-ar fi putut în alte timpuri să ajungă vas de corsari printr-o simplă licenţă şi prin nici o pecete regală din lume. Însă eu ştiam foarte bine că un vas ca acesta n-a existat niciodată.

Să aplicăm acelaşi raţionament pentru Anne Bonney, îmi continuai eu meditaţiile — ce devenea atunci sarcina pe care mi-o pusese Cargill pe umeri, scopul acesta

corespunzînd întocmai celui pe care singur mi-l propusesem ? Cu cît femeia aceasta se apropia de mine (fiind acum pe insula aceasta, la mai puţin de cincizeci de mile), cu atît se îndepărta mai mult de întruchiparea copilăriei mele, de aceea care-mi pusese mîna pe grumaz. Oare n-ar ajunge lumea să se topească într-un rîs imens dacă eu aş întreba-o pe ea de-şi aduce aminte ? N-aveam nici un motiv să nu-l cred pe Cargill. Da, fusese beat ; dar ştia că-i ameţit, iar detaliile concrete nu erau de genul acelora inventate la beţie. Anne Bonney exista. Dar cum, în ce formă ? E ciudat, însă nu mă puteam gîndi în momentul acela decît la o hoaţă pe care o văzusem odată la Londra, o înhăţaseră două gărzi de pe lîngă un magazin de ochelari : o femeie grasă, fără dinţi în gură, cu părul blond-murdar căzîndu-i în ochi, o adevărată pasăre de puşcărie. Puteam eu să fiu sigur că Anne Bonney, trăind printre contrabandişti şi alţii de aceeaşi teapă, nu avea absolut nimic în comun cu femeia aceasta ?

În după-amiaza aceleiaşi zile am reînnoit cunoştinţa cu Plantaţia Beckford, sub lumina istovitoare a soarelui. M-au întîmpinat terierii, care nu prea foloseau la prins şobolani şi nici de pază nu erau buni. Am rămas netulburat : era limpede, cîinii aveau sentimente prieteneşti faţă de toată lumea. Nu acelaşi lucru se putea spune despre doi băieţi blonzi care au dispărut pe lîngă tamarinzii din faţa casei, după ce-au făcut nişte gesturi parc-ar fi vrut să arunce cu pietre în mine ; băieţii nu erau leit Peter sau William, după cum te puteai aştepta, ci doi urmaşi ai lui Shettlewood. Nu m-au recunoscut, deşi probabil că mulţi din sclavii negri de

acum trăiau pe plantație și la vremea copilăriei mele. Spre seară mi-a fost arătat un bătrîn negru, ca relicvă a trecutului ; l-au împins către mine niște negri mai tineri, dar oameni destul de vîrstnici și ei, care-i ziceau „ta quaco“ (tată). Nu-mi aduceam aminte de bătrîn. Dar poate au crezut de cuviință că trebuie să-l întîlnesc pe cel mai bătrîn din ei. Nici nu l-am mai văzut după aceea ; s-a pierdut pentru mine în multitudinea extraordinară de fizionomii africane.

Atît pe Plantația Beckford, cît și pe celelalte plantații ale lui William, care se întindeau pe direcția sud-vest pînă spre Savannah la Mar, era un număr alarmant de mare de negri, după cum îmi spusese Shettlewood la Kingston. O lege, așa-numita Lege a Deficienței, prevede în Jamaica folosirea unui supraveghetor alb la treizeci de negri. Însă de-a lungul anilor legea a ajuns să fie tratată cu tot mai multă indiferență și în privința numărului și în privința originii albe a supraveghetorilor, astfel că Legea Deficienței a degenerat într-un mijloc de ridicare a taxelor prin amenda impusă, care era întotdeauna mai mică decît ar fi costat angajarea unor muncitori albi. Astfel se putea ajunge, ca pe plantația noastră, la sute de sclavi cu numai zece supraveghetori — printre sclavi se aflau zece mulatri și vreo cincizeci de senegalezi, iar un quadroon, adică unul născut dintr-un alb și o mulatră — Sam Stirling, își ridicase sceptrul peste toți și peste toate. Dincolo de Legea Deficienței, situația era intolerabilă, consecințele dezechilibrului de coordonare deveniseră mai mult decît evidente pe plantații, pe cîmpurile de trestie și de cafea, în savanele unde erau vite la păscut. O privire superficială m-ar fi putut face să dau toată vina pe natură pentru faptul că se îngăl-

benise iarba, iar seceta crăpa pămîntul, însă Shettlewood mi-a spus de a doua zi în ce condiții proaste se află conducta de piatră pentru irigații — o conductă care ar fi trebuit să ferească cel puțin cîmpul de trestie de o asemenea uscăciune. Tubul acesta de piatră fusese mîndria tatălui meu, președintele Peter, care mergea duminica dimineața de la un capăt la altul al conductei și ne spunea de multe ori nouă, copiilor, cum funcționează ; apa nu era trasă din rîul Black River (și unul din cei mai mari afluenți ai acestui rîu), ci din brațul de răsărit al rîului Cabaritta, a cărui albie înconjoară Black Morass —adică rîul pe care, mai departe spre vest, se află și plantația lui Ballard, Domeniul Cabaritta. Învecinarea cu marea mlaștină dă rîului Cabaritta un nivel mai constant al apei decît are Black River, care în anotimpul ploios se umflă extraordinar ; de aceea tata a considerat că este de dorit să reverse asupra Plantației Beckford apele rîului Cabaritta și să împartă restul plantațiilor între bazinele celor două rîuri. Însă după moartea tatei conducta aceasta mai mult s-a dărăpănat decît să funcționeze ; cînd i-am atras lui Sam Stirling atenția asupra situației, el a pus totul pe seama ravagiilor timpului, cu zîmbetul acela strîmb care însoțise, cel puțin în prima zi, relațiile noastre. Nu mai spun nimic despre faptul că pădurea era copleșită de tufele de opoponax, pe care le știam foarte bine și de lemnul băcanului, mai ales pe plantațiile din sud. Deși în jur, pe lîngă casă, locul era îngrijit, nu m-aș fi mirat să descopăr la o cercetare mai atentă că peste zece la sută din teren rămînea nefolosit. Trebuia să iau asta în considerare la stabilirea cantității de zahăr deturnate; totuși, ceea ce rămînea nu putea fi explicat doar prin furtișagurile curente în anii trecuți și nu

aveam nici o îndoială că Ballard Beckford, dacă nu veneam eu în Jamaica, ar fi adus jaful la o proporție de multe ori mai mare decît pierderea pricinuită de înmulțirea opoponaxului.

Mi-am dat seama pentru prima oară de enorma întindere a plantațiilor pe care fratele meu William avea dreptul să le numească ale sale. Dimensiunile de care vorbesc nu se raportează la absolut, ci la infinitul vag simțit în jur de copilul ce fusesem, spațiul de care nici nu știam dacă e cîmpie, pădure, munți îndepărtați, sau doar casa reprezentînd universul, ori, în fond, odaia de dormit, unde lumea se închidea seară de seară precum o floare. În privința aceasta, deci, plantația suferise într-un anumit sens o lărgire considerabilă ! Pe de altă parte, obiectele din casă și de pe plantație pe care memoria mea le reținuse în detaliu, îmi păreau acum cu mult mai mici. Scrinul din lemn de yacca, din sufragerie, de care îmi aduceam aminte ca de o construcție serioasă din încăperea respectivă, acum îmi apărea o nimica toată ; incredibil de mici erau colibele negrilor, acoperite cu frunze de cocotier ; moara de zahăr, unde mă duceam de multe ori în copilărie să văd cum se învîrtește roata și să aud cum apa lovește paletele, se chircise în acești șaptesprezece ani de soare fierbinte — aproape la fel de mult se micșorase magazia cazanelor și rafinăria de alături, pe unde trecusem ceva mai rar.

Ochii de copil prin care încercam eu acum să văd măreau și micșorau lucrurile, ca niște ochelari speciali, puși alternativ : lucrurile mari pe care le vedeam prima oară, lucruri mici care păreau și mai mici — cu alte cuvinte, ceea ce observam erau lucruri mai mici într-un spațiu mai mare. Nu era o senzație plăcută. Plantația

Beckford se întinsese în două direcții, cu un spațiu liber rămas la mijloc ; eu stăteam în spațiul gol, cu un Sam Stirling disperat și foarte scorțos după mine, care părea să se fi înarmat serios împotriva oricărei surprize din parte-mi.

Pe domeniu se afla un uriaș arbore de bumbac, sau ceiba, de care mi-aduceam perfect aminte, dar în copilărie nu-i observasem niciodată circumferința fenomenală. Sub ceiba aceasta mă jucasem, dar probabil că nu mă uitam deloc în sus la el pe vremea aceea ; sau dacă mă uitam, atunci poate-mi închipuiam că mă joc într-o pădure cu o sută de copaci, care nu erau în sine nici înalți, nici groși, un crîng format de fapt din coroana cu niște ramuri groase de ceiba înfășurate în liane și de care atîrnau un fel de spice și un fel de cîlți răvășiți.

În asemenea condiții, ceiba a avut avantajul să-mi apară, în mod excepțional, mai mare decît îl reținuse imaginea mea din copilărie, cînd ar fi trebuit de fapt să fie mai mic în ochii mei, dată fiind vechea cunoștință cu arborele ! Trunchiul, care era perfect comparabil cu o caracatiță gigantică avînd corpul format dintr-o împletitură de tentacule (acestea fiind rădăcinile) nu putea fi cuprins nici de douăzeci de oameni, după părerea lui Shettlewood. N-aș fi reușit să calculez dimensiunile copacului în felul acesta, fiindcă negrii nu se apropiau de el decît pentru a-i aduce ofrande, expresie a unei superstiții absurde care stăpînea spiritele negrilor în mod absolut — cel puțin în Westmoreland, unde exista un număr relativ mic de negri botezați. Un asemenea arbore ceiba, acesta în orice caz, era templul Vraciului, care se mai chema și Jumbi, un potentat foarte pretențios, de la care nu reușeau să

obțină oarecari avantaje decît ceilalți vraci și vrăjitori. În momentul acela, pe Plantația Beckford nu trăiau nici vraci și nici vrăjitoare ; așa ceva găseai doar pe plantațiile din sud, la Fort William și Williamsfield, unde supraveghetor era Concanen, cel ce se arăta foarte rar.

Deci, stînd de vorbă cu Shettlewood, a fost un moment cînd m-am întors cu spatele la ceiba și casa mi s-a părut încă și mai măruntă. De fapt nici nu era o casă mare. Fusese construită, ca majoritatea locuințelor de pe plantație, pe un deal, de unde puteau fi supravegheate muncile : tăierea trestiei cu niște custuri, legarea în snopi, încărcarea în carele cu boi care se leagănă, încărcate, pe drumul către moară, leneveala cîte unui negru care se trezește să plivească un cîmp abia semănat, unde pămîntul roșcat se mai vede prin verdele aburos ; agitația sub umbrar, cînd se face romul, cu recipienți și tuburi și poloboace în fermentare, iar negrii aceia simpli joacă rolul unor subtili alchimiști ; nesfîrșită rostogolire de butoaie și poloboace ; copii de negru aplecîndu-se peste jgheabul de plumb dintre moară și sala de fierbere, un jgheab pe care curge sucul de zahăr ; negrul slab și înalt, „morarul", care iese la iveală dintr-un salt și-i gonește pe negroteii cei mici ; un negru mititel scuipînd iute în jgheab (Ballard poate să fure liniștit, din parte-mi, zahărul făcut din așa ceva !) ; alți negri, cu o sumbră lumină în ei, care se arătau la ușa sălii de cazane cu polonicele în mînă și se ștergeau pe frunte de sudoare. Panoramă de neuitat. Pe oricare parte a casei te-ai fi oprit, peste tot rîdea zahărul și zîmbea romul.

Casa avea un singur nivel și era înzestrată cu obișnuitele obloane verzi ; unele obloane rămăseseră nevopsite. O verandă înconjura clădirea din trei părți. Peretele dinspre miază-zi nu avea deloc ferestre și păstra pe tencuiala scorojită o mulțime de semne de ploaie verzui și cenușii, ceea ce se explică prin faptul că pe partea aceea burlanul era înfundat încă de pe vremea copilăriei mele. Înspre partea de apus a casei erau construite șurile și grajdurile, ca și casa supraveghetorului, pentru Shettlewood și nevastă-sa — în direcția acestor acareturi dealul se pierdea pe nesimțite în cîmpie. Deci casa era mai mult sau mai puțin apărată din două părți de atacuri prin surprindere ; în celelalte două părți fuseseră ridicate, la oarecare distanță de verandă, niște întărituri de palmier brazilian, din dosul cărora puteai să tragi cu arma în hoardele de maroonii ce ar fi luat domeniul cu asalt. Aducîndu-mi aminte de cele ce-mi spusese Lady Jane, am fost încîntat să găsesc mijloacele acestea de apărare și bucuros de obiceiul locului să se pună noaptea gărzi înarmate ; ca gărzi nu se foloseau decît niște negri creoli de încredere ; însă Shettlewood mi-a spus că, mînați de foame, maroonii sînt capabili de orice ; recent indienii distruseseră cîteva plantații de yam în apropiere de Cudjoe Town. Îmi și închipuiam un raid al maroonilor în timpul unei vizite din partea lui Lady Jane, deși nu eram prea dornic a săvîrși acte eroice sub ochii ei. Într-un fel sau altul, gîndul la ea îmi dădea o stare de melancolie după întoarcerea la casa părintească. Și, pe urmă, avea să vină ea oare cu adevărat ? Nu-și uitase capriciul ?

Am ales odaia lui Peter, în care el și murise. Era o mostră de modul radical în care mă gîndeam să-l

supun pe Stirling. Nu departe se afla camera în care dormisem în copilărie. Fosta mea odaie era de nerecunoscut din pricina lemnăriei : devenise un fel de cușcă de iepuri, înghesuită, în care nu mi-am aruncat ochii decît o dată. Am poruncit să se aducă la noua mea cameră toate portretele de prin casă, portretul lui Peter, al colonelului Peter, ale părinților, ale bunicii mele. Am găsit chiar și un portret al meu, o schiță făcută de dascălul nostru Scheffer, cel care dorea să-i dea lui Ballard lecții de desen și era expert în creionarea siluetei Regelui George I și a ministrului său, Stanhope. Fiind singurul reprezentant al dinastiei de Hanovra pe insulă, pe George I îl înconjura o aură regală, de care (așa cum se întîmplă întotdeauna în societatea engleză) el nu abuza — însă faptul acesta îi conferea un loc de cinste în adunările patriotice, la care altfel nu ar fi avut acces atît de lesne. Portretul meu de copil reprezenta un băiețel gras, cu o expresie stupidă, bucle de îngeraș și niște ochi plini de inocență. Fără îndoială că așa și arătam ; mi-aduc aminte cînd am pozat, și cum Peter a rupt-o la fugă cînd Scheffer l-a pus și pe el să pozeze. Trebuie să fi fost cam în ultima jumătate de an de ședere în Jamaica, deci puțin înaintea întîlnirii cu Anne Bonney. Anne avea să fie „în viitor“ pentru portretul acesta, pentru gura inexpresivă, ochii somnoroși, așa cum devenise ea acum pentru mine datorită aranjamentelor pitorești, dar nu cu desăvîrșire logice, ale căpitanului Richard Cargill. Probabil că în acele prime zile suferеam de o depresiune generală provocată de oboseala drumului, fiindcă și gîndul la Anne Bonney mă lăsa indiferent și nici nu-mi trecea prin minte a sărbători faptul revederii cu ea, nici măcar a sărbători o curiozitate satisfăcută.

Stirling, care se înconjurase de un personal bărbătesc foarte colorat, locuia în cealaltă aripă a clădirii. Aflasem că fata lui nu era pe plantații ; se angajase la familia Blagrove de la Cardiff Hall, St. Anne și că avea să-i facă o vizită lui Stirling a doua săptămînă după Anul Nou ; m-am gîndit să amîn pentru atunci întrebările despre moartea lui Peter. Oricum, pe plantații numărul femeilor care să aibă mai puțin de jumătate sînge de negru (Ruth Stirling avea trei optimi, de exemplu) era foarte redus și doar doamna Shettlewood putea fi considerată în stare a mă îngriji în stilul englez la care, după părerea mea, aveam tot dreptul. Însă doamna Shettlewood era așa de ocupată cu o ciurdă întreagă de copii, cîți avea, care țipau și se băteau din zori pînă-n noapte, încît n-am îndrăznit nici măcar o dată s-o rog să-mi coasă vreun nasture la haina tropicală. Fața ei îngustă, ochii duri, de un albastru deschis și buza de jos, care arăta ca o bucată de friptură, nu erau de natură să mă facă să mă simt la largul meu față de ea. Shettlewood vorbea de nevastă-sa cu mare respect. Erau căsătoriți de cincisprezece ani ; la început, diferența de religie făcuse loc unor neînțelegeri între ei, dar, ca irlandeză ce era, ea se dovedise femeie inteligentă și pe plantație nimeni nu lua în nume de rău mamei atîtor copii faptul că avea limba ascuțită. Cinstitul Shettlewood era absolut înduioșător cînd vorbea astfel, cu mîna pe bărbie, cu argumente îndelung răsucite și marea lui nehotărîre, argumente ce se ramificau în toate părțile, cuprinzătoare, care luau în considerare totul, un stil prin care englezii de tipul lui fac să rodească lucruri de mare importanță, atunci cînd nimic nu vine să pună bețe în roată.

In dimineața de Anul Nou am dat poruncă să-mi pregătească un cal și am călărit două mile pînă la domeniul Savannah, plantația lui Julines Herring, la sud de Beckford's Town, imediat după podul de lemn care trece peste ramura de răsărit a rîului Cabiritta. Domeniul Cabiritta mi se înfățișă pustiu. Ballard era tot la Kingston, dar auzisem că urma să se întoarcă peste cîteva zile. M-am uitat curios peste gard, curios mai ales să ghicesc care din negrii mulți ce leneveau pe acolo, stînd pe vine în jurul focului de gătit din fața colibelor, luase asupra lui îndatorirea de a „face lăsări de sînge vărului bogat". Vedeam printre ei destule fețe neplăcute, de proști, dar poate că nu era decît imaginația mea la mijloc. De fapt negrii nu sînt niciodată plăcuți sau neplăcuți, sînt pur și simplu ca niște animale. Rămăsesem doar mirat că unchiul nu mi-a făcut nici o vizită, dar cînd l-am găsit răsturnat în jilț, de unde nu s-a ridicat să mă întîmpine, deși zîmbea tot de încîntare, mi-am dat seama că era cuprins de o nesfîrșită apatie ce se explica prin utilizarea permanentă a laudanum-ului. Era mai puțin discret în problema aceasta decît te-ar fi putut face să crezi condamnarea morală pe care i-o aplica familia ; ba dimpotrivă, bătrînul vorbea despre laudanum cu toată libertatea. Îmi dădu explicații despre senzația pe care o ai după laudanum, senzație ce nu se compară cu beția alcoolică în nici un fel, cum se presupune îndeobște ; iar diferența aceasta, după părerea lui, ar fi înlăturat orice motive ca el însuși să fie privit cu dispreț. Nu era un băutor în ascuns, zicea el, în fond nici nu bea nimic, dar se săturase de starea mizerabilă de spirit ce-l cuprinsese după moartea nevesti-si și plecarea copiilor în Anglia, și cum laudanum-ul avea

grijă de toate treburile astea, ar fi fost un nătărău să nu-l folosească, mai ales că se limita la o cantitate pe care nu o depășea decît la crizele de dizenterie. Nu-mi spuse totuși cît era de mare doza stabilită.

Julines Herring mă întîmpinase cu privirea sa liniștită din fire. Înainte, ochii lui căprui închis erau cumva înălțați spre pleoapa de sus ; dar impresia de bunăvoință calmă ce se desprindea din caracteristica aceasta se întărea prin fixitatea ca de ceară a trăsăturilor. Avea aceeași frunte înaltă și teșită, cu brazdele desfășurate în evantai, mustața căruntă acoperea aceeași trei sau patru dinți din gură (acum trei, probabil) care-l făceau să vorbească sîsîit. Cînd aducea vorba despre greutățile pe care ar fi trebuit să le privească în față, dar prefera să le evite, se observau mai bine la el niște gesturi slabe, rostogolite, de parcă lua ceva cu polonicul folosindu-și întregul corp. Nuanța de șovăială din firea sa nu pălise cu trecerea anilor. Un exemplu amuzant de ezitare între două opinii a fost momentul cînd și-a exprimat dintr-o răsuflare și regretul și lauda față de marea secetă din Westmoreland : pe de o parte se temea pentru recolta de zahăr ; pe de altă parte i se părea că seceta-i era de folos, cel puțin în primele vreo două săptămîni, pentru cafea — el pusese cafea pe un teren mult mai întins decît se procedase pe Plantația Beckford. Trebuie să plouă peste cîteva săptămîni, zicea el : chiar dac-ar ploua numai o oră, pînă atunci cafeaua va fi culeasă toată și ajungea uscată în magazii ; dar va ploua ? Numai că, dacă ploua după atîta secetă și nu era vînt, se ivea pericolul cutremurelor. Pînă la urmă, poate ar fi fost mai bine să nu mai plouă. Și ochii săi calmi, neajutorați, mă cercetau de parcă eu trebuia să hotărăsc.

— În pădure e tare frumos după o ploicică, urmă el de parcă ar fi cîntat. Dar eu nu mă mai duc în pădure. Înainte vreme după fiecare ploaie mergeau cu mătușa ta să culegem flori din arborele de abanos, care ieșeau după cîte o ploaie, flori galbene, o splendoare de flori. Sînt o mulțime de flori galbene pe aici, dar pe alea de abanos nu le mai văd, nu mai avem copaci de abanos pe o rază de cinci mile în jur...

— Dacă plouă, culeg eu pentru dumneata flori de care spui îi promisei eu ridicînd paharul de rom ce-mi fusese turnat. Însă el zise „O, nu !“, poate nu atît de mult, mă gîndesc, pentru că nu m-ar fi considerat vrednic a îndeplini o asemenea misiune, cît pentru că-și zicea că e o prea mare oboseală, chiar și din partea mea. N-ar fi fost dispus să culeagă florile galbene decît dacă arborele de abanos ar fi venit și s-ar fi așezat singur chiar lîngă jilțul lui Julines după ploaie.

În timpul conversației cu unchiul, am înțeles că era convins de revederea cu morții săi, la timpul cuvenit ; cînd îi spusei că lucrul mi se părea nesigur și, mai mult, că eu nici nu l-aș fi dorit, în ce mă privește, dacă mă gîndeam la relația sufletească vagă cu Peter colonelul și cu președintele Peter, atunci el îmi arătă paharul din care beam rom chiar eu și, cu un zîmbet pe jumătate de reproș, pe jumătate răutăcios, îmi aminti că cel puțin un element al relației exterioare era absolut evident. Tata și bunicul meu fuseseră cîndva mari băutori, băuseră mult prea mult, însă nu foarte des rom și de obicei, nu tocmai dimineața. Apoi Julines alunecă pe făgașul unei povestiri lungi de tot, dar amuzante, despre obiceiurile la beție ale bătrînilor mei, dintre care cel mai mare (adică Peter colonelul) îl silea pe cel mai tînăr (președintele Peter, dacă-i pot spune așa, fiindcă după Julines tatăl meu n-avea atunci nici douăzeci de ani) să bea două pahare la un pahar al său, pentru ca fiul să nu rămîie treaz atunci cînd tatăl se îmbăta. O fi fost o anecdotă cunoscută, fiindcă mai tîrziu am auzit aceeași poveste despre un faimos om de stat și fiul său. Am tras imediat concluzia că unchiul îmi datorează, în cazul acesta, patru pahare de rom, la care Julines explică din nou — și nu fără mîndrie — că după ce a început să se trateze cu laudanum n-a mai băut deloc, ceea ce-mi amintea felul în care-și susținea nevinovăția un criminal : dovedea că nu mai avea nevoie să comită fraude și spargeri de vreme ce trăia foarte bine din jafurile cu omor pe care le săvîrșea o dată pe săptămînă. Dar mă gîndeam că afirmarea acestei rectitudini morale de un tip atît de special din partea lui Julines îmi era mai puțin adresată mie, cît celor de dincolo de mine, lui Thomas Beckford cu ai săi, lui William care am impresia că-i trimisese o scrisoare plină de reproșuri, unde-l făcea păcătos înrăit și bețiv incurabil.

Deși Julines mă chemase spunîndu-mi în scrisoare că vrea să discutăm despre moartea lui Peter, nimic nu arăta că se va abate de la zona anecdotelor și a speculațiilor aproximative pe care o abordase din proprie inițiativă. Mă temeam chiar că, dacă aș insista pe tema asta, nu mi-ar dezvălui altceva decît faptul că Peter a cîștigat o viață veșnică și de aceea nu are pentru ce să fie compătimit. Dar cînd i-am amintit lui Julines de scrisoarea pe care mi-o trimisese el însuși, m-a surprins tonul lui oarecare, amenințat exclusiv de felul complicat în care vorbea din fire :

— M-am gîndit la treaba asta, Richard, zise el. Şi a gîndi costă timp. Cînd am auzit că eşti la Kingston nu reflectasem încă temeinic la toate şi aş fi vrut să vii să mă ajuţi ; evident, eu sînt prea înstrăinat de viaţa practică ; a trebuit să las pe mîna altora frîiele... Peter a murit într-un chip ciudat, foarte ciudat. Sau în condiţii foarte ciudate, oricum, fiindcă el a rămas pînă la sfîrşit cum îl ştii, înjura mereu şi spunea lucruri rele şi n-a vrut să-l primească pe dl. Lestock.

— Pastorul de la Beckford's Town ?

— Dl. Lestock... da, Beckford's Town. Nu asta e curios, pentru că aşa era Peter, dragul de el. Nu-i deloc de mirare că nici n-a vrut să audă de doctor, asta-i stătea în fire. Ce mi se pare mie ciudat e că nu se afla nici un doctor de faţă.

Deodată mi-am adus aminte de ce-mi spusese Stirling cu lăsarea de sînge şi toate simptomele de frică. Într-adevăr, nici un doctor, nici o lăsare de sînge, dacă lăsarea de sînge ar fi fost necesară...

— Doctorul Dehaney de la Beckford's Town era bolnav. Poate pe el l-ar fi dorit Peter ; erau prieteni buni. Dar după alt doctor n-a vrut să trimită. De regulă pe fiecare plantaţie mai mare trebuie să fie un doctor... Doctorul Dehaney era bolnav. Dar nu-i nici asta totul. Procurorul Edmund Gregory de la Savannah la Mar era plecat pentru cîteva săptămîni la Kingston — ceea ce tot destul de ilegal era. Şi nici asta nu e totul : eu însumi... Am avut mult de aşteptat pînă s-a hotărît iar să vorbească. Pînă la urmă aş fi putut să-l ajut pe Peter, să consult un doctor şi aşa mai departe...

— Dumneata ? întrebai eu nerăbdător. Bolnav ? Plecat ?

— Şi una şi alta, poate... Îmi dăduseră o doză prea mare de laudanum. Îşi mişcă nervos mîna lungă, albă, peste spetează ; părea foarte indignat. Cînd eu respect mereu doza fixă... Un adevărat scandal ! Ce să-ţi spun, am dormit trei zile fără întrerupere ; respiraţia aproape că mi s-a oprit ; mi-am dat seama înainte de a adormi... Ei, ce părere ai de toate astea ?

Am reflectat cîteva momente, apoi i-am răspuns :

— Nu cred că mai ai nevoie de ajutorul meu, unchiule. Circumstanţele s-au îmbinat într-un mod suspect. Au vrut să te otrăvească şi aşteptau condiţii favorabile ca s-o poată face.

Julines se îndreptă pe loc din spate şi se uită la mine cu gura căscată, astfel încît i se vedea cerul gurii albicios printre cioturile dinţilor.

— Să mă otrăvească ? Pe mine ? Cu laudanum ?...

— Să fi fost altceva atunci ? zisei eu cu un fel de nonşalanţă.

— Ce altceva... ! vorbi el pe tonul mamei care află că pruncului ei i s-a dat să bea, prin înşelăciune, lapte de tigru. Dar nu ştii ce spui, băiete... Totuşi ceva ai priceput tu. Pe Peter l-au otrăvit.

Şi, cu un suspin de satisfacţie, se lăsă pe spate.

— Şi eu care credeam c-a murit de dizenterie.

— Da, dar am descoperit eu... Nu Dehaney, ăla nu ştie nimic... Am descoperit că sînt otrăvuri care provoacă aceleaşi stări ca dizenteria, otrăvuri folosite de preferinţă, din anumite motive.

— E o mare surpriză pentru mine, punctul acesta de vedere. Înseamnă că Peter avea duşmani, unchiule ?

— Duşmani ?... Nu, oftă el, cel puţin nu printre albii de prin partea locului ; se purta cam dur. E clar că s-a întîmplat ceva nu foarte plăcut la Savannah la Mar, unde se ducea o dată pe săptămînă să joace

cărţi. Totuşi, duşmani nu avea... Negrii au făcut-o, precis, vrăjitorii...

— N-am mai fost demult în Jamaica, dar am auzit şi eu că foarte rar se întîmplă să omoare vrăjitorii vreun alb.

— Cam aşa e... Dar de ce n-ar fi tocmai asta marea excepţie ? Şi cu negrii se purta foarte rău. Avea o mulţime de iubite negrese...

— Nu putea fi un alb, vreun duşman de-al lui sau cineva care să profite de pe urma morţii lui şi care să-i fi cumpărat, poate, pe vrăjitori ?

— Dar cine ?... Cred că mergi prea departe cu gîndul...

— Şi pe urmă, iubitele ; a fost încurcat cu Ruth Stirling. De Stirling ce părere ai ?

— E în afara oricărei îndoieli, zise el hotărît.

— Sau Ruth, din gelozie ?

— Vai, Richard, dac-ai fi văzut-o pe copila aceea... L-a îngrijit pînă în ultima clipă. O, Richard, nu. Nu...

— Bine, zisei eu de parcă cedasem, dar dumneata de ce n-ai anunţat ?

— Da, de ce...

Uitase, evident, că-mi şi spusese motivul. Am impresia că a ştiut perfect, de la bun început, că Peter nu murise de moarte bună, numai că n-a făcut nimic — de lene (sau, ca să punem în drepturi laudanum-ul, din apatie), pentru că este considerată o sarcină fără sfîrşit aceea de a pedepsi vracii, împotriva cărora nici un negru nu va depune vreodată mărturie — şi mai putea fi la mijloc chiar frica să nu fie otrăvit el însuşi din răzbunare. Acest ultim argument, nu deosebit de eroic, era cu atît mai plauzibil cu cît Julines mă

avertizase de ceva în genul acesta şi mi-a mărturisit că principalul motiv pentru care dorise să-mi vorbească era teama că, obţinînd informaţiile de la alţii, s-ar putea să trec în mod necugetat la acţiune şi să împărtăşesc din acest motiv soarta lui Peter. Julines îmi dădu două sfaturi : să nu mă amestec sub nici un motiv în povestea asta şi să pun să-mi gătească doar o persoană de cea mai mare încredere.

I-am promis că-i respect prima rugăminte şi am hotărît să-i urmez întocmai cel de-al doilea sfat. Deci, eram silit să fac totuşi apel la serviciile doamnei Shettlewood.

Am stat cu Julines toată ziua. Sporovăiala lui monotonă şi sîsîită, mişcările încete, dar neobosite ale mîinilor şi căldura m-au toropit de tot. Anul 1738 debuta într-un mod foarte puţin activ. Pe la asfinţit am făcut o mică plimbare cu unchiul pe lîngă casă şi mi-am pus la butonieră o floare galbenă de portulaca, după care mi-am reînnoit promisiunea în legătură cu cealaltă floare galbenă, care creştea prin pădure imediat după ploaie. A părut mişcat de revenirea mea la subiect, dar a fi mişcat nu costă nimic, aşa că m-am văzut din nou obligat să-mi aduc aminte că era fratele mamei mele, cu aceeaşi fire pasivă ca a ei, că am avut întotdeauna o slăbiciune faţă de el şi că nu toţi oamenii pot fi eroi. În cele din urmă am binecuvîntat laudanum-ul, cînd ar fi trebuit să-l blestem, fiindcă m-a ajutat să explic şi să scuz printr-o altă otravă purtarea sa laşă în povestea otrăvirii lui Peter.

XII

A doua zi i-am comunicat lui Sam Stirling că pe viitor trebuia să-mi zică „Dl. Beckford" şi nu „Domnişorul Richard", ca pînă atunci. A avut insolenţa să-mi ceară reciprocitatea modului de adresare, gîndindu-se probabil la negrii asupra cărora nu avea deloc autoritate şi care-i îngînau în spate tot felul de cîntece de batjocură („Conu Stirling falcă lungă", „Conu Stirling într-o dungă" spuneau şi de o sută de ori, ca din întîmplare, ajutîndu-se la muncă, aşa cum pe marinari cîntecele ritmice de manevră îi ajută să tragă ancora, de exemplu). La o adică, singura care-i domina pe negri era doamna Shettlewood ; dar ea avea prea rar de-a face cu ei. Negrii noştri erau foarte buni, printre ei nu se aflau prea mulţi noi veniţi şi nici prea mulţi coromandeli, care pot deveni periculoşi dacă-i dăscăleşte cineva cu oarecare ironie, ceea ce era specialitatea doamnei Shettlewood ; după ce-mi pregătea mîncarea, ea venea în fiecare dimineaţă să mă întrebe care sînt ultimele dispoziţii şi mă făcea să scriu totul pe o foaie de hîrtie. În clipele acelea eram mai atent la ochii ei batjocoritori decît la ce scriam. Mă întrebam de multe ori dacă asta nu era mica ei răzbunare pentru necazul pe care i-l făcusem mai demult lui Shettlewood, răzbunarea ei într-o perioadă cînd, după toate aparenţele, nu mai acordam nici o atenţie controlului pentru care-i convocasem pe Shettlewood şi Concanen la Kingston.

Întîi nici n-am ştiut ce să răspund, la condiţia reciprocităţii pe care Stirling mi-o propunea cu atîta obrăznicie. M-am întors şi am pornit spre odaia mea. Dar observînd că el rămăsese pe loc, mi-am schimbat tactica şi i-am făcut un semn neglijent peste umăr, să mă urmeze, după care am mai mers cîţiva paşi, pînă m-a ajuns din urmă. Ne aflam în locul cel mai întunecos de pe sală. În casă era linişte ; afară nu se auzeau decît ţipetele micilor Shettlewood.

— Salut, Sam, spusei eu încet, pe un ton de parcă atunci îl vedeam întîi şi voiam să-i spun ceva special. Treci vreodată noaptea pe-aici pe sală ?

Îmi făcu un semn din cap că nu. După aceea îi arătai încolo spre uşa deschisă a odăii mele, unde se vedea o rază piezişă de soare coborînd pînă la podea.

— E puţin ciudat locul ăsta. Dacă puteam aranja cumva, aş fi luat altă cameră, nu pe a d-lui Peter. Însă nu treci niciodată noaptea pe aici, nu are a face. Şi din fericire, noi avem conştiinţa împăcată amîndoi.

— Nu-nţeleg, zise el indispus.

— Cu-atît mai bine, Sam. Ţi-aduci aminte de ultima noastră întîlnire, la Kingston. Acum pot să-ţi spun că între timp am dat de urma hoţului. Îmi pare foarte bine, Sam, că tu n-ai avut de-a face cu asta. Pot să contez pe discreţia ta ?

— Da... Da, domnişorule Richard.

— D-le Beckford.

A trebuit să-i zic asta de două ori, pînă să izbucnească :

— Mă ţii mereu la distanţă ! N-a trebuit niciodată pînă acum să spun cuiva din familie „d-le Beckford" ! Pentru aşa ceva nu pot munci şi nici trăi !

Stătea în fața mea cu pumnii ridicați, tremurînd din cap.

— Atunci faptul că-ți arăt încrederea mea, Sam, va fi ca balsamul pe rană, zisei eu pe un ton liniștitor și pe urmă, blînd : Îl bănuiesc pe Shettlewood. Dar, ascultă, să nu cumva să transpiri ceva ! Într-una din zilele-astea trec prin toate cifrele cu el ; tu rămîi deoparte.

— Shettlewood... bîigui el și se uită repede către ușa de intrare.

— Nu-i acolo, rînjii eu și-l întorsei înapoi, apucîndu-l destul de tare de umeri. Afară de noi doi, nu mai e nimeni aici în casă — așa cum se-ntîmplă în fiecare noapte. Nimeni — afară de noi doi și de... dl. Peter.

— Dl. Peter !

— Nu te tulbura Sam, liniștește-te, liniștește-te. Tu doar stai la tine-n odaie noaptea și el nu depășește a doua ușă de colo, ușa sufrageriei, unde-i place lui să stea. Cîteodată nu pot s-adorm, doar atît. Îmi spune tot felul de lucruri, cîteodată vorbește foarte ciudat, printre altele, de exemplu, că-l bănuiesc pe Shettlewood pe nedrept, că trebuie să iau altă cale. Dar nu dau eu importanță la treaba asta. Nu te tulbura, urmai eu repede, fiindcă mă temeam că iar izbucnește în hohote și urlete, atît se făcuse de palid.

— Dl. Peter...

— Da, păi ce crezi, spusei eu suav. Noi, Beckforzii, greu ne despărțim unii de alții. Și există forțe, forțe superioare care țin seamă de interesele Plantației Beckford. Răposatul domn Peter nu era omul să lase hățurile să-i scape din mînă. Și-acum uite ce vreau să-ți spun : impresia lui este că treburile-s tare

încurcate pe aici, Sam. Dacă vrei să fim iar prieteni buni, trebuie să schimbăm multe. Conducta de apă e ușor de reparat, o pot face oamenii de pe plantații chiar și acum, în toiul muncilor, doar să-i pui tu ; n-ai nici o nevoie de zidari de la Kingston pentru treaba asta. Opoponaxul nu-mi iese din minte, îmi stă ca un ghimpe în carne, o mulțime de ghimpi în carne. Prea mulți ghimpi, Sam. Și la Williamsfield cu o rafinărie înăbușitor de fierbinte și o gaură mare cît pumnul tău în cazanul de probă, de nu poate fi umplut niciodată... Îmi închipui că nu Concanen a inventat treaba asta. Așa că bagă de seamă ! Eu sînt răspunzător în fața d-lui William, ca să nu mai vorbim de dl. Peter.

Și după ce-i mai dădui cîteva indicații, privind cele mai urgente îmbunătățiri care trebuiau făcute pe plantație, l-am lăsat acolo în picioare. Am lăsat să se înțeleagă că pe Shettlewood îl suspectez, mai ales pentru ca eu și Shettlewood să putem lucra nestînjeniți. Și într-adevăr, Stirling nu ne-a deranjat niciodată în discuțiile pe care le purtam mai ales în fostul „birou", o încăpere ce nu se mai folosea. În același timp era un mod foarte potrivit de a introduce „stafia lui Peter", a cărei știință universală în stadiul acesta de început se arăta mai mult în sens negativ decît în sens pozitiv. Stirling însuși știa prea bine că Shettlewood e nevinovat. Trebuia să-și închipuie că nu am nici o cunoștință de rolul pe care îl jucase el, Stirling ca subordonat al lui Ballard. Toate acestea erau încă doar pregătiri ; însă ar fi într-adevăr minunat, mă gîndeam, ca el să capete sentimentul că înțelege stafia mai bine decît mine. Singurul dezavantaj, pe care nu-l consideram de importanță, era că Stirling l-ar fi putut aver-

tiza pe Ballard. Dar Ballard ar fi rîs, probabil, să audă de stafia lui Peter ; fiindcă Ballard nu se temea decît de spiritele celor vii. Mai mult, primejdia mă amenința exclusiv pe mine ; faptul că utilizam mari cantități de rom și poziția mea dificilă între două femei, dintre care una putea să nu vină, iar cealaltă putea să se dovedească inaccesibilă, erau suficiente motive ca să-mi fie oarecum indiferent dacă voi fi ucis de un glonte printre tamarinzi ori la moara de zahăr.

Între timp nu-mi permiteam riscul ca Stirling să deschidă gura în fața doamnei Shettlewood, de exemplu, cu care se certa de multe ori. De aceea l-am informat pe Shettlewood, i-am spus că-l bănuiesc pe Stirling și l-am rugat să păstreze secret. Am avut atunci satisfacția să-l aud pe Shettlewood spunînd cu gura lui că îl considera pe Stirling parte vinovată de la început. Acum ne ocupam cîte o jumătate de oră pe zi de amănuntele ce lipseau, ocupație prin care am socotit să reconstituim faptele pe cît era cu putință, pînă la un punct, bineînțeles, punctul unde snopii, butoaiele și poloboacele erau duse la hotarul dinspre miazănoapte al Plantației Beckford, la îndemîna oamenilor lui Ballard Beckford. Shettlewood era de părere că furturile s-au produs probabil noaptea. Cum Peter se amuzase întotdeauna de primejdia unui atac al maroonilor, locul nu era păzit sistematic, așa cum se întîmpla mai recent ; poate fuseseră aduse și gărzi, de o vreme. Shettlewood începuse a-l bănui pe Stirling încînd acesta din urmă nu i-a dat voie odată să-i chestioneze pe niște negri. Zahărul și romul erau îndeobște ținute sub cheie noaptea, însă de aceea oamenii se arătau prea încrezători și un mic truc al negrilor era,

printre altele, să ascundă ziua prin celibe, sau în vreo tainiță, ceea ce aveau să fure noaptea. Puteau lua cu lingura cristale de zahăr din vasul de răcire de la rafinăria ce rămînea deschisă noaptea și pe urmă cărau zahărul în saci — era o afirmație care-l apropia foarte mult pe Shettlewood de adevărul cu privire la Ballard, fiindcă pentru mine rămăsese un mister cum se pot separa cristalele acelea de zahăr din melasă cînd nu ai la dispoziție o rafinărie. Dar Shettlewood părea să creadă că hoții vînd zahăr brut contrabandiștilor. Subliniez aici că mă interesa mai puțin să aflu trucurile dușmanului, cît încercam să împiedic noi furturi, cel puțin asta-mi datoram mie însumi. De fapt, cît am stat acolo s-ar părea că nu s-a furat nimic ; nu știu dacă asta s-a datorat atenției mărite a lui Shettlewood. În fond chestiunea are prea puțină importanță și nu menționez faptul decît spre edificarea tinerilor care ar dori în viitor să-și măsoare forțele cu hoții de zahăr din Jamaica.

În același timp, am prins prilejul de a-i pune lui Shettlewood întrebări despre caracteristicile contrabandiștilor de pe coasta de nord. Nu primisem nici un răspuns de la faimosul Tom Vane și-mi cam pierdusem răbdarea. Voiam mai ales să știu dacă Shettlewood credea că e posibil pentru cineva din afară să ajungă în legătură cu oamenii aceia ; fiindcă pînă la urmă, hotărîsem eu ferm, voi merge eu însumi la ei. Dar supraveghetorul a fost atît de rezervat cu informațiile și mi-a mărturisit cu o încruntare atît de sinceră că nu avea nici o idee cine este Tom Vane, încît nu am putut presupune decît faptul că soția lui Shettlewood, ca irlandeză, are probabil rude printre contrabandiști. Considerația dădu gîndurilor mele o

nouă direcție. În zilele următoare, mai ales după ce beam rom mai mult decît se cuvenea (nu mă acuza, cititorule, mă plictiseam îngrozitor), mă amuzam cu ipoteza că doamna Shettlewood ar fi însăși Anne Bonney ! Nu știu cum i-ar fi trimis lui Cargill o scrisoare din Cuba ; dar poate că toată scrisoarea era un fals. O observam în secret pe doamna Shettlewood. Însă deși cu oarecare bunăvoință profilul în xilogravura din cartea lui Johnson putea fi asemuit cu al acestei femei (afară de gură), pe Anne Bonney mi-o închipuisem cu totul altfel. Doamna Shettlewood făcea o impresie absolut respectabilă. Era, în felul ei, o mamă excepțională. Mai mult, după cele spuse de Shettlewood, soția lui trăise dintotdeauna pe insulă. Pînă la urmă, am ales calea cea mai simplă, ocolind mijloacele întrebărilor nesfîrșite, care m-ar fi putut costa niște călătorii la diferite parohii pe unde și-a dus ea căsnicia : prima oară cînd se prezentă la datorie dinaintea mea, pusei pe masă cartea lui Johnson deschisă la portret și așteptai. Femeia nu dădu nici un semn. Citi nota pînă la capăt, zise ceva despre mîncarea de palmier pe care mi-o pregătea pentru a doua zi și dispăru.

În peregrinările mele pe plantație întîlneam în repetate rînduri negri visători, așezați pe vine în jurul invenției lui Peter, președintele : îngrămădeau piatră sfărîmicioasă și îngînau cîntecele de genul „Conu Stirling lung de-un cot, vezi canalul gata tot" — ceea ce-mi dovedea că Stirling ținea într-adevăr cont de dorințele mele. Stirling mă evita cît putea. Cînd îi ziceam cu oarecare voioșie „Bună dimineața" tresărea, se uita la mine lung, cu reproș, înclina ursuz din cap și trecea mai departe. Aș fi dat mult să știu ce se

petrece în capul lui. După cum poate vă aduceți aminte, el, ori să zicem partea de sclav din el, care nu ținea numai de obîrșia africană, era atașată familiei Beckford cu trup și suflet în așa măsură, încît familia aceasta aproape ajunsese să reprezinte pentru el un sistem religios, cu un amestec de elemente divine și diavolești. Ballard era diavolul, cu toată superioritatea jucăușă a diavolului ; Peter, William și mai ales bătrînul Peter reprezentau zeitățile, cele care-i voiau binele și-i iertau totul. Asta pînă am apărut eu în scenă și am mișcat această imagine a lumii, făcînd din Peter ceva ambiguu și demonic, mai diabolic poate chiar decît Ballard, oricum ceva ce i-ar fi putut oricînd pricinui mai mult rău decît Ballard. Din cauza asta nu-i plăcea deloc de mine. Pînă n-am apărut eu pe plantație, stafia lui Peter nu umbla pe-acolo. Și pentru că reproșul acesta ursuz făcea pentru el mai ușor suportabilă propria remușcare (aceasta fiind, totuși, moderată, fiindcă Stirling se știa unealta involuntară a lui Ballard), nu-și ascundea cîtuși de puțin dispoziția, ca un copil pedepsit pe nedrept. Un copil, pentru că în ochii lui nu puteam fi decît „domnișorul Richard", mai cu seamă acuma cînd nu mai avea voie să pronunțe aceste cuvinte și de aceea le gîndea fără încetare — însă, în realitate, Stirling vedea în mine un om bătrîn cît lumea, un opresor, un plantator pretențios și cu gura mare, de o nespusă șiretenie cîteodată, pe scurt, un Beckford. Beckforzii îl zvîrliseră în lume ; pînă la ultimul său ceas avea să trudească sub talpa Beckforzilor, fie numele lor lăudat !

O dată sau de două ori m-am gîndit să-l chem pe Ballard pentru a anticipa intenția lui, dacă s-ar fi gîndit eventual să vină să vadă cum mai stau lucrurile pe Plantația Beckford ; însă după aceea se întîmplă ceva care mă făcu să nu mai am curajul a părăsi plantația mai mult de o jumătate de oră. Într-o zi veni pe la mine dl. Matthew Lestock de la Beckford's Town (Julines Herring îmi vorbise de el) — voia să discutăm cum se puteau folosi cel mai bine niște bani pe care-i lăsase tatăl meu unei școli. Dl. Lestock nu reușise să se înțeleagă cu Peter asupra chestiunii, Peter spunea mereu că el unul e analfabet și că nu vrea să aibă nici un amestec într-o treabă de pe urma căreia nu are cum să profite, avînd în vedere etatea lui. Toate erau în regulă ca acte oficiale, autoritatea bisericească avea dreptul să folosească banii după cum credea de cuviință, însă oamenii bisericii doreau să ceară și sfatul unui Beckford ; William răspunsese la scrisoare destul de vag. Și pe urmă eu făcusem studii, știam mai multe despre școli decît un plantator sau un comerciant. Dl. Lestock recunoscu faptul că președintele Peter arătase la fel de puțin interes față de școli ca oricare alt Peter, chiar și ca oricare alt Peter Beckford ; dar banii i-au fost ceruți la Savannah la Mar, odată cînd afirmase într-o societate veselă că vedea mereu mai mulți negri umblînd fără rost pe plantațiile lui, tot felul de negri care se țineau de șmecherii cu banii și stricau ce întîlneau în cale, fapte pe care el nu voia să le înțeleagă nici măcar din partea celor de un neam cu el. Dl. Lestock îmi făcea o mare favoare să discute cu mine asemenea chestiuni. Era un om slab, cu un zîmbet absent, ochii apoși trădau un anumit sentimentalism ; nu se dovedea entuziast și avea

o mare înțelegere a trebuințelor vieții de plantator. La subiectul despre școală l-am trișat cumva, adică am schimbat vorba, însă am conversat ca doi prieteni cîteva ore, bîrfind despre diferite lucruri de oarecare importanță ce se petreceau la Westmoreland, ajungînd în cele din urmă la guvernator și Lady Jane. Am aflat cu ocazia aceasta că Lady Jane, cînd peregrinările o aduceau la Beckford's Town, în drumul spre Golful Montego unde avea o prietenă, sau chiar atunci cînd venea să inspecteze, din partea soțului ei, forturile, trăgea la Dl. Lestock, el fiind în posesia unicei case din localitate în care ar fi putut fi invitată o doamnă. Lestock vorbi cu multă considerație despre vitejia ei, despre cît de bine cunoștea ea insula ; el nu era, fără îndoială, dintre aceia care strîmbă din nas cînd văd că o femeie traversează un district al țării în compania cîtorva sclavi devotați, întotdeauna uimitor de puțini, după cîte spunea Lestock, dar, sigur, militarii erau cu băgare de seamă la drumurile ei, iar colonelul Guthrie, care la vremea aceea stătea la Beckford's Town, se supunea întotdeauna cu sfințenie îndatoririlor sale cînd Lady Jane trecea la acțiune. Lestock primise de curînd o scrisoare prin care-l anunța că va veni săptămîna viitoare, fără să precizeze data ; soția lui începuse de pe acum să facă ordine și curățenie, căci dacă te gîndeai la mirosul gîndacilor de bucătărie... Dar eu nu-l mai ascultam pe Lestock.

Deci venea, ea venea, își ținea promisiunea ! Și atunci am știut că nu mă îndoisem nici o clipă, îndoiala mi-o impusesem singur doar ca pe un mod de a face așteptarea suportabilă. Ajuns la starea de neîncredere în chip artificial, am învins nerăbdarea care

poate face viața oricărui necredincios un chin, fie că așteaptă vîrsta de aur, fie că așteaptă sosirea iubitei. De obicei necredincioșii sînt oameni nerăbdători, credincioșii n-au nici o grabă... Dădui imediat la o parte orice gînd la Anne Bonney. Anne Bonney nu mai exista, Tom Vane era o umbră, Richard Cargill un măscărici, — și mai mult chiar decît în timpul întîlnirilor mele cu Lady Jane la Kingston, cînd pentru mine căutarea Annei Bonney devenise un scop abstract — eu respingeam în momentul acesta un trecut ce-ar fi trebuit să-mi fie de două ori mai drag aici, pe plantație. Poate că scopul celălalt, acela de a-l demasca pe Stirling și de a-l acuza pe Ballard, a contribuit la starea mea de spirit din clipa aceea. La drept vorbind, totul era un joc ce trebuia săvîrșit cu o subtilitate deosebită, dacă nu doream să cad victimă propriilor mele intrigi. Adăugați la aceasta și marele meu sentiment pentru Lady Jane Hovenden Walker și veți înțelege că nu mai rămîne loc pentru ceva care cerea, ca intrigă, prea puțin din parte-mi, iar ca sentiment aparținea în întregime trecutului, fiind umbra unui sentiment, descoperit cînd nici nu mai exista, mireasma încîntătoare, dar insipidă a ceea ce ar fi trebuit să fie cîndva, însă rămăsese necunoscut lui Richard Beckford, copil. Am devenit mai conștient ca niciodată că băiatul de opt ani n-ar fi putut trăi un astfel de simțămînt. Era un mic impostor, copilul acela de opt ani ; se purta de parcă ar fi putut onora polița pe care o făcuse pe seama lui, la Oxford, tînărul de douăzeci și patru de ani. Băiețelul desfăcut la gît, înfierbîntat, hăbăuc, ușor curios să știe ce e cu toată agitația din jur și care nu simțise în atingerea mîinii aceleia pe grumaz decît protecție, siguranță. Apoi studentul, care nu mergea des-

făcut la gît, ba dimpotrivă, se purta încheiat strîns pînă sus, printre amicii cu vagi înclinări clericale sau chiar iacobiți — acesta eram eu. Perfect, cel puțin mă acordam cu punctul de vedere general acceptat în ce privește înfățișarea unui bărbat ; însă iată că băiatul acesta, acel micuț eu, Richard Beckford în embrion, decretează că trebuie să fi fost îndrăgostit nebunește de ființa care-l mîngîiase pe grumaz și că el a descoperit fără întîrziere sexul persoanei necunoscute ; și unde băiatul nu reușește, îl continuă „marele eu“, puiul ieșit din găoace. Puiul, în cel mai bun caz o rață.

În momentul acela de iubire pentru Lady Jane mă întrebam de multe ori în ce măsură fusese vorba cu adevărat de un sentiment profund. Nu cred că știu. Dar am impresia că nimeni nu știe ce-i adevărata dragoste, unde începe și unde sfîrșește. Sigur este că Lady Jane Hovenden Walker ajunsese treptat să însemne pentru mine o realitate dominînd tot restul — un sentiment care, oricît de mult s-ar fi hrănit din simțuri, avea prea puțin de-a face cu senzualitatea. Obiectul dorinței mele era o conversație în care să ne explicăm lucrurile și nu intimități care n-ar fi putut decît să tulbure totul. N-aveam nici cea mai mică dorință să-l nedreptățesc pe Sir Charles, deși el era un om bătrîn, cu o soție prea tînără pentru vîrsta lui. Nu dădeam importanță ideii de a fi unul dintre mulții intruși în căsătoria guvernatorului, care formau un fel de club vesel : Ballard Beckford, Cargill și cine mai știe cîți alții, dacă presupunem că bîrfele nimeriseră adevărul — și, de ce nu ? În astfel de treburi, bîrfa pentru asta și există, ca să prindă adevărul : e singura ei justificare. Totuși, pentru mine apărea contrastul, alternativa hotărîtoare, nu între vinovăția și nevinovăția

lui Lady Jane, ci între bîrfele deloc elevate ale lumii și discuțiile pe care aș fi putut să le am eu cu femeia aceasta, continuarea dialogurilor noastre de la Kingston, revelații pline de înțelegere ale vieții amîndurora. Dacă mi-ar fi mărturisit că Ballard și Cargill au fost iubiții ei, i-aș fi întins mîna. Nu ca o demonstrație creștinească de nesfîrșită îndurare, dar pentru a marca solidaritatea, neplăcerea noastră comună față de gloata ipocriților care încearcă să obțină patalama de noblețe morală lipsindu-și aproapele de un astfel de certificat.

Se înarmase oare Sam Stirling împotriva supranaturalului ? Cînd a venit la mine în cameră să-mi ceară acordul în legătură cu achiziționarea unui cilindru nou de fier pentru moara de zahăr iar eu, făcînd mai mult remarci de felul celor din ultima noastră conversație, am arătat spre portretul lui Peter, care privea pe deasupra noastră cu un dispreț superior față de rolul său de stafie. Sam Stirling începu să behăie căprește și declară că „nu crede el în de-astea". Evident, avea destul sînge european în vine ca să-l facă să gîndească astfel.

— Mă consideri deci un prost, zise el și, cu o privire rea în ochi, adăugă ca pe o concesie smulsă cu forța : domnule Beckford.

— Nu, nicidecum, spusei eu calm, uitîndu-mă la cămașa lui murdară, dar stafia ar putea să te considere cum zici. Dl. Peter îmi spune cîteodată lucruri pe care nu le pot lua de bune, Sam.

— Nu există stafii ; doar negrii tîmpiți cred în ele ; nu există spiriduși și sperietori ; atîta lucru știu și eu !

Necheză cuvintele astea cu un rîs grosolan, mișcîndu-și umărul stîng de parc-ar fi vrut să-mi dea o palmă. Eu mă ridicai.

— Nu stafii de negri, nu asta — poate doar stafii de negri din aceia care au fost uciși și nu-și găsesc odihna. Sucește-te nițel, Sam, puți îngrozitor a boarfe vechi, vai, ce miros ! Uite ce e, nu trebuie să-ți închipui că eu sînt foarte superstițios, doar am studiat la Oxford și acolo te învață să nu crezi în chestii de-astea. Dar stafia d-lui Peter, fapt extrem de ciudat...

— Ei, de ce nu ? mă întrerupse el și-mi arătă cu un gest plin de îndrăzneală portretul colonelului Peter și al președintelui Peter, încîntat nevoie-mare că așa mă face șah-mat.

— Au ei motivele lor, bănuiesc. Dar nu mă tot întrerupe, Sam, doar ți-am spus la ce bănuieli am ajuns în legătură cu furturile și cum dl. Peter nici nu vrea s-audă. Ei, află că dl. Peter avea dreptate ; îmi pare rău că l-am bănuit pe Shettlewood, Shettlewood e nevinovat.

Sam se întunecă la față. Mișcă din buze, fără să scoată nici un sunet.

— Ai fi preferat să fie Shettlewood vinovatul, Sam?

— Nu, o, nu, domnule Beckford, bîigui el. Dar întotdeauna e bine cînd un caz de-ăsta... cînd un caz de-ăsta se clarifică...

Mă dusei la ușă atunci, deschizînd-o — voiam să-i dau a înțelege că poate pleca. Dar el își închipui, probabil, că vreau să-i stau în cale. Părea, în orice caz, îngrozitor de speriat.

— Exact. Așa gîndesc și eu, Sam, așa gîndește și dl. Peter. Toți avem aceeași idee despre lucrul acesta, toți trei. Astă-seară am de gînd să-l întreb iar ; poate-și aduce aminte ceva. De amintit își amintește el, doar că nu vrea să spună totul deodată, vezi bine. Așa-s stafiile, ce să faci. Dar dacă nu crezi în stafii, nici măcar în

stafia d-lui Peter Beckford, spusei eu apăsat, atunci n-ai de ce te tulbura.

Dădui ușa brusc de perete și-l lăsai să treacă. Plecă pe coridor tîrîndu-și picioarele, cu umerii lăsați, fără să-mi zică „La revedere" și-l auzii bombănind „Tot mă tulbură" și „Mă ține din lucru".

Închisei ușa fluierînd și mă reconfortai contemplînd privirea diferiților Beckforzi, care vedeau enorma glumă, mai ales Peter, cu rînjetul lui sarcastic, tîmplele înguste și ochii umbroși, de o culoare nesigură în portretul lui în ulei.

Doar mama părea necăjită. Zîmbetul dulce, larg i se pierdea în jurul gurii. Și știu că avea dreptate. Eram și eu convins nu numai că-mi pierd timpul cu jocul acesta de-a șoarecele cu pisica, dar și căutam prilejul să mă trezesc cu un cuțit înfipt în spate. Dacă-l mai enervam mult pe Stirling de-acum înainte, era poate în stare să uite că-i cel mai laș din toți oamenii de culoare. Dar acum, oferindu-mi-se noi șanse, avînd-o în perspectivă pe Lady Jane Hovenden Walker, nu simțeam nici cea mai mică dorință să-mi pierd viața. Mă hotărîsem : în seara asta am să joc ultimul atu, mîine dimineața îl supun pe Stirling unui interogatoriu și dacă totul merge bine, îl arestez sub legea plantației — cu ajutorul lui Shettlewood, la nevoie.

Am avut grijă ca Stirling să nu mă mai vadă pînă la lăsarea întunericului. Observasem condițiile locale, decorul loviturii mele decisive. Camera lui Stirling, unde el se retrăgea întotdeauna seara după ora nouă, era lipită de o odaie mare, care-i fusese dată pe vremuri lui Scheffer, dascălul nostru ; peretele dintre cele două încăperi era destul de subțire. După odaia lui Scheffer venea sufrageria, cele două încăperi fiind

separate între ele printr-un perete cu dulapuri avînd scîndurile mucegăite de umezeală, așa că puteai să-ți faci ușor un loc de trecere dintr-o cameră în alta. La dulap existau și niște chei, pe care mi le unsesem. Aveam intenția să mă strecor, neauzit, în odaia lui Scheffer pe la ora zece, să bubui tare cu pumnii în perete, pentru cazul că Stirling adormise și să strig cu un glas schimbat, plîngător : „Sam, Sam, de ce ai pus să mă otrăvească" ? sau „De ce i-ai lăsat să mă otrăvească ?" Poate că a doua versiune era cea mai bună. După ce-mi emiteam vaietul lugubru, aveam să dispar în dulapul din odaia lui Scheffer, pe care trebuia să-l închid încet în urma mea. Astfel ajungeam în dulapul din sufragerie. Și pînă să-și învingă Stirling groaza, pînă să iasă el să cerceteze, eu aveam să fiu demult la mine în odaie, trecînd fie pe coridor, fie pe verandă ; asta depindea de circumstanțe. Tot planul era, poate, pueril, eu nu uitam însă că aveam a face cu un suflet copilăros. De aceea cuvintele prin care plănuisem a-l surprinde dădeau modestei mele intenții chiar un lustru de rafinament. Stirling n-avea cum să-și dea încă seama că-l bănuiam de otrăvire, cea ce ar fi făcut un asemenea fenomen cu atît mai credibil.

Însă pînă la urmă lucrurile au luat altă întorsătură. Planul meu era judicios, dar nu ținusem seama de faptul că Stirling putea foarte bine să nu se afle singur în odaie. Mi-am dat curînd seama de eroare, cînd mi-am lipit urechea de peretele subțire cu lambriuri. Primul meu gînd : „Are o negresă la el". Șoaptele pe care le auzeam erau ale unei femei, iar printre șoapte — gemete și suspine, ceea ce ar fi susținut ipotezele cele mai îndrăznețe în legătură cu plăcerile pe care le încerca la momentul acela fălcosul de Stirling. Nu aveam de ce să-i port pică. Ascultai cîtva timp în

tăcere, apoi atenția îmi fu distrasă de lătratul unor terieri de pe-afară, mă gîndii la asemănarea dintre aventura aceasta și ultima mea noapte la Kingston, dar cînd deveni limpede că duetul de alături nu se mai sfîrșește, mă enervai deodată, fără nici un sens, fiindcă puteam oricum să-mi amîn planul pe altă seară. Ajunsesem să scrîșnesc din dinți și eram în culmea indignării gîndindu-mă că Stirling își sărbătorea în modul acesta ușuratic declarația de independență. Era gata-gata să bat în perete, cu alte intenții de data aceasta. Însă pînă la urmă am ales calea de mijloc, m-am strecurat pe coridor, pășind apoi apăsat pînă la odaia sa, unde am bătut în ușă. Șoapta se curmă. O clipă mai tîrziu, Stirling deschise, scoțîndu-și capul pe ușă.

Din fericire stăteam într-un loc de unde se vedea cea mai mare parte a camerei. Nici vorbă de vreo orgie cu o negresă. Lumînări pîlpîiau luminînd silueta unei femei micuțe, subțiri, foarte modest îmbrăcată. Nici nu-și scosese legătura de pe cap. Ședea pe un mic bufet cu sertare, din lemn negeluit și picioarele ei nu atingeau dușumeaua. Purta cercei mari de aur, care sclipeau în lumina lumînărilor. Pe masă se afla un pahar cu apă.

— A venit fiica mea, domnule Beckford, șopti Sam Stirling urmărindu-mi privirea. Mai stăm și noi de vorbă. Ea doarme lîngă birou...

După cum vedeam, femeia plînsese. Ochii-i arătau bănuială, poate chiar indignare.

Explicîndu-i lui Sam că trebuie să discut imediat cu el ceva, l-am împins deoparte și am pătruns în cameră, apropiindu-mă cu mîna întinsă de noua venită care se ridică în picioare și făcu dinaintea mea o reverență adîncă. I-am zis „domnișoară Stirling", ceea ce păru să o aducă într-o stare de fericită încurcătură, ba am făcut și o aluzie la înrudirea noastră. Le spusei că am suferit un șoc și aș dori să mă așez nițel cu ei la masă. Stirling îmi oferi un scaun. Cu o neascunsă uimire priveam de la unul la celălalt, cum stăteau aproape față în față amîndoi cu brațele pe lîngă corp și capetele plecate, erau atît de asemănători și totuși rămînea loc pentru diferențe — fără excepție în favoarea fiicei. Maxilarul, pe care-l moștenea de la tată, se îndulcea prin conturul frumos al gurii ; nasul mic nu era prin nimic diform, cum se întîmpla la Stirling. Ochii ei erau negroizi, într-adevăr, însă fără lucirea de animal, fără privirea timidă sau hăituită a tatălui. Cînd vorbi, tînăra femeie își smuci capul înainte, în genul lui Pierrot, cumva, dar gestul făcut numai o dată căpăta o expresie politicoasă și binevoitoare.

Îi rugai să se așeze și mă adresai mai mult lui Ruth Stirling.

— Nu vreau să-ți rănesc sentimentele, domnișoară Stirling, nici pe ale tatălui dumitale. Știu că l-ai îngrijit pe fratele meu în timpul bolii sale. Pentru aceasta, eu și fratele meu William îți datorăm multă recunoștință. Dar iată că de cînd mă aflu aici mi-a fost dat să aflu că sufletul bietului meu frate Peter nu și-a găsit odihna și bîntuie în locul unde a murit. Trebuie să vă mărturisesc că uneori reușesc cu greu să adorm. I-am mai spus de treaba aceasta și tatălui dumitale. Nu-i așa, Sam ? N-ai observat nimic ciudat după moartea lui, domnișoară, cînd mai stăteai încă pe plantație ?

— Nu, nimic, zise ea privindu-și în poală degetele pe care le împletea atît de nervos, încît din cînd în cînd pocneau.

— Noi nu credem în stafii, întrerupse Stirling, ursuz, iar Ruth, cum a...

Mi-am ridicat mîna poruncitor.

— Fii liniștit, Sam. Prezența mea aici are o anumită semnificație. Și cum spuneam, chiar acum am auzit glasul fratelui meu, eram pe jumătate adormit. Zicea așa : „De ce nu mi-au lăsat sînge, Richard, o Doamne, de ce nu ?“ Nu-i nici o plăcere să auzi asemenea cuvinte în crucea nopții. Acum tatăl dumitale mi-a spus la Kingston că fratelui meu nu i-au făcut lăsări de sînge — și pe bună dreptate. Un om care are dizenterie pierde și așa destul lichid. Oricum, bănuiesc că acesta ar fi raționamentul unui doctor care nu vrea să lase pacientului sînge. Dar vezi ce lucru ciudat : fratele meu, care a murit — și prin asta, dacă nu s-a ridicat la înălțimea unui atoateștiutor, a ajuns totuși la o profundă înțelegere a celor pămîntești — tocmai el nu-i de acord cu tratamentul ce i s-a aplicat. Sînt două posibilități : fie că sîngerarea i-ar fi fost într-adevăr dăunătoare, fie că l-ar fi salvat. În primul caz, duhul fratelui meu greșește și l-aș putea convinge, poate, cu ajutorul lui Dumnezeu, făcîndu-l să înțeleagă ; în celălalt caz, greșeala a fost a doctorului. Ce doctor l-a îngrijit ?

Ruth Stirling își aplecase atît de tare capul, încît aproape că i se vedea curbura cefei de sub boneta roșie. Degetele-i rămăseseră nemișcate, în poală, dar asta doar pentru că degetele nu pot să se topească unele în altele prin strîngere convulsivă.

— Dumneata trebuie să știi, domnișoară Stirling ! Ce doctor l-a tratat pe fratele meu Peter ? Ei, Sam, care doctor ?

Dar Sam tăcea și el.

— O conspirație a tăcerii, zisei eu liniștit. Care-i totuși situația ? O fi fost un doctor la el, nu ? Eu aș...

— Spune ce ai în cap, izbucni Stirling cu o tresărire în tot corpul. Piciorul drept i se ridică spasmodic, de parcă ar fi vrut să lovească în podea cu talpa. Deși mai aveam în program cîteva oracole ale stafiei, mi-am dat seama că la punctul acesta trebuie să mă opresc. Pe urmă, îmi era milă de Ruth, care ajunsese cu capul deasupra mîinilor.

— A fost doctorul Dehaney, de la Beckford's Town ?

Nici un răspuns. M-am ridicat, mi-am împins scaunul sub masă, cu un pocnet, am murmurat „Noapte bună“ și am ieșit din cameră. Sînt convins că au rămas mult timp așa, față în față, ca niște statui, liniștiți poate într-un fel de demonstrația mea de nerăbdare, părînd mai degrabă a veni din partea unuia care se vede lipsit de informație decît din partea unui acuzator.

Așa că a doua zi puteam să mă aștern pe lucru. Însă perspectiva nu îmi dădea decît o vagă mulțumire acuma, cînd mai aveam atît de mult pînă la ziuă. M-am închis la mine în cameră și mi-am construit o baricadă în dreptul obloanelor, cu un lighean în vîrf — la cea mai mică mișcare de împingere din afară, ligheanul ar fi căzut de acolo, avertizîndu-mă. Cu toate aceste precauții, tot nu mă simțeam în siguranță. Fiindcă Stirling putea foarte bine să dea o fugă să-l informeze pe Ballard pînă-n ziuă. Am avut o noapte rea, dîndu-mi seama că, dincolo de amenințările mele, mă purtasem ca un judecător de teatru, care lasă ticălosul să-i scape în culise.

XIII

Sir Charles Hovenden Walker, în uniformă roșie și cu o pălărie de pirat pe cap, stătea lîngă un butoi mare de rom în care arunca niște cîrnați germani. De cîte ori cădea un cîrnat, lichidul sfîrîia. Faptul mă izbea nu doar ca primejdios, ci și pentru că era o bădărănie la adresa bătrînului meu dascăl Scheffer, căruia îi plăceau enorm cîrnații aceștia și nu făcuse decît să i-i împrumute lui Sir Charles. Cum se făcea că Scheffer era plecat la Hanover, trebuia să iau eu răspunderea chestiunii. Tunam: „E împrumut! Ia miinile!" Guvernatorul îmi adresă o privire indescriptibilă cu ochii aceia mici, de șoarece, luă toți cîrnații într-o mînă și-i zvîrli deodată în rom, care făcu un trosnet înspăimîntător; tot mai trosnea și după ce deschisesem ochii. Prin crăpăturile jaluzelelor se filtra, slab, lumina. Nu auzeam foarte bine zgomotul. De fapt mă treziseră niște împușcături.

Eram încă sub influența somnului, încît singura explicație care mi-a venit în minte în legătură cu neobișnuitul fenomen a fost aceea că Stirling, în excesul lui de zel, îi trezea pe negri cu salve de armă în loc să sune din corn. Nu mi-am dat seama că nu aveam dreptate decît atunci cînd m-am uitat la ceas; era șapte și jumătate, negrii se sculaseră cu o oră mai devreme. Cînd mi-am răsturnat baricada în încer-

carea de a deschide obloanele, astfel că ligheanul a căzut hodorogind pe jos, mi-au mai venit și alte gînduri: o răscoală a negrilor, un atac prin surprindere din partea sclavilor lui Ballard... Focul de armă se potolise, apoi se înteți din nou. Afară de asta nu mai auzeam decît lătratul terierilor, în depărtare.

Tocmai cînd voiam să ies pe coridor, cineva îmi bătu în obloane: era doamna Shettlewood, înarmată cu o pușcă; privea calm pe cînd eu ieșeam clipind în lumină. Cercetai împrejurimile cu privirea, ducîndu-mi mîna la ochi. Nu se vedea nimic; plantația arăta părăsită. Trestia unduitoare de zahăr și fumul ce se înălța din coșul sălii de cazane — iată singurele lucruri care mișcau. Împușcăturile se auzeau de la răsărit, cîinii lătrau în partea dimpotrivă, mult mai slab acum decît prima oară. Doamna Shettlewood, pe care m-am grăbit să o salut, mi-a aruncat o privire superioară; avea ochii de o culoare intens albastră, neobișnuită, mai ales în clipa aceasta cînd se uita către apus. Din direcția aceea se apropiau niște pași pe galerie: erau cei doi băieți Shettlewood, trăgînd după ei niște flinte.

— Nu vă e frică? mă întrebă ea. Trebuie să fie maroonii.

— Unde-i soțul dumitale?

N-aveam impresia că merită silința, din parte-mi, să-i spun că mai frică îmi este să nu o supere vederea pieptului meu păros. Băieții au și lungit figura, ursuzi, observîndu-mă.

— A plecat la Fort William dis-de-dimineață. Precis că dușmanii știau de treaba asta. Mare noroc pentru mine că supraveghetorii trag... Ei, voi de colo! Nu vă jucați cu armele! Jos cu ele!

Şi doamna Shettlewood arăta spre întăriturile joase ce se aflau la o distanţă de vreo douăzeci de picioare de verandă. Un cocoş începu să cînte chiar de lîngă noi. Sunetul era atît de paşnic, încît izbucnirăm în rîs amîndoi.

— Dar Stirling ? Şi ce Dumnezeu s-a întîmplat cu toţi negrii ăia ?

Nu ştia nici ea. Cît despre Stirling, acesta era la el în odaie şi nu răspunse la bătaia mea în uşă. Plin de bănuială (poate nu erau, în fond, decît oamenii lui Ballard), mă dusei în grabă spre odaia lui, unde observai cum, la apropierea mea, se trîntesc obloanele.

— Hei, laşule, să ieşi afară imediat !

Dar evoluţia evenimentelor mă sili să mă întorc, iar el rămase unde se afla pînă la dispariţia oricărui pericol.

Deşi, cum spuneam, pe plantaţie nu locuiau vrăjitori (erau ţinuţi la distanţă, pe cît posibil, fiindcă aveau o influenţă rea asupra negrilor ; de altfel vrăjitorii ajungeau de multe ori să fie spînzuraţi fără judecată), puterea lor asupra celor mai mulţi din sclavii nebotezaţi era suficient de mare pentru a explica panica teribilă ce atrăsese întreaga populaţie de culoare, cu vreo jumătate de oră înainte să fiu eu trezit de focuri, buluc spre o colibă a negrilor care s-ar părea că fusese lovită în noaptea aceea de blestemul vrăjitorilor. Coliba se afla departe, spre răsărit, dincolo de cîmpul cafelei. Cei care stăteau în colibă găsiseră pe prag o sticlă aşa cum mai văzusem şi în odaia lui Michael Mulcahy — o sticlă plină de cuie de coşciug, o bucăţică de cadavru din cimitir, sau ceva ce voia să pară asta, coji de ou şi un deget de copil. Un asemenea lucru e suficient ca să pustiască o plantaţie

întreagă ; şi bănuiesc că negrii superstiţioşi aveau de gînd să se mute în zone mai sigure, după ce priveau sticla pe săturate şi răguşeau ţipînd : „Obi i-a pus gînd rău ! Obi i-a pus gînd rău !“ Supraveghetorii mulatri şi negrii botezaţi urmaseră mulţimea din curiozitate ; printre ei se aflau şi negrii care stătuseră de pază în ultimele ceasuri dinaintea zorilor, înarmaţi cu flinte şi cuţite. Deci plantaţia rămăsese fără apărare şi maroonii profitau acum de panica pe care o creaseră tot ei furînd vitele din savană. Cincisprezece dintre marooni stăteau la pîndă în vecinătatea colibei. Fură descoperiţi din întîmplare, iar mulatrii şi negrii botezaţi deschiseră focul mai mult de frică pentru propria lor viaţă decît din simţul datoriei ; intruşii răspunseseră pe loc cu focuri, deşi erau în minoritate. Însă duşmanii ţinteau de două ori mai bine decît ai noştri. Un negru porni în goană spre plantaţie ; fără să mai anunţe pe nimeni, însă luînd situaţia sigură drept nesigură, se repezi călare pînă la Beckford's Town ca să aducă miliţia, urmat de cîinii plantaţiei care încercau să muşte calul de picioare. Atunci am auzit eu lătratul cîinilor, cînd ieşisem să văd ce se întîmplă. Alţi negri se duseră la sala cazanelor şi veniră înapoi cu răngi şi cu linguroaie de aramă. Din fericire, maroonii nu dădură foc la trestia de zahăr, la vremea aceea de secetă.

Pînă acum nu era de temut nici o primejdie efectivă pentru casă. Situaţia se schimbă, însă, cînd mulatrii reuşiră să oprească venirea cercetaşilor dinspre răsărit. Slabi strategi cum erau, totuşi ai noştri scăpaseră din vedere să-i încercuiască pe cei cincisprezece marooni, sau ce mai rămăsese din ei, astfel că aceia se

deplasau acum spre moara de zahăr trăgînd focuri mereu, încercînd poate să ajungă printr-un ocol la hoții de vite. În dreptul morii de zahăr schimbară iar tactica și cînd doamna Shetthewood îmi strigă să ies, de la Stirling, maroonii se apropiaseră foarte mult de noi. Ar fi zis că au de gînd să ia casa cu asalt și pe urmă să se apere de mulatri folosindu-se de palisade, o întreprindere disperată pînă la urmă, ce părea a veni din plăcerea luptei și setea de sînge, fiindcă nu dovedea în nici un caz prudență în legătură cu propria viață.

Așezat în genunchi pe după mica fortificație, asurzit de focurile propriei mele arme, aveam rareori prilejul să observ ce se petrece de partea cealaltă. Nici nu cred să fi fost mare lucru : maroonii știau la fel de bine să se ferească pe cît de bine știau să tragă. Eu ocheam după toate regulile, însă de obicei nimeream apa dincolo de care se aflau ei, de parcă nu s-ar fi găsit și așa într-o stare foarte proastă. Era evident că nu țintеam atît de bine ca doamna Shettlewood care, sclipind din ochi mai albastru ca oricînd, însă foarte stăpînită și concentrată, nu se lăsa distrasă de nimic și alegea cu toată atenția maroonul căruia îi destina următorul glonte. Mai mult, eu eram dezavantajat și de faptul că cei doi băieți care încărcau armele o preferau pe mama lor, ei îi întindeau mai curînd pușca pregătită ; fiecare voia să fie primul și de multe ori mie îmi dădeau arma ce rămînea după împușcătura ei ? Ea observă situația pînă la urmă, îi certă și mă privi rîzînd, cu o roșeață puternică în obraz. Luasem la ochi un negru deosebit de alb care încerca să ajungă la un tamarind (mai tîrziu avea să fie doborît de mulatri și se dovedi a fi un albinos), un tip care arăta neînsuflețit și cu niște cîrlionți de cînepă în cap ; albinoșii nu văd bine ziua, ceea ce și explică imprudența lor ; iar în timpul ăsta îmi dădeam seama cum mă îndrăgostesc de doamna Shettlewood. Lucrul e probabil normal în asemenea condiții : m-aș fi îndrăgostit de orice femeie care ar fi luptat alături de mine împotriva maroonilor, putea fi și Catherine Beckford. Și acum îmi mai aduc aminte clipa aceea cu nostalgie și, dacă mă gîndesc la pirații din banda lui Jack Rackam, regret că, cel puțin după părerea lui Johnson, n-au știut de existența femeilor acelora cînd luptau, ucideau și jefuiau cu ele laolaltă. O prostie din partea lui Rackam să țină, din gelozie, la un travesti atît de strict ; cine știe dacă lupta de la Point Negril nu s-ar fi sfîrșit altfel în prezența stimulatoare a doi pirați în fustă și nu în pantaloni, doi pirați care, așa, nu păreau decît ceva mai viteji și mai chipeși decît ceilalți...

Între timp soarta maroonilor se hotărîse. Cinci minute după ce d-na Shettlewood descoperise primul maroon (închipuirea mă făcea să cred că trecuse cel puțin jumătate de oră de atunci), își făcuseră apariția în scenă și mulatrii. Terierii, care se întorceau cu negrul călare, făceau salturi prin cîmpul de trestie ; pînă la urmă se opriră pe loc, cu picioarele țepene. Ogarii de la Beckford's Town îi și apucaseră pe marooni de gît. După unul sau două ordine scurte, ogarii se așezară toți într-un rînd, solemni, cu fălcile atîrnînd demn și ochii vigilenți. De lătrat aveau grijă terierii noștri. Un sergent bondoc lega zgardele iar ostașii adunau maroonii la un loc. Am ținut mult timp mîna d-nei Shettlewood în mîna mea. Cei doi băieți ridicau în aer patru arme și-i distrau pe ostași, care rînjeau cu gura pînă la urechi. Era o scenă bună a fi imortali-

zată de cel mai de soi pictor al luptelor din Regatul Unit.

— Cum te cheamă ? îl întrebă sergentul pe singurul maroon prins fără să fie rănit.

Stăteam sub tamarinzi ; ostașii se rezemaseră de fortificație și priveau. D-na Shettlewood plecase acasă cu copiii, care voiseră să arunce nisip în capul prizonierilor. Sergentul era un bădăran cu gura strînsă și ochii vii, însă timizi, de culoarea stafidei ; mestecа fără încetare, măcinînd lent, egal, foarte concentrat asupra lucrului fălcilor sale. Din cînd în cînd scuipa. Cînd i-am întins mîna, m-a privit indignat — nu pentru că m-ar fi disprețuit, ci pentru că-și socotea în minte propria poziție socială față de situația mea. Mai tîrziu am aflat că venea din America. Mai multă distincție naturală decît el avea maroonul, un coromandel cu trăsături regulate, dar ochii foarte roșii. Prizonierul era îmbrăcat în niște zdrențe mozolite de noroi și încă mai ținea atîrnat la șoldul stîng tocul dintr-un corn de vită, plin cu praf de pușcă. În jurul gîtului purta înșiruiți niște dinți galbeni de om. Își ținea mîna vîrîtă la cingătoare.

— Hofwok, răspunse mîndru.

— Kenkuffee ? întrebă sergentul. Acesta era numele bandei speciale a lui Cudjoe. Maroonul zîmbi, fără a răspunde nimic.

— Asta-i al optulea Hofwok, d-le sergent, exclamă un ostaș, rîzînd.

Abia mai tîrziu am înțeles replica : mulți dintre negri nu doar marooni, păstrează obiceiul de a-și lua numele după o personalitate de rang mare pe insulă ; în felul acesta, bătrînul negru care mi-a fost prezentat în ziua sosirii mele se numea Foggy, după Lord Vaughan,

sub care fusese locotenent guvernator Sir Charles Hovenden Walker.

— N-ai de gînd să vorbești ? insistă calm. O să te facem noi să vorbești, n-avea grijă ! O să-ți scot ochii ăia ai tăi împuțiți, dacă altfel nu merge. Ross, ia adu' o sfoară. Spune, pe unde-au luat-o amicii tăi cu vitele ?

Maroonul se îndreptă din umeri, demn.

— Eu nouă vieți ! Eu mîncat multă carne pisică sălbatică, doi, trei an...

Își număra pe degete anii aceștia. Ostașii izbucniră iar în rîs și-i arătară pumnii, strigînd la el că o să-i vină ei oricum de hac, cu o pisică năzdrăvană cu nouă cozi ; toată discuția îmi dădu senzația că scena se mai jucase de zeci de ori, practic cu aceleași gesturi și cuvinte, ca o piesă repetată la nesfîrșit. Printre altele amenințau că vor face praf de pușcă din oasele lui Hofwok, o altă promisiune tradițională, probabil, însă Hofwok nu-și părăsea rolul și nu eram sigur că și-ar fi schimbat vreodată atitudinea, nici chiar dacă sergentul l-ar fi supus la torturile cele mai cumplite. La momentul acesta observai pe pieptul lui o literă sau un semn pe jumătate ascuns sub bandulierea uzată, o descoperire care-mi oferi prilejul de a abate atenția sergentului. Oricum, n-aș fi acceptat ideea săvîrșirii de torturi pe plantația Beckford.

— Uită-te la pieptul lui, sergent, zisei eu. Nu-i un semn făcut cu fierul roșu ?

Sergentul mă privi timid și zise pe un ton sarcastic.

— Mulțumesc, domnule.

Atunci ostașii se apropiară, fiindcă trebuiau să-l țină pe Hofwok pentru ca să-i cercetez eu cicatricea

Erau două inițiale „B.B." înscrise într-un cerc. Un semn de la sine grăitor. Hofwok era deci un sclav fugar, dintre negrii lui Ballard Beckford. Deși nu-mi convenea în mod deosebit, nu m-am opus cînd sergentul a poruncit unuia din ostași să-l aducă pe Ballard de pe plantația lui.

Jumătate de oră cît l-am așteptat pe Ballard, am încercat să-l facem pe Hofwok să vorbească: cine pusese sticla aceea pe prag, dacă maroonii aveau complici pe plantație, cînd fugise de la Ballard și altele. El nu răspunse nimic la toate întrebările noastre, o ținea una și bună, că așa a fost voia lui Obi, să cadă el în mîna vrăjmașilor. Asta-i dădu sergentului, care observase că n-aș fi adeptul maltratărilor, ideea să profite de superstiția lui Hofwok. Maroonul fu dus la arborele ceiba de dincolo de rafinărie, unde se adunase la rugăciune toată suflarea negrilor. Sergentul se gîndise la un fel de tortură, aplicată nu lui Hofwok, ci arborelui de bumbac, care trebuia să fie biciuit pînă ce lui Hofwok avea să i se dezlege limba; era de presupus că pentru Hofwok ar fi fost insuportabilă umilirea propriului zeu. Un singur om să biciuiască un copac pe care nici douăzeci nu-l pot cuprinde — asta mi se părea totuși o exagerare; de altfel executarea sentinței fu împiedicată de vaietele negrilor de pe Plantația Beckford, o demonstrație de care, la rîndul lor, începură să rîdă negrii botezați și mulatrii „bibilici", adică porecla dată celor veniți de curînd din Africa, se aplică de data aceasta tuturor negrilor superstițioși. Se iscase un vacarm îngrozitor, iar mulatrii, care se purtau de parcă erau eroii zilei, nu pierdeau prilejul de a-și arăta disprețul față de tot ce era legat de vrăjitorie.

Spectacolul începuse să mi se pară plicticos, cînd observai că ostașul care-l ținea pe Hofwok îi scoate maroonului mîna dreaptă de la brîu, ca să vadă dacă nu cumva ascunde vreo armă. Întîi am crezut că prizonierul are mîna rănită sau zdrobită, dar mă înșelam. Ostașul îl chemă pe sergent, apoi pe mine. Îmi arătară un inel de aur cu sigiliu, în care îndată recunoscui o bijuterie a familiei noastre. Inelul fusese al lui tata; Peter, fără îndoială, îl moștenise; mă convinsei că am dreptate descifrînd monogramul P.B., într-un desen împletit. Negrul acesta purta, ca să zic așa, pe corpul său două ramuri ale familiei Beckford; abia din clipa aceasta începu să mă intereseze incidentul și-l rugai pe sergent să-l ducă pe Hofwok în casă și să-și continue interogatoriul acolo. Pe Stirling îl găsirăm pe verandă, palid și nebărbierit. Îl întîmpinai cu aceste cuvinte:

— Salut, eroule, ai dormit bine? Și-i dădui porunca să ne urmeze.

Ne duserăm în „birou", o cameră încăpătoare, cu niște scaune și niște pupitre vechi; ostașii se așezară de strajă la intrare. Eram înăuntru eu, sergentul, Stirling care rămăsese tot timpul la distanță, cu șireturile de la pantofi desfăcute și Hofwok, păzit de două străji.

Sergentul american era nu numai bădăran, dar și greu de cap. Îi explicam pentru a treia oară că inelul cu sigiliu fusese al fratelui meu, că fratele meu murise în circumstanțe dubioase (la punctul acesta evitam privirea lui Stirling) și că Hofwok știa poate mai multe.

Sergentul se scărpina după ureche.

— E prea complicat pentru mintea mea. Păi omul ăsta e maroon, toată viața lui a trăit prin păduri...

— A fugit de pe domeniul Cabaritta.

— Cine știe. Aflăm noi imediat. Și chiar dacă fratele dv., după cum spuneți, n-a murit normal, inelul tot nu dovedește nimic. Dovedește numai că omul e hoț sau jefuitor de morminte ; dar asta știam noi... Hei, bă, te-ai hotărît să vorbești ? se dezlănțui el din nou asupra lui Hofwok, care se uita pe lîngă sergent fără nici o tulburare, mult mai presus de asemenea jalnică lipsă de stăpînire. Cum ai ajuns să pui mîna pe inel, păsăroi ticălos ?

Stirling plecase din locul lui, ședea acum pe un scaun în spatele meu. Stirling trebuia să fie, fiindcă scaunul scîrții și nimeni altul nu stătea în partea aceea a camerei.

— Important este, intervenii eu, dacă negrul era pe aici în săptămînile dinaintea morții fratelui meu. Inelul ar putea totuși să fie un semn, știi asta chiar mai bine ca mine, fiindcă maroonilor le place să se laude cu trofeele luate de la victimele lor. Dacă nu e capul, atunci să fie cel puțin inelul.

— Ei, da, sforăi sergentul, care se roșise și făcu o plecăciune ceremonioasă, pentru a scuipa pe jos la o oarecare distanță în fața propriilor pantofi. Dar încercați dv. să dovediți ceva prin negroteii ăștia. N-o să aveți nici un martor, domnule...

— Pentru dumneata sigur că e mai ușor să-l spînzuri de-a dreptul, pe motiv de jaf, decît să-l trimiți la Spanish Town cu atît tapaj și acte și hîrtii și toate cele.

După figura lui mi-am dat seama că-i nimerisem mobilul.

— Dl. Beckford, anunță prin ușă un soldat.

— Să nu vorbești de bănuielile mele, sergent, îl rugai eu. Dar nu eram sigur că mă înțelesese.

Ballard își făcu apariția atent, cu mișcări largi, legănînd din șolduri și jucîndu-se cu cravașa. Fața-i era scăldată de sudoare. Purta costumul lui obișnuit cu dungii roșii, iar în loc de cizme de călărie, niște sandale. Înainte să-și zvîrle pălăria de soare pe un scaun, îi aruncă maroonului o privire, cu ochii îngustați și buzele strînse a precauție. Apoi se apropie de sergent cu o călcătură autoritară. Cînd începu să vorbească, avea glasul acela de tenor eroic pe care i-l știam atît de bine.

— Sclav fugar ? O să-i frec eu ridichea. Dă-mi-l mie pe mînă, sergent — că-ntr-o oră îl și vezi în furci. Salut, Richard, nici nu te observasem. Ce zici de seceta asta ?

Și-mi întinse două degete, iar în timpul acesta îl căuta cu ochii pe Stirling.

Am făcut eu multe gafe în Jamaica și lucrurile au cam ieșit pe dos, însă felul în care am procedat în clipa aceea, mai iute decît vă pot relata aici, mă umple și acum de cea mai vie satisfacție. Cu o clipă înainte ca Ballard să ajungă cu privirea la Stirling, mi-am întors capul și m-am uitat către supraveghetor, dincolo de el, în plus, m-am întors cu totul spre fereastra pe unde se auzeau glasurile ostașilor care rîdeau de negri, nu departe de casă. Cum m-am și încruntat totodată și-am zis ceva de genul „liniște", ceilalți au crezut probabil că mă supără zgomotul. Dar figura lui Stirling am reușit s-o văd la momentul cel mai potrivit. Stirling nu-și luase nici o precauție în expresia pe care i-o adresa lui Ballard. Nu era un semn de salut, nu era o aluzie, nu era o privire de înțelegere, era pur

şi simplu portretul în mărime naturală a unui ticălos care-i anunţă altui ticălos primejdia, portretul fiind realizat de un artist talentat, însă tînăr şi fără experienţă, care nu a învăţat încă moderaţia şi deliciile efectelor melodramatice. Stirling îşi ridică buza de sus şi-şi înălţă nasul (de fapt, în gestul acesta nasul pieri din vedere, ascuns de cutele feţei) şi scutură o dată, energic, din cap, la care i se ridică şi buza de jos, ceea ce-i dădu înfăţişarea unei babe care mestecă o mîncare prea fierbinte.

— Deci ăsta e sclavul dv., domnule Beckford. Sergentul arăta mai mult respect faţă de Ballard decît faţă de mine, oprindu-se chiar din mestecat. Semnul cu fierul roşu e în regulă. Ştiţi cum îl cheamă ?

— Nu, dar mi-l aduc aminte perfect, e negrul meu. Ne cunoaştem, nu-i aşa, bătrîne ?

— Da, stăpîne, îi răspunse banditul cu un zîmbet mai deschis decît ai fi putut să-ţi închipui că-i adresează, omeneşte, viitorului său călău.

— Ţi-a sunat ceasul cel de pe urmă, bătrîne. Dă-l încoace imediat, sergent, că nu-i vreme de pierdut. De ostaşi n-avem nevoie.

— Îl cheamă Hofwok, urmă sergentul formalist, cu încăpăţinare, începînd din nou să mestece, lacom. Vă spune ceva ?

— Hofwok, da, îmi spune. Hofwok.

Sergentul ridică din sprîncene şi se întoarse către mine, apoi, după un timp de gîndire, îi spuse lui Ballard :

— Ştiţi cînd a fugit ?

— Să tot fie vreun an de atunci, răspunse Ballard nerăbdător.

Militarul mă privi iar şi mă onoră cu o uşoară înclinare a capului, în semn de încuviinţare. Dădui şi eu din cap, „Nu", cu grabă şi încruntat. Pentru numele lui Dumnezeu, îmi ziceam, de şi-ar ţine gura. Imediat făcui efortul de a înlătura suspiciunile lui Ballard, scuturînd mai tare din cap şi spunîndu-i sergentului :

— Nu ne pierdem timpul ? Doar n-avem de-a face cu fuga de pe domeniul Cabaritta, ci cu asaltul Plantaţiei Beckford şi toate cele.

— Blestemat să fie ! întrerupse Ballard nervos. N-o mai complicaţi atîta ! Daţi-mi mie bucăţoiul ăla de mangal, fără atîta vorbă, că-i frec eu ridichea şi din partea voastră.

Între timp, ochii de culoarea stafidei ai sergentului se plimbau între mine şi Ballard. Totul arăta că Ballard îi impresionează dar că înţelegerea o are cu mine — fie pentru că găsea raidul pe plantaţie o chestiune mai serioasă decît fuga sclavului de la stăpîn, fie pentru că voia să obţină de la Hofwok informaţii în legătură cu furtul de vite. Şi, pe urmă, era moartea fratelui meu, petrecută în condiţii suspecte. În privinţa morţii lui Peter, îl făcusem pînă în clipa aceasta să-şi ţină gura, dar putea să atace subiectul în orice clipă. Ballard trebuia sub orice motiv să plece.

— Nu ştiu dacă pot face asta, afirmă sergentul.

Eu mă apropiai de ei.

— Ascultă, Ballard, ziceai că te grăbeşti. Nu te împiedică nimeni să pleci, dar negrul ăsta...

— Acu' te-amesteci şi tu ? mîrîi el. Probabil că ţi-a sărit muştarul după atîta tras cu arma. Sergent, eu cer... eu sînt Ballard Beckford, membru al Camerei Reprezentanţilor ; în numele legilor plantaţiei îmi cer înapoi sclavul fugar !

Dar acum începuse să se enerveze sergentul ; i se lungi fața și începu să bombăne :

— Eu am dispozițiile mele, domnule Beckford. Nu vreau să dau de bucluc. Asta-i o problemă cu două fețe ; știți la fel de puțin ca și mine ce se cuvine făcut. Dacă doriți așa de tare să-l spînzurați, domnule Beckford, atunci trebuie să hotărască autoritățile...

— Hofwok, aici ! porunci Ballard cu glasul său cel mai înalt de tenor eroic. Numele coromandelului îi lunecă de pe buze cu o fluență care părea a contrazice uitarea sa de acum cîteva minute. Deși crăpa de furie, Ballard găsi prilejul să-mi arunce o privire încărcată de ură, din ochii aceia verzi, inegali.

— Imediat, stăpîne, zise negrul și făcu un pas spre Ballard, omul care se jurase că o să-l spînzure. În alte condiții e sigur că n-aș fi reușit să-mi stăpînesc expresia feței. După cum spuneam, Ballard avea degajarea și impertinența actorului. Iată cum arăta scena : era ca și cum stăpînul unei șatre, la tîrg, vrea să-și scape cel mai bun boxer negru din mîinile poliției. Dar Hofwok nu se putu mișca mai mult de un pas : cei doi soldați, foarte atenți, îl ținură bine.

— Ia dați drumul la negrul ăla, bă !

— Sergent, ești martor și dumneata că domnul e beat, zisei eu, iar apoi îmi suflecai mîneca și mă apropiai de Ballard. Îi dădui o lovitură zdravănă sub bărbie, cu dosul palmei. Aveam eu ce aveam de pus la punct cu el, nu numai „săritul muștarului", dar și „țîngăul de la Oxford" ; și i-am frecat lui Ballard ridichea într-un fel care-l aduse pe sergent în stare a face o demonstrație de mare supușenie față de mine. L-am izbit pe Ballard de ușa închisă, i-am smuls cravașa din mînă, i-am mai tras un pumn la tîmplă, observînd că vrea

să mă lovească în burtă, am deschis ușa și l-am dat afară cu un picior în spate, bine țintit. Fiind mai bine construit decît el și în formă mai bună datorită școlii mele britanice, nu mi-a fost greu deloc să îndeplinesc toate astea, deși, sigur, trebuia să mă gîndesc și la faptul că mi-ar fi putut aplica mijloace nesportive. Din fericire, Ballard nu avea la el nici un cuțit. Am stat și m-am uitat la el cum se rostogolește printre soldați, care s-au dat înapoi din fața lui. Apoi s-a ridicat și a dispărut în grabă, arătîndu-mi pumnul.

— Poți lua prizonierul, sergent, strigai eu peste umăr. Răspunzi de el.

— Desigur, domnule, desigur, da, domnule Beckford, îmi răspunse militarul plin de zel și supunere.

În spatele soldaților, mai încolo pe coridor, era Ruth Stirling. Îmi făcu semn să mă duc la ea, însă îi făcui și eu un semn să mă aștepte pînă cînd oamenii pleacă din birou. Strîngerea de mînă a sergentului îmi provocă mai multă durere decît toate fazele luptei mele cu Ballard. Trebuia să semnez de primirea inelului și, în timp ce semnam, observai că Stirling se pregătește să o șteargă pe lîngă mine ; îl reținui cu mîna stîngă, continuînd să completez hîrtia pusă pe genunchiul meu ridicat.

După ce terminai de scris, mă întorsei către Stirling.

— Du-te la tine în cameră și să nu ieși de acolo pînă nu te chem eu. Dacă încerci să pleci de pe plantație, va fi de zece ori mai rău de tine decît de dl. Beckford.

Stirling ieși pe tăcute. Probabil că știa cum stă, după conversația pe care o avusesem eu cu sergentul. Apropierea acestor lucruri, într-o formă sau alta, o simțise el probabil cu o seară înainte, însă mai impresionantă ca toate era victoria mea, un Beckford care începuse

a se răzbuna, victoria mea, care pînă acum fusesem un „domnișor Beckford“ tînăr și fără experiență, un domnișor ce nu făcuse decît să vorbească — iar acum înfrîngeam un Beckford diabolic, un Beckford care-i fusese lui Stirling adevăratul stăpîn atîta amar de vreme. Cine știe, poate că pe Stirling îl și înviora situația. Pînă acum nu-mi dădeam seama de ce nu fugise la Ballard în noaptea aceea. Însă curînd aveam să înțeleg.

Ruth Stirling avea mai mult farmec ziua decît la lumina pîlpîitoare a lumînărilor. Asemănarea cu Sam era mai puțin evidentă și cu toate că ea nu dormise noaptea aceea (a fost primul lucru pe care mi l-a spus), îmi dădeam perfect de bine seama că Peter avea dreptate să o prefere negreselor comode, ușuratice. Mă dusei cu ea în sufragerie, controlînd mai întîi veranda, la rugămintea ei, ca să nu ne asculte cineva. Din fericire, Ruth Stirling n-a considerat necesar să ne retragem în vreo cămară de pe partea sudică a casei, în dosul fațadei fără ferestre, fiindcă în cămările acestea era cumplit de cald.

Iată confesiunea ei. Într-adevăr, Peter fusese otrăvit, cu arsenic, într-o combinație de arsenic și zahăr ; otrava se folosea în Jamaica pentru stîrpirea furnicilor negre de casă. La o săptămînă după moartea lui Peter, îl auzise pe tatăl ei vorbind despre asta prin somn și a doua zi Stirling i-a spus totul, adică tot ce știa — dar ce știa el nu era mare lucru, fiindcă sursele i se limitau la faptul că auzise convorbirea dintre niște negri. Ruth voise ca el să anunțe judecătorul de pace, însă lui i-a fost frică să nu fie acuzat și el, mai ales că adevărații inculpați ar fi rămas liberi, nefiind cei pe care-i auzise vorbind Stirling, iar aceia

auziseră de la alți negri și nici aceia nu erau adevărații făptași. Erau atît de mulți negri și-i dominau niște vrăjitori răi. Admisei că, într-adevăr, numărul negrilor era foarte mare la Westmoreland și în consecință judecătorul putea să pună mai ușor mîna pe un Sam Stirling ușor de recunoscut, din care se afla în circulație un singur exemplar. Da, zise Ruth înghițind în sec o dată sau de două ori, iar tatăl ei se temea în special pentru că fusese totdeauna împotriva relațiilor ei cu dl. Peter. Stirling visase pentru Ruth un alb, dar să fie căsătorită, sau cel puțin binecuvîntată așa cum se binecuvîntează o căsătorie ; și copiii... îmi adusei aminte scrisorile lui Peter despre fructul verde de calabash și n-o mai întrebai nimic. Da, pe urmă e un lucru pe care ar prefera să nu-l mai spună ; însă tatăl ei nu vedea cu ochi buni nici faptul că dl. Peter se purta urîcios cu ea, cu toate că de bătut n-o bătuse niciodată, niciodată, întotdeauna o tratase ca pe o albă ; cînd venea cîte cineva în vizită și ea voia să se retragă, el întindea brațul zicînd, de exemplu : „Animalele domestice rămîn aici“. Era una din glumele lui.

— Îmi spui toate astea cu încuviințarea tatălui dumitale ? Întrebarea i-o pusei oprindu-mă din mersul printre multele scaune și mese ale sufrageriei.

— Am reușit să ajungem astă noapte la această înțelegere. Pînă să intrați dv. De-aia am și făcut drumul pînă aici, ca să-l conving să vă spună totul. Știam că ați venit. Dar, urmă ea împletindu-și mîinile implorător, vă rog aveți grijă să nu i se întîmple nimic lui tata. A suferit destulă pedeapsă pînă acum.

— De ce pedeapsă, domnișoară Stirling ?

— Fiindcă n-a vorbit mai devreme.

— Așa ceva nu e de pedepsit... Deci eu ar trebui să interpretez cam în felul următor tăcerea tatălui dumitale și chiar tăcerea dumitale, la întrebarea mea despre cine l-a tratat pe fratele meu : tatăl dumitale ar fi dedus abia după moartea lui Peter, auzind discuțiile acelea, că boala doctorului Dehaney nu a fost întîmplătoare, sau, mai bine zis, că nu întîmplător fratele meu a murit tocmai cînd era doctorul bolnav ?...

Nu prea era limpede, însă ea înclină din cap, înțelept, și acum eram convins că nu mai avea nimic de ascuns. Stirling nu-și făcuse jocul prea rău ; acolo unde începea vinovăția lui, sau cel puțin a lui Ballard, Stirling lăsase totul să se piardă în noaptea primordială a elementului negru, negru pe negru, mai negru decît negrul, precum o mantie impenetrabilă a iubirii.

Cînd o rugai pe Ruth Stirling să-l aducă pe taică-său, ea ezită o clipă. Părea să mai aibă ceva în minte. În sfîrșit, mă întrebă în șoaptă :

— A vorbit și despre mine ?

— Cine să vorbească ?

— Stafia...

— N-a fost nici o stafie, îi explicai eu pe un ton părintesc. Stafii nu există, după cum spunea și tatăl dumitale. A fost pur și simplu o idee de-a mea. Știam totul dinainte. Am știut de la Kingston că fratele meu a fost otrăvit — și de cine. Aici, la Westmoreland, am mai aflat și faptul că n-a fost adus nici un doctor pentru fratele meu.

— Știți totul...

— Așa că pe mine poți să mă privești ca pe o stafie.

În clipa aceea am regretat aceste cuvinte, fiindcă Ruth se uită la mine cu atîta respect și admirație, încît mi se păru suficient de posibil un transfer de sentimente din partea ei, de la Peter la Richard. Îmi urmai discursul cu generozitate, însă rece.

— Mi-ar face multă plăcere să rămîi de față la discuția dintre mine și tatăl dumitale. Și să nu te miri dacă vei observa că nu ți-a spus totul. Eu am să-l scutesc, pe cît îmi stă în putință.

Ruth păși încet spre ușă, cu capul plecat ; un suflet în care zeități noi luaseră locul zeilor detronați, piedestale rămîneau pustii după plecarea taților, a stafiilor de iubiți și a misterioșilor vrăjitori, pe alte piedestale urcau sfetnici plini de forță, din Anglia, tineri zei care-i spuneau „domnișoara Stirling“ și aveau întreaga Jamaică în buzunar. Zîmbii, căutînd o țigară. Acum nu mă mai interesa ca Stirling să păstreze secretul. Ca să fiu sincer, cei doi Stirling începeau să mă cam plictisească. Așa că de-acum încolo am să mai scriu doar cîteva pagini despre ei.

Stirling asculta, trecînd de la revoltă la plîns, acuzațiile mele, care nu mai erau deloc ironice, așezat pe scaunul său, cu bărbia nerasă căzută pe piept. Încerca să se apere la toate punctele, făcea mare caz și avea momente cînd mă sfida, triumfător, ceea ce suna deosebit de jalnic, pe urmă renunța, uneori convins de Ruth, însă la punctul următor o lua de la capăt.

Întîi l-am pus la colț în legătură cu negrii. Cine erau negrii aceia ? Unde erau de găsit ? Fugiseră, zicea Stirling, fugiseră cu toții. Fusese printre ei și coromandelul Hofwok ? Și dacă nu, cum pusese Hofwok mîna pe inel ? Nu i se păruse ciudat că Ballard a vrut să-l ia cu el pe Hofwok ? Nu părea foarte posibil ca Ballard să vrea să-i dea negrului drumul, așa cum îl lăsase cu bună știință să fugă și acum vreo jumătate de an ? La auzul numelui de Ballard, Stirling se înverzi la față, însă rămase tăcut, deși Ruth îl îndemna să spună ade-

vărul. Apoi, urmai eu, de ce-i făcuse el lui Ballard un semn? Ca să-i dau de știre că în birou e un negru fugar de-al lui, răspunse Stirling. Îi spusei că ar fi putut să se gîndească la un răspuns mai puțin prostesc, că eu îl bănuiesc pe Ballard de otrăvirea fratelui meu, cu ajutorul negrilor de pe plantația noastră în combinație cu Hofwok, ca șef al lor, poate, căruia îi și dăduseră inelul — și bănuiam că el, Stirling, chiar dacă nu săvîrșise cu mîna lui otrăvirea, oricum închisese ochii la aceasta. Scenă violentă, Ruth în genunchi, Stirling într-o stare de agitație bolnavă, are să mă pedepsească Dumnezeu pentru un asemenea gînd, el, atît de credincios stăpînului său și dl. Ballard, văr bun cu dl. Peter, veri între ei cu toții, toți Beckforzii luați împreună, cum îndrăznesc, vai, cum de îndrăznesc. Ei, da, îndrăznesc și cinci minute mai tîrziu Stirling îmi făcu mărturisirea :

Mărturisi cu suspine, însă doar jumătate din adevăr, asta era convingerea mea intimă. Dar ceea ce mi-a spus era pentru mine principalul. Pentru că eu nu voiam să-l implic pe Stirling altfel decît ca martor, martor credincios, sub puterea mea care slujea dreptatea și pe Beckforzii cei drepți. Vederea mea asupra lucrurilor, acuzația pe care o formulasem era cel puțin justificată de faptul că prinsesem, de pe buzele negrilor care între timp se făcuseră nevăzuți, numele lui Ballard Beckford ! Cu atît mai rău pentru Stirling dacă s-ar dovedi că el fusese inițiat înaintea morții lui Peter (deci ipoteza mea). Eu n-aveam să-l acuz, asta îi promisesem. Însă, adăugai, dacă încearcă să-l prevină pe Ballard sau dacă nu spune autorităților ceea ce-mi

spusese mie, atunci... urmară cîteva amenințări sumbre. Ceea ce-mi spusese Ruth despre atitudinea lui Stirling față de legătura ei cu Peter era mai mult decît suficient pentru ca Stirling să poată fi acuzat. Și pe urmă mai erau furturile, pe care nu i le mai amintisem lui Stirling, dar despre care Hofwok putea fi eventual convins să vorbească. În același timp, Ballard nu era amenințat doar din partea lui Stirling, ci și din partea lui Manning, la care se lăudase cu furturile. Omul care-și jefuiește propriul văr este în stare să-l și ucidă. Ar fi fost cazul ca, pe insula Jamaicăi, să poți ajunge la dreptate.

Cîteva ore mai tîrziu, Shettlewood era pe drum către Savannah la Mar, cu o scrisoare adresată lui Sir Charles Hovenden Walker, în care ceream sfatul guvernatorului în legătură cu acuzația pe care i-o aduceam lui Ballard Beckford de pe domeniul Cabaritta din Westmoreland, acuzația că el l-a otrăvit pe fratele meu Peter Beckford. Pentru a lăsa să se înțeleagă că acuzația se întemeia pe dovezi serioase, îl numeam ca martor principal pe Stirling, după care-i menționam pe presupușii făptași ai crimei, însemnați sau plătiți de Ballard. Poate erau prea multe deodată, dar nu doream să mai compun o altă scrisoare. Era primul meu caz după atîția ani de studii juridice și făcusem scrisoarea cu o anumită mîndrie. În decurs de trei zile, oficialitatea locală, judecătorul de pace de la Savannah la Mar sau custos-ul din Beckford's Town — nu știam care este obiceiul — putea să emită un mandat de arestare.

XIV

Două probleme îmi mai frămîntau mintea, fără să pot ajunge la o concluzie. Avea oare Ballard vreo bănuială — şi în ce măsură? Şi-i plătise într-adevăr pe marooni să atace plantaţia? Cea de-a doua întrebare se lega în special de complicele său Hofwok, care a fost spînzurat la Beckford's Town două zile mai tîrziu. Sergentul n-a scos o vorbă despre inel, evident, şi nici despre suspiciunea mea şi-mi dădeam perfect de bine seama că Hofwok n-avea să transpire nimic care să-i agraveze situaţia. În războiul cu maroonii era în vigoare o lege foarte apropiată de justiţia sumară. De ce n-a fost Hofwok trimis la Kingston şi expus cu inelul de fier la gît, în cuşcă? Unii ziceau una, alţii alta, dar eu cred că la mijloc fusese mîna d-lui Lestock, a cărui umanitate nu se limita la construcţia de şcoli. Şi se pare că Lestock avea o mare influenţă asupra lui Guthrie, poate datorită relaţiilor amîndurora cu Lady Jane.

Îmi părea rău că nu mă puteam duce în vizită la Guthrie şi la Julines, dar aveam două motive serioase ca să nu plec de pe plantaţie. Nu uitasem încă discuţia lui Ballard cu maică-sa, în noaptea aceea.

Eram convins că Ballard ar fi preferat să nu-i mai stau în cale, mai ales acuma, după ce-l pedepsisem de faţă cu oamenii săi care, lucru sigur, n-aveau să-şi ţină

gura în privinţa înfrîngerii pe care o suferise el din parte-mi. Iar eu nu puteam să ştiu că nu mă ameninţa nici o primejdie din direcţia lui Ballard, datorită unui motiv ce va fi înţeles puţin mai încolo. Pînă la urmă m-am plictisit să stau veşnic la pîndă să nu răsară cine ştie ce ucigaş cu arma de foc sau cuţitul, fapt pentru care i-am trimis lui Ballard o scrisoare pe un ton oficial, în care-i ceream scuze şi-mi exprimam dorinţa ca incidentul respectiv să fie şi ultimul dintre noi. Scrisoarea era un document desăvîrşit, însă pot spune că dorinţa mea era cel puţin sinceră. Faptul că am depus mărturie împotriva lui la proces, cu toată violenţa de care sînt capabil, nu se mai putea numi o ciocnire. Fiindcă atunci el n-a mai avut nimic de răspuns.

La trei zile după atacul maroonilor, mă treziră din micul somn de după-amiază nişte lătrături puternice. Deschizînd obloanele de lîngă pat, văzui terierii cum trec în goană, sar şi dau să apuce picioarele din spate a doi cai murgi solizi, călăriţi de nişte negri înarmaţi fiecare cu o puşcă. În capitolul precedent am uitat să spun, în legătură cu un incident asemănător, că terierii nu erau obişnuiţi să vadă negri călare. Doamna Shettlewood spune că Peter a informat-o de situaţia aceasta într-o criză de nebunie. Dacă vreun negru de-al nostru voia să vină ori să plece călare de pe Plantaţia Beckford, trebuia să aştepte pînă cînd terierii prindeau şobolani sau şobolanii vînau terieri. Vreo doi copii de-ai lui Shettlewood încercau să gonească terierii prin obişnuita lor metodă de a zvîrli cu pietre. Mai încolo, la intrare, se iscase o încăierare — într-acolo se şi repeziseră prevenitor o grămadă de negri ; abia reuşii să observ partea din spate a unui cal negru care stătea pe loc — restul era ascuns vederii mele de un stîlp

al verandei. Sării imediat din pat, dintr-un salt, pusei ceva pe mine la repezeală și ieșii pe ușă în cea mai mare grabă.

— Nu loviți cîinii, o auzii strigînd, la copiii lui Shettlewood, evident. Părea enervată. Eu îmi făcui apariția în capul scării printre murmure pline de respect ale negrilor, lătrături asurzitoare și sforăitul cailor. Ea se și dăduse jos de pe cal. Copiii lui Shettlewood priveau de la distanță, cu ură împotriva invadatoarei.

— Văd bine că mă aflu în Westmoreland, strigă ea către mine. Prea mulți negri — și toți vor să fie majordomi înainte de a ști să fie rîndași.

Coborîi scările, pășind nesigur. Ea se postase acolo cu pumnul stîng proptit în șold, foarte mîndră, capul și-l dăduse pe spate și părul blond-roșcat îi lucea în soarele după-amiezii. Cînd îi strînsei mîna umedă și rece, rămăsesem singuri.

— Bine-ai venit, reușii eu să spun, cu multă greutate. Mă studia din cap pînă-n picioare.

— Te-ai cam bronzat, domnule Beckford. S-ar părea că-ți priește viața de plantator. În după masa asta mă duc pînă la Savannah la Mar și pe urmă înapoi la Kingston, pe mare. Dar am impresia că am convenit mai demult să vin să-ți văd plantația, cea mai mare plantație din Westmoreland — merită osteneala.

— Într-adevăr, constatai eu cu un nod în gît și o invitai să intre. Ea se purtă de parcă nu-mi observase gestul.

— Așa că nu pot sta decît foarte puțin, declară ea, privind dinainte-i fără țintă, de parcă ar fi fost generalul de cavalerie care se adresează unui soldat. Ieri n-am reușit ; eram la Lestock și Lestock nu-ți dă voie

să mergi călare duminica. Alaltăieri eram prea obosită după drumul la Golful Montego. N-ai ceva să-mi dai să beau ?

— Nu vrei să intri ? întrebai eu. Strînsoarea de gît mă mai lăsă puțin, la gîndul că ea mă trata în felul acesta de ochii spectatorilor de după tamarinzi, unde o mulțime de negri încercau să-și recapete adevărata dragoste de muncă.

— Plantația se găsește în casă ?

Cum indicat mi se părea să tratez astfel de izbucniri drept cele mai firești cuvinte din lume, spusei pe un ton voit glumeț :

— În parte, Lady Jane.

— Pah ! exclamă ea și pe cînd mă urma, adunîndu-și hainele de amazoană, o auzii bombănind : Doamne sfinte, acum să mai și intru...

Nu era nici o nevoie de toată bombăneala asta și mă uitai la ea nedumerit, lăsînd-o să treacă înaintea mea pe ușa din față. Bărbia ei dublă exprimînd supărare nu-mi prevestea nimic bun. Supărarea aceasta nu se asemăna cu furia de pe drumul de la Salt Pond la Port Henderson. Acum ea era o cu totul altă femeie.

Îi urmam pe coridor pintenii sunători, ca un băiat căzut în dizgrație. Oare avea să fie mai de înțeles în sufragerie sau acum dorea să-mi arăt eu supărarea față de ea ? Era jocul dinainte ? O încercare fără speranță, să te înfurii cu adevărat, să o înconjori de focurile oratorice ale celor mai profunde sentimente de ofensă, sentimente care se puteau întoarce în orice clipă în opusul lor, eliberîndu-mă. Eram prea dureros uimit de inaccesibilitatea ei, de distanța aceasta de parcă nimic nu se-ntîmplase între noi.

Făcea tot ce-i sta în putinţă ca să mă facă să simt ce gazdă rea sînt : trecea necontenit de la ironie politicoasă la agresivitate voită. În sufragerie, unde nu ne puteam mişca de atîta mobilă, ea aşeză cîteva scaune într-o anumită poziţie, de parcă ar fi vrut să înceapă o adunare calmă, de durată şi în cele din urmă găsi un scaun la celălalt capăt al camerei, un fotoliu cam rahitic, care-i provocă o remarcă de genul „Asta-i bun pentru bunica", poate într-un gen de auto-ironie, sau doar ca să-i zică fotoliului într-un fel. Pe urmă îmi ceru din nou ceva de băut. Fiindcă eu personal nu aveam cum să-i ofer apă călduţă sau rom, mă văzui silit să apelez la doamna Shettlewood care ţinea cheia de la pivniţă. Acolo erau băuturile reci, madeira sau porter. Doamna Shettlewood era pregătită să se ducă în beci, însă cînd auzi că în sufragerie la noi se află soţia guvernatorului, refuză să aducă ea de băut. Nu era la îndemînă nici un negru, aşa că trebui să mă descurc singur. Mai pierdui cîteva minute în discuţii cu doamna Shettlewood, apoi intrai în sufragerie hotărît, cu tava în mînă, înviorat oarecum de cearta ce avusesem, însă nu mă putui hotărî aşa de uşor care masă ar fi cel mai bine de curăţit de multele cutii şi bibelouri, pentru a face loc tăvii. Lady Jane se dusese în verandă şi stătea cu spatele la mine. Cum mă enervasem şi voiam să-i şi atrag atenţia, curăţai masa dintr-o mişcare, cu mult clinchet şi hodorogeală şi vreo două pahare sparte, la care ea se întoarse, ridicînd din umeri şi se aşeză vis-à-vis de mine. Sorbi o dată din paharul pe care i-l umplusem în semn de bun venit şi restul lăsă acolo.

Observam acum pentru prima oară, în umbra salonului, ce-i lipsea acum şi de ce-mi dădea impresia că este o altă persoană. Nu erau manierele ei provocatoare, ca acelea ale unui căpitan de cavalerie, prin care se realiza această profundă modificare, ci expresia figurii, sau, mai bine zis, materialul din care părea să fie modelată figura ei. De obicei, cînd aveam o serie de întîlniri cu una şi aceeaşi persoană, acumulăm atîtea impresii diferite încît adevărata faţă, în măsura în care există, se dezvăluie treptat, de parcă ar fi reflectată într-un lac ce se mişcă puternic şi e plin de imagini frînte, fragmentare, pe suprafaţa apei ce nu ajunge să se liniştească decît după săptămîni, sau chiar după luni. Dar nu aceasta era principala problemă în cazul lui Lady Jane. Acum observam întîi, din pricina luminii ce cădea într-un anumit fel, că femeia avea pungi sub ochi — un detaliu nou ; pînă acum nu avusese cearcăne. Ochii, atît de strălucitori înainte vreme, se întunecaseră, pielea-i era puţin umflată şi ceea ce numeam mîndrie jucăuşă se tranformase în aroganţă şi iritare. Dar în general în povestiri sau romane se exagerează expresivitatea unei feţe ; trăsăturile şi caracteristicile invocate spre a zugrăvi patimi puternice nu au, de fapt, nici un înţeles special.

Aşa stăteau şi acum lucrurile, evident : Lady Jane nu era atît supărată şi nemulţumită, cît bolnavă. Era figura cuiva în suferinţă. Ce trebuia să fac ? Puteam risca vreo observaţie în sensul acesta ? Părul ei roşcat, singurul lucru ce-i mai rămăsese tînăr şi plin de viaţă, îmi trezi mila. Însă compasiunea pe care n-o puteam exprima, nu era de natură să poarte conversaţia în alte direcţii. Neînstare de altceva, începui să-i vorbesc despre atacul maroonilor. N-am impresia că reuşi să priceapă nici jumătate din ce vorbeam.

Ea se redresă în scaun şi-şi scoase batista, să se şteargă pe faţă.

— Aici în Westmoreland nu aud de nimic altceva decît de marooni. Prietena de la care tocmai veneam, doamna Rose de la Rose Hall, nici nu mai poate să doarmă din cauza asta. E nebunie curată. Dacă plantatorii ar fi verificat în ce măsură maroonii obțin provizii de la sclavi, sau nu, toată treaba ar fi fost de mult rezolvată.

— Eu trebuie să-ți spun că, pînă să nu mă smulgă maroonii din pat, am dormit foarte bine, o întrerupsei eu cu severitate. Dar maroonii au venit cu adevărat ; n-am cum să întorc faptele, chiar dac-aș vrea, prin simple vorbe.

— Nu te supăra pe mine, zise ea blînd. Sînt cam obosită, încă sînt obosită.

— Să pun să-ți instaleze un hamac și să te las singură vreo oră.

— Prostii.

— Trebuia să rămîi la dl. Lestock.

— Promisesem să vin aici în vizită.

— Asta parcă sună mai bine, zisei eu cu oarecare ironie. Întîi nu vrei decît să vezi plantația, la nevoie comprimată în salon... Îți mai aduci aminte cînd mi-ai făcut promisiunea, Lady Jane ?

Moțăind din cap, cu indiferență, ea începu să se uite iar afară, unde trunchiurile tamarinzilor luceau pe o parte în soarele de apus, iar musonul cald trecea prin frunziș. Ne întîmpina mirosul dulce bolnăvicios al rozelor de Jamaica, iar micii palmieri din ciuberele puse în fața verandei foșneau de parcă ar fi fost făcuți din hîrtie subțire și țeapănă.

— Vrei să închizi obloanele pe partea asta ?

Trăsei obloanele. Deși întrebarea fusese rostită pe un ton aproape reținut, aveam impresia că Lady Jane începea, treptat să se plictisească de propria ei atitudine atît de rezervată. Jumătate din cameră era acum ascunsă de ochii indiscreți de după tamarinzi sau din trestia de zahăr. Lady Jane venise la mine din proprie inițiativă și poate se simțea rău, poate era cu adevărat bolnavă, dar asta nu putea să-i distrugă dintr-odată toate sentimentele față de mine. Îi observai batista din mînă și simții că mi-e dor.

— Batista asta, exclamai, trăgîndu-mi scaunul ceva mai aproape de al ei, îmi aduce aminte de o anume seară, de ultima noastră întîlnire. Nu pot pretinde că aș fi uitat.

— N-ai uitat.

— S-au că nu-i mai acord nici o importanță.

Se îndepărtase atît de mult de mine, încît privirea-i atinsese oblonul. O clipă mi-am închipuit că va continua cu tablourile de pe peretele de la stînga oblonului ; însă, evident, exageram, fiindcă iată că se întoarse către mine, declarînd :

— Eu nu spun că n-am acordat nici o importanță acelei clipe, dar nu trebuie să aștepți consecințe pe mai departe, d-le Beckford.

— D-le Beckford...! Bine, d-le Beckford. De ce să nu fiu și eu dl. Beckford în această casă a Beckforzilor ? Din asta reiese, cel puțin, că nu sînt un băiat de școală.

— Nici nu te-am luat drept așa ceva. Tocmai de aceea...

— Prin „băiat de școală“ înțeleg elev din acela fără memorie, fluture drăgălaș... dintre școlarii care merg la Hunt's Gardens și-și îngăduie... își îngăduie să... fure un sărut, iar apoi zboară spre Westmoreland, fără...

— Oricum, zborul e mai potrivit la timpul acesta al vieții decît insistența. Însă te consider prea inteligent ca să te faci vinovat de prostie sau să-mi ceri mie să mă fac vinovată de prostie. Asta voiam să-ți spun azi după-masă.

— Deci zborul e acceptabil, nu și prostia ? Te-au cam răsfățat fluturii, am impresia — sînt fluturi inteligenți, să nu uităm... !

Mă privi atent, apoi o umbră de surîs îi trecu peste față dar nu dădea semne că ar dori să se apere de acuzația mea învăluită. Și fiindcă rămînea atît de rece și de distantă, simții cum gelozia crește în mine. I-aș fi zdrobit pe toți zburătorii aceia și eram puternic tentat să-i spun urmarea la incidentul cu maroonii, bătaia pe care i-o administrasem lui Ballard, scrisoarea trimisă soțului ei, urmărirea judiciară ce-l aștepta pe Ballard. Dar m-am stăpînit. Și iar mi se năzări că o fi bolnavă, sau că trece, poate, printr-o situație dificilă din cauza mea.

— Hai să încetăm, zisei. Înțeleg că nu simți nimic pentru mine, sau că simți ceva, dar ți-e teamă de urmări. Asta-i normal. Dar mă faci să stau aici cu o bucățică nedigerată.

— Ei, acuma nu mai vrei să fii fluture, ci boa constrictor ? întrebă ea cu o urmă din vechea ei ironie.

— Ce animal vrei... Dar asta-i... Nu mă tratezi cîtuși de puțin ca pe o ființă omenească. Ca pe un negru, poate, dar negrii nu sînt ființe omenești, după părerea pastorului.

Ea se ridică.

— Probabil că lucrul cel mai bun este să plec.

— Ce-i bun, e bun, zisei eu urmîndu-i exemplul. Dar aș vrea să-ți mai pun o întrebare. Faptul

că la balul guvernatorului ai apărut îmbrăcată în costumul de pirat al Annei Bonney a fost o pură întîmplare ? Vreau să zic, explicai eu văzînd că mă privește întrebător, nu știai, de fapt, că eram silit să cred, din alte motive decît cele pe care le-am invocat eu atunci, că ți-ai ales costumul special pentru mine ?

— Te rog fă-te mai bine înțeles, d-le Beckford.

— Oh, oftai eu, dacă dl. Beckford trebuie să se facă mai bine înțeles, Lady Jane, răspunsul dumitale încape chiar în aceste cuvinte. Deci Sir Charles nu ți-a spus că scopul audienței mele a fost să obțin informații tocmai despre Anne Bonney. Cum nu l-am rugat să păstreze secretul, nu puteam fi sigur că nu ți-a spus. Am avut chiar impresia atunci că vrei să rîzi de mine. Trebuie să-ți aduci aminte, asta se petrecea înainte de a mă săruta...

Făcui o pauză, pentru ca ea să profite de ocazie, dar nu schiță nici un gest.

— Eu am venit aici în Jamaica pentru ca să o caut pe această femeie, cel puțin ăsta-i motivul meu personal. Am întîlnit-o în copilărie, în niște condiții pe care nu mai are rost să le amintesc. N-am uitat niciodată întîmplarea, iar acum, avînd prilejul să mă întorc în Jamaica, voiam să încerc să aflu ce s-a ales de Anne Bonney. După cartea lui Johnson, pe care o știi, s-ar putea ca femeia să mai fie încă în viață. Iată scopul fluturelui ce a zburat peste Oceanul Atlantic. Nu poți spune că nu e prostesc. Știu și singur asta, nu trebuia nimeni să mi-o mai arate, nici chiar dumneata.

Ea mă ascultă într-o atitudine mîndră, susținută astfel de propria-i voință. Fața îi era devastată, brăzdată și umflată în același timp de îngîmfare, îngroșată de o teribilă trufie, explodînd dinlăuntru, iar nasul cîrn, vul-

gar, i se avînta parcă și mai mult. Pleoapele grele arătau ca sculptate, ca niște crestături calme și insolente în materia nesănătoasă a feței. Mi-amintesc că, înainte de a vorbi, mă gîndii : „Iată, asta-i figura căreia m-am devotat eu ; da, da, cît de departe a ajuns Richard Beckford".

— Dar, urmai eu pătimaș, nu asta a fost prostia cea mai mare. Nu vreau să spun că a întreprinde o cruciadă după amintirile pierdute ale copilăriei ar denota o inteligență ascuțită și cuprinzătoare, inteligența care împodobește un plantator, un comerciant, sau un judecător. Ce vreau să spun este că un bărbat cu adevărat prost n-ar fi în stare de un asemenea lucru. Să nu mă înțelegi greșit : îți spun asta pentru prima oară ; nici măcar nu m-am apărat față de soțul dumitale, care nu e deloc un om stupid. Însă prostia mea cea mai mare (pentru care nu găsesc nici o compensație), cea mai mare prostie a mea a fost aceea că m-am lăsat distras de la îndatorirea mea pe care mi-o propusesem, întîi de Dorothy Beckford, apoi de dumneata ! Pe Dorothy n-o acuz, fiindcă eu am vrut s-o părăsesc. Dumneata m-ai făcut să-mi uit imaginea aceea din copilărie săptămîni întregi. Femeia se află pe insulă, iar eu nu fac nimic s-o caut. Aștept — și-atîta tot — numai dumneata ești de vină ! Mi-ai răpit cele mai valoroase bunuri și nu-mi dai nimic în schimb ! Schimb... Schimb... Poate că nici nu e permis să vorbești de schimb ; iubirea nu-i o tranzacție comercială. Dar dumneata m-ai învățat să bag seama de acum înainte să nu devină totuși nici jaf, pe seama mea ! Pe seama mea ! Acum poți crede ce vrei despre mine...

Mă întorsei și plecai spre ușă. Mă uram pentru mulțumirea deșartă pe care mi-o dădea talentul oratoric

ce pătrundea tumultul sentimentelor mele cu o rază foarte palidă. Și raza deveni un fascicol auriu : o tulburasem oare pe Lady Jane pînă la lacrimi ? O mișcasem cumva pînă la remușcare ?

Ea se oprise în spatele meu. Poate era doar închipuire, însă mi se păru că o aud suflînd greu. Așa să fi fost ? Nu cumva rîdea în hohote de festa pe care mi-o jucase ?

— N-are nici un rost să-ți cer iertare. Îți doresc noroc la întreprinderea dumitale. Poate ne vom revedea la Kingston.

— Nu atîta vreme cît mai sînt în viață ! Furios că-mi scăpa mă întorsei și încercai s-o îmbrățișez ; însă, cu dexteritatea unui joc de societate, ea îmi prinse amîndouă mîinile, îmi strînse mîna dreaptă și mă împinse de la ea. Rezemîndu-mă de ușor o auzii trecînd pe coridor greoi, cu o călcătură bărbătească și zornăind din pinteni. Iar apoi afară, pe pavaj, glasul ei aspru porunci negrilor să dezlege caii. În loc s-o urmez, mă grăbii să ajung în verandă, ca s-o văd plecînd pe călușul ei cel negru, Jack. Mă uitam atent, cu o curiozitate copilărească ; pe moment, curiozitatea aceasta învinsese și dragostea și indignarea mea. Cei doi negri se suiră în șei dintr-un salt și o urmară cu armele săltînd. Fața ei lată ajunsese să dea colțul ; stătea călare pe Jack în stilul femeilor, așa cum n-o mai văzusem niciodată — așa se pare că-și făcea călătoriile mai lungi prin insulă. Acum plecase. Intrai și eu în cameră, apucai o masă și o aruncai într-un perete, cu toată forța ; veniră la rînd alte mobile ; Plantația Beckford avea să urmeze și ea. Apoi izbucnii în lacrimi.

Nu mă pot gîndi la zilele ce au urmat fără un sentiment adînc de rușine. Rușine de beția exagerată în care am căzut, rușine de lipsa de demnitate care m-a făcut să-mi vărs necazul asupra lumii întregi. La Kingston probabil că m-aș fi dus din casă în casă pentru a mărturisi oamenilor durerea mea îmbibată de alcool ; aici nu-i aveam, de fapt, decît pe Julines și pe Shettlewoozi, iar Shettlewood însuși era prea lucid chiar și atunci cînd ajungea la fel de beat ca mine. Cu Julines, căruia voisem să-i mărturisesc totul, n-am mers totuși mai departe decît să-i spun că mă simt nefericit ; numele lui Lady Jane n-a putut să-mi ajungă pe buze. Aveam senzația că totul ar deveni mai profund ireparabil dacă i-aș pronunța numele. Julines îmi oferi niște laudanum, fără scrupule și chiar mă tentă cu viziuni grandioase, cum se întîmplă la novici. Dar eu mi-am văzut de-ale mele și m-am dres cu niște rom, care în ochii lui Julines era băutura dracului, împotriva căreia ținu să mă avertizeze din nou, solemn, mai ales auzind că acasă, la Plantația Beckford, beam rom nou. Îmi povesti mai multe cazuri în care abuzurile de această băutură au dus la consecințe groaznice, pierderea văzului, a dinților și măselelor, chelia... Pe toate le luai asupra mea. Luam asupra mea toate bolile și păcatele lumii, gemînd titanic sub povară.

Imediat după plecarea lui Lady Jane îl trimisesem într-adevăr pe un negru la Beckford's Town să-mi aducă rom nou de la evrei. Negrul mi-a adus o damigeană, din care m-am împărtășit cu atîta libertate, încît odată am atacat-o pe d-na Shettlewood cînd a venit cu mîncarea, o faptă plină de cutezanță dacă te gîndești că femeia aceasta curmase viața a trei marooni. Numai că eu nu-mi mai dădeam seama de nimic. Am cuprins-o de mijloc, mi-am mijit ochii galeș la ea și-am gîngurit ceva despre „perla Westmoreland-ului". N-am impresia că am rostit ceva nelalocul lui. Dîndu-și seama de situația în care mă aflam, d-na Shettlewood, în loc să-mi învinețească un ochi, se retrase către ușă și-mi porunci, cu severitate, să sfîrșesc masa pe care mi-o pregătise și să mă duc la culcare. Faptul că nu m-a amenințat cu Shettlewood mă înmuie complet ; îi declarai că e o femeie într-un milion, o adevărată irlandeză, dintr-o spiță dătătoare de eroi și pirați și că aș vrea să plîng pînă la orbire la sînul ei, ca să-mi ușurez inima zdrobită. Tot așa vorbeam înainte și după ce ea ajunsese demult la micii Shettlewoozi. Mîncai puțin, plecai afară împleticindu-mă : luna plină răsărea de după ceiba și-i înspăimînta pe negrii din fața colibelor pînă hăt departe cu podoabele mele mitologice. O comparam pe Lady Jane și uneori pe doamna Shettlewood cu Artemis, iar pe mine cu Endymion ; Zeus, care o împiedica pe Artemis de a avea relații cu Endymion era, pe rînd, Shettlewood ori Sir Charles Hovenden Walker. Dar situația devenea insuportabilă și foarte curînd mă făcui morocănos, rău, o fire de proscris. Îmi venea să-i îmbăt pe negri cu niște rom bun și pe urmă încet, foarte încet, să distrug plantația cu ajutorul lor, sub ochii lui Shettlewood; o descompunere continuă, tot mai accentuată, de săptămîni întregi. Era gata-gata să se prăbușească totul pe nesimțite, să piară ori să izbucnească în flăcări. M-aș fi unit cu Ballard să-l prădez pe William, pe William cel pedant și respectabil care mă trimisese la insula aceasta de trei ori blestemată. Singur Ballard îmi era adevăratul frate. Aș fi abuzat de o mulțime de

negrese, de multe, multe negrese, în chiar seara aceea aș fi vrut să urmez sfatul lui Cargill, căruia maică-sa-i spusese : „Niciodată fără o negresă, fiule, niciodată fără o negresă". Minunată bătrînă. Apoi îmi veni în minte propria mea mamă și dispoziția mi se preschimbă într-un fel de cinism liniștit, în care silueta subțire a Annei Bonney se arătă cu un contur puternic, rotindu-se amețită cu pistolul în mînă, pe fundalul arborilor negri, șoptitori, pe lîngă care treceam. Prin tufișul foșnitor, printre șobolanii țîșnind de colo-colo, prin apa forfotitoare, cînd ajunsesem în vecinătatea colibelor de negri, Anne Bonney mă escorta, veghind asupra mea cu pistolul acela rotitor, arma zărilor. Imaginea era vastă, aurie, dură, crud geometrică, denudată de umanitate și totuși demnă de încredere așa cum se afla. Mișcat pînă la lacrimi, eu îmi recunoșteam adevărata dragoste. Ce credință ! Să desfid mările și pe negrii din junglă spre a merge pe urmele tovarășei mele dispărute în lumea neagră, flagelată, a insulei romului. Rackam ! Unde se afla Rackam ? Spînzurat pe Reciful Rackam, printre valuri spumegînde. Rackam pierise, Rackam nu mai era. Anne Bonney îmi rămăsese mie ! Un Cargill foarte prevenitor mă apropiase de ea, înjurînd și făcînd tumbe. O serie de Tom Vane îmi neteezeau calea. Un covor roșu era întins către vasul piratesc pe care urma să calc. Un băiețel de vreo opt ani, dezordonat și murdar la față, îmi punea în mînă un pistol, astfel încît să fiu vrednic a-mi întîlni iubita. Ea îmi ieșea în întîmpinare. Ne îmbrățișam în fața echipajului ce ne aplauda — erau amețiți de romul nou cu toții.

Cu flamura în vîrf de catarg curățam toate mările și furam și prădam și ucideam toți plantatorii din Jamaica și dam foc la Hunt's Gardens cu o canonadă formidabilă, și-i năpăstuiam pe Beckforzi, și-l spînzuram pe Thomas, în vreme ce niște femei înnebunite de groază, tot felul de Catherine Beckford și Elisabeth Manning erau mînate într-o temniță, pentru plăcerile cele mai josnice ale echipajului, Elisabeth Manning-Moore... Eastmoreland... Westmoreland... eu unde eram? Eu stăteam lîngă arborele ceiba din Westmoreland, cuvinte înțelepte, vrăjite, îmi foșneau deasupra capului și priveam în gol. Se iscă în mine o înțelepciune rece, inumană. Pricepeam totul. Observam lumea așa, ca pe jucăria de copii cu care mă amuzasem mai devreme. Dumnezeu era un bun servitor negru, lîngă mine, care-mi arăta cu piciorul său cenușa a ceea ce a fost cîndva universul. El însuși nu mai putea fi făcut răspunzător, zicea singur ; El nu făcuse niciodată jucăria așa cum i-a fost cerută de toată lumea ; era încîntat să scape de tot și de toate. Apărură noi umbre. Trecu pe lîngă mine, cu fețele învăluite, o nesfîrșită serie de Beckforzi, întinzîndu-se pînă la zorii Evului Mediu — țărani din Gloucestershire, mici nobili de țară, preoți, cîțiva criminali. Eu nu mă alăturam lor. Fiindcă nu mai exista nimic. Jamaica pierise, Jamaica făcuse loc unui semn mai nobil, o mică broască țestoasă îngropată în nisip, acoperită de eternul muson ce bătea peste păduri. Mă gîndii cu nespusă emoție la fratele meu William, care îmi desenase harta Jamaicăi, în biroul său de la Londra.

Cînd mă luă în primire doamna Shettlewood a doua zi de dimineață, îi promisei să fiu cuminte, o cumințenie ce consta în aceea că aveam să beau rom într-un mod mai inteligent și mai sistematic. Asta m-a costat un oarecare efort, cel puțin în prima zi. Fiindcă

după-amiaza am primit o scrisoare de la Sir Charles Hovenden Walker, un mesaj care produse o impresie copleșitoare asupra mea. Însă nu cuprindea mai mult decît afirmația că el reținuse cu toată seriozitatea cele spuse de mine, dar nu putea face nimic dacă nu mă purtam cu o deosebită moderație și o absolută discreție. Dorea să nu întreprind nimic din proprie inițiativă, pînă nu aveam împreună o discuție, la Spanish Town. Era o comunicare oficială, fără miros și fără culoare, dar și fără vreun semn că n-ar voi să colaboreze cu mine. Cu toate astea mă simțeam trădat și vîndut. Aveam senzația că Ballard îmi va scăpa, ori că mi-a și scăpat. Acum, după ce faptele s-au consumat, îmi dau seama că natura neplăcută a scrisorii nu venea atît de mult din șansa lui Ballard (deși îl uram din toată inima, cîtă vreme fraternizarea generală a bețivului cu ființele și lucrurile nu-mi îneca ura aceasta), cît în nuanța unui dublu refuz, sau chiar a unei respingeri din partea cuplului Hovenden Walker. Lady Jane mă refuzase ; Sir Charles îmi scria de parcă știa totul despre asta, într-atît era de rece și de neutru la cererea mea din timpul audienței. Nici o aluzie în privința aceasta nu lăsa să-i scape. E adevărat că nu mă simțeam vinovat față de el ; însă orice gest din partea lui care nu-mi dădea o dovadă de simpatie sută la sută mă afecta ca o împunsătură de ac ; astfel ni se pare o voită revanșă faptul că, întîmplător, nu ne-a salutat pe stradă o persoană pe care am înșelat-o sau am voit s-o înșelăm, un lucru de care persoana nu avea totuși cum să afle. Însă eu înecai glasul conștiinței în rom și nu o mai acuzam de situația mea decît pe Lady Jane, lipsa ei de suflet, felul insolent în care mă îndepărtase cînd jocul devenise prea periculos pentru ea.

Deci, totul se rata. Nu cîștigasem nimic în Jamaica. Dorothy, căreia-i dăruisem timpul meu, Lady Jane, Anne Bonney se estompau, evident, se pierdeau în negurile din care n-ar fi trebuit să le chem niciodată. Iar acum, Ballard. Să-l amîn ad infinitum ori să-l înăbuș în hățișul hărțuielilor, mi-era egal : vina lui de a-l fi otrăvit pe Peter nu mi se părea decît unul din semnele de ghinion ce însoțeau cu tot mai multă insistență șederea mea în Jamaica. Dar ca să plec imediat — ei, pentru asta nu mai aveam tăria necesară.

XV

„Veniţi de urgenţă la Gregory Court, în valea Jackson, Anne Bonney vă aşteaptă. Veţi fi binevenit numai dacă sînteţi absolut singur".

Aşa suna scrisoarea pe care o aveam în faţă. Era pe o bucată mototolită de hîrtie, iar plicul ce-mi purta numele avea pe el urme negre de degete. Fusese dat unui hangiu din Beckford's Town, mesagerul nu-mi putea spune de către cine. Scrisul era apăsat, cu înflorituri bogate în jurul literelor mari, de parcă cel ce scrisese făcea, înainte de a aşeza pana pe hîrtie, nişte cercuri iuţi prin aer, în felul oamenilor ocupaţi şi cu pretenţii. Pentru că nu-mi puteam închipui asemenea obicei decît la un bărbat, i-aş fi atribuit scrisoarea lui Tom Vane, adică persoanei căreia voia Cargill să-i încredinţeze cererea mea. Durase destul de mult, pînă să primesc o veste.

Deşi îmi făcea impresia că e o farsă şi totodată o invitaţie la sinucidere (Gregory Court, plantaţia părăsită, se afla în plin ţinut al maroonilor !), scrisoarea mă electriza în aşa măsură încît renunţai imediat la băutură şi făcui pregătirile necesare pentru plecarea pe care o şi stabilisem pentru a doua zi de dimineaţă, pe data de 7 ianuarie. Găsisem pe harta aceea a mea un drum de vreo cincisprezece mile bune, prin valea Rîului Negru şi a Rîului lui Hector, însă drumul probabil că se afla în paragină şi de aceea înţelept era să-mi rezerv o zi întreagă pentru călătorie. Trimisei la Beckford's Town să-mi aducă un poney, un căluţ învăţat cu drumurile de munte; am pierdut mai multe ore cu pregătirea lucrurilor: puşca, pistolul, muniţia, cuţitul încovoiat şi pe urmă cismele de călărie şi un costum gros. Fiindcă nu ştiam ce să fac cu restul timpului şi mă chinuia nerăbdarea, după-amiază m-am dus la Beckford's Town călare, fără vreo ţintă precisă. Am ocolit Domeniul Savannah. La Julines nu puteam merge decît pentru a-i spune rămas bun şi nu doream să iau povestea mai în tragic decît se cuvenea. În apropierea satului îmi veni în minte c-aş putea să-i fac o vizită lui Guthrie, să aflu cîte ceva despre drum.

L-am găsit în micul fort de la apus de Beckford's Town, în tovărăşia a vreo doi ofiţeri. Era pe punctul de a pleca şi veni cu mine înapoi în sat, pe jos, ca să stăm puţin de vorbă la han.

— Ia te uită, rîndunele aurii, exclamă el pe drum şi-mi arătă o pereche de păsări viu colorate, care zburau aproape de pămînt. Guthrie nu urmări doar cu ochii direcţia în care zburaseră păsările, ci cu tot corpul lui foarte greoi. Asta-i semn de ploaie, comentă el. Mai ales acum, după lună plină.

— Or să se mai înveselească plantatorii, zisei eu.

— Nu m-aş hazarda să fac afirmaţia asta, îmi răspunse el contemplînd cu o privire cunoscătoare văzduhul albastru. Pe aici prin Westmoreland nu ajunge nici musonul, decît în anotimpul ploios. Munţii opresc totul.

— Pentru unul care mîine trebuie să plece spre răsărit, asta-i nu-i o perspectivă prea fericită, colonele.

Însă el nu mă întrebă ce vreau să zic cu asta, iar eu preferai să amîn explicația pentru momentul cînd vom putea sta liniștiți de vorbă.

După ce-i spusei totul, fără să amintesc, bineînțeles, numele Annei Bonney, el tuși în palmă o dată sau de două ori, iar apoi își cercetă mîna și pe o parte și pe alta.

— În cazuri de-astea, domnule Beckford, începu el sec, am sfătui pe oricine să-și facă întîi testamentul și pe urmă... îl lăsăm să-și vadă de drum : „Du-te, cu ajutorul lui Dumnezeu".

— Nici nu contam pe mai mult, colonele. Nu te superi că n-am putut să-ți destăinuiesc adevăratul scop al călătoriei mele ?

Făcu un gest ursuz de negare.

— Din cîte se-aude, urmai eu atunci, John Gregory n-a avut dreptate să-și părăsească plantația... Totuși mai bine că a făcut-o, așa mi-ai spus cu gura dumitale, chiar din prima zi, la Edward Manning în birou !

— De obicei încercăm să liniștim oamenii, pe cît posibil, îmi explică el. Mai ales pe cei care se întorc la un moment dat în Anglia. Și, pe urmă, ceea ce-ți spuneam e valabil pentru plantație, nu și pentru drumurile plantației. Fortul de pe rîul lui Hector e la o distanță de peste două mile de Gregory Court și pentru fortul acela avem patrule regulate. Pînă la 1734, cînd s-au retras maroonii din Cudjoe Town, au fost niște lupte cumplite pe Rîul lui Hector, mai ales printre stîncile de cretă din sud. După aceea, datorită fortului și a amicilor noștri patrupezi din Cuba, aproape că n-a mai avut loc nici o ciocnire. Dar și așa maroonii tot mai dau năvală.

— Înseamnă că John Gregory ar fi trebuit în 1734 să se întoarcă pe plantație — și nu să plece. Sau poate merg eu prea departe?

Se încruntă, gînditor, iar partea de sus a corpului descrise un sfert de cerc în jurul axei sale, din spate în față, o mișcare ce sugera excelent agasarea stăpînită a expertului în fața întrebărilor obositoare ale unui profan.

— Raționamentul e bun, dar dl. Gregory a făcut ambele lucruri, ca să zic așa. El a vîndut plantația la începutul anului 1735. Se pare că pînă la urmă nevastă-sa, care avea de atunci sănătatea șubredă, n-a mai suportat totuși perspectiva, niciodată absentă, ca să-i fie tăiat capul. Sînt unii care au impresia că o treabă ca asta e neplăcută...

— Deci dumneata mă sfătuiești să nu fac drumul.

El dădu resemnat din cap, vrînd parcă să spună : „Urmează-ți calea cum știi ; dar toată răspunderea asupra ta cade". Nu părea deosebit de încîntat că nu mă încredeam în el cu totul, dar că în același timp îi ceream să mă îndrume.

— Nu poți lua măcar un negru sau doi cu dumneata ? mă întrebă.

— Sub nici un motiv, zisei eu. Ba dimpotrivă, aș dori ca fortul să mă bage în seamă cît mai puțin cu putință. Îmi pare rău, dar nu e secretul meu, deși treaba e absolut nevinovată, mai mult o glumă.

— Minunat. Nu te pot opri. Oricum, vei trece pe lîngă fort. Nu uita asta, orice ai face. Ai o hartă ? Atunci fii foarte atent la împrejurimi cînd ajungi în punctul cel mai înalt al drumului, adică la cumpăna dintre Rîul Negru și Rîul lui Hector. Mai departe, în Rîul lui Hector se varsă o serie de văi laterale, așa

că, dacă nu ai în vedere fortul, poţi să te şi rătăceşti, avînd în vedere şi drumul rău şi timpul ăsta mohorît. Din punctul de care-ţi spuneam ai să observi pavilionul britanic de pe fort, printre copaci, la mai puţin de trei mile depărtare. E un steag mare.

— Mulţumesc, colonele. Hotării imediat să mă feresc de fortul respectiv ca de foc. Dacă spui că în zona aceea sînt patrule permanente, oamenii dumitale merg la Gregory Court ?

— De ce să meargă ? zise el evaziv. Doar putem folosi mai inteligent cei cîţiva oameni pe care-i avem acolo, nu să-i punem de pază la o casă părăsită.

— Şi dacă maroonii ajung să-şi facă cuibul pe plantaţie ?

— Cuibul ? zise el şi mai evaziv. Un cuib frumos. I-aş înconjura cît ai zice peşte şi nu mi-ar scăpa viu nici un maroon. Doar n-ai cum să trăieşti din piper. Cudjoe Town nu poate fi împresurat, ăsta-i lucrul cel mai rău pentru noi toţi.

— Să împresuraţi Cudjoe Town ? Cu unul sau doi oameni ?

El opri, strategic, oricare întrebări ar mai fi putut urma, dregîndu-şi glasul. După ce tăcu o vreme, mă întrebă :

— Deci nu poţi renunţa la ideea călătoriei ?

— Imposibil, colonele.

— Nu ţi-a ajuns raidul de pe Plantaţia Beckford ?

— Dacă vrei să priveşti lucrurile aşa...

— Ei... Bine... E ciudat, însă ar fi trebuit să ghicesc eu ceva de genul acesta cînd m-ai întrebat de corsarii noştri, tot atunci în birou la Manning. Dar n-are nici un rost să te abat de la dragostea dumitale pentru aventură, nici pe dumneata şi nici pe alţii. Şi oftă din rărunchi. N-am să mă arăt atît de îngust la minte încît

să-ţi spun că eşti foarte tînăr, nici că am fost cu toţii tineri cîndva. În fond, spiritul de aventură se trezeşte în unii din noi la bătrîneţe ; ăsta-i cazul meu, oarecum. Dar e întotdeauna bine să ştii cum stai.

— Să vă spun drept, colonele, eu nu pun mare preţ pe propria mea viaţă — la fel de puţin, de fapt, pe cît aş putea lăsa prin testament.

— Mai există şi alte lucruri decît viaţa, zise el categoric. Apoi mă privi drept în ochi şi-mi strînse mîna. Urmă, probabil pentru ca să nu mă facă să mă simt stînjenit fără rost acuma cînd, într-adevăr, nu puteam renunţa la planul meu:

— Poate că totul va ieşi bine. Dar adu-ţi aminte să nu laşi fortul din ochi. În fond de aceea se şi află acolo...

Nu i-am mai atras atenţia asupra contradicţiei, dintre ultimele cuvinte şi tot ce spusese pînă atunci.

Să fi mirosit el ceva ? Cu atît mai multe motive aveam atunci să ocolesc fortul şi să nu merg pe valea Rîului lui Hector, ci pe un alt drum, de la Rîul Negru la Gregory Court. Îmi consultai harta. Chiar dincolo de cumpăna apelor de care zicea Guthrie, unde Rîul lui Hector vine din sud-vest, iar Rîul Negru îşi urmează calea spre miazănoapte, se deschide pe direcţia sud-vest o vale laterală a Rîului lui Hector, o vale care după vreo milă se desface în patru : un evantai de văi care la început se depărtează foarte puţin unele de altele, aşa cum se găsesc o mulţime în Jamaica (şi strategia maroonilor se bazează pe formaţia aceasta ; Cudjoe Town, de exemplu, se află la intrarea într-o fisură muntoasă de nepătruns, care nu se înfundă, ci se desface într-o serie de prăpăstii înguste, arătînd pe hartă ca o clepsidră, din care jumătate ar fi reprezen-

tată de tubul de sticlă). La Gregory Court aş fi ajuns urmărind valea cea mai din nord ; şi pe urmă trebuia să nu mă apropii cu mai mult de o milă de fort ; cum rîul ce curgea prin zona aceea forma, pe harta mea, o virtuală continuare a rîului din direcţia opusă, pe care se afla Gregory Court, însemna că drumul mi se oferea singur. Totul era absolut limpede, aranjat, ca să zic aşa, spre avantajul meu ; şi ştiam foarte bine că nu exista nici o hartă mai bună a Jamaicăi, oricum nu la scara aceasta.

Încă nu anunţasem pe nimeni de pe plantaţie că voi pleca. Pe Shettlewoozi nu i-am mai văzut. Trimisei un negru să-mi aducă pîine şi carne din cămară şi rom pentru bidonul de călătorie. Negrul nu-i întîlni decît pe copiii Shettlewood, care întîi refuzară să-i dea cheia de la dulapul cu provizii, alergînd prin toată casa cu sticla de rom din care se făceau că trag cîte o duşcă. Dimineaţa l-am informat pe Stirling că plec. Îi spusei că am să-i înfrîng pe marooni ; poate că nu avea să mă mai vadă. Stirling dovedi o admirabilă stăpînire de sine, deşi e limpede că sîngele de negru din el îl îndemna să bată din palme şi să-şi iasă din minţi de bucurie. Însă o jumătate de oră mai tîrziu îi vorbii despre scrisoarea mea adresată guvernatorului, la care el fu suficient de pătrunzător încît să-şi dea seama că ar fi mai bine să mă vadă sosind întreg şi teafăr. Fiindcă din reclamantul a cărui moarte l-ar fi scutit pe el, Stirling, de multe neplăceri, eu deveneam deodată consiliu de apărare, fără ajutorul ori susţinerea căruia ar fi căzut uşor victimă într-o acţiune ce urma să fie întreprinsă obligatoriu. Acesta trebuie să fi fost oricum raţionamentul său acum, după ce aflase de existenţa scrisorii. Aşadar, vreo jumătate de ceas mai tîrziu, cînd

mă şi suisem în şeaua pe care Stirling o ştersese de rouă cu mult zel, acesta nu numai că-mi ură o călătorie bună, ci manifestă o grijă autentică pentru soarta mea. Nu, n-avea să-i dea de ştire lui Ballard nimic, Ballard n-o să-şi trimită ucigaşii după mine. Pentru asta ar fi trebuit să se grăbească. Îi făcui semn de rămas bun bunului meu văr, strînsei căluţul de munte în pinteni şi pornii în direcţia Rîului Negru, într-un enorm nor de praf.

Drumul mărgineşte la început coasta sudică; după aceea trebuie traversat rîul, fiindcă ţărmul de sud devine prea stîncos. Din fericire am găsit un negru care să mă treacă pe malul celălalt într-o canoe mare, cu fundul lat, pe care o împodobise cu o umbrelă roşie ca focul. Trecuse pînă atunci dincolo mai mulţi din ostaşii de la fort, îmi spuse el plin de mîndrie, ofiţerul ori sergentul stătea sub umbrelă. Negrul trăia într-o colibă de pe lîngă o plantaţie părăsită. Coliba se şi vedea la o oarecare distanţă: era dărăpănată, iar deasupra uşii se arăta conturul unei canoe desenată rudimentar cu miniu de plumb. Creşteau pe acolo şi nişte portocali, printre cactuşi şi vreo doi palmieri; pe urmă se vedea şi un cîmp de yam, după care veneau tufele de bumbac ce aparţineau plantaţiei. Ocupanţii mai vechi ai plantaţiei, după cîte îmi spunea negrul, fuseseră ucişi de marooni în 1736. Pe toţi i-au decapitat maroonii şi le-au băut sîngele îndoit cu o parte de rom ; doi din copii au fost afumaţi şi săraţi, iar acum îi vindeau, bucăţele, vrăjitorilor. Poate că degetul din sticla aruncată pe Plantaţia Beckford de aici provenea. N-ai cum să ştii : lumea e aşa de mică. I-am mulţumit negrului şi am mers mai departe călare pe ţărmul de

miază-noapte, unde fusese defrișată o bună parte din pădurile de pe dealuri; se vedeau întinderi pline de bălării, cu trunchiuri negre de copaci printre ele. Aceasta era opera plantatorului care fusese ucis aici, dar peste un an-doi pădurea avea să fie la loc, deasă și verde ca în toate celelalte zone.

Soarele nu-mi mai bătea drept în față. Rîul Negru se îngusta mereu și cotea pe alocuri atît de tare, încît ajungeam cu soarele în spate. Treceam prin nori de insecte, al căror bîzîit nu se putea auzi din cauza zgomotului apei. Treceam pe lîngă fluturi, libelule și păsări colibri, ca niște pietre prețioase însuflețite. Văzui tufe cu flori splendide, însă le confundam culorile și parfumul ; eram vesel și fără grijă ; calul mergea mai departe de parcă ar fi trecut prin locurile acestea de două-trei ori pe zi. Și pentru prima oară mă simțeam împăcat cu pădurea tropicală, pe care, într-adevăr, trebuia s-o vezi în mișcare, pe un drum în urcuș, pe lîngă un rîu. Dar întîi să-ți uiți impresiile englezești ! În Anglia fiecare arbore există în mod individual, așa cum fiecare englez stă pe picioarele sale. Copacii tropicali cresc unul vîrît în celălalt, ca niște negri îmbrățișîndu-se de spaimă și pînditori. Totul crește prin și din altceva, neînfrînat, fără pic de reținere sau modestie, ramurile ce se văd prin frunziș nu sînt ramurile arborelui care poartă frunzișul respectiv. Trunchiurile nu prea se văd, afară de locurile defrișate, unde trunchiul nu mai arată a trunchi, ci a stîlp de marmură în lumina soarelui. În pădurea tropicală, palmierii se ridică deasupra vegetației ca niște explozii verzi de artificii ; acești arbori decorativi, doar pe jumătate serioși, rareori se găsesc în grupuri mari, dar se ascund

în umbra altor copaci și își iau revanșa abia sus, în văzduh.

Pretutindeni e o abundență exagerată și rareori se întîmplă să fie prea puțin din ceva. În drumul acesta pe valea Rîului Negru m-am obișnuit totuși cu ideea. Nu mi se mai părea sufocant, nici nu m-am mai întrebat dacă nu văd cumva dublu și iar dublu de prea mult rom, cînd am dat nu de un arbore ceiba, ci de un pîlc, de patru sau cinci monștri din aceștia, unul mai gros ca altul și țesuți în hățișul pădurii virgine, arătîndu-se doar pe jumătate cu brațele lor de caracatiță din care ai fi zis că se împrăștie alge și ierburi marine. De fiecare ramură atîrna cîte o barbă. Fiecare liană era un cablu pentru mii de boli vegetale. Pretutindeni tufe, spini, lujeri, flori, fibre, rădăcini aeriene. Orhidee acolo unde nu le era locul, struguri galbeni enormi din care se degaja o cumplită duhoare ; păsări de pradă care trebuiau să pătrundă printr-un acoperiș de frunze ca să ajungă la îndepărtatul cer — și nu reușeau prea des s-o facă. Da, era prea mult, noi simțim nevoia să ne legăm de niște margini : de palmieri, din nou, care își lasă în urmă, cu ciudatele și calmele lor frunze decorative, tovarășii ; de tulpinile triunghiulare ale pădurii care, în sinuozitățile ei, se desenează pe retină precum velatura făurită de un meșter megaloman.

După vreo oră de mers, valea începu să se îngusteze. Drumul șerpuia în sus, apoi cobora, eu trecui un braț de rîu și începui iar să urc. Dedesubt, apa ducea o luptă ca de marooni, cu fulgerări de argint drept gloanțe, plecînd în cele mai neașteptate direcții dintre bolovanii uriași ; dar se vedeau și bălți stranii, tăcute, de un verde închis, în care apa curgea imperceptibil ;

acestea semănau cu niște curse. Din cînd în cînd cîte o baltă din acestea se revărsa, de parcă ar fi fost umplută dinlăuntru. De partea cealaltă stîncile se ridicau tot mai sus, roase de rădăcini. Rîul Negru clocotea ca într-un cazan, neobișnuit de îngust. Dinaintea mea se desfășura o pantă lungă, presărată cu guave de munte, primele pe care le vedeam (abia mai tîrziu am aflat ce sînt), în șiruri nenumărate, unele în spatele altora, contrastînd, netede și înalte cum erau, cu stratul de mușchi și ferigi. Lungimea și numărul acestor arbori formau un raport direct proporțional. Impresia pe care o dădeau era de peisaj mai din nord, mai sever, mai monoton și mai ușor de pătruns cu privirea decît pădurea tropicală din cîmpie. Sus, panta se încheia cu un zid de stîncă, zdrențuit, dincolo de care guavele treceau pe cealaltă pantă, ce-mi rămînea deocamdată nevăzută. Unii arbori fuseseră loviți de trăsnet, alții apăreau întîmplător din stîncă, precum un animal care-și lasă bîrlogul pentru a se ridica pe neașteptate spre văzduh, cu o mișcare hotărîtă de cabrare ; contrastul dintre scena aceasta puternică — întreruptă ici-colo de pante suitoare — și zgomotoasele ciocniri ale maroonilor din forfota rîului mă aruncă într-o stare extatică. Îmi venea să strig, să cînt, să-mi bat calul cu palma pe gît, nu mi-era foame deloc. Și, pentru ca fericirea să-mi fie și mai mare, pădurea era înviorată de ciori. Insectele zumzăiau și mai tare, și se răspîndea un miros putred tot mai puternic : la început credeam că de la rîu vine, dar pe urmă observai la marginea drumului hoitul unui catîr, cu burta despicată și negru ca păcura de stricat ce era. Dar nu din putreziciune venea culoarea aceea neagră ; putreziciunea aceea se clinti, zbură în sus și iată că zece păsări ne-

gre cu capetele roșii se așezară pe ramuri, privindu-mă. Bîțîiau din cap, erau niște păsări drăgălașe, aproape blînde, păsări folositoare.

— Poftă bună, prieteni ! strigai — și începui să debitez tot felul de trăznăi. Vîntul din viroagă îmi răcorea tîmplele. Guavele dispărură în urma mea ; venea rîndul pădurii de mahon sau de abanos, nu mai știam. Dorothy mă învățase toate numele de arbori, dar ce aveam eu cu Dorothy ? Las-o să-și vadă de cratiță ! Pe partea cealaltă, lucirea unei spade pătrundea în Rîul Negru, o cascadă, un șuvoi curgînd pe stîncă.

„Da, are dreptate Guthrie", gîndii eu. „Îmi place aventura, sînt cel mai aventuros dintre Beckforzi". Era romantic ceea ce aveam să trăiesc în munții aceștia — și totodată ceva de o indiscutabilă realitate, astfel că eram bine înarmat împotriva oricărei dezamăgiri. Anne Bonney, amazoana mea pirat, putea să devină puțin atrăgătoare pentru mine, odată ce o vedeam, însă ea exista, iar realitatea era atît de bogată și multiplă încît fără îndoială că aș găsi argumente prin care să-mi redresez romantismul pierdut. Dezamăgirea este de neuitat cînd cercetezi visul în amănunțime : atunci cei mai mulți oameni dau bir cu fugiții și se plîng de încurcătură. Dar asta-i iarăși o greșeală ; trebuie să avem curajul, sau luciditatea, de a ne apropia și mai mult, de a pătrunde cu totul în minunea aceea, la nevoie. Atunci totul se schimbă. Atunci realitatea, realitatea nedisimulată, redevine romantică, fiindcă o privim din alt unghi, sau dinlăuntru. Mă gîndeam la liane, fiindcă luasem o liană în mînă cu vreo jumătate de oră în urmă, de pe marginea apei. Fără îndoială că lianele singure reprezintă marea realitate a pădurii tropicale și, ca realitate, distrugeam visul cultivat în

noi de imaginile din copilărie. Imaginile nu fuseseră nicicînd atît de uimitoare. Ceea ce păstram în minte era un şir de palmieri conturaţi net şi sentimental pe cerul de un roşu aprins al serii, vederea unei oaze sau ceva în genul acesta. Dar nu e cazul să plecăm, proferînd invective la adresa felului în care s-au stricat lucrurile prin exces, prin nesfîrşita împletire a acestor otgoane groase ca nişte braţe de copii ; nu, trebuie să ne apropiem una din aceste tulpini, aşa cum am procedat eu — şi să o privim în linişte. Atunci se va arăta o nouă pădure tropicală, o pădure tropicală în miniatură, încîntătoare într-o multiplicitate neobosită de forme, plante care cresc pe liană, rugina verdeţii, melci, ouă, viermi, lipitori, rozete pline de praf, barba moşului, peruci roase, un întreg colegiu de judecători în miniatură : o realitate nouă care, fantastică precum apare, nu mai distruge visurile (fiindcă asemenea lucruri nu puteam visa), ci este esenţa unei realităţi pe care imaginaţia n-ar fi făcut decît să o diminueze. Din momentul acela, liana îşi schimbă pentru noi caracteristicile în acelaşi timp cu modul în care o privim de la distanţă şi, dintr-o frînghie supărătoare, care ne ascunde forma palmierilor devine o scară a lui Iacob între pămînt şi cer, cu mici îngeri vegetali urcînd şi coborînd pe ea neîncetat.

Aşa trebuia să o privesc şi pe Anne Bonney, fără să iau de bun vreun vis preconceput ; aveam s-o întîmpin cu ochii larg deschişi. Se cuvenea să ating liana şi să văd ce trăieşte pe ea, cum îşi duce viaţa, ce crime săvîrşise şi ce crime comitea acum, ce i se mai aducea aminte din viaţa ei de pirat şi, mai presus de toate, care-i erau tovarăşii. Cu cît mă gîndeam mai mult la toate astea, cu atît mai evident mi se părea că,

pentru a înţelege un asemenea stil de viaţă, trebuie să devin unul dintre oamenii aceia, unul dintre ai ei, pe scurt, că trebuia să mă alătur contrabandiştilor, în calitate, să zicem, de spectator. Aveam să tratez sufletele insulei cu spectacolul înspăimîntător al unui Beckford care apucă, în mod făţiş, căi greşite. Aveam să las toate să se ducă de rîpă. De ce nu ? Poate mi s-ar oferi prilejul să mă răzbun pe Lady Jane Hovenden Walker, intrigantă lipsită de suflet, care credea că scăpase de mine pentru totdeauna. Nu trebuia decît să mi se spună ce aveam de făcut ; puteam, de exemplu, să întreprind contrabandă de rom. Eram doar, mai mult sau mai puţin, specialist în materie. Probabil că întîi mă vor lua la refec, mă gîndeam eu. Ticăloşi şi batjocoritori cum erau irlandezii aceia, probabil mai dispuşi să mă considere un nătărău sentimental decît un viitor camarad, vor izbucni probabil în hohote de rîs şi vor încerca să mă facă să-mi pierd cumpătul, cu spirite cît mai decoltate. Atunci aveam să-mi încrucişez braţele şi să aştept, ursuz şi resemnat. Pentru că din adunarea aceasta de curteni păgîni şi necioplişi, regina mă va privi atent, punîndu-mă la încercare şi invitîndu-mă, să zicem, după vreun sfert de ceas să iau loc lîngă ea. Atunci s-ar fi putut întîmpla o serie de lucruri, pe toate mă simţeam în stare să le primesc bărbăteşte. Oare va fi cazul să plătesc un tribut în natură, convingînd-o prin fapte pe Anne Bonney de iubirea mea ? Ei şi ? Îndurasem eu flăcări şi mai arzătoare şi poate era cea mai uşor imaginabilă inaugurare a unei vieţi noi — o viaţă de crimă şi cinism nestăvilit...

Nu se făcuse douăsprezece cînd începusem să mă apropii de punctul cel mai înalt. Rîul Negru, singu-

rul care aduna cascadele sălbatice, făcea o cotitură bruscă spre miazănoapte. Pe malul celălalt observai linia în zigzag a unei poteci de munte. Nu mi-a fost deloc greu să-l fac pe ponei să coboare și în apă erau destui bolovani ca să poți trece dincolo. Urcușul dură vreo jumătate de oră : o pantă dură, presărată cu colți de stîncă printre care șerpuia drumul. Nu prea observasem vîntul ; dar cu cît urcam, cu atît mai stins devenea tunetul rîului, jos — și cu atît mai limpede se distingea foșnetul trecerii libere prin coroanele pomilor, pe deasupra cumpenei apelor. Traversam făgașe de torenți, în munte. În anotimpul ploios, pe aici apa sărea peste conturul neregulat al pietrelor care acum erau uscate și acoperite de mușchi. Cumpăna apelor trăia o clipă de pace, fiindcă nu avea ce să despartă. Totuși arborii și ferigile găseau de unde să-și tragă sevele și se înălțau și se roteau și se unduiau pînă la marginea la care ajunsei în cele din urmă : o muchie îngustă între două prăpăstii verzi, care mă țintuiră o vreme acolo, de uimire, atît de mult semăna un versant cu celălalt.

Îmi desfăcui harta și încercai să descopăr unde mă aflu. Cărarea o lua spre stînga. În zadar căutai cu ochii flamura fortului. O flamură roșie, un pavilion britanic adevărat ar fi fost o mare consolare în tot verdele acela, însă oricît de atent aș fi privit în direcția arătată de hartă, oricît studiam poziția soarelui, nu reușeam să disting în depărtare decît linia palidă a lanțului muntos ; deduceam că erau munții de la răsărit de valea lui Jackson. Mai departe spre nord se arătau noi piscuri înverzite ; aceștia erau probabil Munții Nassau. Valea Rîului lui Hector nu era de văzut nicăieri. Dacă urmam sfatul lui Guthrie, nu mi-ar fi

fost greu să mă descurc. Fiindcă atunci nu mai conta la ce punct al rîului ieșeam. Dar pentru că voisem să ocolesc fortul intrînd pe o vale laterală a rîului lui Hector, era de o importanță capitală să știu dacă ajunsesem la rîu în susul ori în josul locului unde se vărsa valea. În privința asta harta nu mă lămurea deloc. Ca să fiu cinstit, cărarea ce ducea în jos și se vedea că este mult folosită nu se afla pe harta mea.

Cum mă uitam așa în vale, observai deodată ceva roșu mișcîndu-se, dar mult mai jos și mult mai aproape decît era normal să fluture pavilionul de pe fort. Erau doi călăreți ai miliției care urmau, în zigzag, direcția rîului. Așteptai cîteva minute, pînă cînd cei doi pieriră din vedere. Acum aflasem, oricum, de existența unei poteci în zona aceea și după ce coborîi panta, descoperii fără greutate valea laterală, mai aproape decît mă așteptam. Traversai Rîul lui Hector și începui să urc o rîpătură mohorîtă pe direcția sud-est. După vreo jumătate de milă ajunsei la o răscruce, însemnată atît de impresionant pe hartă : patru linii albastre șerpuind frumos, desfăcute în evantai. Cea mai de nord cale ducea spre Gregory Court. Nu mă așteptam să găsesc în locul acela cărări propriu-zise și faptul nu mi se părea un dezavantaj ; ce aveam eu de făcut era să urmez linia albastră, să nu mă las ghidat de nici o altă linie albastră și să nu mă intimideze maroniul impenetrabil dintre liniile albastre de pe hartă. Calul nu se neliniști cînd încetarăm să mai folosim o cărare bătută. Mergea pe lîngă apă, trecea peste pietre și nu se împiedică nici măcar o dată. Treptat terenul cobori iar : stînci, arbori, ferigi, ramuri moarte, putregaiuri. Vîntul sufla spre mine spuma cascadelor, care ici și colo aveau forme foarte complicate, de parcă

ar fi fost artificiale, din cauza eroziunii cretei ce ridicase o mulțime de obstacole pe marginea căderilor de apă : tot felul de proeminențe, mici pereți cu deschideri, bazine, șanțuri, după capriciile întîmplătoare ale ramurilor ce rămăseseră agățate de pietre. Apa era de o impresionantă culoare verde-albastră, mai ales cînd priveai de sus — nu era vorba de răsfrîngerea cerului, ci de substanțele dizolvate acolo. Așa că puteam deduce cu ușurință natura peisajului prin care treceam. Fără îndoială că era o zonă din acelea sălbatice de „arenă" ; cea mai mare dintre „arene" era o zonă cretoasă complet neexplorată dintre St. James și St. Elizabeth, care la vremea aceea reprezenta locul de predilecție pentru lupta de partizani a maroonilor.

Dacă iei o bucată de piele, cu toți negii și ciupiturile de vărsat, și o mărești de cîteva sute de mii de ori, vei afla cum se prezintă o „arenă", care e într-adevăr ca o boală de piele a suprafeței pămîntului : poți să-ți rupi gîtul în prăpăstii și să mai și mori de sete, fiindcă toată apa ajunge să curgă în rîuri subterane, pe sub învelișul de cretă.

Între două cascade, cînd și vîntul se oprise pentru o clipă, auzii o trompetă sunînd lung dinspre nord, urmată de niște tonuri scurte, sacadate. Maroonii trebuiau să fie ! Deși puteam să-mi închipui oricum — și fără semnele acestea — că maroonii umblau prin preajmă, adică în munții dintre Rîul lui Hector și Cudjoe Town, cu Marea Arenă în partea de miazăzi, tot mi-a trecut un fior prin toate mădularele la auzul trompetei, mai ales că sunetul era atît de impresionant, de limpede și de categoric, oricît îl mai estompau distanța și vîntul. Părea că pădurea prinsese glas, o voce cu înțeles, răsunătoare și precisă. Nu știam ce voia să

spună, dar nu mă îndoiam că un sens exista. Sistemul de semnalizare cu trompete al maroonilor, imitînd semnalizarea triburilor africane, le dă posibilitatea să comunice cu fiecare războinic pe o rază de multe mile. Semnalul putea însemna, de exemplu : „Cuffe și Tommy, plecați spre sud. Richard Beckford călărește prin părțile alea ; puneți mîna pe el". Într-un fel, îmi părea bine să aud sunetul acesta : contrazicea lăudăroșenia și opacitatea lui Lady Jane în legătură cu maroonii, care pasămite n-ar fi existat, sau n-ar fi fost periculoși. Bazîndu-mă pe ostașii din pavilionul roșu, care nu mă puteau vedea, însă aveau datoria să-i țină pe marooni la distanță de mine, eu îmi văzui de drum și după vreun sfert de ceas încheiam o etapă, adică vreau să spun că prăpastia îngustă se deschidea ca o pîlnie, de unde trebuiau să pornească, în conformitate cu harta, ramificațiile după cele patru linii albastre șerpuitoare, desenate cuminte una lîngă alta.

O privire pasageră mă făcu să-mi dau pe dată seama că și aici, unde valea se ramifica, realitatea semăna la fel de puțin cu schema ca și în cazurile de care pomeneam mai sus. În loc de patru văi laterale, în pîlnia văii acesteia se vărsa un haos întreg de pîraie și se făceau o mulțime de povîrnișuri presărate cu stînci, un loc în care nici curgerea apei nu reușea să pună vreo ordine. Plăcerea distructivă a vremii făcuse din acest punct de întîlnire al văilor un labirint. Peste tot se înălțau un fel de turnuri de cretă puternic erodate, cu turele de cretă și diavoli de cretă și ascuțișuri, conuri, bumbi de cretă, pe lîngă care apa sărea în amîndouă părțile. Dar unde era valea acum, la stînga ori la dreapta ? Sau cei doi torenți se uneau pe după turnuri ? Am cercetat situația într-unul din cazuri : m-am cățărat pînă la baza turnului și am descoperit o cruce

cioplită brut, ca dovadă că spaniolii trecuseră pe acolo. Dedesubt era notat și un an, 1602 sau 1607. Dintre cuvinte am putut descifra „capita..." („capitan" probabil) și „...lla d'Oro", „Seveilla d'Oro", bineînțeles, capitala spaniolă a Jamaicăi, așezare de pe coasta de nord. Nu se mai putea distinge invocația adresată unor sfinți, adică textul propriu-zis. Se făcuse destul de răcoare, aerul era încărcat de o bură fină, iar pietrele erau atît de alunecoase, încît părea imposibil să urci pe lîngă marele pilon, sau pe după el. Așa că m-am întors jos, am mîncat și am băut ceva, privind deconcertat la amfiteatrul acesta uimitor, în care pătrundeau războinici, uzi sau uscați, sub formă de apă și de stîncă, retiari iuți cu trident și gladiatori greoi, dar nici unul nu avea identitate. Ca să fiu exact, apa venea din cinci părți dacă socoteam că șuvoiul împărțit de un turn era de fapt un singur pîrîu. Dar curînd mi-am dat seama că trebuia să socotesc și pantele stîncoase uscate, sau aparent uscate, cu care alternau pîraiele. Suprafețele acestea erau doar aparent uscate, în fond și ele reprezentau rîuri ca și rîurile cele vijelioase de la suprafață. Pantele acelea erau albii pe care în sezonul ploios venea apa ce nu mai încăpea în pasajul subteran ; din acestea se vedeau ici și colo deschideri apropiate de nivelul apei din rîul principal. Numărînd din nou, ajunsei la opt văi laterale cînd nu puteau fi decît patru. Celelalte patru fuseseră neglijate de cartograf. Dar care erau, totuși, crăpăturile cele mai înguste și pantele cele mai uscate ?

Evident că ar fi trebuit să existe o hartă pentru sezonul ploios și o hartă pentru anotimpul de secetă, deosebite una de cealaltă, iar eu nu știam pe care moment al anului se baza harta mea. În sfîrșit, mă hotă-

rii să-mi ascult instinctul de orientare și începui să urc călare cel mai lat din povîrnișuri, dincolo de care nu mai erau spre nord decît două suișuri, astfel că povîrnișul acesta (cel puțin așa speram eu) reprezenta panta cea mai din nord însemnată pe harta mea. Calul părea mulțumit, ceea ce-mi dădu un plus de siguranță.

Sumedenie de pietre se rostogoleau la vale, dar eu nu slăbeam ritmul, ci intrai pe o zonă verde cu mai puțină cretă la suprafață decît la poalele muntelui. Clocotul apei rămas jos, în urma mea, făcuse loc unui bubuit surd pe sub pămînt ; nu-mi veni imediat în minte că zgomotul venea de la rîul subteran și nu de la rostogolitul pietrelor. Ajuns la cotitură, mă uitai în urmă să văd dacă am dreptate ; o parte din pîlnia din vale încă se mai vedea ; observai ceva în direcția aceea mișcîndu-se : țîșni spre dreapta și dispăru într-o străfulgerare. Aș fi putut să jur că era un negru îmbrăcat în bumbac albastru. Îmi venea greu să asociez apariția aceasta cu trompeta îndepărtată, dar nu mă îndoiam nicidecum de faptul că ceea ce văzusem era un maroon. Părea totuși îmbrăcat prea îngrijit pentru asta. Din fericire, eu mă aflam pe cal și el pe jos ; pusei mîna pe pușcă, trăsei o dușcă de rachiu ca să gonesc frica și dădui pinteni calului. Într-o clipă dispărusem pe după cotitură. Mă uitai atent în toate direcțiile, chiar și în sus unde pădurile închideau valea, însă nu reușeam să găsesc nicăieri o cale. În schimb descoperii altceva. Că valea în punctul acesta se împărțea iar în două. Deci tot foarte departe de țintă rămăsesem.

Trebuie să spun că nu eram eu de vină în întregime pentru situația aceasta, ci și cartograful, dar într-un

mod diferit de ce aş fi putut să-mi închipui eu în momentul acela. Fie braţul principal, anume braţul Rîului lui Hector, a şi braţele laterale, în care se împarte harta, a^1, a^2, a^3 şi a^4. Eu trebuia s-o apuc pe firul cel mai nordic, adică a^1. Însă din pîlnia văii nu aveam cum să pătrund pe a^1, pur şi simplu pentru că a^1 nu era de găsit acolo ! Cartograful simplificase, din comoditate. În pîlnia văii a se împărţea doar în trei, adică în cele două braţe dinspre sud, a^3 şi a^4 şi continuarea lui a, plus alte cinci, care nu erau însemnate pe hartă, iar a^1 şi a^2 se găseau puţin mai încolo — o diferenţă măruntă, însă fatală pentru călătorul ce se baza pe hartă *. Povîrnişul de piatră sub care se afla un rîu subteran şi pe care eu îl luasem drept a^1, în realitate nu avea tangenţă cu a, fiindcă a, după ce îşi schimba cursul brusc, se împărţea, de data aceasta definitiv, în a^1 şi a^2. Dar pentru că a^1 se despărţea acolo unde se despărţea, într-un punct în care pe hartă nu era nici vorbă de aşa ceva, eu îmi pierdui capul de tot. Pînă în momentul acesta, instinctul nu mă înşelase. Voisem să-l urmez pe a^1 şi o apucasem pe continuarea lui a — ceea ce şi trebuia să fac ! Dar acum, pentru că trebuia să procedez la o nouă alegere, nu din opt, ci numai din două posibilităţi, instinctul meu de orientare încetă să funcţioneze, poate pentru că situaţia era prea simplă. Instinctul lăsă totul în seama raţiunii, raţiunea ajunse la concluzia că trebuie să urmez valea ce merge spre răsărit, calul nu avu nici el o idee mai bună, aşa că o luai pe braţul din dreapta

---

* Pentru a clarifica dificultăţile lui Richard Beckford, am anexat la carte o hartă înfăţişînd regiunea din Westmoreland la care ne referim.

(a^2), cînd ar fi trebuit să pornesc spre stînga (a^1). E adevărat că a^1 merge pe direcţia nord-est, dar la un moment dat o ia chiar spre răsărit. Cît priveşte a^2, acesta merge spre sud-est şi ajunge în „arenă", un platou muntos din sudul Rîului lui Hector. Zona aceea ocupă pestee 1.000 de mile pătrate şi are o înălţime medie de 1 500 picioare. Dar pîrîul acesta, care întîi curgea subteran şi pe urmă trecea cu spume şi cu şopot prin păduri, despletindu-se mereu în alte pîrîiaşe care-l alimentează (cel puţin în anotimpul ploios) ; acum erau toate uscate ; a^2 scăzuse cu mult mai mult decît a^1 şi o lua pe nesimţite spre sud-est, într-o curbă atît de lină, încît nu mi-am dat seama că greşisem drumul decît în clipa în care m-am trezit în arenă, rătăcit fără putinţă de a mă descurca. Trecuse de ora patru — se făcuse deci prea tîrziu ca să mă mai întorc şi să merg pe lîngă fort, spre Gregory Court. Eram foarte alarmat că pînă la apusul soarelui nu-mi mai rămînea decît o oră şi jumătate. Ca să-mi petrec noaptea sub copaci sau vreo peşteră nu mi se părea doar o soluţie proastă, — fiindcă riscam ca pînă a doua zi Anne Bonney să plece, — dar mai exista şi pericolul să mă atace maroonii. Aşa că nu-mi mai rămăsese decît să mă opresc într-o zonă cît mai la răsărit. Chiar dacă nu nimeream la Gregory Court, ajungeam oricum în valea lui Jackson şi de acolo Gregory Court nu e prea departe.

Pe cînd îmi făceam socotelile astea, mă oprisem în faţa unei gropi de cîteva sute de picioare adîncime, plină de tufe guava pînă sus şi de o mulţime de alte plante. Pe direcţia uriaşei gropi era răsăritul. Dar cum să treci peste hăul acela ? N-ai fi găsit nici un cal pe lume care să se avînte într-un asemenea loc. Dacă voiam să ocolesc groapa, pe partea dreaptă se ridica o stîncă

inabordabilă, de forma harfei, cu niște linii verticale asemănătoare unor coarde, care trepida în aerul fierbinte și părea să scoată un vuiet ; pe partea stîngă se afla un deal de cretă zimțuit, cu tot felul de fisuri, la fel de plin de vegetație ca și groapa. Dacă ocoleam harfa, dădeam peste un șir de gropi mai puțin adînci, alternînd cu niște stînci conice ; dacă încercam să ocolesc dealul, ajungeam la altă groapă, cel puțin o dată și jumătate mai mare decît prima. Și totul acoperit pînă sus de verde, verdeața luxuriantă, parazitară, fără nume și fără origine.

Așa că și după o oră tot acolo mă aflam, dinaintea conurilor și prăpastiilor de cretă, privind tînjitor spre răsărit, unde se ridica peste dealuri o formațiune compactă, bine conturată și tare de parcă ar fi fost crestată în ghips. Prin înfățișarea lor, norii păreau să aparțină peisajului. Spre sud, cele trei piscuri de piatră din Edmund Valley Mountains străpungeau cerul, roșii, strălucind și de la lumina purpurie a soarelui ce scăpăta. În general, deci, preferam să ajung spre răsărit, însă calea aceasta ar fi durat prea mult. Și calul se cam neliniștise, fie pentru că voia apă, fie din teamă de porcii mistreți care trăiesc prin locurile acestea — probabil că multe din căile porcilor le urmasem eu prin pădure. Dar singurele ființe pe care le observasem, afară de păsări și de insecte, au fost șopîrlele mici și aurii care se adăposteau în crăpături de stîncă, ori se scăldau în soare pe creta albă, scămoșată. Totuși marea surpriză abia avea să vină. Trecui prin fața unei peșteri și în gura peșterii observai ceva ca o grămadă de scoici. Privind mai atent, îmi dădui seama că era vorba de un fel de broască țestoasă de mare. Abia mai tîrziu am aflat că erau probabil niște

crabi de uscat, crabi de uscat tineri care așteaptă în locuri din acelea venirea primăverii pentru ca să intre în mare și să-și depună ouăle. Aveau carapacea subțire, aproape transparentă, ca niște bule de aer în apă noroioasă. Și erau cu sutele.

O dată sau de două ori am văzut ivindu-se marooni, dar putea să fie iluzie optică, din pricina curioaselor formațiuni stîncoase ce se îngrămădeau unele peste altele în calea mea. Oricît de clară ar fi fost tendința spre piscuri de cretă conice, formele aveau toate formele imaginabile, uneori de-a dreptul fantastice. Erau castele cu turnuri gotice, cămile, figuri omenești cu nasuri buboase, nu amenințătoare sau rîzătoare, ci prostești și inofensive, capete de cerb, bureți, stupi, de albine, șiruri de dinți și arici de mare, forme decăzute, roase, cu bumbi și țepi sau în celule, ca fagurii de miere, ori cu goluri, sub forma unor legături de ciomege din care fiecare proeminență, desprinsă de acolo, ar fi putut folosi perfect ca bîtă ciobănească ; ici-colo creta era pătrunsă de gresie roșcată, în filoane ce coborau pînă în rîpe : conuri formidabile de gresie o porneau la vale cu vegetație cu tot, dacă puneai piciorul pe ele.

Dar eu totuși mă sileam să ajung spre răsărit, mereu pe direcția norilor acelora care acum aveau nuanțe roz și se apropiau încet. Soarele pierise. Spre apus, pe cer pluteau pene roșii, pene galbene de culoarea canarului, traversînd liniile paralele ale altor nori ce păreau contururi monotone ale țărmului. Penele se ridicau sălbatice, ca niște focuri de artificii, închegîndu-se mereu și eșuînd pe liniile acelea care simbolizau parcă geometrizarea ucigătoare a aventurii. Un bubuit înfundat, de la mare distanță, îmi atrase atenția. Vîntul

își schimbase direcția și acum sufla spre nord. Unul din marile suluri de ghips, de o culoare încă roz pal într-o parte și cenușiu ca plumbul dedesubt, porni oblic peste cer, ca un pumn. Departe, jos, chiar deasupra dealurilor, începură să se vadă niște fulgere de vară. Încă mai era cumplit de cald. Toate prevesteau ploaie : cît de curînd avea să plouă ?

Descălecai. Purtînd calul de dîrlogi, mi-am făcut drum printr-un crîng întunecos de piment, cu fructele strînse, mici și fără culoare. Animalului îi era sete. Pe partea stîngă trebuia să fie valea lui Jackson. Nu îndrăzneam să călăresc mai departe : ramurile începuseră să mă lovească peste față cam des, printre pomi era foarte puțină lumină. Terenul urca mereu. Mersei printr-o pădure cu arborii uscați, învăluiți în mușchiul de un gri deschis, de parcă ramurile ar fi fost acoperite cu zăpadă. Cerul se acoperise pe jumătate cu stele, tot mai multe, dar pe partea de unde se ridica norul nu se prea vedeau stele. Pe urmă începui să cobor brusc și deodată mi se arătară forme cunoscute : palmieri și foioase. Acesta era semn că platoul secetos de cretă se terminase. Mi se părea că văd o pîclă subțire înălțîndu-se dintre copacii unduitori. Simții parfum de flori. Dar nu mă consola deloc perspectiva de a ajunge în vale, fiindcă pînă a sosi eu avea să se lase noaptea, iar Gregory Court nu era jos, ci pe fața cealaltă a muntelui, încolo. Și nu mă expuneam eu de pe acum celui mai mare pericol, urmîndu-mi drumul ?

Tocmai mă întrebam ce să fac și căutam cu ochii un loc adăpostit unde să-mi petrec noaptea, cînd auzii din apropiere o șuierătură, un sunet care nu era de pasăre, în nici un caz. Îi răspunse tot un fluierat, din altă direcție. O rafală de vînt vui la oarecare distanță ; apoi

totul rămăsese tăcut iar eu auzii pași și trosnet de crengi. Ridicai arma, rămînînd nemișcat. N-avea rost să fug ; dacă erau marooni, puneau imediat mîna pe mine prin pustietățile acelea, cum ar fi făcut orice alt urmăritor. Dar nu se putea să fiu prea departe de Gregory Court și aveam oarecare speranță că erau contrabandiștii Annei Bonney, care plecau noaptea sau porniseră în căutarea mea. Din direcția pașilor se auzi și un strigăt, un sunet gutural și lung : „Dl. Beckford ?" Cineva fluieră de două ori din spatele meu. Coborîi arma, prinsei calul de dîrlogi și mă îndreptai încet către străini.

— Salutare, uite-l pe dl. Beckford !

Din tufișuri țîșniră niște siluete albe și mă înconjurară : nu erau albi, ci un anumit neam de negri, patru cu totul. Unul din ei trăgea dintr-o pipă de lemn pe care o ascunsese la spate, cînd mă uitai la el. Aveau fețele rigide, lipsite de expresie, afară de gurile rotunde și ochii la care nu se vedea albul. Dar apoi observai de ce arătau așa : purtau măști negre, mari, astfel încît avui iar o îndoială dacă erau sau nu erau cu adevărat negri.

— Anne Bonney ? întrebai eu și cum nu arătau că m-ar înțelege, le explicai, în parte prin semne, care era scopul venirii mele.

— Gregory Court ?

— Gregory Court, confirmă unul din ei luîndu-mi calul. Tu dl. Beckford. Noaptea rău, ploaie.

Ceilalți trei și porniseră la drum. Toți patru erau înalți de statură. Dar mîinile îi arătau a fi cu siguranță negri.

— Eu rătăcit, spusei și-l apucai de braț ca să nu mă împiedic pe întuneric. Mergeam spre nord, coborînd

o pantă lină. O clipă mai tîrziu ne aflam pe o cărare cotită și mai abruptă. Fulgerul nu se mai arăta acum numai la răsărit, ci și la sud, de jur împrejurul orizontului.

— Peșteri rău, comentă negrul meu. În peșteri stafii, de la negrii fugari, sete, morți, pe urmă stafii, vai și vai !

— Eu rătăcit, repetai.

Unul dintre ceilalți mergea cîntînd în fața mea. Înțelesei cuvintele : „Dl. Beckford teafăr Gregory Court. Dl. Beckford teafăr Gregory Court". Repeta, evident, o poruncă. În lumina fulgerului reușii să disting figura călăuzei mele : era acoperit pînă la jumătatea frunții și pînă la gură, cu tăieturi în dreptul ochilor. Avea buze subțiri, ca ale unui coromandel. Mă întrebam dacă maroonii se asociaseră cu contrabandiștii.

— Contrabandiști la Gregory Court ? întrebai. Irlandezi ? O irlandeză ?

— O doamnă așteaptă Gregory Court, îmi răspunse el și toți se uniră într-un refren pe ritmul pașilor. „Dl. Beckford teafăr Gregory Court. Dl. Beckford teafăr Gregory Court". Suna atît de odihnitor încît aproape că-mi venea să cînt și eu cu ei. Îmi atinsesem scopul. Nu mă mai gîndeam la nici o cursă.

— Eu rătăcit — îi spusei iar negrului meu simplificîndu-mi, fără să vreau fraza cît se putea de mult —, dar nu vina mea : vina albul care făcut harta, om prost, hartă proastă. Mers rîu greșit.

El își struni limba :

— Rîuri greșite mereu. Acum aici, acum acolo. Rîu mare face rîu mic. Rîu mic piere. Stafii în pămînt sete, bea rîul ; la ploaie scuipă rîul încă o dată ; mai bun apa din cer ! Apa murdar în Rîul Negru, noroi, uh, împuțit, uh ! Și se scutură tot, de silă. Marea mai bun.

Îl poftii să bea ceva și după ce-mi goli bidonul de călătorie, îl întrebai :

— Vii din miazănoapte ?

— Insula mare, răspunse el dezvelindu-și dinții superbi într-un rînjet foarte prietenos.

— Trăiești printre contrabandiștii de la miazănoapte ?

— Iar s-a mîncat luna, puțin ceață la vale, ploaie, ploaie !

— Tom Vane e la Gregory Court ?

Acum nu-mi mai răspundea nimic, dar ceilalți îl compensau cîntînd cît îi ținea gura, în cadență :

— Dl. Beckford teafăr Gregory Court ! Dl. Beckford teafăr Gregory Court ! Dl. Beckford teafăr Gregory Court !

Merserăm așa călare, tăcuți, unul lîngă celălalt o vreme, în ritmul cîntecului care ajunsese o fredonare. Se făcuse așa de întuneric, încît nu mai vedeam nimic în jur, afară de clipele cînd fulgera și de-a dreapta se arăta un povîrniș deschis, coborînd pînă la rîu, dantelăria verde a tufelor, iar ceva mai tîrziu un gard pe jumătate căzut dincolo de care se arătau primele colibe de la Gregory Court ; locul era anunțat de sunetul apei. Trecurăm rîul pe o scîndură lată ; urmă foșnetul palmierului, o cărare de pămînt moale, lumini galbene la distanță. Cînd cerul se lumină iar, de un fulger, văzui plantația pînă sus, pe muntele stîncos.

Negrii mi-au dus calul la grajd, și m-au părăsit unul cîte unul. Urcai neînsoțit o scară lucrată în piatră, cu balustradă de lemn și marginea slabă, putredă. Domnea un iz de paragină. Mirosea bolnăvicios, parcă erau niște flori care-și dădeau ultima suflare, patetic. Privii într-o parte și, ajutat de iluminarea cerului, observai grădina lăsată cu totul în părăsire. Lilieci încercau să se

ascundă speriaţi de fulger. Ajunsei la o mică terasă pe care era o lumină — o observasem dinainte cum împrăştia nişte raze timide. Lampa se afla într-o încăpere din care vedeam un perete gol, dincolo de verandă. Trecînd peste duşumeaua dărăpănată a terasei, simţii primii stropi. Jos, undeva, se auzea tîrşîitul de paşi ai negrilor care se întorceau de la grajduri. Mă apropiasem astfel de casa părăsită a lui John Gregory, cu sufletul la gură de emoţie. Mai ales cînd o lumină fulgerul, uneori din două părţi deodată, casa mi se păru pustie. Flacăra lividă a lămpii părea atunci ireală, se retrăgea ori pierea ca într-o pivniţă, iar zidurile străluceau, late şi albe, desprinse de casă şi cumplit de singuratice în această beznă care se închidea imediat la loc. Dar poate că părăsită şi era, poate că nimeni nu se afla acolo, fiindcă Anne Bonney nu era nimeni, ea exista în trecutul îndepărtat. Dacă cineva ar fi făcut efortul să mă convingă de lucrul acesta, aş fi înţeles, aş fi acceptat faptul fără crîcnire, ca pe o lecţie implicită de viaţă.

Între odaia aceea luminată şi verandă îşi făcu apariţia o siluetă de femeie, robustă şi lată în umeri, înfăşurată într-o haină largă care-mi păru argintie. Rămăsei ţintuit locului.

Inima-mi bătea nebuneşte. Însă m-am străduit să păşesc mai departe : să piară, să piară teama : după marooni şi după arena infernală — femeia aceasta ; doar nu-i nimic, sosise clipa pentru care traversasem oceanul şi mi-am riscat viaţa în pustie. Mă împiedicai de tot ce puteam să mă împiedic : dădui peste marginea verandei, peste un cîrcel crescut din viţă, peste rogojina de cocos. Abia cînd ajunsesem chiar în faţa ei, strîngîndu-i mecanic mîna întinsă, o recunoscui pe Lady Jane Hovenden Walker.

XVI

O privii aşa cum s-ar uita un muritor de rînd la o vrăjitoare care şi-a luat întruchiparea iubitei lui, dar tot vrăjitoare a rămas. Îmi trăsesem mîna înapoi ; nu ştiam dacă pot, dacă am voie să dau mîna cu fiinţa aceasta. Ea îmi adresă cîteva cuvinte de bun venit, zîmbind, dar nu-mi dădeam seama dacă să interpretez asta drept zîmbet. Are părul mai roşu, mă gîndii eu, în mod clar mai roşu ; dar cine ştie dacă nu cumva se vopsise ; părul se poate vopsi ; ori se poate decolora...

— Dumneata erai, rostii eu cu greutate.

În spatele meu cădea ploaia, tunetul bubuia, dar era o furtună foarte ciudată, fiindcă tunetul nu făcea decît să însoţească ruperea de nori. Fulgerele de vară nu deveneau cu adevărat fulgere, ci continuau să joace ca nişte priviri umede ale cerului, fără scop şi fără primejdie.

— Moarte venită la timp, glumi ea şi mă trase înăuntru. Uite aici e salonul lui John Gregory, rămas gol şi pustiu.

Părul se poate vopsi, mă gîndii eu din nou, însă Cargill ştie oare ? Atunci scrisoarea către Tom Vane ar fi fost inutilă. Da, Cargill probabil că ştia. „Numele ei de familie, domnule Cargill ?“ Nume de familie,

nume de familie, Richard ; o, romul ăsta nou ! Se trădase, ticălosul bătrîn...

Mă trezii pe scaun, privind cu gura căscată la Lady Jane Hovenden Walker. Foarte amuzată, cu fața fără umbre, fără semne de boală, stătea în picioare dinaintea unui cămin deschis, gol, de parcă ne-am fi găsit în Anglia. Mîna dreaptă îi atîrna, destinsă, pe lîngă corp. Mantia lui Lady Jane, din care brațele îi ieșeau libere, nu era argintie, ci albastră. Totuși, în pantofi era țesut un fir de argint și din papucii aceia Lady Jane se înălța ca o femeie de lume, avînd în orice caz ținuta și manierele unei femei din înalta societate. Era nemaipomenit. Încercai să mă eliberez, cu o smucitură, de realitatea aceasta copleșitoare, fără să reușesc ; mă lăsai, oftînd, pe spate și închisei ochii. Grăbit, curios și temător încercai să compar femeia aceasta roșcovană la față, la care totul era generos fără a ajunge diform, cu silueta aproape slabă din cartea Căpitanului Charles Johnson, amazoana pirat ce țintea orizontul rotindu-se în jurul propriului ei ax.

— Dumneata erai, bîiguii eu. Ar fi trebuit să-mi dau seama. E un dar îndoit. Dumneata ești, într-adevăr omul care să facă asemenea daruri.

— Așa și e ! Mi-am trimis negrii după dumneata să te aducă înainte de căderea nopții și ia gîndește-te dacă nu...

Mă gîndeam că poate Cargill trimisese totuși scrisoarea, dacă Lady Jane ducea o viață dublă. Lady Jane Hovenden Walker în Spanish Town și Kingston, Anne Bonney pe coasta din nord. Era posibil, doar ea călătorește prin toată insula. Și trage de minune la țintă. Orice e posibil.

— Obosit ? întrebă ea, pe un ton de parcă dispoziția mea gînditoare începea s-o afecteze.

— Prea obosit, oricum, să mai gîndesc — și acum mă văd silit să gîndesc. Deci dumneata ești Anne Bonney, nemaipomenit — imposibil. Dar tocmai îmi ziceam că orice e posibil. Ar fi trebuit să-mi dea de mult prin minte. Cargill...

— Ce, Cargill ?...

— Da, Cargill... dar ce contează Cargill ? Principalul ești dumneata. E de necrezut.

— Mai-mai că ți-ar și veni s-o spui, zise ea în batjocură.

O linie ușor dureroasă îi înconjura buzele și, cu toate că figura nu-i era veselă, ochii aveau o expresie ciudată, pe jumătate curioasă, pe jumătate compătimitoare, ochii unei femei ce contemplă un lucru pe care l-a săvîrșit și care se întreabă dacă să consoleze, ori să privească mai departe. Odaia în care ne aflam întărea impresia aceasta. Era o încăpere de interogatoriu, de tortură lentă, era locul pentru dezvăluirea unui complot ticluit cu ani de zile în urmă. Pe pereți, petele întunecate din locurile unde stătuseră tablourile arătau a ferestre ce nu dădeau nicăieri. Lipsa de proporție dintre cele trei scaune și cele două mese părea o aluzie la destinul tainic al scaunelor absente, mutate în alte colțuri ale casei unde se aflau supraveghetorii, oameni cu fețe palide, înfricoșați de hotărîrea luată ; și vasele sparte de sticlă în care fuseseră vîrîte cîndva picioarele mesei, ca mijloc de apărare, împotriva furnicilor de zahăr, aduceau, în colțul unde fuseseră măturate, cu niște rămășițe de la o întrunire bahică pe care o întrerupsese o mînă fermă de femeie.

— Trebuie să beau ceva, zisei eu. De preferință rom. Nu pot articula nimic, mi se împiedică limba. Bidonul

meu de călătorie este gol ; de fapt a și rămas jos, la grajduri.

— Imediat.

Se întoarse la mine și împinse cu piciorul în lemnul carbonizat din fața căminului.

— Dar trebuie să-ți răpesc o iluzie. Nu sînt Anne Bonney. E fenomenal că ai putut să te gîndești la așa ceva, cînd ți-am spus doar că pînă în 1725 am trăit în Anglia. Așa că n-aș fi putut să sufăr în 1720 o condamnare pentru piraterie la Spanish Town, nu văd cum aș fi avut un copil ș.a.m.d. Nu-s eu atît de isteață, Richard Beckford.

— Deci nu ești Anne Bonney...

Nu, cititorule, pentru mine lumea nu s-a năruit în clipele acelea. Dimpotrivă, se construia o lume nouă. Mi-am dat seama, după anihilarea unei jumătăți de miracol că cealaltă jumătate devine și mai neașteptată. Lady Jane mă chemase la ea ca Lady Jane : acum devenea, pentru mine, de două ori Lady Jane ! Lucrul acesta se adresa conștiinței mele mai profunde. Gîndurile înnebunite, stoarse, dar refuzînd odihna, trepidau tot pe lîngă Cargill, Tom Vane și guvernator. Dezamăgirea care mi se citea probabil pe față era, bănuiesc, foarte mare.

— Sigur că nu, izbucni ea iritată. Afirmația dumitale e romantică și nu pot spune că nu mi-ar fi plăcut să fiu Anne Bonney și că nu mi-ar fi plăcut să am copilul. Însă biletul a fost o simplă glumă, nu se lega decît de costumul meu de la Balul de Crăciun, costumația mea de atunci, de care te-ai formalizat atîta. La bal am fost Anne Bonney. Puteai să-ți închipui că mi-am făcut apariția acolo drept ex-pirat.

— Nu știu ce să cred...

Dar știam foarte bine. Totuși, siguranța mea era copleșită de dorința arzătoare ca ea să fie Anne Bonney, un impuls copilăros care poate că era determinat mai mult de tonul ei rece, plictisit.

— Am venit călare de la Savannah la Mar drept aici, la Gregory Court, fără știrea nimănui. Voiam să vorbesc netulburată cu dumneata, după ultima noastră întîlnire, care a fost destul de puțin satisfăcătoare. Ești ca un butoi cu praf de pușcă, dar acum stai acolo de parcă ai tras ultimul foc și gata. O figură îngrozitoare ! De fapt, ce deosebire găsești ?

— Dar Cargill...

— Doamne sfinte, acum vorbește iar de Cargill. Ce legătură are Cargill cu toată povestea ? Spune-mi mie !

— Dumneata trebuie să fii și ești ea. Știu foarte bine că-i o nebunie, dar ești Anne Bonney. Cargill n-a vrut să-mi spună numele dumitale ca domnișoară : e atît de clar.

— Wylie.

— El zicea Smith... ori Smythe... De fapt asta era, că n-a vrut să-mi spună. Cargill a cunoscut-o pe Anne Bonney. Mi-a spus că ea se află pe insulă : mi-a citit o scrisoare primită de la ea.

— Ah, scrisorile lui Cargill, nu te baza prea mult pe ele, zise Lady Jane suav. Ai citit scrisoarea cu ochii tăi, ai văzut semnătura ?

Dădui din cap că nu. Cargill făcuse tot posibilul să mă țină la distanță de scrisoare, îmi aduceam eu aminte.

— Cargill e un lăudăros. Mereu face așa, e o trăsneală de-a lui : își adresează scrisori ca din partea unor femei, femei de toate felurile, trebuie să spun — și pe urmă citește scrisorile astea cînd e beat. Un lucru cu totul nevinovat.

— Dar numele mic ?
— Era beat și atunci ?
— Nu... sau, totuși, abia începea să se amețească. Dar întrebarea mea l-a zăpăcit... Nu știu ce să mai cred de treaba asta, nu știu, nu știu...

Acum, ea stătea drept în fața mea. Priveam cu încăpățînare la o crestătură din dușumeaua negricioasă, nelustruită de mult, pe care se vedeau urmele unor bocanci grei. Ploaia răpăia afară, un adevărat potop, în care odaia părea să plutească precum o navă.

— Nu pot spune că nu zăpăcești oamenii, o auzii spunînd.

Și pe urmă :

— Atunci închipuiește-ți că sînt Anne Bonney.

Și pe urmă :

— Uite că de data aceasta nu-mi pasă. Așa că privește-o pe Anne Bonney, se află în fața ta.

Ceva foșni peste barba mea care crescuse puțin de dimineață pînă atunci. Femeia încerca să-mi ridice bărbia cu două degete, dar eu nu-mi schimbai poziția capului și-mi ațintii privirea la dunga din lemnul de mahon și la papucii ei. Siguranța mea interioară izvora ca dintr-o fîntînă adîncă prin faptul că, evident, Lady Jane nu avea să cedeze pînă cînd eu nu renunțam la purtarea mea morocănoasă. Așa că, la un moment dat, căldarea ajunsese sus la gura fîntînii, iar apa ce se scurgea din ea, căzînd înapoi în abisul fără sfîrșit al sufletului și al trecutului, era însăși amintirea despre Anne Bonney, o teribilă risipă de afecțiune și fantezie copilărească pe care mi le smulse cu atingerea degetelor ei aici, în camera aceasta goală asemănătoare cu o navă dezarmată, cu o cabină jefuită de corabie, din care pirații se făcuseră nevăzuți cu ani și ani în urmă.

— Nu, acum nu se cuvine să te uiți în podea, Richard Beckford. Fii politicos...

Îi luai mîna și i-o ridicai precaut, la buzele mele. Ea se plecă spre mine, în tăcere. Mîna-i era roșie, cărnoasă și nu-i prea puteai simți oasele. O strînsei cu degetele ; era o mînă ca o pernă, foarte musculoasă într-adevăr, dar într-un fel nu i-o puteai prinde. Era o mînă lipsită de vlagă și totuși puternică, ascundea mai mult decît își dădea singură seama. Închisei ochii și, ducîndu-mi la obraz această parte a corpului ei, odihnitoare și totuși vag neliniștitoare, visam la o mînă care odată mi se sprijinise pe grumaz, care fusese apoi retrasă și se făcuse pulbere și nu existase niciodată.

Odaia în care am cinat era o încăpere lungă și îngustă, care fusese folosită drept cameră a copiilor și la care Lady Jane poruncise să se aducă cea mai bună mobilă de prin casă. Lady Jane stătuse aici toată ziua și nu avusese altceva de făcut decît să tragă mobila lui John Gregory de colo-colo în modul acesta arbitrar. Ședeam între niște piese venerabile : un bufet mare, castaniu închis, pe care puseseră niște fructe, cîteva fotolii înalte și o masă lungă, care mă separa de Lady Jane printr-o suprafață imensă de stejar, fiindcă față de masă nu era. Vasele — dintre cele mai simple — dar aveam vin de masă, un porumbel mare pe care-l vînaseră sclavii ei în munți, pîine veche și portocale. Ne servea un sclav negru fără mască și mult mai mic, mai vioi și mai servil decît cei patru care mă aduseseră la Gregory Court ; acesta avea niște ochi șireți, melancolici, pe care nu și-i desprindea de pe Lady Jane.

— Trebuie să-ți fac complimente pentru sclavii de care ai parte, Lady Jane, zisei eu, nu numai pentru majordomul ăsta improvizat, dar mai ales pentru cei patru care m-au condus pînă aici. Au fost niște mari maeștri în felul în care mi-au ocolit întrebările. Sînt coromandeli ?

— Așa ceva. De ce nu-mi zici Jane ?

— Ca să nu dau greș mai tîrziu.

— Ah, mai tîrziu... Deci nu ți-a fost frică de măști. Asta făcea parte din glumă ; dar n-am crezut că ai s-o mai poți lua în serios, după ce m-ai văzut pe mine. Nu mă simt ofensată, dar nu pricep. În primul rînd pentru că nu am nimic de irlandeză în mine.

— Ei, asta-i o prostie, recunoscui eu. Eram obosit. Și pregătit pentru orice încurcătură romantică. Să fiu cinstit, pentru mine e întotdeauna ceva din Anne Bonney în dumneata și așa va fi întotdeauna. Un capriciu al imaginației.

Ea se încruntă amenințătoare, își trase umerii înapoi și făcu o mișcare de parcă ar fi vrut să ridice brațul ca să tragă focuri de pistol. Dar se răzgîndi și se limită la a mă privi cu o clătinătură din cap, mestecînd bine dispusă și amuzată de tenacitatea mea bărbătească.

— În timpul călătoriei mele încoace, urmai eu încîntat că Lady Jane n-o imitase pe Anne Bonney, nu mi-a fost teamă decît de lipsa de concordanță între hartă și realitate. Și-mi mai era teamă de marooni. Nu, nu trebuie să rîzi. Știu ce gîndești, dar cel puțin de două ori, probabil chiar de mai multe ori, am văzut un negru urmărindu-mă.

— Nu erau marooni, erau chiar negrii mei care te supravegheau. Mă gîndeam că este un lucru esențial

pentru cineva atît de speriat de marooni ca tine. Nu, n-am să te chinui seara asta, ultima oară...

— Ce vrei să zici, ultima oară ?

— Mai vorbim noi, răspunse ea scurt. Dar credeai, într-adevăr, că am să trimit, fără spirite tutelare, în sălbăticia asta un om atît de lipsit de experiență ? Doar că trebuiau să rămînă spirite ; n-aș fi putut îngădui să-i vezi. Sigur că s-au încurcat și ei cînd au observat că apuci o cale greșită. De ce n-ai trecut pe lîngă fort ?

— Fiindcă așa m-a sfătuit colonelul Guthrie să fac. I-am povestit despre ultima mea întîlnire cu Guthrie, ceea ce păru să o indispună. Ciudat, pentru că ea se întunecase la față, am înțeles deodată acel „ultima oară“ și buzele începură să-mi tremure de tristețea care-și face loc atît de ușor, care e atît de greu de stăpînit și ne cuprinde cu mare forță chiar în momentele noastre cele mai fericite. Dar cînd ea începu să rîdă, senzația aceea pieri la fel de iute precum apăruse.

— Guthrie știe că eu sînt aici, îmi explică ea în timp ce-și dădea farfuria deoparte și suna după negru. Nu puteam să nu-i spun, altfel și-ar fi trimis soldații după mine să vadă dacă nu am nevoie de ceva. Dar n-are nimic, Guthrie e discreția personificată și mi-e obligat în anumite privințe.

Negrul intră și strînse masa. În prezența lui, nu mai vorbirăm. Mă gîndesc dacă la fel de discreți ca Guthrie ar fi fost soldații ce m-ar fi văzut trecînd călare pe lîngă fort, pe drumul spre Gregory Court. Gîndul nu mi se păru foarte încurajator : dacă Lady Jane m-ar privi ca pe un oaspete obișnuit, care-și petrece noaptea într-o anexă a casei, de exemplu, atunci nu era nici o primejdie în privința soldaților... După plecarea negrului, îi spusei nițel scorțos lui Lady Jane

că Guthrie încercase să mă oprească de la drumul acesta.

Abia terminasem de vorbit, că ea izbucni în hohote de rîs, se aplecă spre mine cu o mișcare bruscă și-și întinse amîndouă brațele pe masă, cît erau de lungi, mari și grase, de parcă ar fi jucat cărți.

— Ai douăzeci și cinci de ani, zise ea batjocoritor. Trebuie să te adaptezi la mentalitatea acestor domni în vîrstă. Guthrie e un tip minunat, dar nu-i în stare să privească o negresă goală. I se zbîrlește mustața și pune mîna pe arme. El nu pe Richard Beckford l-a avertizat, ci pe Joseph.

— Chiar așa, zisei eu, furios pe mine că glasul îmi părea atît de încordat.

Nu mă supăra comparația mea cu Joseph, dar negresa goală era cam mult. Nu uitați că sînt englez, fără vivacitatea aventuroasă a inimii pe care o are un francez frivol și nestăpînit, care în asemenea cazuri ar fi rîs din toată inima sau ar fi avansat aluzii răutăcioase de genul : „Potiphar se porte-t-il bien, madame ?" sau ceva la fel de nedelicat. Pentru ca să păstrez conversația la un nivel suportabil, o întrebai pe Lady Jane dacă John Gregory știa că în momentul acela casa-i era ocupată.

— John Gregory... îngînă ea, plecîndu-și capul de parcă ar fi vrut să și-l odihnească pe unul din brațele ei întinse pe masă. Mă privea cu un fel de plictis visător. Deodată se îndreptă, iar la intrarea negrului, care ne aducea cafeaua, ea ședea în fața mesei într-o atitudine intangibilă.

— Nu mai am nevoie de tine, Doc. Poți să te duci să dormi cu ceilalți în camera hamurilor.

Negrul se făcu nevăzut, nu înainte de a ne ura „Noapte bună".

— Ai observat, probabil, că Doc nu prea vrea să mă lase singură. Mai ales în ultima vreme, cînd m-am simțit rău de mai multe ori. Doctorul din Spanish Town crede că am ceva cu rinichii, fiindcă m-a plouat prea des prin păduri, însă după părerea lui Doc aș fi posedată și-n treaba asta ar putea să mă ajute el. De-aia îi și spun Doc ; îi place foarte tare ; vrăjitor ? Nu, Doc e creștin ; e mai creștin decît mine. De obicei mă simt foarte bine și atunci el nu are probleme, cred, deși s-ar părea că mă aflu sub influența mai multor șerpi. Șerpi de Jamaica, sper. John Gregory — continuă ea fără pauză, fără să schițeze intenția de a face obișnuitul efort cînd vrei să revii, într-o conversație liberă, la o temă anterioară —, John Gregory n-are să știe decît dacă aude de la o terță persoană. Cheia o am de la soția lui, care mi-e prietenă și care este, într-adevăr, bolnavă. Tu probabil că n-ai nici un motiv să povestești cuiva, dar nici să n-o faci — în nici un caz să n-o faci : John Gregory ar omorî-o pe biata femeie, să afle.

— Ce ? Gregory, Glumețul ! Și e neconsolat de boala nevestei.

— Gregory, prăpăditul de el, exclamă Lady Jane cu hotărîre. Dacă mai vorbim despre el, simt că-mi pierd răbdarea. Destul ne-am ocupat de Gregory.

O vreme am privit-o destul de prostește, iar ea continua să-mi arate, printr-o mișcare disperată a capului, disprețul pe care-l avea față de John Gregory. Apoi se plecă din nou spre mine, frivol și cochet și mă întrebă :

— Tot te mai gîndești la Anne Bonney ?

Răspunsul meu sună serios, dar asta numai pentru că mă îndepărtasem atît de mult de Anne Bonney.

— E greu de ocolit. A constituit principalul motiv al călătoriei mele în Jamaica. Acum ce trebuie să fac ? Anne Bonney se află pe insulă, după părerea lui Cargill. Ce motiv ar fi avut el să mă mintă ?

— Ca să se laude, fără îndoială, zise ea răbdătoare. Dacă femeia aceasta ar fi pe insulă, soţul meu ar trebui să ştie. Serviciul lui de informaţii este foarte bine organizat. Aceasta-i una din ocupaţiile lui favorite. Şi el te-ar fi anunţat.

— Chiar nu ţi-a spus Sir Charles nimic despre audienţa mea la el ?

— Soţul meu nu-mi spune niciodată secrete de stat. Trebuie să-ţi fac o mărturisire. După vizita la Plantaţia Beckford, am fost geloasă pe femeia aceea. După toate probabilităţile, ea se mai află în viaţă, chiar dacă nu trăieşte în Jamaica. Doar că nu mai corespunde femeii din copilăria, din visul tău.

— Nu, nu mai e femeia din copilăria mea, repetai eu.

— Aşa ceva nu poate duce la nimic bun. Visul nu se dovedeşte suficient de puternic pentru asta. Parcă ai încălzi o mîncare îngheţată de trei zile. Nu spun că a fost o prostie din partea ta, ci doar că nu duce la nimic. Trecutul nu-l poţi întoarce.

— Nu, nu duce la nimic, zisei. E ridicol.

— Promite-mi... Trebuie să-ţi mai cer o promisiune, dar întîi făgăduieşte-mi că n-ai să mai faci nici un efort de a o găsi pe Anne Bonney.

— Dacă insişti, promit. Acum am cu totul alte probleme. Nici nu mai era nevoie de promisiune...

— Poţi să găseşti în mine cît vrei din Anne Bonney. Dar să nu fie nici prea mult. Singurul punct de coincidenţă ar fi vîrsta şi nu acesta e punctul meu forte...

Rostise ultimele cuvinte absent. Acum se ridicase şi privea dincolo de mine, la perete, atentă şi neliniştită.

— N-auzi nimic ?

Îi arătai dn cap că nu. Nu auzeam altceva decît zgomotul ploii.

— Sîntem singuri în casă... Am găsit ! Plouă dincolo. Dacă îţi dai seama o dată, pe urmă auzi clar. Odaia e spre sud şi sigur că acoperişul a crăpat tot de arşită. Şi ce păcat, tocmai acolo am aranjat camera dumitale...

Nu mi-era prea limpede cum reuşise ea să distingă, în toate zgomotele de afară ale apei, picăturile ce cădeau în odaia de alături. Lady Jane apucă lampa şi mă rugă să mergem împreună, pentru cazul cînd n-ar fi vorba de o scurgere a apei ci de vreun liliac sau de vreo bufniţă care s-ar fi adăpostit în casă, de ploaie. Dar avusese dreptate, într-un colţ al odăii de alături nu cădeau numai picături, ci şuvoaie întregi, aşa că patul se udase complet. Mă uitai la pat. Era vechi şi sprijinit în părţi cu scînduri ; eram sigur că, dacă m-aş aşeza în patul acela, aş cădea cu totul. Lady Jane făcea un tur de control prin odaie, cu lampa în mînă, dar nu avea ce vedea în afară de o masă pe trei picioare. Iar patul şi jetul acela de apă nu-i treziră nici un interes. Eu zisei că aş putea dormi în camera hamurilor, cu Doc, dar ea nu dădu nici un semn că m-ar fi auzit.

— Aşa păţeşti cînd intri în casă străină, zise ea chicotind, de parcă am fi făcut împreună o şotie foarte reuşită. Asta o fi fost camera de tortură a prăpăditului de el, unde-o punea pe nevastă-sa ca să pice apa pe

ea, cînd biata femeie nu rîdea destul de tare la glumele lui.

Mă rezemai o clipă de pat, fără să vreau — și acesta se prăbuși imediat, hodorogind și scîrțîind. Lady Jane puse lampa pe masă și izbucni în largi hohote de rîs, tot mai exuberantă, ținîndu-se de burtă. Eu zisei, cu o figură serioasă :

— Probabil că înainte vreme patul era într-o stare normală, dacă d-na Gregory... Dar ce părere ai de odaia hamurilor ? Pînă acum n-am mai dormit niciodată sub același acoperiș cu negrii. E practic singura experiență ce mi-a fost refuzată pe insula aceasta. Oricum, sper că patul dumitale e mai rezistent.

— Patul meu e în sufragerie, adică unde avea Gregory sufrageria.

— Acolo o fi plouînd și mai rău.

Se auzi o altă scîrțîitură. Lady Jane se dusese să se reazeme de masă. Acum rîdeam amîndoi și ne uitam unul la altul cu o nehotărîre instinctiv jucată, de parcă am mai fi avut în față ore întregi pentru douătrei replici fără importanță și stăteam rezemați la fîntîna satului.

— Mi se pare nițel exagerat ce spui despre Gregory, zisei.

— Pentru că-i atît de nostim ? De asta și are nevoie. Altfel oamenii și-ar da seama ce amărît e. De fapt nu e nici mucalit, e un bîrfitor abject. Dar tu nu cunoști insula, băiete ; nu știi cum merg lucrurile pe aici. Toți poartă măști. În primii ani mi-am rănit și degetele încercînd să smulg aceste măști, dar mereu aveau altele la îndemînă.

— E, cu siguranță, o insulă deosebită. Pentru mine a devenit treptat insula romului, un nume foarte potrivit... Încă nu ți-am spus că trei zile în șir m-am tratat cu niște rom nou. O astfel de înclinare am observat-o în propria mea familie și de o parte și de alta.

— Trei zile ? Ah, după ultima mea vizită, zise ea aerian, cu nasul ridicat în vînt și încă roșu după accesul de rîs. Nu merita întîlnirea aceea rom nou. Cum poate cineva să te priceapă ! Faptul că nu m-ai intuit...

— Nu e atît de ușor să intuiești pe cineva, Lady Jane, în insula aceasta a măștilor.

— Sfîntă Fecioară ! Ești cel mai ceremonios idiot din cîți am văzut vreodată. Dar o fi fost cel puțin evident că sînt cumplit de îndrăgostită de tine.

— Așa mi s-a părut odată. În Westmoreland iar am crezut că...

Vorbele-mi stăteau în gît. Căutai stîlpul patului prăbușit fără a găsi totuși nimic.

— Pentru mine e același lucru, zisei eu tușind. Nu-i nevoie să-ți spun ce însemni tu pentru mine. Sînt lipsit de experiență și stîngaci, dar...

— Dar am o inimă bună. Asta voiai să spui ?

Căutai iar cu mîna stîlpul patului. Se dovedea a fi o odaie infernală pentru oricine s-ar fi simțit stînjenit, fie că era, fie că nu era cameră de tortură. John Gregory nu procedase bine să lase atît de puțină mobilă pentru musafiri. Acum picura și afară. Ploaia se sfîrșise. În noaptea tropicală se auzea rîul, însoțit de primele tonuri ale unui concert de broaște.

— Sau că mă simt foarte fericită ?

Fața ei era tăinuită de umbră ; se uita la mine drept, cu ochii larg deschiși, trădînd mai mult neliniște decît dorință.

— Fericirea nu prea are vreun amestec aici. Dar n-am să uit asta niciodată. Pentru mine ești singura femeie... Și așa vei rămîne. Pe mine nu mă mai interesează ce se va întîmpla de acum înainte.

— Vorbești serios ? Vreau să zic, cuvintele din urmă...

— Tot ce am spus, am spus cu toată convingerea.

Ea îmi smulse mîna, nerăbdătoare.

— Lasă patul ăla în plata lui ! N-avem nevoie să jucăm nici o comedie unul în fața celuilalt. Există cel puțin un pat bun la Gregory Court și am dedus că prăpăditul acela de Gregory n-a dormit niciodată în patul respectiv. Ascultă... îmi luă mîna într-ale sale și-i simții respirația pe fața mea. Trebuie să-mi promiți ceva... Nu, întîi ascultă. N-am fost sinceră cu tine. Cînd te-am vizitat la plantație mă gîndeam că aceea va fi ultima oară. Voiam să mă silesc să renunț la tine. Devine prea periculos. Nu din pricină de calomniatori, nu din cauza soțului meu, ci pentru că nu mai am încredere în mine însămi. Nu pot ignora totul. Peste zece ani voi fi bătrînă. Dacă aș avea douăzeci de ani, sau chiar treizeci, aș lăsa totul baltă și aș veni după tine. Acum nu se mai poate. Soțul meu e de o ridicolă generozitate, el mi-ar da drumul; dar pînă la urmă aș fi o piatră de moară atîrnată de gîtul tău...

— Dacă simți că te-aș face fericită, atunci vino, șoptii eu și încercai s-o trag spre mine, însă ea rămase pe loc, îmi prinse mîna dreaptă și mi-o strîngea la fiecare vorbă prin care voia să mă convingă.

— Nu, n-are nici un rost, dar dacă tu ai mai rămîne aici, tentația ar deveni prea mare. Așa că trebuie să pleci înapoi în Anglia, după noaptea aceasta. Promite-mi. Promite-mi că vei pleca ! Peste o săptămînă, o

corabie va părăsi portul. Și atunci vom rămîne amîndoi cu o amintire. Poate mai tîrziu, în Anglia...

A trecut vreo jumătate de minut pînă să pot răspunde la această nemaiauzită propunere, la acest tîrg, în care mi se dăruia totul și mi se lua totul. Îmi vîjîiau urechile, în mine se înălțase un acord profund, jeluitor, monoton și neîmpăcat, o ploaie lăuntrică în clipa aceasta cînd afară nu mai ploua. Începui cu o voce răgușită să obiectez fără a obiecta de fapt, pentru că știam că va trebui să mă supun.

— Eu nu mai cred în Anglia. Ceea ce nu poate fi săvîrșit aici, nu-mi va reuși nici acolo. Jamaica nu este pentru mine doar insula romului, ci insula miracolului, datorită ție. Dacă te părăsesc, atunci o fac pentru totdeauna.

— Nimeni nu poate ști de la început. Dar te rog să-mi promiți de acuma că peste o săptămînă vei pleca ! Pînă nu aud de făgăduiala aceasta, nu mă pot simți la largul meu. Ți-am mai spus că ești un om plin de cavalerism ; fă lucrul acesta pentru mine din cavalerism ! Și știu că ai dovedit curaj. Ei, arată-ți curajul plecînd. Făgăduiește-mi !

— Da, spusei eu căzînd pe gînduri, nu m-am purtat chiar ca un laș aici pe insulă. Poate și mulțumită ție.

Acum, ea vorbea cu volubilitate și insistență.

— Am auzit că l-ai luat sub aripa ta protectoare pe amărîtul ăla care lucrează la biroul lui Manning, singurul din bandă față de care ai procedat așa. Te-am admirat pentru asta. Trebuie să-ți mai fac o mărturisire : eu am schimbat numele în felul acela înaintea balului de Crăciun ! Și tu trebuia să stai cu ei acolo, dar n-ai știut unde ți-e locul. Am făcut-o pentru că speram să te văd luîndu-i apărarea lui Manning.

Înainte de asta am încercat să te fac să te simți ofensat de persoana mea. Eram înnebunită, înnebunită după tine. Chiar din prima zi. Nu ești primul bărbat din viața mea, Richard, dar așa ca tine... Numai promite-mi că ai să pleci ! Jură-mi că vei pleca...

Și mă cuprinse cu brațele, mă mîngîie pe păr, îmi înfrînse rezistența cu puterea de radiație a autorității ei de nedescris. Am mai lăsat să treacă vreo cîteva momente pînă să-i fac promisiunea, dar întîrzierea mea nu avea alt scop decît să prelungească timpul beției pe care mi-o provoca această femeie.

Oricît ar rămîne noaptea aceea de neuitat pentru mine, chiar prin impresiile cele mai pasagere, picurii de apă de afară, țipătul animalelor, mirosul de mucegai din camera ce stătuse de mult timp închisă, în mine a avut întotdeauna întîietate amintirea zilei tropicale și nu aceea a nopții tropicale. Fiecare emoție era însoțită de o scenă luminoasă, însorită și totuși sumbră, a șirurilor de stînci, verdeață după verdeață, în munți, văi și prăpăstii înșiruindu-se pentru ultima oară într-o procesiune fără sfîrșit. Viața mea a luat sfîrșit aici, în munții Westmoreland-ului, pe care nu aveam să-i mai văd niciodată. A fost motivul pentru care am îndrăgit acele peisaje mohorîte, darul oboselii fizice după o zi de contemplare încordată, le-am îndrăgit ca pe acompaniamentul unei iubiri prea mari ca să se poată limita la femeia aceasta. Și mai mult decît pe ea, care stătea lîngă mine, în noaptea aceea de ianuarie eu am îmbrățișat, ca să zic așa, întreaga insulă a Jamaicăi. În miez de noapte m-am ridicat și m-am dus la fereastră, fără să aștept ca femeia să mă cheme

înapoi. Încă mai păstrez totul în minte, vîntul răcoros al nopții, curgerea rîului, greierii, troznetul pădurii și, de sub acoperișul verandei, niște păsări care-și făcuseră cuibul acolo și pe care le tulburau mișcările mele cu siguranță neauzite. Argintul lunii în cel de-al treilea pătrar, „luna mîncată“ cum zicea coromandelul, era sfărîmat de coroanele negre ale arborilor ce scoteau un foșnet catifelat, neîntrerupt. Totuși nici în momentul acesta nu vedeam în jur peisajul de la Gregory Court, ci Arena Jamaicăi, o priveliște invizibilă de cretă albă, moartă, sub pleoapele mele, lunecînd cu o grandoare atît de melancolică, de tragică, de ireparabil pierdută și fiind totuși cea mai intimă posesiune a mea, încît aș fi putut rămîne în genunchi la fereastră, precum un adorator al Selenei.

Poate că mai ciudat ca toate era faptul că femeia aceasta îmi trezea o profundă milă. Nu numai pentru mine, dar și pentru că și atunci încercai, mîngîind-o, să-i aduc pe față zîmbetul acela franc. Însă lumina lunii ce pătrundea în cameră, deși era foarte slabă, lucra împotriva mea. Strălucirea aceasta palidă, cretoasă, această Arenă a cerului răpise toată culoarea din obrazul femeii. Am mai spus că figura ei nu era făcută pentru umbre și lumina lunii, într-adevăr, nu era mai mult decît o pînză de păianjen. Sub vălul acesta, chiar dacă puteai spune că zîmbește, fața ei sugera un calm marmorean, dur, fruntea largă, cizelată ca la o mască mortuară, ochii mari și înfundați în cap. Iar în marmura feței, buzele și nasul proeminent nu-ți puteau lăsa o altă impresie decît de crescături reci de fungus, care trăiesc noaptea, dar ziua nu se văd, rămînînd ascunse în crăpături de stîncă ori scorburi de copac, lîngă roiul vioi de albine care ar fi

constituit, în ochii oricui, adevărata natură a acestei femei. Şi cu toate astea, în ciuda tuturor detaliilor, expresia figurii lunare a lui Lady Jane era fermecătoare, deschisă, tinerească şi nici o clipă n-am avut senzaţia că-mi stă în faţă o femeie bolnavă. Fiindcă expresia ei, ca a oricărei alte feţe, e indiscreptibilă, oamenii au impresia că ceea ce spun eu aici era un miracol — însă nu era decît Lady Jane Hovenden Walker, pe care nu reuşesc eu s-o înfăţişez cu neputincioasele mele cuvinte. Thanatos şi Juno reuniţi în aceeaşi figură, moartea şi bucuria casnică, răceala fatală şi prietenia tandră, tulburătoare. De fapt, nu sînteţi obligaţi să daţi crezare celor ce spun eu...

În Anglia dusesem o viaţă relativ retrasă. Libertinajul, care era la modă în anumite cercuri de la Oxford, nu mă atrăgea. Englezii au cîteodată o înfăţişare ciudată, cînd îşi dau drumul. Dar e destul, Oxford sau Jamaica, Anglia sau Apusul, după noaptea aceasta m-am vindecat pentru tot restul vieţii de a practica iubirea ca amuzament, aşa cum se duc oamenii la teatru. În gîndurile mele i-am rămas pururi credincios lui Lady Jane, o credinţă pe care n-am cerut-o de la ea nici măcar în acele cîteva ceasuri. Ea nu nega că mai avusese şi alţi amanţi, deşi nu mi-a spus nici un nume. Ballard şi Cargill rămîneau estompaţi, la mare distanţă. Nu simţeam nici o gelozie gîndindu-mă la ei. Şi nu uitaţi că mă aflam cu ea pentru ultima oară, dar gelozia e de neconceput în absenţa pasiunii, gelozia nu este, poate, decît extraordinara presiune exercitată de posesie, pentru care dăm vina pe terţe persoane, terţe persoane din care se găsesc întotdeauna...

Lady Jane avea un talent înnăscut de povestitor. Aş putea scrie aici o mulţime de istorioare din cîte mi-a

spus, care fără excepţie făceau dovada unui profund interes pentru trăsăturile evident mai ridicole sau mai respingătoare ale naturii umane şi arătau marele talent de caricaturist al lui Lady Jane în micile relatări ale scandalurilor luate din viaţa Jamaicăi.

Eu ascultam precum un şcolar, atunci cînd alţi băieţi povestesc în dormitorul internatului. Eram dispus să mă las convins că John Gregory era, într-adevăr, un amărît care încearcă să-şi distreze nevasta cu nişte biete glume cînd ea avea crize de vomă şi pentru că ei nu-i venea să rîdă, el începea să arunce cu sticlele de medicamente cît colo. Cu nişte ani în urmă, înainte să se îmbolnăvească aşa de grav, ea avusese necaz cu un mic păianjen roşu care i-a intrat în piele, un păianjen numit în coloniile franceze bête rouge ; atunci Gregory o întreţinuse fără încetare pe nevastă-sa cu tot felul de anecdote despre evreii care fac rîie şi se scarpină. Mă întrebam dacă eu încercasem vreodată să descopăr asemenea trăsături la John Gregory. Aşa, caraghios, John Gregory era şi el un biet suflet acolo. După atîţia ani, nu mai sînt atît de sigur, dar nu mi-am dat seama niciodată ce putuse să se petreacă între Lady Jane şi John Gregory care să explice ura ei nestăvilită.

Mi-a fost dat să aud şi o mulţime de amănunte despre amica lui Lady Jane care locuia la Rose Hall, în Montego Bay. D-na Rose avea în urmă o viaţă plină de culoare şi nu se putea şti cîte urma să mai facă. Era soţia lui Herbert Rose, care întîi fusese căsătorit cu o creolă franţuzoaică, din Martinica, mi se pare, Célestine Rose. Se spunea că Célestine Rose îi otrăvise pe cei doi predecesori ai lui Herbert Rose. Dar

poate că asta nu era decît bîrfa francezilor cu capul aprins, deși în Jamaica nimeni n-ar fi îndrăznit să nege că ea era capabilă de așa ceva. Herbert Rose avea din prima căsătorie un fiu de șaisprezece ani care, după obicei, trăia cu o mică negresă de pe plantație. După o vreme Célestine, care avusese și pînă atunci necazuri pentru că maltrata sclavele, a condamnat-o la moarte pe iubita fiului ei pentru o presupusă tentativă de fugă. Cum Célestine îi mîncase zilele fetei, lucrul n-ar fi fost exclus. Fata a fost condamnată, fiindcă în Jamaica se aplică legi draconice pentru încercarea de fugă și nici tînărul Rose n-a opus rezistență. Slab de caracter cum era, Herbert Rose a neglijat să intervină și curînd a fost silit să observe că soția sa întreține relații nepermise cu propriul lui fiu. Herbert Rose n-a cerut divorțul, ci a ales o cale de mijloc, lăsînd-o pe Célestine să stea pe o plantație de la mare distanță și oprindu-și fiul de a se duce pe acolo. Fiul trecea totuși cu regularitate pe la ea. În afară de fiul ei vitreg, Célestine se mai dăruia și unui grec care stătuse la temniță, la doi olandezi, pe care-i făcuse să se bată între ei și tuturor negrilor en bloc. Îndepărtata plantație era cunoscută pentru orgiile înspăimîntătoare ce se petreceau acolo. Lady Jane îmi dădu vreo două detalii pe care nu le pot scrie aici, dar la care se fac aluzii în Weekly Jamaica Courant din 16 august 1728 : ziarul aveam să-l consult mai tîrziu. Articolul a apărut chiar înainte ca Célestine Rose să fie ucisă de proprii ei negri, anonimi, bineînțeles, articolul vreau să spun. De fapt și ucigașul a rămas anonim, fiindcă pe negri i-a mituit Herbert Rose. Faptul n-a ieșit niciodată la lumină. Însă cea de-a treia doamnă Rose era convinsă că așa stăteau lucrurile și a luat-o drept confidentă pe Lady Jane. Mai rău încă, tînărul Rose avea aceeași convingere și el. Viața d-nei Rose se ducea acum între un bărbat chinuit de remușcări și fiul lui, care între timp se dedase la beție, n-o putea uita pe mama lui vitregă și voia să se răzbune pe tată. Astfel încît d-na Rose se temea de marooni în alt fel. Îi era frică să nu-l mituiască tînărul Rose pe șeful maroonilor ca să-l împingă pe tatăl lui pe aceeași cale pe care se dusese prima soție a acestuia. Mi s-a întîmplat o dată să-l întîlnesc la club pe tînărul Rose. Era bețiv, fără îndoială ; era neîngrijit, timid și puțin fals. Dar nu mi s-a părut a fi un om statornic în dragoste, nici chiar dacă era vorba de maică-sa vitregă *.

Într-un fel sau altul, de-a lungul anilor această sumbră poveste a familiei Rose a ajuns să însemne pentru mine un dublu sau o parodie a propriilor mele vicisitudini. Faptul va părea inexplicabil, fiindcă cele două destine au puțin în comun. Totuși, în anumite perioade ale vieții mele am studiat cu atenție această paralelă și am urmat mereu alte raționamente, uneori foarte complicate, pentru a aduce lumină în impresia obscură că povestea lui Herbert Rose mă privește personal. Cred că visul stabilea legătura dintre fapte care în tărîmul rațiunii rămîn atît de îndepărtate. E o ade-

---

* Pe domeniul lui Richard Beckford s-au descoperit tot felul de însemnări care prezintă importanță pentru această poveste. Vor fi tipărite mai tîrziu, pe cît posibil într-o formă inteligibilă.

vărată enigmă pentru mine, mai ales că paralela nu a fost niciodată lipsită de ambiguitate, ci a fluctuat necontenit, a apărut mereu în variante. Pe fiu l-am comparat alternativ cu Ballard, cu Peter, cu mine însumi ; negresa ucisă era Ruth Stirling sau cîteodată Anne Bonney, oricît de ciudat ar părea. Herbert Rose juca rolul tatălui meu, al unchiului Thomas, dar și al lui Sir Charles Hovenden Walker, iar Célestine echivala cu Lady Jane. Aceasta din urmă era de obicei concluzia meditațiilor mele, fiindcă doream să păstrez neîntinată amintirea lui Lady Jane. Dar după un răgaz, uneori după ani, jocul îmi revenea în minte. Poate că șahul acesta cu ființe umane este morbid și îl atribui mai mult decît orice romului, față de care am păstrat o loialitate neabătută în Anglia, deși n-aș permite oricărui predicator de pe stradă să mă învinuiască de abuz.

Am întrebat-o pe Lady Jane despre legătura dintre Ballard și Elizabeth, de care o acuzau Dorothy și alte fete. Am precizat că de la Dorothy auzisem versiunea, dar că nu credeam. Însă Lady Jane se arătă mai puțin categorică. Nu negă nimic. O asemenea combinație era întru totul posibilă, declară ea. Într-o vreme plictisul pur și simplu o îndemnase a face combinații, deși nu se băga acolo unde căsătoriile nu erau absolut ratate. Adăugă că Manning îi făcuse chiar ei curte, ca un nebun furios, în anii cînd el mai locuia încă la Spanish Town, deși ea admitea posibilitatea ca el să fi încercat asta pentru a-și drege treburile cu Elizabeth. Poate că amîndouă motivele funcționau, fiindcă atunci ar fi avut două femei în loc de nici una, cum se întîmpla acum. În epoca respectivă Lady Jane se înfiora

toată numai cînd îl vedea pe Manning apărînd. Ea îl imita foarte bine în noaptea aceea, pe întuneric. Despre Ballard n-a vorbit nici acum și nici cu alt prilej.

Aproape că se lumina cînd am adormit și am visat-o pe Anne Bonney. Într-un fel de cameră pentru cei mici, unde mai erau și alți copii (o amintire din Westmoreland, poate), eram certat pentru că din răutate zdrobisem o jucărie și rîdeam de treaba asta cînd cineva m-a apucat de mînă și m-a pus să dau socoteală. Jucăria era o păpușică de lemn care se rotea pe un piedestal dacă suceai cheița. Păpușa n-o vedeam clar și după o vreme dispăru, dar știam că era Anne Bonney. Pe cînd mă apăram de dojană, am descoperit iar păpușa, dar mult mai departe — și se rotea mereu. O arătai privitorilor triumfător. Însă pe urmă, cînd tot mă mai uitam la ea, cu ceilalți pe lîngă mine, păpușa rotitoare s-a retras, s-a cufundat în abis, palidă și plină de perle, mai tristă decît mi-e cu putință să descriu. Am încercat să rețin păpușa ce pierea. Mă aplecasem parcă peste o margine și o văzui micșorîndu-se pînă la un punct și punctul tot se rotea, știam că nu stricasem jucăria, chiar dacă pentru mine n-avea să mai folosească la nimic. Apoi am auzit o voce subțire, stridentă : „Jură-mi că vei pleca !" Mă trezii cu fața scăldată în lacrimi. Camera se luminase. Trebuie să fi fost șase și jumătate. Și iat-o acolo pe Lady Jane Hovenden Walker, strălucind de sănătate, cu părul roșcat prins într-o plasă din fir auriu. Avea un păr minunat, mătăsos și, lucru de care nu-mi dădusem niciodată seama, la tîmple părul ei încărunțise și părea mai frumos și mai mătăsos decît în rest. Lady Jane nu

m-a ironizat, ci m-a consolat dovedindu-mi, cu bună intenție, curajul ei. Dar nu i-am povestit visul pe care l-am avut.

Despărțirea noastră, care a avut loc cîteva ore mai tîrziu, o voi trece sub tăcere. Și, pe urmă, trebuia să ne mai vedem o dată înaintea plecării mele. În urma rugăminților repetate din parte-mi, Lady Jane a căzut de acord să mă primească la Spanish Town, în prezența soțului ei. Într-adevăr, nu puteam să plec din Jamaica fără să-mi iau rămas bun de la el ; și m-am hotărît să stabilesc cu prilejul acela chestiunile legate de otrăvire. Acum, fiindcă plecam. Stirling, cîndva implicat, rămînea fără apărare și voiam să-l rog pe Sir Charles, în cursul discuției noastre, să-l scutească pe cît posibil pe Stirling. Astfel îmi țineam promisiunea față de Ruth, dacă nu și față de Stirling. Nu mă îndoiam că guvernatorul va avea putința să conducă acțiunea pe căile pe care le-ar fi considerat cele mai potrivite. În Jamaica, guvernatorul, în calitatea sa de cancelar și judecător de apel, are, se zice, o mare influență asupra cazurilor de la tribunalele inferioare, fiindcă acestea au dat repetate dovezi de neștiință crasă, ca să nu mai vorbîm de absenteism. Lady Jane mă făcu să accept a amîna vizita aceasta pînă cînd avea să-mi trimită ea vorbă. Acum ea se întorcea direct la Spanish Town, peste munți, prin Clarendon și St. Dorothy. Sclavul Doc mă va duce la fort, unde puteam ruga un soldat să mă însoțească pînă la Plantația Beckford. N-aveam decît să spun că m-am rătăcit. Pentru Lady Jane nu conta ce spuneam.

Trebuie să relatez aici o întîmplare petrecută chiar înainte de micul dejun. În timp ce Lady Jane avea

treabă cu Doc, eu m-am dus să-mi arunc nițel privirea prin verandă. Într-adevăr, pînă acum nu văzusem nimic din Gregory Court și-mi închipuiam că grădina în paragină și plantația părăsită vor constitui un fundal propice pentru starea mea de melancolie. Cum rătăceam cu ochii peste mulțimea de buruieni și de bazine înecate, am observat o mișcare pe la grajduri și dependințe, pînă la o casă de vară așezată mai departe spre dreapta, care abia se mai vedea din buruieni.

Se cunoștea că la început casa aceea fusese vopsită în roșu cu puțin albastru în părți, dar culorile erau ieșite la soare și scurse una în cealaltă și deoarece casa era așezată într-o adîncitură, mai la distanță, îți dădea impresia că e toată de o nuanță purpurie, cețoasă. De fapt nu era chiar așa de departe, de vreme ce l-am putut distinge bine pe omul care-și făcu apariția, pentru a pieri îndată pe după casa de vară. Era un om bătrîn, cu părul tăiat scurt, care pășea greoi. Se uită la cer și dispăru îndată. Mi se părea că-l știu la față, dar nu-mi venea în minte nici o cunoștință de-a mea care să aibă părul atît de scurt. Mai mult, în Jamaica întîlnisem foarte puțini oameni bătrîni. Servitorii de la balul guvernatorului fuseseră negri cu toții.

Astfel că mă întorsei în Westmoreland călare. Aerul era foarte curat după ploaia torențială din noaptea aceea. Toate frunzele erau umede, ca și pietrele, iar albiile Rîului lui Hector și ale Rîului Negru se umpluseră de mari cantități cenușii de apă învolburată. Chiar dincolo de fort am găsit un abanos cu foile acelea galbene care se deschid după ploaie și despre care-mi

vorbise Julines Herring. Erau niște flori minunate, luminoase și pline de viață, din care am cules vreo două pentru unchiul meu. Însă le-am adus, cum ar fi, în alt climat. Ploaia nu trecuse și dincolo de munți. Atmosfera devenea tot mai uscată, tot mai prăfuită. Cînd mă apropiasem de Plantația Beckford am observat că florile păliseră și erau chircite, simboluri triste ale fericirii pe care o lăsasem în urma mea — niște panglici galbene, de nerecunoscut, atîrnînd la oblîncul șeii.

XVII

Trei zile mai tîrziu mă aflam la Kingston. Am închiriat o cameră la Ranelagh și am cumpărat loc într-o cabină pentru corabia care urma să plece în Anglia peste patru zile. Timpul mi l-am petrecut dormind și nefăcînd nimic, reflectînd, ai fi putut zice. Aveam la ce mă gîndi, într-adevăr. Șederea mea în Jamaica, ce se apropia de sfîrșit, tot ce trăisem acolo, oamenii cu care venisem în contact, totul îmi stătea pe suflet ca un văl greu, sufocant, trist. Mă simțeam îmbătrînit cu zece ani ; nu atît cinic și deziluzionat, ci dimpotrivă, poate mai puțin cinic, numai că acum priveam în urmă și nu înainte. Toți prietenii și cunoștințele pe care le întîlneam păliseră pentru mine, în zîmbete prietenești ce ascundeau completa lipsă de interes. La Thomas acasă chiar și zîmbetul lipsea. Aici, se retrăseseră cu toții într-un turn al rigidei dreptăți. Nu știu să spun dacă motivul era episodul cu Dorothy sau altceva. Răceala nu avea cauze definite, ca un acord tacit, cum se întîmplă deseori între doi oameni care au foarte multe, sau care nu au nimic să-și reproșeze.

Tristețea îmi fusese adîncită de o descoperire pe care o făcusem chiar înainte de a ajunge la Kingston. Fiindcă-mi dădusem seama de identitatea individului cu păr alb care trecea pe lîngă casa purpurie, la Gregory Court. Ar fi trebuit să-mi dau seama mult mai devreme,

dacă nu mă abătea de la identificarea „bătrînului" ideea preconceputǎ pe care am lăsat-o să mă guverneze, anume că „Toţi oamenii cu părul alb sînt bătrîni". Premiza e în general corectă, însă există şi excepţii. Pe scurt, omul era Walter Coxon, supraveghetorul ciupit de vărsat al lui Richard Cargill, Coxon, omul cu genunchii îndoiţi spre spate. După aceea nu mi-a mai trebuit foarte multă subtilitate ca să-mi dau seama că negrii ce mă escortaseră erau coromandeli de-ai lui Cargill, mascaţi din aceleaşi motive pentru care Walter Coxon trebuia să stea ascuns în casa aceea de vară. Sau dacă nu, atunci înseamnă că Lady Jane ar fi trebuit să bage de seamă ca eu să nu ies pe verandă. Probabil că era prea neglijentă pentru aşa ceva. Dar atunci neglijenţa aceasta ar fi putut-o extinde pînă la a-mi spune adevărul. Sigur că ea nu mă minţise, cel puţin dacă nu interpretăm drept minciună explicaţia ei că măştile ar fi făcut parte din „glumă". Însă ce-mi era limpede acum era faptul că ea trecuse sub tăcere multe lucruri legate de Cargill şi de relaţiile ei cu acesta. Ea mi-l înfăţişase pe Cargill drept un idiot care incomodează femeile, probabil şi pe ea, citind scrisori pe care ele nu le expediaseră niciodată. Iar acum era evident că acelaşi Cargill îi împrumutase banda lui de negri de încredere, ca gardă personală, sub conducerea lui Walter Coxon, care evident trebuia să ştie cine va fi vizitatorul nocturn! Faptul că Lady Jane alesese pentru paza mea cei mai buni şi mai căliţi negri din Jamaica, unii ce cunoşteau insula tot atît de bine ca şi Cargill, ar fi trebuit să-mi provoace eventual un sentiment de recunoştinţă, dacă nu mi-aş fi dat totodată seama că ea nu mă considerase, asta ca să spun lucrurilor blînd pe nume, demn de încrederea ei.

Simţeam comedia din povestea aceasta într-un chip foarte dezagreabil şi jignitor, comedia nopţii aceleia şi comedia de la Colebeck Castle, în care avusese poate şi Lady Jane o contribuţie. Dar în ce scop? Întrebarea mă chinuia peste măsură. Poveştile cu care m-a minţit Cargill, cu Anne Bonney şi Tom Vane şi toate cele, întreceau limitele unei pure farse. Aduceau mai mult a înşelăciune deliberată. Însă lucrurile deveneau iar enigmatice prin aceea că Lady Jane nu se folosea de minciună, înconjurîndu-se de contrabandişti exotici, sau arătîndu-mi scrisoarea lui Cargill către Tom Vane, sau aşa ceva. Dar în cazul acesta, dacă ea nu voise să păstreze aparenţele farsei pînă la sfîrşit şi să-mi dea iluzia că este ea însăşi Anne Bonney, atunci ar fi trebuit să-mi spună că vizita mea îi e cunoscută lui Cargill. Iar asta ar fi dus la mărturisirea faptului că el îi fusese iubit, ea neavînd cum să ştie ce reacţie mi-ar fi produs în clipa hotărîtoare a acelui rapprochement al nostru. Deoarece este de neconceput ca un om atît de plin de joie de vivre şi neplatonic precum se arăta Cargill să-mi netezească mie calea şi să împrumute cei mai buni oameni ai lui în scopul acesta, dacă nu şi-ar fi avut şi el partea, cu mai mult sau mai puţin timp în urmă. O asemenea familiaritate care aici lua aspectul complicităţii, putea exista doar între foşti iubiţi care au depăşit ruptura printr-o doză de cinism binevoitor.

Situaţia mă făcea să doresc înzecit a o vedea iar pe Lady Jane, ca să stau de vorbă cu ea. Nu pentru că aş fi avut ce să-i reproşez (dimpotrivă, mă simţeam ofensat că nu-mi vorbise de Cargill ca de un predecesor al meu), însă voiam să aud din gura ei dacă ruşinea

a fost singurul motiv pentru ceva care cu greu s-ar fi putut numi altfel decît înşelătorie. Nici o mirare că aşteptam cu nerăbdare şi cu dor un semn, o invitaţie ; poate un cuvînt să nu mai plec, poate şi pentru că mai aveam atîtea de vorbit ca să lămuresc lucrurile, să limpezim toate neînţelegerile, să explicăm minciuna... Dar nu venea nici un semn, nici o invitaţie. Timpul trecea (şi nu-mi mai rămîneau multe zile, corabia pleca pe data de 26 ianuarie) fără ca eu să primesc vreun mesaj. Toată lumea ştia că guvernatorul şi soţia lui se află amîndoi la Spanish Town, Lady Jane ar fi putut să-mi trimită o scrisoare la biroul lui Manning. Orice s-ar fi întîmplat, eram hotărît să nu plec pînă nu o voi vedea. Dealtfel mai aveam cîte ceva de discutat şi cu Sir Charles, în privinţa unei afaceri care nu-mi mai era aproape de inimă, trebuie să spun. Poate că dovedeam un mare egoism ignorînd spiritul lui Peter, bazîndu-mă pe satisfacţia prin lege, doar pentru că mă simţeam copleşit acum de cu totul alte lucruri, dar asta era situaţia. Dacă Lady Jane s-ar fi hotărît să plece cu mine în Anglia, l-aş fi lăsat în plata Domnului nu numai pe Ballard, dar aş fi încetat complet de a mă mai gîndi la faptul că el exista.

În sfîrşit, în ziua dinaintea plecării am primit o scrisoare, dimineaţa. Mesajul oficial nu conţinea decît invitaţia de a merge la Spanish Town în aceeaşi seară. „Sir Charles Hovenden Walker şi Lady Jane au onoarea să vă invite..." etc. După toate aparenţele nu se gîndiseră că eu va trebui să petrec noaptea în Spanish Town, iar a doua zi să pornesc călare, în zori, ca să prind corabia ce urma să ridice ancora înainte de ora zece, înainte de venirea brizei marine. Dar, sigur, nu puteau să se gîndească nici ei la toate. Pentru şansele mele, oricum nu conta. Fiindcă tot mai speram într-o schimbare, într-un semn secret ce mi-ar fi dat a înţelege să mai rămîn.

Doc, şi aici tot pe funcţie de majordom, mă conduse în salon. În alte circumstanţe e sigur că i-aş fi admirat expresia de nepătruns a feţei. Acum eram uimit de identitatea cu Doc acela care ne servise, pe Lady Jane şi pe mine, în odaia copiilor, la Gregory Court. Aveam sentimentul că-mi va fi dat să înfrunt o hotărîre fatală şi intrai energic în cameră, cu atitudinea unuia care are ceva de întrebat. Mare îmi fu dezamăgirea. Salonul, o încăpere albastră, incomod aranjată, mi se arătă întîi goală : golul unei curse care deodată se se umple, căzînd asupra persoanei ce nu ştie de ameninţare. Apoi se ridică o siluetă înaltă, negricioasă, care îşi schimbă poziţia şi începu să rostească nişte fraze. Abia cînd m-am aşezat am recunoscut-o pe Miss Hosier, mai ales după dinţi. În cameră nu se mai afla nimeni, afară de ea.

Miss Hosier se purta cu nervozitate. Făcea conversaţie cu zîmbetul acela ţeapăn, într-un fel care îmi semăna în suflet îndoiala faţă de raţiunea acestei femei. Dar poate aveam eu tendinţa să văd totul în casa aceasta într-o lumină neliniştitoare, cîtă vreme Lady Jane nu-şi făcea apariţia. Întrebînd ce mai face Lady Jane, primii răspunsul că ea, Miss Hosier, n-ar porni în viaţa ei într-o călătorie prin toată Jamaica, nu atîta de frica oboselii şi căldurii, cît de frica indienilor.

— Dar în Jamaica nu sînt indieni ! obiectai eu. Afară de cei care luptă împotriva maroonilor şi sînt buni prieteni cu noi, englezii.

Ea îşi înclină capul, timidă şi încăpăţînată.

— Ai cunoscut vreodată un englez, d-le Beckford, care să-şi recunoască prietenii ? Englezul se duce la o statuie şi-i zice : „Tu eşti prietenul meu, statuie“ şi atunci statuia cade şi-l omoară.

— N-am făcut experienţa aceasta, zisei.

Privirea ei mioapă mă căută, fluturînd şi zburdînd prin odaia albastră.

— Eu mă refer la atmosfera indienilor, atmosferă care nu a dispărut aici niciodată. În unele peşteri a văzut vărul meu cu ochii lui că s-au găsit schelete de indieni care aveau scăfîrliile presate. Scăfîrlii presate ! Ce oroare !

— Dar nu te obligă nimeni să intri în peşterile acelea, observai eu.

— Capete presate, din copilărie, închipuieşte-ţi, d-le Beckford. Toţi germenii virtuţii şi nobleţii pe care i-a sădit Providenţa în creierii aceia, supuşi compresiunii. Nu te miră nivelul moral al acestor creaturi ? Se zvoneşte că adulterul ar fi cel mai obişnuit nărav printre indieni. Consider că este un lucru foarte urît ca aceasta să devină o deprindere şi omul nici să nu mai ştie că păcătuieşte.

— Atunci omul redevine un copil, comentai eu cu o veselie macabră, atent în acelaşi timp la toate zgomotele ce veneau de pe coridor. În privinţa lui Miss Hosier, nu mă înşelasem. O fi fost ea mai slabă de minte, dar ştia totul despre modul de viaţă al verişoarei ei.

— Eu nu ştiu nimic despre indieni, Miss Hosier, urmai eu, iar ea se uita în continuare la mine cu un aer destul de bănuitor. Însă negrii, deşi nu sufăr de ţeastă compresată, nu au totuşi nimic împotriva adulterului. Asta-i în general, un fapt cunoscut.

— Înseamnă că s-au învăţat de la indieni.

Pe cînd eram în toiul argumentării, pe diverse planuri, încercînd să demonstrez că lucrul acesta nu prea părea cu putinţă, uşa din spatele meu scîrţii. El intră pe neaşteptate. Nu auzisem nimic pe coridor. Rămăsei neclintit pe scaun, ca un animal împăiat, umflîndu-mi muşchii elastic pentru mişcările necesare. Paşii se apropiau, estompaţi de covorul gros.

— Ce mai faci, Charles, întrebă Miss Hosier ridicîndu-se şi potrivindu-şi buclele castanii ale perucii.

— Nu te deranja, zise guvernatorul. Ajunsese în faţa mea, cînd eu încă nu reuşisem să mă ridic din scaun. Sir Charles era singur.

— Ce mai faci, d-le Beckford ? Văd că verişoara mea ţi-a ţinut companie. Soţia îţi trimite scuzele ei, are o indispoziţie. Am impresia că drumul în Westmoreland a fost prea mult pentru ea. Diana, fii drăguţă şi spune-i lui Doc să-i dea lui Jane băutura la ora zece. Mai spune-i că nu vreau să fiu deranjat o oră de-acum înainte.

— Băutura pentru inimă, Charles ?

— Nu, cealaltă. Doc ştie tot ce trebuie. Ah, da, Diana — şi spunei că dl. Beckford, Richard Beckford, nu uita tu asta, îi trimite complimentele lui. Vorbesc în numele dumitale, după cum vezi. Se întoarse către mine cu o înclinare amabilă a capului său cu perucă albă. Trebuie să ştii că soţia mea are doi doctori. Unul o tratează de inimă şi celălalt de rinichi. Aşa că medicamentele sînt la alegere. Problema e să găseşti un medic care să trateze pacientul.

Domnişoara Hosier îşi luă rămas bun şi părăsi încăperea. Mi s-a părut că o văd privindu-ne prin uşă,

dar cum Sir Charles îmi reținea toată atenția, nu sînt prea sigur de asta. El sporovăia fără încetare, liber de orice constrîngere și cu o anumită vioiciune, ca să-mi facă plăcere și să mă facă să uit dezamăgirea pe care presupunea și el că mi-o pricinuiește Lady Jane la această vizită de rămas bun. Dezamăgirea nu dură, totuși, mai mult de cîteva clipe. Mă și hotărîsem să nu mai plec a doua zi de dimineața. Îmi părea destul de rezonabilă intenția mea — o promisiune valora cît cealaltă.

— Pentru că nu e și soția mea de față, putem foarte bine să stăm aici, zise el cu senilitatea cizelată a figurii sale fine de șoarece strălucind de dorința de a place. Altfel, ar fi trebuit să mergem la un moment dat în birou. Putem s-o facem și așa, la o adică. Dar poate că dumitale îți place aici. Bei ceva ?

Îl refuzai, spunînd că salonul mi se pare un loc cît se poate de potrivit pentru discuția noastră. Dar poate că, într-adevăr, mi-ar fi convenit mai mult să-i stau în față, în cancelaria aceea maronie cu panouri de lemn, cu globul pămîntesc și portretul bunicului meu pe perete. Situația era complet schimbată acum față de seara cînd l-am întîlnit prima oară pe Sir Charles. Atunci mă dusesem să-i pun o întrebare. Acum doream să-i cer ceva. Un hohot de rîs din partea bunicului zugrăvit în ulei, părîndu-mi atunci ridicol, acum mi-ar fi prins foarte bine. Mai mult, salonul acesta avea un anume efect asupra nervilor mei. Îmi dădea senzația că de după orice colț de mobilă ar fi putut să se ivească vreo femeie speriată, care să ne inoportuneze cu problema peșterilor indiene și a imoralității copiilor de indieni. Nu puteam pricepe cum de trăia Lady Jane

într-o asemenea atmosferă. Dar e drept că ea trăia foarte mult în afara acestor pereți.

După ce guvernatorul pierduse suficient de multă vreme punîndu-mi întrebări despre impresiile mele de pe insulă, la care i-am dat în general toate răspunsurile de cuviință, zise :

— Așadar mîine pleci, d-le Beckford. Într-un fel e păcat, fiindcă părăsești insula cu o imagine incompletă. Poate ai să recuperezi din lecturi. Există mai multe cărți despre Jamaica, foarte instructive, cel puțin dacă nu te încrezi în nonsensurile flagrante care apar în paginile lor despre administrația acestei țări. Administrația internă e o lume în sine. Eu n-aș fi capabil să scriu o carte pe această temă. Mi-aduc aminte că în ultima noastră discuție a venit vorba despre scrisul cărților fără o cunoaștere completă a faptelor.

— Așa e, confirmai eu.

— Cîtă vreme putem compara o carte în chestiuni administrative, oricît de superficială și de fundamental eronată, cu însăilarea unor anecdote piraterești... Dar, pînă la urmă, poți compara orice cu orice altceva, chiar și guvernul Jamaicăi cu guvernul Angliei între ele, punîndu-le, atît de înduioșător, în același tipar... Făcu o mică pauză, schițînd un „O“ cu degetul mare și cu arătătorul și privind alături de semnul făcut, de parcă ar mai fi văzut și alte litere în aer. Din nenorocire, d-le Beckford, am putut face prea puțin pentru dumneata. N-am putut obține nici o informație despre Anne Bonney. Dar ți-ai dat probabil singur seama de asta, după tăcerea mea. În zona care intră sub jurisdicția Jamaicăi, adică Insulele Cayman, Campêche, Honduras și Mosquito Coast, înșiră el aceste posesiuni

de peste mare, subliniind enumerarea cu un gest al mîinii și un aer de resemnare, în toate locurile acestea, ea nu se află.

— Mă așteptam la asta într-un fel, Excelență. Dar v-ați făcut atîtea probleme din pricina mea.

— Dacă mi-aș fi făcut atîtea probleme pentru dumneata, zise el mai apăsat, părăsind tonul ușor de conversație cu care începuse, atunci ar fi trebuit să caut informații în toate celelalte colonii. Și asta n-am făcut-o. Sigur că nu te pot împiedica să pleci mîine în America și să-ți continui cercetările acolo. Numai că, după o matură considerare, n-aș colabora cu dumneata pe tema aceasta.

— De ce nu, Excelență ?

El zîmbi, cu un vag aer de scuză.

— Oh, d-le Beckford... Ce facem cînd un om vrea să se înece ? Încercăm să-l convingem cu vorba să renunțe, îi arătăm toată frumusețea pe care o mai are de așteptat de la viață, bunătatea pămîntului... și dacă acela tot se aruncă, atunci dai drumul la un otgon după el, sau la un colac de salvare. Însă în nici un caz nu-i arăți unde poate să găsească apă.

— În cazul în speță, comparația mi se pare nimerită, zisei, dar tot nu pricep...

— Am să-ți spun de-a dreptul și nu trebuie să te superi pe mine. M-am gîndit mult la dumneata, la... ciudata dumitale înclinație. N-aș spune că înțeleg, dar ceea ce mi se pare și mai evident este pericolul la care te-ai expune dacă ai porni să răscolești această parte de lume în căutarea cuiva față de care dumneata ești mult mai presus. Nu vorbesc acum de ce a putut să însemne femeia aceasta la vîrsta dumitale cea mai fragedă, sau pentru imaginația dumitale, prin care-ți păstrezi copilăria... De fapt, ar trebui să compui o poezie

pe tema aceasta, sau o povestire mai bună decît toată vorbăria lui Johnson. Dar nu e cazul să-ți distrugi viața vînînd poezia în straturile cele mai de jos ale societății. Nu acolo vei găsi poezie, îți spun asta din proprie experiență. Poate că observațiile acestea părintești te plictisesc...

— Cîtuși de puțin, îl asigurai eu. Ba chiar le apreciez, deși la drept vorbind, nu mă învață nimic nou. Fiindcă dumneavoastră uitați un lucru, Excelență. Cum vă spuneam și mai demult, fără a voi să susțin că nu mă fac vinovat de înclinări romantice, departe de mine gîndul, atitudinea mea în această afacere e cît se poate de rece și de sobră. Poate că, logic vorbind, aceasta e o contradicție...

— Ah, lo-gi-ca, oftă el silabisind cuvîntul într-un mod pedant aproape. Acum nu discutam chestiuni de drept, ci probleme ale inimii omenești. Nu mă îndoiesc nici o clipă că în momentul de față ești capabil să-ți stăpînești sentimentele prin rațiune, dumneata mai mult decît oricare altul, de ce nu ? Dar apoi vine proba acidă. Cineva de anii și de temperamentul dumitale... Nu mă autoînșel, gîndind că dumneata (ca oricare altul, nu mă înțelege greșit) ai putea rezista acestei situații. Lumea — în special lumea la care ar trebui să privești dacă vrei să dai de urma acestei ex-pirate... cunoaște multe căi prin care să reducă rațiunea la tăcere.

— E un lucru evident, recunoscui eu.

— Ei, d-le Beckford, orice om dotat cu talentele, cu remarcabila dumitale finețe... Mi-aduc aminte de Habeas Corpus Act al nostru, care nu era o treabă de începător ! Întoarce-te în Anglia, acolo te așteaptă un

viitor strălucit. Fii sigur că și în Anglia e destul de romantic... dumneata începe viața din nou și dă uitării tropicele. Tropicele-s bune pentru domni bătrîni ca mine, care nu mai au ce să aștepte de la viață, nu sînt pentru unul ca dumneata. Prea iei toate lucrurile în serios. Tropicele nu se iau în serios și-l prind în capcană pe cel care face o asemenea greșeală. Atunci e poate mai bine să pleci mîine, oricît mi-ar părea mie de rău că nu vom mai schimba idei. Pe aici nu avem foarte mulți tineri inteligenți...

Conversația noastră poate că ar fi avut alt curs dacă el s-ar fi abținut să-și demonstreze cu atîta volubilitate grija părintească pe care mi-o purta. Mersese totuși prea departe, mai ales cu observația „Prea iei toate lucrurile în serios" (o generalizare superficială, din care ar fi reieșit că luam, după părerea lui, prea în serios gesturi zilnice de genul mîncatului, băutului, îmbrăcării și dezbrăcării), care m-a îndemnat să-mi proclam independența. Forma pe care mi-am ales-o a fost determinată de alte motive. Părea să considere un lucru definitiv stabilit plecarea mea de a doua zi. Evident că aflase de hotărîrea aceasta de la Lady Jane, care putuse să-l pună în temă fără primejdia de a fi descoperită, explicînd că mă întîlnise la Westmoreland. Dacă eu nu ziceam nimic, dar îmi amînam plecarea cu vreo săptămînă-două, asta i s-ar fi părut ciudat lui Sir Charles și poate chiar l-ar fi făcut să deducă ceva din comportamentul „indian" al lui Lady Jane, ca să folosim stilul de exprimare al domnișoarei Hosier. De aceea spusei neutru, fără a mă aștepta la altă reacție decît o privire plină de îndoială.

— Asta m-ar întrista și pe mine, Excelență. Dar nu voi pleca mîine. Mi-am amînat plecarea.

Nu puteam preciza data plecării mele, fiindcă aceasta depindea în întregime de boala lui Lady Jane.

El mă privi uluit.

— Nu pleci, d-le Beckford ?

Ceva în tonul lui îmi displăcu și mă limitai la a-mi confirma replica printr-un gest țeapăn din cap. Ce îl făcuse oare să se întunece așa la față, fiind contrazis de mine cu atîta nevinovăție ? Mă întrebam ce se întîmplase.

— Consider că e foarte ciudat, zise el oficial și scoase o cutie de aur pentru prizat tabac, pe care o privi o secundă, iar apoi o puse fără zgomot pe masă, în dreptul lui. Gestul voia parcă să spună că guvernatorul ar fi avut prea mult balast ca să se echilibreze cu tinerețea mea fără pondere. Mișcările lui Sir Charles erau foarte elegante : o gestică plină de grație, cu degetele ascuțite. Urmă, privind la cutia de prizat tabac : Nu mă privește pe mine, dar totuși...

— Nici pe mine nu mă privește, pînă la un punct, Excelență. Amînarea e rezultatul unei situații asupra căreia personal nu am nici o influență.

Aș fi putut să-l conving cu ușurință că zelul pentru afacerile lui William mă mai țin în Jamaica, însă nu am acceptat această scuză. În fond, ce-mi păsa mie ?

El tăcu o vreme contemplîndu-și cutia de prizat tabac. Deodată întrebă :

— O promisiune nu înseamnă nimic pentru dumneata, domnule Beckford ?

— O promisiune ?

— Da, o promisiune.

— Ce vreți să spuneți prin „o promisiune" ?

— Păi chiar promisiune. Însăși ideea pe care o desemnează acest cuvînt.

— Nu mi-aduc aminte să vă fi promis nimic !

Mă roșisem tot la față. Înțelegeam la ce se referă. Totuși, cu toate că nu-mi dădeam seama de ce ar fi trebuit Lady Jane să-i vorbească soțului ei de asta, o promisiune ca atare tot nu era vreo dovadă a purtării indiene... Sir Charles nu ajunsese totuși pînă acolo. Dar era pe drumul cel bun și eu nu mă simțeam bine deloc. Mai mult, Sir Charles ședea și se uita la mine destul de compătimitor, de parcă ar fi stat să scuture din cap în orice clipă. Era insuportabil. Căutînd refugiu în insolență, mă rezemai de spetează spunînd :

— N-ați vrea să-mi dați o explicație mai clară, Excelență ? Pentru mine, o promisiune e un lucru sfînt, dar numai în relație cu persoana căreia i-am făcut promisiunea respectivă.

Sir Charles își lăsă ochii în jos și zîmbi pentru el însuși, rafinat și melancolic :

— Ți-am mai spus că ai fi un avocat admirabil, domnule Beckford. Dar așa cum anumite drepturi sau proprietăți pot fi atribuite unei alte persoane, există și posibilitatea atribuirii în lumea promisiunilor. Eu pledez aici ca agent, ca să vorbesc la modul hiperbolic, fiindcă persoana căreia i-ai făcut promisiunea este bolnavă.

— Lady Jane, bîiguii eu.

— Speram că n-ai uitat așa de repede. În timpul întrevederii dumitale cu Lady Jane — la Beckford's Town, Westmoreland, nu-i așa ? — i-ai făgăduit că vei pleca în Anglia mîine. Eu nu pot să-mi închipui că soția mea încearcă să mă înșele.

— Mi se pare ciudat că știți lucrul acesta, spusei eu furios, lăsînd la o parte orice precauție.

— Ciudat ? repetă el încet, melodios, pe un ton acut. De ce ciudat ? Îi spuneam eu soției mele că această insulă nu este bună pentru dumneata. Eu n-am putut merge mai departe, însă soția mea a avut oarecari treburi cu dumneata și i-a făcut plăcere să-ți vorbească. Recunosc că nerăbdarea aceasta dovedește plăcerea mea de a mă amesteca — dar ce vrei ? Dat fiind interesul pe care mi-l trezește chestiunea, era de la sine înțeles că aveam s-o chem pe soția mea în ajutor.

Ce puteam să mai zic ? Dezamăgirea mea era atît de mare, încît m-am și hotărît să plec a doua zi de dimineață fără a mai opune nici o rezistență. Singurul lucru care mă mai susținea era, în mod destul de curios, faptul că Lady Jane și cu mine îl înșelasem, totuși, pe catifelatul bătrîn, deși știa el ceva, dar foarte puțin, din ceea ce se petrecuse între noi.

— Ați vorbit cu Lady Jane și despre Anne Bonney ? întrebai eu în cele din urmă.

— Era greu de ocolit subiectul. N-aș fi putut cîștiga zelul soției mele pentru cauza cea bună dacă n-o făceam să vadă ea însăși ce primejdii te pîndesc pe dumneata aici, în Apus. Ar fi naiv să-ți amintesc că nu mi-ai cerut păstrarea secretului : știam că vei vorbi cu Richard Cargill despre asta și mai știam că atunci Cargill va umple toată Jamaica. Fiindcă Jamaica și Cargill sînt una, cum s-ar zice. Poți fi convins că secretul dumitale, în măsura în care mai este un secret, se află în siguranță din punctul de vedere al meu și al lui Lady Jane. Soția mea știa cartea lui Johnson, era deci lucrul cel mai firesc să-i fac confidența aceasta. Dumneata ce părere ai ? Este evident

dreptul dumitale să exprimi orice observație ți se va părea de cuviință despre purtarea mea.

— O, nu, exclamai eu ! O, nu...

Într-adevăr, aveam senzația că Sir Charles acționase cu mare înțelegere și considerație, în stilul lui de bătrîn domn foarte sensibil. Dar cum putuse Lady Jane să mă înșele astfel ? Acestea nu mai erau minciuni adresate victimei noastre comune, ci minciuni adresate mie, deci minciuni și mai rele. Și de ce, de ce, pentru numele lui Dumnezeu ! De ce negase că a știut de la bun început scopul călătoriei mele în Jamaica ? Amețit de această nouă lovitură, nu puteam să nu-mi închipui că ea era probabil nesinceră și în alte sensuri, că însăși dragostea ei fusese o prefăcătorie...

— Costumul ei de la balul de Crăciun, continuă domnul cel bătrîn să mă zdrobească fără a arăta că-și dă seama, a fost prima încercare, timidă, de a te face să observi că lucrul cel mai bun ar fi să iei toată povestea în glumă, o încercare la care, la drept vorbind, eu am sfătuit-o să renunțe. Dar de ce să tot învîrtim treburile astea ? Acum știi care ne-a fost motivul. Atît eu cît și soția mea am avut o mare simpatie pentru dumneata. Cineva de genul dumitale, dintr-o familie ca a dumitale, nu se cade, ne gîndeam noi, să ajungă pe mîinile unei aventuriere. Dacă îți amîni acum plecarea, nici nu vei mai pleca. Nu fac apel doar la simțul onoarei pe care-l ai, ci și la rațiunea dumitale sănătoasă.

— Nu, am să plec, spusei eu neajutorat. Mîine plec.

— E soluția cea mai bună. Povestea aceasta a dumitale e mai otrăvitoare decît o aventură sentimentală. Am încercat să mă pun în locul dumitale, ceea ce nu-i

un lucru ușor la vîrsta mea, dar trebuie să spun că m-am speriat. M-am speriat mai ales de seriozitatea dumitale, poate exclusiv de seriozitatea dumitale, fiindcă fără asta tot ce-ai făcut n-ar fi avut nici o valoare. Cred că este o calitate unică, însă are ceva otrăvitor, care pe mine mă apasă chiar în clipa de față. Parcă ai provoca zeii. Știi la ce m-ai făcut să mă gîndesc ? La invocarea spiritelor, așa cum procedează pe la noi, sau cel puțin așa se zice, vrăjitorii cu duhurile morților sau ale celor cunoscuți. Mama chemată de fiu, iubita de departe invocată de cel ce o iubește. Cei mai mulți englezi n-ar înțelege nici o iotă să le spui așa ceva, dar eu am privit și dincolo de masa mea de lucru. Eu cunosc coloniile și tentația acelei rezistențe păgîne la cursul naturii ; tentația este imensă, terifiantă...

Sir Charles se opri o clipă, apoi îmi vorbi pe un ton de confidență, ca de la egal la egal. Dar mai e un lucru care ne interesează pe amîndoi. Ce te-a făcut de fapt să-l bănuiești pe vărul dumitale Ballard Beckford de crime — și încă de otrăvirea fratelui dumitale ? Îți dai seama că treaba aceasta mi s-a părut atît de ciudată încît nu puteam lua măsuri înainte de a fi stat de vorbă cu dumneata.

Ezitai o secundă pînă să dau răspunsul, nu numai pentru că mi se părea greu să mă transplantez în această nouă lume de gînduri, ci pentru că nu eram în dispoziția de a face o relatare detaliată asupra unui lucru pe care Sir Charles părea să-l fi judecat.

— Asta-i o poveste lungă, Excelență. La ideea aceasta am ajuns pentru că Ballard Beckford îl fura sistematic pe fratele meu Peter. Am dovada.

— Ce dovadă ?

— Mărturia lui Manning.

— Pentru asta nu te pot felicita. Judecătorul sau membrul juriului care s-ar baza pe mărturia lui Edward Manning tocmai împotriva d-lui Ballard Beckford ar fi considerat slab de minte. Eu nu zic că o asemenea persoană ar fi într-adevăr slabă de minte. Nici nu afirm că vărul dumitale l-a otrăvit pe fratele dumitale. Pune alături doi oameni, A și B ; atunci A poate să-l otrăvească pe B, asta-i limpede. Dacă privești lucrurile filosofic este ciudat că A și B nu se otrăvesc unul pe celălalt în mai multe cazuri decît se întîmplă de obicei. Noi, oamenii legii, d-le Beckford, știi asta la fel de bine ca și mine, nu luăm în considerare posibilitățile, ci probabilitățile care se apropie de certitudine. Dar mergi înainte.

— Da, zisei eu fără tragere de inimă, însă povestea e lungă. La început l-am suspectat pe Ballard numai de hoții, și... Într-adevăr, otrăvirea am privit-o doar ca pe o posibilitate. Supraveghetorul nostru Sam Stirling, despre care v-am scris și pe care-l cred nevinovat, dacă mă gîndesc bine a avut totuși o comportare foarte dubioasă. M-am dus în Westmoreland ca să-l demasc, și am reușit, folosind un procedeu destul de complicat... Însă rezultatul a fost cam acesta : Sam Stirling a auzit niște conversații ale negrilor la scurtă vreme după moartea fratelui meu, conversații din care se înțelegea că fratele meu fusese otrăvit la instigația lui Ballard Beckford. Cam asta-i tot...

— Atunci să-ți pun o întrebare sau două. Îl bănuiai pe Ballard Beckford de la început, deci și înainte de a sta de vorbă cu Manning. Pe ce temei ?

— N-aș putea spune cu precizie, zisei eu. Prilejul suspiciunii mele a fost o scrisoare trimisă de Manning fratelui meu William. Oricum, îl consideram pe Ballard capabil de hoție.

— Pe ce bază ?

— Pe baza caracterului său.

— E un fapt notoriu că te-ai certat cu vărul dumitale în vreo două rînduri. Asta din pricina caracterului său, ori din cauza suspiciunii dumitale și a indignării provocate de suspiciune ?

— El a căutat cearta cu mine.

— Bine. Trebuie să-ți dai seama, d-le Beckford, că-ți pun acum întrebările la care ar trebui probabil să răspunzi ca martor. Nu sînt întrebări inteligente. Dar sînt întrebările la care n-ar renunța un juriu din Jamaica — și nu poți spune că juriul n-are dreptate, fiindcă acolo unde oamenii nu sînt inteligenți n-are nici un rost să pui, din principiu, întrebări inteligente. Pot merge puțin mai departe ? Sam Stirling este singurul martor pe care-l poți aduce ?

— Nu... Fiica lui poate... Nu, nu fiica lui. Poate negrii aceia, dar ei nu sînt martori, aproape că sînt acuzați... M-am gîndit mai demult că în acest caz martorii și acuzații pot să se confunde...

Și, într-adevăr, cine erau martorii ? Manning era recuzat. Eu însumi eram recuzat. Julines, cu mintea lui încețoșată de laudanum ? Shettlewood ? Cel mult pentru furturi. Mary Ballard ? Împotriva propriului ei fiu ? Toți martorii aceștia nu-mi erau de nici un folos.

— O observație foarte fină, d-le Beckford ! Foarte inteligentă, foarte subtilă. Însă prea subtilă pentru membrii juriului, crede-mă. Ar rîde de dumneata și te-ar privi ca pe un măscărici. Și pe mine m-ar lua drept măscărici dac-aș veni în fața lor cu asemenea subtilități. Aici pe insulă avem foarte puțini formaliști, deosebit de puțini, eu le simt lipsa destul de des. Dar

e un fapt de care mă văd silit să țin seama. Cînd pun piciorul în tribunal, îmi agăț inteligența în cui odată cu pălăria și cu bastonul. Inteligența poate fi un impediment. Cine-i acest Sam Stirling ?

— O rudă îndepărtată de-a noastră, de-a Beckforzilor. Este quadroon, are pe sfert sînge de negru, așa-i zice, quadroon ? nu ? E căsătorit cu o mulatră. Fiica lui...

— Un sfert ? repetă guvernatorul cu ochii închiși. Asta-i cam mult. În cazul nostru, oricum. După cîte știi, sau poate nu știi, negrilor nu le este îngăduit să depună mărturie împotriva albilor. Aceasta-i o regulă bună, fiindcă negrii, dacă vor să comită sperjur, își vîră o piatră în gură și păcatul nu mai contează, asta-i credința lor. Am avut experiențe la fel de neplăcute și cu mulatrii, tot așa, cu pietrele astea și în alte feluri, încît nici mulatrii n-au voie să depună mărturie împotriva albilor. Sigur că undeva trebuie să aibă loc delimitarea. Ei, limita e la quadrooni. Un quadroon poate fi considerat de partea bună sau de partea rea a limitei. Asta depinde de tot felul de condiții care diferă de la caz la caz. Mă tem că Stirling e considerat pe partea cea rea. Probabil că orice quadroon ar fi neputincios ca martor împotriva lui Ballard Beckford, membru al Camerei Deputaților și descendent al unei familii de plantatori bogați, iar Stirling acesta mai are și dezavantajul că s-a căsătorit cu o mulatră și deci nu se grăbește suficient să ajungă la o natură cît mai albă a urmașilor săi. Sper că raționamentul expus de mine te va face să zîmbești. Ca om luminat ce mă aflu, pot să-ți spun că ideea mi se pare o prostie. Însă aici constituie un fapt juridic. Îți citam o dispoziție legală (nu e chiar lege, evident) care în Jamaica este respectată. Arbitrarul cel mai flagrant acționează în

aplicarea acestei reguli. Afară de cazurile absolut evidente, chestiunea se rezolvă după bunul plac al instanței ce hotărăște cît de mult sînge negru poate să depună mărturie împotriva sîngelui alb. Dar fii sigur de asta : în situația de care ne ocupăm, eu pot să prevăd cu exactitate care va fi interpretarea.

— Deci nu mă pot baza pe sprijinul dumneavoastră? întrebai.

Îmi aduceam aminte că administrația juridică în Jamaica depindea practic în întregime de inițiativa și de judecata guvernatorului. Ca slujitor al lui Themis, Sir Charles avea putința, dacă voia asta, să schimbe negrii în albi (Stirlingi în Beckforzi, dar poate că exemplul e exagerat), nu mă îndoiam cîtuși de puțin.

— Nu, zise el. Nu se cuvine să vă las nelămurit în această chestiune, d-le Beckford : încolo, nu puteți conta pe colaborarea mea. Chestiunea e independentă de aspectul juridic al problemei. Nu vorbesc în calitate de avocat, ci de guvernator al Jamaicăi. Nu consider că este în binele insulei ca o persoană de genul lui Ballard Beckford să fie acuzat că și-a otrăvit vărul, chiar dacă acuzatul are toate șansele să fie achitat. Noi, albii, se cuvine să ne păstrăm prestigiul în fața negrilor. De aici și neplăcerea generală a plantatorilor să se acuze unii pe alții de infracțiuni capitale. Și asta-i o prostie, dar nu întru totul. Un om care vrea să guverneze un imperiu trebuie să fie capabil a-și sacrifica interesele personale unui interes general. Ai putea spune că satisfacerea simțului justițiar după cum o cere otrăvirea unui frate nu este un interes personal. Dar totul e relativ : dreptatea poate să devină personală (acum folosesc termenul într-un sens mai mult sau mai puțin metaforic) cînd se măsoară cu principiile directoare ale guvernămîntului. O otrăvire poate de-

veni un fleac — în mod evident va fi bagatelizată o otrăvire care îl are drept martor pe dl. Samuel Stirling și un procuror care nu-și aduce aminte să-i fi sculat cineva din somn în asemenea scopuri. Ei, dacă lucrurile stau așa, omul trebuie să devină cu totul și cu totul cetățean. Dar văd că nu ești de acord cu mine.

— Poate să fie valabil teoretic, zisei eu surprins că se și informase asupra procurorului din Savannah la Mar. Dar mă întreb dacă Ballard Beckford are voie să otrăvească lumea prin insulă fără a suferi nici o pedeapsă.

— Cum să otrăvească fără a fi pedepsit ? Dar așa ceva nu se poate ! Ballard Beckford n-are voie să facă nimic ! Are voie să se poarte respectabil — și-atîta tot. Între noi fie vorba, eu am senzația că povestea aceea a lui cu d-na Manning are să-i frîngă gîtul mult mai curînd decît otrăvirea de care spui dumneata. Fiindcă iată al treilea aspect al problemei : eu personal nu cred că Ballard Beckford l-a otrăvit pe Peter Beckford, sau că a pus să-l otrăvească. Nu există motiv pentru asta. Nu mi-a spus nimeni niciodată că ar fi fost dușmani. Ei nu s-au certat niciodată între ei la clubul de la Kingston, cum ți s-a întîmplat dumitale cu Ballard.

— Furturile, spusei eu neluîndu-l în seamă, pentru ca să-l poată fura netulburat. Dacă William nu m-ar fi trimis aici, Ballard ar fi putut fura așa ani în șir.

— Ei, haide, d-le Beckford ! Nu împinge lucrurile prea departe. Nu-și omoară nimeni vărul pentru asta...

— Acum pricep, spusei eu iritat, nu atît din pricina opoziției lui, care friza jongleria avocățească, dar pe care o și înghițisem, cît pentru că în momentul acela nu eram în situația să gîndesc fără tulburare la un

lucru ce mi se întîmplase de curînd, un lucru nemaiîntîlnit, căruia încă nu-i judecam toate implicațiile. Acum pricep. Ballard Beckford poate să-și vadă de ale lui, iar eu sînt obligat să tac. Vă închipuiți că este la mijloc dorința mea de răzbunare personală. Altceva așteptam eu de la o întîlnire cu dumneavoastră, Excelență.

— Dacă aduci doi martori albi, el va fi spînzurat în cîteva săptămîni, zise guvernatorul invitîndu-mă cu un gest curtenitor al mîinii sale netede, albe cu inele fine pe degete.

— Știți foarte bine că nu am asemenea martori. Și, oricum, mîine plec în Anglia. Dar dacă voi urmări chestiunea din Anglia...

Un zîmbet de simpatie din parte-i îmi și tăie șirul vorbelor.

Gîndeam febril. Simțeam iar că mă enervez și mi-ar fi părut bine să știu de ce. Lady Jane, asta era ! De-atîta timp discutam — și nici un cuvînt despre Lady Jane. Iar în odaia aceasta totul ducea cu gîndul la Lady Jane. Greșisem că nu am adus vorba de ea imediat, în legătură cu Ballard Beckford. Fusese o greșeală să nu-mi dau seama că acela care într-adevăr cîștiga de pe urma plecării mele în Anglia era Ballard Beckford, numai Ballard. Două greșeli deci ; greutatea consta în confruntarea celor două greșeli, nu atît o dificultate a minții, cît a inimii.

— Aș vrea să vă mai pun o întrebare, Excelență, zisei eu stăpînindu-mă cu toată puterea. De cînd este Lady Jane sigură că eu voi pleca din Jamaica ?

— De cînd ? repetă el surprins. Nu mergem prea departe ? Nu pot să-ți dau un răspuns precis, oricît aș dori. N-am ținut un jurnal. Imediat după recepția de Crăciun, dacă nu mă înșel.

— A fost ideea ei, sau a dumneavoastră ?

— Vai, d-le Beckford !... Ei, da, de ce n-aş răspunde şi la a doua întrebare, după ce am răspuns la prima ? Am impresia că a fost ideea amîndorura. Cum se întîmplă de obicei într-o discuţie. Unul zice una, altul zice alta...

Zîmbea acum, foarte amuzat.

Dintr-un salt mă ridicai de pe scaun, tremurînd de furie şi de indignare. (Dar mi-aduc aminte că am avut atunci de făcut o alegere, pînă să izbucnesc : să arunc totul la picioarele lui, ori să aştept, să aştept şi să-i promit lui Lady Jane că pe viitor am să-l las pe Ballard Beckford în pace, în schimbul a tot ce doream să obţin de la ea !) Îmi dădui drumul :

— Am să vă spun eu de ce vrea Lady Jane să plec din Jamaica ! Nu-s aşa de prostănac să nu-mi dau seama, pînă la urmă ! Ca să-l apere pe Ballard ! Ticălosul se simţea în siguranţă, ştiind că la un moment dat tot plec ! Mă miram eu că Ballard nu face nimic împotriva mea. Domnul era în siguranţă ! El stătea în deplină siguranţă pe domeniul Cabaritta ! Doamne, ce mocirlă !

— Dar, d-le Beckford, stăpîneşte-te ! interveni el, ridicîndu-şi mîna.

— De ce ? E limpede — şi am ştiut-o dintotdeauna, iar acum nu mai am nici o îndoială, mizerabilul ! asta pentru că...

— D-le Beckford, păstrează-ţi calmul, spuse el poruncitor. Gîndeşte-te şi dumneata că soţia mea nu-i aici ca să se apere...

Asta pentru că Ballard a fost amantul ei — şi poate încă mai este ! E evident. Şi eu o ştiu demult. Ba mă şi obişnuisem cu gîndul. Ce imbecil am fost !

Sir Charles făcu un semn cu mîna, dar n-avea cum să mă oprească. Mi s-a părut la un moment dat că aud o întrebare, de genul : Cum am ajuns la o asemenea idee nebunească ? Totuşi, faţa guvernatorului era foarte calmă. Înfruntase el şi situaţii mai grele, bătrînul domn minunat. Întărîtat la cume, strigai :

— Nu credeţi ? Vi se pare neplăcut, nu ? Eu nu am nimic cu dumneavoastră. Dar nu credeţi ? Ei, atunci chiar eu...

O mişcare foarte nervoasă a mîinii sale mă reduse puţin timp la tăcere, dar continuai, nu mai eram eu însumi. În ochii lui se citea primejdia — nu vreo primejdie care mă ameninţa din afară, ci un risc ce se deschidea în mine însumi. Abia mai tîrziu mi-am dat seama.

— Şi eu am fost amantul ei, în Westmoreland, la Gregory Court ! Voisem să adaug că ea se jucase cu sentimentele mele, că aceasta era răsplata pentru învoirea mea de a pleca — însă figura guvernatorului se schimbase atît de tare în clipa cînd rosteam acele cuvinte fatale, încît n-am mai fost în stare de nimic decît să mă uit la el cu gura căscată şi să aştept să văd ce avea să spună. Faţa îi exprima o dureroasă resemnare, oboseală, părere de rău. Toate liniile fin desenate îi erau deformate de indignare, dezgust, uluire, nu ştiu exact ce. Îşi ţinea capul ferit într-o parte, iar apoi începu să vorbească, moale şi ezitant, de parcă avea de stăpînit multă durere.

— Îmi pare atît de rău, d-le Beckford. Aş fi vrut să te împiedic a rosti cuvinte nedemne de un gentleman. Mă simt vinovat că te-am împins la asta. Îmi pare rău. Nu pot spune decît că îmi pare rău.

— Şi mie, zisei eu pe un ton cenuşiu, privind-la el din scaunul în care mă reaşezasem. Nu-mi dădeam

seama de ce ar fi trebuit să-mi pară rău. Nu știam decît un lucru, anume că Sir Charles Hovenden Walker era un om deosebit. Îmi ascunsei fața în mîini, un gest lipsit de sinceritate.

— Nu mi-ai spus nici o noutate, urmă el. Dar asta n-aveai cum să știi. Lipsa dumitale de curtenie față de soția mea nu este mai mică prin aceasta. Lumea zice că eu știu tot ce se petrece pe insulă. E o exagerare ; dar chiar cînd nu știu, de multe ori fac deducții și am destul timp liber să mă gîndesc... Pot să am promisiunea dumitale că nu-i vei spune nimic despre asta lui Lady Jane, dac-ar fi s-o mai întîlnești vreodată?

— Bineînțeles, zisei, dar nu mă acuzați pentru treaba asta. Am fost un ticălos, sînt primul care s-o recunosc. Singura mea scuză este că am fost provocat la culme de circumstanțe.

O umbră de nemulțumire îi trecu peste față și mă întrerupse grăbit :

— Toți facem treburi care sînt mai prejos de noi și nici eu nu sînt un monument de virtute. Gîndește-te numai : Lady Jane nu știe nimic de toate astea. Ea crede că mă înșală și poate-i pare rău și o surprinde credulitatea mea. Însă eu știu totul. Femeia aceasta înseamnă foarte mult pentru mine. Dar cînd a sosit vremea (o asemenea vreme vine în orice căsnicie), am lăsat-o să-și urmeze calea în toate privințele, în măsura în care nu-și face rău nici ei și nici altora. O urmăresc doar, poate că expresia e prea dură. Totuși, o urmăresc pentru ca să o țin departe de relații indezirabile. Pînă acum n-a fost nevoie să intervin... Aș dori imens să mă înțelegi exact, d-le Beckford.

Eram prea distrus ca să-i arăt mai mult decît o încuviințare din cap. Nu-mi aduc aminte dacă îl înțelegeam. Mi se părea că asist ba la un sacrificiu supranatural, ba la o manifestare foarte ușuratică a concepției despre viață. Amîndouă impresiile erau copleșite de uimirea că guvernatorul îmi face mie confidențe. Dar probabil nu putea proceda altfel. Toate astea împingeau în fundal toată perfidia de care o acuzam eu pe Lady Jane. El nu recunoscuse faptul că Ballard a fost amantul ei și mă îndoiesc că ar fi făcut-o chiar dacă eu îl întrebam direct. Dar ce folos? Eu simțeam foarte tare că omul acesta mă depășește în toate privințele, orice altceva s-ar mai fi întîmplat.

— Nu păzești o asemenea femeie, d-le Beckford, zise el gînditor. Dar să nu privești treaba aceasta ca pe o lecție liberă de viață. Pe mine, m-a costat puțină osteneală, dar n-aș vrea să recomand nimănui o astfel de politică — și nu pentru că altuia i-ar fi mult mai greu decît mie (fapt de care nu-i cazul să mă îndoiesc), dar fiindcă pentru altul n-ar fi calea cea mai bună. Diferența de vîrstă : poate că de asta depinde, însă trebuie să mai fie ceva. Cred că am adoptat această atitudine într-un chip absolut firesc, după ce am devenit guvernator al Jamaicăi. Aici poți avea o mare putere fără să faci nimic, laisser aller laisser faire, nu în ciuda acțiunii, sau independent și separat de acțiune, ci pur și simplu nefăcînd nimic. Nu înțelegi, fiindcă cine n-a trăit un astfel de lucru nu înțelege și omul, pînă să apuce să treacă printr-o asemenea experiență, îmbătrînește. Cel mai bine poți domina lucrurile lăsîndu-le să-și urmeze cursul firesc. Am exprimat lucrurile într-un mod aproximativ, pentru că de fapt, nimic nu-și urmează calea într-un mod pe deplin firesc. Noi stăm pe lîngă toate ca niște cîini de pază. Poate că aceasta-i o atitudine tipic englezească față de

viață, dar modul special în care o aplic eu devine foarte ne-englezesc, din păcate, poate pentru Anglia... Așa că lasă asta.

— Nu va fi ușor pentru mine, Excelență, zisei eu și pusei cît mai multă căldură în cuvintele mele. Ați vorbit cu un pastor care-i atribuie o asemenea atitudine lui Dumnezeu. Dumnezeu lasă lumea în voia sorții ei, tot așa...

— Ah, deism. Dar eu nu sînt deist, d-le Beckford.

Vorbea rece, iar ochii-i rătăceau de parcă ar fi avut impresia că discuția noastră durase destul. M-am gîndit după aceea de multe ori că trebuie să i se fi părut mult mai neplăcut să sufere comparația cu Dumnezeu din partea unui om tînăr, decît să admită toată partea bărbătească a Jamaicăi în căsnicia sa. Cu toate astea, în Anglia am aflat că Sir Charles fusese crescut într-un spirit puritan foarte strict și că nu se simțise niciodată la largul lui în biserica oficială, de care, în calitate de tory, nu-i era ușor să se despartă.

— Trebuie să-ți spun că, din punctul meu personal de vedere, faptele acestea nu au nici o influență asupra afacerii Ballard Beckford. Nu știu dacă acuzația pe care i-o aduci soției mele este valabilă. Eu n-am s-o întreb niciodată. Poate că dumneata ai niște motive să crezi așa, dar față de mine ar trebui să le ții...

— Nu-i adevărat, Excelență ! A fost o idee, nimic mai mult, m-am lăsat dus de sentimente, am... nu știu mai mult decît dumneavoastră în ce măsură e adevărat... Dacă e să mă gîndesc la caracterul lui Ballard aș zice „Da“. Însă față de soția dumneavoastră nutresc o mare admirație !... Mi se pare...

— Ei, lasă, spuse el.

Mai vorbi o vreme prietenos și arătîndu-mi un deosebit interes, mă întrebă ce perspective am la Londra

și-mi dădu niște sfaturi bune privind posibilitatea unei cariere juridice. Am vorbit la fel de puțin despre Ballard și Lady Jane ca și despre plecarea mea, care era acum definitiv stabilită, încît nu mă grăbeam deloc să-l părăsesc pe Sir Charles. Eram mai degrabă deprimat decît ușurat ; dar știam că mă voi simți nenorocit în clipa cînd aveam să părăsesc această casă, spre a ajunge la singuratica mea odaie din hanul de la Spanish Town.

După ce guvernatorul mi-a urat, din ușă, drum bun, l-am întrebat dacă n-aș putea să-mi iau rămas bun de la soția lui.

— Îmi pare rău, zise el oficial, este indispusă și nu primește pe nimeni. Am să-i transmit eu salutările dumitale și urările de însănătoșire grabnică.

Stătea în fața mea cu capul aplecat într-o parte, mic, delicat, foarte bătrîn, foarte elegant și foarte inpenetrabil : șoarecele devenit zeitate și îndeplinindu-și pînă la capăt rolul, cu o uimitoare ușurință. Îmi întinse mîna. O mînă fără vlagă ar fi stricat totul, dar el nu strica nimic fără rost, nu el. Adăugă :

— Există relații omenești, d-le Beckford, care par neobișnuite sau chiar revoltătoare și totuși ele rezultă dintr-o generozitate dusă pînă la capăt. Ar fi o dovadă de indecență să mă refer la mine însumi. Dar cînd te gîndești la soția mea, nu uita asta. Cel puțin n-o uita dacă nu poți renunța la acuzația dumitale. La revedere.

Douăsprezece ore mai tîrziu, mă aflam la bord. Dormisem prost, nu mîncasem, și eram foarte tulburat după călătoria la Kingston. A trebuit să mă duc de trei ori la țărm ca să văd unde-mi sînt cuferele. Pe

urmă m-am amestecat printre niște negri care gesticulau și-mi aduc aminte ce voce spartă și răgușită aveam, deloc asemănătoare cu propria mea voce. Nu i-am adresat nici un cuvînt lui Manning, care venise să vadă cum plec. Am impresia că îi părea rău de plecarea mea. Însă ochii lui roșii, mustața pleoștită, timidă și credincioasă mă enervau, astfel că aș fi vrut să nu-l mai văd niciodată. Oare nu fusese el motivul venirii mele pe insula asta nenorocită, cu scrisorile adresate lui William și insinuările lui prudente ? Nici insula nu voiam să o mai văd niciodată. Jamaica mă catapultase spre Anglia și eu nu puteam răspunde tot cu o lovitură. Insula era prea puternică. Cuvintele mele de despărțire:

— La revedere, Edward și nu înghiți chiar totul... După cum știi, nu vom mai face nimic cu... După ce mă uitai în jur, făcui un gest ca și cînd vîram niște bani în buzunar. Fără îndoială că William va trimite un agent. Am să-i spun fratelui meu că ai fost impecabil în toate privințele.

— Mulțumesc, exclamă el, mulțumesc, Richard.

— Complimente lui Elizabeth.

Manning zîmbi, pierit. Pe urmă simți că nu mai poate suporta, își ridică pălăria, se întoarse, dădu peste un otgon, se împiedică și plecă mai departe cu capul plecat.

În cabină mă aștepta un pachet cu o pecete frumoasă. Numele meu era scris pe el cu litere mari. Nu conținea decît portretul Annei Bonney rupt dintr-o carte a căpitanului Charles Johnson. Dedesubt erau înscrise cuvintele „Jane Hovenden Walker“ și cu litere mai mici, „In memoriam“. Ținui mult timp portretul în mînă, încercînd să descifrez sentimentul cu care Lady Jane scrisese vorbele acelea. Apoi deschisei un cufăr și pusei la locul cuvenit foaia ruptă din cartea lui

Johnson. Cele două portrete au rămas acolo pentru totdeauna, unul în fața celuilalt.

M-am dus și m-am așezat iar la masă, cu ochii strînși închiși ; nu voiam să ies pe punte înainte de a ajunge corabia în larg, așa hotărîsem. Scîrțîitul, strigătele, pașii de deasupra mea dovedeau că sosise momentul cînd nava părăsea, alunecînd pe valuri Kingston Bay. Cum țineam ochii închiși, putea la fel de bine să fie un vas fantomă, precum vasul descris de Charles Johnson : dintre navele fantomă care de la marele cutremur navighează spre Port Royal, spre scena dezastrului, împotriva vîntului, în furtună. Mi-am sprijinit capul în mîini și am privit în mine însumi. N-aveam să mai văd Port Royal niciodată, cum n-aveam să mai văd Kingston, platoul Liguanei, munții din spatele platoului. Ieșind pe punte, aveam întreaga panoramă în față, cu un orizont schimbător. Însă nu era greu să rezisți unui asemenea impuls. Și începusem să privesc în propriul meu suflet, în vagul acela umbros care este mai limpede mult decît limpezimea lucrurilor de pe pămînt și de o splendoare, de o elevată frumusețe care mă prindea de gîtlej : toți munții aceia desenați pe orizontul golfului Kingston, piscuri învăluite în zăpadă pînă la culmile cele mai înalte, pînă la marele Blue Mountain Peak. Pentru prima oară, pe cer nu era nici un nor la ora aceasta, norii coborîseră mult, deasupra platoului, precum o cortină lăsată în fața unei ceremonii funerare, ca un stindard oprit la jumătatea catargului. Aceasta era despărțirea. Jamaica se înălța la culmea ei cea mai de sus, de unde mă privea pe mine și înfrîngerea mea. Munții se conturau pe cerul albastru ca un paradis pierdut ; unii oameni blestemă paradisul cînd sînt goniți din el. Eu nu voiam

să fac asta. Eu contemplam priveliştea cu un amestec de nostalgie surdă, aversiune şi iubire frăţească ; ştiam că nu voi uita insula niciodată. Blue Mountain Peak era ascuţit şi brun, ca o pălărie pe care ar fi ridicat-o spre mine insula, mult deasupra norilor, un rămas-bun plin de generozitate, nu lipsit de respect, dar fără absolut nimic din acea enigmatică ironie pentru care nu putem acuza obiectele naturale.

XVIII

William mă primi cordial şi suspicios ; suspiciunea şi-o mască printr-o absenţă zîmbitoare de cum începui să-i dau detalii despre şederea mea în Jamaica. Mă gîndeam eu că trebuie să-i fi ajuns la urechi anumite lucruri ce mă priveau pe mine (de la locţiitorul agentului de pe insulă, poate, care era un mare vorbăreţ) — care nu corespundeau deloc cu zelul pe care-l depusesem eu în elucidarea situaţiei. N-aveam de gînd să-mi trec sub tăcere efortul, deoarece eram hotărît să-l fac pe William să mă întreţină pînă la sfîrşitul vieţii. Să mă expun primejdiilor şi să lupt cu Ballard şi să mă întorc nefericit în dragoste şi el să rămînă cu toţi banii de pe Plantaţia Beckford? Nici gînd. Pe urmă, erau lucruri asupra cărora trebuia să păstrez tăcerea. De vreme ce Sir Charles Hovenden Walker hotărîse a muşamaliza orice acuzaţie pe considerente coloniale, nu avea rost să-l tulbur pe William cu asemenea poveşti. Şi pe urmă, chiar dacă pare ciudat ce spun, eu nu mai aveam nimic împotriva lui Ballard. Devenisem indiferent. Din fericire, William a fost inteligent şi mi-a urmat sfatul : a trimis în Jamaica un împuternicit de încredere, cu un salariu nu foarte mare şi o parte considerabilă din profit. Pe Sam Stirling l-a concediat şi i-a oferit un stipendiu anual. Împuterni-

citul acesta al lui William a trăit mult timp în Jamaica și la un moment dat s-a însurat cu o negresă.

Deci astfel au luat sfîrșit întîmplările mele. Eram atît de convins că amintirile acestea îmi erau suficiente pentru toată viața, încît mă simțeam justificat nu numai față de William, dar și față de mine însumi să trăiesc pe cheltuiala lui, ducînd întrucîtva o viață de savant. După Jamaica, Anglia nu mai avea ce să-mi ofere. Nici Jamaica nu-mi oferise nimic, se va spune, dar uite așa era : doream să aflu, pentru mine însumi, de ce Jamaica nu reușise să corespundă așteptărilor mele și ce ar fi trebuit să fac eu pentru ca evenimentele să ia un alt curs. Tot timpul mi l-am petrecut cu asta. Nu m-am căsătorit, nu am umblat prin lume, ci am meditat la Jamaica ; am citit multe cărți despre insulă, procedînd exact cum îmi sugerase Sir Charles Hovenden Walker. Pentru că, pînă la urmă, eu am trăit pe această insulă al cărei contur seamănă cu acela al unei broaște țestoase, o insulă pe care se mănîncă țestoase și se bea rom.

Istoria intimă a raționamentelor mele ar fi lipsită de importanță aici. Concluzia la care am ajuns după ani de zile poate fi, totuși, comunicată pe scurt, deși vreau să-l avertizez pe amabilul meu cititor că această concluzie nu este, pentru mine, definitiv stabilită. Dar în primul rînd aș dori să spun cîte ceva despre evoluția, în timp, a unora din personajele care au jucat un rol în povestirea mea. În primul rînd, vărul meu Ballard. Lui Ballard lucrurile nu i-au mers foarte bine. Nu fac caz din asta, doar constat faptul. La vreun an după plecarea mea, a ajuns și Manning la o limită a rezistenței față de Ballard. Nu e imposibil ca la început el să fi avut relații cu Ballard, dar indi-

ferent cum a fost, Manning a trecut la fapte ca soț lezat și a dat-o afară în stradă pe Elizabeth cu zorzoanele și bibilurile ei cu tot. Ea s-a dus la Ballard — nu era între ei decît o stradă distanță și Elizabeth cunoștea bine drumul. După aceea a avut loc un spectacol edificator, timp de cîteva luni, în care grupul celor trei, peste măsură de unit în păreri — fie luați pe rînd, fie cîte unul — făcea petiții la autorități pentru acordarea divorțului. La vremea aceea, dacă vedeai trei persoane împreună, atunci aceia trebuiau să fie Ballard, Manning și Elizabeth, de obicei veseli, rareori gînditori. Se spunea că Manning îi promisese rivalului său mari sume de bani, numai s-o ia pe Elizabeth, iar Ballard, chiar și fără bani, nici nu avea altceva de gînd, cum poate vă aduceți aminte. O mare sumă a dispărut în buzunarele anumitor membrii ai Camerei Deputaților, ale căror voturi erau hotărîtoare.

În 1739, divorțul se pronunța în Camera Deputaților. Era primul divorț din Jamaica. Dar probabil și ultimul. Zvonul despre acest scandal a ajuns pînă în Anglia și ceea ce nu a reușit otrăvirea lui Peter Beckford a fost atins de această bine intenționată legalizare a unei situații pe care locuitorii din Kingston și Spanish Town o priviseră fără, de exemplu, să se strice la stomac din asta. Mai ales comportarea provocatoare a grupului celor trei în public a trezit indignarea în anumite cercuri. Era implicat și Cabinetul. Ca să scurtez povestea, Camera Deputaților a obținut un acord din partea guvernatorului, iar instrucțiunile erau să nu se mai repete un asemenea caz niciodată. Însă fusese și așa suficient : Camera devenise extrem de zeloasă în sens invers ! Ballard nu numai că era

tratat cu ostentativă răceală, dar începu să-l acuze de lucruri de care era complet străin — și care n-aveau nici o legătură cu procedura divorțului. Manning a încetat să mai viziteze tînăra pereche (între timp Ballard și Elizabeth se căsătoriseră). Noile necazuri se încheiară cu excluderea lui Ballard Beckford din Camera Deputaților pentru „conduită necorespunzătoare". Mai mult, spre ghinionul lui Ballard, Manning a refuzat să-i mai dea banii promiși, sub un pretext sau altul ; și-a luat și Manning revanșa. Iar Ballard plata pe care-o merita ? N-am impresia. Faptul că a vrut să se însoare cu Elizabeth Manning nu a fost un tertip murdar, iar banii pe care i-a fluturat Manning pe sub nasul lui i-ar fi fost de folos lui Elizabeth. Atunci, sigur, o pedeapsă bine meritată pentru otrăvirea lui Peter ? Dar asta, după părerea mea, e o exagerare. Nu pot accepta că justiția divină alege căi atît de întortocheate spre a pedepsi păcătoșii ; doar stupiditatea umană și ipocrizia umană lucrează în felul acesta. Pe urmă, a fost o prostie din partea lui Ballard să se însoare cu Elizabeth, ceea ce avea curînd să se dovedească, fiindcă viața lor în Westmoreland a fost un infern : fără mijloace materiale, cu multe ghinioane pe plantație și certuri nesfîrșite între ei doi. Împuternicitul de pe insulă ne spunea mereu că se și bat, Ballard cu Elizabeth. Și iar mă întreb, unde-i ascunsă justiția cerească dacă cineva îl otrăvește pe Peter Beckford și este mai tîrziu lovit prin Elizabeth Moore.

Eu n-am fost niciodată absolut sigur de otrăvire. Există posibilitatea, deși foarte vagă, ca Stirling să fi recunoscut vina lui Ballard la sugestia mea, mai era și posibilitatea ca Stirling să fi săvîrșit fapta singur,

fără nici o contribuție din partea lui Ballard. Nimeni n-o să descopere vreodată adevărul. Totuși, la șase luni după evenimentele mai sus înfățișate, Richard Cargill a murit în circumstanțe destul de misterioase. Apare, evident, ipoteza că Ballard și-a făcut din nou apariția, cedînd insistențelor mamei sale.

Nu mi s-a părut că merită efortul să mă ocup de casa lui Thomas. Dorothy și Sarah au rămas fete bătrîne. Mary Ballard, care a murit în 1745, a fost senilă în ultimii ani de viață, cel puțin așa se spunea, din cauza tăcerii ei malițioase dar eu sînt încredințat că bătrîna avea mai multă înțelegere decît toți ceilalți membri ai familiei luați la un loc. Catherine i-a dăruit lui Thomas un băiat, un nou Ballard Beckford, care întotdeauna mi s-a părut întrucîtva fantomatic. Între timp, plantația lui Thomas prospera ca nici o altă plantație din Jamaica. Însă dacă voiai să-l crezi pe William, Thomas era un om ciudat cînd aveai a face cu el. Lui Thomas veșnic i se părea că este înșelat ori prădat. Și lui William, cînd îi povesteam asta, i se lumina fața de parc-ar fi vrut să spună „Am avea multe să ne spunem pe această temă, bătrîne" sau „N-ar mai trebui să mă mai obosesc eu cu așa ceva cîtă vreme am un frate care îmi aranjează lucrurile".

Reconstruind intriga căreia i-am căzut victimă în Jamaica, voi începe cu Ballard Beckford și cu presupunerea că între el și Lady Jane Hovenden Walker a existat într-adevăr o legătură amoroasă. Eu n-am cum s-o dovedesc. Însă am nevoie de un punct de pornire, deși, cum se va vedea, las loc și pentru alte explicații, fiindcă îmi este la îndemînă să arunc o punte de legă-

tură între cele două persoane cu care am avut cel mai mult de-a face pe insulă. Pe urmă, puntea mai fusese aruncată şi de alţii ; nu mă gîndesc la bîrfa virtuoaselor tinere din Jamaica, ci la confirmarea mai tîrzie a faptului în Anglia, din mai multe direcţii. Mai este interesant că Sir Charles, care într-adevăr „ştia totul" despre soţia lui, nu a negat în mod expres legătura ei cu Ballard. Nu e o idee bună să spui că a uitat să nege, ori n-a considerat că merită efortul. Oricum, nu am nici o îndoială că în ziua recepţiei şi probabil şi pînă atunci avusese loc o înţelegere între Ballard şi Lady Jane, un acord al cărui obiect eram eu. Altfel nu-mi pot explica totuşi cum de a vrut Ballard să mă pună în contact cu ea, aparent fără nici un interes personal, aparent în afara oricărei idei ori implicaţii sentimentale.

Să presupunem că ea a rupt relaţiile cu el, folosind-o pe Elizabeth Manning drept momeală sau consolare, despărţindu-se de Ballard fără scandal şi păstrînd oarecari sentimente prieteneşti. Poate că Ballard s-a dus la ea de cum a auzit că William m-a trimis în Jamaica. S-o fi plîns — şi asta ar explica, în acelaşi timp, de ce Lady Jane a arătat un deosebit interes faţă de mine de la prima noastră întîlnire, cînd făceam plimbarea aceea călare alături de Dorothy. Cititorului care ar presupune că Lady Jane s-a îndrăgostit de mine la prima vedere îi sînt recunoscător pentru încrederea pe care o are în chipul meu atrăgător. Însă o explicaţie nu o exclude pe cealaltă. Dimpotrivă, aceste explicaţii se susţin reciproc într-un anume sens, fiindcă era vorba de interesul faţă de un adversar al fostului iubit şi acesta-i obiceiul unora dintre femei, cărora le face plăcere să vadă amintirea unui amant combătută de

prezenţa vie a celuilalt — dar se îndrăgostesc mult prea uşor.

Pînă în ziua recepţiei, care a fost în multe sensuri punctul de răscruce al acestei poveşti, nu trecusem doar prin cearta cu Ballard, dar şi prin întîlnirea cu Sam Stirling. Aşa că Ballard ştia la ce să se aştepte din parte-mi. Cu Lady Jane o fi vorbit în felul acesta : „Ascultă dragă, vărul ăsta al meu, de care ţi-am mai vorbit eu, începe să mă calce pe nervi. Mi-ar părea foarte bine să-l văd întorcîndu-se în Anglia. N-ai putea să aranjezi tu asta pentru mine ? Fiindcă, slavă Domnului, ai braţele nu numai pufoase, dar şi lungi. Nu ştiu dacă nu cumva te-ai şi îndrăgostit de viţelul ăla, însă, oricum, poate are vreo importanţă pentru tine dacă te asigur eu că s-a zis cu el, în caz că tu nu mă ajuţi. Nu numai că e enervant, dar e şi primejdios. Fă, te rog, asta pentru mine, în numele fostei noastre iubiri". Mă îndoiesc că un asemenea discurs ar fi avut ecou în mintea unei femei care nu evolua, din plictis sau din fire, într-o atmosferă de intrigi frivole. Sigur este că pledoaria lui Ballard Beckford a făcut ceva impresie asupra lui Lady Jane. S-a gîndit că era păcat de mine să fiu trecut pe lumea cealaltă cu ajutorul lui Ballard, s-a mai gîndit şi că era păcat de Ballard să îl sîcîie mereu un văr atît de agitat şi de periculos cum păream eu să fiu. Poate că el a şi influenţat-o sau a ameninţat-o într-un fel sau altul, astfel că pînă la urmă ea i-a promis lui Ballard că are să mă facă să plec de pe insulă. Conversaţia aceasta ipotetică ar fi putut să aibă loc înaintea recepţiei, la recepţie sau poate a doua zi după recepţie ; dar în orice caz înainte ca Ballard să se împace cu mine şi să-mi recomande compania lui Lady Jane. Dacă întîlnirea lor se petrecuse după recepţie, înseamnă că Lady Jane putea să-l

informeze şi de mijloacele pe care intenţiona ea să le utilizeze pentru a-i împlini dorinţele.

Fiindcă acesta era atuul ei cel mai important, un atu pe care, pînă la urmă, nu l-a folosit : să procedeze astfel încît să pară Anne Bonney, pentru ca astfel să mă supună puterii ei. Sir Charles îi vorbise de interesul meu, bănuiesc că doar ca despre o ciudăţenie, fiindcă solicitudinea paternă care, pretindea el, jucase un rol atît de important, era doar o poveste de adormit copiii. Mai plauzibilă mi se pare ideea că a avut şi nişte motive pentru a mă îndepărta de pe insulă ; mai tîrziu voi lua chestiunea aceasta în discuţie. Pînă la un punct, soţul şi soţia au pus probabil pe masă cărţile unul în favoarea celuilalt. Pînă la un punct, spun, fiindcă Lady Jane n-ar fi putut să-i dezvăluie într-adevăr soţului ei motivul pentru care ea s-a travestit în Anne Bonney, avînd în vedere că ea nu-şi închipuia că el „ştie totul". Pe scurt, motivul ar fi fost cam acesta, că ea dorea să atragă asupră-i înclinaţia sau fascinaţia tinerească ce-mi dădea impulsul, dorinţa de a o căuta pe Anne Bonney. Cînd Lady Jane mi-a făcut la Gregory Court mărturisirea că fusese geloasă, a spus adevărul. Doar că ea a fost geloasă de la început, gelozia a premers afecţiunea. Lady Jane avea impresia că eu comiteam o deplorabilă eroare venind în Jamaica pentru o altă femeie decît ea însăşi. Mai mult, rolul pe care ea urma să-l îndeplinească îi furniza minunate mijloace pentru ceea ce dorea Ballard! Odată îmi mărturisise că ea, nimeni alta, era Anne Bonney, fapt pentru care ar fi avut toată justificarea să mă implore să plec, deoarece altfel prezenţa mea ar fi fost pentru ea o prea mare primejdie. Soţul ei, putea să se spună, o căuta cu toată seriozitatea pe Anne Boney, răspunzînd cererii mele — altceva el nici

nu mai făcea, cît era ziua de lungă şi pînă la urmă ar fi descoperit că soţia lui în persoană era femeia căutată, un lucru pe care Lady Jane voia să-l evite cu orice preţ. Dacă, totuşi, părăseam Jamaica, orice căutări pe mai departe ale guvernatorului deveneau inutile. În afară de satisfacerea dorinţei ei de a cîştiga de pe urma Annei Bonney şi de a-l ajuta pe Ballard, travestiul îi mai permitea şi o aventură pervers romantică, nişte încîntătoare complicaţii. O întîmplare ce putea, desigur, să-i gonească plictisul pentru cîteva săptămîni. Deci, asta înseamnă trei motive : şi tot n-am terminat. Partea cea mai strălucită a planului ei, atît de strălucită încît aproape regreţi că nu s-a împlinit decît pe jumătate, consta în faptul că rolul de Anne Bonney, în clipa în care soţul ei a fost informat în sensul acesta, i-a dat în acelaşi timp un pretext efectiv nu numai să întreţină relaţii intime cu mine, dar şi să mă întîlnească în locuri îndepărtate de lume, fără ca Sir Charles să se poată supăra. Nu ştiu dacă ea avea vreo bănuială de „omniscienţa" guvernatorului ; e foarte probabil că păstrau unul în faţa celuilalt aparenţa înşelăciunii care nu mai era înşelăciune şi a adulterului pe care ea îl comitea şi el nu atît nu ştia, cît nu voia să ştie de el ; asta nu adaugă nimic, nu are nici o importanţă pentru intrigă — după cum nu are nici o importanţă dacă cei doi au dat vreun lustru idealist intrigii, sau nu : adică dacă şi-au propus să mă ţină la distanţă de femeia care la 1720 fusese condamnată la spînzurătoare în Jamaica...

Şi Cargill era necesar în intrigă. Lady Jane aflase de la Sir Charles că eu aveam să-i fac o vizită lui Cargill. Astfel încît acesta a fost iniţiat şi instruit ; ea însăşi mi l-a prezentat ; el nu avea alt rol decît să mă facă a crede că Anne Bonney se află pe insulă şi

pe urmă să-i împrumute lui Lady Jane coromandelii și pe Walter Coxon: sclavii ei erau suficienți s-o apere pe ea, dar nu și pe mine. Pe urmă Cargill, deci și Coxon, se aveau bine cu maroonii. Un detaliu picant, faptul că doi amanți ai unei femei, dușmani jurați pentru motive de cu totul altă natură, deveneau unul obiectul, celălalt calea de a-mi arunca mie nisip în ochi. Însă Cargill nu era atît de dispus să mă ducă de nas. Atitudinea sa rezervată la prima întîlnire și mai tîrziu este o dovadă elocventă a faptului că omul nu era de o absolută nerușinare. Nu era foarte nerăbdător să-și bată joc de nepotul unui om pe care-l ucisese în duel cinstit și doar cînd a putut să-mi citească din epistolele scrise de Anne Bonney „cu mîna ei", doar atunci s-a trezit în ființa sa lăudăroasă și imaginativă un oarecare entuziasm pentru îndatorirea pe care i-o dăduse Lady Jane. Iar de rest a avut grijă romul nou.

Cargill avea pentru mine o slăbiciune: știa că mă aruncă în brațele fostei sale iubite; strălucea tot de generozitate, de spirit al sacrificiului și, cine s-ar putea îndoi? de plăcerea alianțelor, care poate fi atît de seducătoare, fiindcă nu poți spune de la început dacă e spre avantajul, ori spre dezavantajul beneficiarului. Pe urmă, confuzia pe care a provocat-o în el întrebarea mea despre numele de familie pe care-l avusese Lady Jane ca domnișoară dovedise mai puțină abilitate din partea lui Cargill decît informația dată din proprie inițiativă de Lady Jane, anume că înainte de 1725 ea a trăit în Anglia. Această informație a fost astfel calculată încît să-mi provoace o surpriză și mai mare în clipa deznodămîntului. Și chiar dacă aveam să uit, nimic nu se pierdea.

De ce și-a abandonat ea pînă la urmă planul și a coborît comedia cu Anne Bonney la nivelul unei „glume" ? În primul rînd pentru că se îndoia că am să cred. La punctul acesta greșea, e adevărat. Însă ea mă cunoscuse ca pe om înzestrat cu o minte respectabilă și n-avea cum să-și dea seama că romantica mea credință (și oboseala călătoriei prin „Arena" din Jamaica) aveau să-mi slăbească acuitatea. Dar, mai presus de toate, Lady Jane descoperise la mine o altă trăsătură, și anume cavalerismul. Speculînd pe tema aceasta, am ajunge ușor la rezultatele dorite, chiar dacă ea nu ar fi Anne Bonney, ci doar Lady Jane Hovenden Walker. În afară de asta, unul dintre motivele pe care ea singură le-a invocat, adică teama să nu-mi ajungă într-un fel sau altul supusă, putea foarte bine să conțină un sîmbure de adevăr. Asemenea motive pot exista laolaltă și de obicei se împiedică între ele mai puțin decît își închipuie așa-numiții „psihologi" ai vremurilor noastre. Balanța ar fi înclinată evident, în toate acestea, către iubirea ei pentru mine, care n-ar fi putut avea nici o greutate în calcul atunci cînd ea își elabora planul. Dar, în același timp, nu putea fi atît de sigură cu anticipație nici de atracția ei irezistibilă asupra mea. Era conștientă de marea diferență de vîrstă între noi, știa că sînt însemnat, ca pentru tăiere, drept logodnicul lui Dorothy Beckford, poate că în anii din urmă ea se lovise de caracterele integre ale tinerilor pe care voise să-i prindă în mrejele ei, ca să folosim această imagine răsuflată. Una peste alta, Anne Bonney nu putea să se descurce cu adevărat fără spiritul lui Anne Bonney. Din fericire, totuși, nu numai că Dorothy a rămas inofensivă, însă eu mă îndrăgosteam văzînd cu ochii de Lady Jane și, mai mult, iubirea mea a rămas neschimbată prin modificarea

mediului, de la Hunt's Gardens la Plantația lui Beckford. Și pentru că atunci cînd a venit să vadă plantația noastră (ceea ce d-nei guvernator i-a folosit ca să constate poziția locului și să-mi stîrnească dorința), Lady Jane se simțea obosită și-i era teamă să-și susțină rolul fără întrerupere, nu avea rost să se țină strict de planul inițial. Ea însăși o demisese pe Anne Bonney și ar fi fost curată nebunie s-o recheme. Fiindcă atîta vreme cît spiritul de rivalitate era mai puternic decît dragostea, Anne Bonney putea constitui un gen de pîrghie cu ajutorul căreia Lady Jane se gîndea să-mi pună mie sufletul în mișcare, dar în clipa în care dragostea a devenit sentimentul cel mai puternic, ex-pirata nu mai rămînea decît o piatră legată de gîtul ei și chiar o umilință pentru orgoliul femeiesc.

Poate că cititorii vor avea impresia că e ciudat să numesc atît de insistent și cu atîta franchețe iubirea lui Lady Jane printre motivele din care nici unul nu e de o copleșitoare importanță. Aș putea fi acuzat de credulitate, se va afirma că am profitat foarte puțin de pe urma experienței mele din Jamaica. Dar toate astea n-or să mi se spună, așa, drept în față, pentru că eu rămîn totuși un bun țintaș. Și de aceea nu cred că merită efortul să răspund.

Am întîmpinat mari dificultăți în încercarea mea de a lămuri poziția guvernatorului. Pentru a opera mai mult decît niște presupuneri, ar fi trebuit să aflu ce s-a petrecut între Lay Jane și soțul ei — lucru care este greu de știut în privința oricărei căsnicii — dar în legătură cu domnul și doamna guvernator certitudinile sînt de-a dreptul imposibile. Pe urmă eu mă găsesc într-o poziție deosebit de nefavorabilă din acest punct de vedere, pentru că nu-mi pot închipui care erau de fapt relațiile lor casnice. Aveți de ales toate

atitudinile posibile, de la cea mai amară neîncredere, pînă la încrederea devenind complicitate, complicitatea foștilor amanți, așa cum exista între Lady Jane și Ballard. Cuvîntul complicitate îmi iese acum de sub pană gîndindu-mă la anumite zvonuri care au făcut la un moment dat înconjurul cercurilor coloniale și aducîndu-mi aminte de conversația cu Richard Cargill. În vreme ce era guvernator (iar funcția îl costase o grămadă de bani), Sir Charles Hovenden Walker, ca atîția guvernatori americani, s-ar fi îmbogățit sistematic, pe căi nu totdeauna legale. Printre „complicii" de care povestea noastră nu prea duce lipsă n-a fost menționat și Ballard Beckford. Dacă spun lucrurile acestea aici, nu o fac pentru a da o lovitură dublă în contul durerii mele de demult, ci doar pentru a explica insistența lui Sir Charles de a mă scoate din Jamaica. Să zicem că a fost vorba de stoarcere de bani, contrabandă și hoție ; să zicem că și Cargill, el însuși contrabandist, era printre „complici" ; să presupunem că Sir Charles îi tolera pe amanții soției sale pentru că se putea folosi de ei, sau că nu-i purta pică soției sale pentru oamenii aceștia, pe care de altfel așa îi stăpînea mai bine. Recunosc că ipotezele mele sînt destul de răutăcioase. Dar nu am impresia că epuizează cauzele reale. Poate că Lady Jane l-a implorat pe guvernator să-l apere pe Ballard. Poate că Sir Charles a fost mînat de același stil de „generozitate" (teama de a nu fi acuzat de spirit răzbunător, care-l îndemnase și pe Manning să-și scutească rivalul. Îi era teamă, eventual, că va fi compromis dacă vor avea cîștig de cauză acuzațiile mele ; în fond, otrăvirea se petrecuse sub guvernarea lui, iar procurorul nu era la datorie... Dacă vom considera că unul din aceste motive, sau toate la un loc, au fost decisive, urmează

că guvernatorul nu era atît de sigur că acuza mea se va lovi de uşi închise. Uşile tribunalelor puteau fi închise, dar nu şi uşile saloanelor din Kingston şi Spanish Town şi e probabil că guvernatorul avea toate motivele să vrea să evite scandalul. Pentru asta a suportat şi umilirea ; fiindcă nu era decît umilinţă, în ciuda atitudinii lui minunate, recunoaşterea faptului că „ştia totul". Dar recunoaşterea lui era menită să mă lege prin generozitatea afirmaţiei : pentru ca eu să păstrez tăcerea... Apoi mai putem presupune că, în sfîrşit, i se părea că s-a înconjurat de suficient de mulţi din amanţii soţiei lui, sau, privind lucrurile din celălalt unghi, gîndea că sînt o pradă prea nevinovată pentru Lady Jane. Şi mai este ipoteza ca purtarea guvernatorului faţă de mine să fi fost determinată de primejdiile ce mă ameninţau din partea lui Ballard, primejdii pe care e posibil să i le fi dezvăluit. S-o fi gîndit că era păcat de mine să fiu tratat cu arsenic ori cu garoafa spaniolă şi n-aş avea cum să-l contrazic tocmai eu, deoarece, ca să-l citez pe Edward Manning, toţi preferăm să rămînem sănătoşi. Datorăm recunoştinţă oricui face posibilă pentru noi această sănătate.

Nu trebuie totuşi să-l judecaţi prea aspru pe guvernatorul Jamaicăi. Nu mai aspru decît o fac eu, care am puţine motive să-l părtinesc. Este atît de uşor să pui accentul pe intenţiile sale egoiste din subsidiar şi astfel să-l ridiculizezi ca escroc, sub masca de respectabilitate a vîrstei şi nobleţe a sufletului şi prin imperiala sa filosofie stoică asupra vieţii, în care subterfugiile soţului înşelat se îmbină cu o ipocrizie politică de cea mai proastă speţă. Un om vulgar aşa ar numi lucrurile. Însă eu sper să nu fiu socotit drept o minte vulgară. Fenomenul era mai subtil decît simpla înşe-

lăciune şi escrocherie ; Sir Charles Hovenden Walker ducea, fără îndoială, un stil de viaţă neobişnuit de distins, era un spirit profund, şiret, însă foarte larg şi de un farmec extraordinar. Sînt calităţi pe care le preţuiesc chiar şi la un ticălos. Iar el nu poate fi numit un ticălos, deşi îşi urmăreşte cu orice preţ interesele, cîtă vreme nu-i face altuia prea mare rău.

Şi Lady Jane ? Micile subrete, gazetarii de scandal şi alţi asemenea cîrpaci cu mintea lor haotică şi foarte simplistă, o vor trata ; pe femeia aceasta drept vampir în dragoste, un vampir al tropicelor, care împinge tineri nevinovaţi pe căi greşite. Pe aceia îi las să trăiască o asemenea iluzie, dar n-au avut din partea mea nici măcar un cuvînt care să le susţină opinia — eu refuz să aduc acuzaţii, nici chiar acuzaţii justificate eventual, femeii pe care şi acum o consider mai presus de orice. Eu sînt convins că m-a iubit. Cine poate nega faptul că după o lună sau două m-a uitat şi, ştiind că mă va uita, şi-a sacrificat această iubire în favoarea lui Ballard Beckford ? Dar viaţa nu e o eternitate. Şi de ce să-mi fie ciudă pe Ballard din pricina lucrurilor pe care le pătisem din partea ei — cu Ballard oricum m-am împăcat de mult, în sufletul meu. Pînă la urmă ea mă şi salvase de tentativele de lichidare la care aş fi fost supus din partea lui Ballard dacă ea nu-şi propunea să mă îndepărteze de acesta. Se prefăcuse ea oare ? Poate că nici nu e de conceput dragostea fără o doză de prefăcătorie...

Am ajuns la sfîrşitul poveştii mele. Nu am a mă plînge de nimic, deşi mulţi vor considera viaţa mea un eşec. În ciuda aparenţelor, eu am cunoscut fericirea, nu numai fericirea de a fi întîlnit femeia ce părea creată pentru mine, dar şi fericirea de a mă uni cu aceea care a produs asupra copilăriei mele cea mai

profundă impresie care se poate închipui, deşi senzaţia aceasta nu era decît părere, iar părerea a durat numai o clipă. Totuşi, sfertul de ceas cînd Lady Jane Hovenden Walker s-a identificat cu Anne Bonney a fost hotărîtor pentru mine. Lucrurile n-ar fi ajuns nicidecum atît de departe dacă Lady Jane n-ar fi adoptat, parţial, acest travesti ; bănuiesc că pînă la urmă aş fi uitat-o, dacă ea nu se lega de forţa prin care bărbăţia mea înclina spre copilărie, forţa care, purificîndu-mi copilăria, a înglobat-o pe femeia aceasta în intuiţiile şi furtunile emoţionale ale bărbatului. În sfertul acela de ceas nu m-am simţit deosebit de fericit, mai puţin fericit, de fapt, decît o clipă mai tîrziu, cînd am ştiut că ea nu-mi va mai pune în faţă obstacole, ca femeie. Însă a fost o împlinire fără egal, realizarea a tot ceea ce visasem. Un asemenea lucru nici nu trebuie să dureze mai mult de o secundă pentru a arunca omul însetat de perfecţiune pe o cale unde ceilalţi oameni nu mai sînt în stare să îl urmeze.

În cei cinci ani cît a mai stat în Jamaica, sănătatea ei s-a năruit pas cu pas. În zadar a încercat să se vindece la Bath, în partea de răsărit a insulei, unde erau izvoare de sulf reci şi calde. N-au ajutat-o la nimic. A murit la doi ani după întoarcerea în Anglia. Doi ani încheiaţi am avut eu de luptat cu dorinţa de a o vedea şi de a-i dovedi afecţiunea mea neschimbată. N-am făcut-o, poate nici lupta mea lăuntrică n-a fost teribilă. Cum n-o mai întîlnisem de atîta vreme, ea devenise pentru mine femeia tuturor posibilităţilor ; zborul fantastic al acestei imagini nu putea decît să sufere de pe urma prezenţei ei efective de bolnavă. Una din posibilităţile acestea m-a copleşit deseori cu forţa tentaţiei. Sigur că m-am interesat foarte vag de rudele

ei de la Londra, pentru ca să nu risc să judec lucrurile greşit. Am găsit uşor o familie Wylie, deşi nici un membru al familiei nu mai locuia la Londra. Am fost informat că o Jane Wylie s-a măritat şi a plecat în America. Pierise acolo, în negura colonială, în care, oricum, cei ce mă informau nu pătrunseseră cîtuşi de puţin, iar eu nu aveam bani de cheltuit pentru cercetări. Să fi fost această Jane aceea pe care o cunoşteam eu ? Cîmp nesfîrşit de investigaţii, una mai romantică decît alta ! Iar eu petreceam (cuvîntul nu este exagerat, fiindcă în asemenea clipe eu eram fericit ca un copil), în blînda ameţeală pe care mi-o dădea romul cel bun de Jamaica, punîndu-le pe cele două Jane pe scena lumii, una dintre ele dezvăluindu-şi identitatea cînd se ivea ocazia, din prietenie, pentru bani, sau din cine ştie ce alte motive, iar cealaltă care fusese într-adevăr Anne Bonney, fosta pirată, aceea care-şi luase libertatea să mi se dezvăluie pentru un sfert de ceas în adevărata ei identitate, pentru ca apoi să se retragă pentru totdeauna sub masca unui incognito impenetrabil. Dar pentru că scriu aceste rînduri fiind treaz, ţin să precizez că nu cred în această ipoteză. Aşa că n-o credeţi nici dumneavoastră, alături de mine.

Despre Anne Bonney n-am mai auzit nimic. Cinstit vorbind, nici nu am mai depus vreun efort în sensul acesta. Cine ştie dacă ea nu murise de cînd am plecat eu din Anglia. Tonul pe care îi vorbise Richard Cargill despre ea, dacă nu şi răspunsurile lui evazive au întărit tot mai mult în mintea mea această propunere. Dar ce importanţă are ? Las-o să facă ea parte din lumea spiritelor, în felul ei special, o enigmă nedezlegată, o existenţă care nu s-a putut întîlni cu drumul vieţii mele decît o dată, o dată şi atîta tot. Trebuie s-o

lăsăm în pace pe această Anne Bonney. Şi Charles Johnson ? L-am întîlnit la Londra pe stradă anul trecut ; era beat mort şi nu m-a recunoscut. Îmbătrînise, dar tot îşi mai purta capul lui de poet cu părul lung, ca Lucifer. I-am spus, timid, că n-am găsit-o pe Anne Bonney. El m-a privit ca pe un hoţ la drumul mare, mi-a adresat nişte priviri încărcate de ură şi, o clipă mai tîrziu, a dispărut în mulţime.

Am mai avut un motiv să n-o vizitez la Lady Jane în cei doi ani cît a trăit în Anglia. Ea era, în ochii mei, atît de strîns legată de insula unde o cunoscusem, încît precis ar fi pălit în orice alt mediu. Am arătat mai sus ce putere mare a cîştigat treptat amintirea Jamaicăi asupra mea, cum aceasta rezuma tot ceea ce reprezenta o oarecare valoare în ochii mei : aventură, nobleţe, imparţialitatea judecăţii, iubirea fără rezerve şi un cinism capricios, imaginativ, dîndu-i omului posibilitatea să îndure tribulaţii de toate felurile. Sigur că aceste minunate lucruri nu se întîlnesc mai frecvent în Jamaica decît în Barbados şi în Bermude. Dar eu vorbesc aici despre Jamaica mea, nu despre Jamaica de pe hărţi, din manuale şi din rapoartele comerciale. Trimiteţi în Antile orice tînăr comerciant britanic de viitor şi el nu va descoperi ceea ce am văzut eu în Jamaica ! Oricît de bucuros le-aş indica eu calea, ei tot n-ar ajunge acolo niciodată, niciodată! Verii mei primari şi verii mei de-al doilea se ocupă de mine acum, după ce am mîncat atîta amar de vreme pîine din mila bunului William, pot să mă plimbe prin toată insula de care ei se ţin la distanţă, pot să-şi rîdă în barbă că bătrînul domn a spus atît de puţin (fiindcă ceva din conflictul meu cu Ballard şi cu Stirling a transpirat în familie), pot să se întrebe dacă eu am trecut acolo prin experienţe atît de mărunte încît

acum mă văd silit să scot la iveală nişte plante tropicale pe care ei le-ar găsi uşor în orice manual. Jamaica pe care o păstrez eu în memorie nu va fi niciodată a lor, ar trebui să asociem aceloraşi cuvinte nişte concepţii diverse şi de aceea eu tac, ori spun ce-mi trece prin minte, lucruri pe care ei le-ar fi putut gîndi şi singuri. De fapt, au şi ceva mai bun de făcut decît să stea să-l asculte pe excentricul familiei, cel care a traversat oceanul în tinereţea lui pentru a rezolva o afacere încurcată şi care, înşelat din toate părţile, s-a întors fără succes, iar de atunci trăieşte ca un pustnic printre cărţi şi hîrtii. Londra umple gîndurile acestor rude, Oxford le sclipeşte în ochi aşa cum mie nu mi-a sclipit niciodată, nici măcar atunci cînd voiam să-l epatez pe Ballard Beckford. Oamenii aceştia fac parte dintr-o altă rasă decît mine, nu o rasă nesuferită, ci doar sinistru de meschină ori lipsită de experienţa vieţii. Pentru că aceşti ticăloşi agreabili, aceşti tineri domni, aceşti savanţi şi oameni de litere nu se mai ocupă de zahăr şi de rom, îi pun pe alţii s-o facă ; ei n-au căutat acte în biroul lui Manning & Ord, n-au căscat de plictis pe Plantaţia Beckford, nici n-au tînjit la Rîul Negru — ei nu au fost pe Insula Romului.

Lector : MIRCEA BUCURESCU
Tehnoredactor : VICTOR MASEK

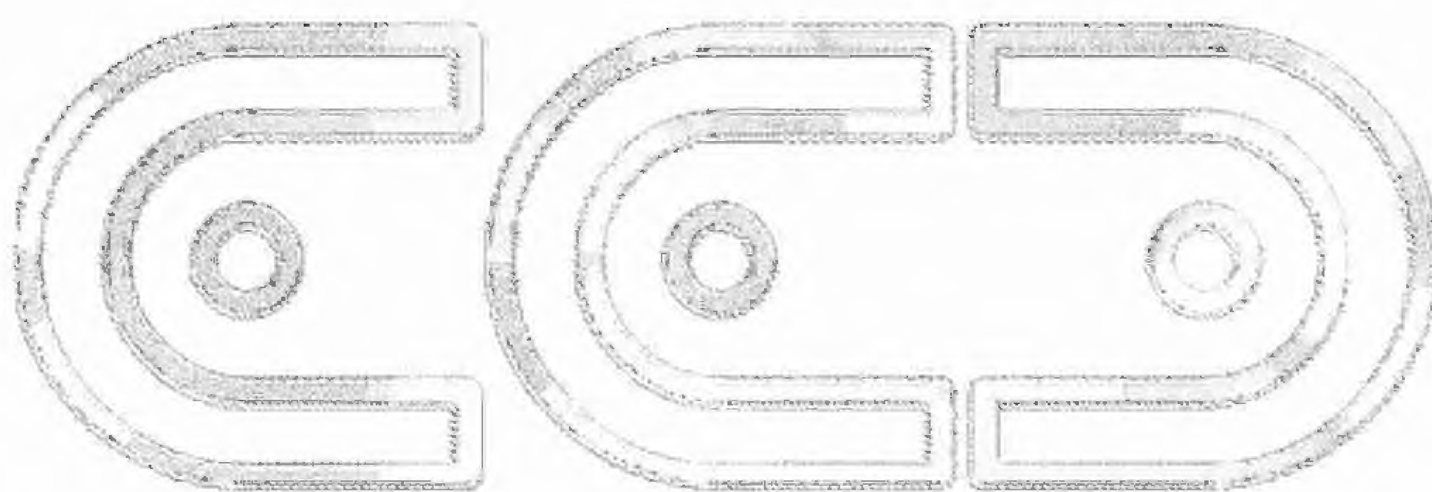
Bun de tipar : 23.04.1980. Coli tipar 15.

Comanda nr. 88
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"
București, — Piața Scînteii nr. 1
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

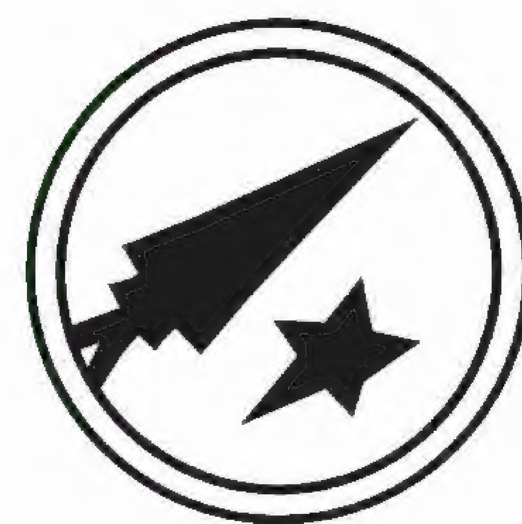

de

Anonim

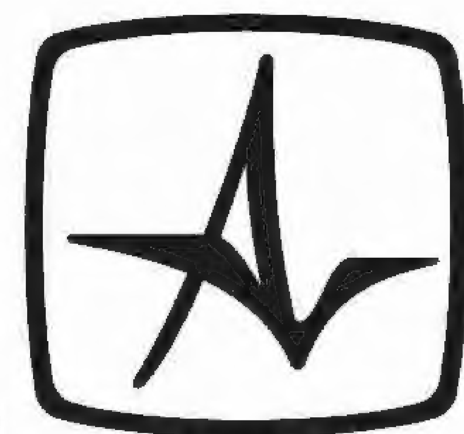

și

CAT Graur

Antwerpen

2024